

Peter Evans *Farlington*
L L Y F R

G W E D D I

G Y F F R E D I N

A Gweinidogaeth y

S A C R A M E N T A U

G Y D A

Chyneddfau a Ceremoniau

Crall yr Eglwys

Yn ôl arfer

E G L W Y S L O E G R

A

Psalmiau Dafydd,

Fel eu maent bwyntiadig

I W D A R L L A I N a'n C A N U.

Yn yr Eglwysydd.

**Argraphedig yn y Mwŷthig 1708, ac ar werth
yno gan THOMAS JONES.**

Cynwysiadau 'r Llyfr Iawn.

Y Drefn pa fodd yr ap-
pwyntiwyd y Psalman
iw darllain drostynt un-
waith bob mis.

Y drefn pa fodd yr ap-
pwyntiwyd y Rhanau eraill
o'r scrythyr Lân iw darllain

Tablennau o'r Llythiau,
a'r Psalman Cymwys, a
Phwyntiedig iw darllain ar
foreuol, a phrydnawnol we-
ddiau, a'r y suliau, a'r Gwyl-
liau eraill Trwy'r flwyddyn

Y Calendar am fisoeedd y
flwyddyn, yn dangos y Lli-
thiau a bwyntiwyd iw dar-
llain, ar foreu a phrydnawn
bob dydd yn y flwyddyn.

Hyspysrwydd, neu ddang-
hosiad pa amseroedd a mae
'r dyddiau gŵylion symmu-
dol yn digwydd bob flwy-
ddyn.

Hyspysrwydd, neu ddang-
hosiad yr hollddyddiau gŵy-
lion ag llydd iw Cadw yn e-
glwys Brydani fawr Trwy'r
flwyddyn.

Hyspysrwydd o'r nôs wy-
lliau, a'r dyddiau ympryd, ag
arbedrwydd, iw Cadw yn y
flwyddyn.

Pyspysrwydd o'r ddyddiau
ympryd, neu'r Arbedrwydd,
eraill yn y flwyddyn.

Hyspysrwydd o'r dy-
ddiau solem, ar ba rai yr
appwyntiwyd gweinidoga-
eth neilltuol,

Tablen yn dangos pa am-
seroedd a digwydd yr holl
wyliau symudol dros 30 o
flnyddoedd

Tablen yn dangos ar ba
dydd o fis mawrth, neu E-
brill, a digwydd y Pasc Tros
bŷth :

Y drefn am foreuol weddi
beunydd :

Y drefn am brŷdnawnol
weddi, bob dydd Trwy'r
flwyddyn.

Credo sain *Athanasius*,

Y Litani :

Gweddian ar amryw ach-
osion :

Ffuriau o dalu dielch i
Dduw am ei ddadionus ddon-
niau ef, yn ei amryw dru-
garedd Tuagat ei bobl :

Y Colestau, Epistolau, a'r
Efengylau a arferir Trwy'r
flwyddyn :

Y drefn am weinidogaeth
y Cymmun :

Gweinidogaeth bedydd
plant mewn eglwys :

Gweinidogaeth bedydd
plant mewn Tai :

Gweinidogaeth bedydd
rhaf o oedran :

Y Catechism,

Gweinidogaeth priodas :

Y drefn am ymwelad a'r

Claf :

Y drefn am Gladdediga-
eth y marw :

Rhyddhau, gwragedd, &c.

T Drefn yr Appwyntir darllain y Psalman
Y Psalman a ddarlennir unwaith bob mis, fel yr appwyntir yno, ar foreuol a phrydnawnol weddian, ond yn Chwefror a darlennir yn unig hyd yr wythfed ar hugain, neu y 29, dydd o'r mis.

A lle y mae i Eis *Ysawwr, Mawrth, Mai, Gorphenaf, Awst, Hydref, a Rhagfyr*, xxxio ddyddiau bob un; Fe a ordeinwyd fod darllain y dydd diweddf o'r misoedd hynny y Psalman a ddarllenwyd y dydd o'r blaen, fel a gallo y Psalman ddechreu drachefn ar y dydd cyntaf o'r mis a fyddo'n canlyn.

A lle y cyfrennir y 119 Psalm yn dwy rann ar hugain; a'i bôd yn rhŷ hir i'w darllain ar unwaith; Fe a drefnwyd na bo darllain uwchlaw 4 neu 5 o'r rhannau hynny ar yr un amser.

Ac ar ddiwedd pob Psalm, a phob rhan o'r 119 Psalm, dywedir yr Hymn ymma,

Gogoniant i'r Tâd, ac i'r Mâh, ac i'r Tyspryd glân; Megis yr oedd yn y dechreu, y mae yn aros hon, ac y bydd yn mastad yn oes ofoedd, Amen.

Noda fod y Psallwyr yn canlyn dolparthiad yr Hebraid, a chyfieithiad y Bibl mawr Seislaig, gwedi ei ofod allan, ai arferu yn amser Brenin Hen, 8, ac Ed, 6.

T Drefn pa wedd yr appwyntiwyd darllain y rhan arall o'r Strythyr lân.

Y R hên Destament a ofodwyd yn lliθοedd cyntaf ar foreu a phrydnawnol weddi, ac felly y rhan fwyaf o hono a ddarlennir bob blwyddyn unwaith fel yr appwyntir yn y Calender.

Y Testament newydd a ofodwyd yn ail lliθοedd ar foreu a phrydnawnol weddi, ac a ddarllenir drofto mewn trefn bob blwyddyn deirgwaith, heb law'r Epistolau a'r Efangylau: oddieithr Dadcuddiad Joan, o'r hwn y gosodwyd bôd rhŷw Lliθοedd priod ar amrafael wyliau.

Ac i wybod pa lliθοedd a ddarlennir bob dydd, mlyn gael y dydd o'r mis yn y Calender yn Canlyn, ac yno y ceir deall y pennodau a ddarlennir yn lliθοedd ar foreu a phrydnawnol weddi; oddieithr y gwylliau symmudol yn nnig y rhan nid ſynt yn y Calender, A'r ansymmudol, lle y gadawir Blange yngholofn y lliθiau. Lliθiau priod i'r

holl ddyddiau hynny a geir y y Tabl o'r llychau priod.

A rhaid yw nodi hyn yma, pa brjd bynnac, y byddo Pſalmau priod, neu lithoedd, weddien gosod. yna y Pſalmau a'r Llithoedd gosodedig yn y Calender (os amgenach) a faddeuir tros yr amser hynny.

Rhaid yw nodi hefyd, fod y Colest, yr Epistol, a'r Efengyl, a osodir ar y sul, yn gwasanaethu tros yr holl wythnos rhag llaw, lle ni's trefnwjd yn amgenach yn y llyfr hwn.

TREFN i wjhad pa brjd y mae'r Gwyliau Cymmudol yn dechreu.

Dydd-Pasc (ar ba un y mae'r llall yn sefyll) yw bob amser y Sul cyntaf wedi'r llawn Llewad a syrthio nesaaf ar ôl yr Unfed dydd ar hugain o Fawrth. Ac os digwydd y Llawn Llewad ar Ddydd-Sul, Dydd-Pasc yw y Sul ar ôl.

Sul yr *Adsent* yw bob amser y Sul nesafat Wyl St. *Andrews*, pa un bynnac a'i cŷn a'i gwedi.

Ar ôl cael y Pasc wrth y Rheol o'r blaen, yr holl Wyliau Symudol eraill a geir fel y canlyn.

Sul Setuagesima sydd Naw wythnos cŷn y Pasc.

Sul Sexagesima, sydd Wyth Wythnos cŷn y Pasc.

Sul Quinquagesima, sydd saith wythnos cŷn y Pasc.

Sul Quadragesima, sydd chwech wythnos cŷn y Pasc.

Sul y Gweddïau, sydd bum wythnos wedi'r Pasc.

Dydd Jou y derchafael, sydd 40 diwrnod weddi'r Pasc.

Y Sul Gwyn, sydd saith wythnos wedi'r Pasc.

Sul y Drindod, sydd wyth wythnos wedi'r Pasc.

Y Sul cyntaf o Adsent, yw'r Sul nesaf i wyl St. *Andrew*, pa un bynnag a'i cŷn a'i gwedi.

Taflen o'r holl Wyliau, a'r dydd i'w cadw yn Eglwys Brydain Fawr trwy'r flwyddyn.

Y holl Suliau yn y flwyddyn

Jonawr 1.	Enwaedjadein Harglwjdd Jesu Grift.
Jonawr 6,	Dydd Yftwyll.
Jonawr 25.	Dydd gwyl St. Paul.
Chwefror 2.	Puredigaeth y fendigedig forwn.
Chwefror 24.	Dydd gwyl St. Matthais yr Apostol.
Mawrth 25.	Cenadwri y fendigedig Fair Forwyn.
Ebrill 25.	Dydd gwyl St. Marc yr Efengylwr.
Mai 1.	St. Philip a St. Jaco, yr Apostolion.
Dydd gwyl Jou Derchafael	ein Harglwjdd Jesu Grift.

Mehefin

Mehefin 11.	Dydd gwyl St. Barnabas.
Mehefin 24.	Dydd gwyl Natalic St. Joan Fedyddiwr
Mehefin 29.	Dydd gwyl St. Peter Apostol
Gorphennaf 25.	Dydd gwyl St. Jago yr Apostol
Awst 24.	Dydd gwyl St. Bartholomew yr Apostol
Medi 21.	Dydd gwyl St. Matthew yr Apostol
Medi 29.	Dydd gwyl St. Michael yr Arch-Angel.
Hydref 18.	Dydd gwyl St. Luc yr Efyngylwr.
Hydref 28.	Gwyl St. Simon a St. Jud yr Apostolion
Tachwedd 1.	Dydd gwyl yr Holl Sain.
Tachwedd 30.	Dydd gwyl St. Andrews yr Apostol.
Rhagfyr 21.	Dydd gwyl St. Thomas yr Apostol.
Rhagfyr 25.	Gwyl Natalic ein Harglwydd Jesu Grist
Rhagfyr 26.	Dydd gwyl St. Stephen y Merthyr.
Rhagfyr 27.	Dydd gwyl St. Joan yr Efyngylwr.
Rhagfyr 28.	G. y Fil Feibion y Sanctaidd Wirionfald
Dydd Llun, a dydd Mawrth y Pasc.	
Dydd Llyn, a dydd Mawrth y Sul-gwyn.	

Taflen o'r Nof-wyliau i'n cadw yn y flwyddyn.

R Hagfyr 24.	Nof-wyl Natalic Jesu Grist.
Chwefror 1.	Nof-wyl Puredigaeth y Fair Forwyn.
Chwefror 23.	Nof-wyl St. Matthias yr Apostol.
Mawrth 24.	Nof-wyl Cennadwri y Fair Forwyn.
Nof-wyl y Pasc.	
Nof-wyl y Derchafael.	
Nof-wyl y Sul Gwyn.	

Mehefin 23.	Nof-wyl St. Joan Fedyddiwr.
Mehefin 28.	Nof-wyl St. Peter yr Apostol.
Gorphennaf 24.	Nof-wyl St. Jago yr Apostol.
Awst 23.	Nof-wyl St. Bartholomew yr Apostol.
Medi 20.	Nof-wyl St. Matthew yr Apostol.
Hydref 27.	Nof-wyl St. Simon a St. Jud Apostolion
Hydref 31.	Nof-wyl yr Holl Sain.
Tachwedd 29.	Nof-wyl St. Andrews yr Apostol.
Rhagfyr 20.	Nof-wyl St. Thomas yr Apostol.

Gwybyddwch, os digwydd un o'r dyddiau Gwylion hyn ar ddydd llun, yna'r Nof-wyl a gedgir ar ddydd Sadwrn nesaf o'i flaen.

Dydd Tmryd neu Arbedrnydd.

1. **Y** Dengein nydd Grawys.

Dyddiau y Cydcorigu, ar y pedwar amser y rhain sy'n canlyn ilod.

A 3

2 Mercher

2. Mercher Gwener, Sadwrn, arol y Sul cyntaf o'r Grawys
Mercher, Gwener, a Sadwrn, arol y Sul Gwyn.
- Mercher, Gwener, a Sadwrn, arol y 14 dydd o Fedi.
- Mercher, Gwener, a Sadwrn, arol y 13 o Rhagfyr.
3. Tridiau y Gweddiau, y rhain ydynt, Llun, Mawrth, a
Mercher ossiaen Derchafael ein Harglwydd Iesu Crist
4. Pôb dydd Gwener yn y flwyddyn, onid a ddigwydd ar
ddydd natalic.

*Amryw Ddyddiau Solemn, ar ba rai yr apwyntwyd
Gwasanaeth nailltuol.*

1. **Y** 5 Dydd o dachwedd, sef dydd brad y Papistiaid.
2. **Y** 30 dydd o Jonawr, sef Marthyri Brein Charles 1.
3. **Y** 29 dydd o Fai, dychweliad Brenin Charles 2.
4. **Y** 8 o Fawrth, dechreuad Rheolaeth Brenhines Ann.

*Pennodau pwysntiedig a Chymwys i'w darllen ar Foreuol, A
Phrydnawnol weddiau, Ar y Suliau, Ar Gwyliau eraill
trwy'r boll Flwyddyn*

Llithiau Cymwys a Phwysntiedig i'r Suliau.

<i>Suliau yr Adfer.</i>			<i>Sul. Boreu Prydnawn</i>		
<i>Sul</i>	<i>Boreu</i>	<i>Prydnawn</i>	<i>Suliau yn y Grawys.</i>		
1	Esay 1.	Esay 2	1	Gen 19 h. w. 30;	Gen 22.
2	Esay 5	Esay 24.	2	Gen 27.	Gen 34.
3	Esay 25	Esay 26.	3	Gen 39.	Gen 42.
4	Esay 30,	Esay 32.	4	Gen 43.	Gen 45.
<i>Suliau wedi Natalic Crist.</i>			5	Ex 3.	Ex 5.
1	Esay 37.	Esay 38.	6	1 llich Ex 9,	1 llich Ex 10
2	Esay 41.	Esay 43.	2	Mat. 26;	2 llich Heb. 5 h.
<i>Suliau wedi'r Ystwyll,</i>			<i>Sul y Pasc. (w. 11)</i>		
1	Esay 44.	Esay 46.	1	llich Ex. 12,	1 llich Ex 14
2	Esay 51.	Esay 53.	2	llich Rhuf 6,	2 llich Act 2
3	Esay 55.	Esay 56.	<i>Suliau gwedi'r Pasc. (h. w. 22,</i>		
4	Esay 57.	Esay 58.	1	Num 16	Num 22,
5	Esay 59.	Esay 64.	2	Num 23 24,	Num 25
6	Esay 65.	Esay 66.	3	Deuter 4	Deuter 5
<i>Sul Septuagesima</i>			4	Deuter 6	Deuter 7
<i>Gen 1. Gen 2.</i>			5	Deuter 8	Deuter 9
<i>Sul sexagesima.</i>			<i>Y sul gwedi'r Derchafael</i>		
<i>Gen 3. Gen 6.</i>			<i>Deuter 12 Deuter 13</i>		
<i>Sul Quinquagesi. neu sul Thyd.</i>			<i>Y sulgwyn,</i>		
<i>Gen 9, h. w. 20, Gen 12</i>			<i>Deut 16, h. w. 18, Esay 11</i>		
			<i>Act</i>		

<i>Sul</i>	<i>Boreu</i>	<i>Prydnawn</i>	<i>Sul</i>	<i>Boreu</i>	<i>Prydnawn</i>
Aët, 10, gw 34,	Aët, 19 hyd		12	2 Bren, 10,	2 Bren, 18
<i>sul y Drindod</i> (wers, 21,			13	2 Bren, 12,	2 Bren, 23
1 llich Gen, 1,	1 llich Gen 18		14	Jeremi 5,	Jeremi 22,
2 llich Mat 3	2 llich 1 John 5		15	Jeremi 35,	Jeremi 36,
<i>Tfulian gwedi'r Drindod.</i>			16	Ezec, 2,	Ezec, 13,
1	Josua 10,	Josua 23,	17	Ezec, 14,	Ezec, 18,
2	Barnwyr 4,	Barn 5,	18	Ezec, 20,	Ezec 24,
3	1 Samuel 2,	1 Sam 3,	19	Daniel 3,	Daniel 6,
4	1 Sam, 12,	1 Sam, 13	20	Joel 2,	Mical 6,
5	1 Sam 15,	1 Sam, 17	21	Hab 2	Dihar 1,
6	2 sam, 12,	2 Sam, 19	22	Dihar, 2,	Dihar 3,
7	2 sam 21,	2 sam, 24	23	Dihar, 11	Dihar, 12,
8	1 Bren, 13,	1 Bren, 17	24	Dihar, 13	Dihar, 14,
9	1 Bren, 18,	1 Bren, 19	25	Dihar, 15	Dihar, 16,
10	1 Bren, 21,	1 Bren, 22	26	Dihar, 17,	Dihar, 19,
11	2 Bren, 5,	2 Bren 9,			

Llithiau Cymmwys a phwngtiedig i bob Dydd Gwyl,

Dydd gwyl St. Andrews.

Boreu Diharebion 20, Prydnawn Diharebion 21,

Dydd gwyl St. Thomas Apostol,

Boreu Diharebion 22, Prydnawn Diharebion 24.

Dydd Natalic C R I S T.

Boreu Esay 9, hyd wers 8. Luc 2 hjd wers 15.

Pryd; Esay 7, gw 10, hyd w, 17, Titus 3, gw 4, h w, 9

Dydd gwyl St. Stephen,

Boreu Diha, 28, Aët 6, gw 8. a'r 7 ben, hjd wers 30

Prydnawn Preg, 4, Aët 7, gw 30, hyd wers 55,

Dydd gwyl St. Joan,

Boreu 1 Llich Eccles, 5, 2 Llich Datcudd, 1.

Prydnawn 1 Llich Eccles, 6, 2 Llich, Datcudd, 22,

Dydd y gwirtoniad.

Boreu Jeremi 31, hjd wers 18. Prydnawn Doeth, 1.

Dydd yr Enwaediad.

Boreu, 1 Llich Genesis 17, 2 Llich Rhuf 2,

Prydnawn Deuter, 10 gw 12, Colossiaid 2,

Dydd Tystwyll,

Boreu Esay 60, Luc 3, hyd wers 23.

Prydnawn Esay 49. Joan 2, hjd wers 12,

Trociad St. Paul,

Boreu Doethineb 5, Aërau 22, hyd wers 22,

Prydnawn Doethineb b 6, Aërau 26,

Dydd gwyl Paradiſaeth y Fair Forwyn
 Boreu Doethineb 9. Prydnawn Doethineb 12.
Dydd gwyl Matthias,
 Boreu Doethineb 19. Prydnawn Eccelus. 1.
Dydd Cenedwri ein Harglwyddes,
 Boreu Eccelus. 2. Prydnawn Eccelus. 3.
Dydd Meneher cyn y Pafc,
 Boreu Hofes 13. Joan 11. gwers 45. Pryd. Hofes 14.
Dydd Fou cyn y Pafc,
 Boreu Daniel 9. Joan 13. Prydnawn Jeremi 31.
Dydd Gwener y Croglith,
 Boreu Genesis 22. hyd wers 20. Joan 18.
 Prydnawn Esay 53. 1 Peter 2.
Nôs Pafc,
 Boreu Zach 9. Luc 23. gwers 50.
 Prydnawn Exodus 13. Hebreaid 4.
Dydd Llan Pafc,
 Boreu Exodus 16. Mathew 28.
 prydnawn Exodus 17. Aftau 3.
Dydd Mawrth Pafc,
 Boreu Exodus 20. Luc 24. hyd wers 13.
 Prydnawn Exodus 32. 1 Corinthiaid 15.
Dydd gwyl St Marc,
 Boreu Eccelus 4. Prydnawn Eccelus 5.
Dydd gwyl St, Philip, a St, Jaco.
 Boreu Eccelus. 7. Joan 1. gwers 43. pryd, Eccelus 9.
Dydd y Derchafael,
 Boreu Deuter. 10. Luc 24. gwers 44.
 prydnawn 2 Bren 2. Eph. 4. hyd wers 17.
Dydd Llun y Sul gwyn.
 Boreu Genesis 11. hyd wers 10. 1 Corinthaid 12.
 prydnawn Num. 11. gw. 16. hyd wers 30. 1 Cor. 14.
Dydd Mawrth y Sul Gwyn. (hyd wers 26.
 Boreu 1 sam 19. gwers 18. 1 Thel. 5. w. 12. h. w. 24
 prydnawn Deut. 30. 1 Joan 4. hyd wers 14.
Dydd gwyl St. Barnabas,
 Bor, Eccle. 10. Aftau 14. pryd, Eccle 12. Aftau 15.
Dydd gwyl St. Joan Fedyddiwr, (h, w, 36.
 Boreu Malachi 3. Matthew 3.
 Prydnawn Malachi 4. Matth. 14. hyd wers 13.
Dydd gwyl St. Peter. Boreu, Eccle. 15. Aftau 3.
 Prydnawn Ecclesiasticus 19. Aft 4.

Dydd gwyl St. Pao.

Boreu Ecclus, 21, Prydnawn Ecclus 22.

Dydd gwyl Sain Bartholomeus,

Boreu Ecclus 24, Prydnawn Ecclus 29.

Dydd gwyl saint Matthew,

Boreu Ecclus, 35, Prydnawn Ecclus, 38.

Dydd gwyl saint Mibangel,

Boreu Genesis 32, Adau 12 hyd wers 20,

Prydnawn Daniel 10, gwers 5, Jud gwers 6, hyd w

Dydd Gwyl saint Luc., (16.

Boreu Ecclus, 51 Prydnawn Job 1,

Dydd gwyl saint Simon. a saint Jud,

Boreu Job 24 a'r 25, Prydnawn Job 42.

Gwyl yr boll saint. (h, w. 7.

Boreu Doeth 3, h. w, 10; Heb, 11 gw 33 a phenod 12

Prydnawn Doeth, 5 hyd wers 17, Datc, 19, hyd wers 17.

Psalmau Priod a'r Ddyddiau pennodol,

Plygain. Gosper

Dydd Natalic Crist, Psal, 19, 45, 85. 89. 110. 132.

Dydd Mercher y Llud, 6. 32, 38, 102. 130. 143.

Dydd Gwener y Crogl 22, 40, 54, 69, 88.

Dydd Pasc. 2, 57 111 113. 114 118.

Dydd y Derchafael, 8, 16 21. 24. 47. 108.

T Sal-gwyn, 48. 68. 104. 145.

I GAEL Y PASC TROF FETH

Y Prif	A	B	C	D	E	F	G
i	Ebr. 9.	10	11	12	6	7	8
ii	Ma. 26.	27	28	29	30	31	Ebr. 1.
iii	Ebr. 16.	17	18	19	20	21	22
iv	Ebr. 9.	3	4	5	6	7	8
v	Ma. 26.	27	28	19	23	24	25
vi	Ebr. 16.	17	18	12	13	14	15
vii	Ebr. 2.	3	4	5	6	Ma. 31.	Ebr. 1.
viii	Ebr. 23.	24	25	19	20	21	22
ix	Ebr. 9.	10	11	12	13	14	15
x	Ebr. 2.	3	Ma. 38.	29	30	31	Ebr. 1.
xi	Ebr. 16.	17	18	19	20	21	22
xii	Ebr. 9.	10	11	5	6	7	8
xiii	Ma. 26.	27	28	29	30	31	25
xiv	Ebr. 16.	17	18	19	13	14	15
xv	Ebr. 2.	3	4	5	6	7	8
xvi	Ma. 26	27	28	22	23	24	25
xvii	Ebr. 16.	10	11	12	13	14	15
xviii	Ebr. 2.	3	4	5	Ma. 30.	31	Ebr. 1.
xix	Ebr. 23.	24	18	19	20	21	22

Y Pan gaffoch chwi Lythyr y Sul y'r lin uchaf, cynheliwch eich llygad tua'r idderoddiwrth yr unbrw, oniddelechya gymmys gylferthyn a'r prifi ac yno mae'n dangos pa Fis a pha ddydd a'r mis y digwydd y Pafc y flwyddyn honno. Onid nodwch, fod henw'r Mis gwedi ei ofod ac y llawafwy, neu yn union gydyter a'r fligwr, ac ni chanlyn fel mewn Tablau eraill erwy ddeicyniad, ond erwy gydyterbyniad

Taflen o'r Groffliau Symudol, dros 30 o flynyddoedd.

Arglwydd	Oedran y'r	Yr	Yr	Lythyr	Sul	Sul	Sul	Y dydd	Dydd
Arglwydd	Oedran y'r	Yr	Yr	Yr	Sul	Sul	Sul	cyntaf	Sul
		Pfif.	Epaf.	Sul.	Yr	Sul	Sul	o'r gra.	Y
					Yr	Sul	Sul	wys.	Pafc
1708	18	18	DC	3	chw, 2	chw 17	chw 17	chw 17	chw 17
1709	19	29	B	6	20	maw 9	maw 9	maw 9	24
1710	1	11	A	4	5	chw 22	chw 22	chw 22	9
1711	2	22	G	2	Jon, 28	14	14	14	1
1712	3	3	FE	3	30	maw 5	maw 5	maw 5	20
1713	4	14	D	3	chw. 1	chw 18	chw 18	chw 18	5
1714	5	25	C	2	Jon, 24.	10	10	10	maw 28
1715	6	6	B	5	chw, 13	maw 2	maw 2	maw 2	ebri, 17
1716	7	17	AG	3	Jon, 29.	chw 24	chw 24	chw 24	1
1717	8	28	F	5	chw, 17	maw 6	maw 6	maw 6	21
1718	9	9	E	4	9	chw 26	chw 26	chw 26	13
1719	10	20	D	2	Jon, 25	11	11	11	maw 29
1720	11	1	CB	5	chw, 14	maw 1	maw 1	maw 1	ebri 17
1721	12	12	A	4	5	chw, 22	chw, 22	chw, 22	9
1722	13	23	G	2	Jon, 21	7	7	7	maw 25
1723	14	4	F	4	chw, 10	27	27	27	ebri 14
1724	15	15	ED	3	2	18	18	18	5
1725	16	26	C	2	Jon. 24	10	10	10	maw 28
1726	17	7	B	4	chw, 6	23	23	23	ebri 10
1727	18	18	A	3	Jon, 29	15	15	15	2
1728	19	29	GF	5	chw 17	maw 6	maw 6	maw 6	21
1729	1	11	E	3	2	chw 19	chw 19	chw 19	6
1730	2	22	D	2	Jon 15	11	11	11	maw 29
1731	3	3	C	5	chw 14	maw 3	maw 3	maw 3	ebri 18
1732	4	14	BA	4	6	chw 23	chw 23	chw 23	9
1733	5	25	G	2	Jon 21.	7	7	7	maw 25
1734	6	6	F	4	chw 10	27	27	27	ebri 14
1735	7	17	E	3	2	19	19	19	6
1736	8	28	DC	6	22	maw 10	maw 10	maw 10	25
1737	9	9	B	4	6	chw 23	chw 23	chw 23	10

Taflen.

Taflen o'r Gwyliau Symudol, dros 200 Gwyl

Oedran yr Arglwydd	Sul Y Gweddian	Dydd Ion Derchafael	Sul Y Gwyn	Sul wdrin	Y Sul cyntaf o'r Advent.
1708	mai	9 mai	13 mai	28 25	Tach 28
1709		29 mehefin	2 mehefin	12 22	27
1710		14 mai	18 mai	28 25	Rhag 3
1711		6	10	20 26	2
1712		25	29 mehefin	18 25	Tach 20
1713		10	14 mai	24 25	29
1714		2	6	16 26	28
1715		22	26 mehefin	5 23	27
1716		6	10 mai	20 26	Rhag 2
1717		26	30 mehefin	9 23	1
1718		18	22	1 24	Tach 30
1719		3	7 mai	17 26	29
1720		22	26 mehefin	5 23	27
1721		14	18 mai	28 25	Rhag 3
1722	ebrill	29	3	13 27	2
1723	mai	19	23 mehefin	2 24	1
1724		10	14 mai	24 25	Tach 20
1725		2	6	16 26	28
1726		15	19	29 24	27
1727		7	11	21 26	Rhag 3
1728		26	30 mehefin	9 23	1
1729		11	15 mai	25 25	Tach 30
1730		3	7	17 26	29
1731		23	27 mehefin	6 23	28
1732		14	18 mai	28 25	Rhag 3
1733	ebrill	29	3	13 27	2
1734	mai	16	23 mehefin	2 24	1
1735		11	15 mai	25 25	Tach 30
1736		30 mehefin	3 mehefin	19 22	28
1737		15 mai	19 mai	29 24	27

Gwybyddwch fod cyfrifolaeth blwyddyn ein Harglwydd yn Eglwys Brydain fawr yn dechreu y 25 dydd o Fawrth

			Boreuol Weddian.	Prydnawnol Weddian.
			1 Llith. 2 Llith.	1 Llith. 2 Llith.
21	A	Enwaidiad ein.		
2	b	Harg.	Gen. 1. Mat. 1.	Gen. 2. Rhuf. 1.
103	e		3	4
4	d		5	6
195	e		7	8
86	f	Tŷwyl.		
7	g		9	12
168	A	Ducian.	13	14
59	b		15	16
10	c		17	18
1311	d		19	20
212	e		21	22
13	f	Hillary Esgob.	23	24
1014	g		25	26
15	A		27	28
1816	b		29	30
717	c		31	32
18	d	Prisca.	33	34
1519	e		35	37
420	f	Fabian	38	39
21	g	Agnes	40	41
1222	A	Vinc	42	43
123	b		44	45
24	c		46	47
925	d	Troiad St. Paul.		
26	e		48	49
1727	f		50	24
628	g		Exo. 2.	Exo. 1.
29	A		4	3
1330	b	Br Ch. Ferth.	*6	5
331	c		8	7
				9

Noda, y Darllenir (*) Exodus vi. yn unig hyd
wers 14. CHWEP

CHWEFROR *fydd iddo xxviii. o ddyddiau.*

				Boreuol Weddian.		Frydaurol Weddian.	
				1 Llist. 2 Llist.	1 Llist. 2 Llist.	1 Llist. 2 Llist.	1 Llist. 2 Llist.
1	d	Ympr.		Exo. 10	Marc 1	Ex. 12	Co. 13
11	e	Pured y Fen. Fair		12	2		14
19	f			14	3	13	15
8	g			16	4	15	16
5	A	Agath		18	5	17	2 Co. 1
16	b			20	6	19	2
5	c			22	7	21	3
8	d			24	8	23	4
13	e			33	9	32	5
2	f			Lev. 18	10	34	6
11	g			20	11	Lev. 19	7
10	A			Nu. 11	12	26	8
13	b			13	13	Nu. 12	9
18	c	Valentine		14	14	14	10
7	d			16	15	17	11
16	e			20	16	21	12
15	f			22	lu. dia 1,	23	13
4	g			24	di. 1	25	Gal. 1
19	A			27	2	39	2
12	b			31	3	32	3
1	c			35	4	36	4
22	d			Deut. 1	5	Deut. 2	5
9	e	Ympr:		3	6	4	6
24	f	S. Mathias		5	7		Eph. 1
17	g			7	8	6	2
6	A			9	9	8	3
27	b			11	10	10	4
14	c			13	11	12	5
29				13	Mat. 7.	14	Rh. 12,

MAWRTH

MAWTH

1724 also xcel. a. d. 1724.

				Boreuol Weddian		Prydnawnol Weddian	
				1 Llib.	2 Llib.	1 Llib.	2 Llib.
3	b	David		Deu 1	Luc 12	Deu 16	Eph 6,
2	c	Chad.		17	13	18	Phil 1.
13	f			19	14	20	2
4	g			21	15	22	3
9	A			24	16	25	4
8	b			26	17	27	Col. 1,
7	c	Perpetua		28	18	29	2
16	d			30	19	31	3
5	e			32	20	33	4
10	f			34	21	Josu, 1	Th, 1
13	g	Q. V. 1	11	Josu. 2,	22	3	2
2	A	Greg.	21	4	23	5	3
13	b		31	6	24	7	4
10	c		41	8	Joan 1	9	5
15	d		71	10	2	23	2Th, 1
18	e		12	24	3	Barn, 1	2
7	f		22	Barn. 2	4	3	3
18	g	Edw.	1, 15	4	5	5	1 Tim 1
15	A		2	6	6	7	2, 3
4	b		3	8	7	9	4
21	c	Benedict	4	10	8	11	5
12	d		7	12	9	13	6
1	e		0	14	10	15	2 Tim 1
24	f	Ympr.	7	16	11	17	2
9	g	Cennadwri Mair	7		12		3
26	A		01	18	13	19	4
17	b		01	20	14	21	Tit. 1,
6	c		11	Ruth 1	15	Ruth 2	2, 3.
29	d		11	3	16	4	Philem
14	e		11	1 fa, 1.	17	1 fa, 2	Heb, 1,
5	f			3	18	4	2

MAWTH

EBRILL

EBRILL. *fratello* XX *o* *egyptian*.

		Borevol Weddian.	Prydnawnol Weddian.
		1 Llib	2 Llib.
1	g	1 sam, 5	1 sam, 6
2	A	7	8
3	b	9	10
4	c	11	12
5	d	13	14
6	e	15	16
7	f	17	18
8	g	19	20
9	A	21	22
10	b	23	24
11	c	25	26
12	d	27	28
13	e	29	30
14	f	31	2 sam, 1
15	g	2 sam, 2	3
16	A	4	5
17	b	6	7
18	c	8	9
19	d	10	11
20	e	12	13
21	f	14	15
22	g	16	17
23	A	18	19
24	b	20	21
25	c	22	22
26	d	23	23
27	e	24	1 Bre, 1
28	f	1 Bre, 2	3
29	g	4	5
30	A	6	7

MAI

M A F <i>Widdian.</i>				Boreuol Widdian.		Prigdnawuol Widdian.	
				1 Llitb,	2 Llitb,	1 Llitb,	2 Llitb,
21	b	Philip, ac Jaso		1 Br, 8	Act, 28	1 Br, 9	Jude
2	c	8	02	10	Mat, 1	11	Rhuf 1
193	d	Caffael y Groes,		12	2	13	2
24	e	21	12	14	3	15	3
5	f	21	12	16	4	17	4
106	g	J. Port,		18	5	19	5
57	A	81	12	20	6	21	6
8	b	02	12	22	7	2 Br, 1	7
139	c	22	12	2 Br, 2	8	3	8
240	d	42	12	4	9	5	9
11	e	22	12	6	10	7	10
1012	f	22	12	8	11	9	11
13	g	02	12	10	12	11	12
1814	A	11	12	12	13	13	13
715	b	2	12	14	14	15	14
16	c	2	12	16	15	17	15
1917	d	11	12	18	16	19	16
418	e	21	12	20	17	21	17
19	f	Dunstan	01	22	18	23	18
1320	g	12	12	24	19	25	19
131	A	21	12	Ezra, 1	20	Ezra, 3	20
22	b	11	12	4	21	5	21
923	c	01	12	6	22	7	22
24	d	12	12	9	23	Neh, 1	23
1725	e	22	12	Neh 2,	24	4	24
626	f	Augustin	12	5	25	6	25
27	g	Bede, 1	12	8	26	9	26
1428	A	22	12	10	27	13	27
329	b	Charles II. Nat,	12	Eftb, 1,	28	Eftb, 2,	28
30	c	12	12	3	Mar, 1,	4	29
1131	d	12	12				30

MEHEFIN

MEHEFIN *fydd isdo xxx, o ddyddian.*

		Boreuol Weddian.	Pŷdnawnol Weddian.
		1 Lliwb. 2 Lliwb	1 Lliwb 2 Lliwb
192	e Nicom.	Efth, 5	Mar, 2
83	f	7	8
164	g	9	4
155	A Boniface,	Job, 2,	5
6	b	4	6
137	c	6	7
28	d	8	8
9	e	10	9
1010	f	12	10
11	g	14	11
1812	A Barn, Apostl,	16	12
7	b	19	13
14	c	21	14
1515	d	23	15
4	e	26, 27	16
17	f	29	17, 18,
1218	g S, Alban M.	31	20
1	A	33	22
19	b	35	24, 25
20	c	37	28
921	d	39	30
22	e	41	32
1723	f Ympr,	Diha 1	34
624	g S, Joan, Fed,	3	36
25	A	5	38
1426	b	7	40
327	c	9	42
28	d	10	Eph, 1
1129	e Ympr,	11	2
30	f Per, Apostl,	12	3
			4
			5
			6

GORPHENAF *fydd iddo XXXI. o ddyddiau.*

				<i>Boreuol Weddian.</i>	<i>Prŷdnawnol Weddian.</i>
				1 Llitb. 2 Llitb.	1 Llitb. 2 Llitb.
19	1	g		Dih. 11	Dih. 12
8	2	A	Mair.	13	14
	3	b		15	16
16	4	c	Martin.	17	18
5	5	d		19	20
	6	e		21	22
13	7	f		23	24
2	8	g		25	26
	9	A		27	28
10	10	b		29	31
	11	c		Ecc. 1.	Ecc. 2.
18	12	d		3	4
7	13	e		5	6
	14	f		7	8
15	15	g	Swith.	9	10
4	16	A		11	12
	17	b		Jer. 1.	Jer. 2.
12	18	c		3	4
1	19	d		5	6
	20	e	Marg.	7	8
9	21	f	Madg.	9	10
	22	g		11	12
17	23	A		13	14
6	24	b	Ympr.	15	16
	25	c	Fa. Apostl.		17
14	26	d	Ann.	17	18
3	27	e		19	20
	28	f		21	22
11	29	g		23	24
	30	A		25	26
19	31	b		27	28

A W S T

A W ST *sydd iddo xxxi, o ddyddiau.*

		Boreuol Weddian.	Prydnawnol Weddian.
		1 Litb. 2 Llith.	1 Llith. 2 Llith.
		Jer. 29	Joh. 20
8	c	31	21
16	d	33	32
5	e	35	34
4	f	37	36
13	g	39	38
26	A	41	40
7	b	43	42
10	c	45, 46	44
9	d	48	47
18	e	50	49
7	f	52	51
12	g	Gal. 2.	53
15	A	4	55
4	b	Ezek. 2	57
15	c	6	59
12	d	13	61
1	e	15	63
18	f	18	65
9	g	34	67
20	A	Dan. 2	69
17	b	4	71
6	c	6	73
23	d	8	75
14	e	10	77
3	f	12	79
26	g	14	81
11	A	16	83
28	b	18	85
19	c	20	87
8	d	22	89
30	e	24	91
31		25	93
		26	95
		27	97
		28	99
		30	101
		31	103

MEDI fydd iddo xxx. o ddyddiau.

				Borenol Weddian.	Prydnawnol Weddian.
				1 Llith. 2 Llith.	1 Llith. 2 Llith.
16	1	f	Silin.	Hof. 14	Mat. 2 Joel 1. Rhuf 2
5	2	g		Joel. 2	3 3
3	3	A		Am. 1.	4 Am. 2. 4
13	4	b		3	5 5
2	5	c		5	6 6
6	6	d		7	7 7
10	7	e	Enur. e Natal.	9	8 Ohad. 8
8	8	f	Mair.	Jona. 1	9 Jon. 2, 3 9
18	9	g		4	10 Mic. 1. 10
7	10	A		Mic. 2	11 3 11
11	11	b		4	12 5 12
15	12	c		6	13 7 13
4	13	d		Mah. 1	14 Nah. 2 14
12	14	e	Groes Sancta.	3	15 Hab. 1. 15
1	15	f		Hab. 2	16 3 16
1	16	g		Zep. 1.	17 Zep. 2. 1 Cor. 1
17	17	A	Lamb.	3	18 Agge. 1. 2
9	18	b		Agge. 2	19 Zec. 1. 3
17	19	c		Zec. 2, 3	20 4, 5 4
6	20	d	Ympr.	6	21 7 5
6	21	e	S. Matthew.		22 6
14	22	f		8	23 9 7
3	23	g		10	24 11 8
11	24	A		12	25 13 9
19	25	b		14	26 Mal. 1. 10
8	26	c		Mal. 2	27 3 11
19	27	d	Cypri.	4	28 Tob. 1. 12
8	28	e		Tob. 2	Mar. 1. 3 13
30	29	f	S. Michael.	2	14
30	30	g	Jerom.	4	3 6 15

HYDREF *fydd iddo xxxi. o ddyddiau.*

		Boreuol Weddian.	Prydnawnol Weddian.
		1 Llitb. 2 Llitb	1 Llitb. 2 Llitb
161	A Remig.	Tob. 7	Mar. 4
52	b	9	5
133	c	11	6
24	d	13	7
5	e	Judet 1	8
106	f Ffydd.	3	6
7	g	5	10
188	A	7	11
79	b Denys.	9	12
10	c	11	13
15	d	13	14
4	e	15	15
13	f Edw.	Doe. 1	16
12	g	3	Luc. 1
1	A	5	di. 1.
16	b	7	2
9	c Etheld.	9	3
18	d S. Luc.		4
17	e	11	5
6	f	13	6
21	g	15	7
14	A	17	8
3	b	19	9
24	c	Ecel. 2.	10
11	d Crispin.	4	11
26	e	6	12
19	f Ympr.	8	13
8	g Simon a Jud.		14
29	A	10	15
16	b	12	16
5	c Ympr.	14	17
			15
			16
			17
			18
			19
			20
			21
			22
			23
			24
			25
			26
			27
			28
			29
			30
			31

TACHWEDD.

TACHWEDD *fydd iddo xxx. o ddyddiau.*

				Boreuol Weddian.	Prydnawnol Weddian.
				1 Llitb. 2 Llitb.	1 Llitb. 2 Llitb.
1	d	Holl Saint,			
13	2 e		Ecc. 16	Luc 18	Ecc. 17 Col. 2,
1	3 f		18	19	19 3
4	g		20	20	21 4
10	5 A	Br. y P.	22	21	23 1 Th. 1
6	b	Leon.	24	22	(a) 25 2
18	7 c		27	23	28 3
7	8 d		29	24	(b) 30 4
9	e		31	Joa. 1,	32 5
15	10 f		33	2	24 2 Th 1
4	11 g	S. Mart.	35	3	36 2
12	12 A		37	4	38 3
1	13 b	Brisus.	39	5	40 1 Tim 1
1	14 c		41	6	42 2, 3
15	d	Machut,	43	7	44 4
9	16 e		45	8	(c) 46 5
17	17 f	Hugh E.	47	9	48 6
6	18 g		49	10	50 2 Tim 1
20	19 A		51	11	Barn. 1 2
14	20 b	Edmfre,	Bar. 2,	12	3 3
3	21 c	Bren.	4	13	5 4
11	22 d	Ciceli,	6	14	Hj. Su. Tit. 1.
19	23 e	Clem.	B. a'dr.	15	16 2, 3,
8	24 f		Isa. 2,	16	3 Philem
16	25 g	Catherin.	4	17	5 Heb. 1
5	26 A		6	18	7 2
13	27 b		8	19	9 3
2	28 c		10	20	11 4
10	29 d	Ympr.	12	21	13 5
18	30 e	Andr. Aostl.		Acts 1,	6

Noda, y darllennir (a) Ecclus 25. yn unig hyd wers 13,
ac (b) Ecclus. 30. yn unig hyd wers. 18. (c) a Ecclus. 46,
yn unig hyd wers 20.

R H A G F Y R

RHAGFYR *sydd iddo xxxii o ddyddiau.*

			Boreuol Weddïau.	Prydnawnol Weddïau.
			1 <i>Llith.</i> 2 <i>Llith.</i>	1 <i>Llith.</i> 2 <i>Llith.</i>
			<i>Ila.</i> 14. <i>Acts</i> 2	<i>Ila.</i> 15. <i>Heb.</i> 7.
1	f		16	17
13	2 g		18	19
2	3 A		20, 21	22
10	4 b		23	24
	5 c		25	26
18	6 d	Nicholas, Efc.	27	28
7	7 e		29	30
	8 f	Ymdd. Mair.	31	32
15	9 g		33	34
4	10 A		35	36
	11 b		37	38
12	12 c		39	40
1	13 d	Luci M. a M.	41	42
	14 e		43	44
9	15 f		45	46
	16 g	O <i>sapientia.</i>	47	48
17	17 A		49	50
6	18 b		51	52
	19 c		53	54
14	20 d	Ympr.	55	56
3	21 e	Thomas Apostl.	57	58
	22 f		59	60
11	23 g			
	24 A	Ympr.		
19	25 b	Natal, Crift.		
8	26 c	S. Step.		
	27 d	S. Foan.		
16	28 e	Gwir,	25	5
5	29 f		61	2 Joan.
	30 g		63	3 Joan.
13	31 A	Silvest.	65	Jude.

*Y Drefn am Foreuol a Phrydnawnol Weddi i'r
dymedyd beunydd, a'u harfaru trwy'r Flwyddyn.*

Y Foreuol a'r Brydnawnol Weddi, a arferir yn y man cynnesedig
o'r Eglwys, Cappel, neu Canghell; Oddleicher i Ordiuari y
lle farnu yn amgenach. A'r canghellau a gânt sefyll yn y wedd
yr oeddynt o'r blaen.

Ac yma nodir, fod yn rhaid cadw a chynnal Addurniadau'r Eglwys
a'i gweinidogon a'r bôb amser o'i Gweinidogaeth, yn unweddac yn
oeddynt yn Eglwys Lloegr trwy awdurdod y Parliament yn yr ail
Flwyddyn o deymasiad Brenin Edward y Chweched.

Y Drefn y Darllenir.

GWEDDI FOREUOL

Bôb dydd trwy'r Flwyddyn.

¶ *Ar ddechreu y Weddi Foreuol, darlleded y Gweinidog a
llêf uchel rŷw i'n neu ychwaneg o'r synbwyrâu hyn o'r sŷry-
thur lân, y rhai sydd yn canlyn. Ac yno dywedod yr hyn
sydd scrifennedig ar ôl y Sentensiau,*

PAn ddychwelo yr annu-
wiol oddiwrth ei ddryg-
ioni yr hyn a wnaeth, a
gwneuthur barn a chyfi-
awnder i'w hwnnw a geidw yn
fŷw ei Enaid.

Yr Wyf yn cydnabod fy-
nghamweddau; a'm pechod
sydd ya waftad ger fy mron.

Cuddia dy wnech oddi-
wrth fy mnechodau; a del-
êa fy holl anwireddau.

Aberthau Duw ydynt yf-
pryd drylliedig; calon ddry-
lliog gyfluddiedig, O Duw,
ni ddirmysgi.

Rhwŷgwch eich calonn-
au ac nid eich dillad; a dy-
mchwelwch at yr Arglwydd
eich Duw; O herwydd gra-
flawn a thrugarog yw efe,
hwyrfrydig i ddigofaint, a

mawr ei drugaredd, ac edi-
feiol am ddrwg.

Gan yr Arglwydd ein Duw
y mae trugareddau a madd-
euant, er gwrthryfelu o ho-
nom i'w erbyn; Ni wran-
dawlom y chwaith ar lais yr
Arglwydd ein Duw; i roddio
yn eu gyfreithiau êt, y rhai
a roddodd efe o'n blaen ni.

Cospari, Arglwydd, etto
mewn barn, nid yn dy lid,
rhag i'f fy'n gwneuthur yn
ddiddim.

Edifarhêwch, canŷ- nel-
saodd teyrnas Nefoedd.

Mi a godaf, ac a âf at fy
nhad, ac a ddywedaf wrtho.
Fy Nhad pechais yn erbyn
y Nêf ac o'th flaen ditheu;
ac mwyach nid ydwyf deil-
wng im galw yn Fab i ti.

Na

Na ddôs i farn a'th wâs,
o herwydd ni chyfiawnhêir
nêb bŷw yn dy olwg di.

Os dywedwn, nâd oes yn-
om bechod, yr ydym yn ein
twyllô ein hunain, a'r gwi-
rionedd nid yw ynom. Os
cyfaddefwn ein pechodau,
ffyddlon yw eſe, ſel y madd-
euo i nî ein pechodau, ac i'n
glanhao oddiwrth bob ang-
hyfiawnder.

FY anwyl gariadus fro-
dyr, y mae yr Scythŷr
lân yn ein cynhyrfu mewn
amrŷw fannau, i gydna-
bod, ac i gyffeſſu ein haml
bechodau, a'n hanwiradd,
ac na wnelem na'u cu-
ddio na'u celu yngwŷydd
yr Hollalluog Dduw ein
Tadnefol. eithr eu cyffeſſu
a goſtyngedig, iſel, edifarus
ac ufudd galon, er mwyn
caſſael o honom ſaddeuent
amdaniŷnt, trwy ei anſeidrol
ddaioni a'u drugaredd eſ. A
chŷd dddylem ni bob amſer
addef yn oſtyngedig ein pe-
chodau ger bron Duw; Et-
to ni a ddylem yn bennaf
wneuthur honŷ pan ym-
gynhullom i gyd gyfarfod, i
dalw diolch am yr aml dda-
oni a dderbyniaſom ar ei law
eſ, i ddatcan eu haeddedig-
caſſoliant, i wrando ei ſanct-
eidiaſ air eſ, ac i erchi y
cyrŷw bethau ac a fyddo

cymmwŷs ac angenrheidiol,
yn gyſtal ar lês y corph a'r
endaidd. O herwydd pabam
myfi a erfyniaſ, ac a attol-
ygaf i chwi, cynnifer ag fydd
ymma yn breſlennol, gyd
tynnu a myfi a chalon bur-
ac a lleterŷdd goſtyngedig,
hŷd yngorſedda y nefol râd
gan ddywedŷd ar fy bl i.

Cyſſes griffredin iŷw ddywedŷd
gan yr boll gynulleidia ar-
ol i gweidiaog, gan oſtŷng
ar eu glinniau oll.

HOLLalluog Dduw, a thr-
ugarogcaf Dâd, Ni a
aethom ar gyſeilion allan
o'th ffŷrdd di ſel deſaid ar
gyſyrgoll: Nyni a ddilyna-
ſom ormod ar amcanion, a
chwantau ein colonnau ein
hunain: Nyni a wnaethom
yn erbŷndy ſancteiddiol gy-
freithiau. Nyni a adawſom
heb wneuthud y pethau a
ddyleſem eu gwneuthur, ac
a wnaethom y pethau nid dy-
lelem eu gwneuthur; Ac
nid oes iechŷd ynom, eithr
tydi O Arglwŷdd cymmer
drugaredd arnom ddrŷg
weithredwŷr truain, Arbed
ti hwŷnt O Dduw, y rhai
ŷyn cyffeſſu eu beiau; Ad-
newŷdda di y ſawl ŷydd yn
edifarus: Ynol dy addewi-
dion a yŷpyſŷwŷd i ddyŷn, yng-
hriſt Jelu ein Harglŷdd;
A cheniadha drugarogcaf
Dâd ei ŷwŷn eſ, ŷŷw o ho-
nom

nom rhag llaw mewn duw-
iol, union a sobr fuchedd, i
ogoniant dy sancteiddiol En-
nw. Amen.

¶ Tgallngdod neu faddenant
pechodau, iw dattan gan y
gweinidog yn unig yn eisefyll,
a'r bobl etto ar eu gliniau.

YR Holl Alluog Dduw,
Tad ein Harglwydd Je-
su Grift, yr hwn ni ddeifys
farwolieth pechadur, eithr
yn hyttrach ymchwelyd o
honaw oddiwrth ei anwir-
edd a byw: Ac a roddodd a-
llu a gorchymyn iw weini-
dogion, i gyhoeddi, ac i fy-
negu iw bobl sydd yn edifa-
rus, ollngdod a maddeuant
am eu pechodau: Efe a bar-
dyna, ac a ollwng y rhai oll
sy wir edifeiriol, ac yn ddi-
ffuant yn credu iw sanctei-
ddiol. Esengyl ef. O her-
wydd pahan attolygwn ni
iddo ganiadtau i ni wir edi-
feirwch, a'i Yspryd glân, fel
a byddo bodlon ganddo y pe-
chau yr ydym y pryd hwn
yn eu gwneuthur, a bod y
rhan arall o'n bywyd rhag
llaw yn bwr, ac yn sanctei-
ddiol, fel a delom o'r diwedd
iw lawenydd tragywyddol,
trwy Jesu Grift ein Hargl-
wydd.

¶ Atrobedy bobl ymma, se ar
ddiwedd pob un o'r gweddiau
eraill. Amen.

¶ Yna a gofhwng y Gweinidog ar

ei linien, ac a ddwydd weddi
Arglwydd a llefuchel, ar bobl
hefyd ar eu gliniau, yn ei dywe-
dya gydag ef, yn y fan yma,
ac ymhale bynnag yr arferir hi
yn y gwalanseth.

EIn fad yr hwn wyt yn y
Nefoedd, sancteiddier dy
Enw. Deled dy deyrnas.
Byddeddy ewylls ar yddai-
ar, megis y mae yn y Nefo-
edd. Dyro i ni heddyw ein
bara beunyddiol. A madd-
eu i ni ein dyledion, fel a
maddeuwn ni i'n dyled-wyr:
Ac nac arwrin ni i brofedi-
gaeth; Eithr gwared ni
rhag drwg: Canys eiddot
ti yw'r Deyrnas, a'r gallu,
a'r gogoniant, yn oes oeso-
edd. Amen.

Yna y dywaid ef yn yr un modd.
Arglwydd agor ein gwefusau
Atteb. A'n genau a fy-
nega dy foliant.

Offeiriad Duw bryflia
i'n cynnorthwyo.

Atteb Arglwydd prys-
fura i'n cymmorth.

¶ Yna y bobl yn eu sefyll, yr
Offeiriad a ddwydd.

Gogoniant i'r Tad, ac i'r
Mab, ac i'r Yspryd glân.

Atteb. Megis yr oedd
yn y dechreu, a mae yr aw-
rhon, ac a bydd yn wastad,
yn oes oesoedd, Amen.

Offeiriad, Molwch yr Ar-
glwydd.

Atteb, Moliannus fyddo
Enw'r Arglwydd.

¶ Yna

Yn y dywedir. neu y cenir y
Psalma hon sy'n canlyn, oddi ei-
chir ar Ddydd Paſc, ar yr hwn
y mae Anthem aſall gwedi ei
appwyntio; ac a'r y 19 dydd
o bob mis, ni ddarlennir mudi
yn y fan hon ond yn aiferol
gylch y Psalman.

Psalm 95.

Deuwch canwn i'r Arg-
lwydd; ymlawenhawn
yn nerth ein hiechyd,

Deuwn ger ei fron eſa di-
olch; Canwn yn llafar iddo
Psalman.

Canys yr Arglwydd fydd
Dduw mawr; a Brenin,
mawr ar yr holl Dduwiau.

Oblegit ynei law eſy mae
gorddynder y ddaiar; ac eſ
bia uchelder y mynyddoedd

Y môr iſydd eiddo. canys
eſe a'i gwnaeth; a'i ddwy-
law a luniaſant y fych-dir.

Deuwch addolwn. a ſyr-
thiwn i lawr, a goſtyngwn
ger bron yr Arglwydd ein
gwneuthurwr.

Canys eſe ſw ein Duw ni,
a ninneu ym bobl ei borſa
eſ, a deſeid ei ddwylaw.

Heddyw, o gwrandewch ar
ei leſerydd, na chaledwch
eich calonau; megis yn yr
ymryſonfa, ſel yn nydd pro-
fedigaeth yn yr anialwch.

Lle y temptiodd eich ta-
dau fi. y profaſant fi a gwel-
ſant ſy ngweithredoedd.

Dengain mblynedd yr ym-
ryſonais a'r genhedlaeth

hon, a dywedais, pobl
liornus yn eu calonau yd-
ynt hwy, Canys nid adnabu-
ant fy ſfyrdd.

Wrth y rhai y tyngais yn
fy lliid; na ddellent i'm gor-
phwysfa.

Gogoniant i'r Ted, ac i'r
Mab, ac i'r Yſpryd glân.

Megis yr oedd yn y dech-
reu, y mae yr awr hon, ac y
bydd yn waſtad yn oes oes-
oedd. Amen.

Ynol hynny dilyn i'w Psalm-
au mewn trefn, megis yr ap-
pwyntiwyd. A'r arddiwedd
pob Psalm diwy'r ſfyrddys, yn
un modd arddiwedd Benedic-
tis, Benedicite, Magnificat, a
nunc dimittis, y dywedir.

Gogoniant i'r Tad, ac i'r
Mab, ac i'r Yſpryd glân.

Atteb. Megis yr oedd yn
y dechreu, y mae yr awr
hon, ac y bydd yn waſtad yn
oes oesoedd. Amen.

Yna a darllenit yn llawn Hy-
thyr, a lleſerydd uchel y lliith
gyntaf, gwedi ei chymeryd all-
an o'r hên Deſtament; megis
se yr appwyntiwyd wrth y Ca-
lender, oddiethr bod lliithian
priod wedi aſſa'nſio'r dydd hw-
nw. Y gweinidog a ddarllen-
no, ſafed, ac ymchwelod. me-
gis agallier ei glywed yn oren
gan bawb oll ar a ſu yn brele-
nol. A'r ynol hynny a dywe-
dir neu cenir yr Hymnaelwir,
Te Deum Laudamus, yn gym-
raeg beunydd trwy'r holl ſw-
yddyn.

O flaen pob lliith y Gwein-
dog

dog a ddywed, ymma y mae yn
dechreu y cyfryw bennod neu
adnod o'r cyfryw bennod or
llyfr a'r llyfr. Ac arol pob llyth,
Ymma a terfyn y llyth gyntaf
neu'r ail.

Te Deum Laudamus.

TI Dduw a tolwn; ti a
gydnabyddwn yn Arg-
lwydd.

Yr holl ddaiar a'th fawl
di y Tad tragywyddawl.

Arnat ti a llefa yr holl
Angylion; y Nefoedd a'r
holl nerthoedd o'i mewn.

Arnat ti a llefa Cherub.
in a Seraphin a lleferydd
ddibaid.

Sanct. Sanct. Sanct; Ar-
glwydd Dduw Saboth.

Nefoedd a daiar sydd yn
llawn o'th ogoniant.

Gogoneddus gor yr Apo-
stolion; a'th fawl di.

Molianus nifer y Proph-
wydi; a'th fawl di.

Ardderchog lu y Merth-
yri; a'th fawl di.

Yr Eglwys lân trwy'r
boll Fyd; a'th addet di.

Y Têd o anfeidrامل fawredd
Dy anrhydeddus wir; ac

unic Fâb.

Hefyd yr Yspryd glân;
y diddanwr.

Ti Crist yw Brenin y gogoniant
Ti yw tragywyddol Fâb
y Tad.

Pangymeraist arnat wa-
reddu dyn; ni ddiystyr aist i'u

y wylly.

Pan orchfygaist holl nerth
angeu; yr agoraist deyrnas
nêf i bawb a gredant,

Ti sydd yn eistedd ar dde-
heu-law Duw; yngogoni-
ant y Tad.

Yr ym ni yn credu mae
tyddi addaw yn farn-wr ar
nom,

Gan hynny yr attolygwn
i ti gynnorthwyo dy *weisi-*
on; y rhai a brynaist a'th
werthfawr waed,

Pâr iddyn gael eu cyfrif
gyda'th Sainê; yn y go-
goniant tragywyddol.

Arglwydd cadw dy bobl;
a bendithia dy etifeddiaeth.

Llywodraetha hwy; a der-
chata hwy yn dragywydd.

Beunydd ac fŷth a clod-
forwn dydi.

Ac anrhydeddwn dy Enw,
byth ac yn oes oesoedd.

Teilynga Arglwydd; ein
cadw y dydd hwn yn ddi be-
chod,

Arglwydd trugarha wrth-
ym; trugarha wrthym.

Arglwydd dy drugaredd a
ddelarnom; Megis yr ym
yn ymddiried ynot.

Arglwydd ynot yr ymddi-
riedais; na'm gwradydder
yn dragywydd.

Nen'r caniad hwn; Benedicite
omnia opera Domini.

CHwychwr holl welibre
Credo yr Arglwydd, ben-

dwch yr Arglwydd, mol-
wch

wch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychwi Angylion yr Arglwydd, bendithiwlch yr Arglwydd, molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychwi Nefoedd, bendithiwlch yr Arglwydd; molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychwi y dyfroedd fydd uwchben y ffurfafen, bendithiwlch yr Arglwydd; molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychwi nerthoedd yr Arglwydd, bendithiwlch yr Arglwydd; molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychwi haul a lleuad bendithiwlch yr Arglwydd; molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychwi ser y Nefoedd, bendithiwlch yr Arglwydd molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychwi gafodau a gwllith bendithiwlch yr Arglwydd; molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychi wyntoedd Duw bendithiwlch yr Arglwydd; molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychwi dan, a gwrës, bendithiwlch yr Arglwydd; molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychwi aiaf, a baf,

bendithiwlch yr Arglwydd; molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychwi willthoedd, a rhewoedd, bendithiwlch yr Arglwydd; molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychwi reu ac oerfet bendithiwlch yr Arglwydd; molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychwi Isaac elra, bendithiwlch yr Arglwydd; molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychwi nosau, a dyddiau bendithiwlch yr Arglwydd molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychwi oleuni, a thryllwch, bendithiwlch yr Arglwydd; molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychwi fellr, a chymylau; bendithiwlch yr Arglwydd; molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Bendithied y ddaiar yr Arglwydd; moled ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychwi synddoedd, a brynniau, bendithiwlch yr Arglwydd; molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

Chwychwi holl yrradion bethau ar y ddaiar, bendithiwlch yr Arglwydd; molwch ef, a mawrhewch ef yn dragywydd,

dragwydd.

Chwychwi ffnhonnau,
bendithiwch yn Arglwydd;
molwch ef, a mawrhewch
ef, yn dragwydd.

Chwychwi foroedd, a lli-
feiriant, bendithiwch yr Ar-
glwydd; molwch ef, a ma-
wrhewch ef yn dragwydd.

Chwychwi for filod, ac oll
ag sydd yn ymfymud yn y
dyfroedd, bendithiwch yr Ar-
glwydd; molwch ef, a ma-
wrhewch ef yn dragwydd.

Chwychwi holl adar yr
awyr, bendithiwch yr Ar-
glwydd; molwch ef, a mawr-
hewch ef yn dragwydd.

Chwychwi oll anifeidiaid, ac
yscrebiaid, bendithiwch yr
Arglwydd; molwch ef a ma-
wrhewch ef yn dragwydd.

Chwychwi blant dynnion
bendithiwch yr Arglwydd;
molwch ef a mawrhewch ef
yn dragwydd.

Bendithied Israel yr Ar-
glwydd; molwch ef, a mawr-
hewch ef yn dragwydd.

Chwychwi Offeiriaid yr
Arglwydd, bendithiwch yr
Arglwydd; molwch ef, a ma-
wrhewch ef yn dragwydd.

Chwychwi wasanaeth-wyr
yr Arglwydd, bendithiwch yr
Arglwydd; molwch ef, a ma-
wrhewch ef yn dragwydd.

Chwychwi prydion, ac
canidiaid yr awyr, bendi-
thiwch yr Arglwydd; mol-

wch ef, a mawrhewch ef
yn dragwydd.

Chwychwi y rhai sanct-
aidd a gofgyngedig o galon
bendithiwch yr Arglwydd;
molwch ef, a mawrhewch
ef yn dragwydd.

Chwychwi Ananias, Aza-
rias, a misael, bendithiwch
yr Arglwydd; molwch ef,
a mawrhewch ef yn drag-
wydd.

Gogoniant i'r Tad, ac i'r
Mab, ac i'r Ysryd glân.

Megis yr oedd yn y dech-
reu, a mae yr awr hon, ac
a bydd yn wastad, yn oes o-
foedd. Amen.

Yn y darllen yn yr un modd
yr all lith, gweddi eich ymme-
ryd allan o'r Testament newydd.
Ac wedi hynny yr Hymn yn
cantyn, oddieth: Pan ddig-
wydd ei darllen yn bonnod y
dydd ac yn yr Ewngyl ar
ddydd St. Ioan Fedyddiwr.

Benedictus. Luc. 1, 61.

Bendigedig syddo Arg-
lwydd Dduw Israel; ca-
nys efe a ymwelodd, ac a
brynnodd ei bobl.

Ac a dderchafodd iechy-
dwrieth nerthol i ni; yn
nhy Dafydd ei wasanaethwr.

Megis a dywedodd trwy
eneu ei sanctaidd brophwy-
di; y rhai oedd o ddechreu-
ad y byd.

Yr anfonen efe i ni ym-
wared rhag ein gelynnion;
ac oddiwrth ddwylo pawb
o'n caseion.

Borwol Weddi.

A gwnae efe drugaredd
a'n tatau; ac a cofen ei fan-
ctaid gyfammod.

A'r llw yr hwn a dyng-
odd ef wrth ein Tâd Abra-
ham; fef bod lddo ganiad-
hau i ni, gwedi ein hymwa-
red oddiwrth ddwylo ein ge-
lynnion, allu ei wasanaethu
ef yn ddiofn.

Mewn sancteiddrwydd a
chyslawnder ger ei fron ef
holl ddyddiau ein bywyd,

A thithen fab a elwir yn
brophwyd i'r goruchaf; ca-
nys ti a ei offaen wyneb yr
Arglwydd, i barodtoi ei
ffyrdd ef,

Ac i roddi gwybodaeth ie-
chydwrtheth i'w bobl ef; gan
fadden uchodau.

O herwydd tiriondeb tru-
garedd ein Duw; trwy yr
hwn yr ymwelodd a ni go-
ddad haul o'r uchelder;

I roddi llewyrch i'r rhai
sy yn eistedd mewn tywyll-
wch a thysgod angen, ac i
gyfeirio ein traed i ffordd
tangeddyf,

Gogoniant i'r Tâd, ac i'r
Mab, ac i'r Yspryd glân,

Megis yr oedd yn y dech-
reu, a mae yr awr hon, ac
a bydd yn wastad, yn oes oe-
foedd. Amen.

*Newy Plalm hon, Jubilate Deo.
Psalm 100.*

CEnwch yn llafar i'r Ar-
glwydd, yr holl ddalar

gwafanaethwch yr Arglw-
ydd mewn llawenydd, cen-
wch yn ei wydd ei mewn
gorfoledd,

Gwybyddwch mae yr Ar-
glwydd sydd Dduw; etc a'n
gwnaeth, ac nid ni ein hun-
ain; ei bobl ef ydym, a de-
fais ei borfa.

Ewch i mewn i'w byrth
ef a diolch, ac i'w lyfoedd a
moliant, cenwch, diolchwch
lddo, a chlodforwch ei enw.

Canys daionus yw yr Ar-
glwydd, a'u drugaredd sydd
yn dragywydd, a'i whionedd
a beru o genhedlaeth i gen-
hedlaeth byth.

Gogoniant i'r Tâd, ac i'r
Mab, ac i'r Yspryd glân.

Megis yr oedd yn y dech-
reu, a mae yr awr hon, ac a
bydd yn wastad, yn oes oe-
foedd. Amen.

*Yn a cenir neu a dywedir
Credo'r Apostolian, gan y ge-
cinidog, a'r bobl yn eu feyll.
Oddieithr yn y dyddion Ryn-
dy yn enig at y rhai yr awr hon
tiwyd Credo S. Athanasius i'w
deallian.*

CRedaf yn Naw Tâd,
Holl gyfoethawg, Cre-
awdr nffu daiau. Ac yn Je-
su Grif ei un Mab ef, ein
Harglwydd ni: yr hwn a
gaed trwy yr Yspryd glân,
a aned o Fair furwyd; a
ddiodde lodd dan Bwthyn Fi-
late, a groesboddodd ef i'w
faw ac a gladdodd ef i'w
cynnedd

Boreuol Weddi,

cynnodd i uffern, y trydydd dydd cyfododd o farw; ac efcynnodd i'r Nefoedd aei mae yn eistedd ar ddeheu- law Dduw Tâd Holl-gyfoe- thog, Oddiyno a daw i farnu hŷw a meirw, *Credaf* ya yr Ysryd glân, yr Eglwys lân gatholic, Cymmun y faint, Maddenant pecho- dau, *Cyfoeliad* y cnawd, a'r bywyd tragwyddol, *Amen*,

¶ Ac ynol hynny, y gweddian sy'n canlyn, a phwys yn goft- yng yn ddefocional ar eu glin- niau, y Gweinidog yn gynaf a lefara a llef uchel.

Yr Arglwydd a fo gyda chwi.

Atteb. A chyda'th Ysp- ryd dithen.

T Gweinidog. Gweddiwn, Arglwydd trugarha wrth- ym.

Criff trugarhâ wrthym, Arglwydd trugarhâ wrth- ym,

¶ *Tae y Gweinidog,* a'r yfcol- heigion, a'r bobl, a dlywed- ant weddi yr Arglwydd, a lleferydd uchel.

En Tâd yr hwn wyt yn dy Nefoedd, sancteiddier dy Enw. Deled dy deyr- nas. Bydded dy ewyllŷs ar y ddalar, megis y mae yn y Nefoedd, Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol, A madden i ni ein dyledion, fel a maddeuwn ni i'n dyl.

ed.wyr, Ac nac arwain ni i brofedigaeth; Eithr gwa- red ni rhag drwg Amen.

¶ *Tae y gweinidog yn ei fef,* yll a ddywaid,

Arglwydd dangos dy dr- ugaredd arnom,

Atteb. A chaniadha i ni dy iechydwrtaeth,

Offeiriad, Arglwydd ca- dw y Frenhines,

Atteb. A gwrando ni yn drugarog pan alwom arnat.

Offeiriad. Gwisg dy wei- nidogion ag iawnder.

Atteb. A gwna dy dde- wisol bobl yn llawen,

Offeiriad. Arglwydd ca- dw dy bobl,

Atteb. A bendithia dy etifeddiaeth.

Offeiriad, Arglwydd dy- ro dangneddyf yn ein dy- ddiau.

Atteb. Gan nad oes neb arall a ymladd trosom, o- nid tydi Dduw yn unig.

Offeiriad. Duw glanhâ ein calonau ynom.

Atteb. Ac na chymmer dy Ysryd glân oddiwrthym

¶ *Yna y canlyn tri Cholest;* Y cyntaf o'r dydd, yr hwn a fydd yr un ag a appwyntir ar y cym- mun. Yr ail, am dangneddyf. Y trydydd, am rad i fyw yn dda. Y ddan Golest diweddf nichysnewinis byth, onid eu dywedyd beunydd ar y Focu- ol weddi, rwy'r holl fwy- ddyn, fel a canlyn, a Phawd ar eu gliniau.

Yr

Boreuol Weddi.

Yr ail Coleg am dangneddyf.

Duw, yr hyn wyt awd-
wr tangneddyf. a char-
wr cydtundeb, yr hwn o'th
iawnadnabod, y mae ein bu-
chedd dragywydd yn sefyll
arnom, a'th wasanaeth fyw
gwir fraint: Amddiffyn ny-
ni dy oftyngedig weision,
rhag holl ruthraethu gelyn-
nion; fel a gallom trwy gw-
bl ymddiried yn dy amddi-
ffyn di nac ofnom allu gwr-
thwyaebwyr; trwy nerth
Iesu Grifft ein Harglwydd.
Amen.

Y trydydd Coleg am gasl rhad.

O Arglwydd neiol Dād,
Holl-alluog, a thragy-
wyddol Dduw, yr hwn a'n
cedwaist yn ddiangol hŷd
ddechreu'r dydd heddiw,
amddiffyn nyni ynddo a'th
gadarn allu, a chaniadha na
syrthiom y dydd hwn mewn
un pechod, ac nadelom me-
wn un rhyw berŷgl, eithr
bôd ein holl weithredoedd
wedi eu trefnu, a'u llywiau
wrth dy lywodraeth, i wn-
euthur yn wastad y peth
sydd gyflawn yn dy olwg di,
trwy Iesu Grifft ein Harg-
lwydd. *Amen.*

g. Moad Coran, a mapau lle'r
arferont gamu, ymna a chalyr
yr anchem.

g. Yn y Pŵl gweddi fy'n can-
lysa e ddarlennir ymna oddiel-

thr pan ddarlennir y Lereni; Ac
yn y ddwy olaf yn unig a ddar-
llenir fel a maent gweddi eu cy-
fleu yno.

Gweddi tros Fawrhydi y Fren-
hines.

O Arglwydd ein Tād ne-
fol, goruchel, a galluog,
Brenin y Brenhinoedd, Ar-
glwydd yr Arglwyddi, unig
lywiauwr y Tywŷfogion, yr
hwn wyt o'th eisteddle yn
edrych ar holl drigolion y
ddalar, ni a attolygwn, ac a
erfynwn i ti, edrych o ho-
not yn ddarbodusar ein gra-
sufaf ddalonus Arglwyddes
Frenhines *Amen*, ac felly ei
chyflawni hiorad dy fanst-
aidd Yspryd, fel y bo iddi yn
wastadol bwŷso at dy fedd-
wl, a rhodio yn dy ffydd,
cyanyfocaedda hi yn helaeth
a donniau nefol, caniadha i-
ddi mewn llwyddiant ac ie-
chyd hir hoedl, nerth hi,
moddy gallo orefcyn, a gur-
chfygu ei holl elynion, ac
o'r diwedd yn ol y fuchedd
hon, bôd iddi swynhan llaw-
enydd a cedwyddyd tragy-
wyddol, trwy Iesu Grifft ein
Harglwydd. *Amen.*

Gweddi tros y Frenhines Dduw.

Holl-alluog Dduw, syn-
non pŵl daloni, sydd-
ym ni yn oftyngedig yn at-
tolwgi ti fendithio y Dywŷ-
foges *Sophia*, a'r holl Fren-
hines.

Prjdawnol Weddi.

hinol Deulu. Cynnyscae-
dda hwŷ a'th Yspryd glân,
cyfoethoga hwŷ a'th nefol
ras, llwŷdda hwŷ a phob
dedwyddwch, a dŵg hwŷ
i'th dragywyddol deyrnas,
trwy Iesu Grift ein Harg-
lwŷdd. *Amen.*

*Gweddi tros yr Eglwys-wyr
a'r bobl.*

Holl gyfoethoga thrag-
wyddol Dduw yr hwn
wyt yn unig yn gwneuthur
rhyfeddodau, danfon i lawr
ar ein Elcobion, a'r Curad-
iaid, a'r holl gynnulleifao-
edda orchymynnwyd tan eu
gofal hwŷnt, iachol Yspryd
dy rād, ac fel a gallont wir
ryngu bodd i ti, tywallt ar-
nynt ddyfal wlith dy fendith
Caniadha hyn Arglwydd, er
anrhydedd ein dadleuwr,
a'n cyfryngwr Iesu Grift.
Amen.

Gweddi St. Crystion

Holl alluog Dduw; yr
hwn a roddaiſt i ni rād
y pryd hwn, drwy gyfundeb
a chyd-gyfarch i weddio ar-
nat, ac wyt yn addo pan ym-
gynnullu dau neu dri yn dy
Enw, fōd i ti ganiadha eu
gofynnion: cyflawna yr awr
hon, O Arglwŷdd, ddymu-
niad a deisysiad dy weision,
fel y bō mwyaf buddiol idd-
ynt, gan ganiadha i ni yn
y Byd hwn wybodaeth am
dy wirionedd, ac yn y Byd a
ddaw, fywyd tragywydol.
Amen.

2 Cor. 13. 14.

Rhād ein Harglwŷdd Ie-
su Grift, a serch Duw,
a chymdeithas yr Yspryd
glân, a fyddo gyda ni oll
dyth bythoedd. *Amen.*

*¶ Tma a diwedd trefn y For-
cnol weddi trwy'r Flwyddyn.*

Y DREFN AM.

Weddi Brydnawnol, bob dydd trwy'r Flwyddyn.

*¶ Ar ddechreu y weddi Brydnawnol, darllenned y Gweinidog
a llêf uchel rŷw un neu ychwaneg o'r synhwŷrau hyn o'r
Scribyr lân, y rhai sŷdd yn canlyn. Ac yno dyweded yr
hyn sŷdd ysgrifennedig ar ol y Sentensiau.*

PAN ddychwelo yr annu-
wiol oddiwrth ei ddrygi-
oni yr hyn a wnaeth, a gw-
neuthur barn a chyfiawn-
der, hwnnw a geidw yn fyw
ei Enaid.

Yr Wŷf yn cydnabod fy-
nghamweddau; a'm pechod
sŷdd yn wastad gar fy mron.
Cuddia dy wyneb oddi-
wrth fy mhechodau; a del-
êa fy holl anwireddau.

Aberthau

Aberthau Duw ydynt yf-
pryddrylliedig; calon ddry-
llog gyftuddiedig, O Duw,
ni ddirmygi.

Rhwŷgwch eich calon-
nau ac nid eich dillad; a dy-
chwelwch at yr Arglwydd
eich Duw; O herwydd gra-
flawn a thrugarog yw efe,
hwyrfrydig i ddigofaint, a
mawr ei drugaredd, ac edi-
feiol am ddrwg.

Gan yr Arglwydd ein Duw
y mae trugareddau a madd-
euant, er gwrthryfel o ho-
nom i'w erbyn; Ni wran-
dawfom ychwaithar lais yr
Arglwydd ein Duw; i rodio
yn eu gyfreithlau ef, y rhai
a roddodd efe o'n blaen ni.

Cospa fi, Arglwydd, etto
mewn barn, nid yn dy lid,
rhag it fy'ngwneuthur yn
ddiddim.

Edifarhêwch, canys nes-
faodd teyrnas Nefoeth.

Mi a godaf, ac a âf at fy
nhad, ac a ddywedaf wrtho,
Fy Nhad, pechais yn erbyn
y Nef ac o'th flaen ditheu;
ac mwyach nid ydwyf deil-
wng im galw yn Fâb i ti.

Na ddôs i'r farn a'th wâs,
o herwydd ni chyfiawnhêir
neb bŷw yn dy olwg di.

Os dywedwn, nad oes yn-
om bechod, yr ydym yn ein
twyllo ein hunain, a'r gwi-
sionedd nid yw ynom. Os

cyfaddefwn ein pechodau,
ffyddlon yw efe fel y madd-
euoi ni ein pechadau, aci'n
glanhao oddiwrth bob ang-
hyfiawnder.

EY anwyl gariadus fro-
dyr y mae yr Scrythŷr
lân yn ein cynhyrfu mewn
amrŷw fannau i gydna-
bod, ac i gyffesu ein haml
bechodau, a'n hanwiredd;
ac na wnelem na'u cu-
ddio na'u celu yngwŷdd
yr Holl alluog Dduw ein
Tad nefol, eithr eu cyffesu
a gofnygedig, isel, edifarus
ac ufudd galon, er mwyn
caffael o honom faddeuant
amdanŷnt, trwŷei anfeidrol
ddaioni a'i drugaredd ef. A
chŷd ddylem ni bob amser
addef yn ofnygedig ein pe-
chodau ger bron Duw; Et-
to ni a ddylem yn bennaf
wneuthur hynny pan ym-
gynhullom i gyd-gyfarfod, i
dalw diolch am yr aml ddai-
oni a dderbyniafom ar ei law
ef, i ddatcan ei haeddedig-
caf foliant, i wrando ei sanct-
eiddiaf air ef, ac i erchi y
cyfrŷw bethau ac a fyddo
cymmwŷs ac angenrheidiol,
yn gyftal ar lês y corph a'r
enaid. O herwydd pahan
myfi a erfyniaf, ac a attol-
ygaf i chiwi, cynnifer ae fydd
ymma yn bressennol, gyd-
tyanu

Prydnawnol Weddi.

tynnu a myfi a chalon bur,
ac a lleferŷdd gofyingedig,
hŷdyngorŷeddŷa y nefol rād,
gan ddywedŷd ar fy ŷl i.

*¶ Cyŷŷei gyffredin iw dywedŷd gan
yr holl gynulleidŷa arol y gwei-
nidog, gan ofŷtong ar eu glinnŷi-
an oll.*

Holl-alluog Dduw, a thr-
ugarogcaf Dād, Ni a
aethom ar gyfeiliorn allan
o'th ffŷrdd di fel defaid ar
gyfyrgoll : Nyni a ddilŷna-
ŷom ormod ar amcanion; a
chwantau ein calonnau ein
hunain: Nyni a wnaethom
yn erbyn dy ŷanŷteiddiol gy-
freithiau, Nyni a adawŷom
heb wneuthud y pethau a
ddylasem eu gwneuthur, ac
a wnaethom y pethau nid dy-
lasem eu gwneuthur; Ac
nid oes iechŷd ynom, eithr
tydi O Arglwŷdd cymmer
drugaredd arnom ddrŷwg
weithredwŷr truain, Arbed
ti hwŷnt. O Dduw, y rhai
ŷŷ'n cyffeffa eu beiau; Cy-
weial di y ŷawl ŷŷdd yn
edifarŷs: Yn ŷl dy addewl-
dion a yŷpyŷwŷd iddyn, yng
Hyriŷt Ieŷu ein Harglwŷdd.
A chaniadha drugarogcaf
Dād er ei ŷwŷn ef, ŷŷw o ho-
nom rhag llaw mewn duw-
iol, union, a ŷobr fuchedd, i
ogoniant dy ŷanŷteiddiol E-
nw. *Amen.*

¶ T gollŷngdod, neu ŷaddnant

*pechodau, iw dafŷtan gan y gwei-
nog yn unig yn ei ŷeŷŷll, a'r bobl
etto ar eu glinnŷian.*

YR Holl-Allnog Dduw,
Tād ein Harglwŷdd Je-
ŷu Griŷt, yr hwn ni ddeifŷf
farwolaeth pechadur, eithr
yn hyttach ymchwelŷd o
honaw oddiwrth ei anwir-
edd a bŷw: Ac a roddes a-
llu a gorchŷmŷn iw weini-
dogion, i gyhoeddi, ac i ŷy
negu iw bobl ŷŷdd yn ediaŷ-
rus, ollyngdod a maddeuant
am eu pechaoddu: Eŷe a bar-
dyna, ac a ollwng y rhay oll
ŷŷ wir edifeiriol, ac yn ddi-
ffuant yn credu iw ŷanŷtei-
ddiol Eŷengŷl ef. O her-
wydd paham attolygwn ni
iddo ganiadtau i ni wir edi-
feirwch, a'i Yŷprŷd glan, ŷel
a byddo bodlon gantho y pe-
thau yr ydym y prŷd hwn
yn eu gwneuthur, a bōd y
rhan arall o'n bywŷd rhag
llaw yn bŷr, ac yn ŷanŷtei-
ddiol, ŷel a delom o'r diwedd
iw lawenŷdd tragywŷddol,
trwŷ Ieŷu Griŷt ein Harg-
lwŷdd.

*¶ Attebeb y bobl ymma, ac ar ddi-
wedd pob un o'r gweddian craill.
Amen.*

*¶ Yna a goŷtong y Gweinidog ar ei
linian, ac a ddywed weddi yr Ar-
glwŷdd a lleŷ ŷebel, ar bobl he-
ŷŷd ar eu glinnŷian, yn ei dywedŷd
gydag ef, yn y ŷan ymma, ac ym-
ba le bynnag yr arŷerir hi yn y
gwŷanaeth. Ein*

EIn Tâd yr hwn wjt yn y
Nefoedd, sancteiddier dy
Enw, Deued dy deyrnas.
Bydded dy ewylllys ar y ddai-
ar, megis y mae yn y Nefo-
edd. Dyro i ni heddiw ein
bara beunyddiol. A madd-
eu i ni ein dyledion; tef a
maddeuwn ni i'n dyled-wyr.
Ac nac arwain ni i brofedi-
gaeth; Eithr gwared ni
rhag drwg, Canys eiddot
ti yw'r Deyrnas, a'r gallu,
a'r gogonaint, yn oes oeso-
edd. *Amen.*

Yna a dywaid ef yn yr un modd.
Arglwjddagor ein gwefuse
Atteb. A'n genau a fy-
nega dy foliant.

Offeiriad. Duw bryffia
i'n cynnorthwyo.

Atteb. Arglwýdd prys-
fura i'n cymmorth.

¶ Yna a'r bobl yn eusefyll, yr Of-
feiriad a ddywed.

Gogonaint i'r Tâd, ac i'r
Mâb, ac i'r Yspryd glân.

Atteb. Megis yr oedd
yn y dechreu' y mae yr awr-
hon, ac a bydd yn oestad,
yn oes oesoedd. *Amen.*

Offeiriad. Molwch yr Ar-
glwýdd.

Atteb. Moliannus fýddo
Enw'r Arglwýdd.

¶ Yna a dywedir, neu a cenir y
Psalmu mewn trefn, megis yr ap-
pwyntwyd hwy. Yna lliith o'r
hen Destament, megis ac yr ap-
pwyntiwyd. Yn ol hynny Mag-
nificat neu gan y Forwyn fend-

iged, yn Gymraeg, megis a
canlyn.

Magnificat, Luc. i. 46.

FY enaid a sawrha yr Ar-
glwýdd: a'm hyspryd a
lawenychodd yn Nuw fy fa-
chawdr.

Canys efe a edrychodd ar
ofyngeddwrýdd ei wfan-
aethyddes.

Oblegid wele o hyn allan,
yr holl genhedaethau a'm
geilw yn wynfydedig.

Canys yr hwn fydd Allu-
og a wnaeth i mi fawredd:
a sanctaidd yw ei enw ef.

A'i drugaredd fydd yn oes
oesoedd ar y rhai a'i hof-
nant ef.

Efe a ddangosodd nerth
a'i fraith: efe a wascarodd
y rhai beilchion ym mwria-
dau eu calonnau.

Efe a dynnodd i lawr y
cedyrn o'u heifsteddau, ac a
dderchafodd y rhai isel-râdd.

Efe a lanwodd y rhai ne-
wýnog a phethau dâ: ac a
anfonodd ymmaith y rhai
goludog mewn eisien.

gfe a gynnorthwýodd ei
was Israel. gan gosio ei dru-
garedd, (fel a dywedodd
wrth ein tadau, Abraham
a'i had) yn dragywydd

Gogonaint i'r Tâd ac i'r
Mâb ac i'r Yspryd glân.

Megis yr oedd yn y dech-
reu, a mae yr rwr hog, ac y
bydd

Prifdnawol Weddi.

bydd yn wastad, yn oes oesoedd. *Amen.*

¶ Neu ynteu y Psalm hon: Oddi-eithrar y namynun ugain dydd o'r mis, pan ddarlennir hi ar drefngyffredin y Psalmaq.

Psalm. 98

CEnwch i'r Arglwydd ganiad newydd, canys efe a wnaeth bethau rhyfedd: a'i ddeheulaw, ac o'i fraith sanctaidd a porodd iddo ei hun iechydwriaeth.

Yspsfodd yr Arglwydd ei iechydwriaeth: a datcuddiodd ei gyfiawnder yng olwg y cenhedloedd.

Cofiodd eidrugaredd, a'i wirionedd i dŷ Israel: a holl drefynau y ddaiar a welfant iechydwiaeth ein Duwni.

Cenwch yn llafar i'r Arglwydd yr holl ddaiar: llefwch, ac ymlawenhewch, a chenwch.

Cenwch i'r Arglwydd gyda'r delyn: sef gyda'r delyn a llêf canmoliaeth.

Cenwch yn llafar o flaen yr Arglwydd y Brenin: a'r yr udcŷrn, a sain trwmpet.

Rhued y môr, ac fydd ynddo, y Bŷda'r rhai a drigant ynddo.

Cured y lliseiriant eu dwŷlo: a chydganed y mynyddoedd o flaen yr Arglwydd, canys ef a daeth i

farnu y ddaiar.

Efe a farna'r Bŷd mewn cyfiawnder: a'r bodloedd mewn uniondeb.

Gorgoniant i'r Tâd, ac i'r Mâb, ac i'r Yspryd glân.

Megis yr oedd yn y dechreu, a mae yr owr hon, ac a bydd yn wastad, yn oes oesoedd. *Amen.*

¶ Ynallith o'r Testament newydd megis yr appwyntir: Ac yn ôl hynny Nunc dimittis, neu gan Simeon yn Gymraeg, fel a canlyn.

Luc. 2. 29.

YR awrhon Arglwydd a gollyngi dy was mewn tangneddŷf yn ôl dy air.

Canys fy llygaid a welfant dy iechydwriaeth.

Yr hon a borodtôaist ger bron wyneb yr holl bobl.

I fod yn oleuni i oleuo y Cenhedloedd, ac yn ogoniant i'th bobl Israel.

Gogoniant i'r Tâd, ac i'r Mâb, ac i'r Yspryd glân.

Megis yr oedd yn y dechreu, y mae yr awr hon, ac y bydd yn wastad, yn oes oesoedd. *Amen.*

¶ Neu y Psalm hon oddiethre ar y deuddegfed dydd o'r Mis.

Psalm 67.

DUw a drugarhao wrthdym, ac a'a bendithio, a thywynned llewŷrch ei wŷneb arnom, a thrugahaed wrthym. Fel

Prydnatwnol Weddi.

Fel yradwaener dyffordd ar y ddalar, a'th iechydwrïaeth ymhlith yr holl genhedloedd.

Molianned y bobl di O Dduw; molianned yr holl bobl dydi.

Llawenhaed y cenhedloedd a byddant hyfryd, canystydi a ferni y bobl yn uniawn, ac a lywodraethi y Cyhedloedd ar y ddaiar.

Molianned y bobl di O Dduw; molianned yr holl bobl dydi.

Yna y ddaiar a rydd ei ffrwith; a Duw, sei ein Duw ni a'n bendithia.

Duw a'n bendithia; a holl derynau y ddaiar a'i hofnant ef.

Gogonaint i'r Tâd, ac i'r Mab ac i'r Ysryd glân.

Megis yroedd yn y dechreu, a mae yr awr hon, ac a bydd yn wftad, yn oes oesoedd. *Amen.*

¶ Yna a ceir neu a dywedir Credo'r Apostolion, gan y gweinidog, a'r bobl yn eu sefyll.

CRedaf yn Nuw Tâd, Holl gyfoethawg, Creawdr nêfa daiar. Ac yn Iesu Grïst ei un Mâb ef, ein Harglwjdd ni: yr hwn a gaed trwy yr Ysryd glân, a aned o Fair forwyn; a ddioddefodd dan Bontlus Pilate, a groeshoelwyd, a fu

fawr ac a gladdwjd, addiscynnodd i uffern, y trydydd dydd cyfododd o feirw; ac escynnodd i'r Nefoedd, ac i mae yn eistedd ar ddeheu-law Dduw Tâd Holl-gyfoethog, Oddiyno a daw i farnu bŷw a meirw. Credaf yn yr Ysryd glân, yr Eglwys lân gatholic, Cymmun y sainet, Meddenant pechodau, Cyfodiad y cnawd, a'r bywjd tragywjdol. *Amen.*

¶ Ac ynol hynny, y gweddlau sy'n canlyn, a phawb yn goftwng yn ddefoesionol ar eugliniau, y Gweinidog yn gynaf a lefara a llef uchel.

Yr Arglwjd a fo gyda chwl.

Atteb. A chyda'th Ysryd ditheu.

T Gweinidog. Gwoddiwn. Arglwjd trugarha wrthym.

Crist trugarhâ wrthym.

Arglwjd trugarhâ wrthym.

¶ Yna y Gweinidog, a'r ysgolheigion, a'r bobl, a ddywedant weddi yr Arglwjd a lleferydd uchel.

EIn Tâd yn hwn wjt yn Ey Nefoedd, sancteiddier dy Enw. Deled dy deyrnas. Bydded dy ewylls ar y ddaiar, megis a mae yn y Nefoedd. Dyro i ni heddiw ein bara beunyddiol. A meddeu i ni ein dyledion,

Prydnawnol Weddi.

fel a maddeuwn ni i'n dyl-
ed-wyr. Ac nac arwain ni
i brofedigaeth; Eithr gwa-
red ni rhag drwg. *Amen.*

¶ Yna y Gweinidog yn ei sefyll
a ddywaid.

Arglwýdd dangos dy dru-
garedd arnom.

Atteb. A chaniadha i ni
dy iechýdwriaeth.

Offeiriad. Arglwýdd ca-
dw y Frenhinas.

Atteb. Agwrandoni yn
drugarog pan a'wom arnat.

Offeiriad. Gwisg dy wei-
nldygion ag iawnder.

Atteb. A gwna dy dde-
wisol bobl yn llawen.

Offeiriad. Arglwýdd ca-
dw dy bobl.

Atteb. A bendithia dy
etifeddiaeth.

Offeiriad. Arglwýdd dy-
ro dangneddyf yn ein dy-
ddiau.

Atteb. Gan nad oes neb
arall a ymladd trosom, o-
nid tydi Dduw yn unig.

Offeiriad. Duw glanhâ
ein callonnau ynom.

Atteb. Ac na chymmer
dy Yspreyd glân oddiwrthym

¶ Yna a canlyn tri cholea; Y
cynaf o'r dydd, yr ail am dang-
neddyf. Y trydydd, am gyn-
northwy yn erbyn pob perygl
fel a canlyn ymma rhac llaw;
Ar ddau Golea ddiweddaf a
ddywedir bob dydd ar bryd-
nawnol weddi, heb gyfnewid.

Yr ail Colea any brydnawnol.
Weddi.

DUw oddiwrth ba un a
daw pob addunedd fan-
etaidd, pob cyngordâ, a phob
gweithred gyfiawn dyroi'th
wasanaeth-ddynion yr un-
rhyw dangneddyf er na ddi-
chon y byd ei roddi; môdd
a gallo ein calonnu ymroi
i usuddhau i'th orchymyn-
nion; a thrwy dy amddiffy-
niad i ni rhagofn ein gely-
nion, allu o honom dreulio
ein hamser mewn heddwch
a thangneddyf, drwy haedd
edigaethau Iesu Grift ein
Iachawdr. *Amen.*

Y trydydd Colea am gynorthwy
yn erbyn pob peryglau.

GOleua ein tywyllwch. ni
a attolygwn i ti O Ar-
glwýdd; a thrwy dy fawr
drugaredd amddiffyn nyni
rhag pob perigl ac enbyd-
rwydd y nôs hon; er serch
ar dy un Mâb ein Iachawr
Iesu Grift. *Amen.*

¶ Mewn corau, a manau lle'r ar-
feront ganu, ymma a canlyn yr
Anthem.

Gweddi tros Fawrhydi
y Frenhines.

OArglwýdd ein Tâd ne-
fol, goruchel, a galluog,
Brenin y Brenhinoedd, Ar-
lwydd yr Arglýddi, unig
lywiawdr y Tywylogion, yr
hwn wyt o'th eisteddle yn
edrých

Prŷdnawdol Weddi.

edrych ar holl drigolion y ddair, ni a attolygwn, ac a erfynwn i ti, edrych o honot yn ddarbodusar ein grasusaf ddaionus Arglwyddes Brenhines *Anne*, ac felly ei chyflawni hi o rŷd dy fan-ŷtaidd Yspryd, fel y bo iddi yn waftadol bwŷso at dy feddwl, a rhodio yn dy ffyrdd cynyscaedda hi yn helaeth a donniau nefol, caniadha iddi meyn llwyddiant ac ei chyd hir hoeŷl, nertha himôdd y gallo orescyn a gor chfygu ei holl *elynnion*, ac o'r diwedd yn ôl y fuchedd hon, bod iddi fwynhau llawenydd a dedwyddyd tragwyddol, trwy Iesu Grift ein Harglwŷdd. *Amen.*

Gweddi tros y Frenhinawl Deulu

HOLLalluog Dduw, ffynhon pob daioni. yr ydym ni yn oftyngedig yn atolwg i ti fendithio y *Dymysoges Sophia* a'r holl Frenhinol Deulu. Cynnŷscaedda hwy a'th Yspryd glân, cyfoethoga hwy a'th nefol rŷs. llwydda hwy a phob dedwyddwch, a dŵg hwy i'th dragwyddol deyrnas, trwy Iesu Grift ein Harglwŷdd. *Amen.*

Gweddi tros yr Eglwŷs-wys, a'r bobl.

HOLL-gyfoethog a rhraghywyddol Dduw, yr hwn

wyt yn unig yn gwneuthur rhyfeddodau, danfon i lawr arein Hescobion a'n Curad-iaid a'r holl gynulleidfaoedd a orchymynnwyd tan eu gofal hwynt iachol Yspryd dy rŷd, ac fel y gallont wir ryngu bodd i ti tywallt arnynt ddyfal wlith dy fendith, Caniadha hŷn Arglwydd, er anrhydedd ein dadlawr, an cyfryngwr Iesu Grift.

Amen.

Gweddi St. chrysoŷtom.

HOLL-alluog Dduw, yr hwn a roddais i ni rŷd y pryd hwn. drwy gyfundeb a chyd gyfarch i weddio arnat, ac wyt yn addo pan ymgynnullu dau neu dri yn dy Enw, fod i ti ganiadbau eu gofynnion: cyflawna yr awr hon. O Arylwŷdd, ddymuniad a deutyfiad dy *weifson*, fel y bo mwyaf buddiol idd-ddynt, gan ganiadhau i ni yn y Byd hwn wydodaeth am dy *mirionedd*. ac yn y Byd a ddaw fywyd tragwyddol.

Amen.

2 Cor. 13. 14.

RHad ein Harglwŷd Iesu Grift, a serch Duw, a chymdeithas yr Yspryd glân a fyddo gyda ni oll byth bythoedd. *Amen.*

¶ Tm a y diwedd trefn y brydnawdol weddi trwy'r flwyddyn. ¶ *Ar*

Credo Athanasius.

Ar y gwyliau hyn, fel dydd
Natalle Crist, dydd gwyl Yth-
wyll, dydd gwyl Matthias :
dydd Pasce, y Derchafael, y
Sul-gwyn, dydd gwyl Jean Fe-
dyddiwr, Sain & Jago, Sain &
Bartholomeus, S. Mathew. S.
Simon a S. Jud. S. Andrews,
a Sul y Drindod, a cenir neu a
dywdr ar y weddi Fereuol, yn
lle credo'r Apostolion, y gyffes
hon o'n ffydd Gristionogawl, a
elwir yn gyffredin credo S. A-
thanasius gan y Gweinidog, ar
bobl yu feyll.

Quicumque vult.

Pwy bynnag a fynno fod
yn gadwedig, o flaen dim
rhaid iddo gynnal y ffydd
gatholic.

Yr hon ffydd, onis ceidw
pob dyn yn gyfan, ac yn ddi-
halog : diammen a collir ef
yn dragywydd.

A'r ffydd gatholic yw hon,
bod i ni addoli un Duw yn
Drindod, a'r Drindod yn
undod.

Nid cymmysgu o honom
y personau; na gwahanu y
fylwedd.

Canys un person sydd Pr
Tad, arall i'r Mâb; ac arall
i'r Yspryd glân.

Eithr Duwdod y Têd. y
Mâb, a'r Yspryd glân sydd
unrhyw; gogoniant gogy-
fuwch, mawrhydi gogyd-
tragywyddol.

Unrhyw yw'r Tad, un-
rhyw yw'r Mâb; unrhyw

yw'r Yspryd glân.

Digreëdig Dad, *digreëdig*
Fâb, a *digreëdig* Yspryd glân
Anfesu-redig Dad, *anfesu-*
redig Fâb, ac *anfesu-redig* Ys-
pryd glân.

Tragywyddol Dad, trag-
wyddol Fâb, a thragywy-
ddol Yspryd glân.

Ac etto *nid* ydynt *dri tra-*
gywyddolion; onid un tragy-
wyddol.

Ac fel nad ynt *dri anfesu-*
redigion, na *thri digreëdigion*
onid un *digreëdig*, ac un *an-*
fesu-redig

Felly yn gyffelyb, Holl-alluog
yw'r Tad, Holl-alluog yw'r Mâb,
Holl-alluog yw'r Yspryd glân.

Ac etto *nid* ynt *dri Holl-*
alluogion; onid un Holl a-
lluog.

Felly y Tad sy Dduw, y
Mâb sy Dduw; a'r Yspryd
glân sy Dduw.

Ac etto *nid* ynt *dri Duw-*
iau; onid un Duw.

Felly y Tad sydd Arglw-
ydd, y Mâb sydd Arglwydd;
a'r Yspryd glân sydd arg-
lwydd.

Ac etto *nid* ynt *dri Arg-*
lwyddi; onid un Arglwydd;

Canys fel i'n cymbellir
trwy'r gristionogaidd wirion-
edd; i gyfadde fod pob per-
son o honaw ei hun yn Dduw
ac yn Arglwydd;

Felly i'n gwaberddir trwy

Credo S. Anthanasius.

'r Catholic grefydd : i ddywedyd fod tri *Dumian*, neu dri *Arglwyddi*.

Y Tad ni wnaethpwyd gan neb : ni's crewyd. ac nis cenhedlwyd.

Y Mâb sydd o'r Tad yn unig : heb ei wneuthur, na'i greu, *eithr wedi ei genhedlu*

Yr Yspryd glân sydd o'r Tad ac o'r Mâb : heb ei wneuthur, na'i greu, na'i genhedlu, ond yn *deilliaw*

Wrth hynny, un Tad sydd nid tri Thad, un Mab, nid tri Mab ; un Yspryd glân, nid tri o Ysprydion glân.

Ac yn y Drindod hon, nid oes un gynt, neu gwedi ei gilydd : nid oes un mwy na llai na'u gilydd.

Ond yr holl dri phersonau ydynt ogyd-tragywyddol a gogyfuwch.

Ac felly ym mhob peth, fel a dywedod uchod ; yr undod yn y Drindod, a'r Drindod yn yr undod sydd iw baddoli.

Pwy bynnag gan hynny a fynno fod yn gadwedig *synnied* felly o'r Drindod.

I mae hefyd yn *angenrhaid* (er mwyn tragywyddol *iechyd-wriaeth*) gredu o ddyn yn ffyddlawn am *gnawdoliaeth* ein Harglwydd Iesu Grift.

Canys yr *iawn* ffydd yw credu, a chyffessu o honom,

fod ein Harglwydd ni, Iesu Grift Fab Duw, yn Dduw, ac yn ddyn.

Duw o sylwedd y Tad, wedi ei genhedlu cyn yr oesoedd ; a dyn o sylwedd ei fam, wedi ei eni yn y byd.

Perffaith Dduw, a pherffaith ddyn, o enaid rhesymol, a dynol gnawd ; yn hanfod,

Gogyfuwch a'r Tad, o blegid ei Dduwdod ; a llai na'r Tad, o blegid ei ddyndod

Yr hwn, er ei fod yn Dduw, ac yn ddyn ; er hynny, nid yw efe ddau, onid un Crist.

Un nid trwy ymchwelyd y Duwdod yn gnawd ; onid gan gymmeryd y dyndawd at Dduw.

Un igyd ôll, nid gan gymmyscu y sylwedd ; onid trwy undod person.

Canys fel a mae yr enaid rhesymol a'r cnawd yn un dyn ; felly Duw a dyn sydd un Crist.

Yr hwn a ddioddefodd am ein iechyd-wriaeth ; a ddefcynnodd i uffern, a gyfododd y trydydd dydd o farw.

Escynnodd i'r Nefoedd, ac i mae yn eistedd ar ddeheu-law'r Tad, Duw Hollalluog ; oddiyno a daw i farnu byw a meirw.

Ac ar ei ddysfodiad, a cyfyd

T Letani.

fyd pob dŷn yn eu cyrph eu hunain; ac a roddant gyfrif am eu gweithredoedd eu hunain.

A'r rhaia wnaethant dda, a anti'r bywyd tragywyddol: a'r rhai a wnaethant ddrwg, i'r tân tragywyddol

Hon yw'r ffydd gatholic: yr hon pwŷ bynnag ni's credoyd yn ffyddlon, niall efe fod yn gadwelg.

Gogonaint i'r Tâd, ac i'r Mâb, ac i'r Yspryd glân.

Atteb. Megis yr oedd yn y dechreu, y mae yr awr hon, ac y bydd yn oestad yn oes oesoedd, *Amen.*

¶ Ymmaacynlyn y Letani, neu Ymbiliau cyffredinol iw canu, neu iw dywedyd ar ol y Foreuol Weddi, ar y Suliau, y Mercherau, a'r Gwenerau, ac ar amserau eraill, pan orchymynnir gan yr ordinari.

Duw Tad o'r Nêf: trugarha wrthym wir bechaduriaid;

Duw Tâd o'r Nef: trugarhâ wrthym wir bechaduriaid.

Duw Fâb, prynwr y bŷd: trugarhâ mrthym wir bechaduriaid.

Duw Fâb, prynwr y Bŷd: trugarhâ wrthym wir bechaduriaid.

Duw Yspryd glân, yn dilliau oddiwrth y Tad a'r

Mâb; trugarha wrthym wir bechaduriaid.

Duw Yspryd glân yn dilliau oddiwrth y Tad a'r Mâb trugarhâ wrthym wir bechaduriaid.

'Y gogoned lân fendigaidd Drindod, tri pherson, ac un Duw: trugarha wrthym wir bechaduriaid.

'Y gogoned lân fendigaidd Drindod, tri pherson, ac un Duw: trugarhâ wrthym wir bechaduriaid.

Na choffa Arglwydd ein hanwiredd, nac anwiredd ein rhieni, ac na ddyro ddial am ein pechodau: arbed nyni Arglwydd daionus, arbed dy bobl a brynaist a'th werthfawr waed, ac na lidia wrthym yn dragywydd.

Arbed ni Arglwydd daionus

Oddiwrth bob drwg ac anffawd, oddiwrth bechod; oddiwrth ystrŷw a chŷrch y cythrael, oddiwrth dy lid, ac oddiwrth farnedigaeth dragywyddol.

Gwared ni Arglwydd daionus.

Oddiwrth bob dallineb calon, oddiwrth falchder, a gwag ogoniant, a ffug facteidrwydd, oddiwrth genfigen, casedd, a bwriad drwg, a phôb anghariadoldeb.

Gwared ni Arglwydd daionus.

Oddi-

Oddiwrth anniweirdeb, a
phôb pechod marwol, ac
oddiwrth holl dwyll y Byd,
y chawd, a'r cythrael,

*Gwared ni Arglwydd dai-
onns.*

Oddiwrth fellt a thym-
heftl, oddiwrth bla, haïnt y
nodeu, a newyn, oddiwrth
ryfel ac ymladd, ac oddi-
wrth angen disyfed.

*Gwared ni Arglwydd dai-
onns.*

Oddiwrth bob terfysc, a
dirgel frâd, a gwrthryfel,
oddiwrth bob ffals ddyscei-
diaeth, ac opiniwn annuwi-
ola Schism, oddiwrth galed-
rwydd calon, a dirmŷg ar
dy air a'th orchymmyn.

*Gwared ni Arglwydd dai-
onns.*

Trwy ddirgelwch dy gna-
wdoliaeth, trwŷ dy sanctiaidd
anedigaeth, a'thenwaediad,
trwŷ dy fedydd, dy ympryd
a'th brofedigaeth,

*Gwared ni Arglwydd dai-
onns.*

Trwŷ dy ddirfawr ing,
a'th chwŷs gwaedlyd, drwŷ
dy grôg a'th ddioddefaint,
drwŷ dy werthfawr angen,
a'th gladdedigaeth, drwy
dy anrydeddus gyfodiad,
a'thescynnaid, a thrwŷ ddy-
fodiad yr Yspryd glân.

*Wwared ni Arglwydd dai-
onns.*

Yn holl amser ein trallod,
yn holl amser ein gwynfyd,
yn awr angen, ac yn nŷdd y
farn.

*Gwared ni Arglwydd dai-
onns.*

Nyni bechaduriaid a at-
tolygwn i ti ein gwrando,
O Arglwydd Dduw, a thei-
lyngu o honot gadw, rheoli,
a llywodraethu dy lân Eg-
lwŷs gathollic yn y ffordd
union.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Teilyngu o honot gadw
a nerthu, i'th wir addoli
mewn iawnder, a glendid
buchedd, dy wasanaethyddes
ANNE ein grasusaf Fren-
hines, a'n pen llywŷddes.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Teilyngu o honot lywod-
raethu ei chalon yn dy ffydd,
ofn, a chariad, ac iddi ym-
ddiried byth yn ot, ac ymgais
yn wastad a'th anrhydedd,
a'th ogoniant.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Telyngu o honot ei ham-
ddiffyn a'i chadw, gan roddi
iddi fuddugoliaeth ar ei holl
elynion.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Teilyngu o honot fendith-
io a chadwy Dwyfoges Sophia,
a'r

T Letani.

a'r holl Frenhinawl deulu,

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Teilyngu o honot lewyr-
chu yr holl Escobion, Off-
ciriaida Diaconiaid ag iawn
wybodaeth a deall dy air,
ac iddynt hwy trwy eu pre-
gethiad a'u buchadd, ei fy-
negr a'i ddangos yn ddyl-
adwŷ.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Teilyngu o honot gyn-
nysgaeddu Arglwyddi'r cy-
ngor, a'r holl fonedd, a gras
doethineb, a deall.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Teilyngu o honot fendi-
thio a chadw y pen swydd-
ogion, gan roddi iddynt ras
i wneuthur cyfiawnder, ac
i faentumio'r gwir.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Teilyngu o honot fendi-
thio a chadw dy holl bobl.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Tilyngu o honot roddi i
bob cenhedlaeth, undeb,
tangneddŷf a chŷd gordiad.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugoarg.*

Tilyngu o honot roddi
i ni galon i'th garn, ac i'th
ofni ac i fyw yn ddieuceulus
yn ôl dy orchymyanion.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Tilyngu o honot roddi
i'th bobl ychwaneg o rad, i
wrando yn ufudd dy air ac
iw dderbyn o bur ewyllys,
ac i gynhyrchu ffrwŷth yr
Ysprŷd.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Tilyngu o honot ddwŷn
i'r ffordd wir, bawb ar a
aeth ar gyfeiliorn, ac a dwŷ-
llwŷd.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Teilyngu o honot nerthu
y rhai sy yn sefyll a chyfuro
a chynnorthwyo y rhai sy
a gwan galon, a chysodi y
sawl a syrthiant, ac o'r di-
wedd curo i lawr Satan tan
ein traed.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Teilyngu o honot gym-
orth, helpu, a diddanu pawb
a'r sydd mewn peryglangen
a helbul,

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Teilyngu o honot gadw
pawb a'r sydd yn ymdaith
ar fôr a thîr, pob gwraig
wrth elcor plant, pob clwŷ-
fus a rhai bychain, a thostur-
io wrth bawb sydd mewn
caethiwed a charchar.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando.*

Y Litanî.

gwrando Arglwydd trugarog.

Teilyngu o honot amddi-
ffyn ac ymgleddu y plant
amddafaid, ar gwagedd
gweddwon, a phawbar fydd
yn unig, ac yn goddef pwys
plaid orthrech.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Teilyngu o honot drug-
arhau wrth bôb dŷn.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Teilyngu o honot taddeu
i'ngelynnion, erlidwŷr, ac
enllibwŷr, a throi eu cal-
onnau.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Teilyngu o honot roddi a
chadw er ein llês, amserol
ffrwythau y ddalar, modd a
cassom mewn amser dyledus
eu mwynhau.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Teilyngu o honot roddi i
ni wir edifeirwch, a meddeu
i ni ein holl bechodau, ein
esceuluŷtra, a'n hanwybod,
a'n cynysgaeddu a rhad dy
Yspryd glan, i welihau ein
bucedd yn ol dy air San-
ctaid.

*Nyni a attolygwn i ti ein
gwrando Arglwydd trugarog.*

Mab Duw attolygwn i
ti ein gwrando.

Mâb Duw a attolygwn i

ti ein gwrando.

Oen Duw, yr hwn wyt
yn dileu pechodau'r bŷd.

*Caniadbâ i ni dy dangne-
ddyf.*

Oen Duw yr hwn wyt
yn dileu pechodau'r bŷd.

Trugarha wrthŷm.

Crist clŷw nyni-

Crist clŷw nyni

Arglwŷdd trugarha wr-
thŷm.

*Arglwŷdd trugarbâ, wr-
thŷm.*

Crist trugarha wrthŷm,

Crist trugarbâ wrthŷm,

Arglwŷdd trugarha wr-
thŷm.

*Arglwŷdd trugarbâ wr-
thŷm.*

¶ Yna a dywaid yr Offeiriad, a'r
bobl gydag etweddî'r Arglwydd

EIn Tad yr hwn wyt yn
y Nefoedd, sancteiddier
dy Enw. Deued dy deyrnas
Bid dy Egyllwŷr y ddaiar
megis y mae yn y Nefoedd.
Dyro i ni heddwŷ ein bara
beunyddiol. A maddeu i ni
ein dyledion, fel y maddeu-
wn ni i'n dyledwŷr. Ac nac
arwain ni i brofedigaeth;
Eithr gwared ni rhag drwg.
Amen.

Offeirîd. Arglwŷdd na
wna a nyni yn ôl ein pech-
odau.

Anteb. Ac na obrwja
ni

ni yn *ŵl* ein hanwiraddau.

Gweddiwn.

Duw Tad trugarog, yr
hwn nid *ŵyt* yn dirmy-
gu ochenaid calon gyfudd-
fedig, nagadduneddy gorth-
rymmedig : cynorthwya
yn drugarog ein gweddïau,
y rhai yr ydym ni yn eu
gwneuthur ger dy fron, yn
ein trallod a'n blin-fyd, pa
brjd bynnag a gwascant
arnom : a gwrando ni yn
rasufol, fela bo i'r drygau
hynnŷ, y rhai y mae ystrŷw,
a dichell diafol neu ddŷn
yn eu gwneuthur in herbŷn
fyned yn ofer, a thrwŷ ra-
gluniaeth dy ddaioni di,
iddŷnt fod yn wascaredig,
modd na'n briwer nid y wei-
siondrwŷ erlŷn neb, a gallu
o honom bŷth ddiolch i ti
yn dy lŷn Eglwŷs, trwŷ Ie-
su Grift ein Harglŷdd.

Arglŷdd, cyfod, cymmorth
ni, a gwared ni er mwyn dy Enw.

Odduw, ni a glywsom
a'n clustïau, a'n tadau
a fynegasant i ni y gweith-
redoedd ardderchog a wna-
ethost yn eu dyddïau, ac yn
y cynfyd o'u blaen hwŷ.

Arglŷdd, cyfod, cymmorth ni
a gwared ni er mwyn dy anthy-
dedd.

Gogonaint i'r Tad, ac i'r
Mab, ac i'r Ysryd glŷn.

Anteb. Megis yr oedd
yn y dechreu, a mae yrawr
hon, ac a bydd yn wastad,
yn oes oesoedd. Amen.

Rhag ein gelynnion am-
ddiffŷn ni, o Crift.

Yn rasol edŷch er ein poenedi-
gaethau.

Yn dofturus ystyria wrth
drymder ein calonau.

Yn drugarog maddeu bechodau
dy bobl.

Yn garedigol gan drug-
redd gwrando ein gweddïau
Iesu Fab Dafydd, trugarhŷ
withym.

Yrawr hon a phob am-
ser teilynga ein gwrando O
Crift.

Yn rasol clŷw ni, O Crift,
yn rasol clŷw nŷni O Arglw-
ydd Grift.

Offeiriad. Arglwydd dan-
gos dy drugaredd arnom.

Anteb. Fel yr ym yn ym-
ddiried ynot.

Gweddiwn.

NTni a attalygwn i ti O
Arglwydd Dad, yn dru-
garog edrych ar ein gwen-
did, ac er gogonaint dy Enw,
ymchwel oddiwrthym yr holl
ddrygau a ddarfu i ni o wir
gyfiawnder eu haeddu, a
chaniadha fod i ni yn ein holl
drallod ddodi ein cyfan ym-
ddiried, a'n gobairb yn dy
drugaredd, ac byth dy wasa-
naethu mewn sanctaiddrw-
ydd, a phurdeb buchedd i'rb
anrhydedd

Gweddian.

anrhydedd a'th ogoniant
trwŷ ein hunig gyfryngŵr,
a'n dadleuŵr Iesu Grift ein
Harglwŷdd. *Amen.*

Gweddi St. Crysoſtom:

Holl alluog Dduw, yr
hwn a roddaiſt i ni rŵd
y pryd hwn. drwy gyfundeb
a chyd-gyfarch i weddio ar-
nat, ac wyt yn addo pan ym-
gynnullu dau neu dri yn dy
Enw, ſod i ti ganiadhau eu
gofynnion: cyflawna yr awr
hon. O Arglwŷdd, ddymu-

niad a deifysiad dy weifion,
fel y bô mwyaf buddiol idd-
ynt, gan ganiadhau i ni yn
y Byd hwn wybodaeth am
dy wirionedd, ac yn y Byd a
ddaw, fywyd tragywydol.
Amen.

2 Cor. 13. 14.

Rhâd ein Harglwŷdd Ie-
ſu Grift, a ſerch Duw,
a chymdeithas yr Yſpryd
glân, a fyddo gyda ni oll
byth bythoedd. *Amen.*

Tmma a diweddiff y Letani.

*Gweddian a Diolchindau ar amŷŵ Achſion, iŵ barſer o
ſlaeny ddwy Weddi Ddiweddaſ o'r Letani, neu o'r Faren-
ol a'r Bryd-nawnol Weddi.*

GWEDDIAU

Am Wlaw.

O Dduw nefol Dâd, yr
hwn drwŷ dy Fâb Iesu
Grift, a addewaſt i bawb a
geifiont dy Dŷrnas. a'th
gyfiawnder, bob peth ang-
enrheidiol iŵ cynhaliaeth
corphorol: danſon i ni wrth
ein hangenoſtid. ni a attol
ygwn i ti. gyfryw dywŷdd
a chafadŷdd ar dymherus.
môdd a gallom dderbyn ſſr-
wŷthau y ddaiar. i'n mwŷn-
iant ni, ac i'th urdduniant
titheu, trwŷ Iesu Grift ein
Harglwŷdd. *Amen.*

Am Dywydd Têg.

Holl alluog Arglwŷdd
Dduw, yr hwn am he-

chod dyn a foddaiſt unwaith
yr holl Fŷd, oddieithr wŷth-
nŷn o bobl, ac yn ôl hynnŷ
o'th ſawr drugaredd a adde-
waiſt na's deſtrywit tellu
bŷth drachſn: yn oſtyngedig
ni a attolygwn i ti. er i ni
am ein hanwireddau haeddu
plâ o wlaw a dyfroedd, etto
wrth ein gwŷr edifeirwch
danſon i ni y cyfrŷw dywydd
a hidon, ſela gallom dderbyn
ſſrwythau y ddaiar mewn
amſer dyladwy, a dyscu trwŷ
dy goſpedigaeth wellau ein
buceddau, ac am dy war-
eidd-der rod-di i ti ſolliant a
gogoniant, trwŷ Iesu Grift
ein Harglwŷdd. *Amen.*

D

Yn

Gweddaiu.

Yn amser Drudaniaeth a newyn.

O Dduw Tad o'r Nef, drwy ddawn pa un a discyn y glaw, y mae y ddaiar yn ffrwythlawni, yr hilia-anifeliaid ac ar amlhâ'r pylcod: edrych attolwg ar adfyd dy bobl, a chaniadha am y prinder ar drudaniaeth yr ym ni yr awrhon yn ei ddi-odlef, yn gwbl gyfan am ein anwiredd iddo drwy dy drugarog ddaioni di, ymchwel- yd yn rhad ac yn helaeth- rwydd, er cariad Jesu Grift ein Harglwydd, i'r hwn gy- da thydi a'r Ysryd glân, a bo anrhydedd a gogoniant, yn oes oesoedd. Amen.

Neu hon.

O Dduw Trugarog Dâd, yr hwn yn amser *Elise- us* y Propdwyd, a droift yn ddisymmwth y prinder a'r Drudaniaeth yn *Samaria* yn helaethrwydd a rhad, cym- mer drugaredd arnom, fel a bo i ni (y rhai am ein pech- odau a boenir yr awrhon a'r cyffelyb adfyd) dderbyn yr un fath brydol gymmorth; Trwy dy nefol fendith, pâr gynnŷrch ar ffrwythau y ddaiar, a chaniadha fod i ni fy'n derbyn dy haelionus lawnder, arferu yr unrhyw i'th ogoniant di; i gymorth braill fy'n dwyn eisieu, ac

i'n diddanweh ein hunain, trwy Jesu Grift ein Harg- lwydd. Amen.

Yn amser Rhyfel, a cherfyscau.

Holl alluog Dduw, Bre- nin yr holl Frenhino- edd, a phen llywiawdr pòb peth, yr hwn ni ddichon un creadur wrthladd ei nerth, i'r hwn a perthyn o gyfi- awnder gospi pechaduriaid, a bod yn drugarog wrth y rhai a fyddont wir edifeiriol, Cadw a gwared nyni, yn of- styngedig ni attolygwn i ti rhag dwylaw ein *gelynnion*, goftwng eubalchder, gorch- fyga eu drygioni, a gwra- dwydda eu *bwriadau*, modd y gallom yn arfog gan dy *amddiffyn* di, fod byth yn *gadwedig* rhag pob perygl, i'th ogoneddu di, yr hwn wŷt unig roddwr pob *buddi- galiaeth* a goruchofiaeth, drwy *baeddedigaethau* dy un Mab Jesu Grift ein Hargl- wydd. Amen.

Yn amser pla cyffredin, neu glefyd.

Holl alluog Dduw, yr hwn yn dy lid yn yr *a- nialwch* a *anfonai*st bla ar dy bobl dy hun, *oblegid* eu gw- ar-sythni, a'u gwrthryfel yn erbyn *Moses* ac *Aaron*, ac hefyd yn amser y *Brenin Dajjdd* a *leddai*st a phla a nodau, ddeng mil a thri-ugain mil

Gweddian.

mil, ac yn y man gan gofio
dy drugaredd a faddeuaist
i'r lleill; Trugarha wrth-
ym wir bechaduriaid, y rhai
a darfu i ddirfawr baint a
marwolaeth ymweled a ni
fel megis y pryd hwnnw a
derbynaiſt gymmod, ac a
gorchymynnaiſt i'th Angel
beidio a chospi, fellu bod yn
awr yn wiw gennit dynnŷ o-
ddiwrthymy pla, a'r gofudus
baint ymma, trwy Jesu Grift
ein Harglwŷdd. Amen,

¶ Yn wythnos y cyd-coriâu iw
dywedyd pob dydd, tros y rhai
a fyddant i dderbyn urddau cy-
legredig.

HOLL-alluog Dduw, ein
Tâd nefawl, yr hwn a
brynaiſt i ti Eglwys gyffredi-
nol, trwy werthfawr waed
dy anwyl Fâb. Fdrŷch yn
ddarbodusar yr unrhyw; ac
ar hyn o amser cyfarwydda
a llyfodraetha feddyliau dy
weision yr Escobion, a Bugei-
liaid. dy braidd, fel na ddod-
ant ddwylo yn ebrwydd ar
nêb, eithr bod iddynt ddewis
yn ffyddlon, ac yn synhwy-
rol wyr addas i wasanaethu
yn sanctaidd weinidogaeth dy
Eglwys. A dyro dy Ras
a'th fendith nefawl, i'r sawl
a urdder i bob swydd dyddiaeth
sanctaidd lân fel a bo iddynt
trwŷ eu buchedd a'u bath-
rawiaeth osod allan dy ogoni-

ant, ac hyfforddio iechydwri-
aeth pawb oll, trwŷ Jesu
Grift ein Harglwŷdd. Amen

Neu hon.

HOLL-alluog Dduw, rho-
ddwr pob dawn daionus,
yr hwn o'th Dduwiol ddar-
bodaeth a osodaiſt amrywiol
Raddau yn dy Eglwys. Ni a
atolygwn yn ufudd i ti, ro-
ddi dy Ras i'r sawl ôll a al-
wer i bob swydd a Gweini-
dogaeth yn yr unrhyw; Ac
fellu cyflawna hwynt a'th
wîr athrawiaeth, a chynyl-
caedda hwynt a diniweid-
rwydd buchedd, fel a gwa-
sanaethont yn ffyddlon ger
dy fron, i ogoniant dy ddir-
fawr Enw, ac er llês i'th E-
glwys sanctaidd, trwy Jesu-
Grift ein Harglwŷdd. Amen

¶ Gweddi tros oruchell Lŷs y par-
liament, iw dywedyd tra font
yn eistedd.

O Dduw grasusaf, yn uf-
udd attolygwn i ti, me-
gis tros y Deyrnas hon yn
gyffredinol felly yn enwe-
dig tros yr uchel Lŷs Par-
liament yn gynnulledig yr
awr hon. tan ein duwiolaf a'n
grasusaf Arglwŷddes Fren-
hines; Teilyngu ononot ly-
fodraethu a llwyddo ei holl
ymgyngghoriadau er derch-
afiad i'th ogoniant, er daio-
ni i'th Eglwys, ac er diog-
elwch

Diolchiadau.

elwch, anrhydedd a llwyddi-
ant i'n *Harglwyddes Frenhi-
nes* a'i theyrnafoedd; Trwy
eu llafur hwŷ, felly trefnera
gwaftadtâer pob pêth ar y
sail oreu a chadarnaf, fel a
bo heddwcha Dedwŷddwch,
Gwirionedd a Chyfiawnder,
ffydd a Duwioldeb yn sefyd-
log yn ein plith, rrwŷ'r holl
Genhedlaethau hŷn, a phob
pêth arall angenrhaid idd-
ynt hwŷ, i ni, ac i'rh Eg-
lwŷs ôll, yr ŷm yn oftynge-
dig yn ei herfyn, yn Enw a
ehyfyngdod Iesu Grift ein
Harglwydd, a'n Iachawdr
bendigedig. *Amen.*

¶ Coledd neu weddi tros bob flât
o ddynnion, i'w harfer pan na
bô bwyniedig dywedyd y Le-
tani.

O Arglwydd, Creawdra
Chaidwad pob dŷn, yn
ofstyngedig attolygwn i ti
tros bôb Stât a grâdd o ddy-
nlon, ar fôd yn wiw gennit
yspyfu iddynt dy ffŷrdd, dy
iechydwrïaeth i'r holl Gen-
hedloedd. Yn bennaf er-
fynniwn arnat tros lwyddi-
annus flât yr Eglwys Ga-
tholic, fel gan gael ei har-
wain a'i llyfodraethu gan dy
yspryd grasusol, a caffo pawb
eu proffessu, ac yn eu galw
eu hunain yn Griftionogion
eu tywŷs rhŷd ffordd y gwi-
rionedd, a chynnal y ffydd

mewn undeb yspryd, rhwŷ-
mŷn tangneddŷf ac union-
deb buchedd. Yn ddiwedd-
af ni a orchymynwn i'rh da-
dawl ymgeledd y rhai ôll a
gyftuddir mewn un môdd,
neu fydd yn gyfyng arnynt
mewn meddwl, corph, neu
flât (*¶ yn en* ¶ Hyn a ddy-
wedig y sawl wedispan ddy-
tros pa rai a muno un we-
dymunir ein ddiau y gynu-
llelfa.)

ryngu bodd i ti eu diddanu,
au cymmorth yn ôl angen-
rheldiau pob un, gan roddi
iddynt ammynedd dan eu
dioddefiadau, a dedwyddol
ymwared o'u holl gyftuddl-
au. A hyn a erfyniwn er
mwyn Iesu Grift. *Amen.*

¶ Gweddi a ellir eu dywedyd ar
ôl pob un o'r rhai o'r blaen.

O Dduw yr hwn a bia o
naturiaeth a phriodol-
deb, drugarhau yn waftad a
maddeu, dêrbyn ein hufudd
weddiau, ac erein bôd ni
yn rhwŷm gan gaethiwed
cadwynau ein pechodau, er
hynny dattoder ni gan doff-
uri dy drugaredd, er anrhy-
dedd Iesu Grift ein cyffing-
wra'n dadleuwr. *Amen.*

D I O L C H I A D A U.

¶ Diolch Cyffredinol.

Holl alluog Dduw, Tâd
Hy trugareddau, yr ydym
ni

Diolchiadau.

ni dy weision annheilwng
yn rhoddi i ti ein diolch go-
fryngeiddiaf a ffyddlonafam
dy holl ddaioni a'th Drug-
areddau i ni ac i bob dyn

T Dywe- [Yn enwedig i'r
der hyn rhaisy'r awrbon
pan fo un yn ewyllysio offry-
a weddi- mu i ti eu molian-
wyd trosto nau, a'u diolch am
yn deisyf y tofuria ryglydd-
iaistiddyn yn ddi-
talu diolch *weddar*]

Ni a'th
fendithiwn am ein Creadi-
gaeth, am ein Cadwraeth,
ac am holl fendithion y by-
wyd hwn. Eithr uwchlaw
pob dim am dy anfeidrol ga-
riad ym mhrynedigaeth y
Byd, trwy ein Harglwydd
Jesu Grift, am y moddion o
Râs, ac am o'daith Gogoni-
ant. Ac ni a attolygwn i ti
roddi i ni y cyfryw ddwys
ac iawn ymfynniad ar dy
holl Drugareddau, fel a bo
ein calonau yn ddiffuant
yn ddiolchgar, ac fel a myn-
egom dy foliant, nid a'n
gwefusau yn unig, eithr yn
ein buchaddau, trwy ymro-
ddi i'th wasanaeth, a thrwy
rodio gar dy fron mewn san-
cteiddrwydd ac uniondeb
tros ein holl ddyddiau, trwy
Jesu Grift ein Harglwydd;
i'r hwn gyda thydi, a'r Ys-
pryd glân, bydded yr holl an-
rhydedd a'r gogoniant byth

bythoedd. *Amen.*

Am gael Glaw.

O Dduw ein Tâd nefol,
yr hwn drwy dy rasol
ragluniaeth, wyt yn peri i'r
glaw cynnar a'r diweddar
ddiscyn ar y ddaiar, fel a ga-
llo ddwyn ffrwyth er mwy-
niant dyn: yr ydym ni yn
rhoi i ti oftyngedig ddiolch
fod yn wiw gennit wrth ein
dirfawr angengrhaid, ddan-
fon i ni o'r diwedd law hy-
fryd ar dy etifeddiaeth, a'i
hireiddio pan oedd lych, i'n
mawr ddiddanwch ni dy wei-
sion anwiw, ac i gogoniant dy
sanctaidd Enw, trwy dy dru-
gareddau yn Jesu Grift ein
Harglwydd. *Amen.*

Am dywydd Têg.

O Arglwydd Dduw, yr
hwn yn gyfiawn a'n
darostyngaisf ni drwy dy ddi-
weddar bla o anfeidrol wlaw
a dyfroedd ac yn dy Drug-
aredd a gymmhorthaisf, ac
a ddiddanaist ein heneidiau
drwy y tymmhoraidd a'r
bendigedig gyfnewid ymma
ar dywydd. Nyni a folianwn
aca ogoneddwn dy sanctaidd
Enw am dy drugaredd hwn,
ac a ddatcanwn byth dy dru-
gareddau, o genhedlaeth i
genhedlaeth, trwy Jesu Grift
ein Harglwydd. *Amen.*

Am helaethrwydd.

O Drugarogcaf Dâd, yr hwn o'th rallon ddaioni a wrandewaist ddefosi-onol weddiau dy Eglwys, ac a droist ein prinder ni a'n drudaniaeth yn rhad ac yn helaethrwydd: yr ydym yn rhoi i ti oftyngedig ddiolch am dy ragorol haelioni hwn, ac yn attolwg i ti barhau dy garedigrwydd ymma tragattom, fel a rhoddo ein tir i ni ei ffrwythau toraethog, i'th ogoniant di, a'n diddanwch ninnau, trwŷ Jesu Grift ein Harglwydd. *Amen.*

Am heddwch, ac ymwared oddwrth ein gelynnion.

Holl alluog Dduw, yr hwn wŷt gadarn dŵr ymddiffyni'th weision, rhag wŷneb eu gelynnion; yr ydym ni yn rhoddi i ti foliant, a diolch am ein hymwared ni oddiwrth y mawr a'r am-lwg beryglon oeddi'n hamgylchu; yr ydym ni yn cydnabod mae dy ddaioni di ŷw, na'n rhoddwyd ni i fynu yn ysfelyfaeth iddynt hwy, ac yn attolwg i ti yn wastadol barhau dy gyfryw drugareddau tuagattom, fel a gallo yr holl fŷd wŷbod mae tydi yw ein hachubwr, a'n cadarn waredwr ni, drwy Jesu Grift ein Harglwydd. *Amen.*

Am Edfryd, neu adroddi heddwch cyffredinol gartref.

TRagywyddol Dduw ein Tad nefol, yr hwn yn unig wŷt yn gwneuthur i ddynion fod yn unfryd mewn tŷ, ac yn gostegu cynddeiriogrydd y boblafreolus, Nia fendithiwn dy Enw sanctaidd, Deilyngu o honot lonyddu y cythryfwl terfyscus a gyffrowyd yn ddiweddar yn ein plith: Ac yn ufudd yr attolygwn i ti ganiadtau i bob rhai o honom rās, i rodio o hyn allan yn oftyngedlg i'th orchymynion sanctaidd, a chan fyw mewn buchedd ddistaw a heddych-ol ymhob duwioldeb, a gonestrwydd, i offrymmu yn ddi-baid i ti ein haberth o foliant a diolchgarwch, am dy drugareddau hŷn tuagatom trwŷ Jesu Grift ein Harglwydd. *Amen.*

Am ymwared oddiwrth blay nodau, neu ryw glefyd arall.

O Arglwydd Dduw, yr hwn a'n harcholaist ni am ein pechodau, ac a'n difethaist am ein hanwireddau, drwŷ dy ddiweddar ymweliad gorthrwm ac ofnadwŷ; ac etto ynghanol dy farnedigaeth a gofiaist dy drugaredd, ac a achubaist ein heneidiau allan o safn angeu: yr ydym ni yn offrwm i'th dadol ddaioni, ein hunain,

Y Sul-cyntaf yn Adfent.

hunain, ein heneidiau, a'n cyrph, y rhai a waredaist di, i fod yn aberth bywiol i ti, gan foliannua mawrygu yn wastadol dy drugareddau ynghanol yr Eglwys, trwŷ Jesu Grift ein Harglwŷdd *Amen.*

Neu hyn.

YR Ydym ni yn oftyngedig yn cyfaddef ger dy fron di. O drugarogcaf Dād, y gallasei yr holl gospedigaethau a fygythir yn dy gyfraith, yn gyhiawn ddiscyn arnom ni. o herwydd ein haml droseddau, a chaled-

wch ein calonnau: Etto gan fod yn wiw gennit o'th dynêr drugaredd, ar ein gwan a'n hannheilwng ymddarostyngiad ni, esmwythau y plâ niweidiol, a'r hwn yn ddiweddar i'n cyfuddiwyd, ac edfrŷd llêf gorfolodd ac iechŷdwriaeth yn ein cyfanneddau: yr ydym ni yn offrwm i'th dduwiol sawredd, aberth melliant a diolch, gan glodfori a mawrygu dy ogoneddus Enw. o herwydd dy ymgeledd a'th ragddarbodaeth drosom, drwy Jesu Grift ein Harglwŷdd *Amen.*

Y Colectau, Epistolau, A'r Efengylau,

A arferir trwŷ'r Flwyddyn.

¶ Noda am y Colect a appwyntir i bob Sul, a Gwyl a boiddo Nôswyl; a dywedir ef ar y gwasanaeth Prydnawnol ar y Nôs-wyl.

Y Sul cyntaf yn Adfent.

Y Colect.

HOLL alluog Dduw dyro rad i ni i ymwrthod a gweithredoesdd y tywyllwch, ac i wisgo arfau y goleuni, ynawr yn amser y fuchedd farwol hon, (pryd a daeth dy Fâb Iesu Grift i ymweled a nyi mewn mawr oftyngeiddrwydd) fel a byddo i ni yn y dydd diweddaf, pan ddelo efe drachefn yn ei ogoneddus sawredd, i farnu bŷw a meirw, gysodi i'r fuchedd anfarwol,

trwyddo ef yr hwn sydd yn bŷw, ac yn teyrnasu gyda thi a'r Tŷpryd glân. yr awr bon ac yn dragywŷdd Amen.

¶ Y Colect hwn a ddywedir beunydd gyda'r colectau eraill yn Adfent hyd Nôs Natalic.

Tr Epistol, Rbus. 13. 8.

NA fyddwch yn nylêd nêh o ddim, ond o garu bawb eu gilydd: canys yr hwn sydd yn caru arall, a gyflawnodd y Gyfraith. Canys hyn, Na odineba, Na làdd, Na ladradta, Na ddwg gam dyftiolaeth, Na thrachwanta; ac od oes un gorchymmyn arall, i mae wedi ei gynnwŷs yn gryno

yn yr ymadrodd hwn, Câr dy gymmydog fel didy hun. Ceriad ni wna ddrwg iw gymmydog; am hynny cyflawnder y gyfraith yw cariad. A hyn gan wybod yr hamfer ei bôd hi weithian yn brŷd i ni i ddeffroi o gylgu: Canys yr awrhon y mae ein iechŷdwriaeth ni yn nêd na phan gredasom. Y nêd a gerddodd ymmhell, a'r dŷdd a neffaodd, am hynny bwriwn oddi wrthŷm weithredoedd tywŷllwch. a gwŷisgw'n arfau y goleuni. Rhodiwn yn weddus, megis wrth liw dŷdd; nid mewn cyfeddach a meddwod; Nid mewn cŷd-orwedd ac anlladrwydd: nid mewn cynnen a chenfigen: Eithr gwŷisgwch amdanoch yr Arglwydd Jesu Grîst ac na wnechwch rag-ddarbod trôs y cnawd, er mwyn cyflawni ei chwantau ef.

Tr Efengyl, S. Mat. 21. 1

A Phan ddaethant yn gyfagos i Jerusalem, a'u dyfod hwy i Bethphage, i synydd yr Olewŷdd, yna yr anfonodd yr Jesu ddau ddis-cŷbl: Gan ddywedŷd wrthŷnt, Ewch i'r pentref sydd ar eich cyfer, ac yn y man chwi a gewch aslyn yn rhwym, a cebol gyda hi: go-

llyngwch hwynt a dygwch attafi. Ac os dywed nêb ddim wrthych, dywedwch, Y mae'n rhaid i'r Arglwydd wrthŷnt: yc yn y man efe a'u denfyn hwynt. A hyn ôll a wnaethwyd, fel a cyflawnid yr hyn a ddywedafid trwy'r Prophwyd, gan ddywedŷd, Dywedwch i fereb Sion, Wele, dy Frenin yn dyfod i ti yn addfwyn, ac yn eistedd ar aslyn, ac ebol llwda aslyn arferol a'r iâu Y discyblion a aethant, ac a wnaethant, fel a gorchymynnaf i'r Jesu iddŷnt. A hwy a ddygasant yr aslyn a'r ebol: ac a ddodasant eu dillad arnynt, ac a'i gosodasant ef ei eistedd ar hynny, A thyrfa ddirlawr a danasant eu dillad ar y ffordd: eraill a dorrasant gangau o'r gwydd, ac a'u tanasant ar hyd y ffordd. A'r tyrfeydd, y rhai oedd yn myned or blaen, a'r rhai oedd yn dyfod ar ôl, a leasant, gan ddywedŷd, Hosanna i Fâb Dafydd, Bendigedig yw'r hwn sydd yn dyfod yn enw'r Arglwydd. Hosanna yn y goruchafion. Ac wedi ei ddyfod ef i mewn i Jerusalem, y ddinas ôll a gynhyrfodd, gan ddŷwedŷd, pwy yw hwn? A'r tyrfeydd a ddywedasant, hwn yw Jesu y Prophwydd

Yr ail Sul yn Adfent.

Prophwjd o Nazareth yn Galilea. - A'r Jesu a aeth i mewn i Deml Dduw, ac a dafloodd allan bawb ar oedd yn gwerthu ac yn prynu yn y Deml: ac a ddymchwe-lodd i lowr fyrddau y ne-wid-wjr arian, a chadeiriau y rhai oedd yn gwerthu co-lommennod; Ac a ddyw-edodd wrth ynt, Scrifennwyd Tŷ gweddi y gelwir fy nhŷ i; ond chwi a'igwnaethoch yn ogoſ lladron.

Yr ail Sul yn Adfent.

Y Coleſt.

Y Gwynfydedig Arglwydd, yr hwn a berist yr holl Scrythŵr lân yn scrifennedig er mwyn ein bathrawiaeth, a'n haddysgu ni: Caniadba fod i ni yn y cyfryw fodd ei gwrando ei darllain. ei chwilio. a'i dyscu, ac o'n mewn ei mwynbau, fel a gallom trwy ammynedd a diddanwch dy gyssegregedig air, gofleidio ac ymgynnal wrth fendigaid o-baith y fuchedd drogywyddol, yr hon a roddrist i ni, yn ein blaebawdr Jesu Grift Amen.

Yr Epistol. Ruth. 15. 4.

PA bethau bynnag a scrifennwyd o'r blaen, er addysg i ni yr scrifennwyd hwŷnt, fel trwy ammynedd a diddanwch yr Scrythyr, y gallem gael gobaith. A Duw yr ammynedd a'r di-

ddanwch. a roddo i chwi synnied yr un peth tuagat eu gilydd yn ôl Crift Jesu: Fel a galloch yn un-fryd, o un geneu, ogoneddu Duw, a Thâde ein Harglwydd Jesu Grift. O hewydd pahan, derbyniwcheu gilydd megis ag y derbyniodd Crift nin-nau i ogoniant Duw, Ac yr wŷf yn dywedyd, wneuthur Jesu Grift yn weinidog i'r enwaediad, er mwyn gwl-rionedd Duw, er mwyn cad-arnhau yr addewidion a wn-aethwŷd i'r tadau. Ag fel a bydden i'r Cenhedloedd ogoneddu Duw am ei drug-aredd, fel a mae yn scrifen-nedig; Am hŷn a cyffesaf i ti ymhlith y Cenhedloedd, aca canaf i'th Enw. A thra-chefn i mae yn dywedyd Ymlawenhewch Genhedlo-edd gyda'i bobl of. A thra-chefn, Molwch yr Arglw-ŷdd yr holl Genhedloedd, a chlodforwch ef yr holl bob-loedd. A thrachefn i mae Eſaias yn dywedyd, Fe fydd gwreiddin Jesse, a'r hwn a gyfyd i lyfodraethu y Cen-hedloedd: ynddo ef a gob-eithia y Cenhedloedd. A Duw'r gobaith a'ch cyflaw-no o bob llawenydd, a thang-neddysgan gredu, fel a cyn-nyddoch mewn gobaith, trwy nerth yr Yspryd glân.

Trydydd Sul yn Adfent.

Tr Efengyl. S. Lnc. 21. 25.

A Bydd arwyddion yn yr haul, a'r lleuad, a'r ser, ac ar y ddaiar ing. cenhedloedd gan gyfing-gyngor; a'r môr a'r tonnau yn rho. A dynnion yn llewygu gan ofn, a disgwyl am y pethau sy yn dyfod ar y ddaiar; oblegid nerthoedd y Nefoedd a yscydwir. Ac yna a gwelant Fâb y dyn yn dyfod mewn cwmwl, gyda gallu a gogoniant mawr. A phan ddechreuo'r pethau hyn ddyfod, edrychwch i fyddu, a chodwch eich pannaau; canys i mae eich ymwared yn nefau. Ac eisea ddowedd ddameg iddynt. Edrychwch ar y ffigys-bern a'r holl brennau; Pan ddeiliant hwyl, weithian chwi a welwch, ac a wyddoch o honoch eich hun, fod yr haf yn agos; Felly chwithau, pan weloch y pethau hyn yn digwydd, gwybyddwch fôl teyrnas Dduw yn agos. Yn wir meddaf i chwi, nid a yr oes hon beibio, hŷdoni ddêl y cwbl i ben. Y nêfa'r ddaiar a ânt heibio ond fy ngeiriau i nid ânt heibio ddim.

Y trydydd Sul yn Adfent

Y Coleg.

O Arglwydd Ffest Grîst, yr hwn ar dy ddyfodiad

cyntaf a anfonais dy genadwr i barodtoi dy ffordd o'th flaen. Caniadhai weinidogion a gorchwilwyr ddirgeledigaethau. felly i barodtoi ac arloesi dy ffordd, gan droi calonau, y rhai anafudd i ddoethi-neb y cyslaw, fel ar dy ail ddyfodiad i farnu'r Byd, i'n caffer yn bobl gymmeidwyr yn dy olwg di, yr hwn wyt yn bym ac yn teyrnasu gyda'r Tâd a'r Yspryd glân byth yn un Duw heb drangc na gorphen. Amen.

Tr Epistol, 1 Corin. 4. 1.

Felly cyfrifed dyn nyni, megis gweinidogion i Grîst, a gorchwyl-wyr ar ddirgeledigaethau Duw Am ben hyn, yr ydys yn disgwyl mewn goruchwyl-wyr, gael un yn ffyddlon. Eithr gennifi bychan iawn yw fy marnu gennych chwi, neu gan farn dyn; ac nid wyf chwaith yn fy marnu fy hun Canys ni wn i ddim arnaf fy hun; ond yn hyn ni'm cyfiawnhawyd, ond yr Arglwydd yw yr hwn sydd yn fy marnu. Am hynny, na fernwch ddim cyn yr amser hydoni ddêlo yr Arglwydd, yr hwn a oleua ddirgelion y twyllwch, ac a eglura fwrriadau y calonau, ac yna v bydd y giôd i bôb un gan Dduw.

Yr

T Pedwaredd Sul yn Adfent.

Tr Eſengyl. S. Mat. 11. 2.

AC Joan pan glybu yn y carchar weithredoedd Crîſt, wedi danfon dau o'i ddiscybillion, a ddywedodd wrtho. Ai dydi yw'r hwn fy'n dyfod, neu ai un arall yr ydym yn ei ddisgwyl? A'r Jesu a attebodd, aca ddywedodd wrthŷnt, Ewch, a mynegwch i Joan y pethau a glywch ac a welwch. Y mae'r deillion yn gweled eilwaith, a'r cloffion yn rhodio, a'r cleifion gwahanol wedi eu glanhau, a'r byddariaid yn clywed: Y mae y meirwon yn cyfodi, a'r tlodion yn cael progethu yr Eſengyl iddynt. A dedwydd yw'r hwn ni rwyftrir yno fi. Ac a hwy yn myned ymaith, yr Jesu a ddechreuodd ddywedyd wrth y bobloedd am Joan, Pa beth yr aethoch allan i'r anialwch iedrych amdano? Ai corsen yn yſcwŷd gan wŷnt? Ond pa beth yr aethoch allan iw weled? Ai dŷn wedi ei wisco a dillad eſmwyth? Wele, y rhai sy yn gwisco dillad eſmwyth mewn tai brenhidoeddy maent. Ond pa beth yr aethoch allan iw weled? Ai Prophwyd? Ie meddaf i chwi, a mwy na Phrophwyd, Canys hwn ydŷw efe am yr hwn yr ſcrifennwŷd,

Wele, yr ydwi fi yn anfon fy nghennad o flaen dy wyneb, yr hwn a barodtoa dy ffordd o'th flaen.

*Y Pedwaredd Sul yn Adfent,
Y Colect.*

DEercha Arglwydd, attolwg i ti dy gadernid, a thyred i'n plith, ag a mawr nerth cymmorib ni, fel gan fod arnom. (O herwydd ein pechodau a'n hanwinedd) ddirfawr luddias a rhwyſtr i red-eg yr yrfa a ofodir o'n blaen, bydded i'th ddaionus Râd ni ein gwared ni yn ebrwydd trwy ddiwygiad dy Fâb a'n Harglwydd, i'r hwn gyda thi a'r Yſpryd glân a byddo anrhydedd, agogonaint yn oes oesoedd. Amen.

Tr Epiſtol, Philipiaid 4. 4.

LLawenhewch yn yr Arglwydd yn waſtadol; a thracheſn meddaf llawenhewch, Bydded eich arafwch yn hyſpys i bob dyn. I mae'r Arglwydd yn agos Na ofelwch am ddim; Eithrymhob peth mewn gwedd i ac ymbil gyda diolchgarwch, gwnele eich deſyfiadau chwi yn hyſpys ger bron Duw. A thangneddyf Duw yr hwn ſydd uwchlaw pob deall, a geidw eich calonnau a'ch meddyliau yng-Hrîſt Jesu.

A dydd Natalic Crîst.

Tr Eſengyl S. Joan 1. 19.

HOn yw tyftiolaeth Joan. Pan anfonodd yr Idde-won O Jeruſalem Offeiri, aida Lefiaid, i ofyn iddo, Pwŷ wŷt ti? Ac eſe a gyff-efodd, ac ni wadodd. a chon-ſefodd nid myfi yw'r Crîſt. A hwy a ofynafant iddo, Beth ynteu? Ai Elias wŷt ti? Yntef a ddywedodd, Na-gê. A'r Prophwyd wŷt ti? Ac eſe a atebodd, Nagê. Yna a dywedafant wrtho, Pwŷ wŷt ti? Fel a rhodd-om ateb i'r rhai a'n danfo-nodd. Beth yr wŷt ti yn ei ddywedyd amdanat dy hun. Ebŷrefeſ, Myfi yw llêf un yn gwaeddi yn y diffaethwch, uniawnwch ffordd yr Arg-ſwŷdd; Fel a dywedodd E-ſaſ, y Prophwyd. A'r rhai a anfonſid, oedd o'r Phari-ſeaid. A hwy a ofynafant iddo, ac a ddywedafant wr-ſtho. Pa ham gan hynny yr wŷt ti yn bedyddio, onid yd-wŷt ti na'r Crîſt. nac Elias na'r Prophwyd? Joan a at-ebodd, iddynt, gan ddywe-ſyd, Myfi fy yn bedyddio a dwfr, ond i mae un yn ſefŷll yn eich plith chwi, yr hwn nid adwaenoch chwi. Eſe yw'r hwn ſydd yn dyſod ar ſy ôl i, yr hwn a aeth o'm blaen i; yr hwn nid ydwyfi deilwng i ddatod carreu ei

efcid. Y pethau hyn a wnaethwŷd yn Bethabara, y tu hwnt i'r Jorrdonen. llê yr oedd Joan yn bedyddio.

Ganedigaeth ein Harglwŷdd, neu Ddydd Natalic Crîſt.

Y Coleſt.

Holl alluog Dduw, yr hwn a roddaiſt i ni dy unig anedig Fâb i gymergd ein ban-ian arno, i w eni ar gyfen i'r amſer gmma o forwŷn bur; Caniadhâ i ni fôd wedi ein hadgenbedlu, a'n gwneuthur yn blant i ti trwy ſabwŷs a rhâd, a pheunŷtd ein bâdne-wyddu trwy dylân Tſpryd, trwy yr unrhŷw ein Harglw-ŷdd Feſu Grîſt, yr hwn ſydd yn bŷw ac yn teyrnaſu gyda thi a'r unrhŷw Tſpryd, byth yn un Duw yn oes oſoedd. Amen.

Tr Epîſtol, Hebreaid 1. 1.

DUw wedi iddo leſrau llawer gwaith, a llawer modd gŷnt wrth y tadau, trwy y Prophwydi: yn y dyddiau diweddaſ hyn a le-farodd wrthŷm ni yn ei Fab, Yr hwn a wnaeth eſe yn e-tifedd pob peth, trwy'r hwn hefyd a gwnaeth eſe y hy-doedd. Yr hwn ac eſe yn ddiſ-clairdeb ei ogoniant eſ, ac yn wir lun ei perſon eſ, ac yn cynnal pob pêth trwy air ei nerth, wedi puro ein pech-oda

A dydd Natalic Crist.

ôdau ni trwyddo ei ei hun,
a eisteddodd ar ddeheu law
y mawredd, yn y goruchle
oedd. Wedi ei wneuthur
o hynny yn well na'r Ange-
lion. o gymmaint ac yr eti-
feddodd e'e Enw mwŷ rha-
gorol na hwynt hwy. Canys
wrth bwŷ o'r Angelion a
dywedodd efe un amser? Fy
mâb ydwy't ti. myfi heddiw
a'th genhedlais di A thrä-
chefn, Myfi a fyddaf iddo ef
yn Däd, ac efe a fydd i mi
yn Fâb A thrächefn, pan
ŷw yn dwyn y cyntaf-ane-
dig i'r Byd, i mae yn dywe-
dyd, Ac addoled holl Ange-
lion Duw ef. Ac am yr Ang-
elion i mae yn dywydyd, yr
hwn fydd yn gwneuthur ei
Angelion yn ysprydion, a'i
weinidogion yn fflam dân.
Ond wrth y Mâb, Dy or-
feddfainge di, O Dduw, fydd
yn oes oefoedd : teyrnwial-
en unlondeb. ŷw teyrnwia-
len dy deyrnas di. Tia ge-
raist gyfiawnder ac a gase-
aist anwiredd am hynny i'th
eneiniodd Duw. sef dy Dduw
di, ag olew gorfoledd tu
hwnt i'th gyfeillion. Dydi
yn y dechreuad Arglwŷdd,
a sylfaenaist y ddaiar, a gw-
aith dy ddwylo di yw y Ne-
foedd. Hwynt hwy a ddar-
fyddant, ond tydi fydd yn
parhau. A hwynt hwy oll

fel dilledyn a heneiddiant.
Ac megis gwisg y plygi di
hwynt, a hwy a newidir ;
Ond tydi yr un ydwy't, a'th
flynyddoedd ni phallant.

Tr Efengyl S. Joan 1. 1.

YN y dechreuad yr oedd
y Gair, a'r Gair oedd
gyda Duw, a Duw oedd y
Gair. Hwn oedd yn y dech-
reuad gyda Duw. Trwy-
ddo ef a gwnaethwyd pob
peth ; Ac hebddo ef ni wn-
aethwyd dim a'r a wnaeth-
wyd. Ynddo ef yr oedd by-
wyd, a'r bywyd oedd eleuni
dynion. A'r goluni fydd
yn llewŷrchu yn y tywyll-
wch, a'r tywyllwch nid oedd
yn ei amgyffred. Yrydoedd
gwr wedi ei anfon oddiwrth
Dduw. a'i enw Joan. Hwn
a ddaeth yn dŷfiolaeth. fel
a tyfiolaethen am y goleu-
ni, fel a credeu pawb trwy-
ddo ef. Nid efe oedd y go-
leuni, ond efe a anfonodd
fel a tyfiolaethen am y go-
leuni. Hwn ydoedd y gwir
oleuni, yr hwn fydd yn go-
leuo pob dyn a'r fydd yn dy-
fod i'r Bŷd. Yn y Bŷd yr
oedd efe, a'r Bŷd a wnaeth-
wyd trwyddo ef ; a'r Bŷd
nid adnabu ef. At ei eiddo
ei hun a daeth, a'i eiddo ei
hun *nid derbyniasant* ef Ond
cynnifer ac ai derbyniasant
ef,

Dydd gwyl Sanct Stephen.

ef, efe a roddes iddynt allu i fod yn feibion i Dduw, fef i'r sawl a gredant yn ei enw ef. Y rhai ni aned o waed, nag o ewylllys y cnawd, nag o ewylllys gŵr, eithr o Dduw. Ar gair a wnaethwyd yn gnawd, ac a drigodd yn ein plith ni (ac ni a wel-som ei ogoniant ef, gogoni-ant megis yr unig anedig oddiwrth y Tâd) yn llawn grâs a gwirionedd.

*Dydd gwyl Sanct Stephen
Y Colest.*

Caniadba i ni O Arglw-
ydd, yn ein holl ddiode-
fiadau ymma ar y ddiar, o
berwydd tystiolaeth i'w wiri-
onedd di, edrych yn ddysal
tua'r nef, a thrwy ffydd gael
canfod y gogoniant a ddatcu-
ddir, ac yn llawn o'r Ysryd
glân, ddysgu caru a benditbio
ein herlidwyr drwy esampl
dy gyn-Ferthyr St. Stephen,
yr hwn a weddiodd tros ei ar-
teithwyr arnat ti: O Fesu
wysffdedig, yr hwn wŷt yn
sefyll ar Ddeheulaw Duw i
gymmorth y rhai oll sydd yn
diodef er dy fwyn di, ein
kunig Cyfryngwr a'n Dad-
leuwr. Amen.

Y Yna a canlyn y Colest o'r Na-
talic, yr hwn a ddywedir yn
oestad hyd uchel-wyl Dydd
Calan.

Tulle'r Epistol. Actau 7. 55.

AC Stephen yn gyflawn
o'r Ysryd glân, a ed-
rychodd yn ddyfol tua'r nef,
ac a welodd ogoniant Duw,
a'r Jesu yn sefyll ar ddeheu-
law Dduw. Ac efe a ddy-
wedodd; Wele, mi a welaf
y Nefoedd yn agored, a
Mâb y dŷn yn eistedd ar
ddeheulaw Dduw. Yna a
gwaeddasant a llêfuchel, ac
a gaeasant eu clustiau, ac a
ruthrasant yn unfryd arna.
Ac a'i bwriasant allan o'r
ddinas, ac a'i llabŷddiasant.
a'r tystion a ddodasant eu
dillad wrth draed dŷn ieu-
ange a elwid Saul. A hwŷ
a labŷddiasant Stephen ac
efe yn galw ar Dduw, ac yn
dywedŷd. Arglwŷdd Jesu
derbyn fy Ysryd. Ac efe
a oftyngodd ar ei linniau,
ac a lefodd a llêfuchel, Ar-
glwŷdd na ddôd y pechod
hwn yn eu herdŷn. Ac we-
di iddo ddywedŷd hŷn, efe
a hunodd.

Tr Efsengyl. St. Mat. 23. 34.

WEle, yr ydwŷfyn dan-
fon attoch brophwŷd
a doethion, ac scritennyddi-
on; a rhai o honŷnt a ledd-
wch, ac a groeshoeliwch, a
rhai o honŷnt a ffrewŷllwch
yn eich Sŷnagogau, ac a er-
lidiwch o drêf i drêf. Fel
a dêlo arnoch chwi yr holl
waed cyfiawn a'r a ollyng-
wŷd

Dydd gwyl Sanct Joan Efangylwr

wyd ar y ddaiâr, o waed Ab-
bel gyfiawn, hyd waed Za-
charias fâb Barachias, yr
hwn a laddasoch rhwng y
Demla'r allor. Yn wir me-
ddafi chwi, daw hyn ôl ar
y genhelaeth hon, Jerusa-
lem, Jerusalem, yr hon wyt
yh llâdd y Prophwydi, ac yn
llabyddio y rhai a ddanfonir
attat, pa sawl gwaith a myn-
naswn gasclu dy blant yng-
hyd, megis a calcl iâr ei
ehywion tan ei haden ydd, ac
ni's mynnech. Wele, yryd-
ys yn-gadel eich ty chwi
yn anghyfanedd. Canys me-
ddafi chwi Ni'm gwelwch
yn ôl hyn, hydonid dywed-
och, Bendigedig yw yr hun
sydd yn dyfod yn enw yr Ar-
glydd.

*Dydd gwyl St. Joan Efangylwr.
Y Coleâ.*

A Rglwydd trugarog, ni a
attolygwn i ti fwrw dy
ddisclair belydr goleu ar dy
Eglwys, fel a bo iddi wedi ei
goleuo gan athrawiaeth dy
wynfydedig Apostol, ac Efang-
ylwr Sanct Joan, allu rhodio
felly yngoleuni dy wirionedd,
fel a byddo iddi yn y diwedd
ddyfod i oleuni bywyd tragy-
ddol trwy Jesu Grîst ein Har-
glwydd. Amen.

Tr Epistol i Joan i. 1.

YR hyn oedd o'r dech-
reuad, yr hyn a glyw-

som, yr hyn a welsom a'n lly-
gaid, yr hyn a edrychasom
arno, ac a deimloddein dw-
ylo am air y bywyd (Ca-
nys y bywyd a eglurhawyd,
ac ni a'i gwelsom, ac ydym
yn tyftiolaethu, ac yn myn-
egi i chwi y bywyd tragy-
wyddol, yr hwn oedd gyda'r
Tâd, ac a eglurhawyd i ni.)
Yr hyn a welsom ac a glyw-
som, yr ydym yn ei fynegi i
chwi, fel a cassoch chwithau
hefyd gymdeithas gyda ni:
a'n cymdeithas ni yn wir
sydd gyda'r Tâd, a chyda'r
Fâb ef Jesu Grîst. A'r pe-
thau hyn yr ydym yn eu scri-
fennu attoch, fel a byddo
eich llawenydd yn gyflawn.
A hon yw'r gennadwri a
glywsom ganddo ef, ac yr
ydym yn ei hadrodd i chwi,
maigoleuni yw Duw, ac nad
oes ynddo ddim tywyllwch,
Os dywedwn fod i ni gym-
deithas ac ef, a rhodio yn y
tywyllwch, celwyddog ydym ac
nid ydym yngwneuthur ygwi-
rioedd. Eithros rhodiwn yn
y goleuni, megis y mae efe
yn y goleuni, mae i ni gym-
deithas a'u gilydd, a gwaed
Jesu Grîst ei Fâb ef, sydd
yn ein glanhau ni oddiwrth
bob pechod. Os dywedwn
nad oes ynom bechod, yr
ydom yn ein twyllo ein hu-
nain, a'r gwirionedd nid yw
ynom.

T' Sulgwed'r Natalie.

ynom. Os cyfaddefwn ein pechodau, ffyddlon yw efe, a chyfiawn, fel a maddeuo i ni ein pechodau, ac i'n glanhau oddiwrth bob anghyfiawnder. Os dywedwn na phechafom, yr ydym yn ei wneuthur ef yn gelwddog, a'i alr ef nid yw ynom.

Tr Efengyl. S Joān. 21. 19

YR Jesu a ddywedodd wrth Beter, canlyn fi. A pheter a drôdd, ac a welodd y discybl (yr oedd yr Jesu yn ei garu) yn canlyn : yr hwn hefyd a bwyfaseu ar ei ddwyfron ef ar Swpper, ac a ddywedaseu, pwŷ. Arglwŷdd, yw yr hwn a'th fradycha di ? Pan welodd Peter hwn, efe a ddywedodd wrth yr Jesu, Arglwŷdd, ond beth a wna hwn ? Yr Jesu a ddywedod wrtho, Osmynnaf iddo aros hydoni ddelwyf, beth yw hynny i ti ? canlyn di fyfi. am hynny yr aeth y gair ymma allan ymhlith y brodyr, na fyddau y discybl hwnnw farw : ac ni ddywedaseu yr Jesu wrtho, na fyddau efe farw : ond Os mynnaf iddo aros hydoni ddelwŷf, beth yw hynny i ti ? Hwn yw'r discybl sydd yn tyftiolaethu am y pethau hyn, ac a scrifennodd y pethau hyn : ac ni a wydd-

om fôd ei dyftiolaeth ef yn wir. Ac i mae hefyd lawer o bethau eraill a wnaeth yr Jesu, y rhai ped yscrifennid hwy bob yn un ac un, nid wyf yn tybied a cynhwysu y Byd y llyfrau a yscrifenid.

Dydd gwyl y Gwirioniaid.

Y Colect.

Holl alluog Dduw, yr hwn o enau plant bychain y rhai yn sugno, a beraist nerth, ac a wnaetbost i blant aflafar dy oroneddu trwy farw, Marweiddia, a lladd bob rhyw anwiredd ynom ; a nariba ni a'th Râs fel (trwy fuchedd ddiniweid, a ffydd ddiyscog hyd angen) a gogoneddom dy enw bendigedig, trwy Jesu Grist ein Harglwŷdd. Amen.

Am yr Epistol. Datcu. 14. 1.

AC mi a edrychais, ac wele Oen yn sefyll ar fynydd Sion, a chydagêf be-dair mil a saith-ugain mil, a chanthynt Enw ei Dâd ef yn yscrifennedig yn eu talcennau. Ac mi a glywais lês o'r nêf, fel llês dyfroedd lawer, ac fel llês taran fawr : Ac mi a glywais lês telynorion yn canu ar eu telynau. A hwy a ganasant megis caniad newydd ger bron yr orseddfainge, a cher bron y pedwar anifail, a'r Henuriaid : Ac ni allodd neb

T Sul gwedi'r Natalic.

nêb ddyfscu y gân, ond y pe-
dair mil a'r saith ugain mil.
y rhai a brynwyd oddiar y
ddaiar. Y rhai hyn yw y
rhaf ni halogwyd a gwrag-
edd; canys gwryfon ydynt,
y rhai hyn yw y rhai sy'n
dilyn yr Oen, pa lê bynnag
yrelo, y rhai hyn a bryn-
wyd oddiwrth ddynion, yn
flaen-ffrwyth i Dduw ac i'r
Oen. Ac yn eu genau ni
chaed twyll: canys difai yd-
ynt ger bron gorseddfaingc
Duw.

Tr Esgyl, S. Mat. 2. 13.

WEle Angel yr Arg-
lwydd yn ymddangos
i Joseph mewn breuddwyd,
gan ddywedyd. Cyfod, cym-
mer y Mâb bychan a'i fam,
a ffô i'r Aipht. a bydd yno
hŷdoni ddywedwys i ti; ca-
nys ceisio a wna Herod y
Mâb bychan, i wddifetha ef.
Ac ynteu pan gyfododd a
gymmerthy Mâb bychan a'i
fam o hŷd nos, ac a giliodd
i'r Aipht. Ac a fu yno hŷd
farwolaeth Herod, fel a cy-
flawnid yr hyn a ddywed-
wyd gan yr Arglwydd trwy
r prophwyd, gan ddywedyd
O'r Aipht a gelwais fy Mâb.
Yna Herod pan weleu ei fi-
ommi gan y doethion, a
ffrommodd yn aruthr, ac a
ddanfonodd ac a laddodd yr

holl fechgîn oedd yn Beth-
lehem, ac yn ei holl gyffin-
iau o ddwysflwydd oed, a
than hynny, wrth yr amser
yr ymosynnasei efe yn fan-
wl a'r doethion. Yna a cy-
flawnwyd. Yr hyn a ddyw-
edesid gan Jeremia y proph-
wyd, gan ddywedyd. Llêf a
glybwyd yn Rama, galar, a
gwylofain, ac ochain mawr
Rachel yn wŷloamei phlant
ac ni fynnei ei chyffuro am-
nad oeddŷnt.

*Y Sul gwedi dydd Natalic Crist.
Y Coleg.*

Holl alluog Dduw, yr bwn
a roddais i ni dy unig a-
nedig Fâb, i gymmerŷd ein
hanian arno, i weni ar gyfen
i'r amser ymma o forwŷn
bur: Camiadha i ni fôd wedi
ein hadgenbedla, a'n gwneu-
thur yn blant i ti trwy fab-
wys a rhâd, beunydd ein bad-
newyddu trwy dylân Tŷpryd,
trwy yr unrhyw ein Harglw-
ydd Fesn Grîst, yr bwn sydd
yn hŷw, ac yn teyrnasu gyda
thi a'r unrhyw Tŷpryd, byth
yn un Duw, yn oes oesoedd.
Amen.

Tr Epistol. Gal. 4. 1.

AHyn yr wŷ yn ei ddy-
wedyd, dros gymmaint
o amser ag a mae'r etifedd
yn fachgen, nid oesdim rha-
gor rhyngddo a gŵas, er ei
E fôd

Dydd Enwaediad Crist.

fod yn Arglwydd ar y cwbl. Eithr y mae efe tan ymgeleddwyr a llywodraethwyr, hyd yr amser a osodwyd gan y Tâd. Fellu ninnau hefyd pan oeddym fechgîn, oeddym gaethion tan wyddorion y Byd. Ond pan ddaeth cyflawnder yr amser, y danfonodd Duw ei Fâb, wedi ei wneuthur o wraig, wedi ei wneuthur tan y Ddeddf, fel a pryneu y rhai oedd tan y Ddeddf. Fela derbyniem y mabwysiad. Ac o herwydd eich bob yn feibion yr anfonodd Duw Yspryd ei Fâb i'ch calonau chwi yn llefain Abba, Dâd. Fellu nid wyt ti mwy yn wâs, ond yn Fâb : ac os Mâb, etifedd hefyd i Dduw trwy Crist.

Tr Efyngyl. S. Mat. 1. 18.

A Ganedigaeth yr Jesu Crist oedd fel hyn : wedi dyweddio Mair ei fâm ef a Joseph, cyn eu dysod hwy ynghyd, hi a gafwyd yn feichiog o'r Yspryd glân. A Joseph ei gŵr hi, gan ei fod yn gyfiawn, ac heb chwenych ei gwneuthur hi yn siampl' a ewyllysiodd ei rhoi hi ymaith yn ddirgel. Ac efe yn meddwl y pethau hyn, wele, angel yr Arglwydd a ymddangosodd iddo mewn bruddwyd, gan ddywedyd,

Joseph mâb Dafydd; nag ofna gymmeryd Mair dy wraig, oblegid yr hyn a genhedlwyd ynddi sydd o'r Yspryd glân. A hi a escor ar Fâb, a thi a elwi ei enw ef Jesu, oblegid efe a wared ei bobl oddiwrth eu pechodau. A hyn ôll a wnaethwyd fel a cyflawnid yr hyn a ddywedwyd gan yr Arglwydd trwy'r prophwyd, gan ddywedyd. Wele, Morwyn a fydd feichiog, ac a escor ar Fâb, a hwy a alwant ei enw ef Emmanuel, (yr hyn o'i gyfieithu yw Duw gyda ni) A Joseph pan ddeffroes o gŵsc, a wnaeth megis a gorchymmynasei Angel yr Arglwydd iddo, ac a gymmerodd ei wraig. Ac nid adnabu efe hi hyd oni escorodd hi ar ei Mâb cyntaf anedig, a galwodd ei enw ef Jesu.

Dydd Enwaediad Crist.

Y Coleg.

Holl alluog Ddau, yr hwn a wnaethost i'rh wŷnfydedig Fâb dderbyn enwaediad a bod yn ufudd i'r Ddeddf er mwyn Dŷn : Caniadba i ni iawn enwaediad yr Yspryd, fel a bo i'n calonau, a'n holl aelodau (wedi eu marwolaethu oddiwrth fyddol a chnawdol anwŷdan) allu ymbob rhŷm beib ufuddhau i'rh wŷnfydedig

Dydd Enwaediad Crist.

*fyddedig emylllys, trwy'r un-
rhyw dy Fâb Jesu Crist ein
Harglwydd. Amen.*

Tr Epistol Rhuf. 4. 8.

DEdwydd yw y gwr nid
yw yr Arglwydd yn cy-
frif pechod iddo. A ddaeth
y dedwyddwch hwn (gan
hynny) ar yr Enwaediad yn
unig, ynteu ar y Dienwae-
diad hefyd ; Canys yr ydym
yn dywedyd ddarfod cyfrif
ffydd i Abraham yn gyfiaw-
nder. Pa fodd gan hynny a
cyfrifwyd hi ? Ai pan oedd
yn yr Enwaediad, ynteu yn
y dienwaediad, Nid yn yr
Enwaediad ond yn y dien-
waediad. Ac efe a gym-
merth arwydd yr Enwa-
ediad yn fêl cyfiawnder
y ffydd, yr hon oedd ganddo
yn y dienwaediad, fel a by-
ddeu efe yndâd pawb a gre-
dent yn y dienwaediad, fel
a cyfrifid cyfiawnder iddynt
hwythau hefyd. Ac yn dâd
yr Enwaediad, nid i'r rhai
o'r enwaediad yn unig, onid
i'r sawl hefyd a gerddant
lwybrau ffydd Abraham ein
Tâd ni, yr hon oedd ganddo
yn y dienwaediad. Canys
nid trwy y Ddeddf a daeth
yr addewid i Abraham, neu
iw hâd, a byddei ef yn eti-
fedd y Bŷd, eithr trwy gyfi-
awnder ffydd, Canys os y
rhai fydd o'r Ddeddf yw'r

etifeddion, gwnaed ffydd yn
ofer, a'r addewid yn ddirym.

Tr Efengyl. S. Luc. 2 15.

ABu, pan aeth yr Ange-
lion ymaith oddiwrth-
ynt i'r nêf, y bugeiliaid hwo-
thau a ddywedasant wrth eu
gilgydd, Awn hyd Bethle-
hem, a gwelwn y peth hyn
a wnaethwyd, yr hwn a ys-
pysodd yr Arglwydd i ni.
A hwy a ddaethant ar frys-
ac a gawsant Maira Joseph,
a'r dŷn bâch yn gorwedd
yn y preseb. A phan wel-
sant, hwy a gyhoeddasant y
gair a ddywedefid wrthynt
am y bechgen hwn. A
phawbar a'u clywsant, a ry-
feddasant am y pethau a ddy-
wedaseu y bugeiliaid wrth-
ynt. Eithr Mair a gadwodd
y pethau hyn oll, gan eu
hyfyrried yn ei chalon. A'r
bugeiliaid a ddychwelasant,
gan ogoneddu a moliannu
Duw. am yr holl bethau a
glywient ac a welent, fel a
dywedefid wrthynt. A phan
gyflawnwyd wŷth niwrnod
i enwaedu ar y dŷn bâch,
galwyd ei enw ef Jesu yr
hwn a henwefid gan yr Ang-
el, cyn ei ymddwyn ef yn y
grôth.

*Tr un Colest, Epistol, ac E-
fengyl, a gaiff wasanae-
thu bob dydd arol bŷn kŷd
yr Tŷtwyll.*

Dydd gwyll Ystwyll.

*Dydd gwyll Ystwyll, neu's Seren-
wyl, fel ymddatcuddiad Crist
ir Cenhedloedd.*

Y Coleg.

Duw yr hwn drwy dywy-
fiad Seren a ddango-
saist dy unig anedig Fâb i'r
Cenhedloedd. Caniadba yn
drugarog i ni y rhai gydym
i'rh adnabod yr awron drwy
ffydd, allu yn ôl y fuchedd
hongael mwyntiant dy ogone-
ddus Dduwdod, trwy Jesu
Grift ein Harglwydd. Amen

Yr Epistol. Epheſiaid 3. 1.

ER mwyn hyn myfi Paul.
carcharwr Jesu Grift
trofoch chwi y Cenhedlo-
edd. Os clywloch am orch-
wiliaeth grâs Duw, yr hon
a roddwyd i mi tuagattoch
chwi. Mai trwy ddatcuddi-
ad yr yspysodd efe i mi y
dirgelwch, (megls yr scrif-
ennais o'r blaen ar ychydig
eiriau. Wrth yr hyn a gell-
wch pan ddarllennoch, wy-
bod fy neall i yn nirgelwch
Crist) Yr hwn yn oesoedd
eraill nid eglurwyd i feibi-
on dynnion, fel a mae yr
awrhon wedi ei ddatcuddio
iw sanctaidd Apostolion a'i
Brophwydi, trwy'r Yspryd,
a byddeu y cenhedloedd yn
gyd etifeddion, ac yn gyd-
gorph, ac yn gyd-gyfranog-
ion o'i addewid ef yng-hrist

trwy'r Efengyl. I'r hon i'm
gwnaed i yn weinidog, yn
ôl rhodd grâs Duw, yr hwn
a roddwyd i mi, yn ol grym.
mus weithrediad ei allu ef.
I mi y llai na'r lleiaf o'r
holl Sain a rhoddwyd y
gras hwn, i efangylu ymysg
y Cenedloedd, anchwiliad.
wy olud Crist. Ac i egluro
i bawb beth yw cymdeithas
y dirgelwch, yr hwn oedd
guddiedig o ddechreuad y
Byd yn Nuw, yr hwn a gre-
awdd bob peth trwy Jesu
Grift. Fel a byddeu yr awr-
hon yn hyfyps i'r tywysog-
aethau, ac i'r awdurdodau,
yn y nefolaidd leodd, trwy
r Eglwys, fawr amryw ddo-
ethineb Duw. Yn ol yr ar-
faeth dragywyddol, yr hon
a wnaeth efe yng-Hrist Je-
su ein Harglwyddni. Yn yr
hwn a mae i ni hyfdra, a
dyfodfa mewn hyder, trwy
ei ffydd ef.

Yr Efengyl S. Mat. 2. 1.

AC wedi geni yr Jesu
ym-Methlehem Judea,
yn-yddiau Herod frenin, we-
le, doethion a ddaethant o'r
dwyrain i Jerusaleml. Gan
ddywedyd, pa le y mae'r
hwn a anwyd yn Frenin ir
Iddewon? Canys gwelsom
ei seren ef yn y dwyrain, a
daethom iw addoli ef. Ond
pan

T' Subyntaf gwedi'r Ystwyll

pan glybu Herod Frenin, efe a gyffrowyd, a holl Jerusalem gydag ef. A chweddi dwyn ynghyd yr holl Arch offeiriaid, ac scrifennyddlon y bobl, efe a ymosynnodd a hwynt pa le a ganefid Crist. A hwy a ddywedasant wrtho, ym-Methlehem Judea, canys fellu'r scrifennwyd trwy'r prophwyd. A thithau Bethlehem tir Juda, nid lleiaf wyt ymlith tywysogion Juda, canys o honot ti a daw tywysog, yr hwn a fugeilia ty mhobl Israel. Yna Herod wedi galw y doethion yn ddirgel, a'u holodd hwynt yn fanwl am yr amser yr ymddangosaf ei yseren. Ac medi eu danfon hwy i Bethlehem. Efe a ddywedodd, ewch, ac ymosynnwch yn fanwl am y Mâb bychan, a phan gaffoch ef, mynegwch i mi, fel a gallwyf finneu ddyfod, a'i addoli ef. Hwythau wedi clywed y Brenin a aethant, ac wele y seren a welsent yn y dwyrain, a aeth o'u blaen hwy hydoni ddaeth hi a sefyll goruwch y lle yr oedd y mâb bychan. A phan welsan y seren, llawenasant a llawenydd mawr dros ben. A phan ddaethant i'r ty, hwy a welsant y mâb bychan gy-

da Mair ei fam, a hwy a syrthiasant i lawr, ac a'i haddolasant ef: Ac wedi egoryd eu tryforau, a offrymasant iddo anrhegion; aur, a thus, a mýrrh. Ac wedi eu rhybuddio hwy gan Dduw trwy freuddwýd, na ddychwelent at Herod, hwy a aethant drachefn i wlad rhýd ffordd arall.

Y Sul cyntaf gwedi'r Ystwyll,
Y Colea.

A Rglwýdd, nyni a astolygwn i ti dderbyn yn drugarog weddiau dy bobl fýdd yn galw arnat: a chaniadba iddynt ddeall a gwýbod yr hyn a ddylent ei wneuthur, a chael hesýd rád a gallu yn ffyddlon i wneuthur yr unrhyw. trwy Fesu Crist ein Harglwýdd. Amen.

Tr Epistol. Rbus. 12: 1,

A M hynný yr wyf yn atolwg i chwi, frodyr, er trugareddau Duw, roddi o honoch eich cýrph yn aberth býw, sanctaidd, cymmeradwy gan Dduw: yr hyn ýw eich rhesymol wafanaeth chwi. Ac na chýdymffurfiwch a'r Býd hwn, eithr ymnewidwch trwy adnewýddiad eich meddwl, fel a protoch beth ýw daionus a chymmeradwý, a pherffailth ewyllys Duw. Canys

Yr ail Sul gwedi'r Ystwyll.

yr wŷf yn dywedŷd, trwy'r grâs a roddwyd i mi. wrth bôb un fŷdd yn eich plith, na byddo i nêb uchel-synni-ed yn amgen nag a dylid fynnid, eithr synneid i so-brwŷdd, fel a rhanodd Duw i bôb un fefur o ffŷdd. Canŷs megis a mae gannŷm aelodau lawer mewn un corph, ac nad oes gan yr holl aelodau mo'r un fwŷdd. Fellu ninnau, a ni yn llawer, yd-ym un corph yng-Hrîst, a phob un yn aelodau iw gi-lŷdd.

Yr Efengyl. S. Luc. 2. 41.

R Hien i yr Jesu a aent i Jerusaleu bôb blwŷddŷn ar wŷl y Pasc. A Phan oedd efe yn ddeuddeg mlwŷdd oed, hwŷnthwŷ a aethant i fynu i Jerusaleu, yn ol defod yr wŷl. Ac we, digorphen ydyddiau, a hwy yn dychwelŷd, arhosodd y bachgen Jesu yn Jerusaleu, ac ni wŷddai Joseph a'i fam ef. Eithr gan dybied ei fôd ef yn y fiatai, hwŷ a aethant daith diwrnod ac a'i ceisiant ef ymhlith eu cenhedl a'u cŷd-nabod. A phrŷd na chawfant ef. hwy a ddychwelasant i Jerusaleu, gan ei geisio ef. A bu, yn ôl tridiau, gael o honŷnt hwy ef yn y Deml, yn eistedd

ynghanol y Doctoriaid, yn gwranddo arnŷnt, ac yn eu holi hwynt. A synnu a wn-aeth pawb ar a'i clywsant ef, o herwŷdd ei ddaell ef, a'i atebion. A phan wel-sant ef, bu aruthr ganddŷnt; a'i fam a ddywedodd wrtho, Fy Mâb, pa ham a gwnae-thost fellu a ni? Wele, dydâd a minnau yn ofudus a'th geisiasom di. Ac efe a ddywedodd wrthŷnt, pa ham a ceisiech fi? Oni wŷddech fôd yn rhaid i mi fôd yng-hŷlch y pethau a berthyn i'm Tâd? A hwy ni ddeallasant y gair a ddywedasei efe wrthŷnt. Ac efe a aeth i wared gyda hwŷnt, ac a ddaeth i Nazareth, ac a fu oftyngedig iddŷnt. A'i fam ef a gadwodd yr holl eiriau hyn yn ei chalon, A'r Jesu a gynnyddodd mewn doe-thineb, a chorpholaeth, a ffafor gyda Duw a dynnion.

Yr ail Sul gwedi'r Ystwyll.

Y Coleg.

Holl alluog a thragywyddol Dduw, yr hwn wyt yn llyfodraethu pôb peth yn y nêf a'r ddaear, clyw yn drugarog eirchion dy bobl. Acha-niadba i ni dy dangneddŷf holl ddyddiau ein bywyd trwy Jesu Grîst ein Harglwfdd. Amen.

Yr

Yr Epistol. Rhuf. 12: 6.

GAn fod i ni amryw ddo-
niau, yn ol y grâs a
roddwyd i ni, pa un bynnag
ai prophwydoliaeth, proph-
wydwn yn ôl cyffondeb y
ffydd. A'i gweinidogaeth,
byddwn ddyfal yn y weini-
dogaeth; neu'r hwn sydd
yn athrawiaethu, yn yr a-
thrawiaeth. Neu'r hwn
sydd yn cyngori, yn y cy-
ngor; yr hwn sydd yn cy-
frannu: gwnaed mewn sym-
lrywdd: yr hwn sydd yn
llywodraethu, mewn diwi-
drwydd; yr hwn sydd yn
trugarhau mewn llawen-
ydd. Bydded cariad yn ddi-
ragrith, casswch y drwg,
a glynwch wrth y dâ. Me-
wncariad brawdol byddwch
garedig i'w gilydd, yn rho-
ddi parch yn blaenori eu
gilydd. Nid yn ddiog me-
wn diwydrwydd, yn wresog
yn yr Yspryd, yn gwasana-
ethu yr Arglwydd. Yn lla-
wen mewn gobaith, yn ddi-
oddefgar mewn cystudd, yn
dyfal barhau mewn gweddi.
Yn cyfrannu i gyfreidiau'r
Sainc, ac yn dilyn lletteu-
garwch. Bendithiwch y rhai
sydd yn eich ymlid. Bendi-
thiwch, ac na felldithiwch.
Byddwch lawen gyda'r rhai
sydd lawen, ac wylwch gy-
da'r rhai sy'n wŷlo. Bydd-

wch yn un frŷd a'u gilydd:
heb roi eich meddwl ar u-
chel bethau, eithr yn gydo-
styngedig a'r rhai isel-radd.

Yr Efyngyl. S. Joan 2. 1.

AR trydydd dydd yr o-
edd priodas yn Cana
Calilea: a mam yr Jesu o-
odd yno. A galwyd yr Jesu
hefyd a'i ddifsydlion i'r bri-
odas. A phan ballodd y
gwin, mam yr Jesu a ddy-
wedodd wrtho ef. Nid oes
ganddynt mo'r gwin. Jesu
a ddwydodd wrthi, Beth
sydd i mi a wnelwyf a thi
waig? ni ddaeth fy awr i
etto. Ei fam ef a ddywed-
odd wrth y gwasanaeth-
wyr, Beth bynnag a ddyw-
edo efe wrthych, gwnewch.
Ac yr oedd yno chwech o
ddyfr-seftri meini, wedi eu
gosod, yn ôl defod puredig-
aeth yr Iddewn, y rhai a
ddalient bob un ddau ffir-
cyn neu dri, Jesu a ddywe-
dodd wrthynt. Llennwch y
dyfr seftri o ddwfr. A hwy
a'u llanwasant hyd yr ymyl
Ac efe a ddywedodd wrth-
ynt, Gollyngwch yn awr, a
dygwch at lyfodraethwr y
wlëdd. A hwy a ddygasant.
A Phan brofodd llywodra-
ethwr y wlëdd y dwfr a wn-
aethid yn win, (ac ni wydd-
ei o ba lê yr ydoedd, eithr
y gwasanaethwyr, yr rhai

Y trydydd Sul gwedi'r Yfswyll.

a ollyngafant y dwfr a wyddent) llyfodraethwr y wledd a alwodd ar y priod-fab Ac a ddywedodd wrtho, pob dyn a esyd y gwin da yn gyntaf, ac wedi iddynt yfed yn ddâ, gesyd yna un a fo gwaeth; titheu a gedwaist y gwin dâ hyd yr awr hon. Hyn o ddechreu gwrthiau a wnaeth yr Jesu yn Cana Galilea ac a eglurodd ei ogoniant, a'i ddiscyblion a gredafant ynddo.

*Y trydydd Sul gwedi'r Yfswyll.
Y Coleg.*

Holl alluog a thragywddol Dduw, edrych yn drugarag ar ein gwendid; ac ar ein boll beryglon, a'n bangbenion, estyn dy ddebeulaw i'n cymmorth, ac i'n hamddiffyn, trwy Jesu Grîst ein Harglwydd. Amen.

Yr Epistol. Rhuf. 12. 16.

NA fyddwch ddoethion yn eich tŷb eich hunain. Na thelwch i neb ddrwg am ddrwg. Darp-erwch bethau goneft yngolwg pob dyn. Os yw bosibl (hyd y mae ynoch chwi) byddwch, heddychlawn a phob dyn. Nag ymddiellwch, raianwyl, onid rhoddwch lê i ddigofaint: canys y mae yn iscrifennedig, I

mi y maedial, myfi a dalaf mēdd yr Arglwydd. Am hynny os dy elyna newyna, portha ef: os sycheda, dyro iddo ddiod, canys wrth wneuthur hyn, ti a bentyrri farwor tanllŷd am ei ben ef. Na orchfyger di gan ddrygioni, eithr gorchfyga di ddrygioni trwy ddaioni.

Yr Efengyl. S. Mat. 8. 1.

GWedi dyfod yr Jesu i wared o'r mynydd, tyrfeydd lawer a'i canlynasant ef. Ac wele, un gwahanglwyfys a ddaeth, ac a'i haddolodd ef, gan ddywedŷd. Arglwydd, os mynni di a elli fy nglanhau i. A'r Jesu a estynnodd ei law, ac a gyffyrddodd ag ef, gan ddywedyd, Gwnaf, glanhaer di. Ac yn y fan ei wahan-glwyf ef a lanhawyd. A dywedodd yr Jesu wrtho, Gwel naddywedych wrth neb: eithr dos dangos dy hun i'r offeiriad, ac offrymma y rhodd a orchymynnodd Moses, er tyfthiolaeth iddynt. Ac wedi dyfod yr Jesu i mewn i Capernaum, daeth atto ganwriad, gan ddeisyfu arno. A dywedyd, Arglwydd, y mae fy ngwas yn gorwedd gartref yn glaf o'r parlŷs, ac mewn poen ddifawr. A'r Jesu a ddywedodd wrtho, Mi

Y Pedwaredd Sul gwedi'r Ystwyll:

Mia ddeuaf, ac a'i hiachâ ef. A'r canwriad a atebodd, ac a ddywedodd, Arg-
lwýdd nid ydwyfi deilwng i ddyfod o honot tan fy nghr-
onglydd: eithr yn unig dywed y gair, a'm gwâs a iacheir. Canys dyn ydwyf finneu tân awdurdod, a chennif filwyr tanaf: a dywedaf wrth hwn, cerdd, ac efe a: ac wrth arall, Tyred, ac efe a ddaw; ac wrth fy ngwas Gwna hyn, ac efe a'i gwnâ. A'r Jesu pan glybu a ryfeddodd, ac a ddywedodd wrth y rhai oedd yn canlyn, Yn wir meddaf i chwi, ni chesais gymmaint ffydd, naddo yn yr Israel. Ac yr ydwyf yn dywedyd i chwi, a daw llawer o'r dwyrain a'r gorllewin, ac a cisteddant gydag Abraham, ac Isaac a Jacob, yn nheyrnas Nefoedd. Ond plant y deyrnas a deffir i'r tywyllwch eithaf: yno a bydd gwylotain a rhingcian dan-nedd. A dywedodd yr Jesu wrth y canwriad, dôs ymaith, ac megis a credaist bydded i ti. A'i wâs a iachwyd yr awr honno.

**Y Pedwaredd Sul gwedi'r Ystwyll
Y Coleg.**

Duw, yr hwn a wyddost
ein bôd ni wedi ein go-

sod mewn cymmaint a chyn-
nifer o beryglon, ac nâs gall-
wn o herwydd gwendid dynol,
sefyll bob amser yn uniawn;
caniadha i ni y cyfryw, dy-
nerth a'th noddod i'n cym-
morth ymkôb perffgl, ac i'n
harwain trwy bôb profediga-
eth, trwy Jesu Crist ein Har-
glwydd. Amen.

Yr Epistol Rhuf. 13. 1.

YMddarostynged, pob e-
naidi'r awdurdodongor-
ruchel, canys nid oes awd-
urdod onid oddiwrth Dduw:
a'r awdurdodau sydd, gan
Dduw y meant wedi eu hor-
deinio. Am hynny, pw y
bynnag sydd yn ymosod yn
erbyn yr awdurdod, sydd yn
gwrthwynebu ordinhad Duw
a'r rhai a wrthwnybant, a
dderbyniant farnedigaeth
iddynt eu hunain. Canys
Tywysogion nid ydynt of-
nadwy i weithredoedd da,
eithr i rhai drwg. A fŷnni
di nad ofnech yr awdurdod?
gwna'r hyn sydd dda; a thi
a gaiglôd ganddo. Canys
gweinidog Duw ydyw ef i
ti er daioni: eithr os gwnei
ddrwg, afna, canys nid yw
efe yn dwyn y cleddyf yn
ofer. Oblegid gweinidog
Duw yw efe, dialudd llid i'r
hwnsydd yngwneuthurdrwg
O herwydd paham, ang-
enrhaid

Y Pumed Sul gwedi'r Ystwyll.

enrhaid yw ymdaroftwng nidyn unig o herwydd llid. eithro herwydd cydwybod hefyd. Canys am hyn yr ydych yn talu teyrnged hefyd, oblegid. Gwasanaeth-wyr Duw ydynt hwy, yn gwillied ar hyn ymma. Telwch gan hynny i bawb eu dyledion, teyrnged i'r hwn a mae teyrnged yn ddyledus, toll i'r hwn a mae toll; ofa i'r hwn a mae ofn; parch i'r hwn a mae parch yn ddyledus.

Yr Efenngyl. S. Mat. 8. 23.

AC wedi iddo fyned i'r llong, ei ddiscybillion a'i canlynasant ef. Ac wele, bu cynnwrf mawryn y mor, hydoni. chuddwyd y llong gan y tonnau: Eithr efe oedd yn cysgu. A'i ddiscybillion a ddaethant atto, ac a'i deffroasant, gan ddywedyd, Arglwydd cadw ni, darfu amdanom. Ac efe addywedd wrthynt, pa ham yr ydych yn ofnus, o chwi o ychydig ffydd? Yna y cododd efe, ac a ceryddodd y gwyntoedd a'r mor; a bu Tawelwch mawr. A'r dynion a ryfeddasant, gan ddywedyd, Pa rŷw un yw hwn, gan fod y gwyntoedd hefyd a'r mor yn ufuddhau iddo? Ac wedi ei ddyfon ef i'r lan

arall, i wlad y Gergofiaid, dau ddieflig a gyfarfuant ag ef, y rhai a ddeuent o'r beddau, yn dra ffyrnig, fel na allai neb fyned y ffordd honno. Ac wele, hwy a lefasant, gan ddywedyd, Jesu fab Duw, beth sydd i ni a wnelom a thi? a ddaethofst di ymma i'n poeni ni cyn yr amser. Ac yr oedd ymhell oddiwrthynt genfaint o lawer o foch yn pori. A'r cythreuliaid a ddeisyfiasant arno, gan ddywedyd, Os bwrri ni allan, caniadha i ni fyned ymaith, i'r genfaint foch. Ac efe a ddywedodd wrthynt, Ewch. A hwy wedi myned allan, a aethant i'r genfaint foch, ac wele, yr holl genfaint foch a ruthrodd tros y dibyn i'r mor, ac a fuant feirw yn y dyfroedd. A'r mochiaid a ffoasant: ac wedi eu dyfod hwy i'r ddinas, hwy a fynegasant bob peth, a pha beth a ddarfusasei i'r rhai dieflig. Ac wele yr holl ddinas a ddaeth allan i gyfarfod a'r Jesu: a phan ei gwelsant, attolygasant iddo amadel o'u cyffiniau hwynt.

*Y Pumed Sul gwedi'r Ystwyll.
Y Coleg.*

A Rglwydd, ni a attolygwn i ti gadw dy Eglwys, a'th deulu

Y Pumed Sul gwedŷ'r Tŷtwyll.

deulu yn wastad yn dy wŷr
grefydd, fel a gallont hwy oll
y sawl sydd yn ymgynnal yn
unig wrth obaith dy nefol râd,
byth gael nawdd dy ddiogel
am ddiffyn. trwy Fesu Grŷf
ein Harglwydd. Amen.

Yr Epistol. Col. 3. 12.

MEgisetholedigion Duw,
sanctaid ac anwyl,
gwisgwch amdanoch ymyf-
caroedd trugareddau, cym-
mwynafgarwch, gofyngei-
ddrwydd, addfwynder, ym-
aros. Gan gyd-ddwyn a'u
gilydd, a maddeuiw gilydd,
os bydd gan neb gweryl yn
erbŷn neb: megis ac a ma-
ddeuodd Crïst i chwi, fellu
gnewch chwithau. Athros
ben hŷn ôll gwisgwch gari-
ad, yr hwn yw rhwymyn
perffeithrwydd. A llywo-
draethed tangneddŷf Dduw
yn eich calannau, i'r hwn
hefyd i'ch galwyd yn un
corph: a byddwch ddiolch-
gar. Preŷwylled gair Crïst
ynoch yn helaeth, ymhòb
doethineb: gan ddyscu, a
rbybuddio bawb eu gilydd,
mewn Pŷalmau, a hymnau,
ac odlau pŷprydal, gan ga-
nu trwy râs yn ein calon-
nau i'r Arglwydd. A pha-
beth bynnag a wneloch, ar
air neu ar weithred, gwne-
wch dob pêth yn Enw'r

Arglwydd Jesu, gan ddiolch
i Dduw, 'r Tâd Trwyddo ef.

Yr Eŷengyl. S. Mat. 13, 24.

TEŷrnas Nefoedd sydd
gyffelyb i ddŷn a hau-
odd had dâ yn ei faes. A
thra yr oedd y dynnion yn
cysgu, daeth ei elyn ef ac a
hauodd efrau ymhlith y
gwenith, ac a aeth ymaith.
Ac wedi i'r eginŷn dyfu a
dwyn ffrwyth. yna'r ymdd-
angosodd yr efrau hefyd. A
gweision gŵr y ty a ddae-
thant, ac a ddywedasant
wrtho, Arglwynd, oni hau-
aist di had dâ yn dy faes?
o ba lê gan hynny y mae'r
efrau ynddo: Yntef a ddy-
wedodd wrthŷnt, y gelyn
ddŷn a wnaeth hyn. A'r
gweision a ddywedasant wr-
tho, A fynni di gan hynny i
ni fyned a'u casclu hwynt?
Ac efe a ddywedodd, na fyn-
naf: rhag i chwi wrth gaf-
clu'r efrau, ddiwreiddio'r
gwenith gyda hwynt. Ga-
dewch i'r ddau gŷdtyfu hyd
y cynhaiaf: ac yn amser y
cynhaiof a dywedaf wrth y
medel-wyr. Cefglwch yn
gyntaf yr efrau, a rhwym-
wch hwynt yn yscubau, iw
llwyr losci, ond Cefglwch
y gwenith i'm hyscubur.

Y

Y Pumed Sul gwedi'r Ystwyll.

enrhaid i'w ymddarostwng
nidyn unig o herwŷdd llid.
eithro herwŷdd cydwybod
hefyd. Canys am hyn yr yd-
ych yn talu teyrnged hefyd,
oblegid. Gwasanaeth-wŷr
Duw ydynt hwy, yn gwilli-
ed ar hyn ymma. Telwch
gan hynny i bawb eu dyle-
dion, teyrnged i'r hwn a
mae teyrnged yn ddyledus,
toll i'r hwn a mae toll; o-
fa i'r hwn a mae ofn; parch
i'r hwn a mae parch yn
ddyledus.

Yr Efyngyl. S. Mat. 8. 23.

AC wedi iddo fyned i'r
llong, ei ddiscybillion a'i
canlynasant ef. Ac wele,
bu cynnwrf mawryn y mor,
hydoni. chuddwyd y llong
gan y tonnau: Eithr efe
oedd yn cysgu. A'i ddiscyb-
lillion a ddaethant atto, ac a'i
deffroasant, gan ddywedyd,
Arlwŷdd cadw ni, darfu
amdanom. Ac efe addywed-
odd wrthynt, pa ham yr y-
dych yn ofnus, o chwio y-
chydig ffydd? Yna y co-
dodd efe, ac a ceryddodd y
gwyntoedd a'r mor; a bu
Tawelwch mawr. A'r dyn-
nion a ryfeddasant, gan ddy-
wedyd, Pa rŷw un i'w hwn,
gan fod y gwyntoedd hefyd
a'r mor yn ufuddhau iddo?
Ac wedi ei ddyfon ef i'r lan

arall, i wlad y Gergofiaid,
dau ddieflig a gyfarfuant ag
ef, y rhai a ddeuent o'r be-
ddau, yn dra ffyrnig, fel na
allai neb fyned y ffordd hon-
no. Ac wele, hwy a lefas-
ant, gan ddywedyd, Jesu fâb
Duw, beth sydd i ni a wne-
lom a thi? a ddaethofft di
ymma i'n poeni ni cyn yr
amser. Ac yr oedd ymhell
oddiwrthŷnt genfaint o law-
er o foch yn pori. A'r cy-
threuliaid a ddeisyfiasant
arno, gan ddywedyd, Os
bwrri ni allan, caniadha i
ni fyned ymaith, i'r genfaint
fôch. Ac efe a ddywedodd
wrthynt, Ewch. A hwy we-
di myned allan, a aethant
i'r genfaint fôch, ac wele,
yr holl genfaint fôch a ru-
throdd tros y dibyn i'r mor,
ac a fuant feirw yn y dyfro-
edd. A'r mochiaid a ffoa-
sant: ac wedi eu dyfod hwŷ
i'r ddinas, hwy a fynegasant
bob peth, a pha beth a ddar-
fufasai i'r rhai dieflig. Ac
wele yr holl ddinas a dda-
eth allan i gyfarfod a'r Jesu:
a phan ei gwelsant, attolyg-
asant iddo amadel o'u cyffi-
niau hwynt.

*Y Pumed Sul gwedi'r Ystwyll.
Y Coleg.*

ARglwŷdd, ni a attolygwn i
ti gadw dy Eglwys, a'th
deulu

Y Pumbed Sul gwedî'r Tŷtwyll.

*deulu yn wastad yn dy wîr
gresfydd, fel a gallont bwy oll
y sawl sydd yn ymgynnal yn
unig wrth obaith dy nefol râd,
byth gael nawdd dy ddiogel
am ddiffyn trwy Fesu Grîst
ein Harglwydd. Amen.*

Yr Epistol. Col. 3. 12.

MEgisetholedigion Duw,
sanctaid ac anwyl,
gwisgwch amdanoch ymyf-
caroedd trugareddau, cym-
mwynafgarwch, gofyingei-
ddrwydd, addfwynder, ym-
aros. Gan gyd-ddwyn a'u
gilydd, a maddeuiw gilydd,
os bydd gan neb gweryl yn
erbŷn neb: megis ac a ma-
ddeuodd Crîst i chwi, fellu
gnewch chwithau. Athros
ben hŷn ôll gwisgwch gari-
ad, yr hwn yw rhwymyn
perffeithrwydd. A llywo-
draethed tangneddŷf Dduw
yn eich calannau, i'r hwn
hefyd i'ch galwyd yn un
corph: a byddwch ddiolch-
gar. Preswylled gair Crîst
ynoch yn helaeth, ymhob
doethineb: gan ddyscu, a
rbybuddio bawb eu gilydd,
mewn Pŷalmau, a hymnau,
ac odlau psprydol, gan ga-
nu trwy râs yn ein calon-
nau i'r Arglwydd. A pha
beth bynnag a wneloch, ar
air neu ar weithred, gwne-
wch dob pêth yn Enw'r

Arglwydd Jesu, gan ddiolch
i Dduw, 'r Tad Trwyddo ef.

Yr Esengyl. S. Mat. 13. 24.

TEyrnas Nefoedd sydd
gyffelyb i ddŷn a hau-
odd had dâ yn ei faes. A
thra yr oedd y dynnion yn
cysgu, daeth ei elyn ef ac a
hauodd efrau ymhlith y
gwenith, ac a aeth ymaith.
Ac wedi i'r eginŷn dyfa a
dwyn ffrwyth. yna'r ymdd-
angosodd yr efrau hefyd. A
gweision gŵr y ty a ddae-
thant, ac a ddywedasant
wrtho, Arglwynd, oni hau-
aist di had dâ yn dy faes?
o ba lê gan hynny y mae'r
efrau ynddo: Yntef a ddy-
wedodd wrthŷnt, y gelyn
ddŷn a wnaeth hyn. A'r
gweision a ddywedasant wr-
tho, A synni di gan hynny i
ni fyned a'u casclu hwynt?
Ac efe a ddywedodd, na fyn-
naf: rhag i chwi wrth gaf-
clu'r efrau, ddiwreiddio'r
gwenith gyda hwynt. Ga-
dewch i'r ddau gŷdtyfu hyd
y cynhaiaf: ac yn amser y
cynhaiof a dywedaf wrth y
medel-wyr. Cesglwch yn
gyntaf yr efrau, a rhwym-
wch hwynt yn yscubau, iw
llwyr losci, ond Cesglwch
y gwenith i'm hyscubur.

Y

Y Chweched Sulgwedi'r Tŷtwyll.

Y Chweched Sulgwedi'r Tŷtwyll.
Y Colea.

O Dduw, Bendigedig Fâb
yr bwn a ymddangosodd,
fel a dattodai weithredoedd
diafol, ac a gwnae ni yn fei-
bion i Dduw, ac yn etifeddi-
on bywyd tragwmddol, Ca-
niadba i ni, attolygwn i ti,
gan fôd gennym y gobaith
hyn, ein puro ein bunain, me-
gis a mae ynteu yn bur; fel
pan ymddangoso eilwaith gy-
da nerth a gogonaint mawr,
i'n gwneuler yn gyffelyb iddo
ef yn dragwmddol, ai ogo-
neddus deyrnes: ymba un
gyda thi, O Dâd, a chyda thi,
O Tŷpryd glân, y mae efe yn
byw, ac yn teyrnasu byth, yn
un Duw beb drang na gor-
phen. Amen.

Yr Epistol. i Joan. 3. 1.

GWelwch pa fâth gariad
a roes y Tâd arnom,
fel i'n gelwid yn feibion i
Dduw: oblegid hyn nid ed-
wyn y Bŷd chwi, oblegid
nad adnabuefe ef. Garedi-
gion yr awrhon meibion i
Dduw ydym, ac nid amlyg-
wyd etto bêth a fyddwn;
Eithr ni a wyddom pan ym-
ddangoso ef, a byddwn gyff-
elyb iddo: oblegid ni a
gawn ei weled ef megis ag
y mae. A phop un sydd
ganddo y gobaith hyn yn-
ddo ef, yn ei buro ei hun,

megis y mae yntef yn bur.
Pob un ac sydd yn gwneuthur
pechod, sydd hefyd yn
gwneuthur anghyfraeth: o-
blegid anghyfraith yw pe-
chod. A chwi a wyddoch
ymddangos o honaw ef, fel
a delêai ein pechodau ni;
ac ynddo ef nid oes pechod.
Pob un ag sydd yn aros yn-
ddo ef, nid yw yn pechu;
Pob un ag sydd yn pechu,
ni's gwelodd ef, ac ni's ad-
nabu ef. O blant bychain,
na thwyllled nêb chwi: yr
hwn sydd yn gwneuthur cy-
fiawnder, sydd gyfiawn, me-
gis a mae yntef yn gyfiawn.
Yr hwn sydd yn gwneuthur
pechod o ddiafol y mae;
canys i mae diafol yn pechu
o'r dechreuad: i hyn yr ym-
ddangosodd Mâb Duw, fel
y datodeu weithredoedd di-
afol.

Yr Efengyl. S. Mat. 24. 23.

YNa os dywed nêb wrth-
ych, Wele, Dymma
Grîst, neu Dyna: na chre-
dwch. Canys cyfyd gau-
Grîstiau, a gau-brophwydi,
ac a roddant arwyddion
mawrion. A rhyfeddodau,
hydoni thwyllant, pe bydd
ei bosibl i yr etholedigion.
Wele, rhag-ddywedais i
chwi. Am hynny os dywe-
dant wrthych, Wele mae
efe

Y Sul a elwir Septuagesima.

efe yn y diffaethwch, nac ewch allan; Wele, yn yr ffafelloedd, na chredwch. Oblegid fel a daw y fellten o'r dwyrain, ac a tywynna hŷd y gerllewŷn, fellu hefyd y bydd dyfodiad Mâb y dŷn. Canys pa lê bynnag a byddo y gelain, yno'r ymgafcl yr eryrod. Ac yn y fan, wedi gorthymder y dyddiau hynny, a tywŷllir yr haul, a'r lleuad ni rydd ei goleuni, a'r fêr a syrthiant o'r nêf, a nerthoedd y Mefoedd a ysgydwir. Ac yna yr ymddengys arwŷdd Mâb y dŷn yn y nêf: Ac yna a galara holl lwŷthau'r ddaïar, a hwŷ a welant Fâb y dŷn yn dyfod ar gymylau'r nêf, gyda nêrth a gogonaint mawr. Ac efe a ddensŷn ei Angelion, a mawr sain udcorn: a hwy a gafclant ei etholedigion efyng-hŷd, o'r pedwar gwynt, o eithafoedd y Nefoedd, hŷd eu heithafodd hwŷnt.

Y Sul a elwir Septuagesima, neu y trydydd Sul cyn y Grawys.

Y Coleâ.

A Rglŷdd, ni a attolgywn i ti wrando yn ddarvoudus weddiau dy bobl, fel a byddo i ni y rhai o goŷpir yn gyfiawn am ein camweddau, allu yn drugarog gael ein ym-

wared gan dy ddaioni di, o gogonaint dy Enw, trwy Feŷu Grîŷt ein Iachawdwr, yr hwn ŷydd yn bŷw, ac yn teyrnasu gyda thi a'r Tŷprŷd glân bŷth yn un Duw, heb drangc na gorphen, yn oes oesoedd Amen.

Yr Epistol. 1 Cor. 9 24.

O Ni wyddoch chwi fod y rhai ŷydd yn rhedeg mewn gyrfa, igŷd yn rhedeg; ond bod un yn derbŷn y gamp? Felly rhedwch fel a caŷoch aŷael. Ac mae pob un a'r ŷydd yn ymdrechchu yn ymgadw ymhob peth; a hwŷnt hwy yn wir fel a derbŷniont goron lygredig, eithr nŷni um anllygredig. Yr wŷfi gan hynny fellu yn rhedeg, nid megis ar amcan, fellu yr wŷf yn ymdrechchu, nid fel un yn eucro yr awŷr. Ond yr wŷfi yn coŷpi fy nghorph, ac yn ei ddwyn yn gaeth; rhag i mi mewn un môdd; wedi i mi bregethu i eraill, fôd fy hun yn anghymmeradwy.

Yr Efengŷl. S. Mat. 20. 1.

TEyrnas Nefoedd ŷydd debyg i wŷr o berchen Tŷ; yr hwn aeth allan a hi yn dŷddhau, i gyflogi gweith-wyr iw winllan. Ac wedi cydtuno a'r gweith-wŷr

Y Sul a elwir Sexagesima.

wŷr am geiniog y dydd, *efe* a'u hanfonodd hwy iw winllan. Ac *efe* a aeth allan ynghŷlch y drydedd awr, ac a welodd eraill yn sefyll yn segur yn y farchnadfa : Ac a ddywedodd wrthynt, Ewch chwithau i'r winllan a pha beth bynnag a *fyddo* cyfiawn, mi a'i rhoddaf i chwi. A hwy a aethant ymaith. Ac *efe* a aeth allan drachefn ynghŷlch y chweched a'r *navfed* awr, ac a wnaeth yr un môdd. Ac *efe* a aeth allan ynghŷlch yr *unfed* awr ar ddêg, ac a gafodd eraill yn *sefyll* yn segur, ac a ddywedodd wrthynt Pa ham a *sefwb* chwi ymma rhyd y dydd yn segur ; Dywedasant wrtho, Am na chyflogodd neb nyni ; Dywedodd *yntef* wrthynt, Ewch chwithau i'r winllan, a pha beth bynnag a *fyddo* cyfiawn, chwi a'i cewch. A phan aeth hi yn hwy'r, Arglwŷdd y widllan a ddywedodd wrth ei oruchwiliŵr, Galw'r gweithwŷr, a dyro iddynt eu cyflog, gan ddechreu o'r rhai diweddas, hyd y rhai cyntaf. A phan ddaeth y rhai a gyflogesid ynghŷlch yr *unfed* awr ar ddêg, hwy a gawsant bob un geiniog. A phan ddaeth y rhai cyntaf, hwy a dybia.

sant a caent *fwŷ* : a hwythau a gawsant bob un geiniog. Ac wedi iddynt gael, grwgnach a wnaethant yn erbyh Gŵr y Tŷ, Gan ddywedŷd, Un awr y gweithiodd y rhai *olaf* hyn, a thi a'u gwnaethost hwynt yn gyftal a ninnau, y rhai a ddygasom bwŷs y dydd a'r gwŷs. Yntef a attebodd ac a ddywedodd wrth un o honny. Y *cyfaill* nid *ydwŷf* yn gwneuthur cam a thi : ond er ceiniog a cydtunoist a mi ? Cymmer yr hyn sydd eiddot, a dŵs ymaith ; yr *ydwŷf* yn ewyllysio rhoddi i'r *olaf* hwn. megis i tithen. Ai nid *cyfreithlawn* i mi wneuthur a *fynnwŷf* a'r *eiddof fy* hun ? neu a ydyw dy lygad ti yn ddrŵg am *fy* môd i yn ddâ ? Fellu y rhai *olaf* a *fyddant* yn *flaenaf* a'r rhai *blaenaf* yn *olaf* ; Canŷ llawer sydd wedi eu galw, ac ychydig wedi eu dewis.

Y Sul a elwir Sexagesima, neu'r ail Sul cyn y Grawys.

Y Colest.

O Arglwŷdd Ddwm, yr hwn a weli nad *ydyf* ni yn ymddiried mewn un weithred a wnelom ; Caniadau yn Drugarog fôd i ni drwŷ dy nerth, gael ein hamddiffyn rhag pob gwrthwŷneb
31wŷ

Y Sul a elwir Sexagesima.

crwyf Jesu Grîst ein Harg-
lwydd. Amen.

Yr Epistol. 2 Cor. 11. 19.

YR ydych yn goddef ffy-
liaid yn llawen, gan
fôd eich hun yn synhwyrol.
Canys yr ydych yn goddef,
os bydd un i'ch caethiwo,
os bydd un i'ch llwyr-fwyd-
ta, os bydd un yn cymme-
ryd gennych, o bydd un yn
ymdderchafu, os bydd un yn
eich taro chwi ar eich wy-
neb. Am amharch yr yd-
wif yn dywedyd, megis pe-
busem ni weiniaid; eithr
ym mha beth hynnag a mae
nêb yn bŷf (mewn ffolineb
yr wŷf yn dywedyd) hŷ wŷf
finneu beŷf. Ai Hebreaid
ydynt hwŷ? Fellu finneu.
Ai Israellaid ydynt hwŷ?
Fellu finneu. Ai hâd Abra-
ham ydynt hwŷ? Fellu fin-
neu. Ai Gweinidogion Crîst
ydynt hwŷ? (yr yd wŷf yn
dywedyd yn ffôl) mwy wŷf
fi. Mewn blinderau yn he-
laethach, mewn gwialen-
nodiau tros fesur, mewn
carcharau yn amlach, me-
wn marwolaethau yn fynych
Gan yr Iddewon bum-waith
a derbyniais ddeugain gwi-
nlennod onid un. Tair gw-
aith i'm curwyd a gwiall;
Unwaith i'm llabyddwyd;
teir gwaith a torodd llong

arnaf; noswaith a diwrnod
a bym yn y dysn-fôr; Mewn
teithiau yn fynych, ym mhe-
ryglon llif-ddysfocedd; ym
mheryglon lladron; ym
mheryglon fy nghenedl fy
hun; ym mheryglon gan y
Cenhedloedd; ym mhery-
glon yn y ddinas; ym mhe-
ryglon yn yr anialwch; ym
mherydglon ar y môr; ym
mheryglon ymmhlith bro-
dŷr gau; Mewn llasur a
lluidd; mewn anhunedd
yn fynych mewn newŷn a
syched; mewn ymprydiau
yn fynych; mewn anwŷd a
noethni. Heblaw'r pethau
sy'n digwydd oddiallan, yr
ymosod yr hwn sydd arnaf
beunŷdd, y gosaf tros yr
holl Eglwŷfi. Pwŷ fy wan,
nad wŷf finneu wan? Pwŷ
a dramgwyddir, nad wŷf fin-
neu yn llosgi? Os rhaid ym-
ffroftio, mîa ymffroftiaf am
y pethau sy yn perthyn i'm
Gwendid. Duw, a Thâd ein
Harglwydd ni Jesu Grîst yr
hwn sydd fendigedig yn oes
otedd, a wŷr nad wŷf yn
dywedyd celwydd.

Yr Efengyl. S. Luc. 8 4.

GWedi i lawer o bobl
ymgynnull ynghyd, a
chyrchu atto o bob dinas,
efe a ddywedodd arddam-
meg. Yr hauwr a aeth all-
an

Y Sul a elwir *Quinquagesima.*

an i hau ei had ; ac wrth hau, peth a syrthiodd ar ym-yl y ffordd, ac a *farbrwyd*, a hediaid y *nesoedd* a'i bwydtaodd. A pheth aralla syrthiodd ar y graig, a phan eginodd y gwywodd, am nad oedd iddo lybaniaeth. A pheth arall a syrthiodd ymysc drain, a'r drain a gyd-tyfasant ac a'i tagafant *ef*. A pheth arall a syrthiodd ar dir da, ac a eginodd, ac a ddug ffrwyth ar ei ganfed. Wrth ddywedyd y pethau hyn *efe a lesarodd*, Y neb sydd a chlustiau ganddo i wrando, Gwrandawed : A'i ddiscyblion a *of-
ganasant* iddo gan ddywedyd, Pa ddammeg oedd hon? yntef a ddywedodd, I chwi a rhoddwyd gwybod dirge-
loedd teyrnas Dduw, eraill ar ddamhegion, *fel* yn Gwelled na welant, ac yn clywed na ddeallant. Ac dymma'r ddammeg : Yr had yw Gair Duw. A'r rhai ar ym-yl y ffordd, ydyw y rhai sy yn Gwrando; wedi hynny i mae diafol yn *dysod*, ac yn dwyn ymaith y Gair o'u calon hwynt, rhag iddynt gredna bod yn Gadwedig. A'r rhai ar y Graig yw y rhai pan glywant a dderbyniant y gair yn llawen; a'r rhai hyn nid oes ganddynt wreiddin, *yr rhai*

sydd yn credu tros amser, ac yn amser *profedigaeth* yn cilio. A'r hwn a syrthiodd ymysc drain, yw y rhai a wrandawfant, ac wedi iddynt *fynd* ymaith, hwy a dagwyd gan *ofalon*. a golud, a mel-yswedd buchedd, ac nid ydynt yn dwyn ffrwyth i berffeithrwydd. A'r hwn ar y tlr da, yw y rhai hyn, y rhai a chal-
lon hawddgar a da, ydynt yn Gwrando y Gair, ac yn ei gadw ac yn dwyn ffrwyth trwy amynedd.

Y Sul a elwir *Quinquagesima*,
neu Sul Ynyd.

Y Colest.

O *Arglwydd*, yr hwn a ddyfcaist, na thâl dim ein holl weithredoedd a wne-
lom heb gariad preffaith; an-
fon dy *Yspryd glân*, a thyw-
allt yn ein calonau radorol
ddawn cariad perffaith gwir
rwymyn tangneddys, a holl
rinweddau da, heb yr hwn
pwyl bynnag sydd yn *bŷw* a
gyfrifir yn farwger dy fion di.
Caniadba hyn er mwyn dy un
Mâb Iesu Grist. Amen.

Yr Epistol. 1 Cor. 13. 1.

P E llefarwn a thafodau
dynnion ac angelion, ac
heb fod gennif gariad, yr
wyf *fel esydd* yn feinio; neu
Symbal yn tingcian. A phe
byddau genif brophwydolia-
eth

eth, a gwybodo honof y dir-
gellion oll, a phob gwybod-
aeth; a phe bae gennif yr
holl ffydd, fel a gallwn sym-
mudo mynyddoedd, ac beb
gennif gariad; nid wyfi
ddim. A phe porthwn y
tloedion a'm holl dda; a phe
rhoddwn fy nghôrph i'w lof-
ci, a cheb gariad gennif, nid
yw ddim llestiad i mi; I mae
cariad ya hir ymaros yn gy-
mwynasgar. Cariad nid yw
yn cynfigennu, nid yw ca-
riad yn ymfroffio, nid yw
yn ymchwyddo; Nid yw
yn gwneuthur yn anwedd-
aidd; nid yw yn ceisio yr
eiddo ei hun; ni chythru-
ddir; ni feddwl ddwng; nid
yw lawen am anghyfiawnd-
er, onid cydlawenhau y mae
a'r Gwirionedd. Mae yn
diweddes pob dim, yn credu
pob dim, yn gobeithio pob
dim, yn ymaros a phob dim,
cariad byth ni chwmp ym-
aith: eithr pa un bynnag
a'i prophwydoliaethau, hwŷ
a ballant: a'i tafodau, hwŷ
a beidiant: a'i gwyboda-
eth, hi a ddiplanna. Canys
o ran y gwyddom, ac o ran
yr ydym yn Prophwydo. Ei-
thr pan ddelo yr hyn sydd
berffaith, yna yr hyn sydd
o ran a ddileuir. Pan oedd-
wn fachgen, fel bachgen y
llestarwn, fel bachgen y de-

allwn, fel bachgen y medd-
yliwn: ond pan aethim yn
wr: mi a rois heibio bethau
bechgennaidd. Canys gwe-
led yr ydym yr awr hon tr-
wy ddrŷch mewn dammeg,
ond yna wyneb yn wyneb.
Yn awr yr adwaen o ran,
ond yna yr adnabyddaf ma-
gis i'm hadwaenir. Yr awr
hon y mae yn aros, ffydd,
gobaith, cariad, y tri hyn,
a'r mwya'f o'r thair hyn yw
cariad.

Tr efengyl. S. Luc. 18. 31.

YR Jezu a gymmerodd
y deuddeg atto, ac a
ddywedodd wrthynt, Wele,
yr ydym ni yn myned i fynu
i Jerusalem, a chyflawnir
pob peth a'r sydd yn scrif-
enndig trwy'r prophwydi
am Fab y dyn, Canys efe
a draddodir i'r cenhedloedd,
ac a watwerir, ac a amher-
chir, ac a boerir arno: Ac
wedi iddynt ei fflangellu y
lladdant ef; a'r trydydd dydd
efe a adgyfyd. A hwŷ ni
ddeallasant ddim o'r pethau
hyn, a'r gair hwn oedd gu-
ddiedig oddiwrthynt, ac ni
wybuant y pethau a ddyw-
edwyd, A bu, ag efe yn ne-
sau at Jericho, i ryw ddyn
dall fod yn eistedd yn ymyl
y ffordd yn cardotta. A phan
elybu efe y dyrfa yn myned
F heibio

T Dydd cyntaf o'r Grawys.

heibio, eise a ofynnodd pa beth oedd hyn. A hwy a ddywedasant iddo mae Jesu o Nazareth oedd yn myned heibio. Ac eise a lefedd gan ddywedyd Jesu Fâb Dafydd trugarha wrthif. A'r rhai oedd yn mynedo'r blaen a'i ceryddasant efi dewi: ond eise a lefodd yn swy o lawer Mâb Dafydd trugarha wrthif. A'r Jesu a safodd, ac a orchymynnodd ei ddwyn ef atto: a Phan ddaeth yn agos. eise a ofynnodd iddo, Gan ddywedyd, pa peth a fynni di i mi ei wnenthur i ti? Yntef a ddywedodd, Arglwydd, cael o honof fy ngolwg. A'r Jesu a ddywedodd wrtho, Cymmer dy olwg; dy ffydd a'th iachaodd. Ac allan o law cafodd ef ei olwg, aca'i canlynodd ef, gan ogoneddu Duw: a'r holl dobl pan welfant, a roefant foliant i Dduw.

T Dydd cyntaf o'r Grawys, yr hwn a elwir yn gyffredin Dydd Mercher y Lludw.

Y Coleg.

Holl gyfoethog a thragywyddol Dduw, yr hwn ni chasheidi ddim a'r a wnaethost, ac a faddeni hecbodau pawb ag sy edifeiriol; creâ a gwna ynom newydd a drylliedig galennau; fel a bo i ni

gan ddyledus ddolurio am ein hecbodau, a chyfaddef ein trueni, allu caffael gennit, Dduw yr holl drugaredd gwbl fadd-euant a gollyngdod, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. Amen.

Y Coleg hwn a ddarllehnid bob dydd o'r Grawys, arol y Coleg a oppwyntir i'r diwrnod.

Yn lle yr Epistol Joel. 2. 12.

Dychwelwch, attafi medd yr Arglwydd a'ch holl galon. ac ympryd hefyd, a gwylofain, ac a galar. A rhwygwch eich calon, ac nid eich dillad; ac ymchwelwch at yr Arglwydd eich Duw: o herwydd grasslawn a thrugarog yw eise, hwyr-frydig i ddigofaint, a mawr ei drugaredd, ac edifeiriol am ddrwg. Pwŷ a wŷr a drŷ eise ac edifarhau, a gwe-ddill bendith ar ei ôl, sef bwyd offrwm, a diôd offrwm i'r Arglwydd eich Duw? Cenwch udcorn yn Sion; cyflegwch ympryd, gelwch gymmanfa: Cefclwch y bobl; cynhullwch y gynnulleifa: cynhullwch yr henu-riaid; cefclwch y plant a'r rhai yn sugno bronnau; deled y priodfab allan o'i stafell, a'r briodferch allan o stafell ei gwely; Wyled yr offeiriad, gweinidigion yr Arglwydd,

T Sul cyntaf yn y Grawys.

Arglwydd, rhwng y porth bydd eich calon hefyd.

a'r allor, a dywedant; arbed dy bobl O Arglwydd, ac na ddyro dy etifeddiaeth i werth; i lyfodraethu o'r cenhadloedd arant; Pa ham a dywedent ym mhlich y hoblloedd, pa lê a mae eu Duw hwylt.

Tr Efengyl. S. Mat. 6. 16.

PAN ymprydioch, na fyddwch fel y rhagrithwyr yn wyneb-dif: canys anffurfio eu hwylnebau y maent, fel yr ymddangosont i ddynion eu bôd yn ymprydio, yn wir meddafi chwi, maent ynderbyn eu gwobr. Ond pan ymprydiech di, enneinia dy ben, a golch dy wylneb. Fel nad ymddangosech i ddynion dy fod yn ymprydio, ond i'th Dâd yr hwn fydd yn y dirgel; a'th Dâd yr hwn fydd yn gweled yn y dirgel, a dâl i ti yn yr amlwg. Na thryfforwch i chwi dryfforau ar y ddaiar, lle y mae gwylfyn a rhôd yn llygru, a lle y mae lladron yn cloddio trwodd, ac yn lladratta. Ond tryfforwch i chwi dryfforau yn y nef, lle nid oes na gwylfyn na rhôd yn llygru, a lle ni's cloddia lladron trwodd, ac ni's lladrattant. Canys lle mae eich trysor yno a

*Y Sul cyntaf yn y Grawys
Y Coleg.*

O Arglwydd, yr hwn er ein mwyn a ymprydioist ddeugain nbiwrnod, a deugain nhôs, dyro i ni rât i ymarfer o gosf i'w ddirwest, fel a byddo i ni gan oftwng ein cnawd i'r Tspryd, lythafuddbau i'th dduwiol annog, mewn iawnder a gwir sancteiddrwydd. i'th anrhydedd, a'th ogoniant, yr hwn wylt yn bŷw, ac yn teyrnasu, gyda'r Tâd, a'r Tspryd glan yn un Duw, beb drangc na gorpben. Amen.

Tr Epistol. 2 Cor. 6. 1.

NYnigangyd weithio, ydym yn attolwgichwi; na dderbynioch râs Duwyn ofer; (Canys i mae ete yn dywedyd, mewn amser cymmeradwy i'th wrandewais, ac yn nydd iechydwrriaeth i'th gynhorthwyais: wele yn awr yr amser cymmeradwy, wele yn awr ddôdd yr iechydwrriaeth) Heb roddi dim achos tramgwydd mewn dim, fel na feier ar y weinidogaeth: Ond gan ein dangos ein hunain ym bob peth fel gweinidodion Duw mewn ammynedd mawr, mewn cystuddiau, mewn anghenion, mewn cyfyngderau, mewn

Yr ail Sul o'r Gramys.

gwialennodau, mewn car-
charau, mewn terfyscau,
mewn poenau, mewn gwili-
adwriaethau, mewn ympry-
diau, Mewn purdeb, mewn
gwybodaeth, mewn hir-ym-
aros, mewn siciondeb, yn
yr Yspryd glân, mewn car-
iad diragrith Yngair y gwi-
rionedd, yn nerth Duw trwy
arsau cyfiawnder, ar dde-
heuac ar aflwy, trwy barch
ac amharch, trwy anglod a
chlôd, megis twyllwyr, ac
er hynny yn eirwir; Megis
anadnabyddus, ac er hynny
yn adnabyddus, megis yn
meirw, ac wele byw ydym;
megis wele ein ceryddu, a
heb ein lladd; Megis wedi
ein tristau, ond yn oestad
yn llawen; megis yn dlodi-
on, ond yn cyfoethogi llaw-
er: megis hebddim genym,
ond etto yn meddiannu pob
pêth.

Yr Efyngyl. S. Mat 4 1.
YNa yr Jesu a arweinw-
yd i fynu i'r anialwch
gan yr Yspryd iw demptio
gan ddiafol. Ac wedi iddo
ymprydio ddeugain nhiwr-
nod a deugain nôs, yn ol
hynny *efe* a newynodd. A'r
temptiwr pan ddaeth atto,
a ddywedodd, Os mab Duw
wyt ti, arch i'r cerrig hyn
fed yn fara. Ac yntef a at-

tebodd, ac y ddywedodd.
Scrifennwyd, Nid trwy fara
yn unig a bydd byw dyn,
ond trwy hōb gair a ddêl a-
llan o eneu Duw. Yna a
cymerth diafol *ef* i'r ddinas
sanctaidd, ac a'i gosododd *ef*
ar binacl y deml; Ac a ddy-
wedodd wrtho os mab Duw
wyt ti, bwrw dy hun i lawr,
canys scrifennwyd, a rhydd
efe orchymyn iw angelion
am danat, a hwy a'th ddy-
gant yn eu dwylo, rhag ta-
roo honot un amfer dy dro-
ed wrth garreg. Yr Jesu a
ddywedodd wrtho, Scrifen-
nwyd drachfn. Na themp-
tia yr Arglwydd dy Dduw.
Drachefn a cymmerth dia-
fol *ef* i lynydd tra uchel, ac
a ddangosodd iddo holl deyr-
nasoedd y byd, a'u gogoni-
ant. Ac a ddywedodd wr-
tho, Hyn oll a roddaf i ti, os
fyrthi i lawr a'm haddoli i.
Yna yr Jesu y ddywedodd
wrtho, ymmaith Satan; ca-
nys scrifennwyd, yr Arglw-
ydd dy Dduw a addoli, ac *ef*
yn unig a wasanaethi. Yna
y gadawodd diafol *ef*; ac
wele angelion y ddaethant,
ac a weiniafant iddo.

Yr ail Sul o'r Crawys.

Y Colea.

Holl alloug Dduw, yr hwn
wyt yn gweled nad oes
gennyf

gennym ddim meddiant o'n
nerth ein bunain i'n cymorth
ein bunain. Cudw di ni oddi
fewn ac oddi allan, sef enaid
a corph, fel yr ymddiffynner
ni rhag pob gwrthwyneb y
ddigwyddo i'r corph a rhag
pob drwg feddwl a wna ni
wed a chynnwrf i'r enaid.
Yrwy Jesu Grifst ein Harg
lwydd. Amen.

Yr Epistol 1 Thef. 4. 1.

YMhellach gan hynny,
frodŷr, yr ydym yn at-
tolwg i chwi, ac yn deifŷt
yn yr Arglwydd Jesu, me-
gis y derbyniasoch gennym
pa fodd y dylech rodio a bo-
dloni Duw, ar i chwi gyn-
nyddu fwŷ fwŷ Canys chwi
a wyddoch pa orchymyn-
ion a roddafom i chwi, trwy
r Arglwydd Jesu. Canys
hyn yw ewyllŷ Duw, sef
eich sancteiddiad chwi, ar
ymgadw o honoch rhag go-
dineb: Ar fedru o hōb un
o honoch feddiannu ei lestr
ei hun mewn sancteiddrwy-
ydd, a pharch: Nid mewn
gwyn trachwant, megis y
Cenhedloedd y rhai nid ad-
waenant Dduw: Na byddo
i neb orthrymmu na thwŷ-
llo ei frawd mewn dim: ca-
nys dialudd yw'r Arglwydd
ar y rhai hyn ōll, megis y
dywedafom i chwi o'r blaen
ac y tyftiafom. Canys ni al-

wodd Duw nyni i aflendid,
ond i sancteiddrwydd. Am
hynny, y neb fydd yn dir-
mygu, nid dŷn y mae yn ei
ddirmygu ond Duw, yr hwn
hefyd a roddes ei Yspryd
glân ynom ni.

Yr Efengyl S. Mat. 15. 21.

A'R Jesu aeth oddiyno,
ac y gilliodd i dueddan
Tyrus a Sidon. Ac wele,
gwraig o Ganaan y ddaeth
o'r parthau hynny, ac a le-
fodd gan ddywedŷd wrtho,
Trugarhâ wrthiŷ. O Arg-
lwydd, Ffao Dafydd, I mae
fy merch yn ddrwg ei hwyl
gan gythrael. Ond nid at-
tebodd efe iddi un gair. A
daeth ei ddyscyblion atto,
ac a attolygasant iddo, gan
ddywedŷd, Gallwng hi ym-
aith, canys i mae hi yn lle-
fain ar ein hōl. Ac efe a at-
ebodd, ac a ddywedodd ni'm
canfonwyd i ond at ddefaid
calledig Tŷ Israel. Ond hi
a ddaeth, ac a'i haddolodd
ef, gan ddywedŷd, Arglw-
ydd cymmorth fi. Ac efe a
attebodd, ac a ddywedodd.
Nid dâ cymmerŷd bara y
plant, a'i fwrwi'r cŵn. Hi-
then a ddywedodd, Gwir
yw Arglwydd: canys mae
r cŵn yn hwydta o'r briw-
sion ŷ'n ŷyrthio oddiar ffridd
eu harglwyddi, Yna yr at-
tebodd yr Jesu, ac a ddywe-
edodd

T trydydd Sul o'r Grawys.

edodd wrthi, ha wraig, mawr
ŷw dy ffydd : bydded i ti
fel yr wyt yn ewyllysio, A'i
merch a iachawyd o'r awr
honno allan.

*Y trydydd Sul o'r Grawys.
Y Coleg.*

NI a attolygwn i ti Holl-
alluog Dduw, edrych o
bonot ar ddeisygiadau dy uf-
udd weision, ac estyn ddebeu
law dy fawredd i fod yn ym-
wared i ni yn erbyn eingely-
nion, trwy Fesu Crist ein
Harglwydd. Amen.

Yr Epistol Eph. 5. 1.

BYddwch gan hynny ddi-
lynwyr Duw, fel plant
anwyl : A rhodiwch mewn
cariad. megis a carodd Crist
uinnau ac a'i rhoddodd ei
hun trosom ni yn offrwm
ac yn aberth i Dduw, o ar-
ogl peraid. Eithr godineb,
a phob aflendid, neu gyb-
ydd-dra, na henwerchwaith
yn eich plith, megis y gwe-
ddeu i Sainc : Na serthedd,
nac ymadrodd ffôl, na cho-
eg-ddigrifwch, pethau nid
ydânt weddus : ond yn hyt-
rach rhoddi diolch. Canys
yr ydych chi yn gwybod
hyn, am bob putteiniwr,
neu aflan, neu gybydd, yr
hwn sydd ddelw addolwr,
nad oes idynt etifediaeth
yn Nheyrnas Crist a Duw.

Na thwylled neb chwi a
geiriau ofer : Canys oble-
gid y pethau hyn y mae di-
gofaint Duw yn dysod ar
blant yr anufudd-dod. Na-
fyddwch gan hynny gyfarn-
rogiion a hwynt. Canys yr
oeddych chi gynt yn dy-
wyllwch, ond yr awron go-
lenni ydych yn yr Arglw-
ydd : rhodiwch fel plant y
goleuni. (Canys ffrwyth yr
Ysryd sydd ymhob daioni,
a chyfiawnder, a gwirion-
edd) Gan brofi beth sydd
gymmeradwy gan yr Argl-
wydd. Ac na tydded i chi
gydgyfeillach a gweithred-
oedd anffrwythlawn y tyw-
yliwch, ond yn hytrach ar-
gyoeddwch hwyt. Canys
brwnt ŷw adrodd y pethau
a wneir ganddynt hwyt yn
ddirgel. Ond pob peth,
wedi'r argyoedder, a eglu-
rir gan y goleuni, canys beth
bynnag sydd yn egluro, go-
leuni ŷw. O herwydd pa
ham y mae ef yn dyweyd,
Deffro di yr hwn wyt yn cy-
scu, a chysod oddiwrth y
meirw ; a Christ a oleua i ti

Yr Efengyl. S. Luc. 11: 14

YR Jesu oedd yn bwrw
allan gythrael, a hwn-
nw oedd fud ; a bu wedi i'r
cythrael fyned allan, i'r
mud lefaru ; a'r bobloedd a
ryfedd.

Y pedwaredd Sul o'r Grawys.

ryfeddasant. Ond rhai o ho-
nynt a ddywedasant. Trwy
Beelzabub pennaeth y cy-
threuliaid y mae efe yn bwrw
allan gythreuliaid. Ac
eraill gan eiddemptio, a gei-
fiant ganddo arwŷdd o'r
nêf. Yntef yn gwybod eu
meddytiau hwŷnt, a ddywe-
dodd wrthynt, Pôb teyrnas
wedi ymrannu yn ei herbyn
ei hun, a anghyfanseddir;
a thŷ yn erbyn tŷ, a syrth.
Ac os Satan hefyd a fydd
wedi ymrannu yn ei erbyn
ei hun, pa fodda saif ei deyr-
nas ef; Gan eich bod yn dy-
wedyd, mae trwy Beelzebub
yr wyf yn bwrw allan gy-
threuliaid. Ac os trwy Beel-
zebub yr wyf yn bwrw all-
an gythreuliaid, trwy bwy
y mae eich plant chwi yn
eu bwrw hwynt allan; am
hynny y byddant hwŷ yn
farn-wŷr arnoch chwi. Ond
os myfi trwy fys Duw, yd-
wyf yn bwrw allan gythreu-
liaid, dlammeu ddyfod teyr-
nas Dduw atoch chwi. Pan
fyddo un cryf arfog yn cadw
ei neuadd, y mae yr hyn fydd
ganddo mewn heddwch, ond
pan ddel un cryfach nag ef
arno a'i orchfygu, efe a ddwg
ymaith ei hollarfogaeth ef,
yn yr hon yr oedd yn ym-
ddiried, ac o ran ei anrhaith
ef, Y neb nid ŷw gyda mi,

fydd yn fy erbyn; a'r neb
nid ŷw yn casglu gyda mi,
fydd yn gwalcaru; Pan el
yr Yspryd aflan allan oddyn
efe a rodia mewn lleoedd
fychion, gan geisio gorph-
wŷdra; a phŷd na chaffo,
efe a ddywed, Mi a ddych-
welaf i'm tŷ o'r lle a daeth
um allan. A phan ddel, i
mae yn ei gael wedi ei ys-
cubo ai drefnu; Yna yr a
efe, ac a cymmer atto iaith
yspryd eraill gwaeth nag
ef ei hun; a hwy a ant i
mewn, ac a arhosiant yno;
a diwedd y dyn hwnnw fydd
waeth na'i ddechreuad.
A bu fel yr oedd efe yn dy-
wedyd hyn, rhŷw wraig o'r
dyrfa a gododd ei llef, ac a
ddywedodd wrtho. Gwyne
fyd y grôth a'th ddŷg di, a'r
bronnau a fagnaist, Ond efe
a ddywedodd, yn hytrach
Gwŷn eu byd y rhai fydd
yn gwrando gair Duw, ac
yn ei gadw.

Y Pedwaredd Sul o'r Grawys

Y Colest.

CAnaidhâ ni a atolygwn i
Cni Holl alluog Duw, fêd
i ni y rhai a braddasom gael
ein poeni am ein drwg meith-
redoedd, trwy gonffordd dy
râd ti allu yn drugarog gael
hawshâd, trwy ein Harglw-
ydd a'n iachawdwr Jesu Grist
Amen.

Yr Epistol. Gal. 4. 21.

DYwedwch i mi y rhai ydych yn chwennych bôd tan y ddeddf, onid ydych chwi yn clywed y ddeddf? Canys i mae yn scrifenedig fod i Abraham ddau fab; un o'r wasanaeth ferch ac un o'r wraig rydd. Ond yr hwn oedd o'r wasanaeth ferch. y aned ynol y cnawd; a'r hwn oedd o'r wraig rydd trwy'r addewid. Yr hyn bethau ydynt mewn cyfelyblaeth; canys y rhai hyn yw y ddau Destament, un yn ddiau o synydd Sina, yn cenhedlu i gaethiwed, yr hon yw Agar; Canys yr Agar ymma yw mynydd Sina yn Arabia; ac i mae yn cyfatted i'r Jerusaleml sydd yn awr, ac mae yn gaeth hi a'i phlant. Ond y Jerusaleml honno uchod, sydd rydd yr hon yw ein mam ni oll. Canys scrifenedig yw, Llawenha di yr amhiantadwy, yr hon hid wŷt yn heppilio; torr allan a llefa, yr hon nid wŷt yn escor; canys i'r unig y mae llawer mwy o blant nag i'r hon y mae iddi ŵr, A ninnau frodyr. megis yr oedd Isaac. ydym blant yr addewid Ond megis y pryd hynny, yr hwn y anwyd ynol y cnawd y erlidieu yr hwn a anwyd yn

ol yr Yspryd; fellu yr awron hefyd. Ond beth y mae'r Scryth yr yn ei ddyweddyd? Bwrw allan y wasanaeth ferch a'i mab; canys ni chaiff mab y wasanaeth ferch etisedda gyda mab y wraig rydd. Fellu frodyr, nid plant i'r wasanaeth ferch ydym, ond i'r wraig rydd.

Yr Esgyn. S. Joan 6. 1.

YR Jesu a aeth tros for Galilea, hwnnw yw mor Tiberias. A thyrfa sawr a'i canlynodd ef, canys hwy a wellent ei arwyddon. y rhai y waetheu efe ar y cleifion. A'r Jesu a aeth i fynu i'r mynydd, ac a eisteddodd yno gyda'i ddyscyblion. A'r Pasc, gwyl yr Iddewon oedd yn agos. Yna'r Jesu a dderchafodd ei lygiaid, ac a welodd fod tyrra sawr yn dyfod atto, ac a ddywedodd wrth Philip. O ba le y prynwn ni fara, fel y caffo y rhai hyn fwydta? (A hyn y ddywedodd efe iw brofi ef: canys efe y wydd eu beth yr oedd efe ar fedr ei wneuthur) Philip a'i atebodd ef. Gwerth dau can ceinaog o fara nid yw ddigon iddynt hwy, fel y gallo pob un o honant gymmeryd ychydig. Un o'i ddyscyblion a ddywedodd wrtho,

(Andrew

Y Pumed Sul o'r Grawys.

Andrew brawd Simon Peter, y mae ymma rŷw fach-gennŷn, a chanddo bum torth haidd, a dau bylcod-ŷn; ond beth ŷw hynŷn rh-
wng cynnifer? A'r Jesu a ddywedodd, Perwch i'r dyn-
nion eistedd i lawr. Ac yr oedd glaf-wellt lawer yn y fan honno. Fellu y gwŷr a eisteddafant i lawr, *ynghylch* pum mil o nifer. A'r Jesu a gymmerth y torthan, ac wedi iddo ddiolch, efe a'u rhannodd i'r dyfscyblion, a'r dyfscyblion i'r rhai oedd yn eistedd: fellu heŷyd o'r pyfscod, cymmaint ag a fynnafant. Ac wedi eu digoni hwŷnt, efe a ddywedodd wrth ei ddyfscyblion, Cefclwch y briwtŷd gweddill, fel na choller dim. Am hynŷn hwy a'i casclafant, ac a lanwalant ddeuddeg bafced a'r *briwtŷd*, o'r pum torth haidd a weddillafeu gan y rhai a fwŷdtafant. Yna y dynnion, pan wellant yr arwŷdd a wnaethu'r Jesu, a ddywedafant, hwn yn ddieu ŷw y Prophwŷd oedd ar ddyfod i'r bŷd.

Y Pumed Sul o'r Grawys

Y Colest.

N*I a atolygwn i ti Hollall-
nog Dduw, edrych o bo-
not yn drugarog ar dy bobl:*

*fel y bo iddyn trwy dy fawr
ddaioni, gael byth eu llyfod-
raethu a'u cadw mewn enaid
a chorff trwy Jesu Crist ein
Harglŷdd. Amen.*

Tr Epistol. Heb. 9. 11.

CRist wedi dylod yn Ar-
ch-offeiriad y daionus
bethau a fyddent trwy Da-
bernacl mwŷ a pherffeithi-
ach, nid o waith llaw, hyn-
nŷ ŷw, nid o'r adeiladaeth
ymma, Nid chwaith trwy
waed geifr a lloi, ond trwy
ei waed ei hun yr aeth efe
unwaith i mewn i'r Gyfle-
gr, gan gael i ni dragywy-
ddol rŷddhad. Oblegid os
ydŷw gwaed teirw a geifr,
a lludw anner wedi ei daen-
ellu ar y rhai y halogwŷd,
yn sancteiddio i bureidiad
y cnawd. Pa faint mwŷ a
bŷdd i waed Crist (yr hwn
trwy yr Ysŷpŷd tragywŷ-
ddola'i hofrymmodde i hun
yn ddifai i Dduw,) buro Eich
cydwŷbod chwi oddiwrth
weithredoedd meirwon, i
wasanaethu y Dduw bŷw?
Ac am hynŷn i mae efe yn
Gyfyngwŷr Cysammod *he-
wŷdd*, megis trwy fŷd mar-
wolaeth yn ymwared oddi-
wrth y troseddau oedd tan
y Cysammod cyntaf, y cae y
rhai y alwyd dderbŷn adde-
wid yr etifeddiaeth dragy-
wŷddol.

Tr

Yr Eſengyl. S. Joan. 8. 46.

PWy o honoch a'm harg-
yoedda i o bechod? ac
od wyfi yn dywedŷd y gwlr
piham nad ydych yn cre-
du i mi? Y mae yr hwn
fydd o Dduw, yn gwrando
geiriau Duw; Am hynny
nid ydych chwi yn eu gwr-
ando, am nad ydych o *Dduw*.
Yna'r atebodd yr Iddewon
ac a ddywedasant wrtho ef,
Ond da yr ydym ni yn dy-
wedŷd, mai Samaritan wyt
ti, a bdd gennit gythrael?
Yr Jesu a atebodd, Nid oes
gennif gythrael, ond yr wy-
fi yn anrhydeddu fy Nhàd,
ac yr ydych chwithau yn fy
nianrhydeddu inneu. Ac
nid wyfi yn ceisio fy ngogo-
niant fy hun: I mae un a'i
caisaca farn; Ta wir yn wir,
meddaf i chwi, os ceidw nèb
fy ymadrodd, ni wel efe
farwolaeth yn dragywŷdd.
Yna a dywedodd yr Iddew-
on wrtho, Yr awron a gw-
yddom fdd gennit gythrael:
bu Abraham farw, a'r Pro-
phwŷdi, ac meddi di. Os cei-
dw nèb fy ymadrodd i nid
archwaetha efe farwolaeth
yn dragywŷdd. Ai mwy wyt
ti nag Abrahamein Tâd ni,
yr hwn a fu farw? a'r Pro-
phwŷdi a suant feirw: pwŷ
yr wyt ti yn dy wneuthur
dy hun? Yr Jesu a atebodd,

Os myfi ymogonedda fy hun,
fy ngogoniant i'nid yw ddim.
Fy Nhàd yw'r hwn fydd yn
fy ngogoneddu i, yr hwn yr
ydych chwi yn dywedŷd mae
eich Duw chwi ydiw. Ond
nid adnabuoch chwi ef; ond
myfi a'i hadwaen ef; ac os
dywedaf nad adwaen ef, my-
fi a fyddaf debŷg i chwi yn
gelwyddog; ond mi a'i had-
waen ef, ac yr wyf yn cadw
ei ymadrodd ef. Gorfoledd
oedd gan eich Tâd Abraham
weled fy nŷdd i; ac efe a'i
gwelodd hefyd ac a laweny-
chodd. Yna a dywedodd yr
Iddewon wrtho; Nid wyt ti
ddeng mlwŷdd a deugain
etto, ac a welaiſt di Abra-
ham? Yr Jesu a ddywedodd
wrthynt, Yn wir, yn wir,
meddaf i chwi, cŷn bdd A-
braham, yr wyfi; Yna hwŷ
a godafant gerrig iw taflu
ato ef, A'r Jesu a ymgudd-
iodd, ac a aeth allan o'r Ddmi

Y Sul Nefaf o flaen y Pasg.

Y Cole&.

Holl gyfoathog a thragy-
wŷddol Dduw, yr hwn
o'rh garedigol serth ar ddŷn,
a ddanfonaist dy Fâb ein ia-
chawdr Jesu Grîst i gyme-
rŷd arno ein cnawd, ac i ddi-
oddes angyngau ar y groes, fel a
gallai bob rhŷw ddŷn ddilŷn
esampl ei farw oſtyngeiddr-

ydd

T Sul nesaf, oflaen Pasg.

*Jdd ef; Caniadbâ o' th druga-
redd fôd i ni ganlyn esampl
ei ddioddesaint, a bôd yn gy-
frannogion o'i gysfodiad, trwy
yr unrhyw Jesu Grist ein
Harglwydd, Amen.*

Tr Epistol. Philip 2. 5.

BYdded ynoch y meddwl
ymma, yr hwn oedd he-
fyd yng-Hrist Jesu. Yr hwn
ac efe yn ffurf Duw, ni thy-
biodd yn drais fôd yn ogyf-
nwch a Duw. Ond efe a'i
dibrifiodd ei hun, gan gym-
meryd arno agwedd gwâs,
ac a wnaed mewn cyffelyb-
iaeth dynnion. A'i gael me-
wn dull fel dyn, efe a'i dar-
ostyngodd ei hun, gan fôd
yn ufudd hyd angen, i e hŷd
angu'r groes. O herwydd
paham Duw a'i tra dderch-
afodd yntef, ac a roddodd
iddo enw, yr hwn fydd go-
reuch pob enw. Fel yn E-
nw Jesu y plygeu pob glin
o'r nefollion a'r daiarollion
a than ddaiarollion bethau
Ac y cyffesseu pob tafod fôd
Jesu Grist, yn Arglwydd er
gogoniant i Dduw'r Tad,

Tr Efengyl. S. Mat. 27. 1.

APhan ddaeth y boreu
cŷd ymgynghorodd yr
holl Arch-Offeiriaid, a Hen-
uriaid y bobl, yn erbyn yr
Jesu, fely rhoddent ef i far-
wolaeth. Ac wedi iddynt ei

rwymo, hwy a'i dygasant ef
ymaith, ac a'i traddodasant
efi Pontius Pilat y rhaglaw.
Yna pan welu Judas, yr
hwn a'i bradychoddes, ddar-
fode ei gondemnio ef. bu ed-
ifar ganddo, ac a ddug cra-
chefn ydeg ar hugain arian i'r
Arch-offeiriaid, a'r Henur-
iaid. Gan ddywedyd, pech-
ais gan fradychu gwaed gw-
irion. Hwythau a ddywed-
asant, Pa beth yw hynny i
ni? edrŷch di at hynny. Ac
wedi iddo dasflu'r arian yn y
Deml, efe a ymadawodd ac
a aeth, ac a ymgrogodd. A'r
Arch-offeiriaid a gymeras-
ant yr arian, ac a ddyweda-
sant, Nid cyfreithlawn i ni
eu bwrw hwŷnt yn y dryff-
orfa; canys gwerth gwaed
ydyw. Ac wedi iddynt gyd-
ymgynggori, hwy a bryna-
sant a hwŷnt faes y croch-
anydd, yn gladdfa dieith-
raid, Am hynny y galwyd
y maes hwnnw Maes y gw-
aed hŷd heddŷw. (*yna y cy-
flawnwyd yr hŷn a ddywed-
wyd trwy Jeremias y Pro-
phwyd, gan ddywedyd. A
hwy a gymmerasant ydeg
ar hugain arian, pris y pri-
fiedig, yr hwn a brynasant
gan feibion Israel. Ac a'u
rhoesant hwŷm am faes y cro-
chanydd, megis y gosododd
yr Arglwydd i mi*) A'r Je-
su

fu a safodd ger bron y rhaglaw; a'r rhaglaw a ofynnodd iddo, gan ddywedŷd: ai ti i'w Brenin yr Iddewon? A'r Jesu a ddywedodd wrtho, Yr wyt ti yn dywedŷd. A phan gyhuddid ei gan yr Arch-offeiriaid a'r Henuriaid, nid atebodd efe ddim. Yna y dywedodd Pilat wrtho, Oni chlywi di faint o bethau y maent hwy yn eu cyfthiolaethu yn dy erbŷn di? Ac nid atebodd efe iddo un gair; fel y rhyfeddodd y rhaglaw yn fawr. Ac ar yr wyl honno yr arferu y rhaglaw ollwng yn rhydd i'r bobl un carcharor, yr hwn a fynnent. Ac yna yr oedd ganddynt garcharor hynod, a elwid Barabbas. Wedi iddynt gan hyny ym-gafolu ynghyd, Pilat a ddywedodd wrthynt. Pa un a synnwch i mi ei ollwng yn rhydd i chwi? Barabbas, ai yr Jesu yr hwn y elwir *Crist*? Canys efe a wyddu mae o genfigen y traddodasant ef. Ac efe yn eistedd ar yr orsedd faingc, ei wraig a ddanfonedd atto, gan ddywedŷd. Na fydded i ti a wnelych a'r cyfiawn hwnnw; canys goddefais *lawer* heddyw mewn breuddwyd o'i achos ef. A'r Arch offeiriaid a'r Henuriaid a berfwadialant y

bobl, fel y gofynnent Barabbas, ac y difethent yr Jesu. A'r rhaglaw y atebodd aca ddywedodd wrthynt, pa un o'r ddau a synnwch i mi ei ollwng yn rhydd i chwi? Hwythau a ddywedasant, Barabbas. Pilat y ddywedodd wrthynt, Pa beth gan hynny a wnae i'r Jesu, yr hwn a elwir *Crist*? Hwythau oll a ddywedasant wrtho Groeshoelïer ef. A'r rhaglaw a ddywedodd; Ond pa ddrwg a wnaeth efe? Hwythau a leasant yn fwy gan ddywedŷd, Croeshoelïer ef. A Philat pan welodd nad oedd dim yn tyccio, ond yn hytrach bod cynnwrf, a gymerth ddwfr, ac y olchodd ei ddwylo ger bron y bobl gan ddywedŷd. Di-euogydwyf oddiwrth waed y cyfiawn hwn edrychwch chwi. A'r holl bobl y atebasant, ac a ddywedasant, Bydded ei waed ef arnom ni, ac ar ein plant. Yna y gollyngodd *efe* Barabbas yn rhydd iddynt; ond yr Jesu a flangellodd efe, ac a'i rhoddodd i'w groeshoelio. Yna mil-wyr y rhaglaw a gymmerasant yr Jesu i'r dadleu-dŷ, ac y gynnullasant atto yr holl fyddin. A hwy a'i dioscafant ef, ac a roesant amdano fantsell o scarlat. A chwedid iddynt

ynt blethu coron o ddrain,
hwy a'i gosodasant ar ei ben
ef a chorfen yn ei law dde-
heu, ac a blygasant eu glin-
niau ger ei fron ef, ac a'i
gwatwarasant, gan ddywe-
dyd; Henffych well, Brenin
yr Iddewon. A hwy a boer-
asant arno, ac a gymmera-
fant y gorsen, ac a'i taraw-
fant ef ar ei ben. Ac wedi
iddynt ei watwar, hwy a'i
dioscasant ef o'r fantell, ac
a'i gwisasant a'i ddillad ei
hun, ac a'i dygasant ef ym-
aith i'w groeshoelio. Ac fel
yr oeddynt yn myned allan
hwy agawsant ddyn o Cyr-
ene, a'i enw Simon. hwn a
gymmellasant i ddwyn ei
groes ef. A phan ddaethant
i le a elwid y Golgotha, yr
hwn a elwir Lle'r benglog.
Hwy a roesant iddo i'w yfed
finegr yn gymmyscedig a
bustl; ac wedi iddo ei brofi
ni fynodd efe yfed. Ac wedi-
iddynt ei groeshoelio ef, hwy
a rannasant ei ddillad, gan
fwrw coel-bren; er cyflaw-
ni'r perib a ddywedwyd trwy
r Prophwyd, hwy a ranna-
fant fy nillad yn eu plith, ac
ar fy ngwisg bwriasant go-
el-bren. A chan eistedd hwy
a'i gwiliafant ef yno. A go-
sodasant hwyd uwch ei ben
ef, ei achos yn scrifennedig,
HWN YW JESU, BREN-

IN YR IDDEWON *Tas*
croeshoeliwyd gydag ef ddau
leidr, un ar y llaw ddeheu,
ac un ar yr asllwy. A'r rhai
oedd yn myned heibio a'i
cablasant ef, gan yscwjd eu
pennau. A dywedyd, Ti yr
hwn a ddinistri'r Deml, ac
a'i hadeileddi mewn tridiau,
gwared dy hun: os ti yw
Mab Duw, discyn oddiar y
groes. A'r un mōdd yr Arch-
offeiriad hwyd, gan watwar,
gyda'r Scrifenyddion a'r
Henuriaid, a ddywedasant.
Ese a waredodd eraill, ei
hunan ni's gall ese ei ware-
du: os Brenin Israel yw,
descynned yr awron oddiar
y groes, ac ni a gredwn iddo
ef a Ymddiriedodd yn Nuw;
gwareded ese ef yr awron, os
ese a'i myn ef; canys ese a
ddywedodd, Mab Duw yd-
wyf. A'r un peth hwyd a
edliwiodd y lladron iddo, y
rhai a groeshoeliasid gydag
ef, Ac o'r chweched awr bu
tywyllwch ar yr holl ddai-
ar hyd y nawfed awr. Ac
ynghylch y nawfed awr y
llefodd yr Iesu a llef uchel,
gan ddywedyd, *Eli, Eli, La-*
ma Sabachthani? hynny yw,
Py Nuw, fy Nuw, pa hanr
i'm gadewais? Arhai o'r
sawl oedd yn sefyll yno, pan
glywsant a ddywedasant, y
mae hwn yn galw am *Elias*.

T Dydd llun nefaf o flaen y Pasce.

Ac yn y fan un o honŷnt a redodd, ac y gymmerth yf-pwrn, ac a'i llanwodd o fin-egr, ac a'i rhoddos ar gor-sen, ac ai diododd ef. A'r lleill a ddywedasant, Paid. edrychwn a ddaw Elias i w-waredu ef. A'r Jesu, wedi llefain drachefn a llêfuchel, a ymadawodd a'r ysprŷd. Ac wele, llen y Deml a rwyg wŷd yn ddau, oddifynu hŷd i wared; a'r ddaiar a gryn-odd, a'r melni a holltwŷd. A'r beddau a agorwŷd; a llawer o gyrph y Saincŷt a hunasent a gyfodasant. Ac a ddaethant allan o'r bedd. au ar ôl ei gyfodiad ef; ac a aethant i mewn i'r ddinas sanctaidd, ac a ymddangosa-sant i lawer. Ond y canwr-iaid, a'r rhai oedd gydag ef yn gwiliad yr Jesu, wedi gw-eled y ddaiar-gryn, a'r pe-thau a wnaethid, a ofnasant yn fawr, gan ddywedŷd. Yn wir Mâb Duw ydoedd hwn.

*Y Dydd llun nefaf o flaen y Pasce.
Yn llê yr Epistol. Esau. 63. 1.*

PWŷ yw hwn syndy fod o e-dom, yn gôch ei ddillad o Bozra hwn i ddd hardd yn ei wisc. yn ymdalith yn aml-der ei rŷm? myfi. yr hwn a lefaraf mewn cyfiawnder, ac wŷt gadarn i iachau, *Pabam* yr ydwyf yn gôch

dy ddillad, a'th wiscoedd *fel* hwn a sathreu mewn gwin-wrŷt? Sethrais y gwinwryf sy hunan, ac o'r bobl nid o-edd un gyda mi; canys mi a'm sathraihwynt yn sy nig, ac a'u mathraf hwynt yn sy llidiawgrwydd; a'u gwaed hwynt a daenellir ar sy ni. llad, a'm holl wiscoedd a ly-chwinaf. Canys dydd dial sydd yn sy nghalon, a blwy-ddyn syngwaredigion a dda-eth. Edrychais hefyd, ac nid oedd gynnorthwŷwr; *rhyseddais* hefyd am nad o-edd gynahaliwr, yna sy mr-aich sy hun a'm hachubodd; a'm llidiawgrwydd a'm cyn-haliodd. Ac mi a sathraf y bobl yn sy nig, ac a'u medd-waf hwynt yn sy llidiawgr-wydd; a'u cadernid a dde-scynnaf i'r llawr. Cofias dru-gareddau yr Arglwŷdd, a moliant Duw yn ol yr hyn oll y roddodd Duw i ni, ag amllder ei ddaioni i dŷ Israel, yr hyn a roddodd *ese* iddynt yn ol ei dofturiaethau. ac yn ol amllder ei drugaredd-au. *Canys ese a ddywedodd, diau sy mhobl ydynt hwy, meibion ni ddywedant gel-wŷdd; fellu ese a aeth yn iachawdwr iddynt. Yn eu holl gyfudd hwynt, ese a gyfuddiwyd, ac Angel ei gydrycholdeb a'u hachub-odd*

odd hwynt ; yn ei gariad, ac yn ei drugaredd a gwaredodd *efe* hwynt : Eſe a'u dygodd hwynt, ac a'u harweiniodd yr holl ddyddiau gynt. Hwythau oeddynt wrthryfelgar, ac a ofidiasant ei Yſpryd ſanſtaidd *ef* ; am hynny y trodd *efe* yn elyn iddynt, ac yr ymladdodd yn eu herbyn. Yna y cofnodd *efe* y dyddiau gynt, Moſes a'i bobl gan ddywedyd, mae'r hwn a'u dygodd hwynt i *ſynu* o'r mor, gyda bugail ei braidd ? mae'r hwn a ofododd ei Yſpryd ſanſtaidd o'i fewn *ef*. Yr hwn a'i tywyſodd hwynt a deheu-law Moſes, ac a'i ogoneddus *fr-aich*, gan hollti y dyfroedd o'u blaen hwynt, i wneuthur iddo ei hun enw tragwyddol ; Yr hwn ai harweiniodd hwynt trwy y dyfnderau *ſel* march yn yr anialwch, *ſel* na thrangwyddent ? Fel y deſcyn anifail i'r dyffryn, a gwna Yſyrydyr Arglwydd iddo orphys ; Fellu y twyſaift dy bobl, i wneuthur it enw gogoneddus. Edrych o'r Neſoedd, a gwel ; o anedd dy ſanſteiddrwydd, a'th ogogoniant : mae dy zel, a'th gadernid, lluoſogrwydd dy doſturiaethau, a'th drugareddau tuag attafi a ymat-taliaſant ? Canſys ti yw ein

Tad ni, er nad edwyn Abraham ni, ac na'n cydnebydd Israel ; ti Arglwydd yw ein Tad ni ein gwaredydd ; dy enw ſydd erioed. Paham Arglwydd a gwnaethoft i ni gyſelliori allan o'th ffyrdd ? ac a caledaift ein calonau oddiwrth dy ofn ? dychwel er mwyn dy weſion. llwythau dy etifediaeth. Tros ychydig ennyd a meddian-nodd dy bobl ſanſtaidd, ein gwrthwynebwyr a ſathraſant dy gyſſegr di. Nyni ydym eiddo ti, erioed ni buoff yn Arglwyddiaethuarnynt hwy, ac ni elwid, dy enw arnynt.

Yr Egengſl. S. Marc. 14. 1.

AC wedi deud ddydd yr oedd y Paſc, a gwyl y bara croyw : a'r Arch-offeiriaid a'r Scrifennyddion a geſſiaſant pa ſodd a daliant *ef* trwy dwyll, ac a lladdent *ef*. Eithr dywedafant, Nid ar yr ōyl, rhag bôd cynnwrf ymhlich y bobl. A phan oedd *efe* yn Bethania yn nhy Simony gwahanglwyſus, ag *efe* yn eifedd i ſwydta, daeth gwraig a chanddi ſlŵch o ennaſt, o Nard gulyb gwerth ſawr, a hi a dorrodd y blŵch, ac a'i tywalltodd ar ei ben *ef*. Ac yr oedd rhai yn anſodlon ynddynt eu hnnain ac yn ddywedyd, i ba beth

Y Dydd Han nesa, oſtaen y Paſc.

beth y gwnaethwyd y golled hon o'r ennaint? Oblegid fe allafid gwerthu hwn uwchlaw trichan ceintog, a'u rhoddi i'r tylodion. A hwy a ffrommasant yn ei herbryn hi. A'r Iesu a ddywedodd, gadewch iddi, pam y gwnewch flinder iddi? hi a wnaeth weithred ddâ arnafi, Canys bob amser a ceuoch y tylodion gyda chwi, a phan fynnoch gellwch wneuthur dâ iddynt hwy: ond myfi ni cheuoch bob amser. Hyn y allodd han, hi a'i gwnaeth: hi a achubodd y blaen i eneinio fy nghorph erbyn y claddedigath. Yn wir meddaf i chwi, pa lè bynnag y pregether yr Eſengyl hon, yn yr holl fydd yr hyn a wnaeth hon hefyd a adroddir er coffa amdani. A Judas Iſcariot, un o'r deuddeg, a aeth ynnmaith at yr Arch-offeiriaid, i w fradychu ef iddynt. A phan glywsant, fe fu lawen ganddynt, ac a addawfant roi arian iddo. Yntef a geiffodd pa fodd a galleu yn gyfleus ei fradychu ef. A'r dydd cyntaf o wyl y bara croŷw' pan aberthent y Paſc dywedodd eiddi ſcyblion wrtho; I ba lè yr wyt ti yn ewyllyſo i ni fyned i barod-toi i tſi ſwydta y Paſc? Ac

efe y anfonodd ddau o'i ddyſcyblion, ac a ddywedodd wrthynt, Ewch i dddinas, a chyfeirfydd a chwi ddyn yn dwyn ſtenaid o ddwfr; dilynwch ef. A pha lè bynnag yr elimewn dywedwch wrthwr y tſi fôd yr Athroyn dywedaf, Pa lè y mae'r Hetty, lle y gallwys fi a'm ddyſcyblion, ſwydta'r Paſc? Ac efe a ddengys i chwi, oruwchel ſtateſſ ſawr wedi ei thanu yn barod; yno parotowch i ni. A'i ddyſcyblion a aethant, ac a ddaethant i'r ddinas, ac a gawſant megis y dywedaf ef wrthynt, ac a barodtoesent y Paſc. A phan aeth hi yn hwyr, efe y ddaeth gyda'r deuddeg. Ac fel yr oeddynt yn eifftedd, ac yn bwydta, yr Iesu y ddywedodd, Yn wir meddaf i chwi, un o honoch, yr hwn fydd yn bwydta gyda myfi, a'm bradydchaf; Hwytthau a ddechreuafant drifthau, a dywedyd wrtho bob un ac un, Ai myfi? Ac efe a attebodd ac y ddywedodd wrthynt un o'r deuddeg, yr hwn fydd yn glychu gyda mi yn y ddyſſel yw efe. Mâb dŷn yn wir fydd yn myned ymaith, fel y mae yn ſcrifennedig amdano; ond gwae'r dŷn hwnnw trwy'r hwn y bradychir Mâb y dŷn; da a fuafefu

Dydd llun nefaf osfaen y Pasg.

feul'r dŷn hwnw pe nas gane-
nefid. Ag fel yr oeddŷnt yn
bwydta yr Jesu a gymerodd
fara, ac a'i bendithiodd. ac
a'i torrodd, ac a'i rhoddodd
iddŷnt, ac a ddywedodd, Cy-
merwch, bwydtewch. hwn
ŷw fy nghorph. Ac wedi i
ddo gymmerŷd y cwppan, a
rhoi diolch. *efe* a'i rhoddodd
iddŷnt: a hwynt oll a ysa-
ant o hono. Ac *efe* a ddyw-
edodd wrthynt, Hwn ŷw fy
ngwaed i o'r Testament new-
ydd, yr hwn a dywelltir
tros lawer. Yn wir yr wyf
yn dŷwyedyd wrthŷch, nad
yfaf mwŷ o ffrwyth y win-
yddon, hyd y dŷdd hwnnw,
pan *yfnewid* ef yn newydd yn
Nheŷrnas Dduw. Ac wedi
iddŷnt ganu mawl, hwy a a-
ethant allan i fynŷdd yr O-
lewŷdd. A dywedodd yr Je-
su wrthŷnt. Chwi a ddifod-
lonir ôll o'm pleged i y nos
hon; canŷs scrifenedig ŷw
Tarawat y bugail, a'r defaid
a wascerir. Ond wedi i mi
adgyfodi. mi a âf o'ch blaen
chwi i Galilea. Ond Peter
a ddywedodd wrtho, Pe by-
ddai bawb wedi eu rhwŷft-
ro, etto ni byddaf fi. A dy-
wedodd yr Jesu wrtho, Yn
wir yr ydwyf yn dewedŷd i
ti, heddiw o fewn y nos hon,
cŷn canu o'r ceiliog ddwŷ-
waith y gwedi fi deirgwaith.

Ond *efe* a ddywedodd yn he-
laethach o lawer, Pe gorŷf-
dden i mi farw gyda thi ni'th
wadaf ddim. A'r un modd a
dywedasant ôll. A hwŷ a
ddaethant i lê yr oedd ei e-
nw Gethsemane: ac *efe* a
ddywedodd wrth ei ddyscy-
blion. Eisteddwch yma tra
syddwyf yn gweddio. Ac *efe*
a gymmerth gydag ef Bet-
er, ac Iaco, ac Joan, ac a
ddechreuodd ymosidio a thr-
iffthau yn ddirfawr. Ac *efe* a
ddywedodd wrthŷnt. I mae
fy enaid yn athrist hyd ang-
eu: arhoswch ymma a gwi-
liwch. Ac *efe* a aeth ychy-
dig ym mlaen, ac a syrthi-
odd ar y ddaiar, ac a wedd-
iodd, o bae bosibl ar fyned
yr awr honno oddiwrtho.
Ac *efe* a ddywedodd, Abba
Dad, pôb pêth sydd bosibl
i ti: trô heibio y cwppan
hon oddiwrthif: ond nid y
pêth yr ydwyfi yn ei cwyll-
ysio. ond y pêth yr ydwyt
ti, Ac *efe* a ddaeth ac a'u
cafodd hwŷ yn cyscu, ac a
ddywedodd wrth Peter, Si-
mon, ai cyscu yr wyti? oni
ellit wilio un awr? Gwili-
wch a gweddiwch, rhag eich
myned mewn temptasiwn-
yr ysprŷd yn ddieu sydd ba-
rod; ond y cnawd sydd wan.
Ac wedi iddo fyned ymaith
drechefn, *efe* a weddiodd

Dydd llun nesaf osfaen y Pasc.

gan ddywedŷd yr un ymad-
rodd. Ac wedi iddo ddychw-
elŷd, *efe* a'u cafodd hwynt
drachefn yn cyscu (canŷs yr
oedd eu llygaid hwynt wedi
taymhau) ac ni wyddent
bêth a attebent iddo. Ac *e-*
fe addaeth y drydydd waith,
ac a ddywedodd wrthŷnt,
Cyswch weithian, a gor-
phwŷfwech : digon ŷw, da-
eth yr awr : wele, yr ydys
yn bradychu Mâb y dŷn i
ddwylo pechaduriaid. Cyf-
odwch, awn ; wele, I mae
yr hwn fydd yn fy mradychu
yn agos. Ac yn y man, ac
efe etto yn llefaru, daeth
Judas, un o'r deuddeg, ach-
ydag *ef* dyrfa fawr, a chle-
ddŷfau, a ffŷnn, oddiwrth
yr Arch-offeiriad, a'r Scrif-
fennyddion, a'r Henuriaid.
A'r hwn a'i bradychodd *efe* a
roddasai arwyddiddŷnt, gan
ddywedŷd Pwy bynnag a
gusanwyf, hwnnw yw ; de-
liwch *ef*, a dygwch ymaith
yn siccr. A phân ddaeth, yn
ebrwŷdd, *efe* a aeth atto,
ac a ddywedodd, Rabbi,
Rabbi, ac a'i cusanodd *ef*.
A hwythau a roesant eu dw-
ŷlo arno, ac a'i daliasant *ef*.
A rhŷw un o' rhai oedd yn
sefyll gar llaw, a dynnodd
ei gleddyf, ac a darwodd
wâs yr Arch-offeiriad, ac a
dorodd ymaith ei gluft *ef*.

A'r Jesu a attebodd, aza ddy-
wedodd wrthŷnt, Ai megis
at leidr a daethoch allan a
chleddŷfau, ac a ffŷnn i'm
dab? Yr oeddwn i beua-
ŷdd gyda chwi yn athrawi-
aethu yn y Deml, ac ni'm
daliasoch : Ond rhaid ŷw
cyflawni'r Scrythrau. A
hwynt ôll a'i gadawsant *ef*,
aca ffoesant. A rhŷw wr
ieuangc oedd yn ei ddilŷn *ef*
wedi ymwisgo a lliain main
ar ei gorph noeth, a'r gwyr
ieuangc a'i daliasant *ef* ; A
hwn yadauodd y lliain, ac
a ffôddoddiwrthynt yn no-
eth. A hwŷ a ddygasant yr
Jesu, at yr Arch-offeiriad
ar holl Arch-offeiriad, a'r
Henuriaid, a'r Scrifennydd-
ion, a ymgafclasant gydag
ef. A Pheter a'i canlynodd
ef o hirbell, hyd yn llys yr
Arch-offeiriad : ac yr oedd
efe yn eistedd gyda'r gwa-
lanaethwyr, ac yn ymdwym-
no wrth y tân. A'r Arch-
offeiriad, a'r holl gyngor, a
geisiasant dyftiolaeth yn er
nyn yr Jesu, iw roi *ef* i'w
farwolaeth, ac ni chawsant.
Canys llawer a ddygasant
gau dyftiolaeth yn ei erbyn
ef ; ond nid oedd eu tyftolia-
eth hwy yn gyflon. A rhai
a gyfodasant, ac a ddygasant
gam-dyftiolaeth yn ei erbyn
ef, gan ddywedŷd, Ni a'i
clywsom

Y Dydd Mawrth nefaf oflawn y Pasg

glywsom ef yn dywedyd; mi a ddinistriaf y Deml hon o walth-dwylo, ac mewn trid-lau yr adeiladaf arall, heb fad o waith llaw. Ac etto nid oedd eu tyfthiolaeth hwyfellow yn gyffon. A chyfododd yr Arch-offeiriad yn y canol, ac a ofynnodd i'r Jesu, gan ddywedyd, oni atebid di ddim? beth y mae y rhai hyn yn ei dyfthiolaethu yn dy erbyn? Ac esea dawdd, ac ni atebodd ddim. Drachefn yr Arch-offeiriad a ofynnodd iddo, ac a ddywedodd wrtho, Ai tydi yw Crist Mab y bendigedig? A'r Jesu a ddywedodd, Myfi yw, a chwi a gewch weled Mab y dŷn yn eistedd ar ddeheu-law y gallu, ac yn dyfod ynghymylau y nef. Yna'r Arch-offeiriad, gan rwygo ei ddillad, a ddywedodd Pa raid i ni mwy wrth dyfthion? Chwi a glywsoch y gabledd: beth dybygwch chwi? A hwynt ôll a'i condemniasant ef, ei sod yn euog o farwolaeth. A dechreuodd rhai boeri arno, a chuddio ei wŷneb, a'i ger-nodio, a dywedyd wrtho, Prophwŷdâ. A'r gweinidogion a'i tarawsant efa gwiail. Ac fel yr oed Peter yn y llys i wared, daeth un o forwŷnion yr Arch-offeiriad

A phan ganffu hi Beter yn ymdwŷmna, hi a edrychodd arno, ac a ddywedodd, Tithen hefyd oedditi gyda'r Jesu o Nazareth. Ac esea wadodd, gan ddywedjd, Nid adwaen i ef; ac ni wn i beth yr wyt yn ei ddywedyd. Ac esea aeth allan i'r porth a'r celliog a ganodd, A phan welodd y llangces ef drachefn, hi a ddechreuodd ddywedyd wrth y rhai oedd yn sefyll yno; I mae hwn yn un o hodŷnt. Ac esea wadodd drachefn, Ac ychydig wedi hynny y rhai oedd yn sefyll ger llaw a ddywedasant wrth Peter drachefn, Yn wir yr wyt i yn un o honŷnt canys Galilead wyt, a'ch las-crŷdd sydd debyg. Ond esea a ddechreuodd regu a thyngu, Nid adwaen i y dŷn yma yr ydychwi yn dywedyd amdano. A'r celliog a ganodd yr all waith: a Pheter a gofiodd y gair a ddywedase i'r Jesu wrtho, Cŷn canu o'r celliog ddwŷ-waith ti a'm gwedi deirgwaith. A chan ystyried hynny esea a wylodd,

Y Dydd Mawrth nefaf oflawn y Pasg.

Tu lle'r Epistol. Esay. 50. 5.

YR Arglwŷdd Duw y a-gorodd fy nghlust a mi-neu

T Dydd Mawrth nesaf oslaen y Pasc.

neu ni wrthwynebais, ac ni chiliais yn fy ôl. Fy nghorpha roddais i'r cur-wyr a'm cernau i'r rhai a dynnai'r blew, ni chuddiais fy wyn eb oddiwrth wradwydd, a phoerodd. O herwydd yr Arglwydd Dduw a'm cym-morth, am hynny ni'm cywilyddir; am hynny gosodais fy wyneb fel callestr, a gwn na'm cywilyddir. Agos yw'r hwn a'm cyfiawnhâ, pwŷ a ymryffon a mi? safwn ynghyd, pwŷ yw fy ngwrthwynebw'r? nesaed ataf. Wele'r Arglwydd a'm cynnorthwya, pwy yw'r hwn a'm bwrw yn euog? Wele, hwŷnt ôll a heneiddiant fel dilledyn, y gwŷfyn a'u hyfla hwynt. Pwy yn eich mŷc sydd yn ofni'r Arglwydd yn gwranda war lais ei wâs ef, yn rhodiomewn tywyllwch ac heb lewŷrch iddo? gob-eithied yn enw'r Arglwydd ac ymddirieded yn ei Dduw. Wele, chwi ôll y rhai ydych yn cynneu tân, ac yn eich amgylchu eich hunain a gwreichion; rhodiwch wrth lewŷrch eich tân, ac wrth y gwreichion a gynneuafoch: o'm llaw i'f bydd hyn i chwi; mewn gosud y gorweddwch.

Tr Afengyl, S. Marc. 15. 1.

AC yn y fan, y boreu, yr ymgynghorodd yr Arch-

offeiriaid, gyda'r Henuriaid: a'r Scrifennyddion a'r holl gyngor, ac wedi iddynt rwymo'r Jesu hwŷ a'i dygasant ef ymaith, ac a'i traddodasant at Pilat. A gofynnodd Pilat iddo, Ai ti yw Brenin yr Iddewon? Yntef a attebodd, ac a ddywedodd wrtho, Yr wyt ti yn dywedyd. A'r Arch-offeiriaid a'i cyhuddasant ef o lawer o bethau, ond nid attebodd ef se ddim, a Philat drachefna ofynnodd iddo, gan ddywedyd, Onid attebi di ddim? wele faint o bethau y maent yn eu tyfhiolaethu yn dy erbŷn. Ond yr Jesu etto nid attebodd ddim? fel y rhyfeddodd Pilat. Ac ar yr ŵyl honno a gollyngai efe yn rhydd iddynt un carcharor, yr hwn a ofynnent iddo. Ac yr oedd un a elwid Barabbas yr hwn oedd yn rhwym gyda'i gyd-terfysgwŷr, y rhai yn y derfysc a wnaethant lofruddiaeth, a'r dyrfa gan groch lefain, a ddechreuodd ddeifys arno wneuthur fel a gwnaetha; bôb amser iddynt. A Philat a attebodd iddynt, gan ddywedyd. A synnwch chwi; mi ollwng yn rhydd i chwi Brenin yr Iddewon? (Canys efe a wyddai mai o genfigen a traddodasai yr Arch-offeiriaid

Y Dydd Mawrthnesaf oſtaen y Paſc.

offeirïaid ef.) A'r Arch-off-
cïrïaid a gynhyrfafent y bo-
bl, ſel y gollyngen yn hytr-
ach Barabbas yn rhydd idd-
ynt, A Philat a attebodd
ac a ddywedodd drachefn
wrthynt, Beth gan hynny,
a fyanwch i mieï wneuthur
i'r hwn yr ydych yn ei alw,
Brenin yr Iddewon? A hwy-
thau a leſafant drachefn,
Croeshoelia ef. Yna Pilat
a ddywedodd wrthynt, Onld
pa ddrwg a wnaeth efe? A
hwythau a leſafant ſwy-ſwy,
Croshoelia ef. A Philat yn
chwenych bodloni'r bobl,
a ollyngodd yn rhydd idd-
ynt Barabbas, a'r Jeſu wedi
iddo ei ſhangellu, a draddo-
dodd efe i'w groshoelio. A
milwyr a'i dygaſant ef i ſe-
wn i'r llŷs a elwir Pretori-
um: a hwy a alwalant yng-
hyd yr holl fyddin. Ac a'i
gwiſcaſant ef a phorphor,
ac a blethafant goron oddr-
ain, ac a'i dodafant am ei
ben: Ac a ddechreuafant
gyfarch iddo. Hanffych well
Brenin yr Iddewon. A hwy
a guraſant ei ben ef a chor-
ſen, ac a boeraſant arno, a
chan ddodi eu glinniau i
lawr, a'i haddolaſant ef. Ac
wedi iddynt ei watwar ef,
hwy a ddioſcaſant y porph-
or oddiam dano, ac a'i gwi-
ſcaſant ef a'i ddillad ei hun,

ac a'i dygaſant allan yw gro-
eshoelio. A hwy a gymme-
llaſant un Simon o Cyrene,
yr hwn oedd yn myned hei-
bio, wrth ddyfod o'r wlad,
ſef Tad Alexander a Rufus,
i ddwyn ei groes ef. A hwy
a'i harwelniaſant ef i'le a
elwid Golgotha: yr hyn o'i
gyfienthu yw lle'r benglog.
Ac a roeſant iddo i'w yfed
win myrthllyd; ond efe ni's
cymmerth. Ac wedi iddynt
ei groeshoelio, hwy a ran-
naſant ei ddillad ef. gan ſw-
rw coel-bren arnynt, beth
a gae pob un. A'r drydedd
awr oedd hi, a hwy a'i croes-
hoeliaſant ef. Ac yr oedd
yſcrifen ei achos ef wedi ei
hargraphu **BRENIN YR
IDDEWON.** A hwy a
groeshoeliaſant gydag ef
ddau leidr un ar ei law dde-
heu, ac un ar yr aſſwŷ iddo;
A'r Scrythyr a gyflawnwyd
yr hon a ddywed, ac efe gy-
frifwyd gyda'r rhai anwir.
A'r rhaioedd yn myned hei-
bio a'i cablaſant ef. gan yſ-
cwyd eu penau a dywedyd,
Och tydi yr hwn wyt yn
dinifrio y Deml, ac yn ei
hadeiladu mewn tridiau:
Gwared dy hun, a deſcyn o-
ddiar y groes Yr un flunydd,
yr Arch-offeirïaid, heſyd yn
gwatwar, a ddywedaſant
wrth ei gilydd, gyda'r Scrif-
ennyddion,

Y Dydd mercher nefaf oſtaen y Paſc.

ennyddion. Eraill a wared-
odd, ei hun ni's galle ei wared,
Delcynned Crist Brenin yr
Israel yrawron oddair y gro-
es ſel y gwelom, ac y cre-
dom. A'r rhai a groesboelia-
ſid gydag ef a'i difenwasant
ef. A phan ddaeth y chwe-
ched awr, bu tywyllwyh ar
yr holl ddaear hyd y nawfed
awr. Ac ar y newfed awr y
dolefodd yr Ieſu a llef uchell,
gan ddywedyd, Eloi, Eloi,
lamma ſabachthani? yr hyn
o'i gyfieuthu yw; Fy Nuw,
Fy Nuw, pahan i'm gade-
waift? A rhai o'r rhai a ſaf-
ent ger llaw, pan glywsant,
a ddywedasant, Wele, I mac
efe yn galw ar *Elias*. Ac un
a redodd, ac a lanwodd, yſp-
wrn yn llawn o finegr, ac
a'i dododd ar gorsen, ac a'i
diododd ef, gan ddyweyd,
Peidiwch edrychwn addaw
Elias i'm dynu ef i lawr. A'r
Ieſu a lefodda llef uchel, ac
a ymadawodd a'r yſpryd. A
llen y Deml a rwygwyd yn
ddwy, oddifynu hyd i wared.
A phan welodd y Canwriad
yr hwn oedd yn ſefyll ger
llaw, gyferbyn ag ef ddarfod
iddo, yn lleſain fellu ymad-
o a'r yſpryd, efe a ddywe-
dodd, Yn wir, Mâb Duw o-
edd y dŷn hwn.

*Y Dydd mercher nefaf oſtaen
y Paſc.*

Tr Epistol. Heb. 9. 16.

L Le hyddo Testament,
Lrhaid yw digwŷddo mar-
wolaeth y Testament-wr
Canys wedi marw dynnion
i mae Testament mewn gr-
ŷm, oblegid nid oes etto
nerth, ynddo tra fyddo y Te-
stament-wr yn fyw. O ba
achos ni chyfflegrwyd y cyn-
taf heb waed. Canys gwe-
di i Fofes adrodd yr holl or-
chymmŷn yn ôl y gyfraith
wrth yr holl bobl. ef a gy-
merodd waed llôl a geifr,
gyda dwfr, a gwllan porph-
or, ac yſſop, ac a'u taenell-
odd ar y llŷfr, a'r bobl ôll.
Gan ddywedŷd, Hwn yw
gwaed y Testament a orch-
ymmynnodd Duw i chi. Y
Tabernacl heŷd a holl le-
ſtri y gwasanaeth, a daene-
llodd efe a gwaed yr un
môdd: A chan mwŷaftrwŷ
waed y purir pŷb peth wrth
y gyfraith, ac heb allwng
gwaed nid oes maddenant.
Rhaid oedd gan hynny i bo-
rtraia dau y pethau ſydd yn
y Neſoedd, gael eu puro a'r
pethau hŷn, a'r pethau ne-
ſol eu hunain ac aberthau
gwell na'r rhai hŷn. Can-
ys nid i'r Cyſſegr o waith
llaw portreiad y gwlr Gyſſ-
egr, yr aeth Crist i mewn.
ond i'r Neſ ei hun, i ymdd-
angos ynawr ger bron Duw
troſom

T Dydd mercher nefaf oflaeny Pasc.

trofom ni. Nac fel yr offrymmei ef ei hun yn fynych, megis a mae yr Arch-offeiriad yn myned i mewn i'r Cyssegr bôb blwyddyn a gwaed arall, Oblegid yna rhaid sualeu iddo yn fynych ddiodefer dechreuad y Byd. Ond yrawron unwaith yn niwedd y Byd yr ymddangosodd ef i ddileu pechod, trwy ei aberthu ei hun. Ac megis a gosodwyd i ddynion farw unwaith, ac wedi hynny bôb barn: Felly *Crist* hedyd, wedi ei offrymmu unwaith i ddwyn ymaith bechodau llawer, a ymddengys yr ail waith heb pechod, i'r rhai sydd yn ei ddisgwyl er lechfydwriaeth.

Yr Ffengyl. S. Luc. 22. 1.

A Neflaoedd gŵyl y bara croŷw, yr hon a elwir y Pasc. A'r Arch-offeiriaid a'r Scrifennyddion a geisiasant pa fôdd a difethent ef, obledig yr oedd arnynt ofn y bobl. A Satan a aeth i mewn i Judas, yr hwn a gyfenwyd Iscariot, yr hwn oedd o rifedi'r deuddeg. Ac ef eise a aeth ymmaith, ac a ymddiddanodd a'r Arch-offeiriaid, o'r blaenoriaid, pa fôdd a bradychai ef ef iddynt: Ac yr oedd yn llawen ganddynt: a hwŷ a gyttunasant ar roddi arian iddo.

Ac ef eise a addawodd: ac a geisiodd amser cyfaddas i wradychu ef iddynt yn ablen y bobl. A daeth dydd y bara croŷw, ar yr hyn yr oedd rhaid lladd y Pasc. Ac ef eise a anfonodd Peter ac Joan, gan ddywedyd, Ewch parodtawch i ni'r Pasc, fel a bwydaom. A hwŷ a ddywedasant wrtho, Pa le a mynni barodtoi o honom? Ac ef eise a ddywedodd wrthynt, Wele, pan ddeloch i mewn i'r ddinas, cyferfydd a chwi ddyn yndwŷn ftenaid oddwr: canlynwch ef i'r tŷ lle yr el ef eise i mewn. A dywedwch wrth ŵr y tŷ. I mae'r Athro yn dywedyd wrthi. Pa le a mae'r lletty lle a gallwys fwyda'r Pasc gyda'm dyscyblion? Ac ef eise a ddengys i chwi oruwch ystafell fawr, wedi ei thanu, yno parodtawch. A hwŷ a aethant, ac a gawsant fel a dywedasai ef wrthynt, ac a barodtoasant y Pasc. A phan ddaeth yr awr, ef eise a eisteddodd i lawr, a'i ddeuddeg Apostolion gydag ef. Ac ef eise a ddywedodd wrthynt, Mi a chwennychais yn fawr fwyda'r Pasc hwn gyda chwi, cyn dioddef o honof. Canys yr ydwyf yn dywedyd i chwi, Ni fwydaf fi mwyaach o honaw, hydoni chyflawner

flawner yn nheyrnas Dduw. Ac wedi iddo gymmeryd y cwppan, a rhoddi diolch, *efe* a ddywedodd, Cymmerwch hwn, a rhennwch yn eich plith. Canys yr ydwyf yn dwedyd i chwi, nad *yfas* o ffrwyth y winwydden, hyd oni ddel teyrnas Dduw. Ac medi iddo gymmeryd bara, a thoi diolch, *efe* a'i torrodd ac a'i rhoddodd iddynt, gan ddywedyd. Hwn yw fy nghorph, yr hwn yr ydis yn ei roddi trosoch: gwnewch hyn er coffa ymdanaf. Yr un môdd y cwppan hon yw'r Testamen newydd yn fy ngwaed i, yr hwn yr ydis yn ei dywallt trosoch. Ond wele llaw'r hwn sydd yn fy mradychu, gyda mi ar y bwrdd. Ac yn wir i mae Mâb y dyn yn myned megis y mae wedi ei liniaethu: ond gwac'r dyn hwnnw, trwy'r hwn a bradychir ef. Hwytiau a ddechreuafant ymosyn yn eu plith eu hun, pwy o honynt oedd yr hwn a wnaï hynny. A bu ymryson yn eu plith: pwy o honynt a dybygid ei fod yn fwyaf. Ac *efe* a ddywedodd wrthynt, i mae brenhinoedd y cenhedloedd yn arglwyddiaethu arnynt: a'r rhai fy mewn awdurdod arnynt a elwir yn bendefigi-

on, Ond na fyddwch chwi fellu: Ond ymwyaf yn eich plith chwi, bydded megis yr ieuangaf, a'r pennaf, megis yr hwn sydd yn gweini. Canys pa un fwyaf, ai'r hwn sydd yn eistedd ar y bwrdd, ai'r hwn sydd yn gwasanaethu? ond yr hwn sydd yn eistedd ar y bwrdd? ond yr ydwyf yn eich mysc, fel un yn gwasanaethu. A chwi yw y rhai a arosafoch gyda mi yn fy mhrhofedigaethau. Ac yr wyf yn ordeinio i chwi deyrnas megis yr ordeiniodd fy Nhàd i minneu. Fela bwjdtàoch ac yr yfodch ar fy mwrdd i yn fy nheyrnas, ac yr eisteddoch ar orseddfeydd, yn barnu deudddeg llywth Israel. A'r Arglwjdd a ddywedodd, Simon, Simon, wele, Satana'ch ceisiodd chwi i'ch nithio fel gwenith: ond mi a weddiais trosot. na ddistygieu dy ffydd di: ditheu pan ith droer, cadarnhâ dy frodyr. Ac *efe* a ddywedodd wrtho, Arglwydd, yr ydwyf yn barod i fyned gyda thi i garchar, ac i aneu. Yntef a ddywedodd, Yr wyf yn dywedyd i ti Peter, na chàn y ceiliog heddŷw, nes i ti wadu dair gwaith yr adwaeni fi. Ac *efe* a ddywedodd wrthynt, pan i'ch anfonais heb na phwrs,

Y Dydd mercher nesaf oſtaen y Paſc.

na chod, nag eſgidiau; a fu
arnoch eiſieu dim? a hwy
a ddywedafant, naddo ddim.
Yna a dywedodd wrthynt,
Ond yn awr, y neb fydd gan-
ddo bwrs, cymmered yr un
môdd gôd; a'r neb nid oes
ganddo, gwerthed ei pais a
phryned gleddyf. Canys yr
wyſyn dywedyd i chwi, *fod*
yn rhaid etto gyflawni yn-
ofi y peth hyn a ſcrifennw-
yd, ſef, A chyda'r anwir a
cyfrifwyd ef. Cynys i mae
diben i'r pethau amdana fi,
A hwy a ddywedafant, Ar-
giwydd, wele ddau *gleddyf*
ymma. Ac *eſe* a ddywedodd
wrthynt, Digon fyw, Ac we-
di iddo *ſyned* allan, *eſe* a
aeth yn ol ei *arſer*, i *ſynydd*
yr Olewydd; a'i ddyſcybli-
on *heſſid* a'i canlynalant *ef*.
A phan ddaeth *eſe* i'r man,
eſe a ddywedodd wrthynt,
Gweddiwch nad eloch me-
wn *profedigaeth*. Ac *eſe* a
dynnodd oddi wrthynt tuag
ergyd carreg. ac wedi iddo
ſyned ar ei liniau, *eſe* a we-
ddiodd, Gan ddywedyd, O
Dad, os ewyllyſi droi heibio
y cwppan hon *oddi wrthynt*;
er hynny nid *fy* ewyllys i,
ond yr eiddot ti a wneler.
Ac Angel o'r *Nef* a ymdda-
ngosodd iddo yn ei nerthu
ef. Ac *eſe* mewn ymdrech
meddwl a weddiodd *yn ddyf-*

alach a'i chwus *ef* oedd *ſel*
deſnynnau gwaed yn deſcyn
ar y ddaiar. A phan gododd
ef o'i weddi a *dyſod* at ei
ddyſcybllion, *eſe* a'u *caſodd*
hwynt yn cyscu gan drift.
wch: Aca ddywedodd wr-
thynt, Paham yr ydych yn
cyscu? codwch a gweddi-
wch nad eloch mewn *profe-*
digaeth. Ac *eſe* etto yn *lle-*
ſaru, wele *dyſa*, a hwn a el-
wir Judas, un o'r ddeuddeg
oedd yn myned o'u blaen
hwynt, ac a neſaodd at yr
Jeu, iw guſanu *ef*. A'r Je-
ſu a ddywedodd wrtho, Ju-
das a'i a chufan yr wyti yn
bradychu Mâb y dŷn? A
phan welodd y rhai oedd yn
ei gylch *ef*, y peth oedd ar
ddyſod, hwy a ddywedafant
wrtho, Arglwydd, a dara-
wn ni a *chleddyf*? A rhyw
un o honynt a darawodd
was yr Arch-offeiriad, ac a
dorrodd ymaith ei gluft dde-
heu *ef*. A'r Jeſu a attebodd
ac a ddywedodd, *Goddeſwch*
hyd yn hŷn. Ac *eſe* a gyff-
yrddodd a'i gluft. ac a'i ia-
châodd *ef*. A'r Jeſu a ddy-
wedodd wrth yr Arch-offei-
riaid, a blaenoriaid y Deml,
a'r henuriaid, y rhai a dda-
ethant atto. *Ai ſel* ar leidr
a daethoch chwi allan a
chleddyfau, aca ffyn? Pan o-
eddwn beunydd gyda chwi
yn

T Dydd mercher nefaf oslaen y Pasc.

yn y Deml, nid estynnaf-
och ddwylo i'm herbŷn :
ond hon ŷw eich awr chwi,
a gallu'r tywŷllwch. A hwy
a'i dalliafant ef, ac a'i har-
weiniasant, ac a'i dygafant
i mewn i dŷ'r Arch-offeiri-
ad. A pheter a ganlynodd
o hirbell. Ac wedi iddynt
gynneutân ynghanoly neu-
add, a chŷd-eistedd o honynt,
eisteddodd Peter yntef yn
eu plith hwynt. A phan
ganfu rhŷw langces ef yn
eistedd wrth y tân. a dal
lulw arno. hi a ddywdodd,
yr oedd hwn hefyd gydag
ef. Yntef a'i gwadodd et
gan ddywedyd, O wraig,
nid adwain i ef. Ac ychy-
dig wedi, un arall a'i gwe-
lodd ef, ac a ddywedodd, Yr
wyt tithen hefyd yn un o
honynt, A pheter a ddyw-
edodd, O ddyn, nid ydwyf.
Ac ar ol megis ysprid un
awr, rhyw un arall a daer-
odd gan ddywedyd, Mewn
gwirionedd, yr oedd hwn
hefyd gydag ef, Canys Ga-
lilead yw. A Pheter a ddy-
wedodd, Y dyn ni's gwn
beth yr wyt yn ei ddywed-
yd. Ac yn y man, ac efe
etto yn llefaru, canodd y
ceilllog. A'r Arglwydd a
drôdd, ac a edrychodd ar
Beter : a Pheter a gofiodd
ymadrodd yr Arglwydd, fel

a dywedasei efe wrtho, Cyn
canu o'r ceiliog y gwedi fi
deirgwaeth. A Pheter a a-
eth allan, ac a wylodd yn
chwerw dôft. A'r gwyr o-
edd yn dal yr Iesu, a'i gwat-
watafant ef, gan ei daro. Ac
wedi iddynt guddio ei lygaid
ef. hwy a'i tarawiant ef ar
ei wyneb, ac a ofynnafant
iddo, gan ddywedyd, Proph-
wyda, Pwy ŷw'r hwn a'th
darawodd di? A llawer o
bethau eraill gan gablu, a
ddywedafant yn ei erbyn ef.
A phan aeth hi yn ddydd,
ymgynnullodd Henuriaid y
bobl a'r Arch-offeiriaid, a'r
Scrifenyddion ac a'i dyg-
afant ef i w Cyngor hwynt,
Gan ddywedyd, Ai ti ŷw
Criff? dywed i ni. Ac efe
a ddywedodd wrthynt, Os
dywedaf i chwi, ni chred-
wch ddim : Ac os gofynnaf
hefyd i chwi, ni'm hatteb-
wch, ac ni'm gollyngwch
ymaith. Yn ol hyn a bydd
Mab y dyn yn eistedd ar
ddeheu-law gallu Duw. A
hwy oll a ddywedafant, Ai
Mab Duw gan hynay yd-
wyt ti? Ac efe a ddywed-
odd wrthynt, Y rydych chi
yn dywedyd fy môd. Hwyt-
thau a ddywedafant, Pa raid
i ni mwyach wrth dyfhiola-
eth? canys clywsom ein
hunain o'i eneu ef ei hun.

Dydd Jon osfaen y Pasg.

Tr Epistol. 1 Cor. 11. 17.

WRth ddywedyd hyn, nid ydwyf yn eich canmol, eich bod yn dyfod ynghyd, nider gwell onder gwaeth. Canys yn gynfas, pan ddeloch ynghyd yn yr Eglwys, yr ydwyf yn clywedd fod amrafaelion yn eich myic chwi, ac o ran yr wyf yn credu. Canys rhaid i'w bod hefyd heresiaid yn eich mýsc; fel a byddo y rhai cymmeradwy yn eglur yn eich plith chwi. Pan fyddoch chwi gan hynný yn dyfod ynghyd i'r un lle, nid bwýdta swpper yr Arglwydd ydýw hyn, Canys i mae pob un wrth swýdta yn cymeryd ei swpper ei hun o'r blaen, ac un lýdd a newýn arno, ac arall fydd yn feddw. Onid oes genných dai i swýdta ac i yfed? A'i dirmygu yr ydých chwi Eglwýs Duw? A gwradwýddo y rhai nid oes ganddýnt? Pa beth a ddywedaf wrthých? a gamolaf i chwi yn hyn? nid wýf yn eich canmol. Canys myfi a dderbynniais gan yr Arglwydd yr hyn hefyd a draddodais i chwi; fod i'r Arglwydd Jesu ynós a bradychwýd ei gymmerýd bara: Ac wedi iddo ddiolch,

ese a'i torrodd, ac a ddywedodd, Cymmerwch, bwýdteu, hwn i'w synghorph, yr hwn a dorrir trosloch; gwnewch hyn er cofia am danaf. Yr un módd ese a gymerodd y cwppan wedi swpperu, ganddywedyd. Y cwppan hon i'w'r Testament newydd yn fy ngwaed, gwnewch hyn cynnifer gwaith bynnag yr yfod, er cofia am danaf; Canys cynnifer gwaith bynnag a bwýdtaoch y bara hwn, ac yr yfod y cwppan hon, y dangoswch farwolacth yr Arglwydd oni ddelo, Am hynný, pwý bynnag a swýdtao y bara hwn, neu a yfo gwp-pan yr Arglwydd yn annheilwng, euog fydd o gorph a gwaed yr Arglwydd. Ond holed dýn ef ei hun, ac fella bwýdtaed o'r bara, ac yfed o'r cwppan. Canys yr hwn fydd yn bwýdta ac yn yfed yn annheilwng, fydd yn bwýdta ac yn yfed barnedi-gaeth iddo ei hun, am nad i'w yn iawn farnu corph yr Arglwydd. Oblegid hyn y mae llawer yn weiniaid ac yn llefc yn eich mýsc, a llawer yn huno. Canys pe iawn farnem ni ein hunain, ni'n bernid. Ond pan i'n bernir, i'n ceryddir gan yr Arglwydd fel na'n

Dydd Fou oflaen y Pasg.

na'n damner gyda'r Bŷd. Am hynny, fy mrodyr, pan ddeloch ynghyd i fwyda, arhoswch eu gilydd. Ond os bydd newyn arneb, bwydaed gartref fel na ddeloch ynghyd i farnedigaeth. Ond y pethau eraill mi a'u trefnaf pan ddelwyf,

Yr Efrogyl S. Luc. 23. 1.

A'R holl liaws o honynt, a gyfodasant, aca'i dygasant ef at Pilat: Ac a ddechreuasant ei gyhuddo ef, gan ddywedydd. Ni a gawfom hwn yn gŵyrdroi'r bobl ac yn gwahardd rhoi teyrnged i Cæsar, gan ddywedyd mai efe ei hun yw Crist Frenin. A Philat a ofyndodd iddo, gan ddywedyd, ai di yw Brenin yr Iddewon? Ac efe a atebodd iddo ac a ddywedodd, yr wyt ti yn dywedyd. A dywedodd Pilat wrth yr Arch-offeiriaid a'r bobl, Nid wyfi yn cael dim bai ar y dyn hwn. A hwy a fuant daerach, gan ddywedyd, I mae efe yn cyffroi'r bobl, gan ddysgu trwy holl Judea, wedi dechreu o Galilea hyd ymma. A phan glybu Pilat son am Galilea, efe a ofynnodd a'i Galilead oedd y dyn. A phan wybu efe ei fod ef o lywodraeth Herod;

efe a'i hanfonodd ef at Herod yr hwn oedd yntef yn Jerusalem y dyddiau hynny. A Herod pan welodd yr Iesu a lawenychodd yn fawr: canys yr oedd efe yn chwenych er ystalm ei welled ef, oblegid iddo glywed llawer amdano ef: ac yr ydoedd yn gobeithio cael gweled gwneuthur rhyw arwydd ganddo ef. Ac ef a'i holodd ef mewn llawer o eiriau: ond efe nid atebodd ddim iddo. A'r Arch-offeiriaid a'r Scrifenyddion a safasant gan ei gyhuddo ef yn haerllyg. A Herod a'i filwyr wedi iddo ei ddiystyru ef, a'i watwar, a'i wisco a gwisg glaerwen, a'i danfonodd ef drachefn at Pilat a'r dwthwn hwnnw yr aeth pilat a Herod yn gyfeillion: canys yr oeddynt o'r blaen mewn gelynniaeth a'u gilydd. A Philat wedi galw ynghyd yr Arch-offeiriaid, a'r llywiau dwyr, a'r bobl, a ddywedodd wrthynt. *Chwi a ddygasoch y dyn hwn ataf fel un a fyddau yn gwyrdroi'r bobl; ac wele myfi a'i holais ef yn eich gŵydd chwi, ac ni chefais yn y dyn hwn ddim bai o ran y pethau yrydych chwi yn ei gyhuddio ef am danynt. Ni Herod chwaith; canys anfonais*

Dydd Fou oflaen y Pasg.

anfonais chwi atto ef, ac wele, dim yn haeddu marwolaeth ni's gwnaed iddo. Am hynny mi a'i ceryddaf ef, ac a'i gollyngaf ymaith. Canys yr ydoedd yn rhaid iddo ollwng un yn rhydd i ddynt ar yr wyl. A'r holl liaws y lefasant ar unwaith, gan ddywedyd Bwrw hwn ymaith, a gollwng i ni Barabbas yn rhydd. (Yr hwn am ryw derfysc a wnaethid yn y ddinas, a llafruddiaeth oedd wedi ei dasfu i garchar) Am hynny Pilat a ddywedodd wrthynt drachefn, gan ewyllysio gollwng yr Jesu yn rhydd. Ond hwy a lefasant arno, gan ddywedyd, Croeshoelia, croeshoelia ef. Ac esef a ddywedodd wrthynt y drydedd waith, Canys pa ddrwg a wnaeth esef? ni chesais i ddim achos marwolaeth ynddo, am hynny mi a'i ceryddaf ef, ac a'i gollyngaf yn rhydd. Hwythau a fuant daerion a llefau uchel gan ddeisyfu ei groeshoelio ef: a'u llefau hwynt a'r Arch-offeiriaid a orfuant. A Philat a farnodd wneuthur eu deisyfiad hwynt. Ac esef a ollyngodd yn rhydd iddynt yr hwn am derfysc a llofruddiaeth a fwriasid yngharchar, yr hwn a ofynnasant: ond yr Jesu a

dreddododd esef i w hewylllys hwynt. Ac fel yr oeddynt yn ei arwain efymaith, hwy a ddaliafant un Simon o Cyrene yn dyfod o'r wlad; ac a ddodasant y groes arno ef, i w dwyn ar ol yr Jesu. Ac yr oeddynt ei ganlyn ef liaws fawr o bobl, ac o wragedd; y rhai hefyd oedd yn cwynfan, ac yn galaru, o'i blegid ef. A'r Jesu wedi troi attynt, a ddywedodd, Merched Jerusalem nag afllwch o'm plegid i, ond wylwch o'ch plegid eich hun, ac oblegid eich plant; Canys wele, I mae'r dyddiau yn dyfod yn y rhai a dywedant. Gwynnau byd y rhai amhlantadwys, a'r crothau ni heppilialant, a'r bronau ni roesant fugu. Yna y dechreuant ddywedyd wrth y mynyddoedd. Syrthiwch arnom; ac wrth y brynniau, Cuddiwch ni, Canys os gw-nant hyn yn y pren i'r. pa beth a wneir yn y crip? Ac arweinwyd gydag ef hefyd ddau ddrwg weithredwyr eraill, i w rhoi i w marwolaeth. A phan ddaethant i'r lle a elwir Calvaria, yno a croeshoelasant ef, a'r drwg weithredwyr; un ar ei law ddeheu a'r llall ar yr asfwy. A'r Jesu a ddywedodd, O Dad, maddeu iddynt; canys ni

Dydd Gwener y Crog-lith.

ni wyddant pa beth y ma-
ent yn ei wneuthur. A hwy
a rannasant ei ddillad *ef*, ac
a *fwriasant* goel bren. A'r
bobl a *sasasant* yn edrych,
a'r penaethiaid *beſſd* gyda
hwŷnt a watwarasant gan
ddywedŷd. Eraill a wared-
odd *efe*, gwareded *efe* ei hun
os hwn yw Crist, etholedig
Dduw, A'r milwŷr *beſſd* a'i
gwatwarasant *ef*, gan ddyf-
od atto, a chynnig iddo fin-
egr. A dywedyd. Os tydi
yw Brenin yr Iddewon, gw-
ared dy hun. Ac yr ydoedd
beſſd ysgrifenu wedi ei *scrife-
nnu* uwch ei ben *ef*, a llyth-
yrennau Groeg, a Lading,
a Hebrew. **HWN YW
BRENIN YR IDDEW-
ON.** Ac un o'r drwg wei-
thredwyr a grogasid a'i cab-
odd *ef*, gan ddywedŷd. Os
tydi yw Crist, gwared dy
hun a ninnau. Ond y llall
a attebodd ac a'i ceryddodd
ef, gan ddywedyd, Onid wyt
ti yn *ofni* Duw, gan dy *fôd*
dan yr un ddamnedigaeth?
A nyni yn wir yn derbyn yn
gyfiawn; (Canŷs yr ydym
yn derbyn yr hyn a haeddeu
y pethau a wnaethom;) eithr
hwn ni wnaeth ddim
allan o'i lê. Ac *efe* a ddy-
wedodd wrth yr Iesu, Argl-
wŷdd cofio fi, pan ddelych
i'th deyrnas. A'r Iesu a ddy-

wedodd wrtho, Yn wir *me-
ddaf* i ti. Heddyw a byddi
gyda mi ymmharadwys. Ac
yr ydoedd hi ynghylch y ch-
weched awr, a thywyllwch
a *fu* ar yr holl ddaiar hyd y
nawfed awr. A'r haul a dy-
wyllwyd a llen y Deml a
rwygwyd yn ei chanol. A'r
Iesu gan *lefain* a *llêf* uchel
a ddywedodd, O Dad, i'th
ddwylodi a *gorchymynaf* fy
yspryd. Ac wedi iddo ddy-
wedyd hyn, *efe* a drengodd.
A'r Canwriad pan welodd y
peth a wnaethwyd, a ogone-
ddodd Dduw, gan ddywed-
yd, yn wir yr oedd hwn yn
wŷr cyfiawd, A'r holl boblo-
edd, yrhai a ddaethent yng-
hyd i edrych hyn wrth we-
led y pethau a wnaethwyd,
a ddychwelasant, gan guro
eu *dwŷffronnau*. A'i holl gy-
dnabod *ef* a *sasasant* o hirb-
ell, a'r gwragedd, y *rhai* a'i
canlynasent *ef* o *Galilea*, yn
edrych ar y pethau hyn.

Dydd Gwener y Crog-lith.

Y Colŷau.

Holl alluog Dduw, ni a at-
tolygwn i ti edrych o ho-
not yn rasuſol ar dy deulu hwn
tros yr hwn a bu fodlawn gan
ein Harglwŷdd Iesu Grist
gael ei fradychu, a'i roddi yn
nwŷlawn dynnion anwir, a di-
oddef angeu ar y groes. yr
hwn

Dydd Gwener y Crog-lith.

hwn sydd yn byw ac yn teyrnasu gyda thydi a'r Tŷpryd glân. byth yn un Duw heb drangc na gorphen. Amen.

HOLL alluog a thragywyddol Duw, trwy Yŷpryd pa un a llywodraethir ac a sancteiddir holl gorph yr Eglwys, derbyn ein berfynion a'n gweddïau, y rhai yr ydym ni yn eu hoffrwm ger dy frondi dros bob gradd o ddynion yn dy sanctaidd Eglwys, fel a bo i bôb aelod o honi yn ei alwedigaeth a'i wasanaeth, allu yn gywir, ac yn dduwiol dy wasanaethu di, trwy ein Harglwydd a'n Iachawdwr Jesu Grîst Amen.

O Drugarog Dduw, yr hwn a wnaethoſt bôb dŷn, ac ni ehaſhêi ddim a'r a wnaethoſt. ac ni fynnis farwolaeth pechadur, onid yn hytrach ymchwelyd o hono a byw; trugarha wrth yr holl Iddewon, Twrciaid, Anffyddloniaid, a Hereticiaid a chymmer oddiwrthynt bôb anwybodaeth, caledwch calon, a dirmyg ar dy air, ac fellu dŵg hwynt adref wynfydedig Arglwydd, at dy braidd, fel a bont gadwedig ymblith gweddillion y gwîr Israeliad a bôd yn un gorlan, dan yr un bugail Jesu Grîst ein Harglwydd, yr

hwn sydd yn byw ac yn teyrnasu, &c. Amen.

Tr Epistol. Heb. 10. 1.

Y Gyfraith, yr hon sydd ganddi gyscod daionus bethau i ddyfod, ac nid gwir ddelw y pethau ni's gall trwy yr aberthau hynny y rhai a maent bob blwyddyn yn eu hoffrymmu yn wastadol, byth berffeithio y rhai a ddel atti. Oblegid yna hwy a beidiaſent a'u hoffrymmu, am na buaſei gydwybod pechod mwy gan y rhai a addolaſent. wedi eu glanhau unwaith; Ond yn yr aberthau hynny y mae adgoffa pechodau bôb blwyddyd. Canys amhoſibl yw i waed teirw a geifr dynnu ymaith bechodau. O herwydd pam y mae efe wrth ddyfod i'r byd, yn dywedyd. Aberth ac offrwm ni's mynaist, ond corph a gymmbwysaist i mi; Offrymmau poeth a thros bechod ni buoſt fodlon iddŷnt; Yna a dywedais. Wele fi yn dyfod (i mae yn ſcriſennedig yn nechreu y llyſr am danaf) i wneuthur dy ewyllys di O Dduw. Wedi iddo ddywedyd uchod Aberth, ac offrwm, ac offrymmau poeth a thros bechod ni's mynnaist ac nid anſodlonaist ynddynt, y rhai yn ol

Dydd Gwener y Crog-lib.

y Gyfraith a offrymmir;
Yna y dywedodd. Wele fi
yn dyfod i wneuthur dy E-
wyllys di. O Dduw: i mae
yn tynnu ymaith y cyntaf
fel y gosodeu yr ail. Trwy
yr hwn ewyllys yr ydym ni
wedi ei sancteiddio, trwy
offrymriad Corph Jesu
Grift unwaith. Ac i mae
pob offeiriad yn sefyll beu-
nydd yn gwasanaethu, ac
yn offrymmu yn fynnych
yr un aberthau. y rhai ni
allant fyth ddeleu. pechod-
au: Ond hwn wedi offry-
mu un aberth dros becho-
dau, yn dragywydd a eiste-
dd ar ddeheulaw Duw: O
hyn allan yn disgwyl hydo,
ni oloder ei elynion ef yn
droed-faingc iw draed ef.
Canys ag un offrwm a per-
ffeithiodd ef yn dragyvwdd-
ol y rhai sy wedi ei sanctei-
ddio. Ac mae yr Yspryd
glân hefyd yn tyftiolaethu
i ni: Canys wedi iddo ddy-
wedyd o'r blaen. Dymma'r
Cyfammod. yr hwn a amo-
dasi a hwynt ardl y dyddi-
au hynny. medd yr Arglw-
ydd. Myfi a ofodaf sy nghy-
freithiau yn eu calonau,
ac a'u scrifenaf yn eu medd-
yliau: A'u pechodau, a'u
hanwireddau ni chofias mw-
yach; A lle y mae maddeu-
ant am y rhai hyn, nid oes

mwych offrwm tros be-
chod. Am hynny frodyr gan
fod i ni rydd-did i fyned i
mewn i'r Cyssegr trwy wa-
ed Jesu, rhyd ffordd newydd
a bywiol, yr hon a gyffe-
grodd ef i ni, trwy'r llen,
lef ei gnawd ef; A bod i ni
Offoiriad mawr ar dy Duw;
Nesawn a chalon gywir,
mewn llawn hyder ffydd,
wedi glanhau ein calonau
oddiwrth gydwybod ddrwg,
a golchi ein cyrph a dwfr
glân. Daliwn gyffes ein go-
baith yn ddisigl. (canys ffy-
ddlon yw'r hwn a adda-
wodd.) A chyd-ystyriwn
bawb eu gilydd, i ymannog
i gariad a gweithredoedd
da: Heb esculuso ein cyd-
gynhulliad ein hunain, me-
gis y mae arfer rhai. ond an-
nog bawb eu gilydd, a hyn-
ny yn fwy, o gymmaint a'ch
bod yn gweled y dydd yn
nesau.

Tr Esgynl. S. Ioan. 19. 1.

YNa gan hynny a cym-
merodd Pilat yr Jesu,
ac a'u fflangellodd ef. A'r
milwyr a blethiasant goron
o ddrain, ac a'i gosodasant
ar eu ben ef, ac a roesant
wisc o borphor amdano; Ac
y ddywedasant. Henffych
well Brenin yr Iddewon, ac
y roesant iddo gernodiau.
Pilat gan hynny a aeth all-
an

Dydd Gwener y Crog-lith.

an drachefn, ac a ddywedodd wrthŷnt, Wele, yr wyfyn ei ddwŷn efallan i chwi fel a gwŷpoch nad wŷfi yn cael ynddo ef un bai. Yna daeth yr Jesu allan, yn arwein y goron ddrain, a'r wisc borphor. A Philat a ddywedodd wrthŷnt, Wele y dŷn. Yna yr Arch-offeiriad a'r swŷddogion pan welfant ef, a lefasant, gan ddywedŷd, croeshoelia, croeshoelia ef. Pilat a ddywedodd wrthŷnt, cymmerwch chwi ef a chroeshoeliwch canŷ nid wŷfi yn cael dim bai ynddo. Yr Iddewon a attebasant iddo, i mae genŷm ni gyfraith, ac wrth ein cyfraith ni, efe a ddyleu farw, am iddo ei wneuthur ei hun yn Fâb Duw. A phan glybu Pilat yr ymadrodd hwnnw, efe a ofnodd yn fwŷ: Ac a aeth drachefn i'r dadleu-dŷ, ac a ddywedodd wrth yr Jesu, O ba lê yr wŷt ti? Ond ni roes yr Jesu atteb iddo. Yna Pilat a ddywedodd wrtho, O ni ddywedi di wrthif fi? oni wyddost di fôd gennif awdurdod i'th ollwng yn rhŷdd? Yr Jesu a attebodd, Ni byddeu i ti ddim awdurdod arnafi. oni bae ei fôd wedi ei roddi i ti oddiuchod: Am hynny yr hwn am traddo-

H

dodd i ti fydd twŷ ei bechod. O hynny allan celfiodd Pilat ei ollwng ef yn rhŷdd: ond yr Iddewon a lefasant, gan ddywedŷd, Os gollyngi di hwn yn rhŷdd, nid wŷt ti yn garedig i Cesar: pwŷ bynnag a'i gwnelo ei hun yn Frenin, y mae yn dywedŷd yn erbŷn Cesar. Yna Pilat pan glybu yr ymadrodd hwn, a ddŷg allan yr Jesu, ac a eisteddodd ar yr orsedd faingc, yn y llê a elwir y Palmant, ac yn Hebrew Gabbatha. A darpar wŷl y Pasc oedd hi, ac yng hŷlch y chweched awr: ac efe a ddywedodd wrth yr Iddewon, Wele eich Brenin. Ond hwŷ a lefasant, Ymmaith ag ef. ymmaith ag ef. croeshoelia ef. Pilat a ddywedodd wrthŷnt, A groeshoelias fi eich Brenin chwi? A'r Arch-offeiriad a attebasant, Nid oes i ni Frenin ond Cesar. Yna gan hynny, efe a'i traddoddes ef iddŷnt i'w groesholio: a hwŷ a gymmerasant yr Jesu ac a'i dygasant ymaith. Ac efe gan ddwŷn ei groes, a ddaeth i lê a elwid lle'r Benglog, ac a elwir yn Hebrew Golgotha: Llê a croeshoeliasant ef, a dau eraill gydag ef, un o bôb tu, a'r Jesu yn y canol. A Philat

a

Dydd Gwener y Grog-lith

a Scrifennodd Deitl. Ac yrhoedd yn sefyll wrth gto-
A'i Dododd ar y Groes, es yr Jesu, ei fam ef, a
a'r scrifen oedd, JESU O chwaer ei fam ef. Mair
N A Z A R E T H, gwraig Cleophas a Mair
B R E N I N Y R Fagdalen. Yr Jesu gan hyn-
I D D E W O N, Y nŷpan welodd ei fam, a'r
titl hwn gan hynny a ddar, dyscŷbl yr hwn a gareu efe,
llenodd llawer o'r idde- yn sefyll ger llaw, a ddywe-
on; oblegid agos i'r ddinas dodd wrth ei fam, o wraig
oedd y fan lle a croeshoeli- wele dy Fab. Gwedi hyn-
wyd yr Jesu, ac yr oedd nŷ a dywedodd wrth y dis-
wedi ei scrifennu yn He- cŷbl., Wele dy fam. Ac o'r
brew, Groeg a Lading. Y- awr honno allan, a cymme-
na Arch-offeiriad yr Idde- rodd y dyscŷbl hi i w gart-
won a ddywedasant wrth ref. Wedi hynny ar Jese yn
Pilāt, Na scrifenna, Brenin gwŷbod fod pŵb peth wedi
yr Iddewon, ond dywedŷd ei orphen weithian, fel y
o hono ef Brenin yr Idde- cyflawnid yr Scrythŷr, a
won ydwŷfi. Pilāt a ateb- ddywedodd, i mae lyched
odd, yr hŷn a scrifennais a arnaf. Yr oedd gan hynny
scrifennais. Yna'r milwŷr lestr medi ei ofod yn llawn
wedi Iddynt groeshoello yr o finegr, a hwŷ a lanwasant
Jesu, a gymmerasant ei ddi- yspwrn o finegr, ac a'i rho-
llad ef. (ac a wnaethant ddasant ynghŷlch yfop; ac
bedair rhan, i pŵb milwr a'i dodasant wrth ei eneu
ran) o'i bais ef; ondei bais ef ef. Yna pan gymmerodd yr
oedd ddiwniad, wedi ei gw- Jesu finegr, efe a ddywed-
au o'r cwr uchaf trwŷddi odd, Gorphennwŷd; a chan
ôll. Hwŷthan a ddyweda- ogwŷddo ei ben, efe a ro-
fant wrth eu gliŷdd, Na ddes i fynnu yr ysprŷd. Yr
thorrwn hi, ond bwriwn Iddewon gan hynny, fel
goel-brennau am dani, ei- nad arhoe y cyrph ar y
ddo Pwy a fŷdd hi; fel y groes ar y Sabbath, o her-
cyflawnid yr Scrythŷr fŷdd wŷdd ei bŵd yn ddarpar
yn dywedŷd, Rhannasant wŷl. (canys mawr oedd y
fy nillad yn eu mŷsc. ec am dŷdd Sabbath hwnnw) a
fy mhais a bwriasant goel- ddeisyfiasant ar Pilāt, gael
brennau. A'r milwŷr a wna. torri eu hesceiriau hwŷnt,
ethant y pethau hŷn. Ac a'u tynnu i lawr. Yna y
mil

nôs Pafc.

mil-wŷr a ddaethant, ac a dorrasant efceiriau y cyntaf, a'r llall, yr hwn a groeshoeliadid gydag ef. Ond wedi iddynt ddyfod at yr Iesu, pan wellant ef wedi marw eufus, ni thorrasant ei efceiriau ef; Ond un or mil-wŷr a wanodd ei yftlys ef a gwaiwffon, ac yn y fan daeth allan waed a dwfr, a'r hwn a'i gwelodd a dyftiolaethodd, a gwir ŷw ei dyftioiaeth; ac efe a wŷr ei fôd yn dywedŷd gwir, fel a credoch chwil. Canŷs y pethau hŷn a wnaethwŷd, fel a cyflawnid yr Scrythŷr, Ni thorrir aŷgwrn o honaw. A tharchefn, Scrythŷr arall ŷydd yn dywedŷd, a hwŷ a edrychafant ar yr hwn a wanasant.

*Nôs Pafc
r Colest.*

Caniadbâ, O Arglwydd megis i'n bedyddir i farwolaeth dy fenddigidig Fâb ein Iachawdwr Iesu Grist, fôd i ni fellu trwŷ farwolaethu yn wastad ein gwŷnïau llygredig, gael ein claddu gydag ef, a i'wŷr Bêdd a phorth anŷeu ŷyned ymlaen, trwŷ ei haeddedigaethau ef, yr hwn a fu farw, ac a gladdwŷd, ac a ailgyfododd er ein

*mwŷn, ŷef, dy Fâb Iesu Grist
ein Harglwydd. Amen.*

Tr Epistol. i Pet. 3. 17.

GWell ŷdŷw, os ewyllŷs Duw a'i mwŷn, i chwilddioddef yn gwneuthur dai-
oni, nag yn gwneuthur drygioni: Obegid Crist heŷŷd unwaith a ddioddefodd tros bechodau. y Cyfiawn tros yr anghyfiawn; fel a dygeu ni at Dduw, wedi ei farwolaethu yn y cnawd, ond ei ŷŷwhau yn yr Yŷprŷd: trwŷr hwn yr aeth efe heŷŷd ac a bregethodd ir yŷprydion yngharchar; Y rhai a ŷŷgŷntanufadd, pan unwaith yr oedd hŷr ammynedd Duw yn aros yn nyddiau Noah, tra y darperid yr arch yn yr hon ychydig, ŷef wŷth enaid, a achubwŷd trwŷddwfr. Cyffelybiaeth cyf-
attebol i'r hwn ŷydd yr awron yn ein hachub ninâu ŷef bedŷdd, (nid bwrw ymaith fudreddi y cnawd; ond ymateb cydwybod ddâ tuagat Dduw) trwŷ adgyfodiad Iesu Grist: Yr hwn ŷydd ar ddeheu law Duw, wedi myned i'r nef: a'r Angelion, a'r awdurdodau a'r galluoedd, wedi eu darostwngiddo

*Tr Efengŷl. S. Mattheu
27. 57.*

Dydd Pasc.

WEdi ei myned hi yn hŵŷr, daeth gŵr goludog o Arimathea, a'i enw Joseph. yr hwn a fuafe i ynteu yn ddyscybl i'r Jesu; Hwn a aeth at Pilat, ac a ofynnodd gorph yr Jesu. Yna gorchymynnodd Pilat roddi'r corph. A Joseph, wedi cymmeryd y corph, a'i hamdodd a llain glân; Ac a'i golododd ef yne i fedd newydd ei hun, yr hwn a dortaseu efe yn y graig, ac a dreiglodd faen mawr wrth ddrws y bêdd, ac a aeth ymaith. Ac yr oedd yno mair Magdalent, a Mair arall, yn eistedd gyferbyn a'r bêdd. A thrannoeth, yr hwn fydd arôl y darpar-ŵyl, yr ymgynhullodd yr Arch-offeiriad a'r Phariseaid at Pilat, Gan ddywedyd, Arglwydd, i mae yn gôf gennym ddywedyd o'r twyllwr hwnnw, ac efe etto yn fyw. Wedi tri-diau y cofodaf, Gorchymyn gan hyany gadwy bêdd yn ddiogel hyd y trydydd dydd, rhag dyfod eu ddyscyblion o hyd nôs. a'i ladrada ef, a dywedŷd wrth y bobl, Efe a gyfododd o feirw; A bydd yr ymryfuedd diweddaŷ yn waeth na'r cyntaf. A dywedodd Pilat wrthynt, Y mae gennych wiladwriaeth, ewch gnewch,

mor ddiogel ac a medroch a hwy a aethant, ac a wnaethant y bêdd yn ddiogel, ac a seliasant y maen, gyda'r willadwriaeth.

Dydd Pasc.

¶ Ar foreuol Weddi, yn llê y Psalm, Deumch, canwn i'r Arglwydd. Ec. y cenir, neu a dywedir yr Anthemau hyn.

CRîst ein pasc ni, y aberthwyd trosom ni; Am hyny cadwn yr ŵyl, nid a hên lesain, nag a lesain malais a drygioni, ond a bara croyw purdeb a gwirionedd.

CRîst yn cyfodi o feirw, Cyr awron ni bydd marw; nid Arglwyddiaetha angen arno ef mwyach. Canŷ fel a bu efe farw, efe a fu farw unwaith i bechod; ac fel y mae yn fyw, byw y mae i Dduw, sellu chwithau hefyd cyfrifwch eich hunain yn feirw i bechod, ond yn fwy i Dduw, yng-Hrîst Jesu ein Harglwydd.

CRîst a gyfodwŷd oddi wrth y meirw, ac a wnaed yn flaen-frwyth y rhai a hunasant. Canŷ, gan fod marwolaeth trwy ddyn, trwy ddyn hefyd y mae adgyfadiad y meirw, Oblegid megis yn Adda y mae

Dydd Pasc,

mae pawb yn meirw; fellu
hefyd ynghrist a bywhêir
pawb.

*Gogoniant i'r Tâd, ac i'r
Mâb ac i'r Tŷpryd glân.*

*Atteb. Megis yr oedd yn
y dechreu a mae i'r awrbon,
ac y bŷdd yn wastad, yn oes
oesoedd. Amen.*

I Colect.

Hollalluog Dduw, yr hwn
drwy dy unig-anedig Fab
Jesu Grîst, a orchfygaist ang-
eu, ac a agoraisst i ni borth
y bywyd tragymyddol; yn
usudd yr attolygwn i ti, me-
gis (drwy dy râd yspysawl yn
ein bachub) yr wyt yn peri
deisyfiadau dâ i'n meddyliau.
fellu trwy dy ddyfal gym-
morth, allu o honom eu dwyn
i berffeithrwydd cyflawn trwy
Jesu Grîst ein Harglwydd,
yr hwn sydd yn byw, ac yn
teyrnasu gyda thydi a'r Tŷp-
ryd glân: bŷth yn un Duw
heb drangc nagerphen. Amen

Tr Epistol. Col. 3. 1.

OS cŷd-gyfodwch gyda
Christ, ceisiwch y pe-
thau sydd uchod, llê mae
Crist yn eistedd ar ddeheu-
law Duw. Rhoddwch eich
serch ar bethau sydd uchod,
nid ar bethau sydd ar y dd-
aiar. Canŷ meirw ydŷch;
a'ch bywyd a guddiwyd gy-
da Crist yn Nuw. Pan ym-
ddangoso Crist ein bywyd

ni, yna hefyd yr ymddang-
oswch chwithau gydag e-
mewn gogonaint. Mawr-
hêwch gan hynny eich ae-
lodau, y rhai sydd ar y ddaï-
ar, godineb, aflendid, gwn-
dryg chwant, a chybydd-dod
yr hon sydd eulyn addolia-
eth O achos yr hŷn bethau
a mae digofaint Duw yn dy-
fod ar blant yr anufadd-dod.
Yn y rhai hefyd y rhodiaf-
och chwithau gŷnt, pan oe-
ddŷch yn bŷw ynddŷnt.

Tr Efengyl. S. Joan. 20. 1.

YDydd cyntaf o'r wyth-
nos. Mair Magdalent a
ddaeth y boreu, (a hi etto
yn dywyll,) at y bêdd, ac a
welodd y maen wedi ei dy-
nu ymaith oddiar y bydd:
Yna y rhedodd hi, ac a dda-
eth at Simon Peter, a'r dys-
cybl arall, yr hwn yr oedd
yr Jesu yn ei garu, ac a ddy-
wedodd wrthynt, Hwyl a
ddygasant yr Arglwydd y-
maith o'r bêdd, ac ni wydd-
om ni pa lê y dodasant ef.
Yna Peter a aeth allan, a'r
dyscybl arall, a hwyl a dda-
ethant at y bêdd: Ac a
redasant iil dau ynghŷd:
a'r dyscybl arall a redodd
o'r blaen, yn gynt na Phe-
ter, ac a ddaeth yn gyntaf
at y bêdd. Ac wedi iddo
grymmu, efe a ganfu y lli-
ciniau wedi eu gosod; er
H 3 hyannŷ

Dydd Llun y Pasg

hynny nid aeth *efe* i mewn, Yna y daeth Simon Peter yn ei ganlyn ef, ac a aeth i mewn i'r bêdd, ac a ganfu y lliciniau wedi eu gosod; A'r Napcin a fuaseu am ei ben ef, wedi osod, nid gyda'r lliciniau ond o'r nailltu, wedi ei blygu mewn llê arall. Yna y'r aeth y dyscybl arall hefyd i mewn, yr hwn a ddaethu yn gyntaf at y bêdd, ac a welodd, ac a gredodd. Canys hyd yn hyn ni wyddent yr Scrythyr, fôd yn rhaid iddo gyfodi o feirw. Yna y dyscyblion a aethant ymaith drachefn adref.

*Dydd Llun y Pasg.
Y Coleg.*

Holl alloug Dduw, yr hwn drwy dy unig anedig fâb Jesu Grist a orchfyggaist aug-eu, ac a agoraist i ni borth y bywyd tragwyddol; yn ufudd yr attôlygwn i ti, megis (drwy dy rad yspysol yn ein bacub) yr mŷt yn peri deisyfiadau dâ i'n meddyliau, fellu trwy dy ddyfal gymorth allu o bonom eu dwyn i ben dâ, trwy Jesu Grist ein Harglwydd yr hwn sydd yn hŷw, ac yn teyrnasu gyda ihydi a'r Tspryd glân, byth yn un Duw heb drange na gorphen Amen.

Ta lle'r Epistol. Act. 10. 34.

Peter a egorodd ei eneu. Pac a ddywedodd, Yr wyf yn daell mewn gwirionedd, nad ydyw Duw dderbyniwr wyneb. Ond ymmhòb cenhedl, y nêb sydd yn ei ofni ef, ac yn gweithredu cyfiawnder, sydd gymeradwy ganddo ef; Y gair yr hwn a anfonodd Duw i blant Israel, gan bregethu tangneddyf trwy Jesu Grist, *efe* yw Arglwydd pawb oll. Chwychwi a wyddoch y gair a fu yn holl Judea gan ddechreu o Galilea, wedi y bedydd a bregethodd Joan. Y môdd yr eneiniodd Duw Jesu o Nazareth a'r Yspryd glân, ac a nerth, yr hwn a gerddodd o amgylch gan wneuthur daioni, ac iachau pawb a'r oedd wedi eu gorthrymmu gan ddiafol; oblegid yr oedd Duw gydag ef. A ninnau ydym dyftion o'r pethau ôll a wnaeth *efe* yngwlâd yr Iddewon, ac yn Jerusalem, yr hwn a laddasant ac a groeshoeliasant ar bren. Hwn a gyfododd Duw y trydydd dydd, ac a'i rhoddodd ef i'w wneuthur yn amlwg. Nid i'r bobl oll, ond i'r tyftion etholedig o'r blaen gan Dduw, *sef* i ni y rhai a fwydtafom, ac a yfafsom gydag ef, wedi ei adgyfodi ef o feirw. Ac *efe* a orchymynnodd i ni bregethu i'r

I'r bobl, a thyfiolaethu mae *efe* yw'r hwn a ordeiniwyd gan Dduw, yn *farnwr* byw a meirw. I hwn y mae'r holl Brophwydi yn dwyn tyfiolaeth, a derbyn pawb y gredo ynddo *ef* faddeuant pechodau, drwy ei enw *ef*.

Tr Efengyl. S. Luc. 24. 13

WEle, dau o honynt oedd yn myned y dydd hwnnw i *Drêf* a'i henw Emmaus, yr hon oedd ynghylch trïugain stad oddiwrth Jerusaleu : Ac yr oeddynt hwy yn ymddiddan a'u gilydd, am yr holl bethau hyn a ddigwyddasant. A bu, fel yr oeddynt yn ymddiddan, ac yn ymosyn a'u gilydd, yr Iesu ei hun *besyd* a nesaodd, ac a aeth gyda hwynt. Ond eu llygaid hwynt a attaliwyd, fel na's adwaenent *ef*. *Ac* *efe* a ddywedodd wrthynt, Pa ryw ymadroddion yw y rhai hyn yr ydych yn eu bwrw at eu gilidd, dan rodio, ag yn wynebdrist? Ac un o honynt a'i enw Cleophas, gan ateb a ddywedodd wrtho, A wyt ti yn unig yn ymdeithydd yn Jerusaleu, ac ni wybust y pethau a wnaethwyd ynddi hi yn y dyddiau hyn? *Ac* *efe* a ddywedodd wrthynt, Pa bethau?

Hwythau a ddywedasant wrtho, Y pethau ynghylch Iesu o Nazareth, yr hwn oedd wr o brophwyd, galluog mewn gweithred a gair ger bron Duw a'r holl bobl. A'r môdd y traddododd yr Arch-offeiriaid a'n llyfodraethwyr ni *ef* i *farn* marwolaeth, ac a'i croeshoeliasant *ef*. Ond yr oeddym ni yn gobeithio mai *efe* oedd yr hwn a waredeu Israel; ac heblaw hyn ôll, heddyw yw'r trydydd dydd, er pan wnaethwyd y pethau hyn. A *besyd* rhai gwragedd o honom ni, a'n dychrŷnasant ni, gwedi iddynt fôd yn foreu wrth y bêdd; A phan na chawsant ei gorph *ef*, hwy a ddaethant, gan ddywedyd weled o honynt weledigaeth o Angelion, y rhai a ddywedent ei fod *ef* yn *fwr*. A rhai o'r rhai oedd gyda nyni a aethant at y bêdd, ac a gawsant *fellu*; fel y dywdaseu y gwragedd; ond *efe* ni's gwelasant. Ac *efe* a ddywedodd wrthynt, o ynsydion, a hwyrffrydig o galon i gredu'r holl bethau a ddywedodd y prophwydi. Ond oedd raid i Grïst ddioddef y pethau hyn a myned i mewn iw ogoniant? A chan ddechreu ar Moses, a'r holl brophwydi.

Dydd Mawrth Pasc.

wydi, efe a eiponiodd iddynt yn yr holl Scrythyrau, y pethau amdano eu hun. Ac yr oeddŷnt yn nesau i'r drêf lle yr oeddŷnt yn myned: ac yntef a gymmerth arno ei fôd yn myned ymhellach. A hwŷ a'i cymmellasant ef, gan ddywedŷd. Aros gyda ni, canys mae hi yn hwyrhau, a'r dydd yn darfod. Ac efe a aeth i mewn i aros gyda hwynt. A darfu, ac efe yn eistedd gyda hwynt, efe a gymmerodd fara, ac a'i bendithiodd, ac a'i torrodd ac a'i rhoddodd iddynt. A'u llygaid hwynt a egorwŷd, a hwŷ a'i hadnabuant ef; ac efe a ddiiflannodd allan o'u golwg hwŷnt. A hwŷ a ddywedasant wrth eu gilydd, Onid oedd ein calon ni yn llosgi ynom, tra'r ydoedd efe yn ymddiddan a ni ar y ffordd, a thra'r ydoedd efe yn agorŷd i ni'r Scrythyrau? A hwŷ a godasant yr awr honno. ac a ddychwelasant i Jerusalem, ac a gawsant yr unarddeg wedi ymgafclu ynghŷd, a'r fawl oedd gyda hwynt, Yn dywedŷd. Yr Arglwŷdd a gyfododd yn wir, ac a ymddangosodd i Simon. A hwythau a adroddasant y pethau a wnaethid ar y ffordd, a pha fodd yr adna-

buwŷd ef ganddŷnt wrth dorriad y bara.

*Dydd Mawrth Pasc.
Y Coleŷ.*

Holl-alluog Dduw, yr hwn drwy dy unig anedig fâb Fesu Grîst a orchfygaist ang-eu, ac a agorais i ni borth y bywŷd trogywŷddol; yn ufudd yr attolygwn i ti, megis (drwŷ dy râd yspysol yn ein bachub) yr wŷt yn peri deisfyfiadau dâ i'n meddyliau, fellu trwŷ dy ddyfal gymorth allu o honom eu dwŷn i ben dâ, trwŷ Fesu Grîst ein Harglwŷdd, yr hwn sŷdd yn bŷw, ac yn teŷrnasu gyda thydi a'r Tŷprŷd glân, bŷth yn un Duw heb drangc na gorphen. Amen.

Yn lle'r Epistol. Act. 13. 26.

HA wŷr frodyr, plant o genedl Abraham, a'r rhai yn eich plith sŷdd yn ofni Duw, i chwi a danfonwŷd gair yr iechydwriaeth hon. Canŷs y rhai oedd yn preswyllo yn Jerusalem, a'u tywylogion, heb adnabod hwn, na lleferydd y Prophwydi, ŷ rhai a ddarlennir bôb Sabbath, gan ei farnu ef, a'u cyflawnasant, Ac er na chawsant ynddo ddim achos angeu hwŷ a ddymunasant ar Pilat ei ladd ef. Ac wedi iddynt gwblhau.

pôb

Dydd Mawrth Pasg.

pôb peth a'r a scrifennasid
amdano ef, hwy a'i descyn-
nasant ef oddiar y pren, ac
a'i dodasant mewn bêdd,
Ond Duw a'i cyfododd ef
oddiwrth y meirw. Yr hwn
a welwyd dros ddyddiau la-
wer, gan y rhai a ddaethu
i fynu gydag ef o Galilea i
Jerusalem y rhai sydd dyf-
ion iddo wrth y bobl. Ac
yr ydym ni yn Efangylu i
chwi, yr addewid a wnaed
i'r tadau, ddarfod i Dduw
gyflawni hwn i ni eu plant
hwy, gan iddo *adgyfodi* r Je-
su; Megis ag yr yscren-
nwyd yn yr ail Psalm, Fy
mâb i ydwyt ti, myfi hedd-
yw a'th genhedlais. Ac am
iddo ei *gyfodi ef* o'r meirw
nidi ddychwelyd mwy i ly-
gredigaeth, a dywedodd *fel*
hyn, *Rhodda*f i chwi siccr
drugareddau *Dafydd*. Ac am
hynnŷ i mae yn dywedyd
mewn Psalm arall, Ni ade-
wi i'th Sanct weled llygre-
digaeth. Canŷ *Dafydd* we-
di iddo wasanaethu ei gen-
hedlaeth ei hun trwy ewy-
llŷs Duw, a hunodd, ac a
ddodwyd at ei dadau, ac a
welodd lygredigaeth. Am
hynnŷ, bydded hyspŷs i chwi
Ha-wŷr frodŷr, mai trwŷ
hwn yr ydis yn pregethu i
chwi faddeuant pechodau:
A thrwŷ hwn y cyfiawnhêir.

pôb un sydd yn credu, oddi
wrth yr holl bethau, y rhai
ni allech drwy gyfraith Mo-
ses gael eich cyfiawnhau
oddiwrthŷnt. Gwiliwch *gan*
hynnŷ, na ddêl arnoch y
peth a ddywedwŷd yn y
Prophwydi, Edrychwch, o
ddirmygwŷr, a rhyfeddwch
a diflennwch: canŷ yr wŷf
yn gwneuthur gweithred
yn eich dyddiau, gwaith ni
chredwch ddim, er i nêb ei
ddangos i chwi

Yr Efengyl. S. Luc. 24. 36.

YR Jesu a safodd yn eu
canol hwynt, ac a ddy-
wedodd wrthynt, Tangne-
ddŷf i chwi, Hwythau we-
di brawychu, ac ofni, a dy-
biasant weled o honynt ys-
pryd. Ac esfe a ddywedodd
wrthynt, Pa ham i'ch trall-
odir, a pha ham y mae me-
ddyliau yn codi yn eich ca-
lonnau? Edrychwch fy nw-
ŷlaw a'm traed mae myfi fy
hun ydyw: Teimlwch fi, a
gwelwch, canŷ nid oes gan
yspryd gnawd ac esgŷrn, fel
a gwelwch fôd gennifi. Ac
wedi iddo ddywedyd hyn,
esfe a ddangosodd iddŷnt ei
ddwŷlo a'i draed. Ac a
hwy etto heb gredu gan
lawenydd, ac yn rhyfeddu,
esfe a ddywedodd wrthynt.
A oes gennŷch ddim bwŷd?

A

T Sul cyntaf gwedi'r Pasc.

A hwy a roesant iddo ddarn o byscodŷn wedi ei roftio, ac o ddil-mêl. Yntef a'i cymerodd, ac a'i bwŷdtaodd yn eu gŵŷdd hwynt. Ac efe a ddywedodd wrthynt, Dymma'r geiriau a ddywedais i wrthych pan oeddwn etto gyda chwi, bôd yn rhaid cyflawni pôb pêth a scrifennwŷd ynghyfraith Moses a'r Prophwydi a'r Pŷalmau. amdana fi. Yna yr agorodd efe eu deall hwynt. Felly yr scrifennwŷd, ac felly yr oedd yn rhaid i Grîst ddioddef, a chyfodi o feirw y trydŷdd dŷdd: A phregethu edifeirwch, a maddeuant Pechodau yn ei enw ef, ymhlith yr holl genhedloedd gan ddechreu yn Jerusalem. Ac yr ydŷch chwi yn dyftion o'r pethau hŷn.

*Y Sul cyntaf gwedi'r Pasc.
Y Coleg.*

Hollalluog Dduw, yr hwn a roddais dy un Mâb i farw dros ein pechodau, ac i gyfodi drachefn dros ein cysifawnhâi: Caniadhâi i ni felly fwrw ymaith sur-does drygioni ac anwiredd, fel a gallom yn wastan dy wasanaehu di ymburdeb buchedd a gwirionedd, trwŷ hueddedigaethu dy un Mâb Jesu Grîst ein Harglwŷdd. Amen.

Tr Epistol. i Joan. 5. 4.

BEth bynnag a aned o Dduw, i mae yn gorchfygu'r Bŷd: a hon ŷw'r or uchafiaeth sydd yn gorchfygu y bŷd, sef ein ffŷdd ni. Pwŷ ŷw'r hwn sydd yn gorchfygu'r bŷd, onid yr hwn sydd yn credu mae Jesu ŷw Mâb Duw? Dymma'r hwn a ddaeth trwŷ ddwfr a gwaed. sef Jesu Grîst: nid trwŷ ddwfr yn unig, ond trwŷ ddwfr a gwaed; a'r Ysprŷd ŷw'r hwn sydd yn tyftiolaethu, oblegid yr Ysprŷd sydd wirionedd. Oblegid y mae tri yn tyftiolaethu yn y Nêf, y Tâd, y Gair, o'r Ysprŷd glân; a'r tri hyn un ydŷnt. Ac i mae tri yn tyftiolaethu ar y ddaiar, yr Ysprŷd, a'r dwfr a'r gwaed, a'r tri hŷn, yn un y maent yn cyttuno, Os tyftiolaeth dynnion yr ydŷm ni yn ei dderbyn. I mae tyftiolaeth Duw yn fwŷ; canys hyn yw tyftiolaeth Duw, ŷr hon a dyftiolaethodd efe am ei fâb. Yr hwn sydd yn credu ym Mâb Duw, sydd ganddo y dyftiolaeth ynddo ei hun; yr hwd nid yw yn credu i Dduw, a'i gwnaeth ef yn gelwyddog, oblegid na chredodd y dyftiolaeth a dyftiolaethodd Duw am ei Fâb. A hon ŷw'r dyftiolaeth' roddi o Dduw i ni fywŷd trawgy:

Yr ail Sul gwedi'r Pafc.

gywyddol; a'r bywyd hwn
fydd yn ei Fâb ef. Yr hwn
y mae y mâb ganddo, I mae
y bywyd ganddo; a'r hwn
nid yw ganddo Fâb Duw,
nid oes ganddo fywyd.

Yr Efengyl. S. Joan. 20. 19.

YNa, a hi yn hwyr y dydd
cyntaf hwnnw o'r wyth-
nos, a'r drysau yn gaead, llê
yr oedd y dyscyblion wedi
ymgasclu ynghyd, rhag o-
fn yr Iddewon. daeth yr Je-
su, ac a safodd yny canol,
ac a ddywedodd wrthynt,
Tangneddyf i chwi. Ac we-
di iddo ddywedyd hyn, efe
a ddangosodd iddynt ei ddw-
ylo, a'i yftlys. Yna'r dys-
cyblion a lawenychasant,
pan welsant yr Arglwydd,
Yna y dywedodd yr Jesu
wrthynt drachefn. Tang-
neddyf i chwi; megis y dan-
fonodd y Tâd fi, yr wyf fin-
neu yn eich danfon chwi.
Ac wedi iddo ddywedyd
hyn, efe y anadlodd arnynt,
ac a ddywedodd wrthynt,
Derbyniwch yr Yspryd glân.
Pwy bynnag a maddeuoch
eu pechodau. maddeir idd-
ynt; ar eiddo pwy bynnag
a atalioch, hwy a ataliwyd

*Yr ail Sul gwedi'r Pafc
Y Colea.*

Hollalluog Dduw, yr hwn
a roddais dy un Mâb i

ni yn aberth tros bechod, a
bessd yn esampl o fuchedd
dduwol, dyro i ni dy râs fel
y gallom byth yn ddiolcbgar
dderbyn ei angharhaml les,
bâd ef; a bessd beunydd
ymroi i ganlyn bendigedig
lwýbrau ei wir lanaf fuch-
edd ef, trwy yr un Fesâ Crist
ein Harglwydd. Amen.

Yr Epistol. 1 Pet. 2. 19.

HYn fydd rasol, os yw
neb o herwydd cydwy-
bod i Dduw yn dwyn trist-
wch, gan ddioddef ar gam.
Oblegid pa glôd yw. os pan
bechoch a chael eich cern-
odio, y byddwch dda eich
ammynedd? ond os a chwi
yn gwneuthur yn dda, ac
yn dioddef, y byddwch dda
eich ammynedd, hyn fydd
rasol ger bron Duw. Ca-
nys i hyn i'ch galwyd hefyd
oblegid Crist, yntef a ddio-
ddedodd trofom ni, gan adel
i ni Esampl, fel y canlyn-
ech ei ôl ef: Yr hwn ni
wnaeth bechod, ac ni ch-
aed twyll yn eu eneu: Yr
hwn pan ddifenwyd. ni ddi-
fenwodd drachefn, pan ddi-
oddefodd ni fygythiodd: ond
rhoddodd ar y neb fydd yn
barnu yn gyfiawn. Yr hwn
ei hun a ddug ein pechodau
ni yn ei gorph ar y pren:
fel gwedi ein marw i bech-
odau, a byddom byw i gyfi-
awnder.

T trydydd Sul gweddi'r Pasc.

awnder: trwy gleisiau yr hwn yr iachawyd chwi. Canys yr oeddych megis defaid yn myned ar gyteiliorn, ond yn awr chwi a ddychwelwyd at fugail ac Escob eich eneidiau.

Tr Efrogyl S. Joan. 10. 11.

CRist a ddywedodd Myfi Cyw'r bugail da: y bugail da fydd yn rhoddi ei enioes dros y defaid. Ond y gwas cyflog, a'r hwn nid yw fugail yr hwn nid eiddo y defaid, fydd yn gweled y blaid yn dyfod, ac yn gadel y defaid, ac yn ffoi: a'r blaid fydd yn eu sclyfio hwy, ac yn tarfu y defaid. Y mae'r gwas cyflog yn ffoi, oblegid mai gwas cyflog yw, ac nid oes ofal arno am y defaid. Myfi yw y bugail da; ac a adwaen yr eiddof fi, ac a'm hadweinir gan yr eiddofi. Fel yr edwyn y Tâd syfi fel yr adwaen inneu y Tâd; ac yr ydwyf yn rhoddi fy einioes dros y defaid. A defaid eraill sy gennif, y rhai nid ynt o'r gorlan hon: y rhai hynny hefyd sy raid i mi eu cyrchu, a'm llais i a wrandawant, a bydd un gorlan, ac un bugail.

Y Trydydd Sul gweddi'r Pasc.

Y Coleg.

Hollalluog Duw, yr hwn myt yn dangos i bawb ffyrdd ar gyfeiliorn lewyrch dy wirionedd. er eu dwyn i ffordd cyfiawnder. Caniadbâ i bawb a dderbynier i gymdeithas crefydd Grist, allu o bonnynt ymogelŷd y cyfryw bethau ac y fydd wrthwŷneb iw proffess, a chanlŷn y sawl berbau oll ac a fyddo yn cydtuno a'r unrhyw, trwy ein Harglwydd Jesu Grist. Amen.

Tr Epistol i S. Pet. 2. 11.

ANwyliad, yr wŷf yn atolwg i chwi megis dieithriaid a phererinion ymgedwch oddiwrth chwantau cnawdol, y rhai fydd yn rhyfela yn erbyn yr enaid. Gan fôd a'ch ymarweddiad yn oneft ymylc y Cenhedloedd; fel lle maent yn eich goganu megis drwg weithredwyr, y gallont o herwydd eich gweithredoedd dâ a welant, ogoneddu Duw yn nŷdd yr ymweliad, Ymddarostyngwch oblegid hyn i bôb dynol ordinhâd, o herwydd yr Arglwydd; pa un bynnag ai ir Brenin megis goruchaf; Ai'r llywriadwyr, megis trwyddo ef wedi eu danfon, er dial ar y drwg weithredwyr, a mawl i'r gweithredwyr da. Canys fellu y mae ewyllys Duw,

Tpedwaredd Sul gwedi'r Pasc.

Duw, fôd i chwi trwy wa-
euthur daioni, oftegu anwy,
bodaeth dynnion ffolion;
Megis yn rhyddlon, ac nid
a rhydd-did gennych megis
cochl malais, ond fel gwa-
fanaethwyr Duw, Perch-
wch bawb. Cerwch y br-
awdoliaeth. Osawch Dduw
Anrhydeddwch y brenin.

Tr Efengyl, S. Joaz. 16. 16.

YR Jesua ddywedodd wr-
theiddyscyblion. Ychy-
digenyd, ac ni'm gwelwch,
a thrachefn ychydig ennyd,
a chwi a'm gwelwch, am
fy môd yn myned at y Tâd.
Am hynny a dywedodd rhai
o'i ddyscyblion wrth eu gi-
lydd, Beth yw hyn y mae
ese yn ei ddywedyd wrthym
Ychydig ennyd, ac ni'm
gwelwch: a thrachefn ych-
ydig ennyd, a chwi a'm gw-
elwch, ac am fy môd yn my-
ned at y Tâd? Am hynny
hwy a ddywedasant, Beth
yw hyn y mae ese yn ei
ddywedyd, Ychydig ennyd?
ni wyddom ni beth y mae
ese yn ei ddywedyd. Yna
y gwybu'r Jesu eu bôd hwy
yn ewyllysio gofyn iddo, ac
a ddywedodd wrthynt, Ai
ymotyn yr ydych a'u gi-
lydd am hyn, oblegid i mi
ddywedyd, Ychydig ennyd,
ac ni'm gwelwch, a thra-

chefn ychydig ennyd, chwi
a'm gwelwch? Yn wir, yn
wir, meddaf i chwi, chwi a
wylwch ac a alarwch, a'r
Byd a lawenycha; eithr
chwi a fyddwch drifftion,
ond eich triftwch, a droir
yn llawenydd, Gwraig wrth
escor sydd mewn triftwch,
am ddyfod ei hawr; ond
gwedi geni y plentyn, nid
yw hi yn cofio ei gofid mw-
yach. gan lawenydd geni
dyn i'r Byd. A chwithau
am hynny ydych yr awron
mewn triftwch; ond mi a
ymwelaf a chwi drachefn,
a'ch calon a lawenycha, a'ch
llawenydd ni ddwg neb o,
ddiarnoch.

*Y Pedwaredd Sul gwedi'r Pasc.
Y Coleg.*

Hollalluog Dduw, yr bwn
hyn unig a bia llywodra-
ethu afreolus chwantau a
gwyniau dynnion pechadurus,
Caniadtâ i'rh bobl, fôd idd,
ynt garu yr byn yr wyt yn ei
orchymmyn, a deisyfu yr byn
yr wyt yn ei addo, fel ym-
mblith ymrasael ddamwei-
nian y byd, allu o'n calonnan
gwbl aros yn y lle y mae gw-
ir lawenydd i'w gaffael, trwy
Jesu Grist ein Harglwydd,
Amen.

Tr

Y Pumbed Sul arôl y Pasc.

Yr Epistol. S. Joan. 1. 17.

POb rhoddiad daionus, a phôb rhôdd berffaith, oddiuchod y mae, yn dîc yn oddiwrth Dâd y goleu. ni, gyda'r hwn nid oes gyfnewidiad, na chyscod troedigaeth. O'i wir ewylls yr ennillodd efe nyni trwy air y gwirionedd, fel y byddem rŷw flaen-ffrwyth o'i greaduriaid ef. O achos hyn, fy mrodyr anwyl, bydded pôb dyn escud i wrando, diog i lesaru, diog i ddi-gofaint. Canys digofaint gŵr, nid ywryn cyflawni cyfiawnder Daw. O herwydd pahan, rhoddwch heibio bôb budreddi, a he-laethrwydd malais, a thrwy addfwynder derbyniwch yr impiedig air, yr hwn a ddi-chon gadw eich eneidiau.

Yr Efengyl. S. Joan. 16. 5.

YR Jesu a ddywedodd wrth ei Ddiscybillion, yn awr yr wyf yn myned at yr hwn a'm hanfonodd, ac nid yw nêb o honoch yn gofyn i mi, I ba le yr wyt ti yn myned? Eithr am i mi ddywedŷd y pethau hyn i chwi, tristwch a lanwodd eich calon. Ond yr wyfi yn dywedŷd gwirionedd i chwi, buddiol yw i chwi fy myned i ymmaith: canys onid

a fi ni ddaw y diddanudd attoch: eithr os mi a af, mi a'i hanfonaf ef attoch. A phan ddêl, efe a argyoe-dda y byd o bechod, ac o gyfiawnder. ac o farn: O bechod, am nad ydynt yn creda ynofi: O gyfiawnder, am fy môd yn myned at fy Nhad, ac ni'm gwel-wch i mwyach. O farn, o-blegid tywyfog y byd hwn a farnwyd. Y mae gennif etto lawer o bethau iw dywedŷd i chwi, ond ni ellwch eu dwyn yr awron. Ond pan ddel *efe*, *sef* Yspryd y gwirionedd, *efe* a'ch tywys chwi i bôb gwirionedd: canys ni lesara o honaw ei hun, ond pa bethau bynag a glywo. a lesara *efe*, a'r pethau fy i ddyfod a fynega *efe* i chwi. Efe a'm gogonedda i, canys efe a gymer o'r eiddof, ac a'i mynega i chwi. Yr holl bethau fy eiddo'r Tâd ydynt eiddofi; o herwydd hyn y dywedais mae or eiddofi y cymmer, ac y mynega i chwi.

Y pumbed Sul arôl y Pasc.

Y Calsâ.

ARglwŷdd, oddiwrth ba un y daw pob daioni, caniadhâ i ni dy ufudd weision, allu o bonom trwy dy sanct-aidd ysprydoliaeth di, feddwl

Y pummed Sul ar ôl y Pasc.

*y pethau a fo union, a thrwy
dy ymgeleddus dywysogaeth eu
gwneuthur yn ddibennus, trwy
ein Harglwydd Jesu Grist.
Amen.*

Yr Epistol. S. Jaco. 1. 22.

A Byddwch wneuthur-
wyr y gair, ac nid gw-
randawr yn unig, gan eich
twyllo eich hunain. Oble-
gid os yw neb yn wrandawr
y gair heb fod yn ei wneu-
thur, y mae hwn yn de-
byg i wr yn edrych ei wy-
neb pryd naturiol mewn
drych. Canys efe a'i hed-
rychodd ei hun, ac a aeth
ymmaith, ac yn y man efe
anghofiodd pa fath ydoedd,
Eithr yr hwn a edrych ar
berffaith gyfraith rhydd-
did, ac a barhao ynddi, hwn
heb fod yn wrandawr ang-
hofus, ond gwneuthurwr y
weithred efe a fydd ded-
wydd yn ei weithred. Os
yw neb yn eich mysc yn
cymmeryd arno fod yn gre-
fyddol, heb attal ei dafod,
ond twyllo ei galon i hun,
ofer yw crefydd hwn. Cre-
fydd bur a di halogedig ger
bron Duw a'r Tâd, yw hyn,
ymweled a'r ymddifaid, a'r
gwragedd gweddwon, yn eu
badfjd, a'i gadw ei hun yn
ddifrycheuljd oddiwrth y
byd.

Tr Efengyl. S. Joan 16. 23.

Y N wir, yn wir, meddaf
i chwi, pa bethau byn-
nag a ofynnoch i'r Tâd yn
fy enw, efe a'u rhjdd i chwi,
Hyd yn hyn ni ofynnafoch
ddim yn fy enw i: gofyn-
nwch, a chwi a gewch, fel
y byddo eich llawenydd yn
gyflawn. Y pethau hyn a le-
ferais wrthy ch mewn dam-
higion: eithr ymae yr awr
yn dyfod. pan na lefarwyf
wrthy ch mewn damhegion
mwyach, eithr y mynegaf
i chwi yn eglur am y Tad.
Y dydd hwnnw y gofynwch
yn fy enw; ac nid wyt yn
dywedyd i chwi, y gweddia
fi ar y Tad troloch; Ca-
nys y Tad ei hun fydd yn
eich caru chwi, am i chwi
fy gharu i a chredu fy nyfod
i allan oddiwrth Dduw.
Mi a ddaethym allan oddi-
wrth y Tad. ac a ddae-
thym i'r byd; drachefn yr
wyf yn gadel y byd, ac yn
myned at y Tad. Ei ddis-
cyblion a ddywedasant wr-
tho, Wele, yr wyti yn
awr yn dywedyd yn eglur,
ac nid wyt yn dywedyd un
ddammeg. Yn awr y gw-
yddom y gwyddost bob peth
ac nad rhaid it ymosyn o
nêb a thi; wrth hyn yr yd-
ym yn credu ddyfod o ho-
not allan oddiwrth Dduw.
Yr Jelu a'u hattebodd hw-
ynt

Dydd Jon y Dderchafael.

ŷnt. A ydych chi yn awr yn credu? Wele; y mae yr awr yn dyfod, ag yr awron hi a ddaeth, a gwascerir chi bôb un at yr eiddo, ac y gadewch fi yn unig: ac nid wyf yn unig, oblegid y mae y Tâd gyda mi. Y pethau hyn a ddywedais wrthyf fel y caffech dangneddyfynof. Yn y byd gor-thrymder a gewch, eithr cymmerwch gysur, mi a orchfygais y byd.

*Dydd Jon y Dderchafael.
Y Coleg.*

Caniadba ni a attolygwn i ti Hollalluog Dduw, megis ag yr ym ni yn credu ddarfod i'th unig anedig fab ein Harglwydd Jezu Grist dderchafu i'r Nefoedd fe- lly bôd i ninnau a meddyl- fyd ein calon allu ymder- chafu yno, a chydag ef drigo yn wasdadol, yr hwn sy'n byw ag yn teyrnasu gyda i'th a'r Yspryd glân yn un Duw, heb drangc na gorphen. Amen.

Tn lle yr Epistol. Act. 1. 1.

YTraethawd cyntaf a wnaethum, o Theophilus, am yr holl bethau a ddechreuodd yr Jezu eu gwneuthur a'u dyscu. Hyd y dydd y derbyniwyd ef i fynu, wedi iddo trwy yr Yf-

pryd glân roddi gorchym- mynnion i'r Apostolion a etholaseu. I'r rhai hefyd yr ymddangosodd efe yn fyw wedi iddo ddioddef, trwy lawer o arwyddion sicr, gan fod yn weledig iddynt tros ddeugain nhiwrnod. a dy- wedyd y pethau a berthyn- ent i deyrnas Dduw. Ag wedi ymgynnull gyda hwynt, efe a orchymynnodd iddynt nad ymadawent o Jerusalem, eithr disgwyl am addewid y Tâd, yr hwn, eb efe a glywsoch gennifi. Oblegid Joan yn ddiau a fedyddiodd a dwfr, ond chi a fedyddir a'r Yspryd glân, cyn nemmawr o ddyddiau. Gan hynny wedi eu dyfod hwy ynghyd, hwy a ofyn- nasant iddo, gan ddywedyd, Arglwydd, ai'r pryd hyn y rhoddi drachefn y frenhin- iaeth i Israel? Ag efe a ddywedodd wrthynt, Ni pherthyn i chi wybod yr amseroedd, na'r prydiau, y rhai a ofododd y Tâd yn ei feddiant ei hun: Eithr chi a dderbyniwch nerth yr Yf- pryd glân wedi y delo efe arnoch; ac a fyddwch dy- fion i mi yn Jerusalem. ac yn holl Judea, a Samaria, ac hyd eithaf y ddaiar. Ac wedi iddo ddywedyd y pe- thau hyn, a hwynt hwy yn edrych, efe a dderchafwyd i fynu

Y Sul ar ôl dydd y Derchafael.

fynu : a chwmmwl a'i der-
byniodd ef allan o'u golwg
hwŷnt. Ac fel yr oeddŷnt
yn edrŷch yn ddyfal tua'r
nêf, ac efe yn myned i fynu.
wele, dau ŵr a safodd ger
llaw iddŷnt, mewn gwisg
wen : Y rhai hysŷda ddy-
wedasant, chiwi wŷr o Ga-
lilea-paham y sefwich yn e-
drŷch tua'r nêf : yr Iesu
hwn, yr hwn a gymmerw-
ŷd, i fynu oddiwrthych i'r
nêf, a ddaw felly yn yr un
môdd ac y gwelfoch ef yn
myned i'r nêf.

Yr Eſengyl. S. Marc. 16. 14.

YR Iesu a ymddangosodd
i'r unarddeg, a hwŷnt
yn eistedd i fwytta, ac a
ddannododd iddŷnt eu ha-
nghrediniaeth, au calon-ga-
ledwch : am na chredasant
y rhai a'i gwelfent ef wedi
adgyfodi. Ac efe a ddywed-
odd wrthŷnt, Ewch i'r holl
fŷd, a phregethwch yr Eſ-
engyl i bôb creadur. Y nêb
a gredo, ac a feddyddier a
fŷdd cadwedig : eithr y nêb
ni chredo a gondemnir, A'r
arwyddion hyn a ganlyn-
ant y rhai a gredant, Yn fy-
enw i y bwriant allan gy-
threuliaid : ac a thafodau
newyddion y llefarant ; Se-
irph a godant ymmaith,
ac os yfant ddim marwol,

ni wna iddŷnt ddim niwed ;
ar y cleision y rhoddant eu
dwŷlo, a hwŷa fyddant iach ;
Ac felly yr Arglwŷdd, we-
di llefaru wrthŷnt, a gym-
merwyd i fynu i'r nêf, ac a
eisteddodd ar ddeheu-law
Dduw. A hwythau a ac-
thant allan, ac a bregetha-
sant ymmhob man, a'r Ar-
glwydd yn cŷdweithio, ac
yn cadarnhau'r gair trwy
arwyddion y rhai oedd yn
canlyn.

Y Sul arol y Derchafael.

Y Coleâ.

ODduw, Brenin y gogan-
iant, yr hwn a ddercke-
faist dy un Mâb Iesu Crîst
a mawr oruchafiaeth i'rh de-
yrnas yn y Nefoedd : Attol-
mg i ti na ad ni yn anniddan,
eithr danfon i ni dy Tŷpryd
glân i'n diddanu, a derchani
i'r un fan lle yr aeth ein Ia-
chawdr Crîst o'r blaen ; yr
hwn fŷdd yn bŷw, ac yn teyr-
nasu gyda ihi a'r Tŷpryd glân
yn un Duw, heb drag na
gorphen. Amen.

Yr Epistol. 1 Pet. 4. 7.

DIwedd pŷd peth a nef-
aodd ; am hynny by-
ddwch sofr, a gwiliadwrus
i weddŷaw. Eithr o flaen
pôb peth bydded gennŷch
garlad helaeth tuagat eu
gilŷdd ; canŷ cariad a gu-
ddia

T Sul-gwŷn

ddia liaws o bechodau. Byddwch leteugar y naill i'r llall, heb rwgnach, pŏb un megis y derbyniodd rôdd, cyfrennwch a'u gilŷdd, fel daionus orchwŷlwyr *amryw* rŷs Duw. Os llefaru a wna nêb, llefared megis geiriau Duw : os gweini y mae nêb gwnaed megis o'r gallu y mae Duw yn ei roddi : fel ymmhob pêth y gogonedder Duw trwŷ Jesu Grîst, i'r hwn y byddo ŷ gogoniant a'r gallu, yn oes oesoedd. Amen.

Tr Efengŷl. S. Joān. 15: 26.
a rhan o'r un Bennod ar bymtheg.

PAn ddêl y Diddanudd, yr hwn a anfonaf i chwi oddoiwrth y Tâd (sef Ysprŷd y gwirionedd, yr hwn fydd yn deilliaw oddiwrth y Tâd) efe a dyftiolaetha am dana fi. A chwithau hefyd a dyftiolaethwch, am eich bôd o'r dechreuad gyda mi. Y pethau hyn a ddywedais i chwi, fel na rwystrer chwi, Hwŷ a'ch bwrlant chwi allan o'r Synagogau : ac y mae'r awr yn dyfod, y tybia pwŷ bynnag a'ch lladdo, ei fôd yn gwneuthur gwafanaeth i Dduw. A'r pethau hyn a wnant i chwi, oblegid nad adnabuant y Tâd,

na mŷfi. Eithr y pethau hyn a ddywedais i chwi, fel pan ddêl yr awr, y cofioch hwŷnt, ddrfod i mi ddywedŷd i chwi.

Y Sul-gwyn.

Y Coleg.

DUw, yr hwn ar gyfen i'r *Damser ymma a ddyfcaist galonau dy ffyddloniaid, gan anfon iddynt lewŷrch dy lân* Tŷpryd : Caniadba i ni trwŷ yr unrbŷw Tŷpryd, ddeall yr iawn farn ymmhob pêth, a bŷth lawenyachu yn ei wynfyddedig ddiddanwch ef, trwŷ ryglyddau Jesu Grîst ein lachawdr, yr hwn fŷdd yn hŷw, ec yn tefrnasu gyda rhi yn undeb yr unrbŷw Tŷpryd, yn un Duw beb drangc da gorphen. Amen.

Tn lle yr Epistol. Act. 2. 1.

WEdi dytod dŷdd y Pentecost, yr oeddynt hwŷ oll yn gytun yn yr un lle. Ac yn ddisymmwth y daeth fŷwn o'r nef, megis gwynt nerthol yn rhuthro, ac a lanwodd yr holl dŷ lle yr oeddynt yn eistedd. Ac ymddangosodd iddynt dasodau gwahanedig megis o dan, ac efe a eisteddodd ar bôb un o honŷnt. A hwy oll a lanwŷd a'r Yspryd glân, ac a ddechreuasant lefaru a thafodau eraill, megis

gis y rhoddes yr Yspryd i-ddŷnt ymadrodd. Ac yr oedd yn trigo yn Jerusalem, Iddewon, gwŷr bucheddol o bob cenedl dan y nêf. Ac wedi myned y gair o hyn, daeth y lliaws ynghyd, ac a drallodwŷd, o herwŷd bôd pôb un yn eu clywed hwŷ yn llefaru yn eu hiaith eu hun. Synnodd hefyd bawb, a rhyfeddu a wnaethant, gan ddywedŷd wrth eu gilŷdd, Wele, onid Galileaid yw y rhai hyn oll iŷ yn llefaru? A pha fôdd yr ydym ni yn eu clywed hwŷnt, bôb un yn ein hiaith ein hun, yn yr hon i'n ganed ni? Parthiaid, a Mediaid, ac Elamitiaid, a thrigolion Mesopotamia, a Judæa, a Chapadocia, Pontus ac Asia; Phrygai, a Phamphilia, yr Aiphth, a pharthiau Libya, yr hon fydd ger llaw Cyrene: a dieithraid o Rufeinwyr, Iddewon a phroselytiaid, cretiaid, ac Arabiaid, yr ydym ni yn eu clywed hwŷnt yn llefaru yn ein hiaith ni, fawrion weithrdoedd Duw.

Tr Efengyl. S. Joan. 14 15.

YR Jesu a ddywedodd wrth ei ddiscybillion o cherwch fi cedwch fy ngorchymynion. A mi a weddiaf ar y

Tâd ac efe, a rydd i chwi Ddiddanudd arall, fel yr arhofo gyda chwi yn dragywyddol Yspryd y gwirionedd, yr hwn ni ddichon y bŷd ei dderbyn; am nad yw yn ei weled, nag yn ei adnabod ef; ond chwi a'i hadwaenoch ef, o herwydd y mae yn aros gyda chwi, ac ynoch y bydd efe. Nis gadawaf chwi yn ymddifaid; mi a ddeuaf attoch chwi. Etto ennyd bach, a'r byd ni'm gwêl mwy, eithr chwi a'm gwelwch. Canŷs bŷw wŷf fi, a bŷw fyddwch chwithau hefyd. Y dydd hwnnw y gwybyddwch fy môd i yn fy Nhâd, a chwithau ynofi, a minneu ynoch chwithau. Yr hwn fydd a'm gorchymynion i ganddo, ac yn eu cadw hwŷnt, efe yw'r hwn fydd yn fy ngharu i; a'r hwn fydd yn fy ngharu i, a gerir gan fy Nhâd i; a minneu a'i caraf ef, ac a'm hegluraf fy hun iddo. Dywedodd Judas wrtho, (nid yr Iscariot) Arglwydd, pa beth yw'r achos yr wyt ar fedr dy eglurhâu dy hun i ni, ac nid i'r bŷd? Yr Jesu a attebodd ac a ddywedodd wrtho, Os car nêb fi, efe a geldw fy ngair, a'm Tâd a'i car yntef, a nyni a ddeuwn atto, ac a wnawn ein trigfa gydag

Dydd llun yn wythnos y Sul-gwyn.

gydag ef. Yr hwn nid yw yn fy ngharu i, nid yw yn cadw fy ngeiriau; a'r gair yr ydych yn ei glywed, nid eiddofi ydyw, ond eiddo y Tâd a'm hanfonedd i. Y pethau hyn a ddywedais wrthy ch a mi yn aros gyda chwi; Eithr y Diddanuudd, yr Ys- pryd glân, yr hwn a enfyf yn y Tâd yn ff enw i, efe a ddyfsg i chwi yr holl bethau, ac a ddwg ar gôf i chwi yr holl bethau a ddywedais i chwi. Yr wyf yn gadel i chwi dangnheddyf, fy nhangnheddes yr ydwyf yn ei rhoddi i chwi; nid fel y mae y byd yn rhoddi yr wyf yn rhoddi i chwi; na thralloder eich calon, ac nag ofnad. Clywloch fel y dywedais wrthy ch, yr wyf yn myned ymmaith, ac mi a ddeuaf atoch. Pe carech fi, chwia lawenhaech am i mi ddyw- edyd, Yr wyf yn myned at y Tâd; canys y mae fy Nhad yn fwy na myfi. Ac yrawron ydywedais i chwi cyn eiddy- fod, fel pan ddêl, y credoch; Nid ymddiddanaf a chwi nemmwr bellach; Canys tywyfsg y byd hwn sydd yn dyfod, ac nid oes iddo ddim ynofi. Ond fel y gwypo'r byd fy môd i yn caru y Tâd; ac megis y gorchymynnodd y Tâd i mi, felly yr wyf yn gwneuthur.

Mydd Lun yn wythnos y Sul-gwyn

Y Coleg

Duw, yr hwn ar gysen i'r amser ymma a ddyfcaist galonnan dy ffyddloniaid, gan anfon iddynt lewyrch dy lan Yspryd; Caniadha i ni trwy yr unbyw Yspryd, ddeall yr iawn farn ymmob pêth, a beth lawenyachu yn ei wgn- fydedig ddiddanwch estwyf ryglyddau Jesu Grift ein la- chawdr, yr hwn fydd yn byw, ac yn reyrnasu gyda ibi yn undeb yr unbyw Yspryd, yn un Duw heb drangs na gorph- en. Amen.

Yn lle yr Epistol. Act. 10. 34.

Peter a agorodd ei eneu, ac a ddywedodd, yr wyf yn deall mewn gwirionedd, nad ydyw Duw dderbywiwr wyneb. Ond ymmheb cen- hedl, y neb sydd yn ei ofni ef, ac yn gweithredu cyfi- awnder, sydd gymmeradwy ganddo ef. Y gair yr hwn a anfonodd Duw i blant Is- rael gan bregethu tangne- ddyf trwy Jesu Grift, efe yw Arglwydd pawb oll. Chwychwi a wyddoch y gair a fu yn holl Judea, gan ddechreu o Galilea, wedi y bedydd a bregethodd Joan; Y modd yr eneiniodd Duw Jesu o Nazareth a'r Yspryd glân,

glân, ac a nerth, yr hwn a gerddodd o amgylch gan wneuthur daioni, ac iachau pawb a'r oedd wedi eu gor-thymmu gan ddiafol: oblegid yr oedd Duw gydag ef. A ninnau ydym dystion o'r pethau oll a wnaeth efe yngwlad yr Iddewon, ac yn Jerusalem, yr hwn a laddasant, ac a groes-hoeliasant ar bren. Hwn a gyfododd Duw y trydydd dydd, ac a'i rhoddes ef i'w wneuthur yn amlwg. Nid i'r bobl oll, eithr i'r tyffion etholedig o'r blaen gan Dduw, sef i ni, y rhai a fwytasom, ac a yfasom, gydag ef, wedi ei adgyfodi ef o feirw. Ac efe a orchymynnodd i ni bregethu i'r bobl, a thyftiolaethu mae efe yw'r hwn a ordeiniwyd gan Dduw, yn farn-wr byw a meirw. I hwn y mae'r holl Brophwydi yn dwyn tyftiolaeth, yn derbyn pawb a gredo ynddo ef faddeuant pechodau, drwy ei enw ef. A Pheter etto yn llefaru y geiriau hyn, syrthiodd yr Yspryd glân ar bawb a oedd yn clywed y gair. A'r rhai o'r enwaediad a oeddŷnt yn credu, cynnifer ac a ddaethent gyda Pheter, a synnasnt am dywallt dawn yr Yspryd glân ar y cenhedloedd hef-

yd. Canys yr oeddŷnt yn eu clywed hwŷ yn llefaru a thafodau, ac yn mawrygu Duw. Yna yr attebodd Peter, A all neb luddias dwfr, fel na fedyddier y rhai hyn, y rhai a dderbyniasant yr Yspryd glân, fel ninnau? Ac efe a orchymynnodd eu hedyddio hwynt yn enw yr Arglwydd; yna y deifysiasant arno aros tros ennvd o ddyddiau.

Yr Efengyl S. Joan, 3. 16.

FElly y carodd Duw y bŷd, fel y rhoddodd efe ei unig-anedig Fâb, fel na choller pwy bynnag a gredo ynddo ef, onid caffael o honaw fywyd tragywyddol. Oblegid ni ddanfonodd Duw ei Fâb i'r byd i ddamnio'r bŷd, ond fel yr achubid y byd trwyddo ef. Yr hwn sydd yn credu ynddo ef ni ddemnir: eithr yr hwn nid yw yn credu, a ddamnwyd eusys; o herwydd na chredodd yn enw unig-anedig Fâb Duw. A hon yw'r ddamnmedigaeth, ddyfod goleuni i'r byd, a charu o ddynion y tywyllwch yn fwy na'r goleuni; canys yr oedd eu gweithredodd hwy yn ddrwg, O herwydd pob un a'r sydd yn gwneuthur drwg, sydd yn casau y goleuni.

Dydd Mawrth yn wythnos y Sul-gwyn.

euni, ac nid yw yn dyfod i'r
goleuni, fel nad argyodder
ei weithredoedd ef; Ond
yr hwn sydd yn gwneuthur
gwirionedd, sydd yn dyfod
i'r goleuni, fel yr eglurha-
er ei weithredoedd. Mae
yn Nuw y gwnaed hwynt.

*Dydd Mawrth yn wythnos y
Sul-gwyn.
Y Colest.*

Duw, yr hwn ar gyfen i'r
damser ymma a ddyfcaist
galonau dy ffyddloniaid, gan
anfon iddynt lewyrch dy lân
Yspryd; Caniadau i ni trwy
yr unbyrw Yspryd ddeall yr
iawn farn ymmbôb pêth, a
byth lawenyachu yn ei wynfyd-
etig ddiadawch ef, trwy ry-
glyddau esu Grîst ein Iach-
awr, yn awn sydd yn bŵ, ac
yn teyrnasu gyda thi yn und-
eb yr unbyrw Yspryd, yn un
Duw heb drangc no gorphen.
Amen.

Yn lle yr Epistol. Act. 8. 14.

PAnglybu yr Apostolion
yn Jerusalem dderbyn
o Samaria air Duw, hwy a
anfonasant attynt Beter ac
Joan. Y rhai wedi eu dyfod
i wared, a weddiasant dro-
fytnt, ar iddynt dderbyn yr
Yspryd glân. Canys etto
nid oedd efe wedi syrthio
ar neb o honynt, ond yr oe-
ddynt yn unig medi eu bed-

yddio yn enw yr Arglwydd
Jesu. Yno hwy a ddodasant
eu dwylaw arnynt, a hwy a
dderbyniasant yr Yspryd
glân.

Yr Ewangel. S. Joan. 10. 1.

YN wir, yn wir, meddaf
i chwi, yr hwn nid yw
yn myned i mewn drwy'r
drws i gorlan y defaid ei-
thr sydd yn dringo ffordd
arall, lleidr ac yspeiliwr yw.
Ond yr hwn sydd yn myned
i mewn drwy'r drws, bug-
ail y defaid ydyw. I hwn y
mae y dryffor yn agoryd, ac
y mae y defaid yn gwrando
ar ei lais ef; ac y mae efe
yn galw ei ddefaid ei hun
erbyn eu henw; ac yn eu
harwain hwy allan. Ac we-
di iddo yru allan ei ddefaid
ei hun, y mae efe yn myned
o'u blaen hwy, a'r defaid
sydd yn ei ganlyn ef; oble-
gid y maent yn adnabod ei
lais ef. Ond y dieithr ni's
canlynant, eithr ffoant odd-
iwrtho, oblegid nad adwae-
nant lais dieithriaid. Y
ddammeg hon a ddywed-
odd yr Jesu wrthynt; ond
hwy ni wybuant pa bethau
ydoedd y rhain yr oedd efe
yn eu llefaru wrthynt. Am
hynny yr Jesu a ddywedodd
wrthynt drachefn, Yn wir,
yn wir meddaf i chwi, myfi
yw

Sul y Drindod.

yw drŵs y dafaid. Cynni-
fer oll ag a ddaethant o'm
blaen i, lladron ac yspeil-
wyr ynt; eithr ni wrandaw-
odd y defaid arnynt. Myfi
ŷw y drŵs: os a neb i me-
wn drwofi, *ese a fydd cad-*
wedig: ac *ese a â i mewn*
ac allan, ac a gaiff borfa.
Nid ŷw lleidr yn *dysod* ond
i ledratta, ac i ladd, ac i
ddeftrywio, myfi a ddaeth-
ym *fel a Caent* fywjd, ac y
caent *ef yn helaethach*.

Sul y Drindod.

Y Coleg.

Hollalluog a thragymydd.
Hol Dduw, yr hwn a rodd-
aist i ni Râs dy weision, gan
gyffessu ac addef y wir ffydd,
i adnabod gogoniant y drag-
ymyddol Drindod, ac yn nerth
y duwiol fawredd i addoli yr
undod: Nyni a attolygwn i
ti fôd i ni trwy gadernid y
ffydd bon, gael ein hamddeff-
yn oddiwrth bôb gwrthwyneb,
yr hwn wŷt yn byw, ac yn te-
yrnasu, yn un Duw bŷth, heb
ddiwedd. Amen.

Yn lle yr Epistol. Dat. 4. 1.

YN ol y pethau hŷn yr
edrychais, ac wele ddr-
ŵs wedi ei agorjd yn y nef,
a'r llais cyntaf a glywais,
oedd *fel llais udcorn yn ym-*
ddiddan a mi; gan ddywe-
dud, Dring i fynnu ymma, a
mi a ddangosaf i ti y pethau

ŷy raid eu bod arol hŷn. Ac
yn y man yr oeddwn yn yr
yspryd: ac wele, yr oedd
gorfeddfaingc wedi ei gosod
yn y nef, ac un yn eistedd
ar yr orfeddfangc: A'r
hwn oedd yn eistedd ôdd
yn debyg yr olwg arno i *fa-*
en Ialpis a Sardin: ac yr
oedd *enfys* o amgylch yr or-
feddfaingc, yn debyg yr ol-
wg arni i Smaragdus. Ac
ynghylch yr *orfeddfaingc* yr
oedd pedair *gorfeddfaingc* ar
hugain: ac ar y *gorfeddfa-*
ingciau y gwelais bedwar
Henuriad ar hugain yn ei-
stedd, wedi eu gwisco mewn
dillad gwnnion; ac yr o-
oedd ganddynt ar eu penau
goronau aur. Ac yr oedd
yn *dysod* allan o'r *orfeddai-*
ngc, fellt, a tharanau, a llei-
siau; ac yr oedd faith o lam-
pau tân yn llosgi ger bron
yr orfeddfaingc, y rhai ŷw
faith Yspryd Duw. Ac o
flaen yr orfeddfaingc yr yd-
oedd môr o wjdr, yn debyg
i grystal; ac ynghanol yr
orfeddfaingc, ac ynghylch
yr orfeddfaingc, yr oedd pe-
dwar anifail yn llawn o ly-
gaid o'r tu blaen, ac o'r tu
ol. A'r anifail cyntaf oedd
debyg i lêw, a'r ail anifail
yn debyg i lô, a'r trydydd
anifail oedd ganddo wyneb
fel dŷn, a'r pedwerydd ani-

fail oedd debyg i eryr yn rhedeg. A'r pedwar anifail oedd ganddynt, bob un o honant, chwech o adenydd o'u hamgylch, ac yr oedd-ynt oddi fewn yn llawn lly-gaid; ac nid oedd-ynt yn gorphwys ddwydd a nŷs, gan ddywedyd, Sanct, Sanct, Sanct. Arglwydd Dduw Hollallu-og, yr hwn oedd, a'r hwn fydd, a'r hwn fydd i ddyfod. A phan fyddo yr anifeiliaid yn rhoddi gogoniant, ac an-rhydedd, a diolch, i'r hwn oedd yn eistedd ar yr orle-ddfanc, yr hwn fydd yn byw yn oes oesoedd, Y mae y pedwar Henuriaid ar hu-gain yn syrthio ger bron yr hwn oedd yn eistedd ar yr orleddfaingc, ac yn addoli yr hwn fydd yn byw yn oes oesoedd; ac yn bwrw eu co-ronau ger bron yr orfedd-faingc, gan ddywedyd; Tei-lwng wyt o Arglwydd i dderbyn gogoniant, ac an-rhydedd, a gallu; canys ti a greaist bob peth, ac o her-wydd dy ewyllys di y maent, ac y creuwyd hwylt.

Yr Ewngyl. S. Joan. 3. 1.

YR oedd dyn o'r Phari-seaid, a'i enw Nicodem-us, pennaeth yr Iddewon; Hwn a ddaeth at yr Iesu liw nŷs, ac a ddywedodd

wrtho, Rabbi, nyni a wy-ddom mai dyscawdr ydwy't ti, wedi dyfod oddiwrth Dduw; canys ni allen neb wneuthur y gwrthiau hyn yr wyt ti yn eu gwneuthur, oni bae fôd Duw gydag ef. Iesu a attebodd ac a ddyw-edodd wrtho, Yn wŷr, yn wir, meddaf i ti. oddieithr geni dyn drachefn, ni ddi-chon efe weled teyrnas Dduw. Nicodemus a ddy-wedodd wrtho, Pa fôd y dichon dyn ei eni, ac efe yn hên? a ddichon efe fyned i grôth ei lam eilwaith, a'i eni? Iesu a attebodd ac a ddywedodd yn wir, yn wir meddaf i ti. oddieithr geni dyn o ddwfr ac o'r Yspryd, ni ddichon efe fyned i mewn i deyrnas Dduw. Yr hyn a aned o'r cnawd, fydd gna-wd: a'r hyn a aned o'r Yspryd, fydd or Yspryd. Na ryfedda ddywedyd o hon-ofi wrthit, Y mae yn rhaid eich geni chwi drachefn. Y mae'r gwylt yn chwythu lle y mynno, a thi a glywi ei swm ef- ond ni wyddost o ba le y mae yn dyfod, nag i ba le y mae yn myneb: Felly y mae pob un a'r a aned o'r Yspryd. Nicode-mus a attebodd ac a ddyw-edodd wrtho. Pa fôd y di-chon y pethau hyn fôd? Iesu

Y Sul cyntaf gwedi'r Drindod.

Jesu a attebodd ac a ddywedodd wrtho, A wyt ti yn ddyscawdr yn Israel, ac ni wyddost y pethau hyn? Yn wir, yn wir, meddaf i ti, mae yr hyn a wyddom yr ydym yn ei lefaru, a'r hyn a welom yr ydym yn ei dyfthiolaethu; a'n tyfthiolaeth ni nid ydych yn ei derbyn. Os dywedais i chwi bethau daiarol, a chwithau nid ydych yn credu; pa fôdd, os dywedais i chwi bethau nefol, y credwch? Ac ni escynnodd neb i'r nef, oddieithr yr hwn a ddesynnodd o'r nef, sef Mâb y dŷn, yr hwn fydd yn y nef. Ac megis y derchafedd Moses y sarph yn y diffaethwch, felly y mae yn rhaid dercharfu Mâb y dŷn: Fel na chollier, pwy bynnag, a gredo ynddo ef, onid caffael o honaw fywyd tragwyddol.

Y Sul cyntaf gwedi'r Drindod.

Y Coleg.

Duw, yr hwn wyt wir nerth i bawb oll ac ystyrymddiried ynot, yn drugarog derbyn eingweddiau; A chan na ddichon gwendid ein marwol anian wneuthur dim ââ hebot ti, Caniadkâ i ni gymorth dy râd, felly bo i ni gan gadu dy orchymynnion, ryngu bodd i ti ar ewyllys a

gwestbred; trwy Jesu Crist ein Harglwydd. Amen.

Tr Epistol i S. Joân. 4. 7.

ANwyliaid, carwneugil, fydd; oblegid cariad o Dduw y mae; a phôb un ac fydd yn caru o Dduw y ganwyd ef, ac y mae efe yn adnabod Duw. Yr hwn nid fyw yn caru, nid adnabu Dduw; oblegid Duw cariad fyw. Yn hyn yr eglurwyd cariad Duw tuagattom ni, oblegid ddanfon o Dduw ei unig anedig Fâb i'r byd, fel y byddem fyw trwyddo ef. Yn hyn y mae cariad, nid am i ni garu Duw, ond am iddo ef ein caru ni. ac anfon ei Fâb i fôd yn iawn dros ein pechodau. Anwyliaid, os felly y carodd Duw ni; ninau hysyd a ddylem garu eu gilydd. Ni welodd neb Dduw erioed; os carwn ni eu gilydd, y mae Duw yn trigo ynom, ac y mae ei gariad ef yn berffaith ynom. Wrth hyn y gwyddom ein bod yn trigo ynddo ef, ac yntef ynom ninnau, am ddarfod iddo roddi i ni o'i Yspryd. A ninnau a welom, ac ydym yn tyfthiolaethu, ddarfod i'r Tâd ddanfon y Mâb, i fôd yn iachawdr i'r byd. Pwy bynnag a gyffeso fôd Jesu yn Fâb Duw, y mae Duw yn aros ynddo

ynddo ef, ac yntef yn Nuw. A nyriadnabnom, ac a gredafom y cariad fydd gan Dduw tuagattom ni. Duw cariad yw: a'r hwn fydd yn aros mewn cariad, fydd yn aros yn Nuw, a Duw ynddo yntef. Yn hyn y perffeithiwyd ein cariad ni fel y caffom hyder ddwydd y farn, oblegid megis ac y mae efe, yr ydym ninnau hefyd yn y byd hwn. Nid oes ofn mewn cariad, eithr y mae perffaith gariad yn bwrw allan ofn: oblegid y mae i ofn boenedigaeth: a'r hwn fydd yn ofn ni pherffeithiwyd mewn cariad. Yr ydym ni yn ei garu ef, am iddo ef, yn gyntaf ein caru ni. Os dywed neb. Yr wyf yn caru Duw, ac efe yn caisau ei frawd, celwyddog yw: canys yr hwn nid yw yn caru ei frawd yr hwn a welodd, pa fodd y gall efe garu Duw yr hwn ni's gwelodd? A'r gorchymmyn hwn fydd gennym oddiwrt ho ef, bod i'r hwn fydd yn caru Duw, garu ei frawd hefyd.

Tr Efengyl. S. Luc. 16. 19.

YR oedd rhŷw ŵr goludog, ac a wisgwyda phor phor a lliain main, ac yr oedd yn cymmeryd byd da

yn helaeth-wych beunydd: Yr oedd hefyd rhŷw gardot-tyn, a'i enw Lazarus, yr hwn a fwrdd wrth ei borth et yn gornwŷdlyd: Ac yn chwennychu cael ei borthi a'r briwsion a syrthieu oddiar fwrdd y gŵr cyfoethog, ond y cwn a ddaethant, ac a lyfasant ei gornwŷdlyd ef. A bu, i'r cardottyn farw, a'i ddwyn gan yr Angelion i fynwes Abraham: a'r goludog hefyd a fu farw ac a gladwyd. Ac yn uffern efe a gododd ei olwg, ac efe mewn poenau, ac a ganfu Abraham o hirbell, a Lazarus yn ei fynwes. Ac efe a lefodd, ac a ddywedodd, O dâd Abraham, trugarhâ wrthif, a danfon Lazarus i drochi pen ei fŷs mewn dwfr, ac i oeri fy nhafod: canys fe a'm poenir yn y fflam hon. Ac Abraham a ddywedodd, Ha fâb, coffa i ti dderbyn dy wyq-fyd yn dy fywyd, ac fellŷ Lazarus ei adfyd, ac yn awr y diddenir ef, ac y poenir ditheu. Ac heblaw hyn oll, rhyngom ni a chwithau y siccrhawyd gagendor mawr: fel na ollo y rhai a fynnent, drammwy oddiyma ottoch chwi, na'r rhai oddiyna drammwy attom ni. Ac efe a ddywedodd, Yr wyf yn at-tolwg

Yr ail Sul gwedi'r Drindod.

tolwg i ti, gan hynny, odad, ddanfôn o honot ef i dŷ fy-
nhad: Canys y mae i mi
bump o frodyr; fel y tyfti-
olaetho ef iddynt hwy rhag
dyfod o honynt hwythau he-
fyd i'r lle poenus hwn. Abr-
aham a ddywedodd wrtho,
Y mae ganddynt Moses a'r
Prophwydi; gwrandawant
arnynt hwy. Yntef a ddy-
wodod. Nage, y Tâd Abra-
ham; eithr os a un oddiwr-
rth y meirw attynt, hwy a
edifarhant. Yna Abraham
a ddywedodd wrtho, Oni
wrandawant ar Moses a'r
Prophwydi, ni chredant ch.
waith, pe codai un oddiwr-
th y meirw.

Yr ail Sul gwedi'r Drindod.

Y Coleg.

O Arglwydd, yr hwn ni
phelli byth gynnorthwyo
a llywodraethu y rhai yr yd-
wyt yn eu meithrin yn dy
ddilys ofn a'th gariad, cadw
ni, ni attolygwn i ti, dan dy
ddarbodus noddod, a phar i ni
yn ddibaid ofni a charu dy
Enw bendigedig, trwy Fesu
Grifft ein Harglwydd. Amen.

Yr Epistol. i S. Joan 3 13.

NA ryfeddwch, fy mro-
dyr, os yw'r byd yn
eich casau chwi. Nyni a
wyddom ddarfod ein sym-
mud ni o farwolaeth i fy-

wyd, oblegid ein bod yn ca-
ru y brodyr; yr hwn nid
yw yn caru ei frawd, y mae
yn aros ym marwolaeth,
pob un ac sydd yn casau ei
frawd, lleiddiad dyn yw; a
chwi a wyddoch nad oes i
un lleiddiad dyn fywyd tra-
gwyddol yn aros ynddo. Yn
hyn yr adnabuom gariad
Duw, oblegid doddi o hon-
aw ef ei einioes drosom ni;
a ninnau a ddylem dodi ein
heinioes tros y brodyr. Ei-
thr yr hwn sydd ganddo dda-
r byd hwn, ac a welo ei
frawd mewn eisieu, ac a ga-
eo ei dofturi oddiwrtho, pa
fodd y mae cariad Duw yn
aros ynddo ef? Fy mhlant
bychain nâ charwn ar air
nag ar dafod yn unig, eithr
mewn gweithred a gwirio-
nedd. Ac wrth hyn y gwy-
ddom ein bod o'r gwirion-
edd, ac y sicrhawn ein ca-
lonnau ger ei fron ef. Ob-
legid os ein calon a'n con-
demnia, mwy yw Duw na'n
calon, ac efe a wŷr bob peth,
Anwŷlyd, os ein calon ni'n
eondemnia, y mae gennym
hyder ar Dduw. A pha berth
bynnag a ofynnwm, yr ydym
yn ei dderbyn ganddo ef, o-
blegid ein bod yn cadw ei
orchymynnion ef, ac yn gw-
neuthur y pethau sydd yn
rhyngu bodd yn ei olwg ef.

A

Y trydydd Sul gwedi'r Drindod. -

A hwn yw en orchymyn ef, gredu o honom yn Enw ei Ffab ef Iesu Grist, a charu eu gilydd, megis y rhoesefe orchymmyn ini. A'r hwn fydd yn oadw ei orchymynion ef. fydd yn trigo ynddo ef, ac yntef ynddo yntef: ac wrth hyn y gwjddom ei fod ef yn aros ynom, sef o'r Yspryd a roddes ef ini

Tr Esgynl. S. Luc. 14. 16.

R Hŷw ŵr a wnaeth swpper mawr, ac a wahoddodd lawer: Ac a ddanfennodd ei wās brŷd swpper, i ddywedyd wrth y rhai a wahoddafid, Deuwch, canys weithian y mae pob peth yn barod. A hwy oll a ddechreuafant yn un-fryd ymescusodi. Y cyntaf a ddywedodd wrtho. Mi a brynais dyddŷn, ac y mae yn rhaid i mi fyned a'i weled: atolwg i ti, cymmer fi yn escusodol. Ac arall a ddywedodd, Mi a brynais bum iâu o ychen, ac yrydwys yn myned i'w profi hwynt: attolwg i ti, cymmer fi yn escusodol. Ac arall a ddywedodd, Mi a briodais wraig, ac am hynny ni's gallaf ddyfod, A'r gwās hwnnw, pan ddaeth adref, a fynegodd y pethau hyn i'w Arglwydd. Yna gŵr y tŷ wedi digio, a

ddywedodd wrth ei wās, dds allan ar frŷs i heolŷdd ac ystrydoedd y ddinas, a dŵg i mewn ymma y tlodion, a'r anafus, a'r cloffion: a'r deillion. A'r gwās a ddywedodd, Arglwydd, gwnaethpwyd fel y gorchymynnaist, ac etto y mae lle. A'r Arglwydd a ddywedodd wrth y gwās. Dos allan i'r priffyrdd a'r caeau, a chymell hwynt i ddyfod i mewn fel y llanwer fy nhŷ. Canys yr wyf yn dywedyd i chwi, na chaiff yr un o'r gwyr hynny a wahoddwyd, brofi o'm swpper i.

*Y trydydd Sul gwedi'r Drindod.
Y Colest.*

A Rglwydd ni a atolygwn i ti yn drugarog ein gwrando, a megis y rhoddaist i ni feddylfrŷd calon i weddio, caniaadh drwy dy fawr nerth i ni gael ein hamddiffyn a'n diddanu ymmob perigl ac adfyd trwy Iesu Grist ein Harglwydd Amen.

Tr Epistol, 1. S. Pet. 5. 5.

B Yddwch bawb yn oftyngedig i'w gilydd, ac ymdrwsiwch oddifewn a gofyingeiddrwydd: oblegid y mae Duw yn gwrthwynebu y beillchion, ac yn rhoddi grās i'r rhai gofyingedig. Ymddarostyngwch gan hynny tan Alluog law Dduw fel

Y pedwaredd Sul gwedi'r Drindod.

fel i'ch derchafu mewn am-
fer cyfaddas: Gan fwrw
eich holl ofal arno ef, can-
ys y mae efe yn gofalu tro-
soch chwi. Byddwch iobr,
a gwiliwch; oblegid y mae
eich gwrthwynebwyr diatol,
megis llew rhuadwy, yn
rhodio oddiamgylch, gan
geisio y neb a allo ei lyng-
cu. Yr hwn gwrthwyneb-
wch yn gadarn yn y ffydd,
gan wybod fod yn cyflani
yr un blinderau yn eich bro-
dyr, y rhai fydd yn y byd.
A Duw pob grâs, yr hwn
a'ch galwodd chwi i w dra-
gwyddol *ogoniant i'rwy Grist*
Jesu, wedi i chwi ddioddef
ychydig, a'ch perffeithio
ehwi, a'ch cadarnhau, a'ch
cryfhau, a'ch sefydlo; Iddo
ef y byddo y gogoniant, a'r
gallu, yn oes oesoedd. *Amen*

Tr Efrogyl, S. Luc. 15. 1.

AG yr oedd yr holl Buh-
licanod a'r pechaduri-
aid yn neffau atto ef i wr-
ando arno. A'r Phariseaid,
a'r Scrifennyddion a rw-
gnachasant, gan ddywedŷd.
Ymae hwn yn derbyn pe-
chaduriaid, ac yn bwyttu
gyda hwynt. Ac efe a ad-
roddodd wrthynt y ddameg
hon, gan ddywedŷd. Pa
ddŷn o honoch a chanddo
gant o ddefaid, ac os cŷll un

o honŷnt, nad yw yn gadel
yr amynun pum ugain yn
yr anialwch, ac yn myned
arol yr hon a gollwŷd, hŷd
oni chaffo efe hi? Ac wedi
iddo ei chael efe, a'i dŷg hi
ar ei yfswyddau ei hun yn
llawen. A phan ddêl adref
efe a eilw ynghŷd ei gŷlei-
llion a'i gymmydogion, gan
ddywedŷd wrthynt, Llaw-
enhewch gyda mi, canys ce-
fais fy nafad a gollasid. Yr
wyfyn dywedŷd i chwi, mae
felly y bŷdd llawenydd yn
y nêf am un pechadur a e-
disarhao, mwy nag am onid
un pum ugain o rai cyfiawn,
yr rhai nid rhaid iddynt wrth
edifeirwch. Neu pa wraig,
a chanddi ddêg dryllo arian
os cŷll hi un dryll, na oleu
ganwŷll, ac *y fŷbo'r ty*, a che-
isio yn ddyfal *bydonis* caffo
ef? Ac wedi iddi ei gael, hi
a eilw ynghŷd ei chyfeille-
fan a'i chymydygesau, gan
ddywedŷd. Cyd-lawenhe-
wch a mi, canys cefais y
dryll a gollaswn. Felly me-
ddaf i chwi, y mae llawen-
ydd yngwydd *Angelion Duw*
am un pechadur a edisarhao

*Y Pedwerydd Sul gwedi'r
Drindod.*

Y Coleg.

O Dduw Nodd-wr pawb
oll y fŷdd yn ymddiried
ynat,

Y pedwaredd Sul gweddi'r Drindod.

ynot, heb pa un nid oes dim nerthawg, na dim sanctaidd, chwanega ac amiba arnom dy drugaredd, fel y gallom (a thi yn llymawdr ac yn dy wjsog i ni) dreiddio drwy'r peithau bydol, môd na chollom yn llwyr y peithau tragy-wyddol: Caniadhâ hyn nefol Dâd, er mwyn Fesu Grift ein Harglwydd. Amen.

Yr Epistol, Rhuf. 8. 18.

YR ydwyf yn cyfrif nad yw dioddefiadau yr amfer presennol hwn, yn haeddau eu cyffelybu i'r gogoniant a ddatcuddir i ni. Canys awydd-fryd y creadur fydd yn disgwyl am ddatcuddiad meibion Duw, Canys y creadur fydd wedi ei ddarostwng i oferedd, nid o'i fodd, eithr oblegid yr hwn a'i darostyngodd: Tan obaith y rhyddheir y creadur ynteu hefyd, o gaethiwed, llygredigaeth, i rydd-did gogoniant Plant Duw. Canys ni a wyddom fod pob creadur yn cŷd ocheneidio ac yn cŷd ofidio hyd y pryd hyn. Ac nid yn unig y creadur, ond ninnau hefyd y rhai fydd gennym flaen ffryd yr Yspryd; yn ydym ninnau ein hunain hefyd yn ocheneidio ynom ein hunain, gan ddisgwyl y mabwy-

siad, fel prynedigaeith ein corph.

Yr Efengyl. S. Luc. 6. 16.

BYddwch gan hynny drugarogion, megis ac y mae eich Tâd yn drugarog. Ac na fernwch, ac ni'ch bernir, na chondemniwch, ac ni'ch condemnir; madd, euwch, a maddeuir i chwithau; Rhoddwch, a rhodd, ir i chwi; mesur da dwysedig, ac wedi ei yscwŷd, ac yn myned trofodd a roddant yn eich mynwes: canys a'r un mesur ag y mesurir y mesurir i chwi drachefn. Ac eise a ddywedodd ddammeg wrthynt, A ddi, chon y dall dwyfo'r dall? oni syrthian ill dau yn y clawdd. Nid yw'r discybl uwchlaw ei athro; eithr pob un perffaith a fydd fel ei athro. A phaham yr wyti yn edrych ar y brycheuyn fydd yn llygad dy frawd, ac nad ydwyf yn ystyried y trawst fydd yn dy lygad dyhun? Neu pa fodd y gelli ddywedyd wrth dy frawd. Fy mrawd, gâd i mi dynnu allan y brycheuyn fydd yn dy lygad, a thitheu heb wedled y trawst fydd yn dy lygad dyhun? O ragrithiwr, bwrw allan y trawst o'th lygad dyhun yn gyntaf, ac yna

Y pumed Sul gweddi'r Drindod.

na y gweli yn eglur dynnu
allan y brycheuyn sydd yn
llygad dy *frawd*.

*Y pumed Sul gweddi'r Drindod,
Y Coleg.*

CAniadhâ Arglwydd, ni a
Cattolygwn i ti, fôd i chwyl
y byd hwn, trwy dy roledig-
aeth di gael ei drefnu mor
dangneddysol ac y gallo dy E-
glwys dy wasanaethu yn llaw-
en ym mhob duwiol heddwch.
trwy Fesu Grist ein Harg-
lwydd. Amen.

Yr Epistol. 1 S. Pet. 3. 8.

BYddwch oll yn unfryd,
yn cŷd-oddef a'u gilŷdd,
yn caru fel brodyr, yn dru-
garogion, yn fwynaid, nid
yn talu drwg am ddrwg,
neu senn am senn; eithr
yngwrthwyneb, yn bendi-
thio; gan wŷbod mae i hyn
i'ch galwyd, fel yr etifedd-
och fendith. Canys y nêb a
ewyllysio hoffi bywyd, a gw-
eled dyddiau da, attalied ei
dafod oddiwrth ddrwg, a'i
wefusau rhag adrodd twyll.
Gocheled y drwg, a gwna-
ed y da; ceisied heddwch,
a dilynned ef. Canys y mae
llygaid yr Arglwydd ar y
rhai cyfiawn, a'i glustiau
ef tuagat eu gweddi hwynt,
eithr y mae wyneb yr Arg-
lwydd yn erbyn y rhai sy'n
gwneuthur dawg; A phwy

a'ch dryga chwi, os bydd-
wch yn dilyn yr hyn sydd
dda? Eithr o byddi chwi
hefyd ddioddef o herwydd
cyfiawnder, dedwydd yd-
ych; ond nag ofnch rhag
eu bosn hwynt, ac na'ch cy-
nhyrfer; Eithr sancteiddi-
wch yr Arglwydd Dduw yn
eich calonau.

Yr Efengyl S. Luc. 5. 1.

BU hefyd a'r bobl yn pw-
ysio atto i wrando gair
Duw, yr oedd yntef yn se-
fyll yn ymyl llyn Genesar-
eth; Ac efe a weleu ddwy
long yn sefyll wrth y llyn;
a'r pyscod-wyr a aethant a-
llan o honynt, ac oeddynt yn
golchi eu rhwydan. Ac efe
a aeth imewn i uno'r llong-
au, yr hon oedd eiddo Sim-
on, ac a ddymunodd arno
wthio ychydig oddiwrth y
tir; ac efe a eisteddodd ac
a ddyscodd y bobloedd allan
o'r llong. A phan beidiodd
a llefaru, efe a ddywedodd
wrth Simon, Gwthia i'r
dwfn, a bwriwch eich rhwy-
ydau am helfa. A Simon a
attebodd, ac a ddywedodd
wrtho o feistr, er i ni boe-
ni ar hyd y nêb, ni ddaliaf-
om ni ddim; etto ar dy air
di, mi a fwriaf y rhwyd Ac
wedi iddynt wneuthur hyn-
ny hwy a ddaliafant liaws

mawr

Y chweched Sul gwedi'r Drindod.

mawr o byscod; a'u rhwyd
hwynt a rwygodd. A hwy
a amneidiafant ar eu cyfei-
llion oedd yn y llong arall, i
ddyfod iw cynorthwy hw-
ynt; a hwy a ddaethant, a
llanwasant y ddwy long o-
nld oedd ynt hwy ar soddi; A
Simon Peter pan welodd
hynny, a syrthiodd wrth li-
niau'r Jesu, gan ddywedyd,
Dôs ymmaith oddiwrthif ca-
nys dyn pechadurus wyfi, o
Arglwydd. Oblegid braw a
ddaethu arno ef, a'r rhai
oll oedd gydag ef o herwydd
yr *helfa* byscod a ddaliafant
hwŷ; A'r un ffynŷd a Jaco
ac Joan *hesyt* meibion Ze-
bedeus, y rhai oedd gyfran-
nogion a Simon. A dywed-
odd yr Jesu wrth Simon,
Nag *ofna*; o hyn allan y
deli ddynion. Ac wedi idd-
ynt ddwŷn y llongau i dir,
hwŷ a adawfant bob peth,
ac a'i dilynasant ef.

Y chweched Sul gwedi'r Drindod
Y Colect.

DUw yr hwn a arlwyaisf
i'r rhai a'th garant gy-
frŷw bethau daionus ac y
sydd uwch ben pob deall dŷn,
tywallt i'n calonau gyfrŷw
serch arnat, fel y byddo i ni
gan dy garu uwch law pob
dim, allu mwynhau dy adde-
widion. y rhai sy fwy rhigor-
ol na dim a fe'i romni ei ddei-
fys; trwy Jesu Grist ein

Harglwydd. Amen.

Yr Epistol. Rhaf 6. 3.

ONi wyddoch chwi am
gynifer o honom ac a
fedyddiwyd i Grist Jesu, ein
bedyddio ni iw farwolaeth
ef? Claddwyd ni gan hynŷ
gydag ef trwy feddŷdd i farw-
olaeth, fel megis y cyfodwyd
Christ o feirw trwy ogoni-
ant y Tâd; felly y rhodiom
ninnau hesyd mewn new-
ydd-deb buchedd. Canys os
gwnaed ni yn gŷdblanhigi-
on i gyffelybiaeth ei farwo-
laeth ef, felly y byddwn i
gyffelybiaeth ei adgyfodiad
ef. Gan wybod hyn, ddar-
fod croeshoelio ein henddyn
ni gydag ef er mwyn diry-
mu corph pechod, fel rhag-
llaw na wafanaethom bech-
od. Canys y mae yr hwn a
fu farw, wedi ei ryddhau
oddiwrth bechod. Ac os bu-
om feirw gyda Christ, yr yd-
ym ni yn credu y byddwn
ffrŷw *hesyd* gydag ef; Gan wy-
bod nad yw Christ, yr hwn a
gyfodwyd oddiwrth y meirw,
yn marw mwyach, nad ar-
glwyddiaetha marwolaeth
arno mwyach. Canys fel y
bu efe farw; efe a fu farw
unwaith i bechod; ac fel y
mae yn bŷw, bŷw y mae i
Dduw. Felly chwithau *hesy-
d*, cyfrifwch eich hunain yn
feirw i bechod, eithr yn ffrŷw
i

T Seithfed Sul gwedi'r Drindod.

I Dduw, ynghrist Jesu ein allan oddiyno hŷdoni thal-
Harglwjdd. ech y ffyrlling eithaf.

Yr Eſengyl. S. Mat. 5. 20.

YR Jesu addywedodd wrth ei Ddiscybillion, oni bydd eich cyfiawnder yn helaethach na chyfiawnder yr Scrifennyddion, a'r Phariseaid, nid ewch i mewn i deŷrnas Nefoedd. Clywsoch ddywedyd gan y rhai gŷnt, na ladd: a phwy bynnag a laddo, euog fydd o farn Ond yr ydwŷfi yn dywedŷd i chwi, pŏh un a ddigio wrth ei frawd heb achos, a fydd euog o farn: a phwŷ bynnag a ddywedo wrth ei frawd, Raca, a fydd euog o gyngor, a phwy bynnag a ddywedo dydi ynŷd a fydd euog o dŷn uffern. Gan hynny, os dygi dy rodd i'r allor, ac yno dyfod i'th gŏf fod gan dy frawd ddim yn dy erbyn, Gad yno dy rôdd ger bron yr allor, a dŏs ymaith: yn gyntaf cymmoder di a'th frawd, ac yno tyred, ac offrw m dy rôdd; Cytuna a'th wrthwŷneb-wr ar frŷs. tra fyddech ar y ffordd gydag ef: rhag un amſer i'th wrthwŷneb-wr dy roddi di yn llaw'r barnwr, ac i'r barnwr dy roddi at y ŷwŷddog, a'th daflu yngharchar. Yn wir meddaf i ti, ni ddoi di

*Y Seithfed Sul gwedi'r Drindod.
Y Coleŷ.*

ARglwŷdd yr holl nerth a'r cadernid, yr hwn wyt Awdwr a rhoddwr pŏh daioni, planna yn ein calonau gariad dy Enw, ychwanega ynom wr grefŷdd, Maetha nym i a pŏh daioni, ac o'th fawr drugaredd cadw ni yn yr unrhw, wrth Jesu Grist ein Harglwŷdd. Amen

Yr Epistol. Rhuf. 6. 19.

YN ŏl dull dynol yr ydwŷf yn dywedŷd, oblegid gwendid eich cnawd chwi. Canŷ megis ag y rhoddaŷoch eich aelodau yn weifion i aflendid, ac anwiredd i anwiredd; sellu yr awrhon rhoddwch eich aelodau yn weifion i gyfiawnder, i ŷanŷteiddrwydd. Canŷ pan oeddŷch yn weifion pechod, rhyddion oeddŷch oddiwrth gyfiawnder. Pa ffrwŷch gan hynay, oedd i chwi y prŷd hyuny, o'r pethau y mae arnoch yr awr hon gywilŷdd o'u plegid? Canŷ diwedd y pethau hynny ŷw marwolaeth. Ac yrawr hon, wedi etch rhyddhau oddiwrth bechod, a'ch gwneuthur yn weifion i Dduw, y mae i chwi eich ffrwŷch yn ŷanŷteiddrwydd

Tr wythfed Sul gwedi'r Drindod.

Gleiddrwydd, a'r diwedd yn fywŷd tragywŷddol. Canŷs cyflog pechod ŷw marwol-aeth: eithr dawn Duw ŷw bywyd tragywŷddol trwy Jezu Grist ein Harglwydd. Amen.

Tr Efengyl. S. Marc. 8. 1.

YN dyddiau hynŷ, pan oedd y dyfra yn fawr i-awn, ac heb ganddŷnt ddim iw fwytta, y galwodd yr Je-su ei ddiscybillion atto, ac a ddywedodd wrthŷnt, yr wy-fi yn tofturio wrth y dyfra, oblegid y maent hwŷ drid-iau welthian yn aros gyda mi, ac nid oes ganddŷnt ddim iw fwytta: Ac os gol-lyngaf hwynt ymmaith ar eu cythlwng, i'w teiau eu hunaln, hwŷ a lewŷgant ar y ffordd: canŷs rhai o ho-hŷnt a ddaeth o bell. A'i ddysybillion ef a'i hattebas-ant, o ba le y gall nêb ddig-oni y rhai hŷn a bara, ym-ma yn yr anialwch? Ac efe a ofynnodd iddŷnt, Pa sawl torth ŷydd gennych? A hwŷ a ddywedasant, Saith. Ac efe a orchymynodd i'r dyr-fa eistedd ar y llawr, ac a gymmerodd y saith dorth, ac a ddiolchodd, ac a'u to-rodd hwŷnt, ac a'u rhoddes iw ddysybillion, fel y golôd-ent hwŷnt ger eu bronau. A gosodasant hwynt ger

bron y bobl. Ac yf oedd ganddŷnt ychydig byscod bychain: Ac wedi iddo fen-dithio, efe a barodd ddodi y rhai hynŷ helŷd ger eu bronau hwŷnt; A hwŷ a fwŷttasant, ac a ddigonwyd, a hwŷ a gosodasant o'r briw-ŷwŷd gweddill, saith fased-aid. A'r rhai a fwytasant oedd ynghŷlch pedair mil: ac efe a'u gollyngodd hw-ynt ymmaith.

Yr 8 Sul gwedi'r Drindod.

Y Colect.

ODduw, yr bwn trwy dy ddiball ragluniaeth wyt yn llywodraethu pôb pêth yn y nêf a'r ddariar; yn ufudd ni a atolygw i ti fwrw oddi-wrthŷm bôb pêth niweidiol, a rhoddi o bonot i ni bôb pêth a fyddo dâ ar ein llês, trwy Jezu Grist ein Harglwydd. Amen.

Tr Epistol. Rhuf. 8. 12.

YBrodyr, dyled-wyr yd-ym, nid i'r cnawd, i fyw yn ôl y cnawd. Canŷs os bŷw yr ydych yn ôl y cnawd meirw fyddwch; eithr os ydych yn marweiddio gw-eithredoedd y corph trwy'r Ysprŷd. bŷw fyddwch, Ca-nŷs y sawl a arweinir gan Ysprŷd Duw, y rhai hyn ŷydd blant i Dduw. Canŷs ni

Y nawfed Sul gweddi'r Drindod.

ni o derbyniafoc'h Yspryd
caethiwed drachefn i beri
ofn; eithr derbyniafoc'h Ys-
pryd mabwysiad, trwy'r hwn
yr ydym yn llefain Abba
Dad. Y mae yr Yspryd hwn
yn cŷd-tyftiolaethu a'n hys-
pryd ni, ein bod ni yn blant
i Dduw. Ac os plant, etife-
ddion hefyd, set etifeddion
i Dduw, a chŷd-etifeddion
a Christ; os ydym yn cŷd-
ddioddef gydag ef, fel i'n
cŷd ogonedder hefyd.

Yr Eſengyl. S. Mat. 7. 14.

Y Mogelwch rhag y gau
brophwydi, y rhai a dde-
uant attoch yngwisgoedd
defaid, ond oddi-mewn blei-
ddiaid rheibus ydynt hwy.
Wrth eu ffrwythau yr ad-
nabyddwch hwynt. A gaf-
cl rhai rawn-win oddiar
ddrain, neu figys oddir yf-
call? Felly pob pren da
sydd yn dwyn ffrwythau da,
ond y pren drŵg sydd yn
dwyn ffrwythau drŵg. Ni
ddichon pren da ddwyn ffr-
wythau drŵg, na phren
drŵg ddwyn ffrwythau da.
I ob pren heb ddwyn ffrw-
yth da, a dorrir i lawr, aca
deffir yn tân. O herwydd
paham, wrth eu ffrwythau
yr adnabyddwch hwynt; nid
pob un sydd yn dywedyd
wrthaf, Arglwydd, Arglw-

ydd, a ddaw i mewn i deyr-
nas Nefoedd, ond yr hwn
sydd yn gwneuthur ewyllŷs
fy Nhadau, yr hwn sydd yn y
Mefoedd.

Y 9 Sul gweddi'r Drindod.

Y Coleg.

C Aniadhâ i ni Arglwydd,
atolwg i ti, yr Yspryd i
feddwl ac i wneuthur byth y
cyfrifw bethau ag a fo cyfiawn;
fel y byddo i ni (y rhai ni a-
llwn hebot wneuthur dim sy
dda) allu trwm ti fyw ynol
dy ewyllŷs, trwy Fesu Crist
ein Harglwydd. Amen.

Yr Epistol. I Cor. 10. 1.

NI synnawn i chwi fod
heb wybod, frodyr fod
ein tadau oll tan y cwmwl,
a'u myned oll trwy y mor;
A'u hedyddio hwy oll i Mo-
ses, yn y cymmwl, ac yn y
mor; A bwytta o bawb o
honynt yr un bwyd Ysphy-
dol, ac yfed o bawb o hon-
ynt yr un ddiod yspydol:
(canys hwy a yfalant o'r
graig yspydol oedd yn
canlyn; a'r graig oedd
Griff) Eithr ni bu Dduw
fodlon i'r rhan fwyaf o hon-
ynt, canys cwympwyd hw-
ynt yn y diffaethwch. A'r
pethau hyn a wnaed yn siam-
plau i ni, fel na chwennychem
ddrygioni, megis ac y chwe-
nnychasant hwy. Ac na
K 2 fyddwch

Y nawfed Sul gwedi'r Drindod.

fyddwch eulyn-addolwyr, megis rhai o honynt hwy, fel y mae yn scrifennedig. Eisteddodd y bobl i fwyta, ac i yfed, ac a gyfodasant i chwareu. Ac na odinebwn, fel y godinebodd rhai o honynt hwy, ac y syrthiodd mewn un dydd dair mil ar hugain. Ac na themptiwn Grist, megis ac y temptiodd rhai o honynt hwy, ac a'i deftrywjd gan feirph. Ac na rwgnechwch, megis y grwguachodd rhai o honynt hwy, ac a'i deftrywjd gan y dinistrydd, A'r pethau hyn oll a ddigwyddasant yn fiamplau iddynt hwy, ac a scrifennwyd yn rhybydd i ninnau, ar y rhai y daeth terfynau yr oesoedd. Am hynny, yr hwn sydd yn tybied ei fod yn sefyll, edryched na syrthio Nid ymaflood yn och demtpasiwn, o'nid un dynol : eithr ffyddlon i'w Duw, yr hwn ni âd eich temptiowchlaw'r hyn a alloch. eithr a wna yng-hyda'r temptasiwn ddiangfa hefyd, fel y galloch ei ddwyn

Yr Efrogyl. S. Luc. 16. 1.

YR Jesu a ddywedodd wrth ei ddyscyblion, Yr oedd rhŷw i'r goludog, yr hwn oedd ganddo oruchwiliwr, a hwn a gyhuddwyd wrtho, ei fod ef megis yn

afradloni ei ddâ ef. Ac efe a'i galwodd ef, ac a ddywedodd wrtho, Pa beth yw *hyn* yr wyf yn ei glywed am datnat? dyro gyfrif o'th oruchwiliaeth. Canys ni elli fod mwy yn oruchwiliwr. A'r goruchwiliwr a ddywedodd ynddo ei hun, Pa beth a wnaf, canys y mae fy Arglwydd yn dwyn yr oruchwiliaeth oddi arnaf? cloddio ni's gallaf, a chardotta fydd gywilyddus gennif. Mi a wn beth a wnaf, fel pan i'm bwrier allan o'r oruchwiliaeth, y derbyniont fi i'w tai. Ac wedi iddo alw atto bob un o ddyledwyr ei Arglwydd, efe a ddywedodd wrth y cyntaf, Pa faint sydd arnati o ddyled i'm Harglwydd? Ac efe a ddywedodd, Can mesur o olew. Ac efe a ddywedodd wrtho, Cymmer dy scrifen, ac eistedd ar frys, ac scrifynna ddêg a deugain. Yna y dywedodd wrth un arall, A pha faint o ddyled sydd arnat titheu? Ac efe a ddywedodd, Can mesur o wenith. Ac efe a ddywedodd wrtho, Cymmer dy scrifen, ac scrifenna bedwar ugain. A'r Arglwydd a ganmolodd y goruchwiliwr anghyfiawn, am iddo wneuthur yn gall : oblegid y mae plant y byd hwn yn gallach

Y degfed Sul gwedi'r Drindod.

gallach yn eu cenhedlaeth, na Phlant y goleuni. Ac yr wŷfyn dywedŷd i chwi, Gwnewch i chwi gyfeillion o'r Mammon anghyfiawn: fel pan fo eisien arnoch, i'ch derbyniont i'r tragwŷddol bebyll.

*Y 10 Sul gwedi'r Drindod,
Y Colest.*

BYdded dy drugarog glistiau, O Arglwydd, yn agored i weddian dy ufudd weision, ac fel y bo iddŷnt gael eu gofynion, gwna iddŷnt erchi y cyfiŷw bethau ac a ryngo fodd i ti, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. Amen.

Yr y Epistol. i Cor. 12. 1.

AM Ysrydol ddonniau Afrodŷr, ni synnwn i chwi fod heb wŷbod. Chwi a wyddoch mae Cenhedloedd oeddŷch, yn eich arwain ymmaith at yr eulunod mudion, fel i'ch tywyfid. Am hynny yr wŷf yn yspsu i chwi, nad oes neb yn llefaru trwy Ysryd Duw, yn galw yr Jezu yn escymmun beth; ac ni all neb ddywedyd yr Arglwydd Jezu eithr trwy yr Ysryd glân. Ac y mae amryw ddonniau, eithr yr un Ysryd. Ac y mae amryw weinidogaethau, eithr yn un Arglwydd. Ac y mae amryw weithrediadau, ond yr un ŷw Duw, yr hwn

sydd yn gweithredu pob peth ym mhŷwb. Eithre-glurhad yr Ysryd a roddir i bob un er lleihad. Canŷ, i un trwy yr Ysryd y rhoddir ymadrodd doethineb, ac i arall ymadrodd gwybodaeth trwy yr un Ysryd. Ac i arall ffydd trwy yr un Ysryd; ac i arall ddawn i iachau, trwy yr un Ysryd; Ac i arall wneuthur gwrthiau, ac i arall Brophwydoliaeth, ac i arall wahaniaeth ysprydoedd, ac i arall amrwy dafodau, ac i arall gyfieithiad tafodau. A'r holl bethau hyn y mae'r un a'r unrhyw Ysryd yn eu gweithredu gan rannu i bob un o'r nailltu, megis y mae yn ewyllysio.

Yr Efengyl. S. Luc. 19. 41.

AG wedi iddo ddyfod yn Agos, pan welodd efe y ddinas, efe a wylodd trosti, Gan ddywedyd, pe gwybasit ditheu, ie yn dy ddydd hwn, y pethau a berthyaent i'th heddwch; eithr y maent yn awr yn guddiedig oddiwrtth dy lygaidd. Canys daw y dyddiau arnat, a'th elynion a fwriant glawdd o'th amgylch, ac a'th amgylchant, ac a'th warchaeant o bob parth; Ac a'th wnant yn gydwaftad a'r llawr, a'th blant o'th

Tr unfedârddeg Sul gwedi'r Drindod.

o'th fewn; ac ni adawant
ynot faen ar faen: o her-
wydd nad adnabuoſt amſer
dy ymweliad. Ac eſe a aeth
i mewn i'r Deml, ac a dde-
cheuodd fwrw allan y rhai
oedd yn gwerthu ynddi ac
yn prynu: Gan ddywedyd
wrthynt, Y mae yn ſcriſen-
nedig. Fy nhŷ i, ty gweddi
ŷw: eithr chwi a'u gwnae-
rthoch yn ogof lladron. Ac
yr oedd eſe beunŷdd yn a-
phrawiaethu yn y Deml.

Yr II Sul gwedi'r Drindod.

Y Coleg.

Duw, yr hwn wŷt yn eg-
luro dy Hollalluog nerth,
yn bennaf gan ddangos trug-
aredd a thoſturi, yn drugarog
dyro i ni y cyfrŷw feſur o'th
Râs, fel y bo i ni gan reſeg
ar hyd ffordd dy orchymmy-
nion, gyrbaeddyd dy radol add-
ewidion, a chael ein gwneu-
thur yn gyfanogion o'th nef-
ol dryſſor, trwy Feſu Grîſt ein
Harglwyſd. Amen.

Fr Epistol. i Cor. 15. 1.

YR ydwŷf yn yſpyſu, i
chwi (irodŷr) yr Efeng-
yl a bregethais i chwi, yr
hon hefyd a dderbyniaſoch,
ac yn yr hon yr ydŷch yn
ſeſŷll. Trwy yr hon i'ch ce-
dwir hefyd, os ydŷch yn dal
yn eich cōf, a pha ymad-

rodd yr Efengylais i chwi,
oddieithr darſod i chwi gre-
du yn ofer. Canŷ mi a dr-
addodais i chwi ar y cyntaf,
yr hyn hefyd a dderbyniais,
farw o Grîſt tros ein pech-
odau ni, ynol yr Scrythy-
rau: Ai gladdu, a'i gyſodi
y trydydd dydd ynol yr
Scrythyrau: A'i weled ef
gan Cephas, yna gan y deu-
dddeg, Wedi hynny y gwel-
wyd ef gan ſwŷ na phum-
cant brodyr ar unwaith, o'r
rhai y mae y rhan fwyaf yn
aros hyd yr awron; eithr
rhai a hunafant. Wedi hy-
ny y gwelwyd ef gan Jaco,
yna gan yr holl Apoſtolion.
Ac yn ddiweddaſ oll y gwel-
wyd ef gennif ſinneu hefyd,
megis gan un an-phymmig
Canys myſi ŷw'r lleiaf o'r
Apoſtolion, yr hwn nid wyf
addas i'm galw yn Apoſtol,
am i mierlid Eglwys Dduw.
Eithr trwy râs Duw yr yd-
wyf yr hyn ydyf; a'i râs
ef, yr hwn a rôddwyd i mi,
ni bu yn ofer; ond mi a la-
furais yn helaethach na hw-
ynt oll; ac nid myſi chw-
aith, ond grâs Duw yr hwn
oedd gyda mi. Am hynny
pa un bynnag a'i myſi a'i
hwynt hwy; ſelly yr ydym
yn pregethu, ac ſelly y
credaſoch chwi.

T deuddegfed Sul gwedi'r Drindod.

Tr Efengyl S. Luc. 18. 9.

CRïst a ddywedodd y ddammeg hon hefyd, wrth y rhai oedd yn hyderu arnynt eu hunain eu bod yn gyfiawn, ac yn diystyru eraill: Dau wr a aeth i fynu i'r Deml i weddio: un yn Pharisead, a'r llall yn Bublican. Y Pharisead o'i sefyll a weddiodd rhyngddo ac ef ei hun fel hyn. O Dduw, yr wif yn diolch i ti nad wyfi fel y mae dynion eraill, yn drawsion, yn anghyfiawn, yn odinebwr; neu fel y Publican hwn chwaith. Yr wif yn ymptydio ddwywaith yn yr wythnos, yr wif yn degymmu cymmaint oll a'r feddaf. A'r Publican gan sefyll o herbell, ni fynaeu cymmaint a chodi ei olygon tua'r nef, eithr efe a gurodd ei ddwyfron, gan ddywedyd, O Dduw bydd drugarog wrthi' bechadur. Dywedaf i chwi, aeth hwn i wared iwyd, wedi ei gyfiawnhau yn swydd na'r llall: canys pob un ac sydd yn ei dderchafu ei hun, a oftyngir; a phob un ac sydd yn ei ostwng ei hwn, a dderchefir.

Y 13 Sul gwedi'r Drindod.

Y Coleg.

Hollalluog a thragwddol Dduw, yr hwn yn wast-

ad wif barottach i wrandod na nyni i weddio, ac wif arferol o roddi mwy nag a archorn, neu a ryglyddom, tywallt arnom amlder dy drugaredd, gan faddau i ni y cyfrwberthau ac y mae ein cydwybod yn eu bosni, rhoddai ni y cyfrw ddaionus berthau, nad ym deillwng i'w gosyn, ond i'w ryglyddom a chyfringaid Jesu Grïst, dy Ffâd di, a'n Harglwydd ni. Amen.

Tr Epistol. 2 Cor. 3. 4.

Y Cyfrw hyder sydd genym trwy Grïst ar Dduw: Nid o herwydd ein bod yn ddigonol o honom ein hunain, i feddwl ddim megis o honom ein hunain, eithr ein digonedd ni fodd o Dduw: Yr hwn hefyd a'n gwnaeth ni yn weinidogion cymmwys y Taffament newydd; nid i'r llythyren ond i'r Yspryd. Canys y mae y llythyren yn lladd, ond yr Yspryd sydd yn bywhau, Ac os bu gweinidogaeth angueu mewn llythyrennau wedi ei hargraphu ar gerrig, mewn gogonaint, fel na alleu plant yr Israel edrych yn graff yn wyneb Moses, gan ogoniant ei wynebpryd, yr hwn ogoniant a ddilewyd: Pa fodd yn hytrach na bydd gweinidogaeth yr Yspryd mewn gogoniant? ca-

Y Trydyddarddeg Sul gwedi'r Drindod.

nŷs os bu gweinidogaeth
damnedigaeth yn ogoniant,
mwy o lawer y mae gwein-
idogaeth cyfiawnder yn rh-
agori mewn ogoniant.

Yr Eſengŷl. S. Marc. 7. 31.

YR Jesu a aeth drachetu
ymmaith o dueddau Ty-
rus a Sidon, ac a ddaeth hyd
fôr Galilea, trwy ganol ter-
fynau Decapolis. A hwy a
ddygasant atto un byddar
ac attal dywedŷd arno, ac a
attolygasant iddo ddodi ei
law arno ef. Ac wedi iddo
ei gymmeryd ef o'r nailltau
allan o'r dyrfa, efe a estyn-
nodd ei fyledd yn ei gliffi-
au ef, ac wedi iddo boeri,
efe a gyffyrddodd a'i dafod
ef. A chan edrŷch tua'r nêf
efe a ocheneidiodd ac a ddy-
wedodd wrtho, Ephphatha,
hynny ŷw, ymagor. Ac yn
ebrwŷdd ei glustiau ef a a-
gorwyd, a rhwym ei dofod
a ddattodwyd, ac efe a lefa-
rodd yn eglur. Ac efe a wa-
harddodd iddynt ddywedŷd
i nêb: ond pa mwyaf y gw-
aharddodd efe iddynt, mwy
o lawer y cyhoeddasant. A
synnu a wnaethant yn an-
feidrol, gan ddywedŷd, Da
y gwnaeth efe bôb peth, y
mae efe yn gwnenthur i'r
byddeir glywed, ac i'r mu-
dion ddywedŷd.

Y 13 Sŷl gwedi'r Drindod.

Y Coleŷ.

Holl-alluog a thrugarog
Dduw, o rodd prŷ un yn
unig y daw, bôd i'th bobl ffy-
ddlon dy wasanaethu yn gy-
wir, ac yn foledig: Caniad-
bâ, ni a erfynwn i ti, allu o
bonom felly dy wasanaethu
di yn y bywyd hwn, fel na
phallo gennym yn y diwedd
fwynbau dy nefol addewidion
trwy baeddedigaethau. Jesu
Grist ein Harglwydd. Amen.

Yr Epistol Gal. 3 16.

I Abraham y gwnaethpw-
ŷd yr addewidion, ac iw
hâd ef. Nid ŷw yn dywed-
ŷd Ac iw hadau megis am
lawer, ond megis am un,
Ac i'th hâd ti; yr hwn yw
Crist. A hŷn yr wŷf yn ei
ddywedŷd, am yr ammod a
gadornhawyd o'r blaen gan
Dduw ynghrist, nâd ŷw y
Ddeddf oedd bedwar cant
a ddeg ar hugain o flynyddo-
edd wedi, yn ei ddirymmu,
i wneuthur yr addewid yn
ofer. Canŷs o'r Ddeddf y
mae yr etifeddiaeth, nid yw
mwyach o'r addewid: ond
Duw a'i rhoddodd i Abra-
ham drwy addewid. Bêth
gan hynny yw'r Ddeddf?
oblegid troffeddau y rhodd-
wŷd hi yn ychwaneg, hŷd
oni

oni ddeleu yr hâd, ir hwn y gwnaethid yr addewid; a hi a drefnwyd trwy Angelion, yn Haw Cyfryngwr. A chyfryngwr nid yw i un; ond Duw sydd un. A ydychw y Ddeddf gan hynny yn erbyn addewidion Duw? Na atto Duw; canys pe rhoefid Ddeddf a allaseu fyw hân, yn wir o'r Ddeddf y buaseu cyfiawnder. Eithr cyd-gaedd yr Scrythur bôb peth tan bechod, fely rhoddid yr addewid trwy ffydd Jesu Grîst, i'r rhai sy yn credu

Yr Esgaf S. Luc. 10. 23.

GWyn fydd y llygaid sy'n gweled y pethau yr ydych chi yn eu gwled, Canys yr wyf yn dywedyd i chi, ewyllysio o lawer o brophwydi a brenhinoedd weled y pethau yr ydych chi yn eu gwled, ac ni's gwelfant; a chlywed y pethau yr ydych chi yn eu clywed, ac ni's clywsant. Ac wele, rhŷw gyfreithwr a gododd gan ei demtio ef, a dywedyd, Athro, pa bêth a wna i gael etifeddu bywyd tragywddol? Yntef a ddywedodd wrtho, Pa bêth sydd Scrifennedig yn y gyfraith? pa fôdd y darllenni? Ac efe gan ateb a ddywedodd, Ti a geri yr Arglwydd Dduw

a'th holl galon. ac a'th holl enaid, ac a'th holl nerth, ac a'th feddwl; a'th gymmydog fel di dy hun. Yntef a ddywedodd wrtho, Ti a atebais yn uniawn; gwna hyn, a byw fyddi. Eithr efe, yn ewyllysio ei gyfiawnhâu ei hun, a ddywedodd wrth yr Jesu, A phwy yw fy nghymmydog? A'r Jesu gan ateb a ddywedodd, Rhŷw ddyn oedd yn myned i wared o Jerusaleml i Jericho, ac a syrthiodd ym mŷc lladron, y rhai wedi ei ddiofoc ef a'i archolli a aethant ymaith, gan ei adael yn hanner marw. Ac ar ddamwain, rhyw offeiriad a ddaeth i wared y ffordd honno, a phan ei gwelodd, efe a aeth o'r tu arall heibio. A'r un ffurfiad Lefiad hefyd, wedi dyfod i'r fan, a'i weled ef, aeth o'r tu arall heibio, Eithr rhyw Samariad wrth ymdaith, a ddaeth atto ef, a phan ei gwelodd, a doffuriodd; Ac a aeth atto, ac a rwymodd ei archollion ef, gan dywallt ynddynt olew a gwin; ac a'i gosododd ef ar ei anifail ei hun, ac a'i dŷg ef i'r lletty, ac a'i hymgeleddodd. A thrannoeth wrth fyned ymmaith, efe a dynnodd allan ddwy geinlog, ac a'u rhoddodd i'r lletty, ac

Y Pedwar ardddeg Sul gwedi'r Drindod.

ac a ddywedodd wrtho, Cymer ofal trosto; a pha beth bynnag a dreulfech yn ychwaneg. pan ddelwyt drachefn mi a'i talaf i ti. Pwy gan hynny o'r tri hyn yr ydwyt ti yn tybied ei fod yn gymmydog i'r hwn a syrthiasu ym-mhlith y lladron? Ac eise a ddywedodd, yr hwn a wnaeth drugaredd ac ef. A'r Jesu am hynny a ddywedodd wrtho, Dôs, a gwna ditheu yr un môdd.

Y 14^a Sul gwedi'r Drindod.

Y Coleg.

Hollallnog a thraggywyddol Dduw, dyro i ni anghwaneg o ffydd. gobaith a chariad perffaith, ac fely gallom gael yr byn yr wyt yn ei addo, gwna i ni garu yr hyn yr wyt yn ei orchymyn, trwy Jesu Crist ein Harglwydd. Amen.

Tr Epistol. Gal. 5. 16.

YR wyt yn dywedyd, Rhodiwch yn yr Yspryd, ac na chyflawnwch drachwant y cnawd. Canys y mae y cnawd yn chwenychu yn erbyn yr Yspryd, a'r Yspryd yn erbyn y cnawd, a rhai hyn a wrthwynebant eu gilydd, fel na all och wneuthur beth bynnag a ewyllysioch. Ond os gan yr Yspryd i'ch arweinir, nid ydych tan y Ddeddf. Hefyd amlwg yw gweithredoedd

y cnawd, y rhai yw, tor-priodas, godineb, aflendid, anlladrwydd, Delw-addoliaeth, swyn-gyfaredd, casineb, cynhennau, gwynfydau, llid, ymrifonau, ymbleidlo, heresiau, Censigennau, llofruddiaeth, meddwdod, cyfeddach, a chyffelyb i'r rhai hyn; am y rhai yr wyfi yn rhag-ddywedyd wrthyich, megis ac y rhag ddywedais, na chais y rhai sy yn gneuthur y cyfryw bethau eitifeddu teyrnas Dduw. Ei thr ffurwyth yr Yspryd yw cariad, llawenydd, tangneddyf, hîr-ymaros, cymmwynasgarwch, daioni, ffydd, addfwynder; dirwest. Yn erbyn y cyfryw nid oes Ddeddf. A'r rhai sydd yn eiddo Crist a groeshoeliafant y cnawd, a'u wyniau, a'u chwantau.

Tr Efengyl S. Luc. 17. 11.

BU hefyd, ac eise yn myned i Jerusalem, fyned o hono ef trwy ganol Samaria a Galilea. A phan oedd eise yn myned i mewn i rîw dref, cyfarfu ac ef ddêg o wîr gwahangleision, y rhai a safasant o hirbell; A hwî a godasant eu llêf, gan ddywedyd, *Jesu feistr trugarba wrthym.* A phan welodd eise hwynt, eise a ddywedodd wrthynt, *Ewch a dangoswch eich*

T Pymthegfed Sul gwedi'r Drindod.

eich hunain i'r offeiriad. *Ar* bu *fel* yr oeddynt yn myned, *fe* a'u glanhawyd hwynt. *Ac* un o'honynt, pan welodd *ddarfod* ei iachau a ddych, welodd, gan foliannu Duw a' *llêf* uchel; *Ac* *ese* a syrthiodd ar ei wyneb wrth ei draed *ef*, gan ddiolch iddo; a Samariad oedd *ef*. A'r Jesu gan ateb a ddywedodd, Oai lanhawyd y dëg? ond pa le y mae'r naw? Ni chared a ddychwelasant i roi gogoniant i Dduw ond yr eflron hwn. *Ac* *ese* a ddywedodd wrtho *Cyfod*, a dds ymmaith, dy ffydd a'th iach-aodd.

Y 15. Sul gwedi'r Drindod.

Y Coleg.

CAdw, attolygwn i ti *Ar* Arglywydd, dy Eglwys a'th dragymyddol drugaredd; a chan na ddichon gwendid dyn hebot ti onid syrthio, cadw ni b'ith trwy dy borth oddiwrth bôb peth niweidiol, ac arwain ni at bob peth buddiol i'n bichydwrïaeth, trwy Jesu Grist ein Harglywydd. *Amen.*

Tr Epistol Gal. 6. 11.

GWelwch cyhyd y llythyr a scrifennais attoch a'm llaw *fy* hun *Cynnifer* ac *fy* yn ewyllysio ymdeghau yn y cnawd, y rhai hyn *fy*

yn eich cymmell i'ch enwaedu, yn unig *fel* nad erlidier hwy oblegid croes Crist. Canys nid yw y rhai a enwaedir eu hunain yn cadw y *Ddedaf*; ond ewyllysio y maent enwaedu arnoch chwi, *fel* y gorfoleddont yn eich cnawd chwi. Eithr na atto Duw i ni ymfroffio, ond ynghroes ein Harglywydd Jesu Grist; drwy yr hwn y croeshoeliwyd y byd i mi, a minneu i'r byd. Canys ynghrist Jesu ni ddichon. Enwaediad ddim, na dienwaediad, ond creadur newydd. *A* *rhynifer* ac a rodiant yn ol y rheol hon, tangneddys arnynt a thrugaredd, ac ar Israel Duw. O hyn allan, na flined neb fi; canys dwyn yr wyfi yn fy nghorph nodau'r Arglywydd Jesu. Grâs ein Harglywydd Jesu Grist a fyddo gyda'ch ysparyd chwi, frodyr, *Amen.*

Tr Efengyl S. Mat. 6. 24.

NI ddichon neb wasanaethu dau Arglywydd, canys naill a'iese a gasa y naill ac a gar y llall, ai *ese* a ymlŷn wrth y naill, ac a esculusa'r llall Ni ellwch wasanaethu Duw a Mammon. Am hynny meddasi chwi, na *ofelwch* am eich bywyd, pa bêth a *fwjda*och, neu pa beth

Tr unffeddarbymtheg Sul gwedi'r Drindod.

bêth a yfoch; nag am eich corph, pa bêth a wiscoch; onid yw'r bywyd yn fwy na'r bwyd, a'r corph yn fwy na'r dillad? Edrychwch ar adar y Nefoedd? Oblegid nid ydynt yn hau, nag yn medi, nag yn cywain i yfcorboriau, ac y mae eich Tad nefol yn eu porthi hwy; o-nid ydych chi yn rhagori llawer arnynt hwy? A phwy o honoch gan ofalu a ddichon chwanegu un cufydd at ei faintioli? A pham yr ydych chi yn gofalu am ddillad? ystyriwch lili'r maes, pa fodd y maent yn tyfu: nid ydynt nag yn llafurio, nag yn nyddu: Eithr yr wyf yn dywedyd i chi, na wiscoch Solomon yn ei holl ogoniant, fel un o'r rhai hyn. Am hynny os dillada Duw felly lysieu y maes, yr hwn fydd heddyw, ac y foru a fwrir i'r ffwrn: oni ddillada efe chi yn hytrach o lawer, o chi o ychydig ffydd. Am hynny na ofelwch, gan ddywedjd, Bêth a fwyttawn, neu beth a yfwn, neu a pha beth yr ymddilladwn? (Canys yr holl bethau hyn y mae y cenhedloedd yn eu ceilio) oblegid gwyr eich Tad nefol fod arnoch eisseu yr holl bethau hyn. Eithr yn gyn-

taf celfiwch deyrnas Dduw a'i gyfiawnder ef, a'r holl aethau hyn a roddir i chi yn ychwaneg. Na ofelwch gan hynny tros drannoeth: canys trannoeth a ofala am ei bethau ei hun, digon i'r diwrnod ei ddrwg ei hun.

Ys 16. Sul gwedi'r Drindod.

Y Coleg.

Arglwydd, atolygwn i ti, fod i'th wastadola dosturi lankâu. ac amddiffyn dy Eglwys: a chan na all hi barhau mewn diogelwch heb dy fendigedig noddod, cadw hi byth gan dy borth a'i bddaiioni, trwy Jesu Grist ein Harglwydd: Amen.

Tr Epistol Ephes. 3. 13.

YR wyf yn dymuno na lwfrhach oblegid fy mlinderau i trosoch, yr hyn yw eich gogoniant chi. O herwydd hyn yr wyfyn plygu fy ngliniau at Dad ein Harglwydd Jesu Grist, O'r hwn yr henwif yr holl deulu yn y Nefoedd, ac ar y ddaiar; A'r roddi o honaw ef i chi ynol cyfoeth ei ogoniant, fod wedi ymgadarnhau mewn nerth, trwy ei Yspryd ef, yn y dyn oddi-mewn: Ar fod Crist yn trigo trwy ffydd yn eich calonau chi: Fel y galloch wedi eich gwreiddio, a'ch seilio

Y ddensfedar bymtheg Sul gwedi'r Drindod.

sellio mewn cariad ymgyffred gyda'r holl Sain & beth yw'r llêd, a'r hyd, a'r dyfneder, a'r uchder; A gwybod cariad Crist yr hwn sydd uwchlaw gwyboddeth; fel i'ch cyflawner a holl gyfiawnder Duw. Ond i'r hwn a ddichon wneuthur yn dra rhagorol, y tu hwnt i bôb peth yr ydym ni yn eu dymuno, neu yn eu meddwl, ynol y nerth sydd yn gweithredu ynom ni. Iddo ef y byddo y gogoniant yn yr Eglwys trwy Grift Jesu, tros yr holl genhedlaethau, hyd yn oes oesoedd. Amen.

Tr. Efengyl S. Luc. 7. 11.

A Bu dranoeth, iddo effyned i ddinas a elwid Nain; a chydag ef yr aeth llawer o'i ddiscybillion, a thyrsa fawr. A phanddaeth efe yn agos at borth y ddinas, wele un marw a ddygid allan, yr hwn oedd unig fab ei fam, a hono yn weddw; a bagad o bobl y ddinas oedd gyda hi. A'r Arglwydd pan welodd hi, a gymmerodd drugaredd arni, ac a ddywedodd wrthi, Nag wyla. A phan ddaeth attynt, efe a gyffyrddodd a'r elor; (a'r rhai oedd yn ei dwyn a safasant) ac efe a ddywedodd, Y mab ieuangc, yr wyf yn

dywedŷd wrthyf, cyfod. A'r marw a gyfododd yn ei eistedd, ac a ddechreuodd lefaru; ac efe a'i rhoddos i'w fam. Ac osn a ddaeth ar lawb; a hwy a ogoneddasant Dduw, gan ddywedŷd, prophwyd mawr a gyfododd yn eu plith; ac ymwelodd Duw a'i bobl. A'r gair hwn a aeth allan am dano drwy holl Judea, a thrwy gwbl o'r wlad oddi amgylch.

*Y 17. Sul gwedi'r Drindod.
Y Colestr*

A Rglwydd, ni a atolygwnt i ti fod dy rad bôb amser yn ein rhagflaenu, ac yn ein dilŷn; a pheri o honot i ni yn wastad ymroddi i bôb gweithred ddâ, trwy Jesu Grift ein Harglwydd. Amen.

Tr. Epistol Ephes. 4. 1.

D Eeifysgan hynŷ arnoch yr wyf carcharor yn yr Arglwydd, ar rodio o honoch yn addas i'r alwedigaeth i'ch galwyd iddi; Gyda phob gofyngeiddrwydd ac addswynder, ynghyd a hîrymaros, gan oddef ei gilydd mewn cariad; Gan fod yn ddyfal i gadw undeb yr Yspryd, ynghwlm tangneddyf. Un corph sydd, ac un yspryd, megis ag i'ch galwyd yn un gobaith eich galwedigaeth; Un Arglwydd,
un

T' daunwrfed Sul gwedi'r Drindod.

un ffydd, un bedydd; Un Duw, a Thad oll yr hwn fydd goruwch oll, a thrwy oll, ac ynoch oll.

Tr Efengyl S. Luc. 14. 1.

BU hefyd pan ddaeth eise i ddy un o bennaethiaid y Phariseaidd ar y Sabbath i swytta bara, iddynt hwythau ei wilied ef. Ac wele, 'r oedd ger ei fron ef ryw ddyn yn glaf o'r dropfi. A'r Jesu gan ateb a lefarodd wrth y cyfieith-wyr, a'r phariseaidd, gan ddywedyd, Ai rhydd iachau ar y Sabbath? A thewi a wnaethant. Ac eise a'i cymmerodd atto. ac a'i iachodd ef, ac a'i gollyngodd ymmaith, ac a attebodd iddynt hwythau, ac a ddywedodd. Afi yn neu ych pa un o honoch a syrth i bwell, ac yn ebrwydd ni's tynn ef allan ar y dydd Sabbath? Ac ni allent roi ateb yn ei erbryn ef am y pethau hyn. Ac eise a ddywedodd wrth y gwahodd-edigion ddammeg, pan ystyriodd fel yr oedd yntyn de-wis yr eisteddle oedd uchaf; gan ddywedyd wrthynt, pan i'th wahodder gan neb i nei-thior, nag eistedd yn y lle uchaf, rhag bod un anrhyddedusach na thi. wedi ei wahodd ganddo; Ac i hwn a'th wahoddodd di ac yntef,

ddyfod a ddywedyd wrthit, Dyro le i hwn, ac yna dechreu o honot ti trwy gywilydd gymmeryd y lle isaf. Eithr pan i'th wahodder, dds ac eistedd yn y lle isaf, fel pan ddelo'r hwn a'th wahoddodd di, y gallo eise ddywedyd wrthit, Y cyfaill, eistedd yn uwch i synu, yna y bydd i ti glod yngw-ydd y rhai a eistedant gyda thi ar y bwrdd. Canys pob un a'i derchafo ei hun a oftyngir; a'r hwn fydd yn ei oftwng ei hun, a ddyrchefir.

Y 18. Sul gwedi'r Drindod.
Y Colest.

O Arglwydd, ni a attolygwn i ti ganiadbau i'th bobl rad i wrthladd profedig aethau y byd, y cnawd, a'r cythrael, ac a phŵr galon a meddwl i'th ddilyn di yr unig Dduw, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. Amen.

Yr Epistol. 1 Cor. 1. 4.

YR ydwyf yn diolch i'ng Duw bob amser drof-och chwi, am y grâs Duw a rodded i chwi ynghrist Jesu; Am eich bôd ymhôb peth wedi eich cyfoethogi ynddo ef, mewn pob ymadrodd a phob gwybodaeth, Megis y cadarnhawyd tyft, iolaeth Crist ynoch. Fel niad

T namynunugain Sul gwedi'r Drindod.

nad ydych yno! mewn un dawn, yn disgwil am ddatcuddiad ein Harglwyd Jesu Grist; Yr hwn hefyd a'ch cadarnha chwi hyd y diwedd, yn ddi-argyoedd, yn nydd ein Harglwyd Jesu Ghrift.

Yr Efengyl S. Mat. 22. 34.

GWedi clywed or Pharisaid ddarfod i'r Jesu oftegu y Saduceaid, hwy a ymgynullasant ynghyd i'r un lle. Ac un o honynt, yr hwn oedd gyfreithiwr, a ofynnodd iddo gan ei demptio, a dywedyd, Athro, pa un i'w'r gorchymyn mawr yn y gyfrith? A'r Jesu a ddywedodd wrtho, Ceri yr Arglwydd dy Dduw a'th holl galon, aca'th holl enaid, ac a'th holl feddwl. Hwn i'w'r cyntaf, a'r gorchymyn mawr; A'r ail sydd gyffelyb iddo, Câr dy gymydog fel di dyhun. Ar y ddau orchymyn hyn, y mae'r holl gyfraith a'r proyhwydi yn sefyll. Ac wedi ymgasclu o'r Phariseaid ynghyd, yr Jesu a ofynnodd iddynt, gan ddywedyd, Beth a dybygwch chwi am Grist? mab i bwy ydyw? dywedent wrtho, Mab Dafydd. Dywedai yntef wrthynt, pa fodd gan hynny y mae Dafydd yn yr Yspryd yn ei alw ef yn Ar-

glwydd? gan ddywedyd, Dywedodd yr Arglwydd wrth fy Arglwydd, Eistedd ar fy neheulaw, hyd oni ofod. wyf dy elynion yn droedfaingc i'th draed ti. Os i'w Dafydd gan hynny yn ei alw ef yn Arglwydd, pa fodd y mae efe yn fab iddo? Ac ni allodd neb ateb gair iddo; ac ni feiddiodd neb o'r dydd hwnnw allan ymosyn ac ef mwyach.

Y 19. Sul gwedi'r Drindod.

Y Colest.

O Dduw, gan na allwn ni bebot ti ryngu bôdd i ti, o'tb drugaredd caniadba fôd i'tb lân Yspryd ymmbôb pêth unioni a llywiaw ein calonnau, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. Amen,

Yr Epistol Ephef. 4. 17.

HYn gan hynny yr wyf yn ei ddywedyd, ac yn ei dystiolaethu yn yr Arglwydd, na rodiach chi mwyach fel y mae y Cenhedloedd eraill yn rhodio yn oferedd eu meddwl; Wedi tywyllu eu deall. wedi ymddi-eithro oddiwrth fuchedd Dduw, drwy'r anwybodaeth sydd ynddynt, trwy ddallineb eu calon: Y rhai wedi diddarbodi, a ymroesant i drythyllwch, i wneuthur pob aflendid yn eu chwant.

Eithr

Y namgnunugain Sul gwedi'r Drindod.

Elthr chwychwi nid *fell* y dyscasiach Grift: Os bu i chwi ei glywed *ef*, ac os dyscwyd chwi ynddo, megis y mae'r gwirionedd yn yr *Jesus*: Dodi o honoch heibio, o ran yr ymarweddiad *cyn-raf*, yr hên ddŷn, yr hwn fydd llygredig ynôl y chwantau twyllodrus: Ac ymadnewyddu yn yspryd eich meddwl, A gwisgo y dyn newydd, yr hwn ynol Duw a grewyd mewn cyfiawnder, a gwir sancteiddrwydd. O herwydd pahan, gan *fwrm* ymmaith gelwydd, dywedwch y gwir bôb un wrth ei gymmodog: Oblegid aelodau ydŷm iw gilydd. Digiwch, ac na phechwch; na *fachluded* yr haul ar eich *di-gofaint* chwi; Ac na roddwch le i *ddiafol*. Yr hwn a ladrataodd, na ladratted mwyach, eithr yn bytrach cymmeryd boen, gan weithio a'i ddwyllo yr hŷn fydd dda. *fel* y byddo ganddo beth iw *gyfrannu*, i'r hwn y mae angen arno. Na ddeued un ymadrodd llygredig allan o'ch geneu chwi; ond y *cyfryw* un ag a *fyddo* da i adeiladu yn *fuddiol*, *fel* y paro râs i'r gwrandaŷr. Ac na thristewch lân Ysp. rvd Duw, trwy'r hwn i'ch feliwyd hyd ddŷdd prynedi-

gaeth. Tynner ymmaith oddiwrthych bôb chwerwedd, a llid, a dig, a *llefain*, a chabledd, gyda phôb drygioni. A byddwch gymwyn naig ar iw gilydd, yn doffuriol, yn maddeu iw gilydd; megis y maddeuodd Duw er mwyn Crist i chwithau.

Yr Efroggi S. Mat. 9. 1.

YR Jesu a aeth i mewn i'r llong, aca aeth trofodd, ac a ddaeth iw ddinas ei hun. Ac wele, hwy a ddygalant atto ŵr *claf* o'r parlys, yn gorwedd mewn gwely; a'r Jesu yn gweled eu ffydd hwy, a ddywedodd wrth y *claf* o'r parlys. Ha *fâb*, cymmer gyffur, madd-euwyd i ti dy bechodau. Ac wele rhai o'r *Scrifennyddion* a ddywedasant ynddŷnt eu hunain, y mae hwn yn cablu. A phan welodd yr Jesu eu meddyliau, *ese* a ddywedodd, Pahan y meddylwch ddrwg yn eich calonau? Canys pa un *bawsaf* ai dywedyd, maddenwyd i ti dy bechodau, ai dywedyd, *cyfod* a rhodia? Eithr *fel* y gwypoch *fôd* awdurdod gan *fâb* y dŷn ar y ddaïar i *fa-ddeu* pechodau(yna a dywedodd *ese* wrth y *claf* o'r parlys) *cyfod*, cymmer dy wely i *fyndu*, a dôs i'th dŷ.

Ac

Yr ngeinfed Sul gwedi'r Drindod.

Ac eise a gyfododd, ac a aeth ymaith i'w dŷ ei hun. A'r tyrfeidd pan walfant, rhyfeddu a wnaethant, a gogoneddu Duw, yr hwn a roeseu gyfrŷw awdurdod i ddynion

*Y 20 Sul gwedi'r Drindod,
Y Coleg.*

Holl-gyfoethog a thrugarog Duw, o'th ragorol ddaioni cadw ni, ni a atolygwn i it, rhag pŵb peth a'n dryga, fel y byddom yn barod yn enaid a chorff i allu a chalónau rhyddion gyflawni y cyfrŷw bethau ag a fynnis ti eu gwneuthur, trwy Fesu Grîst ein Harglwydd. Amen.

Yr Epistol. Ephes. 5. 15.

GWelwch gan hynnŷ, pa fodd y rhodïoch yn ddielceulus: nid fel annoethion, ond fel doethion; Gan brynu'r amser, oblegid y dyddiau sy ddrwg. Am hynnŷ na fyddwch annoethion eithr yn deall beth yw ewyllŷs yr Arglwydd. Ac na feddwer chwi gan win, yn yr hyn y mae gormodedd, eithr llanwer chwi a'r Ys-
pryd: Gan lefaru wrth eu gilydd mewn Psalmu, Hymnau, ac odlau ysprydol: gan ganu a phyngeio yn eich calon i'r Arglwydd, gan ddiolch yn wastad i Dduw'r Tad, am bŵb peth, yn

enw ein Harglwydd Iesu Ghrift, Gan ymddaroftwng iw gilydd yn ofn Duw.

Yr Esgl. S. Mat. 22. 2.

YR Iesu a ddywedodd Cyffelyb yw teyrnas Nefoedd i rŷw irenin a wnaeth briodas i'w Fâb, Ac a ddanfonodd ei weision i alw y rhai a wahoddafid i'r briodas, ac ni fynnent hwŷ, ddyfod. Drachefn eise anfonodd weision eraill, gan ddywedŷd, Dywedwch wrth y rhai a wahoddwŷd, Wele, parotoais fy nghinio, fy ychen a'm pascedigion a laddwŷd, a phŵb peth fydd barod, deuwch i'r briodas. A hwŷ yn ddyfŷtŷr ganddŷnt, a aethant ymmaith, un i'w faes, ac arall iw fasnach, A'r lleill a ddaliafant ei weision ef, ac a'u hammharchasant, ac a'u lladdasant, A phan glybu y brenin, eise a lidiodd, ac a ddanfonodd ei luoedd, ac a ddinistriodd y lleiddiaid hynnŷ, ac a loscodd eu dinas hwŷnt. Yna eise a ddywedodd wrth ei weision, Yn wir y briodas fydd barod, ond y rhai a wahoddafid nid oeddŷnt deilwng. Ewch gan hynnŷ i'r prif-fyrdd, a chynnifer ag a gaffoch, gwahoddwch i'r briodas. A'r gweision hynnŷ a aethant allan i'r prif-fyrdd, ac a

L gaschasant

Yr unfeddar bigain Sul gwedi'r Drindod.

gafclasant ynghyd gynnifer
oll ac a gafswant, ddrwg a
da, a llanwjd y briodas o
wahoddedigion. A phan dda-
eth y brenin i mewn i we-
led y gwahoddedigion, efe
a ganfu yno ddyn heb wisc
briodas am dano. Ac efe a
ddywedodd wrtho, Y cyfaill
pa fodd y daethost i mewn
ymma, heb fod gennit wisc
briodas ? Ac yntef a aeth
yn fud. Yna y dywedodd y
brenid wrth y gweinidogi-
on, rhwymwch ei draed a'i
ddwyllo, a chymmerwch ef
ymaith, a theflwch ef i'r ty-
wyllwch eithaf : yno y bydd
gwylofain a rhingcian dan-
nedd, Canys llawer fy we-
di eu galw, ac ychydig wedi
eu dewis.

Y 21 Sul gwedi'r Drindod.

Y Colect.

O Drugarog Arglwydd,
oni a attolygwn i ti gani-
adbau i' rh ffyddlawm bobl fa-
ddenant a thangneddyf, fel y
glanbaer bwjnt oddiwrth eu
boll bechodau, ac y gwasana-
etbont ti a meddwl beddychol,
trwy Jesu Grist ein Harglw-
ydd. Amen.

Yr Epistol. Ephes. 6. 10.

FY mrodŷr, ymnerthwch
yn yr Arglwydd, ac yng-
hadernid ei allu ef. Gwisc-
wch oll arfogaeth Duw;

fel y galloch sefyll yn erbyn
cynllwynion diabol ; Obleg-
id nid fyw ein hymdrech ni
yn erbyn gwaed a chnawd,
ond yn erbyn tywyfogaeth-
au, yn erbyn awdurdodau
yn erbyn bydol-lywlawdw-
yr tywyllwch y byd hwn,
yn erbyn drygau ysprydol
yn y nefolion leoedd. Am
hynny cymmerwch attoch
holl-arfogaeth Duw, fel y
galloch wrthsefyll yn y dydd
drwg, ac wedi gorphen pob
peth, sefyll. Sefwch gan
hynny wedi amgylch wre-
gysu eich lwynau a gwirion-
edd, a gwisco dwyfronneg
cyfiawnder : A gwisco am
eich traed escidiau parotôad
Efengyl tengneddyf. Uwch
law pob dim, wedi cymm-
eryd tarian y ffydd, a'r hwn
y gellwch ddiffoddi holl bic-
celiau tanllŷd y fall. Cym-
merwch hefyd helm yr iech-
ydwriaeth, a chleddyf yr
Yspryd, yr hwn fyw gair
Duw : Gan weddio bôb am-
fer, a phôb rhyw weddi a
deisyfiad yn yr Yspryd, a
bôd yn wiliadwrus at hyn
yma, trwy bôb dyfal-bara
a deisyfiad tros yr holl Sanct,
A throllof finneu, fel y rho-
dder i mi ymadrodd drwy a-
goryd fy ngenau yn hŷ, i
yspysu dirgelwch yr Efeng-
yl ; Tros yr hon yr wyf yn
gennad

T ddenfedaribigain Sul gwed'r Drindod.

gennad mewn cadwyn; fel
y traethwyf yn hŷ am dani.
fel y perthyn i mi draethu.

Tr Efengyl. S. Joan. 4. 46.

YR oedd rhŷw bendefid
yr hwn yr oedd ei fab
yn glaf yn Capernaum. Pan
glybu hwn ddyfod o'r Jesu
o Judea i Galilea, efe a aeth
atto ef, ac a attolygodd iddo
ddyfod i wared, ac iachau
ei fab ef; canŷs yr oedd efe
ym-mron marw. Yna'r Jesu
a ddywedodd wrtho ef, Oni
welwch chwi arwyddion a
rhyfeddodau ni chredwch.
Y pendefig a ddywedodd
wrtho ef, O Arglwydd, ty-
red i wared cyn marw fy-
machgen. Jesu a ddywed-
odd wrtho ef, Dŵs ywmaith,
y mae dy fab yn fyw. A'r
gŵr a gredodd y gair a ddy-
wedaseu Jesu wrtho, ac efe
a aeth ywmaith. Ac fel yr
oedd efe yr awron yn myn-
ed i wared, ei weision a gy-
farfuant ag ef, ac a fynega-
fant, gan ddywedyd, Y mae
dy fachgen yn fyw; Yna efe
a ofynnodd iddynt yr awr y
gwellhaseu arno. A hwy a
ddywedasant wrtho, Doc,
y seithfed awr y gadawodd
y crŷd ef. Yna y gwybu'r
Tad mai yr awr honn o-
edd, yn yr hon y dywedaseu
Jesu wrtho ef, Y mae dy-

fab yn fyw. Ac efe a gred-
odd, a'i holl dŷ. Yr ail ar-
wydd ymma drachefn a wn-
aeth yr Jesu; wedi dyfod o
Judea i Galilea.

Y 22 Sul gwed'r Drindod.

Y Coleg.

A Rglwydd, ni a attolygwn i
ti, gadw dy deulu, yr E-
glwys mewn duwiolder gwa-
stadol, fel y bo trwy dy nodd-
ed ti iddi gael ei gwaredu o-
ddiwrth bob gwrthwyneb, ac yn
ddeffosionol ymroi i' th wasan-
aethu di mewn gweithredo-
edd dŷ, er gogoniant i' th enw,
trwy Jesu Grifft ein Harg-
lwydd. Amen.

Tr Epistol. Phil. 1. 3.

IM Duw yr ydwyf yn di-
olch ymhob coffa am
danoch, Bôb amser ymhob
deisyfiad o'r eiddof trofoch
chwi oll, gan wneuthur fy
neisyfiad gyda llawenydd;
Oblëgid eich cymdeithas
chwi yn yr Efengyl, o'r
dydd cyntaf hyd yr awr hon.
Gan fod yn hyderus yn hyn-
ny bydd i'r hwn a ddechreu-
odd ynoch waith da, ei or-
phen hyd ddydd Jesu Grifft.
Megis y mae yn iawn i mi
synied hyn am danoch oll,
am eich bod gennif yn fy
nghalon, yn gymmaint a'ch
bod chwi oll, yn gyftal yn
fy rhwymau, ac yn fy am-
ddiffyn

Y ddeufedarbigen Sul gwed'r Drinded.

ddiffyn, a chadarnhâd yr E-
fengyl, yn gyfrannogion a
mi o rās: Canys Duw sydd
dyft i mi, mor hiraethus wŷf
am danoeh oll yn ymyscar-
oedd Jesu Grist. A hŷn yr
wŷf yn ei weddio, ar aml-
hau o'ch cariad chwi atto
fwŷ-fwŷ, mewn gwyboda-
eth, a phob synwyr. Fel y
profoch y pethau sy a gwa-
haniaeth rhyngddynt: Fel
y byddoch bur a didramg-
wydd hŷd ddŷdd Crist. We-
dieich cyflawnia ffrwythan
cyfiawnder, yrhaiŷdd trwy
Jesu Grist, er gogoniant a
moliant i Dduw.

Yr Efengyl. S. Mat. 18. 21.

Peter a ddywedodd wrth
yr Jesu, Arglwŷdd, pa
fawl gwaith y pecha fy mr-
awd i'm herbŷn, ac y ma-
ddeuaf iddo? ai hŷd seith-
waith? Yr Jesu a ddywed-
odd wrtho, Nid ydwŷf yn
dywedŷd wrthit, hŷd seith-
waith, onid hŷd ddeng-waith.
Am hynaf y cyffelybir te-
yrnas Nefoedd i rŷw frenin,
a fynneu gael cyfrif gan ei
weision. A phan ddechreu-
odd gyfrif, fe a ddygwyd
atto un oedd yn ei ddyled
ef o ddeng mil o dalentau.
A chan nad oedd ganddo
ddim i dalu, gorchymynodd

ei Arglwŷdd ei werthu ei
a'i wraig, a'i blant, a chwbl
a'r y fedden, a thalu'r ddy-
led. A'r gwās a syrthiodd i
lawr, ac a'i haddolodd ef,
gan ddywedyd, Arglwŷdd,
bydd ymarhous, wrthif, a
mia dalaf i ti y cwbl oll. Ac
Arglwŷdd y gwās hwnnw
a doftuŷd wrtho; ac a'i
gollyngodd, ac a faddenodd
iddo y ddyled. Ac wedi my-
ned o'r gwās hwnnw allan,
efe a gafodd un o'igŷd-weis-
ion, yr hwn oedd yn ei ddy-
led ef o gan ceiniog: ac efe
a ymaŷfodd ynddo, ac a'i
llindagodd, gan ddywedyd,
Tâl i mi yr hyn sydd ddyl-
edus arnat; Yna y syrthiodd
ei gŷd-wās wrth ei draed ef,
ac a ymbiliodd ac ef, gan
ddywedyd, Bydd ymarhous
wrthif, a mi a dalaf i ti y
cwbl oll. Ac ni's gwnae efe,
ond myned a'i fwrw ef yng-
harchar, hyd oni thaleu yr
hyn oedd ddyledus. A phan
welodd ei gyd-weision y pe-
thau a wnelfid, bu ddrŷg
dros ben ganddynt: a hwy
a ddaethant, ac a fynegaf-
ant i'w Harglwydd yr holl
bethau a fualeu, Yna ei Ar-
glwydd, wedi ei alw ef atto
a ddywedodd wrtho, Ha
wās drŷg, maddeuais i ti
yr holl ddyled honno, am i
ti ymbil a mi: Ac oni ddy-
leŷit

Y trydyddarbigain Sul gwedi'r Drindod.

Iesit tithen drugarhau wrth dy gyd-wâs, megis y trugarheais inneu wrthit ti. A'i Arglwydd, a ddigiodd ac a'i rhoddodd ef i'r poenwyr, hyd oni thaleu yr hyn oll oedd ddyledus iddo, Ac felly y gwna fy Nhâd nefol i chwithau, oni faddeuwch o'ch calonnau bôb un i'w frawd eu camweddau.

Y 23 Sul gwedi'r Drindod.

Y Colest.

Duw ein noddod a'n cadernid, yr hwn wyt awdur pob duniollder, gwranddo yn ebrwjd ni a atolygwn i ti ddefosiônol weddian dy Eglwys; a chaniadbâ i ni am yr hyn yr wis yn ei erchi yn ffyddlawng, allu o honom eu cael yn gyflawn, trwy Fesu Grift ein Harglwydd. Amen.

Yr Epistol. Phil. 3. 17.

Byddwch ddilynwyr i mi, brodyr, ac edrychwch ar y rhai sy yn rhodio felly, megis yr ydym ni yn fiampl i chwi. (Canys y mae llawer yn rhodio, am y rhai y dywedais i chwi yn fynych; ac yr ydwyf yr awrhon hefyd, tân wylo yn dywedyd, mae gelyanion croes Crist ydynt: Diwedd y rhai yw distryw; Duw y rhai yw eu bol, a'u gogoniant yn eu cywilydd: y rhai fydd yn

synied pethau daiarol) Canys ein hymarweddiad ni fydd yn y Nefoedd, o'r lle hefyd yr ydym yn dligwyl yr Iachawdwr, yr Arglwydd Jesu Grift. Yr hwn a gyfnewidia ein corph gwael ni, fel y gwneled ef yr un ffurf a'i gorph gogoneddus ef, ynol y nerthol weithrediad, trwy'r hwn y dichon efe ddaroftwng, ie bôb peth iddo ei hun.

Yr Efengyl S. Mat. 22. 15.

YNa'r aeth y Phariseid, ac a gymmerasant gyngor pa fôdd y rhwydent ef yn ei ymadrodd. A hwŷ a ddanfonasant atto eu discyblion ynghyd a'r Herodaniaid, gan ddywedyd, Athro, ni a wjddom dy fod yn eirwir, ac yn dyscu ffordd Dduw mewn gwirionedd, ac nad oes arnat ofal rhag nâb: oblegid nid wyti yn edrych ar wyneb dynion. Dywed i ni gan hynny, beth yr wyt ti yn ei dybied: ai cyfreithlawn rhoddi teyrnged i Cesar, ai nid yw? ond yr Jesu a wŷbu eu drygion hwŷ, ac a ddywedodd, Pa ham yr ydych yn fy nhemptio i, chwi ragrith-wŷr? Dangoswch i mi arian y deyrnged. A hwy a ddygasant atto geinlog. Ac efe a ddywedodd wrthynt, Ei-

T Pedwararbigain Sul gwedi'r Drindod.

ddo pwŷ yw y ddelw hon a'r argraph? Dywedasant wrtho Eiddo Cesar. Yna y dywedodd wrthynt. Telwch chwithau yr eiddo Cesar i Cesar, a'r eiddo Duw i Dduw. A phan glywsant hwy hyn, rhyfeddu a wnaethant, a'i adel ef a myned ymmaith.

*Y 24 Sul gwedi'r Drindod.
Y Golef.*

Arglwŷdd, attolygwn i ti ollwng dy bobl oddiwrth eu camweddau, fel y byddom trwy dy ddawnus drugaredd ryddion oddiwrth rwymedigaethau ein boll bechodau, y rhai drwy ein cnawdol freuolder a wnaethom: Caniadhâ hyn er cariad ar Jesu Grift ein Harglwŷdd bendigedig, a'n iachawdr Amen.

Tr Epistol. Colof. 1. 3.

YR ym yn diolch i Dduw a Thâd ein Harglwŷdd Jesu Grift, gan weddio trofocch chwi yn wastadol: Er pan glywsom am eich ffydd ynghrist Jesu, ac am y cariad sydd gennych tuagat yr holl Sainct, Er mwyn y go-baith a roddwyd i gadw i chwi yn y Nefoedd, am yr hon y clywsoch o'r blaen yngair gwirionedd yr Eſengyl; Yr hon fŷdd wedi dysod atoch chwi, megis ag y mae

yn yr holl fŷd; ac sydd yn dwyn ffrwyth, megis ac yn eich plith chwithau er y dydd y clywsoch, ac y gwybuoch râs Duw mewn gwirionedd. Megis ac y dyscawsoch gan Epaphras ein hanwyl gŷd-was, yr hwn fydd trofocch chwi yn ffyddlon weinidog i Grift; Yr hwn hefyd a amlygodd i ni eich cariad chwi yn yr Yrſpryd. O herwydd hyn ninnau hefyd, er y dydd y clywsom, nid ydym yn peidio a gweddio trofocch, a deisyf eich cyflawni chwi a gwybodaeth ei ewyllŷs ef ymmhob doethineb a deall ysprydol; Fel y rhodloch yn addas i'r Arglwŷdd, i bob rhyngu bodd, gan ddwyn ffrwyth ymmhob gweithred dda, a chynnyddu yngwybodaeth am Dduw. Wedi eich nerthu a phob nerth, yn ol ei gadernid gogoneddus ef, i bob dioddefgarwch a hir-y-maros, gyda llawenydd; Gan ddiolch i'r Tâd, yr hwn a'n gwnaeth ni yn gymwys i gael rhan o etifeddiaeth y Sainct yn y goleuni.

Tr Eſengyl. Mat. 9. 18,

TRa'r oedd yr Jesu yn dywedyd hyn wrthynt; wele, daeth rhyw benaeth ac a'i haddolodd ef, gan ddywedyd, Arglwŷdd Bu

fawr

Y Pumedarhigain Sul gwedi'r Drindod.

farw fy merch yr awr hon, eithr tyred a gosod dy law arai, a bŷw fydd hi. A'r Jesu a gododd, ac a'i canlynodd ef a'i ddiscyblion. (Ac wele, gwraig y buaseu gw-aed-lif arni ddeuddeng mhl-ynedd, a ddaeth o'r tu cefn iddo, ac a gyffyrddodd ag y-mŷl ei wisc ef. Canŷs hi a ddywedaseu ynddi ei hun, Os câf yn unig gyffwrdd a'i wisc ef, iach fŷddaf. Yna'r Jesu a drôdd, a phan ei gw-elodd hi, efe a ddywedodd, Ha ferch, bydd gyffurus, dy fŷdd a't h lachaodd. A'r wraig a iachawŷd o'r awr honno.) A phan ddaeth yr Jesu i dŷ'r pennaeth, a gw-eled y cerddorion, a'r dyrfa yn terfyscu. Efe a ddywed-odd wrthŷnt, Ciliwch: ca-nŷs ni bu farw'r llangces: ond cyscu y mae hi. A hwy a'i gwatwarafant ef. Ac wedi bwrw y dyrfa allan, efe a aeth i mewn, ac a ym-aflodd yn ei llaw hi: a'r llangces a gyfododd. A'r gair o hŷn a aeth tros yr holl wlad honno.

Y 25 Sul gwedi'r Drindod.

Y Colect.

D*Effro Arglwŷld atto-lygwn i ti, Ewŷllyfion dy fŷddloniaid, fel y gallont drwy ddŷŷs aml fŷrŷŷth*

gweithredoedd da, gael gen-nyŷ tiyn belaeŷh eu gobrŷŷŷo, trŷŷŷ Jesu Grift ein Hargl-wŷdd. Amen.

Yn lle yr Epistol. Jer. 23. 5.

W*Ele y dyddiau yn dy-fod, mēdd yr Arglw-wŷdd y cyfodaf i Ddaŷŷdd Flaguryn cyfiawn, a bren-in a deyrnafa, ac a lwydda, ac a wna farn, a chyfiawn der ar y ddaiar. Yn ei ddy-diau ef yr achubir Juda, ac Israel a breswylia yn ddio-gel; a hyn fŷdd ei enw, ar yr hwn y gelwir ef. Yr Ar-glŷŷdd ein cyfiawnder. Am hynny wele y dyddiau yn dyfod mēdd yr Arglwŷdd, pryd na ddywedant mwy-ach, bŷw ŷw'r Arglwŷdd, yr hwn a ddŷg feibion Isra-el i fŷnu o wlad yr Aipht, Eithr bŷw ŷw'r Arglwŷdd yr hwn a ddŷg i fŷnu, aca dywysodd hād ty Isreal o dir y gogledd, ac o bob gw-lād lle y gyrraswn i hwynt, a hwy a gant aros yn eu gwlad ei hun.*

Yr Efengŷl. S. Joān. 6. 5.

Y*Na'r Jesu a dderchaf-odd ei lygaid. ac a wel-odd fod tyrfa fawr yn dyfod atto, ac a ddywedodd wrth Phillip, o ba le y prynwn ni fara, fel y caŷŷŷ y rhai hyn fŷwyttz? (A hyn a ddy-wedodd efe iw broŷ ef: ca-*

Sanct Andreas Apostol.

nys efe a wyddeu beth yr oedd *efe* ar *fedr* ei wneuthur) Philip a'i hatteboddes. Gwerth dau can ceiniog o fara nid yw ddigon iddynt hwy, fel y gallo pob uno honynt gymmeryd ychydig. Un o'i ddiscybillion a ddywedodd wrtho, Andreas brawd Simon Peter. Y mae ymma rŷw fachgennyn, a chanddo bum torth haidd, a dau byscodyn: ond beth yw hynny rhwng cynnifer? A'r Jesu a ddywedodd, Perwch i'r dynion eistedd i lawr. Ac yr oedd glas-wellt lawer yn y fan honno. Felly y gwŷr a eisteddasant i lawr, ynghylch pum mil o nifer. A'r Jesu a gymmerth y torthau ac wedi iddoddiolch, *efe* a'u rhannodd i'r discybillion, a'r discybillion i'r rhai oedd yn eistedd: *felly* *hefyd* o'r pyscod, cymmaint ac a fynnasant. Ac wedi eu digoni hwynt, *efe* a ddywedodd wrth ei ddiscybillion, Celclwch y *brwsfwd* gweddill, *fel* na choller dim. Am hynny hwŷ a'i casclasant, ac a lanwasant ddeuddeg bascedaid o'r briw-fwyd o'r pum torth haidd a weddillaleu gan y rhai a fwyttasent; Yna y dynion, pan wellant yr arwydd a wnaethu'r *Jesu*, a ddywedasant, Hwn yn

ddiau yw y Prophwyd oedd ar *ddyfod* i'r byd.

¶ O bydd ychwaneg o Suliau o flaen Sul yr Adfent, cymmer wafanaeth rhai o'r Suliau a adawyd heb ddarllain ar ol y Ystwyll, i gyflawni cynnifer ag sydd yn nistyg yma. Ac os bydd llai, gadawer y rhai a fo tros ben; Profeidjer fod arfar y Coleg. Epistol a'r Efeingyl ddiwedda fyma bob amser ar y Sul o flaen yr Adfent.

Sanct Andreas Apostol.

Y Coleg.

Hollalluog Dduw, yr hwn a roddaisst gyfryw radd i'th fendigedig Apostol S. Andreas, *fel* yr ufuddhaodd *efe* yn ebrwydd i alwad dy Fâb Jesu Grîst, ac a'i dilynodd *ef* yn ddîrwysr; Caniadau i ni oll wedi ein galwgan dy air bendigedig, yn frau ymroddi o honom yn ufudd i gyflawni dy sanctaidd orchmynion, trwy yr unrhyw Jesu Grîst ein Harglwydd. Amen.

Tr Epistol, Rhuf. 10. 9.

Os cyffessi a'th eneu yr Arglwydd Jesu, a chredu yn dy galon i Dduw, ei gyfodi *ef* o feirw, cadwedig fyddi. Canys a'r galon y credir i gyflawnder, ac a geneu y cyffessir ei iechyd-wriaeth. Oblegid y mae'r Scrythur yn dywedyd, Pwy bynnag

bynag fydd yn credu ynddo ef, ni chywilyddir. Canys nid oes gwahaniaeth rhwng Iddew a Groeg-wr, oblegid yr un Arglwydd ar bawb, fydd gyfothog i bawb ac fydd yn galw arno. Canys pwŷ bynnag a alwo ar Enw yr Arglwydd, cadwedig fydd. Pa fodd gan hynny y galwant ar yr hwn ni chredasant ynddo? a pha fodd y credant yn yr hwn ni chlywsant amdano? a pha fodd y clywant heb bregeth-wr? A pha fodd y pregethant, onis danfonir hwŷnt? me-gis y mae yn scrifennedig, Mor brydferth yw traed y rhai sy'n efangylu tangneddyf, y rhai fydd yn efangylu pethau daionus, Eithr nid ufuddhasant hwŷ oll i'r Efengyl; canys y mae E-saias yn dywedŷd: O Arg-lwydd, pwy a gredodd i'n hymadrodd ni? Am hynny ffydd fydd trwŷ glywed, a chlywed trwŷ air Duw. Eithr meddaf, oni chlywsant hwŷ? Yn ddiau i'r holl ddaiar-yr aeth eu lŵn hwŷ, a'u geiriau hŷd derfynau y bŷd. Eithr meddaf, Oni wy-bu Israel? Yn gyntaf y mae Moses yn dywedŷd. Mi a baraf i chwi wŷnfydu trwŷ rai nid yw genedl; trwy gendl anneallus i'ch digiaf

chwi. Eithr y mae Esaias yn ymhoffi, ac yn dywedŷd, cafwŷd fi gan y rhai nid oeddynt yn tyngheisio; a gwnaed fi yn eglur i'r rhai nid oeddynt yn ymofyn amdanaf. Ac wrth yr Israel y mae yn dywedŷd, A'r hŷd y dŷdd yr Eftynnais fy nwylo at bobl anufudd, ac yn gwrth ddywedŷd.

Tr Efengyl S. Mat. 4. 18.

AR Jelu yn rhodio wrth Afôr Galilea, efe a gan-fu ddau frodyr. Simon yr hwn a elwir Peter. ac Andreas ei frawd. yn bwrw rhwŷd i'r môr (canys pys-cod-wyr oeddynt) Ac efe a ddywedodd wrthŷnt, Dow-char fy ôli, ac mi a'ch gw-nâf yn byscod-wŷr dynion. A hwy yn y fan, gan adel y rhwŷdau, a'i canlynasant ef. Ac wedi myned rhagddo o-ddiyno, efe a welodd ddau frodyr eraill, Jaco *fâb* Zeb-edeus, ac Joan ei frawd me-wn llong gyda Zebedeuseu Tâd, yn cyweirio eu rhwŷ-dau; ac a'u galwodd hwŷ. Hwythau yn ebrwŷdd gan adel y llong a'u Tâd, a'i ca-llynasant ef.

Sanct Thomas Apostol.

Y Coleg.

Hollalluog a bŷth-ffwial
Ddau. yr bwn, er mwŷ

Sanct Thomas Apostol.

o fferkeweb y ffydd, a oddef-
aist i'rb sanctaidd Apostol
Thomas amman cysodiad dy
Fâb; Caniadbâ i ni cyn ber-
ffeithied, ac mor gwbl-ddia-
man gredu yn dy Fâb Jesu
Grift, fel na cherydder ein
ffydd yn dy olwg bŷth: gwr-
ando arnom, O Arglwydd,
drwy yr unrhŷm Jesu Grift
i ba un gyda thi a'r Ysryd
glân y bo holl anrhydedd a go-
gonizant, yr awron ac yn oes
oesfodl: Amen.

Tr. Epiſtol. Ephes. 2. 19.

WEithian gan hynnŷ
nid ydych chwi mw-
ŷach yn ddieithriaid a dyfo-
diaid, ond yn gŷd-ddinaŷy-
dlion a'r Sainet, ac yn deu-
lu Duw; Wedi êich goru-
wch-adeiladu ar sail yr A-
poſtolion a'r Prophwydi, ac
Jesu Grift ei hua yn ben-
congl-faen; Yn yr hwn y
mae yr holl adeilad wedi ei
chymwŷs gŷd-gyffylltu yn
cynnyddu yn Deml ſainet-
aidd yn yr Arglwydd: Yn
yr hwn i'ch cŷl-adeiladwyd
chwithau yn breswylfod i
Dluw trwy yr Ysryd.

Tr. Eſengŷl S. Joſan. 20. 24

THomas, ua o'r deuddeg.
yr hwn a elwir Didy-
mus, nid oedd gyda hwŷnt
pindaeth yr Jesu. Y dif-
cyblion eraill gan hynnŷ a

ddywedafant wrtho. Ni a
wellom yr Arglwydd. Yn-
teſ a ddywedodd wrthŷnt,
Oni chaf weled yn ei ddw-
ylo ef ôl yr hoelion, a dodî
fy mŷs yn ôl yr hoelion, a
dodî fy llaw yn ei yſtlys ef,
ni chredaf fi; Ac wedi wŷth
niwrnod, drachefn yr oedd
ei ddiscyblion ef i mewn, a
Thomas gyda hwynt; Yna
yr Jesu a ddaeth a'r dryſau
yn gaead, ac a ſafodd yn y
canol, ac a ddywedodd, Ta-
ngneddyſi chwi. Wedi hy-
nŷ y dywedodd eſe wrth
Thomas, Moes ymma dy
fŷs, a gwêl fy nwylo; ac e-
ſtŷa dy law, a dôd yn fy y-
ſtlys, ac na fŷdd anghreda-
dyn, ond credadyn. A Tho-
mas a attebodd ac a ddyw-
edodd wrtho. Fy Arglwydd
a'm Duw. Yr Jesu a ddy-
wedodd wrtho, am i ti fy
ngweled Thomas, y cred-
aist; bendigedig ŷw y rhai
ni welſant, ac a gredafant.
A llawer heŷyd o arwyddion
eraill a wnaeth yr Jesu y-
ngwydd ei ddiscyblion, y
rhai nid ydŷnt ſcriſennedig
yn y llyſr hwn. Eithr y pe-
thau hyn a ſcriſennwyd, ſel
y credoch chwi mae yr Jesu
yw Criſt, Mâb Duw; a
chan gredu, y caſſoch tyw-
yd yn ei enw ef.

Trôiad

Trôiad S. Paul.

Trôiad S. Paul.

Y Colea.

O Ddau, yr bwn drwy Bregethiad y gwynfyddig Apostol S. Paul, a beraist i oleuni'r Efengyl lewyrchu tros yr boll ffd. Caniadba, ni a atolygwn i ti, allu o honom ni, gan ddal ei ryfedd ymchwr. Iiad mewn coffa, ddangos ein diolchgarwch i ti am yr unrhyw, drwy ddilyn y fendigedig athrawiaeth. yr hon a ddyscodd efe trwy Jesu Grist ein Harglwydd. Amen.

Yn lle yr Epistol. Act. 9. 1.

A Saul etto yn chwthu bygythiau a chelanedd, yn erbyn discyblion yr Arglwydd, a aeth at yr Arch-offeiriad. Ac a ddeisyfodd ganddo lythyrâu i Ddamascus at y Synagagau. fel os cae efe nêb o'r ffordd hon, na gwyr na gwagedd, y galleu efe eu dwyn hwy yn rhwym i Jerusalem. Ac fel yr oedd efe yn ymdaith, bu iddo ddyfod yn agos i Ddamascus, ac yn ddisymwth llewyrchodd o'i amgylch oleuni o'r nêf. Ac efe a syrthiodd ar y ddaiar, ac a glybu lais yn dywedyd wrtho. Saul, Saul, paham yr wyt yn fy erlid i? Yntef a ddywedodd, pwyt wyt ti Arg-

lwydd? A'r Arglwydd a ddywedodd, Myfi yw Jezu, yr hwn yr wyt ti yn ei erlid: Caled yw i ti wingo yn erbryn y swmbylau. Ynteu gan grynnu, ac a braw arno, a ddywedodd, Arglwydd beth a synni di i mi ei wneuthur? A'r Arglwydd a ddywedodd wrtho Cyfod, a dôs i'r ddinas, ac fe a ddywedir i ti pa beth sy raid i ti ei wneuthur. A'r gwyr oedd yn cydteithio ac ef, a lasafant yn fud, gan glywed y llais, ac heb weled nêb. A Saul a gysododd oddiar y ddaiar: a phan agorwyd ei lygaid ni weleu ef neb: eithr hwy a'i tywyfsant ef erbryn ei law, ac a'i dygafant ef i mewn i Ddamascus. Ac efe a fu dridiau heb weled, ac ni wnaeth na bwyta, nag yfed. Ac yr oedd rhw ddiscybl yn Ddamascus, a'i enw Ananias. A'r Arglwydd a ddywedodd wrtho ef mewn gweledigaeth, Ananias. Yntef a ddywedodd wele fi Arglwydd, A'r Arglwydd a ddywedodd wrtho, Cyfod, a dôs i'r heol a elwir uniawn, a chais yn nhŷ Judas un a'i enw Saul, o Tharsus: canys wele y mae yn gweddio; Ac efe a welodd mewn gweledigaeth wr a'i enw Ananias, yn dyfod

Tróiad S. Paul.

fod i mewn ac yn dod i ei law arno, fel y gweleu eil-waith; Yna yr atebodd Ananias, O Arglwydd, mi a glywais gan lawer am y gŵr hwn, faint o ddrygau a wnaeth efe i'rh Sainet di yn Jerusalemy; Ac ymma y mae ganddo awdurdod odd-iwrth yr Arch-offeiriad, i rwymo pawb sy'n galw ar dy enw di. A dywedodd yr Arglwydd wrtho: dds ymmaith, canys y mae hwn yn llestr etholedig i mi, i ddw-yu fy enw ger bron cenhe-dloedd, a brenhinoedd, a phlant Israel. Canys myfi a ddangosaf iddo pa faint bethau sydd rald iddo ef eu dioddes, er mwyn fy enw i. Ac Ananias a aeth ymaith, ac a aeth i mewn i'r tŷ, ac weni dod i ei ddwylo arno, afe ddywedodd. Y brawd Saul, yr Arglwydd a'm han-fonodd i (Jesu yr hwn a ym-ddangosodd i ti ar y ffordd y daethost) fel y gwelych drachefn, ac i'rh lanwer a'r Yspryd glân. Ac yn ebrw-ydd y syrthiodd oddiwrth ei lygaid ef, megis cenn, ac efe a gafodd ei olwg yn y man; ac efe a gyfododd, ac a fedyddiwyd. Ac wedi iddo gymmeryd bwyd, efe a gry-fhâodd. A bu Saul gyda'r discyblion oedd yn Damaf-

cus, dalm o ddyddiau. Ac yn ebrwydd yn y Synago-gau, fe a bregethodd Crist, mae efe yw mab Duw. A phawb a'r a'i clybu ef, a lynaant, ac a ddywedasant ond hwn yw'r un oedd yn difetha yn Jerusalem, y rhai a alwent ar yr enw hwn, ac a ddaeth ymma er mwyn hyn, fel y dygeu hw-ynt yn rhwym at yr Arch-offeiriad? Eithr Saul a gy-nyddodd *fwysfwys* o nerth, ac a *orchfygodd* yr Iddewon oedd yn preswyllo yn Da-mascus, gan gadarnhau mae hwn yw'r Crist.

Yr Efyngyl S. Mat. 19. 27.

Peter a atebodd ac a ddywedodd wrth yr Je-su, wele nyni a adawfom bôb peth, ac a'th ganlyna-fom di; beth gan hynny a *fydd* i ni? A'r Jesu a ddyw-edodd wrthynt, Yn wir me-ddaf i chwi, y cewch chwi y rhai a'm canlynasoch i, yn yr adenedigaeth, pan eisteddo Mâb y dyn ar or-sedd ei ogoniant, eisteddwch chwithau ar ddeuddeg gor-sedd, yn barnudeuddeg-llw-yth Israel. A phob un a'r a adawodd dai, neu *frodŷr*, neu chwiorydd, neu dâd, neu *fam*, neu wraig, neu blant, neu diroedd, er mw yn-

Cyflwyniad Crist yn y Deml.

yn fy enw i, a dderbyn y can cymmaint, a' bywyd tragywddol a etlfedda efe. Ond llawer o'r rhai blaenaf a fyddant yn olaf; a'r rhai olaf yn flaenaf.

*Cyflwyniad Crist yn y Deml,
yr hwn a elwir yn gyffredinol
Puredigaeth y Sanctes
Mair forwyn.
Y Colea.*

Hollalluog a thragywddol Dduw, ni a atolygwu yn afuddol i'rb farwedd, megis ag ar gyfen i beddym y presentwyd yn y deml dy unig anedig fâb yn sylwedd ein cnawd ni; felly Caniadbâ ein presentio i ti a chalonau pŵrlân, trwy'r unrhwyf Jesu Grist ein Harglwydd. Amen

Tnllle'r Epistol. Mala. 3. 1.

WEle fi yn anfon ty nghennad, ac efe a arloefa y ffordd o'm blaen i; ac yn ddifysymwth y daw'r Arglwydd, yr hwn yr ydych yn ei geisio, iw Deml; sef angel y cyfammod, yr hwn yr ydych yn ei chwennych: wele efe yn dyfod, mēdd Arglwydd y lluoedd. Ond pwy a oddef ddydd ei ddyfodiad ef? a phwy a saif pan ymddangoso ef? canys y mae efe fel tân y toddydd, ac fel sebon y golchydion. Ac efe â cistedd fel

purwr, a glanhawr arian; ac efe a bura feibion Lefi ac a'i coetha hwynt fel aur, ac fel arian; fel y byddont yn offrymmu i'r Arglwydd offrwm mewn cyfiawnder. Yna y bydd melys gan yr Arglwydd offrwm Juda, a Jerusaleml; megis yn y dyddiau gynt, ac fel y blynyddoedd gynt. A mi a nelf attoch chwi i farn, a byddaf dŷt cyflym yn erbyn yr huddolion, ac yn erbyn y godinebwyr, ac yn erbyn yr anudon-wyr, ac yn erbyn cam atal-wyr cyflog y cyflogedig, a'r rhai sy'n gorthrymu y weddw, a'r ymdyifad, a'r dieithr, ac heb fy ofni i mēdd Arglwydd y lluoedd.

Tr Efengyl S. Luc. 2. 22.

WEdi cyflawni dyddiau ei phuredigaeth hi, ynol ddeddf Moses, hwy a'i dygasant ef i Jerusaleml; iw gyflwyno i'r Arglwydd: (Fel yr scrifenwyd yn neddf yr Arglwydd, Pob gwriyw cyntaf anedig, a elwir yn sanctaidd i'r Arglwydd) Ac i roddi aberth ynol yr hyn a ddywedwyd yn neddf yr Arglwydd, pâr o durturod, neu ddau gŷw colommen. Ac wele. yr oedd gŵr yn Jerusaleml, a'i enw Simeon, a'r gŵr hwn oedd gyfiawn a duwiol, yn disgwyl am ddiddan.

Dydd Sanct Matthias.

ddiddanwch yr Israel; a'r Yspryd glân oedd arno. Ac yr oedd wedi ei yspysu iddo gan yr Yspryd glân, na we-leu efe anghy, cyn iddo we-led Crist yr Arglwydd. Ac efe a ddaeth trwy'r Yspryd i'r Deml; a phan ddug ei rieni y dyn bâch Jêsu, i wn-euthur trosto ynol defod y gyfraith; Yna efe a'i cym-merth ef yn ei freichiau, ac a fendithiodd Dduw, ac a ddywedodd; Yr awrhon Ar-glwydd, y gollyngi dy wâs mewn tangneddyf ynol dy air; Canys fy llygaid a wel-sant dy iechydwrïaeth; Yr hon a barotoaist ger bron wyneb yr holl bobloedd; Goleuni i oleuo y cenhed-loedd, a gogoniant dy bobl Alrael, Ac yr oedd Joseph a'i fam ef, yn rhyfeddu am y pethau a ddywedod am dano ef. A Simeon a'u ben-dithiodd hwynt, ac a ddyw-edodd wrth Fair ei fam ef, Wele, hwn a ofodwyd yn gwmp; ac yn gyfodiad i lawer yn Israel, ac yn arw-ydd yr hwn y dywedir yn ei erbyn; (A thrwy dy en-aid di dy hun hefyd yr a cleddyf) fel y datcuddier meddylliau llawer o galon-nâu. Ac yr oedd Anna bro-phwydes, merch Phaniel, o lwyth Afer; hon oedd

oedranus lawn, ac a fuafeu fyw gyda'i gŵr faith mlyn-edd, o'i morwyndod; Ac a fuafeu yn weddw ynghylch pedair a phedwar ugain mhlynedd, yr hon nid aeall-an o'r Deml, ond gwasana-ethu Duw mewn ymprydi-au, a gweddïau, ddydd a nôs. A hon hefyd yn yr awr hon-no, gan sefyll ger llaw, a foliannodd yr Arglwydd, ac a lefarodd am dano ef wrth yrhai oll oedd yn diſgwyl ymwaredyn Jerusalem. Ac wedi iddynt orphen pŏb pêth, ynol deddf yr Arg-lwydd, hwy a ddychwelaf-ant i Galilea, i'w dinas eu hun Nazareth. A'r bach-gen a gynnyddodd, ac a gryfhaodd yn yr Yspryd, yn gyflawn o ddoethineb; a grâs Duw oedd arno ef.

Dydd Sanct Matthias.

I Coleg.

Hollalluog Dduw, yr hwn yn lle Judas fradwr a ddertholaist dy ffyddlawn wâs Matthias i fôd o nifer dy ddeuddeg Apostol; Caniad-bâ fôd dy Eglwys bôb amser yn gadwedig oddiwrth Apo-stolion ffeilhon, a bôd ei ikre-fnu a'i llywodraethu gan wir a ffyddlawn fugeiliaid, trwy Jêsu Grist ein Harglwydd. Amen.

Tr

Dydd antt Matthias.

Tr Epistol. Act. 1. 15.

YN y dyddiau hynny p-
ter a *gyfododd i fynu*
yng hanol y discyblyon, aca
ddywedodd (a nifer yr hen-
wau yn yr un man oedd
ynghŷlch ugain a chant)
Ha-wyr frodyr, yr oedd yn
rhaid cyflawni yr Scrythur
ymma, a rag-ddywedodd yr
Yspryd glân trwy eneu Da-
fydd am Judas, yr hwn a
fu flaenor i'r rhai a ddalia-
fant yr Jesu, Ganys *ese* a
gyfrifwyd gyda ni, ac a ga-
wseu ran o'r weinidogaeth
hon. A hwn a bwrcaſodd
faes a gwobr anwiredd, ac
wedi ymgrogi, a dorrodd
yn ei ganol ; a'i holl ym-
yscaroedd *ef* a dywalltwyd
allan. A bu hyspys hyn i
holl breswylwyr Jerusalem.
hyd oni elwir y maes hwn.
nw yn eu *tafod* priodol hwy,
Aceldama, hynny yw, maes
y gwaed. Canys *scrifenwyd*
yn *llyfr* y Psalmau, Bydded
ei *drigfan ef* yn ddiffaeth-
wch, ac na bydded a drigo
ynddi; A chymmered ar.
alle ei escobaeth *ef*. Am hy-
ny mae yn rhaid; o'r gwyr
a *fu* yn cyd-ymdaith a ni
yr holl amser yr aeth yr
Arglwydd Jesu i mewn ac
allan yn ein plith ni. Gan
ddechreu o *feddydd* Joan hyd
y dydd y cymmerwyd *ef* i

fynu oddiwrthym ni; bod
un o'r rhai hyn gyda ni, yn
dyft o'i adgysodiad *ef*. A
hwy a osodasant ddau ger-
bron. Joseph yr hwn a hen-
wid Barsabas, ac a gyfen-
wid Justus, a Matthias; A
chan weddio hwy a ddywe-
dasant. Tydi Arglwydd, yr
hwn a wyddost galonnau
pawb, dangos pa un o'r
ddau hyn a etholaist, idder-
byn rhan o'r weinidogaeth
hon, a'r Apostoliaeth, o'r
hon y *cyfeiliornodd* Judas, i
fyned iw le ei hun. A hwy
a fwriasant eu coel-brenau
hwyt; ac ar Matthias y
sythiodd y coel-bren, ac
ese a *gyfrifwyd* gyda'r un
Apostol ar dddeg.

Tr Efengyl S. Mat. 11. 25.

YR amser hynny yr at-
tebodd yr Jesu, ac y dy-
wedodd, i ti yr ydwys yn di-
olch o Dâd, Arglwydd nêf
a daiar, am i ti guddio y pe-
thau, hyn rhag y doethion
a'r rhai deallus, a'u datcu-
ddio o honot i rai bychain.
Ie o Dâd, canys fell y rhy-
ngodd bodd i ti. Pob pêth
a roddwyd i mi gan *fy*
Nhâd: ac nid edwyn nêb
y Mâb, ond y Tâd: ac nid
edwyn nêb y Tâd, ond y
Mâb, a'r hwn yr ewyllysio
y Mâb ei ddatcuddio iddo.

Deuwch

Cyfarchiad Mair Wyrff sendigedig.

Deuwch attafi bawb ag
lydd yn flinderog, ac yn llw-
ythog; ac mi a esmwythaf
arnoch. Cymmerwch fy iau
arnoch, a dyswch gennif,
canys addfwyn ydwyf, a go-
fhyngedig o galon: a chwi
a gewch orphwystra i'ch
eneidiau. Canys fy iau fydd
esmwyth, am baich fydd
ysgafu.

*Cyfarchiad Mairwyrffsen-
digedig.*

I Coleu.

NIa attolygwn i ti o Ar-
glwydd, dywallt dy râd
yn ein calonau, fel, megis
ag y gwyddom gnawdoliaeth
Jesu Grist dy Fâb, trwy gen-
nadwri yr Angel, felly trwy
ei grôg a'i ddioddefaint, bôd
i ni gael ein dwyn i ogoniant
ei adgyfodiad ef, trwy yr un
rhyw Jesu Grist ein Hargl-
wydd. Amen.

Tu lle yr Epistol. Esa. 7. 10.

A'R Arglwydd a chwan-
egodd lefaru wrth A-
haz gan ddywedyd, Gofyn it
arwydd gan yr Arglwydd
dy Dduw; Gofyno'r dysnder
neu o'r uchelder oddiarn-
odd, Ond Ahaz a ddywed-
odd, ni ofynaf, ac ni them-
tias yr Arglwydd, A dywe-
dodd yntef, gwrandewch yr
awr hon tŷ Ddaſydd, ai by-
chan gennych flino dynion,

oni flinoch beſyd fy Nuw?
Am hynny yr Arglwydd ei
hun a ddyru i chwi arwydd,
wele morwyn a fydd feichiog
ac a escor ar fâb, ac a eilw
ei enw ef, Emmanuel.
Ymenyn a mël a fwyir
efe, fel y medro ymwrthod
a'r drwg, ac ethol y da.

Tu Eſengyl S. Luc 1 26.

Ac yn y chweched mîs,
yr anfonwyd yr Angel
Gabriel oddiwrth Dduw, i
ddinas yn Galilea, a'i henw
Nazareth, at forwyn wedi
ei dyweddio i ŵr a'i enw
Joseph, o dŷ Ddaſydd: ac
enw'r forwyn oedd Mair.
A'r Angel addaeth imewn
atti, ac a ddywedodd, Hen-
fych well, yr hon a gefaist
râs, yr Arglwydd fydd gyda
thi; bendigaidd wyt ym-
mhlith gwragedd. A hith-
eu pan ei gwelodd, a gyth-
ryblwyd wrth ei ymadrodd
ef; a meddyllo a wnaeth,
pa fath gyfarch oedd hwn.
A dywedodd yr Angel wr-
thi, Nac ofnas Mair; can-
ys ti a gefaist ffafor gyda
Duw. Ac wele, ti a gei fei-
chiogi yn dy grôth, ac a es-
cori ar fâb, ac a elwi ei enw
ef Jesu. Hwn fydd mawr,
ac a elwir yn Fâb y Goru-
chaf, ac iddo y rhŷdd yr Ar-
glwydd Dduw orseddfa ei
Dad Ddaſydd. Ac ete deyr-
nafa

Dydd S. Marc.

nafa ar dy Jacob yn dragy-
wydd, ac ar ei frenhiniaeth
ni bydd diwedd. A Mair a
ddywedodd wrth yr Angel,
Pa fodd y bydd hyn, gan
nad adwaen i'r wr? A'r An-
gel a attebodd, ac a ddy-
wedodd wrthy. Yr Yspryd
glân a ddaw arnatti, a nerth
y Goruchaf a'th gyscoda di:
am hynny hefyd, y peth ia-
netaidd a aner o honoti a
elwir yn Fâb Duw. Ac we-
le, Elisabeth dy gares, y mae
hi theu wedi beichiogi ar
fab yn ei henaint: a hwn
yw'r chweched mis iddi hi,
yr hon a elwid yn amlmhl-
antadwy. Canys gyda Duw
ni bydd dim yn amhosibl.
A dywedodd Mair. Wele
wasanaethyddes yr Arglw-
ydd, bydded i mi ynol dy
air di. A'r Angel a aeth y-
maith oddiwrthi hi.

Dydd S. Marc.

Y Coleg.

Hollelluog Dduw, yn hwn
Ha ddyscaist dy sanctaidd
Eglwys a nefol athrawiaeth
dy Efangylwr S. Marc: dôd
ti i ni rad, na byddom fel
plant, ymchweledig gan bôb a-
wel o wâg ddysceidiaith: ei-
thr bôd i ni yn ffyrf ymgad-
arnhâu yngwirionedd dy lân
Esfengyl. trwy Fesu Grist ein
Harglwydd. Amen.

Tr Epistol, Ephes 4. 7.

IBôb un o honom y rhoi-
ed grâs, ynol mesur da-
wn Crist. O herwydd pa
ham, y mae efe yn dywed-
yd, pan dderchafodd i'r uch-
elder, efe a gaethiwodd gaethi-
ed. ac a roddes, roddion i ddyni-
on. (Eithr, efe a dderchafodd,
bêth yw ond darfod iddo he-
fyd ddescyn yn gyntaf i bar-
thau isaf y ddaiar? Yn hwn
a ddescynnodd, yw yr hwn
hefyd a escynnodd goruwch
yr holl Nefoedd, fel y cyfl-
awnen bôb peth.) Ac efe a
roddes rai yn Apostolion, a
rhaf yn Brophwydi, a rhaf
yn Efangylwyr, a rhaf yn
Fugellaid ac yn Athrawon:
Iberffeithio y Sanct, i waith
y weinidogaeth, i adeilad
corph Crist. Hyd oni ym-
gytarfyddom oll yn undeb
ffydd, a gwybodaeth Mâb
Duw, yn wr perffaith, at
fesur oedran cyflawnder
Crist. Fel na byddom mwy-
ach yn blantas, yn bŵhw
man ac yn ein cylch arw-
ain a phob awel dysceidia-
eth, trwy hocced dynion,
trwy gyfrwysdra, i gynllw-
yn i dwyllo: Eithr gan fod
yn gywir mewn cariad, cy-
nyddu o honom iddo ef ym-
hob peth, yr hwn yw'r pen
sef Crist: O'r hwn y mae
yr holl gorph wedi ei gyd-
ymgynnull a'i gydgyfylltu
M trwy

Dydd S. Philip, a S. Jaco.

trwy bôb cymmal cynhali-
aeth, ynol y nerthol weith-
rediad ym mesur pôb rhan
yn gwneuthur cynnydd y
corph, iw adeilad ei hun
mewn cariad.

[*Tr. Eſengyl. S. Joan. 14. 1.*

MYfi fyw y wir win-wy-
dden. a'm Tâd fyw'r
llafurwr. Pôb cangen ynofi
heb ddwŷn ffrwyth, y mae
efe yn ei thynau ymmaith :
a phob un a ddygo ffrwyth,
ymae efe yn ei glanhau, fel
y dygo fwy o ffrwyth. Yr
awron yr ydych chwi yn
lân, trwy'r gair a laferais i
wrthych. Arhoswch ynofi,
a mi ynoch chwi : megis
na all y gangen ddwyn ffr-
wyth o honi ei hun, onid
erys yn y win-wyddden ; fe-
lly ni ellwch chwithau. on-
id arhoswch yno fi. Myfi
yw'r win-wyddden. chwith-
au fyw'r canghennau ; yr
hwnsydd yn aros ynofi, a mi-
neu ynddo yntef, hwnnw
fydd yn dwyn ffrwyth law-
er ; oblegid hebo fi ni ell-
wch chwi wneuthur dim. O-
nid crys un yno fi, efe a da-
flwyd allan megis cangen,
ac a wywodd, ac y maent yn
eu casclu hwŷnt, ac yn eu
bwrw yn tân, a hwŷ a losc-
ir. Os arhoswch yno fi, ac a-
ros o'm geiriau ynoch, beth

bynna g a ewŷllyfioch, gos-
ynnwch, ac efe a fydd i chwi.
Yn hŷn y gogoneddwŷd fy
Nhad, ar ddwŷn o honoch
ffrwyth lawer ; a discybli-
on fyddwch i mi. Fel y ca-
rodd y Tâd i mi, felly y cerais
inneu chwithau ; arhoswch
yn fy nghariad i. Os cedw-
ch fy ngorchymynion, chwi
a arhoswch yn fy nghariad ;
fel y cedwais i orchymynion
fy Nhad, ac yr wŷf yn aros
yn ei gariad ef. Hŷn a ddy-
wedais wrthych, fel yr arh-
oseu fy llawenydd ynoch, ac
y byddeu eich llawenydd yn
gyflawn.

Dydd S. Philip a S. Jaco.

Y Coleg.

HOLLalluog Dduw, yr hwn
o'i wir adnadod fyw by-
wydd tragymyddol ; Caniadhâ
i ni berffaith adnabod dy Fab
Jesu Grîst i fâd yn ffordd yn
wirionedd, ac yn fywydd, fel
gan ddilŷn eſample dy sanct-
aidd Apôstolion Philip ac Ja-
co, y bô i ni rodio yn ddyfal ar
y ffordd sy'n arwain i fyw-
ydd tragymyddol drwy'r un-
rhyw dy Fab Jesu Grîst ein
Harglwydd. Amen.

Tr Epistol S. Jaco. 1. 1.

JACO gwasanaethwr Duw,
Ja'r Arglwydd Jesu Grîst
at y deuddeg-llwyth fydd ar
walcar, annerch, Cyfrifwch
yn

Dydd S. Philip, a S. Jaco.

yn bôb llawenydd, ly mro-
dŷr; pan syrthioch mewn
amrŷw brofedigaethau: gan
wŷbod fôd porfiad eich ffydd
chwi yn gweithredu ammy-
nedd. Ond caffael ammy-
nedd ei pherffaith waith, fel
y byddoch herffaith a chy-
fan, heb ddeffygio mewn
dim. O bŷdd ar neb o hon-
och eisien doethineb, gof-
ynned gan Duw, yr hwn
fŷddyn rhoi yn haelionus i
bawb, ac heb ddannod: a hl
a roddir iddo ef. Eithr go-
fynned mewn ffydd, heb a-
meu dim. Canŷ yr hwn
fŷdd yn ameu, fŷdd gyffe-
lyb i donn y môr, a chwel-
ir ac a deffir gan y gwŷnt.
Canŷ na feddylid y dŷn
hwnnw, y derbŷn efe ddim
gan yr Arglwŷdd, gŵr dau
ddyblyg ei feddwl, fŷdd an-
waftad yn ei holl ffyrdd. Y
brawd o râdd isel, llaweny-
ched yn ei oruchafiaeth:
A'r cyfoethog, yn ei ddar-
ofstyngiad: canŷ megis blo-
deuyn y glaswelltyn y di-
flanna efe. Canŷ cyfododd
yr haul gyda gwrês, a gwy-
wodd y glaswelltyn, a'i flo-
deuyn agwŷmpodd, a theg-
wch ei brŷd ef a gollodd;
felly hefyd y diflanna y cy-
foethog yn ei ffyrdd. Gwyn
ei fyd y gŵr fŷdd yn godd-
ef profedigaeth; canŷ pan

fyddo profedig, efe a dder-
byn goron y bywyd, yr hon
a addawodd yr Arglwŷdd
i'r rhai a'i carant ef.

Yr Eſengyl. S. Joan. 14. 1.

A'R Jesu a ddywedodd
wrth ei ddiscyblion, na
thralloder eich calon; y
ydŷch yn credu yn Nuw,
credweh yn of finneu hefyd.
Yn nhŷ fy Nhâd y mae lla-
wer o drigfanau; a phe am-
gen, mi a ddywedafwn i chwi
yr wyfi yn myned i barotoi
lle i chwi. Ac os myfi a af,
ac a barotaf le i chwi, mi
a ddeuaf drachefn, ac a'ch
cymmeraf chwi attafy hun,
fel lle yr wyfi, y byddoch
chwithau hefyd. Ac i ba le
yr wyfi yn myned, chwi a
wyddoch. a'r ffordd a wy-
ddoch; Dywedodd Thomas
wrtho, Arglwŷdd, ni wydd-
om ni i ba le yr wyt ti yn
myned, a pha fodd y gall-
wn wybod y ffordd? Yr Je-
su a ddywedodd wrtho ef,
myfi yw'r ffordd, a'r gwiri-
onedd, a'r bywyd; nid yw
neb yn dyfod at y Tâd, ond
trwof fi. Ped adnabuafech
fi, fy Nhâd hefyd adnabua-
fech; ac o hyn allan yr ad-
waenoch ef, a chwi a'i gw-
elsoch ef. Dywedodd Philip
wrtho, Arglwŷdd, dangos i
ni y Tâd, a digon ŷw i ni.

Sanct Barnabas Apostol.

Yr Iesu a ddywedodd wrtho, A ydwyf Cyhyd o amfer gyda chwi, ac nid adnabu- off fi Philip? y neb a'm gwelodd i a welodd y Tâd; a pha fôdd yr wyt ti yn dy- wedyd, Dangos i ni y Tâd? Onid wyt ti yn credu fy môd i yn y Tâd, a'r Tâd ynof finneu? y geiriau yr wyfi yn eu llefaru wrth- ych, nid o honof fy hun yr wyf yn eu llefaru; ond y Tâd yr hwn sydd yn aros y- nos, efe sydd yn gwneuthur y gweithredoedd. Credwch fi, fy môd i yn y Tâd, a'r Tâd ynof finneu; ac onid e, credwch fi er mwyn y gweithredoedd eu hun. Yn wir, yn wir, meddafi chwi, yr hwn sydd yn credu ynof, y gweithredoedd yr wyfi yn eu gwneuthur, ynteu hefyd a'u gwna, a mwy na'r rhai- hyn a wna efe; oblegid yr wyf fi yn myned at fy Nhad. A pha beth bynnag a ofyn- nech yn fy enw i, hynny a wna; fel y gogonedder y Tâd yn y Mâb. Os gofyn- wch ddim yn fy enw i mi a'i gwnaf.

Sanct Barnabas Apostol.

Y Coleg.

O Arglwydd Dduw boll allnog, yr hwn a wisc- aist dy sancthaidd Apostol Bar- nabas a rhagarawl raddion

dy Yspryd glân; Na âd i ni fôd yn ddeffgiot o'th amrjw ddonniau. nac etto o rad iw barfer bwgnt bôb amfer i'th anrhydedd di a'th ogoniant; trwy Iesu Grôst ein Harg- lwydd. Amen.

Yn lle yr Epistol. Act. 11. 22.

A'R gair a ddaeth i glu- stiau yr Eglwys oedd yn Jerusaleml, am y pethau hyn; A hwy a anfonasant Barnabas, i fyned hyd An- tiochia. Yr hwn pan dda- eth, a gweled grâs Duw, a fu lawen ganddo, ac a gy- nghorodd bawb oll, trwy lwyr-frŷd calon i lynu wrth yr Arglwydd. Oblegid yr oedd efe yn wr da, ac yn llawn o'r Yspryd glân, ac o ffydd; a llawer o bobl a chwanegwyd i'r Arglwydd. Yna yr aeth Barnabas i Tharsus, i geisio Saul, ac wedi iddo ei gael, efe a'i dug i Antiochia. A bu idd- ynt, flwyddyn gyfan ymgy- null yn yr Eglwys, a dyscu pobl lawer, a bod galw y discyblion yn Gristianogion yn gyntaf yn Antiochia. Ac yn y dyddiau hynny, daeth prophwydi o Jerusaleml i wared i Antiochia. Ac un o honynt, a'i enw Agabus, a gyfadodd, ac a arwyddo- ciodd drwy yr Yspryd, y byddau

S. Joan Fedyddiwr.

byddeu newyn mawr dros yr holl fyd; yr hwn hefyd a fu tan Claudias Cesar. Yna'r discyblion, bôb un yn ôl ei allu, a fwriadasant anfon cymmorth i'r brodyr oedd yn preffwyllo yn Judea. Yr hyn beth hefyd a wnaethant, gan ddanfon at yr Henuriaid, drwy law Barnabas a Saul.

Yr Efenngyl. S. Joan. 15. 12.

DYmma fy ngorchymyn di, a'r i chwi garu eu gilydd, fel y cerais i chwi Cariad mwy na hwn nid oes gan neb, sef bôd i un roi ei einioes dros ei gyfeillion. Chwychwi yw fy nghyfeillion, os gwnewch pa bethau bynnag yr wyf yn eu gorchymmyn i chwi. Nid ydwyf mwych yn eich galw yn weision; oblegid y gwâs ni wŷr beth y mae ei Arglwydd yn ei wneuthur, ond mi a'ch gelwais chwi yn gyfeillion, oblegid pôb pêth a'r y glywais gan fy Nhâd, a yspysais i chwi. Nid chwia'm dewisafoch i, ond myfi a'ch dewisais chwi, ac a'ch ordeiniais chwi, fel yr elech ac y dygech ffrwŷth, ac yr arhoseu eich ffrwŷth, megis pa bêth bynnag a ofynnoch gan y Tâd yn fy enw i y rhoddo eise i chwi.

*S. Joan Fedyddiwr.
Y Coleg.*

HOLLALLUOG Dduw, o raglunïaeth pa un y ganed yn rhyfedd dy wâs Joan Fedyddiwr, ac yr anfonwyd ef i arlwygo ffordd dy Fâb Jesu Grîst ein Iachawdr, gan bregethu edifeirwch; gwna i ni felly ddilŷn ei ddyfseidiaeth a'i sanctaidd fywyd ef, fel y gallom wir edifarhau ynol ei bregeth ef, ac arol ei esampl yn wastadol draethu y gwirionedd. yn byderus geryddu camwedd, ac yn ufudd ddio-ddes er mwyn y gwirionedd; trwy Jesu Grîst ein Harglwydd. Amen.

Yn lle yr Epistol. Isa. 40. 1.

CYFFURWCH, cyffurwch fy Cmhobl, mēdd eich Duw. Dywedwch wrth fôdd calon Jerusalemllef wch wrthi hi, gyflawni ei milwriaeth; ddileu ei hanwiredd; o herwydd derbyniodd o law'r Arglwydd yn ddau ddyblig am ei holl bechodau. Llêf un yn llefain yn yr anialwch, parodtôwch ffordd yr Arglwydd, unionwch lwybr ein Dnw ni. yn y diffaethwch. Pôb pant a gyfodir, a phôb mynydd a brŷn a ostyngir, y gwyr a wneir yn uniawn, a'r anwaftad yn waftadedd. A gogoniant yr Arglwydd

Arglwjdd a ddatcuddir, a phob cnawd yughyd a'i gwel; canys genau'r Arg-
lwjdd a lefarodd hyn, Y llêf
a ddywedodd, gwaedda; yn-
tesa ddywedodd, bêth a wa-
edda? pòb cnawd fydd we-
llt, a'u holl odidawgrwydd
fel blodeu yn y maes, gwywa
y gwelltyn, syrth y blodeu-
yn; canys Yspryd yr Arg-
glwjdd a chwythodd arno;
gwellt yn ddiau yw'r bobl,
Gwywa y gwelltyn, syrth y
blodeuyn; ond gair ein Duw
ni a saif byth, Dring rhag-
ot, yr efangyles Slon i fyn-
ydd uchel; derchafa dylêf
trwy nerth, o efangyles Je-
rusalem; derchafa, nac of-
na; dywed wrth ddinasoedd
Juda, wele eich Duw chwi.
Wele'r Arglwjdd Dduw a
ddaw mewn cadernid, a'i
fraich a lywodraetha trosto,
wele ei wobr gydag ef, a'i
waith o'i flaen, Fel bugail
y portha efe ei braidd, a'i
fraich y casgl ei wŷn, ac a'u
dŵg yn ei fynwes, ac a go-
ledda y mammogiaid.

Tr Efengyl. S. Luc. 1. 57.

A Chyflawnwyd tymp E-
lizabeth i escor, a hi a
escorodd ar Fâb. A'i chy-
mydogion a'ichenedl a gly-
bu sawrhau. o'r Arglwjdd
ei drugaredd arni; a hwy
a gyd-lawenychasant a hi,

A bu ar yr wythfed dydd,
hwy a ddaethant i enwaedu
ar y dyn bâch, ac a'i galw-
asant, ef Zacharias, arol e-
nw ei dâd, A'i sam a atte-
bodd ac a ddywedodd, Nid
felly; eithr Joan y gelwir
ef, Hwytiau a ddywedasant
wrthi, Nid oes neb o'th ge-
nedl a elwir ar yr enw hwn.
A hwy a wnaethant amnaid
ar ei dâd ef, pa fodd y myn-
neu efe ei henwi ef. Yntef
a alwodd am Argraph lêch
ac a Scrifennodd, gan ddy-
wedyd, Joan yw ei enw ef.
A rhyfeddu a wnaethant
oll. Ac agorwyd ei enau ef
yn ebrwydd, a'i dasod ef, a
rŷddhâwyd, ac efe a lefar-
odd, gan fendithio Duw. A
daeth ofn ar bawd oedd yn
trigo yn eu cylch hwŷ; a
thrwŷ holl synydd-dir Judea
cyhoeddwyd y geiriau hyn
oll. A phawb a'r a'u clyw-
fant a'u gosodasant yn eu
calonnau, gan ddywedŷd,
Bêth fydd y bachgennŷn
hwn? A llaw'r Arglwjdd
oedd gydag ef. A'i dâd ef
Zacharias a gyflawnwyd o'r
Yspryd glân, ac a brophw-
ŷdodd gan ddywedyd, Ben-
digidig fyddo Arglwjdd
Dduw Israel, canys efe a
ymwelodd, ac a wnaeth ym-
wared iw bobl: Ac *efe* a
dderchafodd gorn icchŷdw-
riaeth

riaeth i ni, yn nhŷ Ddafydd ei wasanaethwr : Megis y llefarodd trwy enau ei sanctaidd brophwydi, y rhai oedd o ddechreuad y byd, ac Fel y byddau i ni ymwared rhag ein gelynion, ac o law pawb o'n caseion : I gwb. Ithau y drugaredd a'n tadau, aci gofio ei sanctaidd gyfammotod : Y llw a dyngodd efe wrth ein Tâd Abraham, ar roddi i ni, Gwedi ein rhyddhau o law ein gelynion, ei wasanaethu ef yn ddlofn, Mewn sancteiddrwydd a chyfiawnder ger ei fron ef holl ddyddiau ein bywyd. A thitheu fachgennyn; a elwir yn brophwyd i'r Goruchaf : canys ti a ei o flauen wyneb yr Arglwydd, i barodtoi ei ffyrdd ef; I roddi gwybodaeth iechydwriaeth i'r bobl, trwy faddeuant o'u pechodau. O herwydd tiriondeb trugaredd ein Duw, trwy yr hon yr ymwelodd a ni godiad haul o'r uchelder, I lewyrchu i'r rhai sy yn eistedd mewn tywyllwch a chysgod anghyfeirio ein traed i ffordd tangneddyf. A'r bachgen a gynnyddodd, ac a grythawyd yn yr yspryd, ac a fu yn y diffaethwch hyd y dydd yr ymddangosodd ef i'r Israel.

Dydd S. Peter.
Y Catech.

Hollallong Dduw, yr hwn drwy dy Fâb Jesu Grist a roddais i'r Apostol S. Peter laweroedd o ddomion arbennig, ac a orchymynnaist iddo o ddifrif borthbidy braidd, Gwna ni a attolygwn i ti, i'r holl Escobion, a'r Bugailiaid, yn ddyfal bregethu dy sanctaidd air, ac i'r bobl yn uffuddgar ddilfn yr unrbŷw, fely byddo iddfnt hwy allu derbyn coron y gogoniant tragywŷddol, trwy Jesu Grist ein Harglwydd. Amen.

Tn lle yr Epistol. Act. 12. 1.

Y Nghylch y pryd hynny yrestynodd Herod trenin ei ddwylo, iddrygu rhai o'r Eglwys. Ac efe a laddodd Jacob brâwd Joan a'r cleddyf. A phan welodd fod yn dda gan yr Iddewon hynny, efe a chwanegodd i ddaula Peter hefyd. (A dyddiau y bara croyw ydoedd hi) Yr hwn wedi ei ddal a roddodd efe yngharchar, aca'i traddododd at bedwar pedwaraid o fil-wyr i'w gadw, gan ewyllysio arol y Pasc ei ddwyn ef allan at y bobl. Felly Peter a gadwyd yn y carchar, eithr gwddi ddyfal a wnaethwyd gan yr Eglwys at Dduw drofto ef.

A phan oedd Herod a'i frŷd ei hun, a ddyweddodd, Yn ar ei ddwŷn ef allan, y nos honno yr oedd Peter yn cyfscu rhwng dau filwr, wedi ei rwymo a dwŷ gadwŷn, a'r ceidwaid o flaen y drŵs oeddŷnt yn cadw y carchar. Ac wele Angel yr Arglwydd a safodd ger llaw, a goleuni a ddiscleiriodd yn y carchar, ac efe a darawodd ystlys Peter, ac a'i cyfododd ef, gan ddywedŷd ; Cyfod yn fuan : a'i gadwŷni ef a syrthiasant oddiwrth ei ddwŷlo. A dywedodd yr Angel wrtho, Ymwregysa, a rhwŷm dy sandalau, ac felly y gwnaeth efe ; Yna y dywedodd, bwrw dy wŷg am danat, a chanlyn fi. Ac efe a aeth allan, ac a'i canlynodd ef, ac ni's gwybu mae gwir oedd y peth a wnaethid gan yr Angel, eithr yr oedd yn tybied mae gweled gweledigaeth yr oedd, Ac wedi myned o honŷnt heb law y gyntaf a'r ail wiliadwriaeth, hwŷ a ddaethant i'r porth haiarn, yr hwn fydd yn arwain i'r ddinas, yr hwn a ymagorodd iddŷnt o'i waith ei hun : ac wedi eu myned allan, hwŷ a aethant ar hyd un hoel, ac yn ebrwŷdd yr Angel a aeth ymmaith oddiwrtho, A Pheter, wedi dysod atto

ei hun, a ddyweddodd, Yn awr y gwn yn wir anfon o'r Arglwydd ei Angel, i'm gwared i allan o law Herod, ac oddiwrth holl ddisgwiliad pobl yr Iddewon.

Tr Eŷengyl. S. Mat. 16. 13.

WEdi dysod yr Jesu i dueddau Cefarea Philippi, efe a ofynodd iw ddysybllion, gan ddywedŷd, Pwy y mae dynion yn dywedŷd fy môd i, Mab y dŷn ? A hwy a ddywedasant, Rhai mae Joan Fedyddiwr, a rhai mae Elias, ac eraill mae Jeremias, neu un o'r prophwydi. Efe a ddywedodd wrthynt, Ond pwy meddwch chwi ydwyfi ? A Simon Peter a atebodd, ac a ddywedodd, Ti yw Chrifft, mab y Duw byw : A'r Jesu gan ateb a ddywedodd wrtho, Gwyn dy *fyd* ti Simon mab Jona : canys nid cŷg a gwaed a ddatcuddiodd hyn i ti, ond fy Nhad, yr hwn fydd yn y Nefoedd. Ac yr ydwyf finneu yn dywedŷd i ti, mae ti yw Peter, ac ar y graig hon yr adeiladaf fy Eglwys, a phyrth uffern ni's gorchfygant hi. *Arboddaf* i ti agoriadau teyrnas *Nefoedd* : a pha beth bynnag a rwy-mech ar y ddaiar, a *fydd* rwy-medig yn y *Nefoedd* : a pha beth bynnag a rydd-haech

Sanct Jago Apostol.

hæch ar y ddaiar, a fydd
wedieiryddhau yn y Nef oedd

Sanct Jago Apostol.

Y Colest.

C Aniadhâ, o drugarog
Dduw, megis y bu i'th
myfydedig Apostol S. Jago,
gan ymado a'i Dâd, a chwbl
a'r oedd eiddo, yn ebrwydd u-
fuddbau i alwad dy Fâb Je-
su Grist, a'i ddilŷn ef, fellŷ
i ninau gan ymwrtbod a holl
fydol ac a chnawdol ewŷllysi-
on, yn dragywydd fôd yn ba-
rod i ddilŷn dy orchymynnion
sanctiaidd, trwy Jesu Grist
ein Harglwydd. Amen.

*Yn lle yr Epistol Act. 11. 27.
a rhan o'r 12.*

YN y dyddiau hynny, da-
eth Prophwydi o Jeru-
salem i wared i Antiochia,
Ac un o honynt, a'i enw A-
gabus, a gytododd, ac a ar-
wyddoccaodd drwy yr Yf-
pryd, y byddeu newyn ma-
wr dros yr holl fyd; yr hwn
hefyd a fu tan Claudiûs Ce-
sar. Yna'r dyscyblion, bôb
un ynôl ei allu, a fwriada-
fant anfon cymorth i'r bro-
dyr oedd yn presswyllo yn
Judea. Yr hyn beth hefyd
a wnaethant, gan ddanfon
at yr Henuriaid, drwy law
Barnabas a Saul. Ac yng-
hŷlch y pryd hynny yr est-
ynnodd Hrod Frenin ei

ddwylo, i ddrygu rhai o'r
Eglwys. Ac efe a laddodd
Jacob brawb Joan a'r cledd-
yf. A phan welodd fôd yn
dda gan yr Iddewon hynny,
efe a chwanegodd ddala Pe-
ter hefyd.

Tr Efengyl S. Mar. 20. 20.

YNa y daeth mam mei-
bion Zebedeas atto,
gyda'i meibion gan addoli,
a deisyf rhŷw beth ganddo.
Ac efe a ddywedodd wrthi,
Pa beth a tynni? Dywed-
odd hithen wrtho, Dywed
am gael o'm dau fâb hyn
eistedd, y naill ar dy law
ddehau, a'r llall ar dy law
aflwy, yn dy frenhiniaeth.
A'r Jesu a attebodd, ac a
ddywedodd, Ni wyddoch
chwi beth yr ydych yn ei o-
fyn, A ellwch chwi yfed o'r
cwppan yr ydwyfi ar yfed o
honi, a bedyddio a'r be-
dydd y bedyddir fi? Dywe-
dasant wrtho, Gallwn. Ac
efe a ddywedodd wrthynt,
Diau yr yswch o'm cwpan,
ac i'ch bedyddir a'r bedydd
i'm bedyddir ag ef: eithr
eistedd ar fy llaw ddehau,
ac ar fy llaw aflwy, nid ei-
ddof fi ei roddi ond i'r sawl
y darparwyd gan fy Nhad.
a phan glybu ydêg hyn, hwy
a sorrarant wrth y ddau fro-
dyr. A'r Jesu a'u galwodd
hwynt atto, ac a ddyweodd,
Chwi

S. Bartholomeus Apostol.

Chwi a wyddoch fôd pennaethiad y Cenhedloedd yn tra-arglwyddiaethu arnynt; a'r rhai mawrion yn tra-awdurdodi arnynt hwy. Eithr nid fellŷ y bydd yn eich plith chwi: ond pwy bynnag a fynno fôd yn fawr yn eich plith chwi, bydded yn weinidog i chwi. A phwŷ bynnag a fynno fôd yn benaf yn eich plith, bydded yn was i chwi. Megis na ddaeth Mâb y dŷn i'w wasanaethu ond i wasanaethu, ac i roddi ei einioes yn bridwerth dros lawer.

S. Bartholomeus Apostol.

Y Coleg.

Halluog a bŷth-barhâus Dduw; yr hwn a rodd. aist rad i'th Apostol Bartholomeus, i wir gredw, ac i bregethu dy air; Nyni a attolygwn i ti ganiadâu i'th Eglwys gwbl garu yr bŷn a gredodd efe, ac i bregethu a derbŷn yr unrhyw. trwŷ Fesu Grifft ein Harglwydd Amen.

Tu lle-yr Epistol. Actan. 5. 12.

TRwy ddwyllaw yr Apostolion a gwnaed arwyddion a rhyfeddodau lawer, ym mhlith y bobl (ac yr oeddŷnt oll yn gyttun ymmhorth Solomon. Eithr ni feiddieu nèb o'r lleill ymgyfylltu a hwŷnt, ond y bobl

oedd yn eu mawrhau. A chwanegwŷd attŷnt rai yn credu yn yr Arglwydd, lliaws o wŷr a gwragedd hefyd) Hyd oni ddygent y rhai cleifion allan ar hŷd yr heolŷdd, a'u gosod ar welyau a glythau, fel o'r lleiaf y cyscodeu cyscod Peter, pan ddeleu heibio, rai honŷnt. A lliaws a ddaeth hefyd ynghŷd o'r dinafoedd o amgylch Jerusaleu, gan ddwyn rhai cleifion, a rhai a drallodid gan ysprydion aflan, y rhai a iachawŷd oll,

Tr Efengyl. S. Luc. 22 24.

ABu ymryson yn eu plith, pwŷ o honŷnt a dybygid ei fôd yn fwyaf. Ac efe a ddywedodd wrthynt. Y mae Brenhinoedd y cenhedloedd yn arglwyddiaethu arnynt: a'r rhai sy mewn awdurdod arnynt, a elwir yn bendefigion. Ond na fyddwch chwi felly: eithr y mwyaf yn eich Plith chwi bydded megis yr ieuangaf, a'r pennaf, megis yr hwn sydd yn gweini. Canŷs pa un fwyaf, a'r hwn sydd yn eistedd ar y bwrdd, a'r hwn sydd yn gwasanaethu? ond yr hwn sydd yn eistedd ar y bwrdd? eithr yr ydwyfi yn eich mŷg, fel un yn gwasanaethu. A chwydchwi ŷw y rhai a arhosafoch gyda mi yn

S. Matthew Apostol.

yn fy mhrosedigaethu. Ac yr wyf yn ordeinio i chwi deyrnas, megis yr ordeiniodd fy Nhâd i minneu. Fel y bwydtaoch ac yr yfocb ar fy mwrdd yn fy nheyrnas, ac yr eisteddoch ar orseddfedd, yn barnu deuddegllwyth Israel.

S. Matthew Apostol.

Y Colea.

Hollalluog Duw, yr hwn drwy dy wînsfyledig Fâb a elwaist Matthew o'r dollfa, i fôd yn Apostol, ac yn Efangylwr: Caniadhâ i nîrâd i ymwrthod a holl gybyddus ddeisyfion, ac a thra chwantusserch golud bydol, ac i ddi-lîn dy ddywededig Fâb Jesu Grist, yr hwn lîdd yn bîw ac yn teyrnasu gyda thi a'r Tsprîd glân yn un Duw heb drangc na gorphen. Amen.

Tr Epistol 2 Cor. 4 1.

GAn fod i nî y weinidogaeth hon, megis y cawsom drugaredd, nid ydym yn pallu. Eithr ni a ymwrthodasom a chuddiedig be-thau cywilyddus, heb rodio mewn cyfrwsttra, na thrîngair Duw yn dwyllodrus; eithr trwy eglurhâd y gwîrionedd yr ydym yn ein canmol ein hun wrth bôb cydwybod dynion, yngolwg Duw, ac os cuddiedig yw

ein Etengyl nî, yn y rhai colledig y mae yn guddiedig. Yn y rhai y dallodd Duw y bîd hwn feddyliau y rhai di gred, fel na thywyneui ddynt lewyrch Efangyl gogoniant Crist, yr hwn yw delw Dduw. Canys nid ydym yn ein pregethu ein hunain, ond Crist Jesu yr Arglywydd, a nîneu yn weisfion i chwîer mwyn Jesu, Canys Duw yr hwn a orchymynnodd i'r goleuni lewyrchu o dywîllwch, a lewyrchodd yn ein calonau, i roddi goleuni gwybodaeth gogoniant Duw, yn wyneb Jesu Grist.

Tr Efangyl. S. Mat. 9 9.

AC fel yr oedd yr Jesu ayn myned oddiyno, efe a ganfu wîr yn eistedd wrth y dollfa, a elwid Matthew, ac a ddywedodd wrtho, canlyn fi. Ac efe a gyfododd, ac a'i canlynodd ef. A bu ac efe yn eistedd i fwydta yn y ty, wele befyd, publicanod lawer a phechaduriaid a ddaethant, ac a eisteddasant gyda'r Jesu a'i ddiscybillion. A phan welodd y Phariseaid, hwy a ddywedasant wrth ei ddiscybillion ef, Pa ham y bwydty eich Athro chwi gyda'r publicanod a'r pechaduriaid? A phan glybu'r Jesu, efe a ddywedodd wrthyt,

S. Mihangel, a'r holl Angelion.

wrthjnt. Nid rhaid i'r rhai
iâch wrth seddyg, ond i'r
rhaid cleifion. Ond ewch, a
dylwch pa bêth yw hyn,
Trugaredd yr ydwyfyn ei
ewjlyfio, ac nid aberth:
canys ni ddaethym i alw
rhaid cyfiawn. ond pechadu-
riaid i edifeirwch.

S. Mihangel, a'r holl Angelion.

I Colô

TRaggyddol Dduw. yr
hwn a ordeiniaist ac a o-
fodaist wasanaethu'r holl A-
ngelion a dynion mewn trefn
rysedd: Capiadba yn druga-
rog megis y mae dy angelion
sanctaid yn wastad yn gwn-
cutbur i ti wasanaeth yn y
Nefoedd, fell y bôd o bonynt
drwy dy drefniad di yn borah
ac ymddiffyn i ni ar y ddaiar,
arwyl Jesu Grift ein Harglw-
ydd. Amen.

Tu lle yr Epistol. Dat. 12. 7

ABu rhyfel yn y nef:
Michael a'i angelion
a ryfelasant yn erbyn y ddr-
aig, a'r ddraig a ryfelodd.
a'i hangelion hithau, Ac
ni orfuant, a'u lle hwjnt
ni's cafwyd mwjach yn y
nef. A bwriwyd allan y ddr-
aig fawr, yr hên sarph. yr
hon a elwir diafol, a Satan,
yr hwn sydd yn twjlo'r
holl fyd, efe a fwriwyd all-
an i'r ddaiar, a'i angelion a

fwriwyd allan gydag ef. Ac
mi a glywais lef uchel yn dy
weddy yn y nef, Yrawron y
daethlechydwriaeth, a nerth
a theyrnas ein Duw ni, a
gallu ei Grift ef: canys cy-
huddwr ein brodyr ni a fw-
riwyd i'r llawn, yr hwn o-
edd yn eu cyhuddo hwj ger
bron eia Duw ni ddjdd a
nôs. A hwj a'i gorchfyga-
fant ef trwj waed yr Oen,
a thrwj air eu tyftiolaeth
bwjnt: ac ni charafant eu
henioes hjd angeu. O her-
wydd hyn llawenhewch y
Nefoedd a'r rhai ydjch yn
trigo ynddynt. Gwae y rhai
sydd yn trigo ar y ddaiar,
a'r môr, canys diafol a dde-
scynnodd attoch chwi, a ch-
anddo lid mawr, o herwydd
ei fod yn gwybod nad oes
iddo ond ychydig amser.

Yr Efengyl S. Mat. 18. 1.

YR awr honno y daeth y
discyblion at yr Jesu,
gan ddyweddyd. Pwy sydd
fwyaf yn nheyrnas Nefoedd,
A'r Jesu a alwodd atto fach-
gennyn ac a'i gosododd yn
eu canol hwynt, Ac a ddy-
wedodd, Yn wir y dywed-
af i chwi, oddieithr eich
troi chwi. a'ch gwneuthur
fel plant bychain, nid ewch
chwi ddim i mewn i deyrn-
as nefoedd. Pwy bynnag
gan hynny a'i gostyngo ei
hun

hunan fel y bachgennyn
hwn, hwnnw yw'r mwyaf
yn nheyrhas Nefoedd. A
phwy bynnag a dderbynio
gyfryw fachgennyn yn fy
erw i, a'm derbyni. A phwy
bynnag a rwyfro un o'r
rhai bychain hyn a gredant
ynofi, da fydd eu iddo pe cro-
gid maen melin am ei wdd.
wf, ai foddi yn eigion y môr.
Gwae'r byd oblegid rhwy-
ffaru: canys angenrhaid yw
dyfod rhwyffrau, er hynny
gwae y dyn hwnnw drwy'r
hwn y daw y rhwyffr. Am
hynny, os dy law, neu dy
droed a'th rwyffra, torr
hwynt ymmaith, a thafi o-
ddiwrthit, gwell yw i ti fy-
ned i mewn i'r bywyd yn
glôff, neu yn anafus nag a
chennit ddwyllaw neu ddau
droed, dy dasflu i'r tân tra-
gywyddol. Ac os dy lygad
a'th rwyffra, tynn ef allan,
a thafi oddiwrthit: gwell
yw i ti yn un-llygeidiog fy-
ned i mewn i'r bywyd, nag
a dau lygad gennit, dy da-
flu i dân uffern. Edrychwch
na ddirmygoch yr un o'r
rhai bychain hyn: canys yr
ydwyf yn dywedyd i chi.
fôd eu hangeliion hwy yn y
Nefoedd, bôb amser yn
gweled wyneb fy Nhâd, yr
hwn fydd yn y Nefoedd.

HE NOIO DAW DODDLE UN 91
1001

S. Luc. Efangylwr.
I Coleg.

Hollalluog Ddau, yr bwn
Haelwaist Lucy physygwr,
yr bwn y mae ei foliant yn yr
Efengyl i fôd yn Efangylwr
a physygwr i'r enaid. Rhyng-
ed bôd i ti, drwy iachus fe-
ddyginiaeth ei ddyseidiaeth
ef, iachau boll beintiau ein
beneidiau, trwy baeddediga-
ethau dy Fâb Jesu Grist ein
Harglwydd. Amen.

Tr Epistol, 2 Tim 4. 5.

GWillia di ymhob pêth,
dloddef adfyd: gwna
waith Efangylwr, cyflaw-
na dy weinidogaeth. Canys
myfi yr awron a aberthir,
ac amser fy ymddadtodiad i
a nesaodd. Mi a ymdrech-
ais ymdrech ddeg, mi a or-
phennais fy ngyrfa, mi a
gedwais y ffydd. O hyn a
llan rhoddwyd coron cyfi-
awnder i w chadw i mi. yr
hon a rydd yr Arglwydd, y
barnwr cyfiawn, i mi yn y
dydd hwnnw: ac nid yn un-
ig i mi, ond hefyd i bawb
a garant ei ymddangosiad
ef. Bydd ddyfal i ddyfod at-
taf yn ebrwydd: Canys
Demas a'm gadawodd, gan
garu y byd presennol. ac a
aeth ymmaith i Thessalon-
ica, Crescens i Galatia, Ti-
tus i Dalmatia, Luc yn u-
nig

S. Simon, a S. Jude Apostolion.

nig fydd gyda mi. Cymer Marc, a dŵg gyda thi: canys buddiol yw efe i mi i'r weinidogaeth. Tychicus hefyd a ddanfonais i Ephesus. Y chochl a adewais i yn Troas gyda Charpus, pan ddelych dŵg gyda thi, a'r llyfrau, yn enwedig y me. mrwn. Alexander y gôf copr a wnaeth i mi ddrygau lawer: taled yr Arglwydd iddo ynôl ei weithredoedd. Yr hwn hefyd gochel dithen: canys efe a safodd yn ddir-fawr yn erbŷn ein hymadreddion ni.

Tr Epsl. S. Luc. 10. 1.

YR Arglwydd a ordeiniodd ddëg a thrugain eraill hefyd, ac a'u danfonodd hwŷnt bôb yn ddau, o flaen ei wyneb, i bôb dinas a man, lle'r oedd efe ar fe-dr dysod. Am hynny efe a ddywedodd wrthynt. Y cynhayaf yn wir fydd fawr ond y gweithwyr yn anaml: gweddiwch gan hynny ar Arglwydd y cynhayaf am ddanfon allan weithwyr i'w gynhayaf. Ewch, wele, yr wyf yn eich danfon chwi fel wŷn ymmysc bleiddiaid. Na ddygwch gôd, nag ysc-reppan, nag elscidiau: ac na chyferchwch well i neb ar y ffordd. Ac i ba dŷ bynag yr eloch i mewn, yn

gyntaf dywedwch. Tangneddyf i'r tŷ hwn. Ac ohydd yno fab tangneddyf, eich tangneddyf a orphywys arno, os amgen, hi a ddychwelattoch chwi. Ac yn y tŷ hwnnw arhoswch, gan fwydta ac yfed y cyfryw be-thau ag a gaffoch ganddynt, canys teilwng yw i'r gweithiwr ei gyflog.

*S. Simon a S. Jude Apostolion.
Y Coleg.*

Hollalluog Dduw, yr hwn a adeiladaist dy Eglwys ar sail yr Apostolion, a'r prophwydi, ac Fesu Grist ei bun yn ben congl. saen; Caniadhâ i mi fôd fellh ein cyfylltu yng-bŷd yn undeb yspryd gan eu dysceidiaeth hwŷ, fel i'n gw-neler yn sanctaidd Deml gymeradwy gennit, trwy Fesu Grist ein Harglwydd. Amen

Tr Epistol S. Jud. 1.

Judas gwasanaethwr Jesu Grist, a brawd Jago. at y rhai a sancteiddwyd gan Dduw Tâd, ac a gadwyd yn Jesu Grist, ac a alwyd; Trugaredd i chwi, a thangneddyf, a chariad a luosoger. Anwylŷd, pan roddais bôb diwydrwydd ar scrifennu attoch am yr iechydwrïaeth gyffredin o'i anghennhaid oedd i mi scrifennu attoch, gan eich an-nog

nog i ymdrech ymhlaid y ffydd, yr hon a rodded unwaith i'r Sainſt. Canys y mae rhyw dŷnion wedi ymlusco i mewn. y rhai a rag-ordeinwyd er ystalm i'r farnedigaeth hon, annwllion yn troi grâsein Duw ni i drythyllwch, ac yn gwadu yr unig Arglwydd Duw a'n Harglwyed Jēsu Grift. Ewyllysio gan hynny yr ydyf eich coffau chwi, gan eich bôd unwaith yn gwybod hyn, i'r Arglwydd wedi iddo waredu y bobl o dir yr Aipht. ddestrywio eilwaith y rhai ni chredasant. Yr Angellion, hefyd y rhai ni chadwasant eu dechreuad, eithr a adawsant eu trigfa eu hun, a gadwodd ef me. wn cadwynau tragywyddol tandŷwyllwch, i'farn y dŷdd mawr. Megis y mae Sodom a Gomorrha, a'r dinasoedd o'u hamgylch mewn cyffelyb fôdd, a hwynt wedi putteinio, a myned arôl cnawd arall, wedi eu gosod yn eſampl, gan ddiodef di. aledd tân tragywyddol. Yr un ffunydd hefyd y mae y breuddwyd-wyr hyn, yn halogi'r cnawd, yn distyru llywodraeth. ac yn cablu y rhai sy mewn awdurdod.

Tr Efengyl S. Joan. 15 17.

HYn yr wyf yn ei orchymmyn i chwi, garu o honoch eu gilydd. Os yw'r bydyn eich casau chwi, *chwi* a wyddoch gasau o honaw sy'n o'ch blaen chwi. Pe byddech o'r byd, y byd a garu'r eiddo : ond oblegid nad ydych o'r byd eithr i mi eich dewis allan o'r byd, am hynny y mae'r byd yn eich casau chwi; Cofiwch yr ymadrodd a ddywedais i wrthydh; Nid yw'r gwâs yn fwŷ na'i Arglwydd; os erlidasant fi, hwy ach erlidiant chwithau : os cadwasant *fy* ngair i; yr eiddoch chwithau *hefyd* a gadwant. Eithr hyn oll a wnant i chwi er mwyn *fy* enw i, am nad adwaenant yr hwn a'm hanfonodd i. Oni bae *fy* ryfod a llefaru wrthynt, ni buaseu arnynt bechod; ond yr awron nid oes ganddynt escus am ei pechod. Yr hwn sydd yn *fy* nghasau i, sydd yn casau *fy* Nhad *hefyd*. Oni bae wneuthur o *honof* yn eu plith y gweithredoedd ni wnaeth neb arall, ni buaseu arnynt becho; ond yr awron hwy a wellant, ac a'm casasant i. a'm Tâd *hefyd*. Eithr *fel* y cyflawnid y gair sydd *scrifennedig* yn eu cyfraith hwynt, Hwya'm casasant

Gwyl yr boll Sainc

casafant yn ddiachos. Ei-
thr pan ddél y Diddanudd,
yr hwn a anfonaf i chwi o-
ddiwrth y Tâd (fel Yspryd
y gwirionedd yr hwn fydd
yn deilliaw oddiwrth y Tâd)
efe a dyftiolaetha amdana
fi. A chwithau hefyd a dy-
ftiolaethwch, am eich bod
o'r dechreuad gyda mi.

Gwyl yr holl Sainc.

Y Coleg.

Hollalluog Dduw, yr hwn
a gyssylltaist ynghyd dy
etboledegion yn un cysundeb a
chymdeithas yn nirel gorph
dy Fâb Crist ein Harglwydd:
Caniadba i ni râd felly i
ganlyn dy fendigedig Sainc
ymbob rbinweddol a duwiol
fywyd, fel ygallom ddyfod i'r
awrhaethawl lamenydd hyn-
nysa barotoaist irhai yn ddi-
ffuant sy i'w gawn, trwy Fe-
su Grift ein Harglwydd. A-
men.

Ta lle yr Epistol. Dat. 7. 2.

AC mi a welais Angel
Arall yn dyfod i'fynu o-
ddiwrth godiad haul, a sêl
y Duw byw ganddo; ac e-
fe a lefodd a llêf uchel ar y
Pedwar Angel, i'r rhai y
rhoddasid gallu i ddrygu'r
ddaiar a'r môr, Gan ddyw-
edf. Na ddrygwch y ddai-
ar, na'r môr, na'r preriau,
nes darfod i ni selio gwasa-

naeth-wyr ein Duw ni yn
eu talcennau. Ac mi a gly-
wais nifer y rhai a seliwyd;
yr oedd wedi eu seliogant
a phedair a deugain o filo-
edd, o holl lwythau meibi-
on Israel. O lwyth Juda, yr
oedd deuddeg mil wedi eu-
selio; o lwyth Ruben yr o-
edd deu-ddeng mil wedi eu
selio; o lwyth Gad, yr oedd
deu-ddeng mil wedi eu sel-
io; O lwyth Aser, yr oedd
deu-ddeng mil wedi eu se-
lio; o lwyth Nephthali, yr
oedd deuddeg mil wedi eu
selio; o lwyth Manasses, yr
oedd deuddeg mil wedi eu
selio; O lwyth Simeon, yr
oedd deuddeg mil wedi eu
selio; o lwyth Lefi, yr
oedd deuddeg mil wedi eu
selio; o lwyth Isachar, yr
oedd deuddeg mil wedi eu
selio; O lwyth Zabulon,
yr oedd deuddeg mil we-
di eu selio; O lwyth Joseph
yr oedd deuddeg mil wedi
eu selio; O lwyth Benjam-
in, yr oedd deuddeg mil
wedi eu selio. Wedi hyn
mi a edrychais, ac wele dyr-
fa fawr, yr hon ni allei neb
ei rhifo, o bôb cenedl, a llw-
ythau, a phobloedd, a iei-
thoedd yn sefyll ger bron
yr orseddfaingc, a cher bron
yr Oen, wedi eu gwisco me-
wn gownau gwynion, a phal
mwydd

Y Cymmun.

Wyd yn eu dwylo : Ac yn
llefain a llef uchel, gan ddy-
wedŷd. Iechydwrifeth i'n
Duw ni, yr hwn fydd yn ei-
stedd ar yr orsedd-faingc,
ac i'r Oen. A'r holl Ange-
lion a safasant o amgylch
yr orsedd-faingc, a'r Henu-
riaid, a'r pedwar anifail :
ac a syrthiasant ger bron
yr orseddfaingc ar eu hwŷ-
nebau, ac a addolasant Dduw
Gan ddywedŷd, Amen : y
fendith, a'r gogonaïnt, a'r
doethineb, a'r diolch, a'r
anrhydedd, a'r gallu, a'r
nerth a fyddo i'n Duw ni
yn oes oesoedd. Amen.

Tr Efengyl S. Mat. 5. i.

PAn welodd yr Jesu y tyr-
faoedd, efe a escynodd
i'r mynydd : ac wedi lldo
eistedd, ei ddiscybillion a dda-
ethant atto. Ac efe a ago-
rodd ei enau, ac a'u dyscodd
hwŷnt, gan ddywedŷd, gw-
yn eu byd y tlodion yn yr
ystrôd : canŷ eiddynt yw
teyrnas Nefoedd. Gwyn eu

byd y rhai fydd yn galarn :
canŷ hwŷ a ddiddeni'r, Gw-
yn eu byd y rhai addfwŷn ;
canŷ hwy a etifeddant y
ddaiar. Gwyn eu byd y rhai
fydd arnynt newŷn a syched
am gyfiawnder : canŷ hwŷ
a ddiwellir. Gwyn eu byd
y rhai trugarogion, canŷ
hwŷ a gânt drugaredd.
Gwyn eu byd y rhai pŷr o
galon ; canŷ hwŷ a welant
Dduw. Gwyn eu byd y ta-
ngneddyf-wyr ; canŷ hwy
a elwir yn blanti Dduw.
Gwyn eu byd y rhai a erli-
dir o achos cyfiawnder ; ca-
nŷ eiddynt yw teyrnas Ne-
foedd. Gwyn eich byd pan
i'ch gwradyddant, ac i'ch
erlidiant, ac y dywedant
bôb drygair yn eich erbyn,
er fy mwŷn i, a hwy yn ge-
lwyddog. Byddwch lawen
a hyfryd, canŷ mawr yw
eich gwobr yn y Nefoedd ;
oblegid felly yr erlidiafant
hwy y prophwydi a fu o'ch
blaen chwi.

**Y Drefn am Weinidogaeth Swpper yr Ar-
glwydd, neu'r Cymmun bendigaidd.**

Cynnifer ac a fyddo yn amcanu bod yn gyfrannogion o'r Cym-
mun bendigedig, a arwyddocant eu henwau i'r Curat i'w
amser y diwrnod o'r blaen orlleiaf :

Ac o byddun o'r rhai hynny yn ddwŷg-fucheddol cyhoedd, fel
y byddo ef gwrthwynebus gan y gynulleidfa : neu a wnaeth gam
iw gymmydog ar air, neu ar weithred ; Y Curat wrth gael gwy-
byddiaeth o hynny. a'i geillw ef, ac a'i cynghora na ryfyo efe et
dim ddytoll i'fford yr Arglwydd, hyd oni ddeclario efe yn gyho-
ddus

T Cymmun.

ddus i fod yn wir edifeiriol, a darfod iddo wellhau ei ddrwg fuchedd o'r blaen; fel y bodloner y gymulleidfa wrth hyon, yr hon a rwystrafid yn y blaen: A darfod iddo wneuthur iawn i'r neb y gwnaethau gamwedd a hwyt: Neu o'r lleiaf, ddarcan ei fod mawrcyflawn tryd i wneuthur fellt yn gyntaf ac y gallo yn gymhedrol.

¶ Y drefn hon a arfer y Curat am y sawl y gwypo efe fod malais a chafineb yn teyrnasa rhyngddynt; ni ddioddef iddynt fod yn gyfrannogion o fwrdd yr Arglwydd, hyd pan wypo eu bôd hwyt wedi cyduno. Ac os un o'r pleidlau anheddychol a fydd bodlawn i faddeu o elgion ei galon gwbl ac a wnaethwyd yn ei erbyn; ac i wneuthur iawn i bawb ac a rwystrodd ynteu ei hunan; a'r blaidd arall ni fyn ei ddwyn i dduwiol undeb, onid sefyll yn wastad yn ei wrthryfigrwydd a'i falais: Y Gweinidog yn y achos hysus a ddylen dderbyn y dyn edifeiriol i'r Cymmun bendigedig ac nid y dyn ystyfnig anhodyn. Profidier fôdi bôb Gweinidog telly yn troi heibio neb fel yr yspysir yn hwn. neu'r rhagwahannod nefaf o'r Rubricymma, yn rhwymedig i roddi cyfrif o'r unrhyw i'r ordinari, o fewn 14 diwrnod arol hynny o'r pellaf, A'r Ordinari ddilyn yn erbyn Y trofoddwr ynol y canon.

Y bwrdd ar amler Cymun a lliam gwyn tég arno, a daf yng-horph yr Eglwys, neu yn y Cafell, lle byddo y toreual a'r brydnhawol weddi wedi ordeinio ei dywedyd: A'r offeiriad, gan sefyll wrth yr ystlys gogledd i'r bwrdd, a ddywaid weddi yr Arglwydd, a'r Coleg fydd yn canlyn, a'r bobl a'r eu gliniam.

EIn Tâd yr hwn wyt yn y Nefoedd, sancteiddier dy Enw. Deuet dy deyrnas. Biddi ewylls ar y ddaiac, megis y mae yn y Nefoedd. Dyro i ni heddyw ein bara beunyddiol. A maddeu i ni ein dyledion, fel y maddeuwn ni i'a dyled-wyr. Ac nae arwain ni i brofedigaeth; Eichit gwared ni rhag drwg. Amen.

Coleg.

YR bollalluog Dduw, i'n hwn y mae pob calon yn agored, a phôb deiff yn gyd-nabyddus, a rhag yr hwn nid ves dim dirgel yn guddiedig. Glanha fedyllion ein calon.

nau trwy ysprydoliaeth dy lân Tysyd, fel y carom dydi yn berffaith, ac y mawrhaom yn deilwng dy Enw sanctaidd, trwy Grist ein Harglwydd. Amen.

¶ Yna yr offeiriad gan droi at y bobl a draetha yn eglur y deng-air deddf ôll. A'r bobl ar eu gliniam arol pobun o'r gorchymynion a archanrregaredd Duw am eu corti hwyt o'r blaen, a Gras i gadw'r unrhyw rhagllaw, fel y mae yn caelyn.

Gweinidog.

DUw a lefarodd y geiriau hyn, aca ddywedodd Myfi yw yr Arglwydd dy Dduw; Na fydded it dduwiau eraill onid myfi.

Pobl, Arglwydd trugar-

hâ

T Cymmun.

hâ wrthym, a goftwng ein calonnau i gadw y gyfraith hon.

Gweinidog. Na wna it dy hun ddelw gerfiedig, na llun dim a'r y fydd yn y Ne-foedd uchod, neu yn y ddai-ar isod, nac yn y dwfr tany ddaiar; Na oftwng iddynt, ac na addola hwynt. Canys myfi yr Arglwydd dy Dduw ydwŷf Dduw eiddigus, yn ymweled a phechodau y tadau ar y plant, hyd y drydydd a'r bedwaredd genhedlaeth o'r rhai a'm cafant, ac yn gwneuthur trugaredd i filoedd o'r rhai a'm carant aca gadwant fy nghorchymynion.

Pobl. Arglyŷdd ttugar-hâ wrthym, a goftwng ein calonnau i gadw y gyfraith hon.

Gweinidog. Na chymer Enw yr Arglwydd dy Dduw yn ofer, canys nid gwirion gan yr Arglwydd yr hwn, a gymero ei Enw ef yn ofer.

Pobl. Arglydd trugar-hâ wrthym, a goftwng ein calonnau i gadw y gyfraith hon.

Gweinidog. Cofia gadw yn sanctaidd y dydd Sabbath; Chwe diwrnod y gweithi ac y gwnei dy holl waith, ei-thr y seithfed dydd yw Sabbath yr Arglwydd dy Dduw.

ar y dydd hwnnw na wna ddim gwaith, tydi, na'th fab, na'th ferth, na'th wâs, na'th forwyn, na'th anifail, na'r hyn dieithr a fyddo o fewn dy byrth. Canys mewn chwe diwrnod y gwnaeth yr Arglwydd nêf a daiar, y môr ac oll y fydd ynddynt, ac a orphwysodd y seithfed dydd; O herwydd pahan y bendithiodd yr Arglwydd y seithfed dydd; ac a'i sancteiddiodd ef.

Pobl. Arglwydd trugar-ha wrthym, a goftwng ein calonnau i gadw y gyfraith hon.

Gweinidog. Anrhydedda dy dâd a'th fam, fel yr estyner dy ddyddiau ar y ddaiar yr hon a rydd yr Arglwydd dy Dduw i ti.

Pobl. Arglwydd trugar-ha wrthym, a goftwng ein calonnau i gadw y gyfraith hon.

Gweinidog. Na ladd.

Pobl. Arglwydd trugar-ha wrthym, a goftwng ein calonnau i gadw y gyfraith hon.

Gweinidog. Na wna odi-neb.

Pobl. Arglwydd trugar-ha wrthym, a goftwng ein calonnau i gadw y gyfraith hon.

Gweinidog. Na ladratta.

T Cymmun

Pobl. Arglwydd trugarha wrthym, a goftwng ein calonnau i gadw y gyfraith hon.

Gweinidog. Na ddwg gam dyftiolaeth yn erbyn dy gymmydog.

Pobl. Arglwydd trugarha wrthym, a goftwng ein calonnau i gadw'r gyfraith hon.

Gweinidog. Na chwenyŷch dŷ dy gymydog, na chweanŷch wraig dy gymmydog, na'i wās, na'i forwŷn, na'i ŷch, na'i aŷŷyn, na dlm ar fydd eiddio ef.

Pobl. Arglwydd trugarha wrthym, ac ŷerifenna yr holl ddeddfau hyn yn ein calonnau, nia atolygwn i ti.

¶ Yno y Canlynuno'rddau go-
leŷt hyn dros y Frenhines. a'r
Offeiriad yn ei ŷefyll megis o'r
blaen, ac yn dywedŷd.

Gweddiwn.

HOLL-alluog Dduw, yr hwn ŷydd a'i deŷrnas yn dragywyddol, a'i allu yn anŷeidrol, cymmer drugaredd ar yr holl Eglwys, a rheola ŷellŷ galon dy ddewiŷledig waŷanaethyddes ANN ein Brenhines a'n llywŷyddes, ŷel y gallo hi (gan wybod i bwŷ y mae yn weinidog) uwchlaw pob dim geiŷŷio dy anrhydedd a'th ogoniant; Ac ŷel y gallom ninneu a'i holl ddeillaid hi (gan ŷedd-
ylled yn ddyledus oddiwrth

bwŷ y mae yr awdurdod ŷyddiddi) yn ffyddlon ei gw-
aŷanaethu, a'i hanrhydeddu,
ac yn oftyngedig ufuddhau
iddi, ynot ti ac erot ti, yn
ol dy ŷendigedig air a'th
ordinhad, trwy Jeŷu Grift
ein Harglwydd, yr hwn gy-
da thi a'r Yŷpryd glān, ŷydd
yn byw, ac yn teyrnaŷu yn
dragywydd yn un Duw, heb
drangc na gorphen. Amen.

¶ Neu.

HOLLalluog a thragywy-
ddol Dduw, ŷe'n dŷŷcir
gan dy air ŷanŷtaidd, fod ca-
lonnau brenhinoedd wrth
dy reolaeth a'th lywodra-
eth di, a'th fod ti yn eu
Goŷod hwynt, ac yn eu
hymchwelyd, ŷel y mae dy
dduwiol ddoethineb yn gw-
eled fod yn oreu: Yr yd-
ym ni yn oftyngedig yn at-
tolwg i ti, ŷelly ofod a lly-
wodraethu calon ANNE dy
waŷanaethyddes, ein Bren-
hines a'n llywyddes, ŷel y ga-
llo hi yn ei holl ŷeddyli-
au, geirian a gweithredo-
edd, yn waŷtad geiŷŷio dy an-
rhydedd di, a'th ogoniant,
a myŷyrŷio ar gadw dy bobl
a rodded yn ei chadwraeth
hi, mewn digonoldeb, tang-
neddyŷ, a duwioldeb; Ca-
nladha hŷn drugarog Dād,
er cariad ar dy anwŷl Fāb
Jeŷu Grift ein Harglwydd.
Amen.

¶ Tna

¶ Yna y dywedir Colesty Dydd, Ac yn nesaf atol y Catech, y darllain yr offetiad yr Epistol, gan ddywedyd, Yr Epistol (neu Y rhan o'r Scrythura a spwysu- tiwyd yn lle's Epistol, fydd scrifennedig yn y----bennod o ----yn dechreu ar y----wers. Ac wedi diweddur yr Epistol efe a ddywaid, Yma y cerfyna yr E- pistol. Yna y darllain efe yr Ef- engyl (a'r bobl i gyd yn eu sef- yll) gan ddywedyd, Yr Efeng- yl sanctaidd fendigedig a scrif- fennir yn y----bennod o----yn dechreu ar y----wers. Ac we- di gorphen yr Efengyl, y cenir neu y dywedir y Credo sy'n canlyn, a'r bobl etto yn sefyll, megis o'r blaen.

CRedaf yn un Duw Tâd, Hollalluog, Creawdr Nêsa daiar, ac oll weledig- ion ac anweledigion Ac yn un Arglwydd Jesu Grist, yr unig cenhedledig Fâb Duw cenhedledig gan ei Dad cyn yr holl oesoedd, Duw o Dduw, llewyrch o lewyrch, gwir Dduw, o wir Dduw, ce- nhedledig, nid gwneuthure- dig, yn un hanfod a'r Tâd, gan yr hwn y gwnaethw- yd pob peth; yr hwn er- om ni ddynion, ac er ein iechydwriaeth a ddiscynodd o'r nesoedd, ac a gnawdwyd drwy yr Yspryd glân o Fair forwyn, ac a wnaethwyd yn ddyn ac a groes-hoeli- wyd hefyd trosom tan Pon- tius Pilatus, Efe a ddiocde-

fodd ac a gladdwyd, a'r try- dydd dydd efe a adgyfododd ynôl yr Scrythrau, ac a escynnodd i'r nêf, ac y fydd yn eistedd ar ddeheu- law y Tâd. A thrachein y daw efe drwy ogoniant i farnu y bŷw a'r meirw; ac ar ei deyrnas ni bydd tra- ngc. A chredaf yn yr Yspr- yd glân, Yr Arglwydd a'r Bŷwiawdr: yr hwn fydd yn deilliaw o'r Tâd a'r Mâb, yr hwn ynghyd a'r Tâd, a'r Mâb, a gyd-addolir, ac a gyd-ogoneddir, yr hwn a le- farodd trwy y Prophwydi. A chredaf fod un Catholic ac Apostolic Eglwys, Add- efaf un Bedydd er maddeu- ant pechodau. Ac edrychaf am adgyfodiad y meirw, a bywyd y bŷd fydd ar ddyfod Amen.

¶ Yna y Curat a fynega i'r bobl pawyliau neu ymprydiau y fydd i'w cadw yn yr wythnos yn can- lyn. Ac yma hefyd (o bydd achos) rhodder Rhybudd o'r Cymmun, a Gofynner Goflegi- on Priodasau, a darllennu lly- thrau Catech. Dysfuan, ac Ef- cymmyndodau. Ac ni chyhoed- dair, ac ni fynegir dim yn yr Eglwys, hyd y parhaô Gwasan- aeth Duw, ond gan y Gweinid- og ei hun, na dim ganddo yn eif- ond a erchir yn rheola y llyfr hwn, neu a orchymynir gan y Frenhines neu gan Ordinari y lle.

¶ Yna y canlyn y Bregeth neu un o'r Homiliau a adoded allan

ousus, neu a ddoder allan rhag llaw drwy awdurdod.

Yna y dychwel yr Offeiriad at Fwedd yr Arglwydd, ac a ddechreu yr Offymmiad ganddy-weddyd un neu ychwaneg o'r sentensiâu yn caulyn, y cyfryw o'i synwyr ei hun a welo yn gymhwysaf

Lewyrched felly cich golcuni ger bron dynion, fel y gwelont eich gweithredoedd da chwi, ac y gogoneddont eich Tâd yr hwn sydd yn y nesoedd.

Na thryfforwch i'ch tryfforau ar y ddaiar, lle y mae gwyfyn a rhôd yn llygru, a lle y mae lladron yn cloddio trwodd. ac yn lladratta; eithr tryfforwch i chwi dryfforau yn y Nêf, lle nid oes na gwyfyn na rhôd yn llygru; a lle ni's cloddia lladron trwodd; ac nis lladrattant.

Pa bethau bynnag oll a ewyllysioch ei wneuthur o ddynion i chwi, felly gwneuch chwithau iddynt hwy; canys hyn yw y Gyfraith a'r Prophwydi.

Nid pŵb un sydd yn dywedyd wrthif, Arglwydd Arglwydd, a ddaw i mewn i deyrnas Nesoedd, ond yr hwn a wnae wyllŷs fy Nhâd yr hwn sydd yn y Nesoedd.

Zacheus a safodd ac a ddywedodd wrth yr Arglwydd, wele, hanner fy na,

O Arglwydd, yr ydwyf yn eu rhoddi i'r tlodion, ac os dygŷm ddim o eiddo neb drwy gam echwyn. yr ydwyf yn ei dalu ar ei bedwerydd.

Pwy sydd un amser yn rhyfela ar eu drael ei hun? pwy sydd yn plannu gwinllan, ac nad yw yn bywŷta o'i ffrwyth hi? neu pwy sydd yn porthi praid, ac nid yw yn bwydta o laeth y praid.

Os nyni a hauasom i chwi bethau Ysrydol, ai mawr yw os nyni a fedwn eich pethau cnawdol?

Oni wyddoch chwi fôd y rhai sy yn gwneuthur pethau cyflegredig, yn bwydta o'r cyfleg: a rhai sy yn gwalanaethu yr allor, yn gyd gyfrannogion o'r allor? Felly hefyd yr ordeiniodd Yr Arglwydd i'r rhai sy'n pregethu yr Ffengyl, fyw-wrth yr Esengyl.

Yr hwn sydd yn hau yn brin, a fêd hefyd yn brin, a hwn a hauo yn helaeth a fêd yn helaeth; Pŵb un megis y mae yn rhag-arfaethu yn ei galon, felly rhoddod, nid yn athrist, neu trwy gymell, canys rhoddwr llawen, y mae Daw yn ei garu.

Cyfranned yr hwn a ddyfwyd yn y gair, a'r hwn sydd

fydd yn ei ddysgu ym mhob
peth dâ. Na thwyller chwi,
ni watwerir Duw: canys
bêth bynnac a hano dŷn,
hyanŷ hefyd a fêd efo.

Tra'r ydŷm yn cael am-
fer cyfaddas gwnawn dda i
bawb, ond yn enwedig i'r
rhaf sy o deulu'r ffydd.

Duwiolder fydd gyfoeth
mawr, o bŷdd dŷn foddlon
i'r hyn fydd ganddo, canys
ni ddaeth gennŷm ddim i'r
bŷd, ac ni allwn ddwyn dim
o'r bŷd ymmaith.

Gorchymŷn i'r rhaf sy
gyfoethogion yn ybŷd hwn,
fod yn barod i roddi, ac yn
llawen i gyfrannu, gan ofod
fai dda iddŷnt eu hŷn erh-
ŷn yr amfer fydd yn dyfod,
fel y caffont y bywŷd trag-
ywŷddol.

Nid ydŷw Duw yn ang-
hyfio, fel y gollyngo dros
gofeich gweithredoedd a'ch
trafael a ddêl o gariad; yr
hŷn a ddangosafoch chwi er
mwŷn ei Enw ef y lawl a
roefoch i'r Sainŷt, ac ydych-
etto yn rhoddi.

Na ollyngwch dros gof-
wneuthur daioni a chyfran-
nu: canys a chyfrŷw ab-
erth y bodlonir Duw.

Pwŷ bynnag fydd iddo
dda i'r bŷd hwn, ac a welo
ei frawd mewn eisieu ac a
gao ei drugaredd oddiwr-

tho, pa fodd y mae cariad
Duw yn trigo ynddo ef?

Dyro gardod o'th dda, ac
na thro un umfer dy wyneb
oddiwrth un dŷn tlawd, ac
felly ni thru'r Arglwydd ei
wyneb oddiwrthit titheu.

Bŷdd drugarog ynôl dy
allu: os Bŷdd llawer i'th
elw dyro yn aml, os bŷdd
ychydig, bŷdd ddyfal i ro-
ddi yn llawn o'r ychydig:
canys felly cynhulli i ti dy
hun wobro da yn nŷdd yr
angenrhaid.

Y nêb a gymmero drug-
aredd ar y tlawd, fydd yn
rhoddi echwŷn i'r Arglw-
ydd: ac edrych bêth a ro-
ddo efo ymaith, fe a delir i-
ddo drachefn.

Bendigedig fyddo'r dŷn
a roddo i'r clas a'r anghen-
us: yr Arglwydd a'i gwar-
ed ef yn amfer trwbl.

¶ Tra bydder yn ddaillain y sen-
tensiâu hyn, y Disconiaid, Wa-
rdeiniaid yr Eglwŷs, neu rywen
cymesur arall a appwyntir i
hynny, a idderbyniant yr Eluf-
enau i'r tlodion, a defofionau
eraill y bobl mewn cawg gwe-
ddus, a ddarperir gan y plwyf
i hynny, ac at dygant yn barch-
us ac yr Offeiriad: Yntef a'i
cyswyna yn ufudd, ac a'i dŷd
ar y Bwrdd Sanctaidd.

¶ A phan fo Cymmun, yr Off-
eiriad a cŷd ar y Bwrdd Fara a
Gwlin, hyn a dybio yn ddigon-
ol. Gwedi darfod hynny, y dy-
waid yr Offeiriad.

Gweddian dros holl stât Egl-
wys Crist sy yn milwrio
yma ar y ddaiar.

HOLLalluoga thragwydd.
Hol Dduw, yr hwn trwy
dy sanctaidd Apostol a'n dy-
fcaist i wneuthur gweddian
ac erfyniau, i ddolch dros

Oai bydd dim
elufeni nag offry-
ymau, yna gada-
wery geiriau hyn
(gymmeryd ein
elufenia'n offry-
mau) heb ddyw-
edyd.

bôb dŷn : yr
ym ni yn o-
fstyngedig yn
attolwg i ti
yn drugar-
ogcaf (gym-
meryd ein
elufeni a'n
hoffrymmau) a derbyn ein
gweddian hyn, y rhai'r yd,
ym yn eu hoffrwm i'th adu-
wiol lawredd, gan attoly-
gu i ti ysprydoli yn wastad
yr Eglwys gyffredinol ag
Yspryd y gwirionedd, und-
eb, a chyd-gordio, a chani-
adha i bawb ac sy yn cyff-
essu dy Enw sancteiddiol,
gytuno yngwirionedd dy
sanctaidd air, a byw mewn
undeb a duwiol gariad. Ni
a attolygwn i ti hefyd gadw
ac ymddiffyn holl Cristian-
us Frenhinoedd, Tywysogi-
on, a llywiau dwyr, ac yn en-
wedig dy wasanaethyddes
ANNE ein Brenhines fel
y caffom tani hi ein llywo,
draethu yn dduwiol, ac yn
heddychol: A chaniadha
i w holl gyngor hi, ac i bawb

ag sydd wedi eu gosod me-
wn awdurdod dani, allu yn
gywir, ac yn uniawn rannu
cyfiander, er colpi drygi-
oni a phechod, ac er maen-
tumio dy wir grefydd di a
rhinwedd dda. Dyro râd,
nefol Dâd, i'r holl Escobi-
on, a Churadiaid, fel y ga-
llont drwy eu buchedd a'u
hathrawiaeth offod allan dy
wir a'th fywiol air, a gwa-
anaethu dy sanctaidd Sacra-
mentau yn iawn ac yn ddy-
ladwy: a dyro i'th holl bô-
bl dy nefawl râd, ac yn en-
wedig i'r gynnulleidfa hon
sydd yma yn gŷdrychiol,
fel y gallont ag ufudd galon
a dyledus barch wrando a
derbyndy sanctaidd air, gan
dy wasanaethu yn gywir
mewn sancteiddrwydd ac u-
niondeb holl ddyddiau eu
bywyd. Ac yr ym yn ofty-
ngedig yn attolygu i ti o'th
ddaioni Arglwydd, gonffor-
ddio a nerthu pawb ag iŷ yn
y bywyd trangcedig hwn,
mewn trwbl, tristwch, ang-
en, clefyd, neu ryw wrthw-
yneb arall. Ac yr ym ni he-
fyd yn bendithio dy enw sa-
nctaidd, o ran dy weision a
ymadawfanta'r bywyd yma
yn dy ffydd di a'th ofn: gan
attolygu i ti, roddi i ni râs
felly i ddilyn eu esamplau
da hwy, fel gyda hwynt y
gallom

gallom fod yn gyfrannogion
p'rh deyrnas nefol: Caniad-
ha hyn, o Dad, er cariad ar
Jesu Grift, ein hunig gyfry-
ngwr a'n dadleuwr. Amen.

Pan fo'r Gwneidog yn rhoddi
rhybudd o Finistriad y Cymun
bendigedig (yr hyn a vneiff
efe yn vvaftad ar y Sul, neu ryw
Dydd gwyl nefaf ymlaen) ar
ol diwedd y Bregeth neu Ho-
mili, efe a dderllyn y cyngor
hwns yn canlyn.

Fy anwyl Garedigion, ar
y---dydd nefaf yr wyl yn
amcanu drwy help Duw
finistrio i bawb ffyddlon a
defosionol dragysurus Sa-
crament Corph a Gwaed
Crift, i wderbyn ganddynt
er cofau ei ryglyddus grog
a'i Ddiodefaint, trwy ba
un y cawn faddeuant am ein
pechodau, ac i'n gwneir yn
gyfranogion o deyrnas nef,
O herwydd pahan ein dyle-
dswydd yw talu ufudd a ffy-
ddlon ddiolch i'r Hollalluog
Dduw ein Tad nefol: am
iddo roddi ei Fab ein Iach-
awdr Jesu Grift nid yn un-
ig i farw trosom, eithr i fod
hefyd yn ymborth a llunia-
eth ysprydol i ni yn y Sacra-
ment bendigedig hwnnw.
Yr hyn be'h gan ei fod mor
Dduwiol a chyffurus i'r sawl
a'i derbyniant yn deilwng,
ac mor enbydus i'r rhai a
ryfygant ei dderbyn yn an-

nheilwng, fy nyled i yw eich
cynghori chwi yn y cyfam-
ser i ystyried ardderchowg
rwydd y dirgeledigaeth be-
ndigedig hwnnw, a'r mawr
benigl oi dderbyn yn annh-
eilwng; ac felty i chwilio a
phrofi eich cydwybodau eich
hunain (a hynny nid yn yf-
casn ac ynol dull rhai yn
rhagrithio a Duw, ond) fel
y galloch ddyfod yn lán ac
yn sanctaidd i'r cyfryw wr-
ëdd nefol yn y wifo briodas,
yr hon a ofyn Duw yn yr Scr-
ythy'r lán, a chael eich derb-
yn megis Cyfrannogion tei-
lwg o'r bwrdd bennigedig
hwnnw.

Y ffordd a'r môdd i hyn
yw; Yn gyntaf holi eich
bucedd a'ch ymwareddiad
wrth reol gorchymmynion
Duw, ac lle y gweloch eich
hunain gwedi trofledu ar
ewyllys gair, neu weithred,
yno wyl o herwydd eich
cyflwr pechadurus; Ac ym-
gyffeswch i'r Hollalluog
Dduw, a llawn frýd ar well-
hau eich buchedd. Ac os
gwelwch fod eich camwe-
ddau nid yn unig yn erbyn
Duw, eithr yn erbyn eich
cymydogion hefyd, yna gw-
newch eich cymmod a hwý,
gan fod yn barod i wneuth-
ur iawn a diwygiad hyd ei-
thaf eich gallu, am bôb Sar-
rhaad

rhaad a chamwri a wnaeth-
och i neb arall. A chan fod
yn harod hefyd i fadden i
crallia wnaethant i'ch erb-
yn chwithau, megis yr ew-
yllyfioch faddenant o'ch pe-
chodau ar law Dduw. Ca-
nys heb hyn ni wna cytran-
nu o'r Cymmun bendigedig.
ig, ond anghwanegu eich
damnedigaeth. O herwydd
hynny od oes neb o honoch
yn gablwr Duw yn rhwy-
frrwr, neu enllibiwr ei air
ef, yn odinebwr, neu yn dw-
yn malais a chenfigen, neu
mewn rhŷw fai ceryddus a
rall. Edifarhewch am eich
pechodau, aconid e, na dde-
uwch i'r Bwrdd sancteiddi-
ol hwnnw, rhag wedi cym-
merŷd y Sacrament bendi-
gedig hwnnw i Ddiabol fy-
ned i mewn i chwi megis i
Judas fradwr, a'ch llenwi
yn llawn o bôb anwiredd
a'ch dwyn chwi i ddefstrŷw
enaidd a chorff.

Ac o herwydd bôd yn ang-
enrheidiol na ddel neb i'r
Cymmun bendigedig, heb
gyflawn ymddiried yn nrh-
ugaredd Duw, ac heb gyd-
wŷbod heddychlawn; Am
hynny od oes neb o honoch
na ddichon y ffordd hon ddy-
huddo ei gydwybod ei hun
yn hyn, eithr yn rhaid iddo
wrth gyflur neu gyngor y

mhellaeth, dened attafi, neu
at rŷw un arall weinidog
gair Duw, a fyddo pwŷllus
a dyscedig, a datueddied ei
ddolur, er mwyn cael drwy
weinidogaeth sanctaidd air
Duw sawr les, gollyngdod
gyda chyngor ac addŷs yf-
prydol tuagat lonyddu ei
gydwybod, a'i ryddhan odd-
iwrth bôb amheuaeth a ph-
etruder.

¶ Neu lle gwelo efe y bôb yn
esculus am ddyfod i'r Cymun
bendigedig, yn lly cyntaf efe a
arfer y Cyngor yma.

ANwyl Garedigion fro-
ddŷr, ar----- y mae yn fy
mŷd trwy Ras Duw finiff.
rio Swpper yr Arglwydd,
i'r hwn o ran Duw i'ch gw-
ahoddaf bawb ac y fydd y-
ma yn gydrychiol ac a at-
tolygaf i chwi er cariad ar
yr Arglwydd Jesu Grift, na
wrthodoch ddyfod iddo gan
eich bôd mor garedigol we-
di eich galw, a'ch gwahodd
gan Dduw ei hunan, Chwi
a wyddoch mor ofidus, ac
mor angharedig o beth yw,
pan fogŵr wedi arlwygo gw-
edd werthfawr, wedi trwffio
ei fwrdd a phob rhyw arlwy,
megis na bae ddim yn eifi-
eu, ond y gwahoddedigion
i eistedd; ac etto y rhai a
alwyd heb ddim achos, yn
anniolchusaf, yn gwrthod
dyfod: pwy o honoch chiw
yn

T Cymmun.

yn y cyfrîw gyflwr na chy-
ffroeu? pwy na thybygeu
wneuthur cam a fyrrhaad
mawr iddo, o Herwýdd pa
ham, fy anwyl garedigcaf
frodyr ynghrist, Gwillwch
yn dda rhag i chwi, wrth
ymwrthod a'r Swpper fan-
steiddiol hwn, annog bâr
Duw i'ch erbyn. Hawdd i
ddŷn ddywdŷd, ni chymu-
naf fi, o herwýdd, bôb neg-
lau bydol i'm rhwýstro: ei-
thr y cyfrîw escusodion nid
ydŷnt mor hawdd eu derb-
ŷn yn gymmeradwŷ ger
bron Duw. Os dywed neb,
yr wyfi yn bechadur brwnt,
ac am hynny yn ofni dysod,
p'am gan hynny nad ydych
chwi yn edifarhau, ac yn
gwellhau? Pan fo Duw yn
eich galw, onid oes gywil-
ŷdd arnoch ddywedŷd na
ddeuwch? Pan ddylech chwi
ymchwelydat Dduw a ym-
escusodwch chwi a dywedŷd
nad ydych barod? Ystyri-
wch yn ddisrif ynoch ein hu-
nain, fychaned a dâl y cyf-
ryw goeg escusodion ger
bron Daw. Y rhai a wrth-
odasant y wlêdd yn yr Efe-
ngyl, oblegid iddynt brynu
tyddyn, neu brofi eu hieuau
ychen, neu oblegit eu pri-
odi; ni chawsant felly mo'u
hescusodi, onid eu cyfrif yn
annheilwng o'r wlêdd hef-

awl, Myfi o'm rhan i, a fy-
ddaf barod, ac o herwydd fy-
swýdd yr ydwyf yn eich
gwahodd yn Enw Duw, Yr
wýf i'ch galw o ran Crist,
a magis y caroch eich lech-
ydwriaeth eich hunain yr
wýf i'ch cynghori i fod yn
gyfrannogion o'r Cymmun
bendigedig hwn. Ac fel y
bu wiw gan Fâb Duw ym-
ado a'i enioŷ gan drengu
ar y groes dros eich iechyd
chwi, felly yn yr un môdd
y dylech chwithau gymme-
ryd y Cymmun er côs am
offrymiadaeth ei angen ef,
fel y gorchymynnodd efe ei
hun. Yn awr, os chwy-chwi
a esceuluswch wneuthur
hyn, meddylwch ynoch eich
hunain faint y camwedd yr
ydych yn eu wneuthur a
Duw, ac mor flin yw'r bo-
en sydd goruwch eich pen-
nau am hynny, pan ych yn
anhydyn yn ymgadw oddiw-
rth fwrdd yr Arglwýdd, ac
yn ymnaillduo oddiwrth
eich brodyr, y rhai sy'n dy-
lod i ymborthi ar wlêdd y
nesolaf luniaeth hwnnw. Os
chwi a ddysal ystyriwch y
pethau hyn, trwy râs Duw
chwi a ddychwelwch i fedd-
wl a fo gwell, Er mwyn ca-
ffael o honoch hynny nid
arbedwn ni wneuthur yn o-
fryngedig ein herfyniau i'r

Hollalloug

Hollalluog Dduw ein Tâd
nefol.

¶ Ar amser Ministriad y Cym-
mun, a'r Cymmunwyr wedi eu
cysgu yn weddus i gymmeryd
y Sacrament bendigedig, yr O-
fseiriad a ddywed y Cyngor
hwn.

ANwyl garedigion yn yr
Arglwjdd, y sawl fydd
yn meddwl dyfod i fendige-
dig Cymmun corph a gwa-
edein Iachawdr Crist. rhaid
i chwi ystyried y môdd y
mae San& Paul yn cyngho-
ri pawb i'w profi, ac i'w holi
eu hunain yn ddyfal. cŷn i-
ddŷn ryfygu bwytta o'r
bara hwnnw, ac yfed o'r
cwppan honno. Canys fel
y mae y llës yn fawr, os a
chalon wir edifeiriol, ac a
bŷwiol ffydd y Cymmerwn
y Sacrament bendigedig
hwnnw (canys yna yr ŷm ni
yn yspydawl yn bwydta cig
Crist, ac yn yfed ei waed
ef; yna yr ydym yn trigo
ynghrist, a Christ yn om ni-
nau, yr ŷm ni yn un a *Christ*,
a Christ a ninau) fellŷ y mae
r perigl yn fawr, os ni a'i
cymmeryn a'nheilwng. Ca-
nys yna yr ŷm ni yn euog o
gorph a gwaed Crist ein I-
achawdr, yr ydŷm ni yn
bwydta ac yn ufed ein bar-
nedigaeth ein hunain, heb
ystyried corph yr *Arglwjdd*,
Yr ydym yn ennyn digof-

aint Duw i'n herbŷn yr ŷm
ni yn ei anaog ef i'n plau
ag ymrafel glefydau, ac
amryw anghen. Bernwch
gan hynŷe eich hunain (fro-
dŷr) megis na'ch barnes
gan yr Arglwjdd. Gwir e-
difarhewch am eich pecho-
dau a aeth helbio. Bid ge-
nŷch ffŷwiol a diogel ffydd
ynghrist ein Iachawdr. Gw-
ellhewch eich buchedd, a
byddwch mewn cariad per-
ffaith a phawb; felly y bydd-
wch weddus gyfranogion
o'r dirgeledigaethau san&-
eiddiol hŷn. Ac o flaen pŷb
peth y mae yn rhaid i chwi
roddi gofŷngeiddaf a char-
edigcaf ddiolch i Dduw Tâd;
y Mâb. a'r Ysŷryd glân, am
brynedigaeth y bŷd. drwŷ
angheu a dioddefaint ein I-
achawdr Crist. Duw a dŷn,
yr hwn a ymoŷtngodd i a-
ngheu ar y groes drosom ni
bechaduriad truain. y rhai
oeddym yn gorwedd mewn
tywŷllwch a chŷsgod angheu,
fel y galleu efe ein gwaen-
thur ni yn blant i Dduw, a'n
dyrchafu i fywyd, tragyw-
yddol. Ac er cofio o hon-
om yn waŷtad ddirfawr gar-
iad ein Harglwjdd a'n hun-
ig Iachawdr Jeshu Grist, fel
hŷn yn marw drosom, a'r a-
neirif ddonniau daiŷnus, y
rhai drwŷ dywallt ei werth-
fawr

fawr waed a enillodd efe i ni : efe a ofododd, ac a ordeiniodd sanctaidd ddirgel-edigaethau, fel gwyftlon o'i gariad, a gwaftadol gôf am ei angen er mawr ac anherfynawl gonffordd i ni. *Gan* hynny iddo ef, gyda'r Tâd, a'r Yspryd glân, rhoddwn (fel yr ym rwymedigcaf) waftadol ddiolch, gan ymofwng yn gwbl iw sanctaidd ewyllys ef : a myfyrio ei wafanaethu ef mewn gwîr sancteiddrwydd, a chyfiawnder, holl ddyddiau ein heinioes. Amen.

¶ Yna y dywed yr Offeiriad wrth y rhai a fo yn dyfod i gymeryd y Cymmun bendigedig.

CHwy-chwi y sawl sydd yn wir, ac yn, ddisfrisol yn editarhau am eich pechodau, ac sydd mewn cariad perffaith a'ch cymmydogion, ac yn meddwl dilyn buchedd newydd, a chanlŷn gorchymynion Duw. a rhodio o hyn allan yn ei ffyrdd sancteiddiol ef. Deuwch yn nês trwy ffydd, a chymmerwch y Sacramant sancteiddiol hwn i'ch conffordd, a gnewch eich gofnygedig gyffesi'r Hollalluog Dduw, gan oftwng yn ufudd ar eich gliniau.

¶ Yna y dywedir y gyffes gyffredin hon, yn enw pawb o'r rhai a fyddont ar feddwl cymmeryd

y Cymmun bendigedig, gan un o'r Gweindegion, yntef a'r bobl oll yn gofswng yn ufudd ar eu gliniau, ac yn dywedyd

Hollalluog Dduw. Tâd ein Harglwydd Jesu Grift, gwneuthurwr pob dim, barnwr pob dŷn, yr ym ni yn cydnabod, ac yn ymofidio dros ein hamryw bechodau a'n hanwiredd, y rhai o ddydd i ddydd yn orthrwm a wnaethom, ar feddwl gair, a gweithred, yn erbyn dy Dduwiol sawredd, gan an-nog yn gyfiawnaf dy ddigofainta'th farr i'n herbyn. Yr ydym yn ddisfrisol yn edifarhau, ac yn ddrwg gan ein calonnau, dros ein cam-weithredoedd hyn, eu coffa fy drwm gennym, eu baich sydd anrhaith ei oddef : trugarbâ wrthym, drugarogcaf Dâd er mwyn dy un Môd ein Harglwydd Jesu Grift, madden i ni yr hyn oll a aeth heibio, a chaniadhâ i ni allu byth o hyn allan dy wafanaethu a,th fodloni, mewn newydd-deb buchedd er anrhydedd a gogoniant dy enw : trwy Jesu Grift ein Harglwydd. Amen.

¶ Yna yr Offeiriad neu yr Esgob (os bydd yn gydrychiol) a saif, a chan droi at y bobl, a ddatgan yr Absolution hwn.

Hollalluog

Halluog Dduw, ein
Tad nefawl, yr hwn o'i
fawr drugaredd a addawodd
faddewant pechodau i bawb
gan edifeirwch calon a gwir
ffydd a ymchwel atto, a dru-
gus hâo wrthych, a faddeuo
i chwi, ac a'ch gwaredo a-
ddiwrth eich holl bechodau,
ac a'ch cadarnhâo, ac a'ch
cryfhâo, ymhôb dainoi, ac
a'ch dyg, i fywyd tragyw-
ddawl, trwŷ Jesu Grift ein
Harglwydd. Amen.

Ynol hynny dywed yr Offeiriad
Gwrandewch pa ryw einiau con-
fforddus a ddywed ein Iachaw-
dr Crist wrth bawb a wir ymch-
welont atto ef.

Deuwch attafi bawb ac
y fydd yn trafae'u ac
yn llŷythog, a mi a esmw-
ythaf arnoch.

Fellŷ y carodd Dduw y
bŷd, fel y rhoddes ofe ei u-
nig-anedig Fâb, modd nad
eleu neb a gredeu ynddo ef
ynghyfrgoll' namŷn caffael
bywyd tragywddol.

Gwrandewch hefyd bâth
y mae Sanct Paulyn eiddy-
wedyd.

Hwn fydd air gwir, a th-
eilwng i bawb iw dderbŷn,
ddyfod o Jesu Grift i'r bŷd
i iachau pechadudriaid.

Gwrandewch hefyd bêth
a ddywaid Sanct Joan.

Os pecha neb, mae i ni
ddadlennwr gyda'r Tad, Jesu

Grift y cyfion; ac ofe ŷw
yr aberth drosein pechodau
¶ Ynol y rhai hyn yr a yr
offeiriad rhagddo, gan
ddywedyd.

Dercheswch eich galonnau.

Atteb. Yr ydym yn ei
derchafu i'r Arglwydd.

¶ Offeiriad. Diolchwn
i'r Arglwydd Dduw.

Atteb. Mae yn addas, ac yn
gyfiawn gwnenthur hynny.

¶ Yna yr Offeiriad a drys ar Fwrdd
yr Arglwydd, ac a ddywed.

Y Mae yn gwbladdas, yn
gyfiawn, a'n rhwymed-
ig ddyled ni ŷw, bob am-
fer, ac ymmhob.

lle ddiplch i ti Ar-
glwydd [Sanctei-
ddiol Dd] Olla-
lluog, Dfragywy-
ddol Dduw.

Y Geirfan
byn. (Sa-
nctiddiol
Dd) a
adewir he-
ibio ar Sul
y Drinded

¶ Yna iŷfod y canlyn y rhagyma
dreddien priodawl wrth yr am-
fer, os bydd yr un wedi ei o-
fod yn ŷpysawl. Ac onid e,
yn d dder y canlyn.

GAn hynny gydag Ang-
Gelion ac Arch-angelion,
a chŷdag oll gwmpeini nef,
y moliantwn, ac y mawr-
hawn dy ogoneddus Enw,
gan dy folfiannu yn wastad
a ddywedyd, Sanct, Sanct,
Sanct. Arglwydd Dduw y
lluocdd. Nef a daiar fydd
yn llawn o'ch ogoniant :
gogoniant a fo i ti o Argl-
wydd gorubhaf. Amen.

¶ Rhag

¶ Rhagymadroddion priawd
¶ Ar ddydd Natalic Crïst a saith
nwmnod gwedi.

AM i ti roddi Jesu Crïst
dy un Mâb iweni ar
gyfen i'r amler yma drosom
ni: yr hwn trwy weithre-
ddiad yr Yspryd glân a wna-
ethwyd yn wir ddyn, o ha-
nïod y forwyn Fair, ei fam,
a hynny heb ddim pechod,
i'n gwnenthur ni yn lân o-
ddiwrth bob pechod. Gan
hynny gydag Angellion ac
Arch-angelion, &c.

¶ Ar ddydd Pasc a saith niw-
rnod gwedi.

ONid yn bendisaddef; yr
ym yn rhwymedig i'th
foliannu, dros anrhydeddus
gyfodiad dy Fâb Jesu Crïst
ein Harglwydd: canys efe
yw'r gwir oen Pasc, yr hwn
a offrymwyd drosom, ac a
ddileawdd bechod y byd, yr
hwn trwy ei angydd ei hun
a ddinistriodd angydd, a thr-
wy ei adgyfodiad i fywyd a
adferodd i ni fywyd tragw-
yddol: Gan hynny gydag
Angelion &c.

¶ Ar ddydd y Dyrchafael a
saith ddydd gwedi.

TRwy dy anwyl garedig-
caf Fâb Jesu Crïst ein
Harglwydd, yr hwn ynôl
ei anrhydeddus gyfodiad, a
ymddangosodd yn eglur i'w
holl Apostolion, ac yn eu
golwg a escynnodd i'r Nef-

oedd, i barotoi lle i ni, me-
gis lle y mae efe yno yr e-
scynnwm ninnau hefyd, ac
y teyrnasom gydag ei me-
wn gogoniant: Gan hynny
gydag Angellion, &c.

¶ Ar ddydd Sul-gwyn, a chwa-
diwrnod ynol.

TRwy Jesu Crïst ein Har-
glwydd, oddiwrth yr
hwn ynol ei gywiraf adde-
wid y descynnodd yr Yspryd
glân ar gyfer yr amler yma
o'r nef, a disymmwrth fwn
mawr megis gwynt nerth-
og ar wedd tafodau tanllyd,
gan ddiscyn ar yr Apostoli-
on i'w dyscu hwynt, ac i'w
harwain i bob gwirionedd,
gan roddi iddynt ddawn am-
ryw leithoedd, a hyder he-
fyd gyda chariad gwresog;
yn ddyfal i bregethu yr Ef-
engyl i'r holl genhedloedd,
trwy yr hyn i'n dygwyd a-
llan o dywyllwch, a chyfei-
liorni, i'th eglur oleuni, ac
i wir wybodaeth amdanat-
ti, a'th Fâb Jesu Crïst. Gan
hynny gydag Angelion, &c.

¶ Ar wyl y Drindod yn unig.

YR hwn wyt un Duw, un
Arglwydd nid un pers-
on yn unig, onid tri pher-
son mewn un sylwedd. Ca-
nys yr hyn ydym yn ei gre-
du am ogoniant y Tad, hy-
nny yr ydym yn ei gredu am
y Mâb; ac am yr Yspryd
glân

glân: heb na gwahaniaeth,
nac anghymmiedr. Gan hyn-
ny gydag Ec.

*g Ar ol pob un o'r Rhagymadro-
ddion hyn yn ddi-dor y ceir neu
y dywedir.*

GAn hynny gydag Ang-
elion ac Arch-angelion,
a chydag oll gwmpeini nêf,
y molianawn, ac y mawr-
hawn dy ogoneddus. Enw,
gan dy foliannu yn wastad
a dywedyd, Sanct, Sanct,
Sanct, Arglwydd Dduw'r llu-
oedd. Nâfa daiar sydd yn
llawn o'th ogoniant: go-
goniant a fô i ti o Arglw-
ydd goruchaf. Amen.

*g Yna yr offiriad ar ei hun
wrthfordd yr Arglwydd a ddy-
wed yn enw yr holl raia gymmer-
ant y Cymmun, y weddi hon
sydd yn canlyn.*

NId ym ni yn rhyfygu
dyfod i'th fwrdd di yma
drugarog Arglwydd, gan
ymddiried yn ein cyfiawn-
der ein hunain, eithr yn dy
amla'th ddirfawr drugaredd
di, nid ydym ni deilwng cy-
maint ac i gasclu'r briwfi-
on tan dy fwrdd di: Eithr
tydi yw yr un Arglwydd, yr
hwn y bia o briodoldeb yn
wastad drugarhau. Caniad-
ha i nigan hynny Arglwydd
grasawl, felly fwydta cnawd
dy anwyl Fâb Jesu Grift, ac
ysfed ei waed ef fel y gallo
ein cyrph pechadurus gael

eu gwneuthur yn lân drwy
ei gorph ef, an heneidiau eu
golchi drwy ei werthfawr-
ogcaf waed ef, fel y gallom
byth drigo ynddo ef, ac yn-
teu ynom ninnau. Amen.

*g Pan ddarfo i'r Offeiriad yn se-
fyll wrth y bwrdd felly drefn y
Bara a'r Gwin, fel y gallo yn ba-
rottach ac yn weddiddiach dori
y Bara yngwydd y Bobl, a chy-
meryd y Cuppaniw ddwylo, efc a
ddywed uweddi y Cyffegriad, fel
y mae yn canlyn.*

Hollalluog Dduw, ein
Tad nefol, yr hwn o'th
dyner drugaredd a roddaiſt
dy un Mab Jesu Grift i ddi-
oddes anghen ar y g:oes ef
ein prynu, yr hwn a wnaeth
yno (trwy ei offrywiad ei
hun yn offrymedig unwaith)
gyflawn, berffaith, a digon-
awl aberth. offrwm, ac ia-
wn, dros bechodau yr holl
fyd; ac a ordeiniodd, ac yn
ei sanctaidd Efengyla orch-
ymynnodd i ni gadw tragy-
wyddol goffa am ei werth-
fawr anghen hynny, nes ei
ddyfod drachefn. Gwrande
ni drugarog Dad, ni a atto-
lygwn i ti, a chaniadha i ni,
gan gymmeryd dy greadu-
riaid hyn o fara a gwin, yn
ol sanctaidd ordinhad dy Fâb
Jesu Grift ein Iachawdr, er
côf am ei anghen a'i ddiodd-
elaint, allu bôd yn gyfrano-
gion o'i fendigedig gorph
a'i

a'i wæd: Yr hwn ar y nos honno y brady-
(a) Yma y chwyd, **(a)** a gy-
 cymmer y merth fara, ac
 offeiriad y wedi iddo ddiol-
 ddwylo. **(b)** Efe a'i
(b) Ac yma torrodd, ac a'i
 efe a dyrr y rhoddes iw ddiol-
 Bara. cybllion, gan ddy-
(c) Ac yma wedyd: Cymer-
 a dyd ei law wech bwyteuach.
 ar yr holl **(c)** hwn yw fy
 fara, nhgorph yr hwn
(d) Yma y yr ydys yn ei ro-
 cymmer y ddol drofoch, gw-
 Cwppan iw newch hyn er
 law. cof amdanaf. Yr
(e) Ac yma un môdd gwedi
 y dydeilaw swpper, **(d)** efe
 ar bob llestr a gymmerth y
 Cwpan neu cwpan, ac wedi
 flagon yn iddo ddiolch, e-
 yr hwn y bo a'i rhoddes iddynt gan
 dim gwin ddywedjd Yfwch bawb, ca-
 iw gylegru. nys hwn **(e)** yw fy ngwaed
 o'r Testament newydd, yr
 hwn yr ydys yn ei dywallt
 drofoch, a thros lawer er
 maddeuant pechodau: gw-
 newch hyn cynnifer gwaith
 ac ei hyfoc'h er cof am dan-
 af. Amen.

¶ Yma y gweindog a gymmer y
 Cymmun yn gyntaf yn y ddau
 rŷw ei hun, ac yna'r aiff ymla-
 ien i roddi yr unthw i'r Eſco-
 bion. Offeiriad a Diaconiaid
 yr un môdd (os bydd yr un yn
 bresennol) Ac wedi hyn y'r
 bobl hefyd mewn trefn iw dwy-

law, a phawb yn oflyngedig ar
 eu gliniau A phan roddo y Ba-
 rai bob un, efe a ddywed.

Corph ein Harglwydd Je-
 su Grift, yr hwn a ro-
 ddwyd drofot ti, a gatwo dy
 gorph a'th enaid i fywjd
 fragymyddol: - Cymmer, a
 bwyta hwn, er cof farw o
 Grift drofot ti, ac ymborth
 arno yn dy galon drwy
 ffydd, gan roddi diolch.

¶ A'r Gweinidog a foyn rhoddi
 y swppan i bob un, a ddyved.

Gwaed ein Harglwydd
 Jesu Grift, yr hwn a dy-
 walltodd drofot ti, a gatwo
 dy gorph a'th enaid i fywjd
 fragywyddol: yf hwn er
 cof tywallt gwaed Crift
 trosot ti, a bydd ddiolchgar.

¶ Os bydd y Bara neu'r Cwvin
 cyffegredig vvedi eu treulio oll
 cyn cymmunio o bawb, cyffeg-
 red yr Offeiriad ychvvaneg yn
 ol y dull uchod, gan ddechreu
 ar (ein iachavdr Christ y nŷs,
 &c.) i fendigo y Bara. Ac ar
 (Yr un môdd gyvedi Swpper,
 &c.) i fendigo y Cwppan.

¶ Pen fopavb vvedi Cymmunio,
 y Gweinidog a ddychvvel ar
 Ffurdd yr Arglwydd, achrwy
 barch a efydarno a fo yngve-
 ddill o'r Elemenau cyffegredig,
 gan daniu llain glan troflynt.

¶ Yna yr Offeiriad a ddyved
 vvedi yr Arglwydd, a'r bobl
 yn adrodd pob arch o honi ar
 ei ol ef.

Ein Tâd yr hwn wyt yn
 y Nefoedd, sancteiddier
 dy Enw. Deuet dy deyrnas
 O Bid

T Cymmun

Bid dy ewylllys ar y ddaiar
megis y mae yn y nefoedd.
Dyro i ni heddyw ein bara
beunyddiol. A maddeu i ni
ein dyledion, fel y maddeu-
wn ni i'n dyled. wŷr. Ac
nac arwain ni i brofediga-
eth; Eithr gwared ni rhag
drwg: Canys eiddot ti yw
'r Deŷrnas ar gallu, a'r go-
goniant, yn oes oesoedd. A-
men.

*¶ Wedi hynny y dywedir fel yn
canlyn.*

O Arglwydd, a nefawl
Dad, yr ydym ni dy o-
styngedig weision yn cwbl
ddeilysu ar dy dadol ddaio-
ni yn drugarog dderbyn ein
haberth hyn o foliant a di-
olch, gan ersyn arnat yn o-
styngeddias ganiadhau bôd
trwy ryglyddon ac angen
dy Fâb Jesu Grift, a thrwy
ffydd yn ei waed ef, i ni ac
i'th holl Eglwys gael madd-
euant o'n pechodau, a phôb
donniau eraill o'i ddiodde-
faint ef: Ac yma yr ym yn
offrwm ac yn cyanhychu;
i ti o Arglwydd, ein hunain,
ein eneidi. u, a'n cyrph, i
fod yn aberth rhesymol, sa-
ncteiddiol, a bywiol iti, gan
attolygu i ti yn ofstyngedig
fod i bawb o honom y sy
gyfrannogion o'r Cymmun
bendigedig hwn, gael ein
cyslawni a'th rad, ac a'th

nefol fendith. Ac er ein bod
ni yn anheilwng drwy ein
amrafaelion bechodau, i o-
ffrwm i ti un aberth: etto
ni a attolygwn i gymme-
rŷd ein rhwymedig ddyled,
a'n gwafanaeth hyn, nid gan
bwyso ein haeddedigaethau,
onid gan faddu ein pech-
odau, trwy Jesu Grift ein
Harglwydd, trwy yr hwn,
a chyda'r hwn, yn undawd
yr Ysprŷd glân, holl anrhy-
dedd a gogoniant a fyddo i
ti Dâd hollalluog, yn oes
oesoedd. Amen.

¶ Nyn hyn.

Hollalluoga byth-fywi-
Hol Dduw, yr ydym ni
yn dirfawr ddiolch i ti, am
fod yn wiw genit ein porthi
ni, y rhai a gymmeraſom yn
ddyledus y dirgeledigaeth-
au sancteiddiol hyn, ac ys-
prydawl ymborth gwerth-
fawrogcaf gorph a gwaed
dy Fâb ein Iachawdr Jesu
Grift, ac wyt yn ein siccr.
hau ni drwy hynny o'th ym-
geledd, ac o'th ddaioni i ni,
a'n bôd yn wir aelodau we-
di ein corpholaethu yn nir-
gel gorph dy Fâb, yr hwn
yw gwynfydedig gynnall-
eidfa yr holl ffyddlon bobl,
a'n bôd hefyd trwy obaith
yn etifeddion dy deŷrnas
dragywyddol, gan haedded-
igaethau a gwerthfawrogaf
angu

angu a dioddefaint dy an-
wyl Fâb: Acyr ym ni yn
ofstyngedig yn attolygu i ti
o aefawl Dâd, felly ein cy-
northwyo ni a'th râd, fel y
gallom yn wastad aros yn
y sanctaidd gymdeithas hon-
no, a gwneuthur pŵb rhŷw
weithredoedd da ac a ord-
einiaist i ni rodio, ynddynt,
trwy Jesu Grift ein Hargl-
wŷdd, i'r hwn gyda thi a'r
Yspryd glân, y bo holl an-
rhydedd, a gogoniant yn
dragwŷddol. Amen.

¶ Yna y dywedir nen y cenir.

Gogoniant i Dduw yn
yr uchelder, ac yn y
ddaiar tangneddŷf, ewŷllys
da i ddynion. Ni a'th add-
olwn, ni a'th fendithiwn, ni
a'th ogoneddwn, i ti y di-
olchwn am dy fawr ogoni-
ant Arglwŷdd Dduw, fren-
in nefol, Duw Tâd holla-
lluog.

Arglwŷdd, yr unig gen-
edledig Fâb Jesu Grift. Ar-
glwŷdd Dduw, Oen Duw,
Mâb y Tâd, yr hwn wŷt yn
dileu pechodau 'r bŷd, tru-
garha wrthym. Ti yr hwn
wyt yn dileu pechodau 'r
bŷd, Trugarha wrthym. Ti
yr hwn wŷt yn dileu pech-
odau y bŷd, derbyn ein gw-
eddi. Ti yr hwn wyt yn ei-
ffedd ar ddeheulaw Dduw,
Tâd, trugarha wrthym.

Canys ti yn unig wŷt
sanctaidd, ti yn unig wyt
Arglwŷdd, ti yn unig Grift.
gyda'r Yspryd glân wyt or-
uchaf yn gogoniant Duw
Tâd. Amen.

*¶ Yna yr Offeiriad (neu yr Elcoba-
os bydd yn brofennol) a bllwg
bebl ymaith a'r fendich hon,*

TAngneddŷf Dduw yr
hwn fydd uchfaw pŵb
deall, a gadwo eich calon-
nan a'ch medyliau yngwy-
bodaeth a chariad Duw a'i
Eâb Jesu Grift ein Hargl-
wŷdd. A bendith Dduw
hollalluog, y Tad, y Mab,
a'r Yspryd glân, a fyddo i'ch
plith, ac a drigo gyda chwi
yn wastad, Amen.

*¶ Y Colegau iw dywedyd ynol
yr offrymiad, Pryd na bo an Cy-
mun, bob rhyw ddiwrnod, un
neu ychwaneg. A'r un rhai a
ellir eu dywedyd hefyd cynifer
amser ac y byddo achos yn gw-
asanaethu, wedi y Colegau ar
y foreuol neu'r Brydnawnol
weddi, y Cymmun, neu y Le-
tani, fel y gwelo y Gweinidog
fod yn gymhesur.*

Cynnorthwya ni yn dru-
garog Arglwŷdd, yn ein
gweddïau hyn a'n erfynïau,
a llywodraetha ffordd dy
wasanaeth ddynion, tuag at
gaffaeliad iechyd tragywŷ-
ddawl, fel ymmysc holl gy-
fnewidiau a damweiniau y
bywyd marwol hwn y gall
ont byth gael eu hamddiff.

yn drwy dy radlawnaf a th
barotaf borth, trwy Jesu
Griff ein Harglwydd. A-
men.

Hollalluog Arglwydd, a
byth fywiol Dduw, ni a
attolygwn i ti fod yn wiw
gennit uniawni, sancteiddio,
a llywodraethu ein calonau
a'n cymff, yn ffyrdd dy dde-
ddfan, ac yngweithredoedd
dy orchymynion, megis tr-
wy dy gadarnaf noddod y-
ma, ac yn dragywyddol, y
gallom fod yn gadwedig go-
rph ac enaid, trwy ein Har-
glwydd a'n Iachawdr Jesu
Griff. Amen.

Caniadha, ni a atolygwn
i ti Hollalluog Dduw,
am y geiriau a glywsom he-
ddyw an clustiau oddiallan,
eu bod felly drwy dy rad, we-
di eu plannu yn ein calon-
au oddimewn, fel y gallont
ddwyn ynom ffrwyth bu-
chedd dda, er anrhydedd a
moliont i'th Enw, trwy Jesu
Griff ein Harglwydd. Amen.

Rhag-flaena ni, o Arg-
lwydd, yn ein holl wei-
thredoedd, a'th radlonaf ho-
ffder, a rhyddha ni a'th bar-
haus gymmorth, fel yn ein
holl weithredoedd dechreu-
edig, annherfynedig, a the-
rffynedig ynot ti, y gallom
foliannu dy sanctaidd Enw,
ac yn y diwedd gael gan dy

drugaredd fywyd tragywy-
ddol, trwy Jesu Griff ein
Harglwydd. Amen.

Hollalluog, Dduw ffyn-
non yr holl ddoethineb
yr hwn wyt yn gwybod ein
hangenrheidiau cyn eu go-
fynnom, a'n hanwybodaeth
yn gofyn: Ni a attolygwn
i ti, tofturio wrth ein gw-
endid, a'r pethau hynny, y
rhaf oblegid ein hannheily-
ngdod ni seiddiwn, ac oble-
gid ein dallineb ni fedrwn
eu gofyn, fod yn deilwng
gennit eu rhoddi i ni er
teilyngdod dy Fâb Jesu Griff
ein Harglwydd. Amen.

Hollalluog Dduw, yr
hwn a addewaist wran-
do eirchion y rhaf a ofyn-
nant yn Enw dy Fâb, ni a
attolygwn i ti oftwng yn
drugarog dy glustiau atom
ni, y rhaf a wnaethom yr
awr hon ein gweddian a'n
ersynion attat, a chaniadha
am y pathau hyn a archa-
som yn ffyddlawn ynol dy
ewyllys, allu o honom eu
cassael yn hollawl, i borthi
ein hangen, ac er eglurhan
dy ogomiant, trwy Jesu Griff
ein Harglwydd. Amen.

¶ Ar y Suliau a gwylliau eraill,
oni bydd Cymun, y dywedir y
cwblag a ofodwyd ar y Cym-
un, hyd ddiwedd y weddi gyff-
redin (dros hollystat Eglwys
Griff yn milwrio yma ar y ddai-
ar) ac

un neu ychwaneg o'r Colestau
a adroddwyd uchod, gan ddib-
ennu a'r fendith.

¶ Ac ni bydd gwafanaethu Sw-
per yr Arglwydd, oddieithr
bod nifer cymmwyys o bobl i
gymuno gyda'r offeiriad, fel y
gwelo efefod yniawn.

¶ Ac oni bydd mwy nag ugein-
nyn yn y plwyf, o bwyll i gym-
meryd y Cymmun, etto ni bydd
un Cymmun, oni bydd pedwar
neu dri o'r lleiaf i gymuno gy-
da'r offeiriad.

¶ Ac mewn Eglwysydd Cadei-
riol, Colegiat, a Cholegan, lle
byddollawer o Offeiriad, a Di-
aconiaid, cymmyrant hwy oll
y Cymmun gyda'r offeiriad heb
Sul o'r lleiaf, oni bydd gandd-
ynt achos rhesymol i'r gwr-
thwyneb.

¶ Ac er dileu pob achos o ymry-
son ac ofer-goel y sydd, neu a
wallofod gan neb yn y bara a'r
gwin, se a wafanaetha bod y ba-
ra yn gyfryw ac y sydd atfere-
digi i'w fwyta, eithr y bara gwe-
neith o'r gorau, a'r puraf ac a
allereigael yn gymmwys.

¶ Ac os bydd dim o'r Bara a'r
Gwin heb eiggyslegu tros ben,
y Curat at Caiff iddo eihun,
Eithr os bydd dim o'r hyn agy-
flegwyd yngweddill, ni ddy-
gir dim o hono allan o'r Eglw-
ys, Eithr yr offeiriad, a chyf-
ryw o'r Cymmunwyr ac a oillw
efe atto, a fwyttant ac a yfant
yr unrhyw drwy barch, yn eb-
erwydd arol y fendith.

¶ Y bara a'r gwin i'r Cymmun a
baratolr gan y Curat a wardei-
niaid yr Eglwys, ar gôst y pl-
wyf.

¶ Noda hefyd, bod i bob plwy-
fol Gymmuno o'r lleiaf dair
gwaith yn y flwyddyn, ac o

hynny bod y Pasc yn un; A'r
Pasc bod blwyddyn, bod i bob
plwyfol gyfrif a'r Berton, Vic-
ar, neu ei Curat, neu ei brocur-
or, neu ei brocuratoriaid, a thalu
iddynt, neu iddo ef yr holl ddy-
ledion Eglwysig a fo yn arler-
edig, yn ddyledus yna, ar yr
amler hynny i'w talu.

¶ Pan orphenner gwafanaeth
Duw, yr arian a roddwyd ar
yr offrynniadau a ddospethyr
i ryw wafanaeth duwiol a ch-
ardodawl, fel y bo i'r Gwein-
idog a wardeniaid yr Eglwys
vveled yn gymmwys: Os hwy
ni chytunant yn hynny' dof-
Parther hwynt fel yr appwyn-
tio yr Ordinari.

LLe yr ordeinir yn y
gwafanaeth hyn o Fin-
istriad Swper yr Arglwydd,
bod i'r Cymmunwyr gym-
meryd yr unrhyw ar eu
gliniau (yr hyn a ordein-
wyd ar feddwlda, sef, yn ar-
wyddoecâad o'n hufudd a'n
diolchgar gydnabod o ddo-
niau daionus Crist a roddir
ynddo i bob cymmunwr a-
ddas, ac er gochelid y cyf-
ryw halogedigaeth ac an-
rhefn yn y Cymmun ben-
digidiga alleu heb hyn ddig-
wyddo) er hynny fel na bo
i neb, nag o anwybodaeth a
gwendid gam gymmeryd,
nag o falais a chyndyn-
rwydd anurddo yr arwydd
hon o benlino; yspysfir y-
ma na feddylier trwy hyn,
ac na ddylid gwneuthur

Bedydd Public Plant Bychain.

dim addollad, nag i fara a gwin y Sacrament a gymmerir yno yn gorphorawl-nag i neb ryw gydrychold-eb corphorawl o anianol gnawd a gwaed Crist. Canys y mae Bara a Gwin y Sacrament yn aros yn wastad yn eu gwir anianol ddefnyddiau, fel nad aller eu haddoli (Canys hynny a fydd-

ei Eulya addoliad i'w ffyddio gan bôb Cristion ffyddlon) Ac y mae corph a Gwaed anianol ein Iachawdr Crist yn y nef, ac nid yma: Canys ni chyd fai fôd Corph Crist yn wir anianol, a'i fôd ar yr un amser o fewn ychwaneg o fannau, nag un.

Gweinidogaeth Bedydd Public Plant Bychain, i'w arfer yn yr Eglwys.

R Hybuddier y bobl, fod yn gymhesuraf na wahanach y Bedydd namyn ar Sullian, a dyddiau gwyliau eraill, pan fyddo y nifer mwyaf o'r bobl yn dyfod ynghyd, yn gyffwrth, er mwyn bod i'r gynulleidfa yno yn bresennol dystiolaethu derbyniad y sawl a fedyddier yr amser hynny, i nifer Eglwys Crist, a hefyd oblegid ym-meddydd rhai bychain, bod i bob dyn a fo yno yn bresennol alw ei gof atto am ei broffes ei hun a wnaeth i Dduw yn ei fedydd. Herwydd hynny hefyd y mae yn gymhesuraf bod gwahanach y Bedydd yn yr iaith gyffwrth. Ac er hyn yma oll (os bydd anghenheidiol) te a ellir bedyddio rhai bychain ar bôb dydd arall.

A noda y bydd i bob plentyn gwryw a fedyddier, ddau Dd bedydd ac un Fam fedydd, ac i bôb plentyn Benyw un Tâd bedydd a dwy Fam fedydd.

Pan fyddo plant i'w bedyddio fe a ddylen eu tadau roddi rhybudd tros nos, hen y horencyn dechreu y forenol wvddi i'r Curat, Bpdded y tadau bedydd, a'r mamau bedydd a'r bobl yn barod wrth y bedyddfan, naill ai yn y man ynol y lliw ddiweddaraf o'r forenol wvddi neu ynteu yn y man ar ol y lliw ddiweddaraf y Brydnawinol wvddi megis y gosodo Curat ynol ei ystyriaeth ei hun. A'r Offeiriad yn dyfod at y Bedyddfan (yr hvon a lenuvir yr amser hvonuv a dwfwr glan) ac yn sefyll yno a dyvved.

*A fedyddiuvyd y plentyn hyn eu-
fys, ai na fedyddiuvyd.*

Os ardebant Naddo, Yna aed yr Offeiriad rhagddo, fel y mae yn canlyn.

FY ngharedigion, yn gy-
maint ac ymddwŷn a ge-

ni pôb dyn mewn pechod, a bôd ein Iachawdr Crist yn dywedŷd na dichon neb gael myned i mewn i deyrnas Dduw, oddieithr ei ail-eni ef o ddwfr ac o'r Ysp-rŷd

ryd glân; Attolwg yr wif
i chwi alw ar Dduw Tad,
trwy ein Harglwydd Jesu
Griff, ar fôd iddo a'i ddai-
onus drugaredd ganiatáu i'r
plentyn hwn y peth drwy
merth natur ni all ddyfod i
ddo, gael ei fedyddio a dw-
fr ac a'r Yspryd glân, a'i
dderbyn i lân, Eglwys Griff,
a bôd yn aelod bywiol o'r
unrhŷw.

*¶ Yna y dywed yr Offeiriad,
Gweddiwn.*

Hollalluog a thragywŷ-
ddol Dduw, yr hwn o'th
fawr drugaredd a gedwaist
Noe a'i deulu yn yr Arch
rhag eu cyfrgolli gan ddw-
fr, a hefyd a dywŷaist yn
ddiangol blant yr Iisrael dy
bobl drwy y môr côch, gan
arwŷddoctâu wrth hynny
dy lân fedydd; a thrwy fe-
dydd dy garedig Fâb Jesu
Griff yn ason Jorddonen a
sancteiddiaist ddwfr er dip-
gel okhedigaeth pechodau:
Attolygwn i ti er dy aneir-
if drugareddau, edrycho ho-
not yn drugarog ar y plen-
tyn hwn, ei sancteiddio a'i
lanhêu a'r Yspryd glân, fel
y byddo iddo gael ei wared
oddiwrth dy lid, a'i dderb-
yn i Arch Eglwys Griff, a
charfôd yn gadarn mewn
ffydd, yn llawen gan abaith,
ac wedi ymwreiddio yngha-

riad preffaith, allu o hono
fordwŷo tros donau y byd
tralodus hwn, ac o'r diw-
edd, allu dyfod i dir y byw-
yd tragywŷddawl, yno i de-
yrnasu gyda thi heb dranc
na gorphen, trwy Jesu Griff
ein Harglwydd. Amen.

Hollalluog ac anfarwol
Dduw porth pob anghe-
nog, nawdd-wr pawb a gil-
io attat am gynhorthwŷ,
bywyd y rhai a gredant, a
chysodiad y meirw: yr ym
yn galw arnat tros y dŷn
bychan yma, ar iddo yn dy-
fod i'th lân fedydd gael der-
byn maddeuant o'i bechod-
au, drwy adanedigaeth ysp-
rydol. Derbyn ef Arglw-
ydd, megis yr addewaist tr-
wy dy garedig Fâb, gan
ddywedyd, Gosynnwch, a
rhoddir i chwi, Ceisiwch
a chwi a gewch; Curwch,
ac fe agorir i chwi. Fe-
llŷ yn awr dyro i ni, a ni yn
gofyn; par i ni gael, a ni
yn ceisio, agor y porth i ni
i'ŷ'n curo; fel y gallo y dŷn
bychan yma fwynhau trag-
ywŷddol fendith dy nefol o-
lchiad, a dyfod i'r deyrnas
dragywŷddawl, yr hon y a-
ddewaist trwy Griff ein
Harglwydd. Amen.

*¶ Yna y bobl a safant ar eu traed,
a'r Offeiriad a ddywoid. Gov-
randevuch ar eirian yr Efen-
gl a scrifennodd Sanct Marc*

Bedydd Public.

yn y ddegfod bennôd, a'r dry-
dydd vters ar ddeg.

HWŷ a ddygafant blant
bychain at Grift, fel y
cyffyrddai efe a hwŷnt : a'r
dilycblion a gerŷddafant y
rhai oedd yn eu dwŷn hw-
ŷnt ; A'r Jesu pan welodd
hynny a fu anfodlon iawn.
ac a ddywedodd wrthŷnt
gadewch i blant bychain
ddyfod attafi. ac na waher-
ddwch hwŷnt : canŷs eiddo
y cyfrŷw rai ŷw teyrnas
Dduw. Yn wir meddaf i
chwi, pwy bynnag ni dder-
bynio deyrnas Dduw fel
dŷn dâch, nid a efe i mewn
iddi. Ac efe a'u cymmer-
odd hwy yn ei freichiau, ac
a ddodes ei ddwyllaw arnynt,
ac a'u bendithiodd.

¶ Ynol darllan yr Eſengyl y tra-
ctay Gwepnidog y cyngor byrr
yma ar eiriau yr Eſengyl.

Y Caredigion, chwi gly-
wch yn yr Eſengyl hon
eiriau ein Iachawdr Crift,
yn gorchymmŷn dwyn pla-
nt atto. pa wêdd y cerydd-
odd efe y rhai a fynnaſeu eu
cadw oddiwrtho ; pa wêdd
y cynghora efe i bôb dŷn
ganlŷn eu gwiriondeb hwŷ.
Yr ydŷch chwi yn deall,
wrth ei agwedd ef a'i wei-
thred, môdd y dangoses ei
ewŷllys da iddŷnt : canŷs
efe a'i cofleidiodd hwy yn ei
freichiau, efe a roddodd ei

ddwyllaw arnynt, ac a'u ben-
dithiodd hwŷnt. Nac am-
heuwcŷ gan hynny, eithr
credwch, yn ddirif, y cym-
mer efe yr un ffunydd yn
ymgeleddgar y dŷn bychan
yma. y cofleidia efe ef a br-
eichiau ei drugaredd, y dy-
rŷ iddo fendith y bywyd tra-
gywŷddawl, ac y gwnâ ef
yn gyfranog o'i ddi-drangc
deyrnas. O herwŷdd pa
ham, gan ein bod yn credu
fel hŷn am ewŷllys dâ ein
Tâd nefol, tuagat y dŷn
bychan ymma, wedi ei am-
lygu trwy ei Fâb Jesu Grift,
ac heb ddim ammeu genym
ei fod ef yn derbyn yn ra-
ŷusol ein gweithred gardo-
dawl hon, yn dwyn y plentyn
hwn i'w ſanctaidd Fedydd
ef ; diolchwch yn ffyddlon,
ac yn ddefofonol iddo, gan
ddywedyd.

Hollalluog a thragywy-
ddol Dduw, Nefol Dâd,
yr ym ni yn oftyngedig yn
diolch i ti fod yn wiw gen-
nit ein galw i wybodaeth
dy râs, a ffydd ynot : Ych-
wanega yr wybodaeth hon,
a chadarnha y ffordd hon y-
nom yn waſtad ; dyro dy
Yſpryd glân i'r dŷn bychan
yma, fel y ganer efe eilw-
aith, a'i wneuthur yn etif-
edd Iechyd tragywyddol,
trwy ein Harglwydd Jesu
Grift

Griff, yr hwn fydd yn byw,
ac yn teyrnalu gyda thi, a'r
Yspryd glân, yr awr hon
ac yn dragwydd. Amen.

Yn dydd yvreded yr Offeiriad wrth
y Tadau bedydd, ar Mamau
bedydd, yn y modd hyn.

A Nwyl Garedigion bo-
bl, chwi a ddygalech y
blentyn hwn yma iw fedy-
ddio, chwi a weddiafoch ar
fod yn wiw gan ein Har-
glwydd Jesu Griff ei dder-
byn ef, maddeu iddo ei be-
chodau, ei sancteiddio a'r
Yspryd glân, rhoddi iddo
deyrnas Nefoedd a bywyd
tragywyddol. Chwi a gly-
wsfoch hefyd ddarfod i'n Ha-
rglwydd Jesu Griff addo yn
ei Efengyl; ganiadu yr holl
bethau hyn a weddiafoch
chwi amdanynt: yr hwn a-
ddewid efe o'i ran ef a'i cei-
dw yn wir ddiogel, ac a'i
cwbllha. Herwydd pa achos
ynol yr addewid hyn a wn-
aeth Griff, rhaid yw i'r dŷn
bychan yma yn ffyddlon ar
ei ran, ynteu iddo trwoch-
chwi fy feichiau drofto (hyd
oni ddêl mewn oedran iw
gymeryd arno ei hun) ym-
wrthod a diafol, a'i holl wei-
thredoedd, oc yn wastad cr-
edu gwynfydedig air Duw
ac yn ufudd cadw ei orchy-
mynion.

Am hynny y gofynnaf.

A Ydwyt ti yn enw y
plentyn hwn yn ymw-
rthod a diafol, ac a'i holl
weithredoedd, coeg rodres,
a gwâg-orfoledd y byd, a'
holl chwantau cybyddus, an-
ysprydol ewyllys y cnawd,
fel na ddilynech hwynt, ac
na'th dywyfser ganddynt.

Atteb. Yr ydwyf yn ym-
wrthod a hwynt oll.

Gweinidawg.

A Wyt ti yn credu yn
Nuw Tâd holl-gyfoe-
thog, Creawdr nef a datar?
Ac yn Jesu Griff ei un Mâb
ef ein Harglwydd ni? A'i
genhedlu o'r Yspryd glân?
A'i eni o Fair forwyn; iddo
ddioddes dan Pontius Pilat-
us, ei groeshoellio, ei farw
ai gladdu? discŷn o ho-
naw i uffern, a'i gysodi y
trydydd dydd, ac escyn o
hono i'r Nefoedd, a'i fod yn
eistedd ar ddeheulaw Dduw
Tâd Hollalluog, ac y daw
efe oddiyno yn niwedd y
byd i farnu byw a meirw?
A wyt ti yn credu yn yr
Yspryd glân, yr Eglwys lân
Gatholic, Cymmun y Sainet,
maddeuant pechodau; ad-
gyfodiad y cnawd, a bywyd
tragywyddol gwedi angen?

Atteb. Hyn oll yr wyf
yn eu gredu yn ddilys.

Gwienidog.

A Fynni di dy fedyddio yn y ffydd hon?

Atteb. Hynnŷ iŷw fy e-wŷllŷs.

Gweinidog.

A Gedwidithen yn ufudd lān ewŷllŷs Duw a'i Orchymmynion, gan rodio yn yr unrhyw holl ddyddiau dy fywŷd?

Atteb. Gwnaf.

¶ Tna y dywed yr Offeiriad.

O Drugarog Dduw, caniatia tellu gladdu yr hēn Adda yn y plentyn hwn, fel y cyfoder y dŷn newŷdd ynddo ef. Amen.

Caniata fōd i holl chwanta'u'r cnawd farw ynddo, ac i bōb pēth a berthyn i'r Ysprŷd allu bŷw a chynnyddu ynddo, Amen.

Caniata fōd iddo nerth a gallu i gael yr oruchafiaeth a'r gorlod yn erbyn diafol, y bŷd, a'r cnawd. Amen.

Canita fōd i bwy bynnag y fydd yma wedi ei gyffe-gru i ti trwy ein fŷwŷdd a'n gweinidogaeth ni, allu he-fŷd fōd yn gynyscaeddol o riaweddau nefol, a bod idd-ŷnt gael eu tragywyddol obrwyau drwy dy drugar-edd, o fendigedig Arglw-ydd Dduw, yr hwn wŷt yn byw, ac yn llywiau pōb pēth, yn oes oesoedd. A-men.

Holl-gyfoethog, fŷth fŷ: Hwiol Dduw, yr hwn y bu i'th garedigcaf Fāb Jesu Grift dros faddeuant o'n pechodau, oddef gollwng o'i werthfawr ystlŷs ddwfr a gwaed, a rhoddi gorchym-myn iŷw ddistybllion fŷned a dŷlŷgu pōb cenedl, a'u bedyddio yn Enw y Tad, a'r Mab a'r Ysprŷd glān: Ystŷria attolwg i ti wrth weddiau dy gynnulleidfa, ŷanŷteiddia y dwfr hwn er dirgel olch-edigaeth pechodau, a chaniadha fōd i'r plentyn hwn a fedyddir yr awrhon ynddo, dderbyn cyflawnder dy ras, ac aros byth yn nifer dy ffyddlon blant etholedig, trwy Jesu Grift ein Hargl-wŷdd. Amen.

¶ Yna y cymmer yr Offeiriad y dyn bychan yn ei ddwylaw, ac e ddywed wrth y Tadau bedydd a'r Mamau bedydd.

Henwch y plentyn.

Ac yno ganeienwier eu hōl hwy (Os hwy a yspŷlant y gall y plentyn ddioddef hynŷ yn dda) eŷt a'i trocha ef yn y dwfr yn ddiescenlus, ac yn ddarbodus, gan ddywedŷd.

E. Yr ydwyf yn dy fedyddio di yn Enw'r Tad, a'r Mab, a'r Ysprŷd glān. Amen.

¶ Ac os yspŷlant fōd y plentyn yn wan, digon fydd Bwrw dw-fr arnaw, gan ddywedŷd y geiriau dywededig uchod.

E. yr

E. Yrydwŷŷ yn dy fedy-
ddio di yn Enw'r Tad
a'r Mab, a'r Yspryd glân.
Amen.

¶ Yna dywed yr Offeiriad

YR ydŷm ni yn derbyn y
plentyn hwni gynnul-
eldfa defaid Crist, ac yn ei
nodi ef ag arwydd y grog
yn arwyddoedd na bo iddo
rhag llaw gymmeryd yn gy-

Yma yr Off-
eiriad a wne-
ist groes yn
nhalcen y dy-
bach

wilŷdd gyffesu
ffydd Crist a
groeshoeliwyd,
ac iddo ymladd
yn wrol tan ei
faner ef yn er-

byn pechod, y bŷd, a'r cy-
thrael, a pharhau yn filŵr
ffyddlown, ac yn was i Grift,
holl ddyddiau ei enioes. A-
men.

¶ Yna y dywed yr Offeiriad.

GAn ddarfod yn awr, ga-
redigion frodyr adeni,
a dodi y plentyn hwn yng-
horph Eglwys Crist, diol-
chwn ninnau i'r Hollallu-
og Dduw am ei ddaioni
hyn, ac o gŷd undeb gwna-
wn ein gweddiau ar y Gor-
uchaf Dduw, ar fod iddo
ddiweddu y rhan arall o'i
fywŷd ynol hyn o ddech-
reuad.

¶ Yna y dywedir a phawb ar eu
gliniau.

EIn Tad yr hwn wyt yn
y Nefoedd, sancteiddier

dy enw. Dent dy deyrnas.
Bid dy ewŷllys ar y ddai-
ar megis y mae yn y Nef.
oedd; Dyro i ni heddyw
ein dara beunyddiol. A ma-
ddeu i ni ein dyledion, fel y
maddenwn ni i'm dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedi-
gaeth; Eithr gwared ni
rhag drwg. Amen.

¶ Yna dywed yr Offeiriad.

MAwr ddiolchwn i ti
ddrugarogcaf Dad, ry-
ngu bodd i'r ad-eni y plen-
tyn hwn a'th Yspryd glân,
a'i dderbyn yn blentyn i ti
dy hun trwy fabwys, a'i go-
rphori i'th lan Eglwys. Ac
yn oftyngedig yr attolygwn
i ti ganiadhu, Gan ei fod
ef yn farw i bechod, ac yn
byw i gyfiawnder, ac yn gl-
addedig gyda Christ yn ei
angu, iddo allu croeshoelio
yr hên ddyn, ac yn hollawl
ymwrthod a holl gorph pe-
chod, ac fel megis y mae e-
se wedi ei wneuthur yn gy-
frannog o angydd dy Fab, i-
ddo fod hefyd yn gyfrannog
o'i gyfodiad, ac felly o'r di-
wedd ynghyd a'r rhan arall
o'th lan Eglwys, bod o ho-
naw yn etifedd dy deyrnas
dragywyddol, drwy Jesu
Grift ein Harglwydd. Amen

¶ Yna a phawb yn sefyll, yr O-
ffeiriad a ddywed i'r Tadau
Bedydd, a'r mamau Bedydd
hyn

Bedydd Public Plant Bychain.

hyn o gyngor yn canlyn.

Yn gymmaint a darfod
i'r plentyn hwn addo
trw. chwi, ei feichniafon,
ymwrthod a diafol, a'i holl
weithredoedd, credu yn
Nuw, a'i walaethwef. Rh.
aid i chwi feddwl, mae eich
rhan a'ch dyled i'w, gweled
dyscu o'r plentyn hwn, cyn
gynted ag y gallo ddyscu,
pari'w hynod adduned, a-
ddewid, a phroffesa wnaeth
efe ymma drw.och-chwi. Ac
er mwyn gallu o hono wy-
bod y pethau hyn yn well,
chwi a elwch arno i wran-
do pregethau. Ac yn ben-
difaddef rhaid i chwi weled
dyscu o hono y Credo, Gw-
eddi yr Arglwydd, a'r ddeg
gorchymmyrn yn yr iaith
gyffredin, a phob peth arall
a ddylei Grifion ei wybod,
a'i gredu, er iechyd i'w en-
aid: a bôd meithrin y ple-
ntyn hwn yn rhinweddol,
i'w hyweddu mewn buchedd
dduwiol a Chrifionogawl,
gan gosio yn wastad, bôd
Bedydd yn arwyddaccu i
nyni ein profess, hynnŷ i'w-
bod i ni ganlyn eifaml ein
Iachawdr Crist, a'n gwne-
uthur yn gyffelyb iddo ef:
fel megis ac y bu efe farw
ac y cyfododd drachefn dr-
osom ni: sellu y dylem ni

y rhai a feddyddiwyd, farw
oddiwrth bechod, a chyfodi
i gyfiawnder, gan farwola,
ethu yn wastad ein holl ddr-
ygioni, a'n gwyniaullygre-
dig, a pheunydd myned rh-
agom ymmhob rhinwedd
dda, a buchedd dduwiol.

¶ Ima y chvvanega efe ddywedyd

Rhaid i chwi edrych dw-
ryn y Plentyn hwn at yr
Escob i'w Gonffurmio gan-
ddo, cyn gynted ag y medro
ddywedyd y Credo, Gwe-
ddir Arglwydd, a'r Deng-
air Deddf yn yr iaith gyff-
redin, ac yr addyscer ym-
mbellach ynghatechism yr
Fglwys a ofodwyd allan ar
fedr hynnŷ.

YSbys i'w trwŷ Air Duw
am blant a feddyddir ac
a fyddant feirw heb wneu-
thur pechod priod, eu bod
yn ddiammeu yn gadwedig.

ISymmud ymmaith bob
I amheuaeth am arfer ar-
wydd y Groes yn y Bedydd,
gwir ddeongliad hynnŷ a'r
iawn achosion o'i gadw. a e-
llir eu gweled yn y ddegfed
Canon ar hugain, addoded a
llan gyntaf yn y Flwyddyn
MDCIV.

Gwein-

Gweinidogaeth Bedydd Prifar Plant Mewn tai gartref.

Bid i'r Curadiald o bôb plwyf rybuddio yn fynych y bobl, nad oedant fedydd en plant bellach na r'oul cymar neu'r ail, nelfaf arol en geni, neu ryvv ddydd gwyl atall a ddigwyddo rhyngddynt, oddieithr ar achos mawr a chyfreithlawn, a'r cyf-ryvv a dderbynio y Curat.

¶ A hefyd hwy a'u rhybuddiant, na pharont fedyddio en plant gartref yn eu tai. heb achos mawr ac angen a phan gymhelllo a-nghenrhaid iddynt vventhur hynny, yna y bedydd a fustir yn y modd hyn.

¶ Yn gyntaf bid i vveinidog y Plwyf (neu yn eu absen i ryvv vveinidog cyfreithlawn arall a ellir ei gael) gyda'r rhais fyddo yn y fan, alw ar Dduw, a dyvvedyd Gweddî yr Arglwydd, a chyn- nifer o'r Colegau pwyntiedig uchod i vv dyvvedyd yn fustir y Bed- ydd Public, ac a ad yr amser, a'r angen presennol; Ac yna, vvedi henvvi y plentyn gan ryvv un a fyddo yn bresennol, y Gweinidog a fevrvv ddvvr arno, gan ddyvvedyd y geiriau hyn.

E. Yr wyfi yn dy fedyddio di yn Enw y Tad, a'r Mâb, a'r Yspryd glân. A- men.

¶ Yna pawb yn gofwrwg ar eu glorian, y Gweinidog a rydd ddiolchi Dduw, ac a ddywed.

MAwr ddiolchwn i ti, Drugarogcaf Dâd, ry- ngu bodd i ti ad-eni y ple- ntyn hwn ath Yspryd glân, a'i dderbyn yn blentyn i ti dy hun trwy Fabwys, a'i gorphori i'th lân Eglwys. Ac yn oftyngedig yr atto- lygwn i ti ganiadhâu iddo, megis yn awr y gwnaed ei yn gyfrannog o angeu dy Fab iddo fôd hefyd felly o'i adgyfodiad, ac felly o'r diwedd, ynghyd a'r rhan a- rall o'th Sanct. bod o hono etifeddu dy deyrnas dra-

gywyddol. trwy'r unrhyw dy Fab Jesu Grift, ein Har- glwydd. Amen.

¶ Ac nag amhenant am y dyn bach a fedyddier felly, nad yvv efe vvedi ei fedyddio yn ddedd- fel, ac yn ddigonol, Ac na ddy- lid ei fedyddio llwyr. Einbr or hynny yd, os y plentyn a fedy- ddvvyd yn y modd hwn a fydd byv rhag llawr, iavvnsydd ei ddvryn ef i'r Eglwys, fel y ga- llo Gweinidog y plwyf, os efe ei hun a fedyddiodd y dyn bach yspru i'r gyonalleid fawr ffarf y Bedydd, a arferasen o'r blaen gartref, ac ar yr un achas byv- nvv efe a ddywed fel hyn.

Yr wyf yn hyspyfu i chwi ddarfod i ni ynol dyledus Ofodigaeth yr Eglwys ar yr amser a'r amser. yn y lle a'r lle, yngwydd llawer o dystion fedyddio y plentyn hwn.

¶ Einbr

Bedydd Prifat.

¶ Eithr os Gweinidog cyfreith-
lawn arall a fedyddiodd y dyn
bach, yna Gweinidog y Plwyf
yn yr hwn y ganed neu y bed-
yddiwyd y dyn bach, a exam-
ia ac a hola, a fedyddiwyd y
plentyn yn gyfreithlawn, neu
nato? Yn yr hyn aches os y rhai
a ddygant y plentyn i'r Eglwys
a atebant ddarfod bedyddio y
plentyn eus, yna hola y Gwe-
inidog hwy ymmhellach, gan
ddywedyd.

GAn byw y bedyddiwyd
y dyn bach?

Pwy oedd yn y fan, pan
fedyddiwyd y dyn bach?

O herwydd y gallai fod,
darfod gadael heibio ryw
bethau a berthyn i hanffod
y Sacrament hwn trwy ofn
neu frys; yn y cyfryw gyf-
yngder: Am hynny y gos-
ynnaf i chwi ymmhellach.

A pha ddefnydd y bedy-
ddiwyd y plentyn.

A pha eiriau y bedyddi-
wyd y plentyn?

¶ Ac os y Gweinidog a brawys
wrth atebion y rhai a ddyga-
ant y plentyn atto, fod pob peth
wedion wrthur modd y dyl-
ei: Yna na fedyddied eise y pl-
entyn drechafn, eithr ei dder-
byn yn un o ddadell y gwir
Gristianogion, gan ddywedyd
fel hyn.

YR ydwyfi yn hyspyfu i
chwi ddarfod gwneu-
thur pob peth yn dda yn y
treigl hyn, ac wrth iawn
drefn berthynafol, wrth fe-
dyddio y plentyn yma, yr

hwn wedi ei eni mewn pe-
chod dechreuol, ac mewn
digofaint Duw, fydd yn awr
drwy olehiad yr ad-anedig-
aeth ymmedydd. wedi ei
dderbyn i nifer plant Duw,
ac etifeddiion bywyd tragy-
wyddol. Canys nid yw ein
Harglwydd Jesu Grift yn
necau ei rad a'i drugaredd
i gyfryw rai bychain, ond y
mae yn garueiddiaf yn eu
gwahodd atto; megis y ty-
stia yr Efengyl fendigedig
er ein conffordd ni yn y w-
edd hon.

Tr. Efengyl S. Marc. 10. 13.

HWy a ddygasant blant
bychain at Grift, fel y
cyffyrddai eise a hwynt: a'r
discybillion a gorŷddalant y
rhai oedd yn eu dwyn hw-
ynt. A'r Jesu pan welodd
hyny, a fu anfodlon iawn, ac
a ddywedodd wrthynt, gad-
ewch i blant bychain ddyfod
atta fi, ac na waherddwch
hwynt: canys eiddo y cyf-
ryw rai yw teyrnas Dduw.
Yn wir meddafi chwi, pwy
bynnag ni dderbynio deyr-
nas Duw fel dyn bach, nid
a eise i mewn iddi. Ac eise
a'u cymmerodd hwy yn ei
freichiau, ac a ddodes ei
ddwylaw arnynt, ac a'u be-
ndithiodd.

¶ Ynol darllen yr Efengyl, y cr-
aetha y Gweinidog y cyngor
byra

Bedydd Prifat.

byrr yma ar eiriau yr Eſengyl.
Y Caredigion, chwi a gl-
ywch yn yr Eſengyl
hon eiriau ein Iachawdr
Crift, yn gorchymmyn dw-
yn plant atto, pa wêdd y
ceryddodd eſe y rhai a ſyn-
naſen eu cadw oddiwrtho;
pa wêdd y mae eſe yn cy-
nghori i bôb dyn ganlyn eu
gwirlondeb hwy. Yr ydych
ehwi yn deall wrth ei agw-
edd ef a'i weithred, môdd
y dangosfes ei ewŷlls da i-
ddynt: canys eſe a'u cofle-
idiodd hwy yn ei freichiau,
eſe a roddodd ei ddwyllaw
arnânt, ac a'u bendithiodd
hwynt. Nag amheuach gan
hynny, eithr credwch yn
ddifrif, ddarfod iddo gyme-
ryd yr un ffunydd yn ymge-
leddgar y dyn bychan hwn,
a'i gofleidio ef a breichiau
ei drugaredd, ac (fel yr a-
ddawodd yn ei air ſanctaidd)
y rhydd iddo fendith y by-
wyd trgywyddol, ac a'i
gwna yn gyfrannog o'i ddi-
drangc deyrnas. Herwydd
paham, a nyni yn credu fel
hyn am ewŷlls da ein Tâd
nefol, wedi ei amlygu trwy
ei Fab Jeſu Crift, tuagat y
dyn bychan: diolchwn yn
ffyddlon, ac yn ddeſoffionol
iddo, gan ddywedyd y weddi
a ddyscodd yr Arglwydd ei
hun i ni.

EIn Tad yr hwn wyt yn
y Nefoedd, ſanſteiddier
dy Enw. Denet dy deyrna-
as, Bid dy ewŷlls ar y dda-
lar megis y mae yn y Nef-
oedd. Dyro ini heddyw ein
bara beunyddiol. A madd-
eu i ni ein dyledion, fel y
maddeuwn ni i'n dyledwyr
Ac nac arwain ni i broſedi-
gaeth; Eithr gwared ni
rhag drwg. Amen.

Hollalluog a thragywy-
ddol Dduw. Nefol Dad,
yr ym ni yn oftyngedig yn
diolch i ti fod yn wiw gen-
nit ein galw i wybodaeth
dy râs, a ffydd ynot. Ych-
wanega yr wybodaeth hon,
a chadarnha y ffydd hon y
nom yn waſtad; dyro dy Y-
ſpryd glân i'r dyn bychan
yma fel y ganer eſe eilw-
aith, a'i wneuthur yn etif-
edd Iechyd tragywŷddol,
trwy ein Harglwydd Jeſu
Crifti aros yn waſanaethwr
i ti, a chaffael dy addewid
trwy yr unrhyw dy Fab ein
Aarglwydd Jeſu Crift, yr
hwn fydd yn bŷw, ac yn te-
yrnaſu gyda thi, a'r Yſpryd
glân, yr awr hyn ac yn dra-
gywydd. Amen.

¶ Yna y gofyn yr Offeiriad enw
y dyn bychan, a phan ddarifo i'r
Tadau bedydd a'r Mamau,
bedydd ei adrodd, y Gwein-
dog a'ddywed,

Bedydd Prifat.

A Ydwyt ti yn enw y plentyn hwn yn ymwrthod a diafol, ac a'i holl weithredoedd, coeg rodres, a gwag orfoledd y byd, a'i holl chwantau Cybyddus anysprydol ewylllys y cnawd, fel na ddilynech hwylt, ac na'th dywyfeter ganddynt?

Atteb. Yr ydwyt yn ymwrthod a hwylt oll.

Gweinidog.

A Wyt ti yn credu yn Nuw Tad holl gyfoethog, Creadwr nef a daiar? Ac yn Iesu Grift ei uu Mâb ef ein Harglwydd ni? A'i genedlu o'r Yspryd glân? A'i eni o Fair forwyn; iddo ddioddef dan Pontius Pilatus, ei groshoelio, ei farw a'i gladdu? delecyn o honaw i uffern, ai gvfodi y trydydd dydd. ac eiscyno bono Pr Nefoedd. a'i fod yn eistedd ar ddeheulaw Dduw Tad hollalluog, ac y daw efe oddiyno yn niwedd y byd i farnu byw a meirw? A wyt ti yn credu yn yr Yspryd glân, yr Eglwys lân Catholic, Cymmun y Saint maddeuant pechodau; adgyfodiad y cnawd, a bywyd tragywyddol gwedi angeu?

Atteb. Hyn oll yr wyt yn eu gredu yn ddilys.

Gweinidog.

A Gedwi ditheu yn ufudd lân ewylllys Duw a'i Orchymynion, gan rodio yn yr unrhŷw holl ddyddiau dy fywyd?

Atteb. Gwnaf.

Yna y dywed yr Offeiriad.

Y R ydym ni yn derbyn y plentyn hwn i gynulleidfa defaid Crist, ac yn ei (a) nodi ef ag arwydd y grŷg ynar. (a) Yna wyddocad na bo iddo rhag llaw gymmerid yn gywilydd gyffessu fydd Crist a groeshoeliwyd ac iddo ymladd yn wrol tan ei faner ef, yn erbŷn pechod, y byd, a'r cythraeth, a pharhatu yn filwr ftyddlawn, ac yn was i Grift, holl ddyddiau ei einioes. Amen.

Yna y dywed yr Offeiriad.

G An ddarfod yn awr garedigion frodd yr ad-eni, a dodi y plentyn hwn yng-horph Eglwys Crist, diolchwn ninnau i'r Hollalluog Dduw am ei ddaloni hyn, ac o gyd-undeb gwnawn ein gweddiau ar y Goruchaf Dduw, ar fod iddo ddiweddu y rhan arall o'i fywyd yn ôl hyn o ddechreuad.

Yna y dywed yr Offeiriad.

M Awr ddiolchwn i ti drugarogcaf Dad, ryngu bodd it, ad-eni y plentyn

tŷn hwn a'ch Ysryd glân,
a'ldderbyn yn blentyn i ti
dy hwn trwy fabwys, a'i
gorphori i'ch lân Eglwys:
ac yn oftyagedig y'c attol-
ygwn i ti ganiadhau, gan
ei fod e'fyn farw i bechod,
ac yn bywi gyfiawnder, ac
yn gladdedig gyda Christ
yn ei aneu, allu croeshoe-
lio yr hên ddyn, ac yn holl-
awl ymwrthod a holl gorph-
pechod: ac megis y mae
ese wedi ei wneuthur yn
gyfrannog o aneu dy Fab,
iddo fod hefyd yn gyfranog
o'i gylodiad, ac felly o'r di-
wedd, ynghyd a'r rhan ar-
all o'ch lân Eglwys, bod o
honaw yn etifedd dy deyr-
nas dragywyddol, drwy Je-
su Crist ein Harglwydd,
Amen.

¶ Yn a phawb yn sefyll, yr O-
fficiad a'i ddwyed i'r Tadau
Bedydd a'r Mamau Bedydd
byn o gyngor yn canlyn.

YN gymmaint a darfod
i'r plentyn hwn addo
trowchwi, ei feichniafon,
ymwrthod a diasol, a'i holl
weithredoedd, credu yn-
Nuw, a'i wasanaethu ef:
Rhaid i chwi feddwl mai
eich rhan a'ch dyled yw
gweled dyscu o'r plentyn
hwn, cyn gynted ag y gallu
ddyscu, pa rŷw hynod adda-
ned, addewid, a phroffes a
wnaeth e'f yma drwoch-

chwi Ac er mwyn gallu o
hono wybod y pethau hyn
yn well, chwi a elwch arnô
i wrando pregethau. Ac yn
bendifaddef rhaid i chwi
weled dyscu o hono y Cre-
do, gweddi yr Arglwydd,
a'r ddeg gorchymmyn yn yr
iaith gyfredin, a phob peth
arall a ddyleu Grifion ei
wybod, a'i gredu, er iech-
yd i'w enaid; a bod meith-
rin y plentyn hwn yn rhin-
weddol, i'w hyweddau mewn
buchedd dduwiol a Christ
onogawl, gan goho yn wa-
ftad, bod Bedydd yn arwy-
ddocau i nyni ein proffes,
hynny yw, bod i ni ganlyn
esampl ein Iachawdr Crist,
a'n gwneuthur yn gyffelyb
iddo ef: fel megis ac y bu
ese farw, ac y cyfododd dra-
chefn drosom ni, felly y dy-
lem ni y rhai a fedyddiwyd,
farw oddiwrth bechod, a
chysodi i gyfiawnder, gan
farwolaethu yn waftad ein
holl ddrygioni, a'n gwynia-
au llygredig, a pheunydd
myned rhagom ymmhob
rhinwedd dda, a buchedd
dduwiol.

Elch os ydych chi a ddysgon
y plentyn i'r Eglwys a
wnant y cyfryw ateb an-
yspysol i ofynion yr Officiad,
fel na allis gwybod a ddaru
bedyddio y plentyn a dwf, yn
enw'r Tâd, a'r Mab, a'r Ysp-
ryd glân, (y hyn sydd o hant-

Bedydd rhai mewn Oedran a Syrwer.

ed y Bedydd:) yna bedydd.
fed yr Offeiriad ef yn ei y
Surf scrifonedig uchod am y
Bedydd Public, oddieithr wrth
dsiochi y dyn-bach yn y Fedy-
ddfan efo a arfer y Surf hon
ar eiriau.

ONi ddarfu dy fedyddio
di eufus. E. yr wyfi yn
dy fedyddio di, yn Enw'r
Tad, a'r Mâb, a'r Yspryd
glân. Amen.

Gweinidogaeth Bedydd y rhai o Oedran A-
ddfeddach, an yn medru atneb trostynt eu hu-
nain.

PAn fyddo rhyw rai o Oedran addfeddach iw bedyddio, yspyr-
ter hyany mewn Pryd i'r Escob, neu i'w neb a appwyntio efo
i hyany wythnos orblaen o'r lleiaf, gan ei rhieni, neu ryw rai
deallus eraill, fel y gallu cymmeryd gofal dyledus iw profi. a
ydynt wedi eu haddysgu yn ddigonol yn Esgwyddoriau y Fydd
Griffianogawl, ac fel y gallu eu cyngosi i ymbarotol trwy wo-
ddian ac ymgyd i gymmeryd y Sacrament bendigedig hwn.

¶ Ac os hwy a galler yn gymhesur, yna bydded y Tad y Bed-
ydd a'r Manman Cedydd (ar Bobl wedi ymgynnull ar y Sul neu
Dydd gwyl Pwysiedig) bared iw presencio hwy wrth y Be-
dydd-fan, yn ebrwyd arol yr oil llith, naill ai ar y Ffocul
neu'r Brydnhawol weddi, megis yn naell y Garat y Bernir yn
gymmwys.

¶ A'r Offeiriad yn sefyll yna a ofyn, a fedyddiwyd yr un o'r rhai
a bresencir yma, a'i na ddo ? Os tiwy atebant, Na ddo; Yna yr
Offeiriad a ddywed fel hyn.

FY Adwyl garedigion,
yn gymmalat ac ymdd-
wya a genl pob dyn mewn
pechod, ac mai caawd yw
yr hyn a enir o gnawd, a'r
rhai ynt yn y cnawd ni all-
ant ryngu bodd Duw, ond
bŷw mewn pechod, gan
wneuthur lliaws o bechod-
au priod; a bôd ein Iacha-
wder Crist yn dywedŷd na
ddichon neb gael myned i
mewn i deyrnas Duw, odd-
ieithr ei adgenhedlu, a'i E-
ni o newydd o ddwfr ac o'r

Yspryd glân, Atcolwg yr
wyfi i chwri alw ar Dduw
Tad, trwy ein Harglwydd
Jesu Crist ar fod iddo o'i
ddalonus drugaredd, gania-
dhau i'r rhai hyn y peth
drwy nerth natur ni allant
ddyfod iddo, gael eu bedy-
ddio a dwfr ac a'r Yspryd
glân, a'u derbyn i lan Esg-
wys Crist, a bôd yn aelod-
au bŷwiolo'r unrhŷw.

¶ Yna y dywed yr Offeiriad,
Gweddiwn

¶ (Ac yma y gynnulidfa oil

Bedydd rhai mewn Oedra a Symmer.

(a ddyngant ar eu glorian)
Hollalluog a thragywyddol Dduw, yr hwn oeth fawr drugaredd a gedwaist Noe a'i deulu yn yr Arch rhag eu cyfrgollu gan ddwfr, a helyd a dywyfaist yn ddiangol blant yr Israel dy bobl drwy y môr coch, gan arwddocau wrth hyn dy lân feddydd; a thwy feddydd dy garedig Fâb Jesu Grift yn aton yr Jorddonen, a sancteiddiaist yr elfen ddwfr er dirgel olehiad pechod ymmaith: Atol-ygwn i ti er dy ancrist drugareddau, edrych o honot yn drugarog ar dy weision hyn, eu glanhau, a'u sancteiddio a'r Yspryd glân, fel y byddo iddynt hwy gael eu gwared oddiwrth dy lid, a'i derbyn i Arch Eglwysa Crist, a chan fod yn gadarn mewn ffydd, yn llwennu gan obaith, ac wedi ymwreiddio ynghariad preffaith, allu o honi't ffordwyo tros donau y byd trallodus hwn fel y bo iddynt o'r diwedd ddyfod i dir y bywyd tragwyddol, yn os i deyrnasu gda thi heb drange na gorphen, trwy Jesu Grift ein Harglwydd. Amen.

Hollalluog ac anfarwol Dduw, porth pob anghe-nog, nodd wr pawb a glïo

attat am gynnorthwyl, hy-wyd y rhat a gredant, a chyfodiad y meirw: yr ym yn galw arnat tros y dynion yma, ar iddynt yn dyfod i'r lân feddydd, gael derbyn maddewant o'u pechodau, drwy adanedigaeth ysprydol. Derbyn hwynt Arglwydd, megis yr addewaist trwy dy garedig Fâb, gan ddywed-yd, Gofynnwch, a rhoddir i chi; Ceiswch a chwi a ge-wch, Curwch, ac fe agorir i chi. Pell y yn awr dyro i ni, a ni yn gofyn; par i ni gael a ni yn ceisio; agor y porth i ni i'n curn; fel y gallo y dynion yma fwy-nhau tragyddol fendith dy nesol olehiad, a dyfod i'r deyrnas dragwyddol, yr hon a addewaist trwy Grift ein Harglwydd. Amen.

¶ Tna y bobl a safant ar eu traed, a'r Offeiriad addyned.

Gwrandewch ar eiriau yr Ewngyl a scrifennodd Sanct Joan, yn y drydd dd benod, yn dechreu ar y wers gyntaf hyd y newfed.

AC yr oedd dŷn o'r Phariseaid, a'i enw Nicodemus, pennaeih yr Hys-won. Hwn a ddaeth at yr Jesu liw rds, ac a ddywedodd wrtho, Rabbi, nydi a widdom mai dyfodwr yd-wyt ti, wedi dyfod oddiwrth

Bedydd rhai mewn Oedran a synwfr

Ddu: canys ni alleu neb wneuthur y gwrthiau hyn yr wyt ti yn eu gwneuthur, oni bai fod Daw gydag ef. Jesu a atebodd ac a ddywedodd wrtho, Yn wir meddaf i ti, oddieithr geni dyn drachefn, ni ddichon efe weled teyrnas Dduw. Ni codemus a ddywedodd wrtho, Pa fodd y dichon dyn ei eni, ac efe yn hen? A ddichon efe fyned i grôth ei fam eilwaith, a'i eni? Jesu a atebodd ac a ddywedodd, Yn wir, yn wir, meddaf i ti, oddieithr geni dyn o ddwfr ac o'r Yspryd, ni ddichon efe fyned i mewn i deyrnas Dduw; Yr hyn a aned o'r cnawd sydd gnawd: a'r hyn a aned o'r Yspryd sydd yspryd. Na ryfedda ddywedodd o honofi wrthit, Y mae yn rhaid eich geni chwi drachefn. Y mae'r gwynt yn chwythu lle y mynno: a thi a glywi ei fôn ef, onid ni wyddost o ba le y mae yn dyfod, nac i ba le y mae yn myned. Ecellly y mae pob un a'r a aned o'r Yspryd.

G Gwylhyn efe a ddywed y cyngor hwn yn ealyn.

Y Caredigion, chwi a glywch yn yr Efyngyl hon, eiriau eglur ein Iachawdr Crist: Oddieithr ge-

ni dyn o ddwfr ac o'r Yspryd, ni ddichon efe fyned i mewn i deyrnas Dduw. O hyn y gellwch weled mawr angenrheidrwydd y Sacrament hwn, lle galler ei gael; Yr un wedd yn ebrwydd o flaen ei Efyngniad i'r Nef (megis y darllennwn yn y bennod ddiweddaf o Efyngyl Sanct Marc) Efe a roddodd orchymyn i'r Ddiscyblion, Gan ddywedodd. Ewch i'r holl fyd, a phregethwch yr Efyngyl i bôb Creadur. Y neb a gredo ac a fedyddier a fydd cadwedig; Eich y neb ni chredo a gondemnir. Hyn hefyd sydd yn dangos i ni y dirfawr lesiad a fedwn o hynny. O herwydd pahan Sanct Peter yr Apostol, (pan wrth ei bregethiad cyntaf o'r Efyngyl, y dwys bigwyd llaweroedd yn eu calon, ac y dywedasant wrtho ef a'r Apostolion eraill, Ha wyr frodyr, Beth a wnawn ni) a atebodd ac a ddywedodd wrthynt, Edifarhewch, a Bedyddier pob un o honoch er maddeuant pechodau, a chwi a dderbyniwch Ddawn yr Yspryd glân; Canys i chwi y mae yr addewid, ac i'ch Plant, ac i bawb ymmhell, i'f cynifer ac a alwo yr Arglwydd

ydd ein Duw ni: Ac a llawer o ymadroddion eraill y cynghorodd efe hwynt gan ddywedyd, gmgadwch rhag y genhedlaeth drosafus hon. Canys (megis y tyftiolaetha yr un Apostol mewn man arall) Bedydd hefyd fydd yr awron yn ein hachub ni (nid bwrw ymimaith fudreddi y Cnawd, eithr ymatteb cydwybod dda tuag at Dduw) trwy adgyfodiad Jesu Grift, Nag amheuoch gan hynny eithr credwch yn ddifrif y cymmer efe yn ymgeleddgar y rhai presennol hyn, y sy' wir edifeiriol, ac yn dyfod atto trwy ffydd, y caniadha efe iddynt fadd. euant o'u pechodau, ac y dyry iddynt yr Yspryd glân, y rhydd iddynt fendith y bywyd tragwyddol, aca'u gwna hwy yn gyfrannogion o'i ddirange deyrnas.

O herwydd pŷham a ni yn credu fel hyn am ewyllys da ein Tad nesol tuagat y rhai hyn, a ymlygir trwy ei fab ef Jesu Grift, Diolchw yn ffyddlon ac yn ddefnionol iddo a dywedwn.

HOLLalluog a thragwyddol Dduw netol Dad, yr ym ni yn oftyngedig yn diolch i ti fôd yn wiw genit ein galw i wybodaeth y ras, a ffydd ynot; Ych,

wanega yn wybodaeth hon, a chadarnha y ffydd hon y nom yn wastad; dyro dy Yspryd glân i'r rhai hyn, fel y gaher hwynt eilwaith, a'i gwneuthur yn etifeddion Iechyd tragwyddol, trwy ein Harglwydd Jesu Grift, yr hwn fydd yn byw, ac yn teyrnasu gyda thi, a'r Yspryd glân, yr awr hon ac yn dragwyddol. Amen.

¶ Yna y dywed yr Offeiriad wrth y rhai a font iw Bedyddio yn y modd hyn.

CHwychwi garedigion, y rhai a ddaethoch yma yn deisyf cael derbyn Glân fedydd, a glywsoch y môdd y gweddiodd y Gynulleidiau fôd yn wiw gan ein Harglwydd Jesu Grift eich derbyn chwi, eich bendithio, maddeu i chwi eich pechodau, rhoddi i chwi deyrnas nef a bywyd tragwyddol: chwi a glywsoch hefyd fôd i'n Harglwydd Jesu Grift addaw yn ei sancteiddlan Air, ganiadu yr holl bethau hyn a weddiafom am danynt, yr hwn addewid efe o'i ran ef a'i ceidw yn wir ddiogel, ac a'i cwblha.

Herwydd pa achos ynol yr addewid hyn a wnaeth Crist, rhaid i chwi yn ffyddion o'ch rhan chwithau, addo yngwydd y rhai hyn
P 3 eich

Bedydd rhai mewn Oedran a fyfarnar.

eich tyffion a cher brôn yr hollgynulleidfa hon, Ymwrthod a Diafol a'i holl weithredoedd ac yn wastad Crededu gwynfydedig Air Duw, ac yn ufud cadw ei Orchymmyaion.

¶ Yna y gosyn yr Offeiriad i'r rhai a ddaethant i'r bedyddlo bob yn un yr ymosynion hyn ifod.

A Ydwyt ti yn ymwrthod a diafol, ac a'i holl weithredoedd, coeg rodres, a gwag orfoledd y byd, a'i holl chwantau cybyddus, a nysprydol ewyllys y cnawd, fel na ddilynech hwynt, ac na'th dywyfer ganddynt?

Atteb. Yr ydwyf yn ymwrthod a hwynt oll.

Gwenidawg.

A Wyt ti yn credu yn Nuw Tâd holl-gyfoethog. Creawdr nêf a dafar? Ac yn Jesu Grifft ei un Mâb efe ein Harglwydd ni? A'i genhedlu o'r Yspryd glân; A'i eni o Fair forwyn; i ddo ddirodded dan Pontius Pilatus, ei goeshoeliô, ei farw a'i gladdu; ddescyn o honaw i uffern, a'i gyfodi y trydydd dydd, ac escyn o hono i'r Nefoedd, a'i fod yn eistedd ar ddechulaw Dduw Tâd Hollalluog, ac y daw efe oddiyno yn niwedd y byd i farnu byw a meirw?

A wyt ti yn credu yn yr

Yspryd glân, yr Eglwys lân Catholic, Cymmun y Sanct, maddenant pechodau; agyfodiad y cnawd, a bywyd tragywyddol gweidi angen?

Atteb. Hyn oll yr wyf yn ei gredu yn ddilys.

Gweinidog.

A Fynni di dy fedyddio yn y ffydd hon.

Atteb. Hynny yw fy e-wyllys.

Gweinidog.

A Gedwi ditheu yn ufudd lân ewyllys Duw a'i Orchymmyaion gan roddio yn yr unrhyw holl ddyddiau dy fywyd?

Atteb. Mi a ymegniaf ar wneuthur felly, a Duw yn gynnwrthwywr i mi.

¶ Yna y dywed yr Offeiriad.

O Drugarog Dduw, caniadta felly gladdu yr hên Adâd yn y rhai hyn, fel y cyfoder y dyn newydd ynddynt hwy. Amen.

Caniadta fod i holl chwantau'r cnawd farw ynddynt, ac i bob pêth a berthyn i'r Yspryd allu byw a chynnyddu ynddynt, Amen.

Caniadta fod iddynt nerth a gallu i gael yr oruchafiaeth, a'r gorsod yn erbyn diafol, y byd, a'r cnawd. Amen.

Caniadta fod i bwy bynnag

nag y fydd yma wedi ei gy-
ffegru i ti, trwy ein swydd
a'n gweinidogaeth ni, allu
hcfyd bôd yn gyayicaeddol
o rinweddau netol, a bod
iddynt gael eu tragwydd-
olohrwyau drwy dy drug-
aredd. O fendigedig Arglw-
ydd Dduw, yr hwn wyt yn
byw, ac yn llywiaw pob
pêth, yn oes oesoedd. Amen

Holl-gyfoethog, fith-fy-
wiol Dduw, yr hwn y
bu i'th garedigas Fâb Jezu
Griff dros faddenant o'n
pechodau, oddef gollwng
o'i werthfawr ystyrs ddwfr
a gwled, a rhoddi gorchy-
myn i'w ddiscyblion fyned a
dysgu pob cenedl, a'u bedy-
ddio yn Enw y Tad, a'r
Mab, a'r Yspryd glân : Y-
styria attolwg i ti wrth
weddïau dy gynnuileidaf,
sancteiddia y dwfr hwn er
dirgel olchedigaeth pecho-
dau, a chaniadha fod i'r rhai
hyn a fedyddir yr awrhon
ynddo, dderbyn cyflawnder
dy ras, ac aros byth yn ni-
fer dy ffyddlon blant etho-
ledig, trwy Jezu Griff ein
Harglwydd. Amen.

¶ Yna yr Offeiriad a gymmer
bob un o'r rhai a fedyddir
geriudd ei law ddenen, a chan
ei ofod ef yn gyfleus gerllaw y
Bedydd-fan, modd y gwelo
preu, a ofyn i'r Tadau Bedydd,
ac i'r Mamau Bedydd yr E-

nw : Ac yna efe a'trocha yn
y dwfr, neu a dywallt ddwfr
arnof, gan ddywedyd.

E Yr wyf yn dy fedydd-
io di yn Enw y Tad,
a'r Mab, a'r Yspryd glân.
Amen.

¶ Yna y dywed yr Offeiriad.

YR ydym ni yn derbyn y
person yma i gynnuile-
idfa defaid Crist, ac yn ei
(a) nodi ef ag ar-
wydd y grog, yn (a) Yma
arwyddocad na yr Offeiri-
ad a wne-
bo iddo rhagllaw ist goes yn
gymmeryd, yn nbalcen y
gywilydd gyffesu dyn.
ffydd Crist a gr-
oeshoeliadwyd, ac iddo yml-
add yn wrol tan ei faner
ef, yn erbyn pechod, y byd,
a'r cythrael, a pharhan yn
filwr ffyddlawn, ac yn was i
Crist holl ddyddïau ei eni-
oes. Amen.

¶ Yna y dywed yr Offeiriad.

CAn ddarfod yn awr, ga-
redigion frodyr, ad-eni,
a dodi y personau hyn yng-
horph Eglwys Crist, diol-
chwn minnau i'r Hollalluog
Dduw am ei ddaioni hyn,
ac o gytundeb gwnawn ein
gweddïau ar y Goruchaf
Dduw, ar fod iddynt ddiwe-
ddu y rhan arall o'u bywyd
ynol hyn o ddechreuad.

¶ Yna y dywed y phavbar eu
gliniau.

Bedydd rhai mewn Oedran a synwyr.

En Tad yr hwn wyt yn y Nefoedd, sancteiddier dy Enw Deuet dy deyrnas Bid dy ewyllys or y ddalar megis y mae yn y Nefoedd Dyro i ni heddyw ein bara beunyddiol. A maddeu i ni ein dyledion fel y maddeuwn ni i'n dyled-wyr. Ac nac arwain ni i brofedigaeth; Eithr gwared ni rhag drwg. Amen.

YR ym ni yn oftyngedig yn diolch i ti. Nefol Dad, fod yn wiw genit ein galw i wybodaeth dy Ras, a ffydd ynot: Ychwanega y wybodaeth hon, a chadarnha y ffydd hon ynom yn wastad: Dyro dy Yspryd glan i'r rhai hyn, fel gwedi eu genl eilwaith a'u gwneuthur yn etifeddion iechyd tragwyddol, Trwy ein Harglwydd Jesu Grift, y gallont barhau yn weision i ti a mwynhau dy addewidion trwy'r un ein Harglwydd Jesu Grift, dy Fab, yr hwn fydd yn byw ac yn teyrnaffu gyda thi yn undod yr unrhyw Yspryd glan yn dragwydd Amen.

Yn a phawb yn eu sefyll yr Ofrriad a edrydd y Cyngor hwn ifod, gan ddywedyd yn gymraf wrth y Tadau Bedydd a'r Mamau Bedydd.

YN gymmaint a darfod i'r Rhai hyn addo yn

eich gŵydd chwi ymwrthod a diafol a'i holl weithredoedd, CREDU yn Nuw, a'i wafanaethu, rhaid i chwi *feddwl* mai eich rhan a'ch Dyled chwi yw dwyn ar gôf iddynt pa ryw hynod adduned, addewid, a phroffes a wnaethant yr awr hon ger bron y Gynulleidfa hon, ac yn enwedig ger eich bron chwi eu tyffion Etholedig. Chwi *besjd* a elwch arnynt i arferu pob *dysalwob* i gael eu haddyscu yn iawn sancteiddlan Air Duw: Fel y gallont *felly* gynnyddu mewn Gras, ac yngwybodaeth ein Harglwydd Jesu Grift, a byw yn Dduwiol yn uniawn ac yn sobr yn y byd presennol hwn.

¶ (Ac yna gan ddywedyd wrth y rhai newydd fedyddio, efe a rhagddo fel hyn.

A Cam a berthyn i chwi y rhai yr awron yn eich bedydd a ymwiscasoch Grift, eich rhan chwithau a'ch dyled yw, gan eich bôd wedi eich gwneuthur yn blant, i Dduw, ac yn blant y goleuni trwy ffydd yn Jesu Grift, rhodio yn atebol i'ch galwedigaeth Gristianogawl, ac megis y gweddeu i blant y Goleuni, gan gosio yn wastad bod Bedydd yn arwyddocau

Y Catechism.

ddocau i nyni ein proffes,
hynny yw, bôd i ni ganlyn
esampl ein Iachawdr Grift,
a'n gwneuthur yn gyftelyb
iddo ef: fel megis ag y bu-
ese farw, ac y cyfodes dra-
chefn drosom ni, felly y dy-
lem ni y rhai a fedyddiwyd
farw oddiwrtn bechod, a
chysodi i gyfiawnder, gan
farwolaethu yn wastad ein
holl ddrygioni, a'n gwyni-
au llygredig, a pheunidd
myned rhagom ymmhob
rhinwedd dda, a buchedd

dduwiol.

Q Dis yw, i bob un a fedyddir
fel hyn gael ei Confirmio gan
yr Eſcob cyn gynted ag y gall
yn gymwys arol ei Fedydd,
fel y bo rhydd iddo ddyfod i'r
Cymmun bendigedig.

A Os bydd dwyn atb o's cyst-
yw, na fedyddiwyd yn enw
byd i'w bepyddio cyn dyfodi
oedraa pwyll, i fedu ateb
droffynt eu hunain, digonol
fydd arfes y gwasanaeth am Fe-
dydd Public plant bychan,
neu (ar ddygnaf berisl) y gwa-
sanaeth am Fedydd Prifat, gan
newid rhyw eirian y bo achos
yn peri eu newidio.

Y Catechism; Sêl hynny yw, Athrowiaeth iw dycu gan bob plentyn, cyn ei ddwyn i'w gonfirmio gan yr Eſcob.

Question.

B Eth yw dy enw di?

Atteb. N. neu M.

Question. Pwy a roddes
yr enw hwnnw arnat ti?

Atteb. Fy nhadau bed-
ydd, a'm mamau bedydd
wrth fy medyddio, pan i'm
gwnaethpwyd yn aelod i
Grift, yn blentyn i Dduw,
ac yn etifedd teurnas nêf.

Question. Pa beth a wn-
aeth dy dadau bedydd a'th
fammau bedydd yr amser
hwnnw trofot ti?

Atteb. Hwŷ a addawf-
ant, ac a addunasant dri
phêth yn fy enw. Yn gyn-
taf ymwrthod o honaf a di-

afol ac a'i holl weithredo-
edd, a rhoddres, a gorwag-
edd y byd anwir hwn, a ph-
echadurus chwantau y ch-
awd: Yn ail bod i mi gredu
holl byngciau ffydd Grift.
Ac yn drydydd, cadw o ho-
nos wŷnfydedig ewŷllys
Duw a'i orchymmynion,
a rhodio yn yr uarhyw holl
ddyddiau fy mywv.

Question. Onid wyt ti
yn tybied dy fod yn rhwŷ-
medig i gredu ac i wneuth-
ur megis ag yr addawfant
hwŷ trofot ti?

Atteb. Ydwŷ yn wir, a
thrwŷ nerth Duw felly y
gwnaf. Ac yr wŷfi yn ma-
wr

wr ddiolch i'n Tâd nefol,
am lldo fy ngalw i gyfryw
stat iechydurfaeth trwy Je-
su Grist ein Iachawdr. Ac
mi attolygaf i Dduw reddi
ami ei rad, môdd y gallwif
asos yn yr unrhyw holl ddy-
ddiau fy einioes.

Question. Adrodd i mi
fannau dy ffydd?

Answer. Credaf yn Nuw Dâd oll
gyfoethawg. Creawdr
neftadau. Ac yn Jesu Grist
ei un Mâb ef. ein Harglw-
ydd ni yr hwn a gaed trwy
yr yspryd glân, a aned o
Fair forwyn: a ddiroddesodd
dan Pontius Pilatus, a gro-
thoeliwyd, a fu farw ac a
gladdwyd, a ddistynnodd i
istod, y trydydd dydd y cy-
fododd o feirw; a esyn
nodd i'n Nefoedd, ac y mae
yn eistedd ar ddeheulaw
Dduw Dâd oll gyfoethawg.
Oddiyno y daw i faru byw
a meirw. Credaf yn yr Ys-
pryd glân, yr Eglwys lân
Catholic, Cymun y Sainc
Maddenant pechodau, Cy-
fodiad y cnawd, a'r bywyd
fragywyddol. Amen.

Question. Pa beth yr
wyt ti yn ei ddysgu yn ben-
nas yn y pyngiau hyn o'th
ffydd?

Answer. Yn gyntaf yr wyf
yn dylcu credu yn Nuw

Dâd, yr hwn a'migwnaeth
i a'r holl fydd.

Yn ail yr ydwyf yn dysgu
credu yn Nuw Fâb, yr hwn
a'm prynodd i a phob rhyw
ddyn.

Yn drydydd, yr wyf yn
dysgu credu yn Nuw Ysp-
ryd glân, yr hwn fydd i'm
sancteiddio i, a holl ethole-
dig bobl Dduw.

Question. Tia ddywed
aist ddarfod i'th Dadau-be-
dydd a'th Fammau-bedydd
addo trosot ti, sêd i ti gadw
gorchymynion Duw; Dy-
wed titheu i mi; pa nifer
fydd o honynt.

Answer. Ddeg.

Question. Pa rai ydynt?

Answer.

Y Rhai hyany a lefarodd
Duw yn yr ugeinfed
bennod o Exodus, gan ddy-
wedyd, Myfi yw'r Arglw-
ydd dy Dduw, yr hwn a'th
ddûg di ymmaith o dir yr
Aipht, o dŷ y caethiwed.

I. Na fydded i ti dduwi-
au eraill onid myfi.

II. Na wna it dy hun
ddelw gerfiedig, na llûn dim
ag y fydd yn y Nefoedd u-
chod, neu yn y ddaiar ifod;
nag yn y dwsr tan y ddaiar.
Na ostwng lldynt, ac na a-
ddola hwylt: Oblegid myfi
yr Arglwydd dy Duw myf
Dduw eiddigus, yn ymwel-
ed

ed a phechadau'r tadaw ar
y plant, hyd y drydedd a'r
bedwaredd genhedlaeth o'r
rhai a'm calant, ac yn gwn-
euthur trugaredd i filoedd
o'r rhai a'm carant, ac a ga-
dwant fy nghorthymynion.

III. Na chymmer Enw
yr Arglwydd dy Dduw yn
ofer. canys nid gwirion gan
yr Arglwydd yr hwn a gy-
mero ei Enw of yn of.

IV. Cosia gadw yn fan-
daidd y dydd Sabbath.
Chwe diwrnod y gweithi,
ac y gwneid dy holl waith
eithr y seithfed dydd yw
Sabbath yr Arglwydd dy
Dduw: ac y dydd hwnnw
na wna ddim gwaith, tydi,
na'th fab na'th ferch, na'th
was, na'th forwyn, na'th a-
nifail, na'r dyn dieithr a fy-
ddo o fewn dy bŷrth, canys
mewn chwe diwrnod y gw-
naeth yr Arglwydd nef a
daiar, y môr, a'r hyn oll
sydd ynddynt, ac a ôrphwy-
sodd y seithfed dydd. Oher-
wydd pahan y bendithiodd
yr Arglwydd y seithfed dydd
ac a'i sancteiddiodd ef.

V. Anrhydedda dy dâd
a'th fam fel yr oftyner dy
ddyddiau ar y ddaiar yr hon
a rydd yr Arglwydd dy
Dduw i ti.

VI. Na ladd.

VII. Na wna odineb.

VIII. Na hadda.

IX. Na ddwg gam dyf-
iolaeth yn erbyn dy gymy-
dog.

X. Na chwennych dy
gymydog, na chwennych
wraig dy gymydog, na'i
was, na'i forwyn, na'i ferch,
na'i allyn, na dim ar lydd
eiddo.

Question. Beth yr wyt
ti yn ei ddysgu yn bennaf
wrth y gorchymynlen hydd?

Ans. Yr ydych chi dy-
lun dau beth: fy nyled ieu-
agat Dduw a'm dydd tuag
at fy nghymydog.

Question. Pa beth yw
dy dyled tuagat Dduw?

Ans. Fy nyled tuagat
Dduw yw Credo ynddo, ei
ofni, a'i garu a'm holl gal-
on, a'm holl faddwl, a'm holl
enaid, ac a'm holl nerth.
Ei addoli ef, diolch iddo, rh-
oddi fy holl ymddiried yn-
ddo, galw arno, anrhydeddu
ei sanctaidd Enw ef a'i hair,
a'i wasanaethu yn gywir
holl ddyddiau fy mywyd.

Question. Pa beth yw
dy dyled tuagat dy gymy-
dog?

Ans. Fy nyled tuagat
fy nghymydog yw, ei ga-
ru fel fi fy hun, a gwneuth-
ur i bôb dyn megis y chw-
ennychwn iddo wrth i
minneu. Carn o lohosian-
rhydeddu

rhydeddu, a chymmorth fy
nhad a'm mam. Anrhyde-
ddu, ac ufuddhau i'r Frenhi-
nes a'i swyddogion. Ymdda-
reſwng i'm holl lywiawd-
wyr, dyscawdwyr, Bugeili-
aid ysprydol, ac athrawon.
Ymddwyr o honof yn of-
yngedig, gan berchi pawb
o'm gwell. Na waelwŷf ni-
weid i neb ar air na gwei-
thred. Bôd yn gywir ac yn
union ym mhôb peth a wn-
elwŷf. Na bô na chas na
digſedd yn fy ngalon i neb.
Cadw o honof fy nwylaw
rhag chwileenna a lledratta,
cadw fy nhasod rhag dywe-
ddyd celwŷdd, cableirian, na
drwgablen. Cadw fy ngh-
orff mewn cymdedroldeb,
sobrwydd, a diweirdeb. Na
chwyddwŷf ac na difyfwŷf
dda na golud neb arall. Ei-
chr dyscu llafurio, yn gy-
wir, i gefio ennill fy myw-
ŷd, a gwneuthur a ddylwŷf,
ym mhâ rŷw fuchedd bynag
y rhyngo bôdd i Dduw fy
ngalw.

Question. Fy anwŷl bl-
entyn, gwŷbŷdd hyn ym-
ma, nad wŷt ti abli wneu-
thur y pethau hŷn o honot
dy hna, nac i rodio yngor-
chymynion Duw, nac i w
wasanaethu ef, heb ei yspy-
tol rad ef; yr hwn i dd raid i
ti ddyscu yn wastad, ymor-

ol amdano trwŷ ddyfal we-
ddi. Gan hynny moes i mi
glywed a fedri di ddywedŷd
gweddi yr Harglwŷdd.

Atteb

EIn Tad yr hwn wyt yn
E y Nefoedd, sancteiddeir
dy Enw. Deuet dy deyrn-
as. Bid dy ewyllŷs ar y dda-
iar megis y mae yn y Nef-
oedd. Dyro i ni heddyw
ein dara beunyddiol, A ma-
ddeu i ni ein dyledion, fel y
maddeuwn ni i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedi-
gaeth; Eithr gwared ni
drwg. Amen.

Question. Pa bêth yr
wŷt ti yn ei erchi ar Dduw
yn y weddi hon?

Atteb. Yr ydwŷf yn er-
chi ar fy Arglwŷdd Dduw
ein Tad nefol, yr hwn yw
rhodd-wr pob daioni, ddan-
fon ei rad arnaf, ac ar yr
holl bobl, fel y gallom ei
anrhydedu ef, a'i wasanae-
thu, ac ufuddhau iddo me-
gis y dylem. Ac yr wŷf yn
gweddio ar Dduw ddanfon
i ni dob peth angenrheidi-
ol, yn gyffai i'n heneidiau,
ac i'n cyrph; A bôd yn dr-
ugarog wrthŷm, a meddeu
i ni ein pechodau; A rhy-
ngu bôdd iddo ein cadw a'n
hamddiffyn ymhob perigl
ysprydol, a chorfforol: A
chadw o honaw nynt rhag
pob

pob pechod ac anwiredd, a rhag ein gelŷn ysprydol, a rhog angen tragywŷddol. A hŷn yr ydwŷf yn ei obei-
thio y gwna eŷe o'i druga-
redd a'r ddaioni. trwŷ ein
Harglŷwŷdd Jezu Grifft: ac
am hynŷn yr wŷf yn dywe-
dŷd, Amen, Poed gwir.

Question.

Pesawl Sacrament a or-
deiniodd Crist yn ein
Eglwŷs?

Atteb. Dau yn unig,
megis yn gyffredinol yn a-
ngenrhaid i lechydwrjaeth
ŷef. Bedŷdd, a Swpper yr
Arglŷwŷdd.

Question. Pa beth yr
wŷt ti yn ei ddeall wrth y
gair hwn Sacrament?

Atteb. Yr wŷfi yn deall
Arwŷdd gweledig oddiall-
an, o'r ŷas ysprydol oddifewn,
a roddir i ni; yr hwn a ord-
einiodd Crist ei hun, meg-
is mōdd i ni i dderbŷn y
grŷs hwnnw trwŷddo. ac i
fod yn wŷftl i'n ŷicrhau ni
o'r grŷs hwnnw.

Question. Pesawl rhan
ŷydd mewn Sacrament?

Atteb. Dwŷ, yr arwŷdd
gweledig oddiallan, a'r grŷs
ysprydol oddifewn.

Question. Pa beth ŷw'r
Arwŷdd gweledig oddiall-
an, neu'r ffurf yn y Bedŷdd?

Atteb. Dwfr; yn yr hwn

y bedyddir un. Yn Enw'r
Tad, a'r Mab, a'r Yspryd
glân.

Question. Pa beth ŷw'r
grŷs ysprydol oddifewn?

Atteb. Marwolaeth i
bechod, a ganedigaeith neu
wydd i gyflawnder. Canŷ
gan ein bod ni wrth nahu-
riaeth wedi ein geni mewn
pechod, ac yn blant digof-
aint, drwŷ Fedydd y gwn-
eir ni yn blant grŷs.

Question. Pa beth a ddi-
ŷgwilir gan y rhai a fedy-
ddler?

Atteb. Edifeirwch, drwŷ
r hon y maent yn ymwr-
rthod a phechod: A fedydd
drwŷ'r hon y maent yn addo
yŷcog yn credu, addewidion
Duw y rhai a wneir iddynt
yn y Sacrament hwnnw.

Question. Paham wrth
hynŷn y bedyddir plant by-
chain, pryd na's gallant o
herwŷdd eu hieuengtid gy-
flawni y pethau hŷn?

Atteb. Oblegid eu bod
yn addaw pob un o'r ddau
drwŷ eu meichiaŷ, yr hwn
addewid pan ddelont i dded-
ran, y maent hwŷ eu hun-
ain yn rhwŷm iw gyflawni.

Question. Paham yr or-
deiniwŷd Sacrament Swpper
yr Arglŷwŷdd?

Atteb. Er mwŷn trag-
ywŷddol gof am aberth di-
oddifaint

oddeirint marwolaeth Crist, a'r llestrad yr ydym ni yn ei dderbyn oddiwrtho.

Question. Pa beth yw y rhan oddiallan, neu'r Arwydd, yn Swpper yr Arglwydd?

Atch. Bara a gwin, y rhai a orchymmyanodd yr Arglwydd en derbyn.

Question. Pa beth yw y rhan oddisewn, neu'r peth a arwyddocceir?

Atch. Corph a gwaed Crist, y rhai y mae'r ffyddloniaid yn wir ac yn ddilau yn eu cymmeryd ac yn eu derbyn yn Swpper yr Arglwydd.

Question. Pa lestrad yr ydym ni yn ei gael wrth gymmeryd y Sacrament hwn?

Atch. Cael crythau a ddiddannu ein henestiau drwy Gorph a gwaed Crist, megis y mae ein cyrph yn cael drwy'r bara a'r gwin.

Question. Pa beth lyraid i'r rhai a ddél i Swpper yr Arglwydd ei wneuthur?

Atch. Eu holi eu hunain a ydynt hwy yn wir edifeiriol am eu pechodau a aeth heibio, ac yn sicramcanu dilyn buchedd newydd, a oes ganddynt ffydd fywiol yn arhngaredd Duw

drwy Grift, gyda diolchus pob am ei angen ef, ac a ydynt hwy mewn cariad perffaith a phob dyn.

Q. Mda i Curat pob plwyf yn ddiescenlus ar y Saliu, y gwyliau arol yr ail lliht o'r Gofper, ddysguar ofleg yn yr Eglwys, a holl cynullter o blant ei Blwyf, ac a ddanfawyd atto, megis y rhai efo fod yn gymhesur yn thyr berr ar Catechism hwn.

Q. A bod i bob tad a mam, y Phob perchen tylwyth berf yw plant, i'w gwahanadu ddymion, ac i'w Prentisiaid y rhai ni ddysglant eu Catechism) ddysguad i'r Eglwys ar yr amlof golodedig, a gwanho yn ufudd, a bod wrth lywodreth Curat, hydom ddaufo iddynt ddysgu pob peth ac y fydd yma wedi ei ofod i'w ddysgu ganddynt.

Q. Er cynted ac y dda Plant i arddyn cymhedrol, ac y mediant ddwydd yn lath eu Mam fannau y fydd, gwedd yr Arglwydd y deg Gorchymryn, a hefyd oeddu o honys atch i ymofnion orail a'r Catechism byr ymar. Ima y ddyr byr ar yr Esgob; Ac i bob un o honys y bydd Tad beidd neu Fam feidd megis yn dyl i'w Gonfirmation.

Q. A pha bryd bynnag y rhoddo yr Esgob yspyswydd am ddwyn plant atto, i'w Gonfirmio, Curat pob plwyf a dawg neu a ddensyn yn scrifenedig tan ei law henwau y rhai oll o fawr ei blwyf, ac a dybio efo fod yn gramwys i'w presentio i'r Esgob, i'w Gonfirmio. Ac os y'r Esgob, a'u gwel hwynt yn gym-

Trefn Confirmation.

Gymmeiradwy, o'st a'n Confir-

ma byr yn 7 drefn. En can-
lyn.

Trefn Confirmation, neu Arddodlad dwylo
ar y sawl a fedyddiwyd, ac a ddaethant i
oedran Pwyll.

¶ Ar y dydd pwyntedig wedi
gofod yn eu lle cymeradwy a lo
y pryd hynny Pw Confirmation,
ac yn sefyll mewn trefn o fla-
en yr Efcob, efo (neu ryw
Weinidog orallpwyntedig ge-
niddo ef) a ddarllen y rhag-
madrodd hwny fydd yn canlyn

ER mwyn bôd ministrio
Confirmation er mwyn
o adeilad i'r sawl a'i derby-
nio, tybiodd yr Eglwys yn
dda, na bo Confirmation neb
rhag llaw onid cyfryw a fe-
droddywedyd y Credo, gw-
eddi'r Arglwydd, a'r Deng-
air ddeddf, ac a fedro hel-
yd ateb i gyfryw ymosyni-
on a gynhwysir yn y Cate-
chism byrr. Yr hon Drefn
fydd weddus iawn ei chadw,
er gallu o'r Plant wedi eu
dysod weithian i oedran sy-
nwyr, ac wedi dysgu y pe-
thau a addawleu eu Tadau
bodydd a'u Mamau bed-
ydd trostfânt wrth eu bedy-
ddio, eu hun, a'u genau eu
hunain, ac o'u cydsyniad
eu hunain ar ofteg yngw-
ydd yr Eglwys, gadarnhan
a chonfirmio yr unrhyw;
a hedyd addaw trwy Râs
Duw yr ymegniant yn wa-

stad i gadw yn ffyddlon y
cyfryw bethau, ac a fu iad-
ynt hwy, a'u cyfies eu hun-
ain gydsynniaw arant.

¶ Tada, dywed yr Efcob.

AYDYCH chiwi yma yng
wydd Duw a'r gyana-
heldfa hon yn adnewyddu
yr addewid parchus, a'r a-
ddaned a wnaethwyd yn
eich henw chiwi wrth eich
Bedyddio, gan gadarnhan
a chonfirmio yr unrhyw
eich hunain, a chan gyda-
bod eich bôd eich hunain
yn rhwymedig i gred a
gwneuthur yr holl bethau
a addawodd eich Tadau be-
dydd a'ch mamau bedydd
trolosh chiwi?

¶ A phob un a stio yn ef-
wedang.

Yr ydwyf.

¶ Yr Efcob.

EIN porth ni y fydd yn
Enw yr Arglwydd.

Atob. Yr hon a wna-
eth nesa datar.

Efcob. Bendigedig yw E-
nw yr Arglwydd.

Atob. O hyn hyd yn
oes befoedd.

Efcob. Arglwydd gw-
ando

Trefn Confirmation.

ando ein gweddiau.

Atteb.—A deued ein llêf hyd i'ffattat.

Efcob.

Gweddiwn.

Hollalluog a byth-fywi-
Hol Dduw, yr hwn a fu
wiw gennit adgenhedlu du
weision hyn trwy ddwfr a'r
Yspryd glân, ac a roddaiſt
iddynt faddenant o'u holl
bechodau : nertha hwy, ni
a attolygwn i ti Arglwydd,
a'th Yspryd glân y Diddan-
wr : A pheunydd ychwan-
ega yaddynt dy aml ddon-
niau o râd, Yspryd doethi-
neb a deall, Yspryd cyngor
a nerth ysprydol ; Yspryd
gwybodaeth a gwir dduwi-
oldeb ; A chyflawnha hwy
Arglwyddag Yspryd dy ſan-
ctaidd ofn. Yr awr hon ac
yn dragywdd. Amen.

Yna a phob un o honynt yn
ei drefn yngafwng ar ei lini-
au ger bron yr Efcob, efe a
ddys ei law ar ben pob un, gan
ddywedyd.

A Mddiffyn, Arglwydd y
plentyn hwn neu dy
wâs hwn a'th râs nefol ;
fel y byddo iddo barhau yn
eiddot i ti byth, a pheunydd
gynyddu yn dy Yspryd glân
fwy-fwy hyd ani ddiel i'th
deyrnas dragwyddol. A-
men.

Tua y dywed yr Efcob.

Yr Arglwydd a fo gyda

chwi.

Atteb. A chyda'th Yf-
pryd ditheu.

¶ *Ac (a phamb ar ei gliniau)*
yr Efcob a ddywed yn rhagor.

Gweddiwn.

E In Tâd yr hwn wyt yn
y Nefoedd ſancteidier
dy Enw. Deuet dy deyrn-
as. Bid dy ewylllys ar y dda-
iar megis y mae yn y Nef-
oedd. Dyro i ni heddyw
ein bara beunyddiol. A ma-
dden i hi ein dyledion, fel y
maddeuwn ni i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofed-
igaeth ; Eithr gwared ni
rhag drwg. Amen.

¶ *A'r Colest hwn.*

Hollalluog a byth-fywi-
ol Dduw, yr hwn wyt
yn peri i ni ewylllysio, a gw-
neuthur yr hyn fydd dda, ac
yn gymmeradwy gan dy ſa-
wredd : Yr ydym yn gwneu-
thur ein gofnygedig erfy-
nion attat dros dy weision
hyn, y rhai (ynol eſampl
dy ſanctaidd Apoftolion)
y golodafom ein dwylo ar-
nynt, i'w ſicrhau hwy tr-
wy yr arwydd hwn, fod dy
ymgeledd a'th radlawn dda-
ioni tuagattynt : Bydded
dy dadol law, ni a attolvg-
wn i ti, byth arnynt : By-
dded dy Yspryd glân byth
gyda hwynt, ac felly tywys
hwy yngwybodaeth ac u-
fudd.

Trefn Priodas.

Idd dod dy air, môdd y gallont ya y diwedd fwynhau bywyd tragywyddol, trwy ein Harglwydd Jesu Grift, yr hwn gyda thi, a'r Yspryd glân, fydd yn byw ac yn feyrnasa yn un Duw, heb drange na gorphen. Amen.

Hollalluog, Arglwydd, a byth fywiol Dduw, ni a attolygwn i ti fod yn wiw gennit uniawni, sancteiddio, a llywodraethu ein calon, nau a'n cyrph, yn ffyrdd dy ddeddfau, ac yngweithredodd dy orchymynion, me-

gis trwy dy gadarnaf nodd, ed yma ac yn dragywyddol, y gallom fod yn gadwedig gorph ac enaid, trwy ein Harglwydd a'n lachawdr Jesu Grift. Amen.

¶ Yna y Bendithia yr Ectob hwnut gan ddywedyd hyn.

Bendith yr Hollalluog Dduw, y Tad, y Mab, a'r Yspryd glân, a fyddo arnoch, ac a drigo gyda chwi yn dragywydd. Amen.

¶ Ac ni dderbynir neb i'r Cymun sanctaidd nes iddo gael ei Gonfirmation, neu fod o hono yn bared ac yn cwyllysgar i'r gonfirmio.

Ffurf Gweinidogaeth PRIODAS.

YN gyntaf rhaid yw gofyn Gofteigion pob rhai a brioder, yn yr Eglwys ar ddisul gwahanrhedol, neu wyliau, ar bryd gwafanaeth Duw, yn ebrwydd o ffaen y Sentensiau i'r Ofrymmogaeth, y Curat yn dywedyd ar y môdd arferedig.

YR wyf yn cyhoeddi gofteigion Priodas rhwng M. o. . . ac N. o. . . O gwŷr nêh o honoch achos neu rwystr cyfiawn, fel na ddylid cyfylltu y ddeu-ddŷn hŷn yng-hyd mewn glân Briodas, mynegwch ef: Dymma'r waith gyntaf [ail neu'r drydydd] o'u gofyn.

¶ Ac os y rhai a fyddant eu Priodi fydd yn rigo mewn amrafael bi'wyfau, rhaid yw gofyn y gofteigion yn y ddau blwyf, ac na bo i'r Curat o'r neill bl-

wyl en priodi hwy, nes cael hyspyswydd ddaethaf gofyn eu gofteigion ddi'r gweth, gan y Curat o'r plwyf arall.

¶ Ar y dydd a'r amser gosodedig i fod y Briodas, ddech y rhai a brioder i gorph yr Eglwys, a'u ceraint, a'u cymydogion: Ac yno gan sefyll ynghyd, ymab ar y llaw dddeheu, a'r ferch ar yr allwy, I'r Offeiriad y ddwyed.

YCaredigion, yr ŷm ni wedi ymgynnull yma yngolwg Duw, ac yn wŷn, eb ei gynnulleidfa ef, i gyfylltu y ddeu-ddŷn hŷn ynghyd mewn glân Briodas, yr hon y fydd stat barchedig wedi ei hordeinio gan Dduw yn amser dinlweidriwydd dŷn, gan arwydocau i ni y dirgel undeb y

Q fydd

Trefn Priodas.

fydd rhwng Crist a'i Eglw. ys: yr hon wŷnfydedig stat a addurnodd, ac a brŷdferthodd Crist a'i gynhyrcholdeb ei hun, a'r gwrthiau cyntaf a wnaeth ef yn Cana Galilea, A phriodas hysyd a ddywed Sanct Paul ei bod yn anrhydeddus ymhlith yr holl ddynion: Ac am hynny ni ddyleu neb ei chymeryd arno mewn byrbwŷll o ysfafnder meddwl, neu nwŷfiant, er mwyn digoni deisyfiad a chwantau enawdol, fel anifeillaid ysfryblaid, y rhai nid oes rheolwm ganddynt; eithr yn barchedig, yn bwylllog, yn sobr, ac mewn ofn Duw, gan ddyledus synied er mwyn pa achosion yr ordeiniwyd priodas. Yn gyntaf, hi a ordeiniwyd er ennill plant, iw meithrin yn ofn ac addysc yr Arglwydd, ac er moliant i'w enw sanctaidd ef. Yn all, hi a ordeiniwyd yn ymward yn erbyn pechod, ac i ymogelyd rhag godineb, megis ac y byddo i'r cyfr. yw rai nad oes iddynt roddiad i ymgynnal, allu priodi, a'u cadw eu hunain yn ddihalogion aelodau corph Crist. Yn drydydd, hi a ordeiniwyd er cydgymdeithas a'u gilydd, a'r cymmorth a'r diddanwch a ddyleu y

naill ei gael gan y llall, yn gyffwr mewn hawddfyd ac adfyd. I'r hon sanctaidd stat y mae y ddeu-ddyn hyn wedi dyfod i ymgysylltu. Herwydd pahan, o gwŷr neb un achos cyfion fel na ellir yn gyfreithlon eu cysylltu hwy ynghyd, dywedded yr awrhon, neu na ddywedded byth rhag llaw.

¶ A chan grybwyll hysyd wrth y rhai a brioder, efe a ddywed.

YR wŷn yn erchi, ac yn gorchymmyn i chwi (fel y bo i chwi ateb ddwydd y farn ofnadwy, pan gyhoedder dirgelion pob calon) o gwŷr yr un o honoch un anach fel na ddylech yn gyfreithlon fyned ynghyd mewn priodas, gyffesu o honoch yn y man. Canys gwŷr byddwch yn dda, am gynifer ac a gyslykter yn amgen nag y mŷn gair Duw, na's cysyllter hwy gan Dduw, ac nad yw priodas yn gyfreithlawn.

¶ Ac ar ddydd y briodas, o bydd i neb ddywedyd bod un anach na ddylent gael eu cysylltu mewn Priodas, wrth gyfraith Dduw, a chyfraith y deyrnas hon, ac a ymrwyma, a meichiau digonol gydag ef, i'r parchiau, neu ynteu roddi gwarthol am gwbl ac a dal cymmaint a cholled y rhai oeddynt i'w priodi, i brofi ei ddadl: yna y bydd rhaid oedi dydd y briodas hyd yr amser y treier y gwiri-
onedd. ¶ Ac

1p Ac oni honir un anach, yna
w y dywed y Cŵrac with y gwr.

H. A fynni di y Ferch
hon ya wraig briod i
ti, i fyw ynghyd, ynol ord-
inhad Duw, ynglân radd
priodas? A garu di hi, ei
diddanu, ei pherchi, a'i ch-
adw yn glâf ac yn iach? A
gwrthod pob un arall, a'th
gadw dy hun yn unig iddi
hi, tra fyddoch byw eich
deuoedd?

A. *T Mâb a etyb.*

Gwnaf.

Yna y dywed yr Offeiriad
with y Ferch.

H. A fynni di y mâb hwn
yn ŵr priod i ti, i fyw
ynghyd ynol ordinhad Duw
ynglân ffât priodas? A uf-
uddhei di iddo a'i wasanae-
thu, ei garu, ei berchi, a'i
gadw yn glâf ac yn iach, a
chan wrthod pawb eraill,
dy gadw dy hun yn unig i-
ddo ef, hyd ag y byddoch
byw eich deuoedd?

T Ferch a etyb.

Gwnaf.

Yna y dywed y Gweinidog.

Pwy fydd yn rhoddi y
Ferch hon iw phriodi i'r
Mâb hwn?

**Yna rhoddant eu Crêd iw gi-
lydd y modd hyn.**

Y Gweinidog, gan dderbyn y
Ferch o law ei thad neu ei che-
raint, a' bair Pr Mâb ai law
ddehau gymmeryd y Ferch er-
byn ei llaw ddehau; a dywe-
dyd ar ei ol ef fel y mae yn ca-
nlyn.

YR ydwyfi N. yn dy gy-
meryd ti N. yn wraig
briod i mi, i gadw a chyn-
nal, o'r dydd hwn allan, er
gwell er gwaeth, er cyfoe-
thogach er tlotach, yn glâf
ac yn iach, i'th garu ac i'th
fawrhau hyd pan i'n gwa-
hano anghy, ynol glân or-
dinhad Duw; ac ar hynny
yr ydwyf yn rhoddi i ti fy
nghrêd.

Yna y datrodant eu dwylaw, a'r
Ferch ei llaw ddehau yn cyme-
ryd y Mâb erbyn ei law ddehau
a ddywed ar y Gweinidog.

YR ydwyfi N. yn dy gy-
meryd ti N. yr ŵr pr-
iawd i mi, i gadw a chynnal,
o'r dydd heddyw allan, er
gwell, er gwaeth, er cyfoe-
thogach, er tlotach, yn glâf
ac yn iach, i'th garu, i'th
fawrhau ac i ufuddhau i ti,
hyd pan i'n gwahano ang-
au, ynol glân ordinhad
Duw, ac ar hynny y rhodd-
af i ti fy nghrêd.

Yna drachefn y gollyngant eu
Dwy law yn rhyddion, ac y dy-
cy y Mâb fodrwy i'r Ferch,
gan ei dodi ar y Llyfr, yng-
hyd a'r ddyled ddefodol i'r Off-
eiriad a'r ysgolhaig. A'r Offeiri-
ad a gymmer y Fodrwy, aca'i
dyrry i'r Mâb, iw golod ar y
pedwerydd bys i law allwy y
Ferch. A'r Mâb gan ddal y fo-
drwy yno with addysc yr Off-
eiriad, a ddywed.

A'r Fodrwy hon i'th br-
iodaf, a'm corph i'th anrh-
ydedda

Trefn Priodas.

ydeddaf, ac am golud bydol
i'th gynhyscaeddaf, Yn E-
nw'r Tad, a'r Mâb, a'r Yf-
pryd glân. Amen.

¶ Yna y gâd y Mâb y fodrwy ar
y pedwerydd bys o'r llaw afwy
I'r Ferch, a hwy ill dau a o-
fnyngant ar eu gliniau, a dy-
wed y Gweinidog.

Gweddiwn.

O Dragywyddol Dduw,
Creaodr, a cheidwad
pôb rhŷw ddŷn, rhoddwr
pôb rhâd ysprydol, awdwr
y bywyd a beru byth: An-
fon dy fendith ar dy wasan-
aeth ddynion hyn, y Mâb
hwn, a'r ferch hon, y rhai
yr ym yn eu bendithio yn
dy Enw di, fel ag y bu i Iſa-
ac a Rebecca fyw yn ffy-
ddlawn ynghyd, felly gallu
o'r dynion hŷn gyflawni a
chadw yr adduned a'r am-
mod a wnaed rhyngddynt;
am yr hŷn y mae rhoddiad,
a derbyniad y Fodrwy hon
yn arwydd ac yn wŷtl, a
gallu o honŷnt byth aros
ynghyd mewn perffaith ga-
riad a thangneddyf, a byw
yhôl dy ddeddfau, trwy Je-
su Grist ein Harglwydd,
Amen.

¶ Yna cyfyllta yr Offeiriad eu
dwy law ddech hwy ynghyd,
ac y dywed.

Y rhai a gyfylltodd Duw
ynghyd; na wahaned dyn.

¶ Yna y dywed y Gweinidog
with y Bobl.

YN gymmaint a darfod
i N. ac N. gydsyniaw
mewn glân Brlodos, a thy-
ffiolâethu hynny ger bron
Duw a'r gynnulleidfa hon,
ac ar hynny ddarfod iddynt
ymgredu, ac ymwyfflo bod
ua iw gilydd, a declario hy-
ny gan rod-di a derbyn Mo-
drwy, a chyfylltu dwylaw:
yr wyfi yn hyfysu eu bôd
hwŷ yn ŵr ac yn wraig y
nghyd: yn Enw'r Tad, a'r
Mab, a'r Yspryd glân. A-
men.

¶ A'r Gweinidog a'u bendi-
thia hwy a'r fendith hon yn
angwaneg.

DUw Tad, Duw Fab,
Duw Yspryd glân, a'ch
bendithio, a'ch cadwo, ac
a'ch cymhorthio: Edrych-
ed yr Arglwydd yn druga-
rog ac yn ymgeleddus arn-
och, a chyflawned chwi a
phob ysprydol fendith a
rhâd môd y galloch fyw
ynghyd yn y fuchedd hon-
fel y bo i chwi yn y byd a
ddaw allu meddianau byw-
yd tragywyddol. Amen.

¶ Yna y Gweinidog, neu
yr Yscolheig gan fyned i
fwrdd yr Arglwydd, a ddy-
wedant, neu a ganant y
Psalms hon fydd yn canlyn.

Psalms. 128.

GWyn ei tyd pôb un fydd
yn ofni yr Arglwydd:
yr

yr hwn fydd yn rhodio yn ei ffydd ef.

Canys mwynheir lafur dy ddwylo : gwyn dy fyd, a da fydd it.

Dy wraig *ffydd* fel gwinwydden ffurwythlawn rhydyfflyfan dy dy : dy blant fel planhigion oliwydd o amgylch dy ford.

Wele fel hyn yn ddiau y bendithir y gŵr a osao yr Arglwydd :

Yr Arglwydd a'th fendithia allan o Sion, a thi a gei weled daioni Jerusaleml holl ddyddiau dy einioes.

A thi a gei weled plant dy blant, a thangueddyt ar Israel.

Gogoniant i'r Tad, ac i'r Mab, ac i'r Yspryd glân.

Megis yr oedd yn y dechreu, y mae yr awrhon, ac y bydd yn wastad yn oes o. efoedd. Amen.

¶ Neu y Psalm yma. 67.

Duw a drugarhao wrthym, ac a'n bendithio a thywynned ei wyneb arn, om a thrugarhaed wrthym.

Fel yr adwaener dy ffordd ar y ddaiar, a'th iechydwrriaeth ymmhlith yr holl genhedloedd.

Molianned y bobl di o Dduw : molianned yr holl bobl dydi.

Llawenhaed y cenhedlo.

edd a byddant hysryd : canys ti a terni y bobl yn uniawn, ac a lywodraethi y cenhedloedd ar y ddaiar.

Molianned y bobl di, o Dduw : Molianned yr holl bobl dydi.

Yna y ddaiar a rydd ei ffurwyth : a Duw ief ein Duw ni a'n bendithia.

Duw a'n bendithia : a holl dersynau'r ddaiar a'i hofniant ef.

Gogoniant i'r Tad, ac i'r Mab, ac i'r Yspryd glân.

Megis yr oedd yn y dechreu, y mae yr awr hon, ac y bydd yn wastad, yn oes o. efoedd. Amen.

¶ Wedi gorphen y Psalm, a'r Mab a'r Esch yn gofwrng ar eu glinniau ger bron yr Arglwydd, yr Offeiriad yn sefyll wrth y Bwrdd, a chan ymchwelyd ei wyneb atynt hwy, a ddywed.

Arglwydd trugarha wrthym.

Atch. Crist trugarha wrthym.

Gweinog. Arglwydd trugarha wrthym.

En Tad yr hwn wyt yn y Nefoedd, sancteiddier dy Enw. Deuet dy deyrnas. Bid dy ewyllys ar y ddaiar megis y mae yn y Nefoedd. Dyro i ni heddyw ein bara beunyddiol, A maddau i ni ein dyledion, fel y

Trefn Priodas.

maddeutwn ni i'n dyledwyr,
Ac nac arwain ni i brofed-
igaeth; Eithr gwared ni
rhag drwg. Amen.

Gweinidog. Arglwydd
cadw dy wasanaethwr a'th
wasanaeth wraig.

Atteb. Yrhais fy yn ym-
ddiried ynot.

Gweinidog. Arglwydd
danson iddynt gymmorth
o'th elffeddfa.

Atteb. Ac amddiffyn
hwy yn dragywydd.

Gweinidog. Bydd iddynt
yn dŵr cadernid.

Atteb. Rhag wyneb eu
gelynion.

Gweinidog. Arglwydd
gwrandu ein gweddi.

Atteb. A dened ein llêf
hyd attat.

Gweinidog.

DUw Abraham, Duw I-
saac, Duw Jacob, ben-
dithia dy wasanaeth ddyni-
on hyn, a haua had buch-
edd dragywyddol yn eu me-
ddyliu, megis pa bêth by-
nag yn dy air cyflegredig
yn fuddiol a ddyscant; idd-
ynt allu cyflawni hynny y-
ngweithred. Edrych arn-
ynt Arglwyd, yn drugar-
og o'r Nefoedd, a bendith-
ia hwynt. Ac fel yr anfon-
aist dy fendith ar Abraham
a Sara, i'w mawr ddiddan;
wch hwy: felly bid gwiw

gennit anfon dy fendith ar
dy wasanaeth ddynion hyn;
môdd y bo iddynt (yn ufudd
i'th ewyllys, a chan fod
bob amser dan dy nawdd)
allu aros yn dy serch hyd
ddiwedd eu bywyd, trwy
Jesu Grist ein Harglwydd.
Amen.

*Y weddi hon fy'n canlyn a fa-
ddeuir pan fyddo'r Ferch dros
oedran plant.*

O Drugarog Arglwydd
a nefol Dad, trwy ra-
dlawn ddawn yr hwn yr a-
mlha hiliogaeth dyn: At-
tolygwn i ti gymmorth a'th
fendith y ddeuddyn hyn;
fel y gallont fôd yn ffrwy-
thion i hilio plant, hefyd
cydfod a byw mewn cariad
Duwiol a syberwyd, fel y
gwelont ddwyn eu plant i
fynu yn Gristianus, ac yn
rhinweddol, i'th foliant a'th
anrhydedd di, trwy Jesu
Grist ein Harglwydd Amen

DUw, yr hwn drwy dy
alluog nerth a whae-
thost bôb peth o ddiddim
ddefnydd, yr hwn hefyd we-
di gosod pethau eraill me-
wn trefn, a ordeiniaist all-
an o ddyn, yr hwn a grew-
yd ar dy lûn, a'th ddelfw dy
hun, gael o wraig ei dech-
reuad, a chan eu cyffylltu
hwy ynghyd yr arwyddoc-
ceiaist na byddau byth gys-
reithlon

eithlon wahanu y rhai trwy
briodas a whelit ti yn un;
O Dduw, yr hwn a gyfleg-
raist ystâd priodas i gyfryw
ragorawl ddirgeledigaeth,
megis ac yr arwyddocceir,
ac y coffeir ynddi y Briodas
ysprydol, a'r undeb rhwng
Crist a'i Eglwys: Edrych
yn drugarog ar y rhai hyn
dy wafanaeth ddynion, fel y
gallo y gŵr hwn garu ei
wraig, ynol dy air di (me-
gis y carodd Crist ei Bria-
wd yr Eglwys, yf hwn a'i
rhoes ei hunan drosti gan
ei charu, a'i mawrhau, fel
ef gnawd ei hunan) a hef-
yd bôd y wraig hon yn gar-
naidd, ac yn serchog, yn
ffyddlon ac yn ufudd i'w
gŵr, ac ymhôb heddwch,
sobrwidd, a thangneddys,
eu bôd yn canlyn esampl
Sanctaidd y duwiol wragedd,
Arglwydd bendithia hwy
ill dau, a chaniadha iddynt
etifeddu dy deyrnas dragy-
wyddol, trwy Jesu Crist ein
Harglwydd. Amen.

¶ Yna y dywed yr Offeiriad.

Holl-gyfoethog Dduw,
yr hwn yn y dechreu-
ad a greawdd ein rhieni A-
dda ac Efa, ac a'u cyfleg-
odd, ac a'u cyflylltodd yng-
hyd ym-mhriodas; a dyw-
allto arnoch olud ei râd ef
a'ch sancteiddio, ac a'ch be-

ndithio: môd y galloch ei
foddhau ef ynghorff ac e-
nald, a biw ynghyd mewn
duwiol serch, hyd ddiwedd
eich oes. Amen.

¶ Gwedi hyn, oni bydd Pregeth
yn dagan dyledion gŵr a gw-
raig, y Gweinidog a dderllyn
fel y mae yn canlyn.

Chwychwi oll y rhai a
brioded, neu y fy yn
darpar cymeryd glân ystâd
priodas arnoch; gwrande-
wch pa bêth a ddywed yr
Serythur lân, oblegit dyled
gwyr iw gwagedd, a gwr-
agedd iw gwyr.

Sanct Paul yn ei Epistol
at yr Ephesiaid, yn y bum-
med bennod, fydd yn rho-
ddi y gorchymmyn hwn i
bôb gŵr priod.

Chwychwi wŷr cerwch
eich gwagedd, megis y ca-
rodd Crist ei Eglwys, ac y
rhoddes ei hun drosti, fel y
sancteiddieu efe hi, a'i glân-
hau a'r olchfa ddwfr trwy
y gair, fel y galleu ei gwneu-
thud iddo ei hun yn Eglw-
ys ogoneddus, heb arni na
brycheuyn na chrychni, na
dim o'r cyfryw: eithr ei
bôd yn lân ac yn ddiargyo-
edd. Ac y mae'r gwyr yn
rhwymedig i garu eu gwr-
agedd, fel eu cyrph eu hu-
nain. Pwŷ bynnag a garo
ei wraig, a'i câr ei hun:
gan na chashâodd neb erio-
ed.

Trefn Priodas.

ed ei gnawd ei hun, eithr ei fagu, a'i faethu, megis y gwna yr Arglwydd am yr Eglwys. Canys aelodau o'i gorph ef ydym, a'i gnawd, a'i elcyrn. O herwydd pa achos y gaddyn dad a mam, ac y cyfylltir a'i wraig, a hwy ill dau fyddant un enawd. Y dirgelwch hyn fydd fawr: eithr am Grift ac am yr Eglwys yr wyf yn crybwyll. O herwydd pam, cared pawb o honoch ei wraig megis ei hunan.

Yr un ffynyd, yr unrhŷw S. Paul yn scrifennu at y Colosfiaid, a ddywed fel hyn wrth bôb gŵr gwreigiog. Y gwyr, cerwch eich gwragedd, ac na fyddwch chw-erwon wrthynt.

Gwrandewch hefyd pâ bêth a ddywaid Peter Apostol Crist, (yr hwn hefyd oedd ei hun yn argwreigiog) wrth y gwyr gwreigiog. Y gwyr, trigwch gyda'eh gwragedd ynol gwybodaeth, gan berchi y wraig megis llestr gwannach, a megis cŷd-etifeddion o râd y bywyd, fel na rwystrer eich gweddïau.

Hŷd yn hyn y clywsoch am ddyled y gŵr tuagat ei wraig. Yr awrhon yr un ffynyd, y gwragedd gwr-
andewch a dystwch eich dyl-

ed chwithau i'ch gwyr, fel y mae yn eglur wedi ei ddatcan yn yr Serythur lân.

Sanct Paul (yn yr unrhŷw Epistol at yr Ephesiaid) a'ch dysc fel hyn: Y gwragedd, byddwch ddaroftyngedig i'ch gwyr priod fel i'r Arglwydd; Canys y gŵr fydd ben ar y wraig, megis y mae Crist yn ben ar yr Eglwys: ac efe yw iachawdr yr holl gorph.

Am hynny megis y mae yr Eglwys yn ddaroftyngedig i Grift, felly yr un modd ymddaroftyngedig y gwrageddiw gwyr ymmhob peth, A thrachefn y dywaid efe, y wraig, Edryched ar iddi berchi ei gŵr. Ac (yn ei Epistol at y Colosfiaid) mae Sanct Paul yn rhoddi i chi y wers fer hon; Y gwragedd, ymostyngwch i'ch gwyr priod, megis y mae yn weddus yn yr Arglwydd.

S. Peter fydd hefyd yn eich dyscu yn wir dduwiol, gan ddywedyd fel hyn: Ymostyngedig y gwragedd i'w gwyr priod, fel os bydd neb heb ufuddhau i'r gair, y gall ei ynnill heb y gair, drwy ymarweddiad y gwragedd, wrth iddynt weled eich diwair ymddygiad yn gyfylltiedig ag ofn. Ac na fydd eich trwsiad oddiallan, megis

megis o blethiadau gwallt,
ac amgylch ofodiad aur, neu
wisco dillad gwychion; Ei-
thr bydded dirgel ddyn y
galon mewn anllygrediga-
eth ylpryd addfwyn, a llo-
ydd, yr hwn fydd ger bron
Daw yn werthfawr. Can-
ys felly gynt yr ym'rwsfieu
y gwragedd sanctaidd, y
rhai oedd yn gobeithio ar
Ddaw, gan fod yn ddarost-

ynghedig i'w gwfr priod:
Megis yr ufodhaodd Sara
i Abraham, gan ei alw ef
yn Arglwydd; merched yr
hon fyddwch chiwi, o wne-
uthur yn dda, heb arnoch
osn dim dychryn.

¶ Dir ym i'r rhai newydd
briodi Gwmeirid y Cymun
bendigeidig ar amser eu Pri-
odes, neu ar yr olog cyntaf
ar ol eu priodi.

Y Drefn am Ymweled a'r CLAF.

¶ Pan fo neb yn glaf yspysr
bynni i Weinidog y plwys yr
hwn wrth fyned i mewn
i dy y Claf a ddywed.

TAngneddyf fyddo yn y
ty hwn, ac i bawb y
fydd yn trigo ynddo.

¶ Pan ddelf yngwydd y claf.
y dywaid, gan oftwng i
lawr ar ei liniau.

NA chofia Arglwydd ein
heniredd nag enwiredd
ein rhieni, Arbed nyni Ar-
glwydd daionus, arbed dy
bobl a brynaist a th werth-
fawr waed, ac na lidia wr-
thym yn dragywoodd.

Aiteb. Arbed ni Argl-
wydd daionus.

¶ Tna y dywed y Gweinidog.
Gweddiwn. Arglwydd
trugarha wrthym.

Crist trugarha wrthym.

Arglwydd trugarha wr-
thym.

Ela Tad yr bwn wyt yn y
Nefoedd, sancteiddier
dy Enw. Deuet dy deyrn-
as. Bid dy ewyllys ar y dda-
iar megis y mae yn y Nef-
oedd. Dyro i ni heddyw
ein bara beunyddiol. A ma-
ddeu i ni ein dyledion, fel
y maddewwn ni i'n dyled
wyr. Ac nac arwain ni i
brofedigaeth; Eithr gwa-
red ni rhag drwg. Amen
Gweinidog, Arglwydd
iacha dy was.

Aiteb. Yr hwn fydd yn
ymddiried ynot.

Gweinidog. Anfon iddo
borth o'th sancteiddfa.

Aiteb. Ac byth yn ner-
thol amddiffyn ef.

Gweinidog. Na ad i'r ge-
lyn gael y llaw uchaf arno.

Aiteb. Nag i'r enwir
nessau iw ddrygu.

Gweinidog. Bydd iddo o
Arglwydd

Gofwyl y Glaf.

Arglwydd, yn dŵr cadarn,

Anteb. Rhag wŷneb ei
clŷn. Is is ddydd ym 1841

Gweinidog: Arglwydd
gwrando: ein Gweddian

Attēb A deled ein lēf
hīd attat.

Gweinidog.

O Arglwydd edrych i
lawn a'r Nefoedd, go-
lygi ymwel ac efmwytha
ar dy was hwn, Edrych ar-
no a golwg dy drugaredd,
dyro iddo gyflur a diog-
elymddiried ynot, amdi-
ffyn ef rhag perigl y gelyn,
a chadw ef mewn tangne-
ddystragywyddol a diogel-
wch, trwy Jesu Crist ein
Harglwydd, Amen.

ERglyw ni holl-gyfoeth-
 Eog a thrugarocaf Dduw
 ac Iachawdr, eſtŷn dy arſe-
 redig ddaioni i hwn dy wa-
 ſanaethŷn ſydd ofidus gan
 ddolun, ſanſteiddia ni a ato-
 lygwn i ti, dy dadol goſpe-
 digaeth hon iddo ef, fel y
 bo iw wŷbyddiaeth o'i we-
 ndid anghwanegu nerth
 iw ffydd, diſrifwch iw Ediſ-
 eirwch, fel os bydd dy ew-
 yllŷs roddi iddo ei gynne-
 fin iechŷd, y bo iddo dreu-
 lio y rhan arall o'i fywŷd
 yn dy ofn, ac i'th ogoniant,
 neu dyro iddo râs i gymer-
 yn felly dy ymweliad, fel y
 bo iddo ynol diweddu y

fuchedd boenedig hon, allu
trigo gyda thi yn y fuchedd
dragwyddol, trwy Iesu Grifft
ein Harglwydd, Amen.

¶ Tha Cyngbored y Gweinidog
y Claf yn y ffurf hyn; neu
y cystyw.

YR anwyl garedig, gwy-
bydd hyn, mae yr holl-
alluog Dduw fydd Arglw-
ydd ar fywyd ac angen, ac
ar bôb pêth a berthyn iddo-
ynt, megis ieuenctid, nerth
iechyd, oedran, gwendid, a
haint. Am hynny pa bêth
bynnag yw dy glefyd, gwy-
bydd yn ddiammeu mae
ymweliad Duw ydyw. Ac
am ba achos bynnag yr an-
fonwyd y clefyd hwn arnat,
ai er profi dy ddioddefgar-
wch er esampl i eraill, acer
mwyn caffael dy ffydd yn
nydd yr Arglwydd yn gan-
moledig, yn barchedig, ac
yn anrhydeddus, er ychwa-
neg o ogoniant a didrango-
ddedwyddwch; neu ddan-
fon y clefyd hwn i gospi ac
i gyweirio ynot ti bêth by-
nag fydd yn anfoddhau go-
lwg ein Tâd nefol, Gwyb-
ydd yn ddiammeu, os tydi a
fyddi wir edifeiriol am dy
bechodau, a chymeryd dy
glefyd yn ddioddefgar, gan
ymddiried yn nhrugaredd
Duw, er mywn ei anwyl
Fab Jesu Grift, a rhoddi i-
ddo oftyngedig ddiolch am
ei

Gosw y Claf.

ei dadol ymweliad, a bôd i
ti ymddarostwng yn holla-
wl i w ewylllys ef, yr ymch-
wel i' th fudd, ac i' th gym-
morth, rhagor i'r uniawn
ffordd a dywys i fuchedd
dragywyddol.

¶ Os y dyn ymwelid a fydd yn
dym-glat, yna y dychon y Cu-
rad orphen y Cyngor yn y fan
hon, neu aed rhagddo.

AM hynny cymmer yn
groesawus gospediga-
eth yr Arglwydd, Canys
megis y dywed Sanct Paul
yn y ddeuddegfed bennod
at yr Hebreaid, yneb a ga-
ro yr Arglwydd a gospa:
Ac efe a ffangella bôb mab
a dderbynio. Os goddefwch
gospedigaeth, y mae Duw
yn ymddwyn tuagattoch
megis tuagat ei feibion ei
hun: canys pa fab fydd na's
colpa ei dad ef; Eithr os
heb gospedigaeth yr ydych,
o'r hon y mae pawb yn gy-
frannog, yna bastardiaid y-
dych, ac nid meibion. Heb
law hynny ni a gawfom da-
dau ein cnawd i'n ceryddu
ac ni a'i parchasom hwy;
ond mwy o lawer y mae i
ni ymoffwng i Dad yr ypr-
ydoedd, a chael byw? Ca-
nys hwynt hwy yn wir tros
ychydig ddyddiau a'n cosp-
ent ni, fel y bydden dda ga-
nddynt; eithr efe fydd yn

ein colpi er llafar i ni fel
y byddem gyfrannogion o i
sancteidrwydd ef, Y goiri-
au hyn, garedig trawd, fydd
yn scrifennedig yn yr Scry-
thur, er Cyflwr, ac add-
ysgi ni, fel y gallom yn o-
ddefger, ac yn ddiolchgar,
ddwyn cospedigaeth ein
Tad aefol, pa bryd bynnag
drwy fodd yn y byd ar wr-
thwyneb yr ewylllysio ei ra-
dlawn ddaioni ef ymwelid
a ni. Ac ni ddyleu bod con-
ffordd mwy gan Gristiano-
gion na chael eu gwneuth-
ud yn gyffelyb i Grist trwy
ddioddef yn ufuddgar wrth-
wyneb, trallod, a chlesydau.
Canys nid aeth efe ei hun
i'r llawenydd, nes yn gyt-
af iddoddiodes poen, nid a-
eth efe i mewn i wogoniant,
nes diodes angen ar bren
crôg: felly yn wir, yr uni-
on ffordd i ni i'r gortoledd
tragywyddol, ydyw cyd-ddi-
odes yma gyda Christ;
A'n drws i fyned i mewn i
fywyd tragwyddol, ydyw
marw yn llawen gyda
Christ, fel y gallom gyfodi
drachofn o anghen, a thrigo
gydag ef ymmywyd tragy-
wyddol; Yn awrgan hynny,
os cymeri dy glefyd yn o-
ddefger, (ac ynteu yn gyft-
al a hyn ar dy lês) yr ydw-
yn ei riol arnat yn Enw
Duw

Gofwŷ y Claf.

Duw, goffau y broffest a ffeidd ar ddeheulaw Dduw wnaethost i Dduw yn dy fedd. Ac o herwydd yuol y fuchedd hon bod yn ddir gwnouthur, cyfrif i'r barnwr cyfiawn, gan ba un y bernir pob dyn heb dderbynu wŷneb; Yr wŷf yn erchi i ti ymchwilio a thi dy hun a'th gyflwr tuagat Dduw a dyn, fel y bo i ti drwy dy gyhuddo a'th farudy hunan am dy feiau dy hun, allu cael trugaredd ar lawein Tad nefol er mwyn Crist, ac nid bod yn gyhuddedig ac yn farnedig yn amser y farn ofnanwŷ honno. Ac am hynny yr adroddaf i ti fannau ein ffydd ni, fel y gellych wybod a wŷti yn credi fel y dyleu Grifftion, a'i nad wŷt.

¶ Yna yr adrodd y Gweinidog fannau ffydd, gan ddywedyd fel hyn.

A Wŷt ti yn credu yn Nuw Tad holl-gyfoethog, Creadwr nef a daiar? Ac yn Iesu Grifft ei un mab efe ein Harglwydd ni? A'i genhedlu o'r Yspryd glân; A'i eni o Fair forwyn; iddo ddioddef dan Pontius Pilatus, ei groeshoelio, ei farw a'i gladdu, descyn o honaw i uffern, a'i gyfodi y trydydd dydd, ac escyn o hono i'r Nefoedd, a'i fod yn ei

Tad hollalluog, ac y daw efe oddiyno yn niwedd y byd i farnu byw a meirw? a wŷt ti yn credu yn yr Yspryd glân, yr Eglwys lân Catholic, Cymun y Sainst, maddeuant pochosau; adgyfodiad y crawd, a bywyd tragywyddol gwedi angen?

¶ Y Claf a ateb.

Hyn oll yr wŷf yn ei gredu yn ddilys.

¶ Yna'r ymofyn y Gweinidog ag ef, beth ydyw efe a'i bod yn wis edifeirol am ei bechodau, ac mewn cariad perffaith, a'i holl tyd a'i peidio? gan eirioli arno faddeu o eigion ei galon i bob dyn, a wnaeth yn ei erbyn: ac os efe a wnaeth ymerbyn eraill, os ofn o honaw faddeuant iddyn. A lle y gwnaeth efe gam neu drawster a neb ar wneuthur o honaw i awn hyd yr eithaf y gallo, ac oddieithr iddo ymmlaen llaw wneuthur ei lywodraeth am ei dda, rhybuddier efe yna i wneuthur ei ewyllys. A hefyd dangos o honaw am ei ddyled pa faint sydd arno, a pha faint sydd o ddyled iddo, er mwyn rhyddhau ei gydwybod, a heddwch i w Exeutorion. Ac y mae yn angenheidfol rhybuddio dynion yn fynych am wneuthur crefn ar eu da byd a'u tiroedd trasyddant mewn iechyd.

¶ Y geiriau hyn y rhai a ddywedyd uchod, a ellir eu cymwyl cyn dechreu o'r Gweinidog ei weddi, megis ac y gwelo efe achos.

¶ Na faddeuod y Gweinidog eirioli

Gofnwy Claf.

ktol cleision cyfoethogion (a
hynny yn gwbl ddirifol) ar
iddynt ddanges haelioni i'r th-
edion.

¶ Yma y cynhytir y dyn clw-
yfus i wneuthur cyffes yspytawl
o'i bechodau, os efe y glyw ei
gydwybod mewn cythryfwl
gan ddemnydd o bwys. Ynol
y cyffes honno y gallwg yr o-
ffeiariad ef (os efe yn offynged-
ic ac yn fyddalon a'i dymuna)
yn y wedd hon.

EIn Harglwjdd Jezu Grift
yr hwn a addawodd fe-
ddiant iw Eglwys i ollwng
pob pechadur a fyddo gwir
edifeiriol, ac yn credu yn-
ddo ef, o'i lawr drugaredd
a faddewo i ti dy gamwedd-
au; a thrwy ei awdurdod
ef a ganiadhawyd i mi, mith
ollyngaf o'th holl bechodau,
yn enw'r Tad, a'r Mab, a'r
Yspryd glân. Amen.

¶ Ac yma y dywed yr Offei-
riad y Coloff yn canlyn.
Gweddiwn.

O Drugarogcaf Dduw,
yr hwn ynol lliosow-
grwydd dy drugaredd, wyt
felly yn dileu pechodau y
rhai fyddo gwir edifeiriol, fel
nad wyt yn eu cofio mwŷ,
agof lygad dy drugaredd ar
dy wasanaeth wr yma: yr
hwn o wir ddirif fydd yn
dymuno gollyngdod a ma-
dderant: Adnewyddo yn-
ddo, garedigcaf Dad, beth
bynnag a lescawyd trwy

ddichell a malais y cythra-
el, neu drwy ei gwnawddol
ewyllys ei hun, a'i wendid,
cadw a chynnal yr aelod
clwyfus hwn o fewn undeb
dy Fglwys, ystyria wrth ei
wir edifeirweh, berbyn ei
ddagrau, yscafnha ei ddolur,
môdd y gwelych di fod yn
oreu ar ei lês, ac yn gym-
maint a'i fod ef yn rhoddir
cwbl o'i ymddiried yn unig
yn dy drugaredd di, na liw-
ia iddo ei bechodau o'r bla-
en, eithr nertha efe a'th
wynfydedig Yspryd, a phan
welech di yn dda ei gyme-
ryd ef oddiyma, cymmer ef
i'th noddod trwy rygfydd-
on dy garedigcaf Pab Jezu
Grift ein Harglwjdd. A-
men.

¶ Yma y dywed y Gweinidag
y Psalm hon.

YNot ti o Arglwydd, y
gobeithais, na m cyw-
ilyddler byth.

Achub fi a gwared fi yn
dy gyflawnder, goftwng dy
glûst attaf, ac achub fi.

Bydd i mi yn graig gadarn,
i ddysod iddi beb amser:
gorchymynnaist fy achub,
canys ti fyw fy nghraig a'm
hamddiffynaf.

Gwared fi o fy Nuw, o
law'r annuwiol, o law yr a-
nghyffion, a'r traws.

Canys ti yw fy ngobaith.

Tmweliad ar Clwyfus.

O Arglwydd Dduw, fy ym-
ddiried o'm ieuengŵid.

Wrthit ti i'm cynhallw-
yd o'r brŷ ti a'm tynnaist o
grôth fy mam: fy mawr
lydd yn waftad am danat ti.

Oeddyn i lawer megis yn
rhyfeddod: eistr tydi yw
fy nghadarn noddfa. Llan-
wer fy ngeneu a' th foliant,
ac a' th ogoniant beunydd.

Na swrw fi ymmaith yn
amier henaint: na wrthod
fi pan ballo fy nerth.

Canys fy ngelynion fydd
yn dywedyd i'm herbyn, a'r
rhai a ddigswiliant am fy e-
naid, a gyd-ymgynghorant.

Gan ddywedyd, Duw a'i
gwrthododd ef; erlidiweh a
deliweh ef; canys nid oes
gwaredudd.

O Dduw, na fydd bell o
ddiwrthif; fy Nuw, bryffia
i'm cymmorth.

Cywilyddier, a difether
y rhai a wrthwynebant fy
enaid; a gwarth ac a gwr-
adwydd, gorchguddier y
rhai a geisiant ddrwg i mi.

Minneu a obeithiaf yn
waftad, ac a' th foliannaf di
fwy-fwy.

Fy ngeneu a fynega dy
gyfiawnder, a' th iechydw-
riaeth beunydd; canys ni
wn rifediarnynt.

Ynghadernid yr Arglw-
ydd Dduw y cerddaf, dy gy-

fiawnder di yn unig a gofi-
af fi.

O'm ieuengŵid i'm dysc-
aid o Dduw, hyd yn hyn y
mynegais dy rhyfeddodau.

Na wrthod fi ychwaith,
o Dduw, mewn henaint a
phenllwydni, hyd oni fyne-
gwys dy nerth i'r genhedla-
eth hon, a' th gadernid i
bob un a ddelo.

Dy gyfiawnder hesyd o
Dduw fydd uchel, yr hwn
a wnaethost bethau mawr-
ion; pwy o Dduw fydd de-
byg i ti.

Gogoniant i'r Tâd ac i'r
Mâb, ac i'r Yspryd glân.

Megis yr oedd yn y de-
chreu, y mae yr awr hon,
ac y bydd yn waftad yn oes
oesoedd. Amen.

*Gan ddywedyd hyn yn y
chwaneg.*

I Achawdr y byd, iachâ ni,
yr hwn drwy dy groes
a' th werthfawr waed a'n
prynais, achub a chym-
morth ni, nyni a attolyg-
wn i ti o Arglwydd.

Tna y dywed y Gweinidog.

YR Hollalluog Arglw-
ydd, yr hwn yw y twr
cadarnaf i bawb a roddant
eu hymdiried ynddo, i ba
un y mae pob peth yn y nêf,
ar y ddaiar, a than y ddai-
ar yn goftwng ac yn ufudd-
hau, a fyddo yr awr hon, a
phob

Ymweliad ar Clwyfus.

phôb amser yn amddiffyn i ti, ac a wnel i ti wybod a deall nad oes un Enw dan y nêf wedi ei roddi i ddynion, ymmha un a thrwy ba un y mae i ti dderbyn iechydwtiaeth, onid yn unig Enw ein Harglwydd Jesu Grist Amen.

¶ *Ac ynol byuny y dywed.*
I Rafusaf drugaredd a nodedd Duw i'ch orchymynawn. Yr Arglwydd a'ch fendithio ac a'ch gadwo; Llewyrched yr Arglwydd ei wyneb arnat, a thrugarhaed wrthit, Derchased yr Arglwydd ei wyneb arnat, a rhodded i't dangnheddyf yr awr hon ac yn oes oesoedd. Amen.

¶ *Gweddi tros blentyn Claf.*
Hollalluog Dduw, a thrugarogcaf Dad, i'r hwn yn ugain y perthyn dibenni-on bywyd ac angeu, edrych i lawr o'r nêf, yn oftyngedig ni a attolygwn i ti, a go-lygon dy drugaredd ar y Plentyn hwn, y sydd yr awr hon ar ei glaf-wely, ymwel, O Arglwydd, ag ef a'ch iechydwtiaeth, Gwared ef yn dy nodedig amser da o'i boen gorphorol, ac achub ei Enaid er mwyn dy Drugareddau; fel os bydd dy ewyllys i estyn ei ddyddiau yma ar y Ddalar, y byddo

iddo fyw i ti, a hyfforddio dy ogoniant, gan dy wafanaethu yn ffyddion a gwnenthur daloni yn ei Genedl; Os amgen, darbyn ef i'r preswylfeydd nefol hynny, lle mae Eneidiau y sawl a hunant yn yr Arglwydd Jesu, yn mwynhau anorph-en orphwysfa a dedwydd-woch. Caniadha hyn, Arglwydd, er dy drugareddau yn yr unrhyw dyfariad ein Harglwydd ni, Jesu Grist, yr hwn sydd yn byw, ac yn teyrnasu gyda thi a'r Yspryd glân byth yn un Duw heb drange na gorphen. Amen.

¶ *Gweddi tros ddyn Claf, lle na weler sawr obaith o'i wellhad.*

O Dad y Drugareddau, a Duw pob Diddanwech, ein hunig Borth yn amser angenoetid, attat ti y rhedwn am gymmorth dros dy wafanaethydd hwn, yn gorwedd ymma dan dy law di mewn dirfawr wendid corph; Edrych arno yn rafusol O Arglwydd; A pha mwyaf a gwanychaf Dyn oddiallan, nertha ef fwyfwy ni a attolygwn i ti a'ch rad ac a'ch lán Yspryd yn y dyn oddimewn. Dyro iddo ddi-ffuant edifeirwoh am holl gyfeiliorni ei fuchedd o'r blaen

Tmweliad ar Clwyfus.

blaen, a ffydd ddiyscog yn dy Fâb Iesu, fel y dileuer ei bechodau trwy dy drugaredd di, ac y seller ei Bardwn yn y Nêf, cyn iddo fyned oddiymma ac na wel-er ef mwyach. Da y gwyddom, nad oes un gair rhŷ anhawdd i ti, ac y gelli, os mynni, ei gôdi ef etto ar ei draed, a chaniadhu iddo hwy hoedl yn ein plith. Erhynny yn gymmaint a bôd hyd y gwel dyn) amfer ei ddattodiad ef yn tynnu yn agos, felly parodtoa, a chymhwysa ef, ni a attolygwn i ti erbyn awr Angeu, fel ar ôl ei ymadawiad oddiymma mewn tagheddyf, ac yn dy ffafr di, y derbynier ei Enaid ef i'th Deŷrnas dragwyddol trwy haeddedig-ethau a chyfryngiad Iesu Grist, dy unig Fâb di, ein Harglwydd ni, a'n Iachawdr. Amen.

Gweddî Gymynawl tros dd- yn clâf ar Drangedigaeth.

O Hollalluog Dduw, gy-dar hwn y mae yn byw yspriedoedd y rhai cyfiawn-a berffeithwyd wedi cael eu gwared o'r carcharau da-iarol; Yr ym yn oftyngedig yn gorchymmyn Enaid dy wasanaethydd hwn, ein Br-awd anwyl, i'th ddwylo di, megis i ddwylo Creawdr

fyddlawn, ac Iachawdr tru-garogcaf, gan usudd attol-wg i ti, gael iddo fod yn werthfawr yn dy olwg. Go-lech ef, ni a erfyniwn arnat, yngwaed yr Oen difrych-elyd hwnnw, a laddwyd er mwyn dileu pechodau'r byd, fel gan gael glanhau a dileu pa lwgr bynnag (onid antur) a gaeclodd yn y Byd adfydig a drygionus hwn drwy chwantau'r Cnawd neu ystrywiau Satan, y ca-ffo ei gyflwyno yn bur ac yn ddifeisus yn dy olwg di: A dysc i ninnau, y rhai ym yn byw ar ei ol ef, gaeclodd yn hwn ac eraill ddrychau marwoldeb o ddydd hwy gi-lydd, mor freuola bregys yw ein cwsfwr ein hunain, ac felly cyfrif ein dyddiau, fel y dygom ein calonau yn ddifrifol i'r cyfryw ddo-ethlineb sanctaidd a nefol, tra hwm byw yma, a'n dy-go o'r diwedd i fywyd trag-wyddol, trwy haeddedig-ethau Iesu Grist dy unig Fâb, ein Harglwydd ni. A-men.

Gweddî tros y rhai a fo mewr blinder yspried, neu Anbeddwch Cydwylbod.

B Endigedig Arglwydd, Tâd y trugareddau, a Duw pob diddanwch, Ni a attolygwn i ti, edrych a go-
lwg

Cymmun y Clâf.

wg tofluri a thrugaredd ar dy wasanaethwr cyfuddiedig, ymma. Yr wyt ti yn scrifennu pethau chwervon yn ei erbyn ef, ac yn gwn. euthur iddo feddiannu ei gamweddau gynt: y mae dy ddigofaint yn pwiso arno, a'i Enaid sydd iawn o flinder. Eithr o Dduw trugarog, yr hwn a scrifennais dy air sanctaidd er addysc i ni, fel trwy amynedd a diddanwch dy lân Scrythyrau y gallem gael gobaith, Dyro iddo iawn ddealltwriaeth oi gyflwr ei hun, ac o'th fygythion a'th addewidion di, fel nad ym-

adawo a'i obaith arnat ti, ac na ddodo ei ymddirled ar ddim arall ond tydi. Nerrtha ef yn erbyn ei holl brofedigaethau, iacha ef o'i anardymherau. Naddryllia y gorsen yffig, ac na ddiffodd y llŷn yn mygu, Na chau dy drugareddau mewn sorriant; Eithr pâr iddo glywed llawenydd a gorfolled, fel y llawenycho yr efcyrn a ddrylliaist. Gwared ef rhag ofn y gelyn, a dercha lewyrch dy wynebpryd arno, a dyro iddo dangneddyf trwy ryglyddon a chyfryngdod Jesu Grift ein Harglwydd. Amen.

Cymmun y Clâf.

YN gymmaint a bôd Pob rhyw ddyn yn ddarostyngedig i lawer o beryglon difyfed heintiau, a chlefydau, a byth ynashyspys pa bryd yrymadawant o'i fuchedd hon; herwydd pahan er mwyn gallu o'honynt fod bob amser mewn Parodrwydd i farw, Pa bryd bynnag y rhyngo bodd i'r Hollalluog Dduw alw am danynt Bîd i'r Curadiaid yn ddyfal, o amser i amser (ac yn enwedig yn amser pla neu ryw haint lynol arall) gynghori eu Plwyfolion i gymmeryd yn synych yn yr Eglwys fendigedig Gymmun corph a gwaed ein Iachawdwr Crist, Pan finistrir ef yn gyhoedd yn yr Eglwys. Yr hwn os hwynt hwy a'i gwnant, ni bydd achos iddynt yn eu hymwelïad difymwrth, i fod yn anheddychol yn eu meddwl o ddiffyg hynny. Ond os y Clâf ni bydd abl i ddyfod i'r Eglwys, ac etto yn gymuno cymmeryd y Cymmun yn ei dy, yna y bydd rhaid iddo fynegu hynny mewn Pryd i'r Curat, gan arwyddocau hefyd pa sawl un y sydd yn darparu cyd-gymmuno ag ef, A byddont dri neu ddau o'r lleiaf mewn lle cyfaddas, yn nhy y clâf gyda phob peth anghenrheidiol yn barod fel y gallu y Curat finistrïo yn barchedig, ministried efeyro y Cymmun bendigedig, gan ddechreu ar y Colec, Epistol, a'r Efyngyl ymma yn canlyn.

T Col. 3.

HOLL gyfoethog a bŷth-
fywiol Dduw, gwneu-
thurwr dynawl ryw, yr hwn
wyt yn cospi y rhai a ger-
ych, ac yn ceryddu pawb
a'r a dderbyniech: Nyni a
attolygwn i ti drugarhau
wath dy wâs hwn, yma yn
ymweledig dan dy law, ac
i ti ganiadhuu gymmeryd o
honaw ei glefyd yn ddiodd-
efus, a chaffael ei iechyd
drachefn, (os dy radlawn e-
wyllŷ di yw hynny:) a
pha brŷd bynnag yr ymad-
awo ei enaid a'i gorph, bôd
o honaw yn ddi faglwrth
ei bresentio i ti, trwŷ Jesu
Grift ein Harglwydd Amen

Tr Epistol Heb. 12. 4.

FY Mâb, na ddirmyga ge-
rydd yr Arglwydd, ac na
ymollwng pan i'th argyo-
dder ganddo, canys y nêb y
mae yr Arglwydd yn ei ga-
ru y mae ef yn ei gery-
ddu, ac yn fflangellu pob
mâb a dderbynio.

Tr Eſengyl S. Joan. 5. 24.

YN wir yn wir meddaf i
chwi, y nêb sydd yn gw-
rando fy ngair i, ac yn cre-
du i'r hwn a'm hantfonodd
i, sydd ganddo fywyd trag-
wyddol, ac ni ddaw i farn,
eithr efe a aeth trwodd o
farwolaeth i fywyd.

¶ Gwedi hyn yr Offeiriad a i

ymlaen ynôl y ffurf ofodedig
uchudd i'r Cymmun bendigedig,
gan ddechreu ar y gainiau hyn,
(Chwychwi y sawl sydd yn
wir, &c.

¶ Pen gyfranner y Sacrament
bendigedig. cymmered yr Off-
eiriad yntef ei hun y Cymmun
yn gyntaf, ac ynôl hynny mi-
nistriad i'r rhai a ddarparwyd
i Gymmunio gyda'r clâf, ac
yn ddilweddaſ oll i'r dyn clâf,
¶ Eithr o bydd neb o ddirdra
dolur, neu o herwydd eisien
rhybudd mewn amser dylad-
wy i'r Curad, neu o eisien cyf-
eillyddion i gymmeryd gydag
ef, neu oblegid rhyw rwystyr
cyflawen asall heb gymmeryd
Sacrament corph ag waed Crist,
yna dangosod y Curad os efe
sydd wir edifeiriol am ei Be-
chodau, ac yn credu yn ddiyf-
eog ddarfod i Jesu Grift ddo-
ddet aneu ar y groes droſto,
a cholli ei waed dros ei Bryn-
edigaeſth ef, gan golfa yn ddi-
frif y mawr ddaioni sydd iddo
ef o hynny, a chan ddtolch i-
ddo o'i galen am danaw; ei
fod efe yn Bwyrta ac yn yfed
corph a gwaed ein Iachawdr
Crist, yn fuddioli iechyd ei en-
aid, er nad yw efe yn derbyn y
Sacrament a'i ennu.

¶ Pan ymweler a'r clâf, ac ynt-
eu yn cymmeryd y Cymmun
bendigedig yr un amser: bid
ynai'r Offeiriad ei mwyn pry-
luto yn gynt, dorri ymmaith
ffurf yr ymweliad lle mae y
Psalm, (ynot Arglwydd y go-
beithais, &c.) ac aed yn union
i'r Cymmun.

¶ Yn amser pla, elefyd y chwys,
neu gyfryw amfesaau heintiau
neu glefydau llym, y pryd na a-
ller cael yr un o'r plwyf neu'r
cymmy.

Trefn Gladdedigaeth y Marw.

emmydigion i gymmuno gyda'r cleifion yn eu tai rhag ofn cael yr haint; ar ystyrol adei-

syfiad y claf, fo all y Gweini-dog yn unig gymmuno gydag ef.

Y Drefn am Gladdedigaeth y Marw.

Noder ymma, na ddylid arfer y gwalanseth a ganlyn tîes heb a fo marw heb fedydd, neu can Yfscymmuded, neu a'u lladdallant eu hunain.

If Offeriad a'r yfcolbeligion wrth gyfarfod a'r corph wrth berth y fynwent, ac yn myned o'i flaen i'r Eglwys neu tua'r bedd, a ddwyedant neu a ganant.

MYfi yw yr adgyfodiad a'r bywyd, mēdd yr Arglwydd; y neb a gredo ynof fi, er iddo forw a fydd byw. A phwy bynnag a fo byw, ac a gredo ynof fi, ni bydd Narw yn dragywydd.

MYfia wn mai byw fy mhrynŵr. ac y saif yn y diwedd ar y ddaiar; Ac er arol fy nghroen, i brysed ddifaetha y corph hwn, etto câf weled Duw yn fy ngnhawd. Yr hwn a gaf i mi i fy hun el weled; a'm llygaid a'i gwelant ac nid arall.

NI ddygafom ni ddim i'r byd hwn, ac eglur fy na allwn ddwyn dim allan chwaith. Yr Arglwydd fy'n rhoddi a'r Arglwydd fydd yn dwyn ymmaith; Bendi-gedig fo enw yr Arglwydd.

Gwedi eu dyfod i'r Eglwys, y darllennir un o'r Psalmiau hyn yn canlyn, neu'r dŵy.

Dixi Custodiam. Psal. 39.

DYwedais y cadwaf fy ffyrdd rhag pechu a'm

tasod: cadwaf ffwyn yn fy ngenau, tra fyddo'r anuwïol yn fy ngolwg.

Tewais yn ddistaw, i e te-wais a daioni: a'm dolur a gyffrodd.

Gwresfogodd fy nghalon o'm mewn: tra'r oeddwn yn myfyrio, ennynodd tân. a mi a leferais a'm tasod.

Arglwydd pâr i mi wybod fy niwedd a pheth yw mesur fy nyddiau: fel y gwypwyf o ba oedran y byddaf fi.

Wele, gwnaethost fy nyddiau fel dyrnfedd, a'm henloes fydd megis diddim yn dy olwg di; dian mae cwblwagedd yw pob dyn, pan fo ar y goreu.

Dyn yn ddiau fydd yn rhodio mewn cylcod, ac yn ymdrafferthu yn ofer: efe a dyrra olud, ac ni's gwyr pwy a'i casla.

Ac yn awr beth a ddisgwi-liaf o Arglwydd? fy ngobaith fydd ynot ti.

Trefn Claddedigaeth y Marw.

Gwared fi o'm holl gam-
weddau; ac na ofod fi yn
wradwydd i'r gysfod.

Aethum yn fud ac nid
agorais fy ngeneu: canys
ti a wnaethost hyn.

Tyn dy bla oddiwrtbif;
gan ddyrnod dy law y dar-
fum i.

Pan gospit ddyn a cher-
yddon am anwiredd, dat-
todit fel gwyfyn ei ardder-
chawgrwydd ef, gwagedd
yn ddiau yw pob dyn.

Gwrando fy ngweddi Ar-
glwydd, a chlyw fy llef, na
thaw wrth fy ngwylofain;
canys ymdeithudd ydwyf
gyda thi, ac alltud fel fy
holl dadau.

Paid a mi fel y cryshaw-
ys cyn fy myned; ac na by-
ddwyf mwy.

Gogoniant i'r Tâd, ac i'r
Nab, ac i'r Yspryd glân.

Megis yr oedd yn y de-
chreu, y mae yr awr hon,
ac y bydd yn wastad, yn o-
es oesoedd. Amen.

Domine refugium. Psal. 90.

Tl Arglwydd fuost yn
brefwylfa i ni ymmhob
cenhedlaeth.

Cyn gwneuthur y myn-
yddoedd, a llunio o honot
y ddaiar, a'r byd; ti beff-
wyt Dduw o dragywyddol-
deb hyd dragywyddoldeb.

Troi ddyn i ddinistr, a

dywedi, dychwelwch feibi-
on dynion.

Canys mîl o flynyddo-
edd ydynt yn dy olwg di
fel doe, wedi'r el heibio, ac
fel gwiliadwriaeth nôs.

Dygi hwylt ymmaith
megis a llifeirlant, y maent
fel hun: y borau y maent
fel llyffieuyn a newidir.

Y boreu y blodeua ac y
tîf: prydawn y torrir ef
ymmaith, ac y gwywa.

Canys yn dy ddig y dife-
thwyd ni, ac yn dy lidiawg-
rwydd i'n brawychwyd.

Gofodaist ein hanwiredd
ger dy fron, ein dirgel be-
chodau yngoleuni dy wy-
neb.

Canys ein holl ddyddiau
ni a ddarfuant gan dy ddig-
ofaint di; treuliasom ein
blynyddoedd fel chwedl.

Yn nyddiau ein blyny-
ddoedd y mae deng mhlyn-
edd a thrugain, ac os o gry-
fder y cyrrheuddir pedwar
ugain mhlynedd, etto eu
nerth sydd boen, a blinder:
canys ebrwydd y derfydd,
ac ni a ehedwn ymmaith.

Pwy a edwyn nerth dy
sorriant? canys fel y mae
dy ofn y mae dy ddigter.

Dysc i ni fellly gyfrif ein
dyddiau, fel y dygom ein
calon i ddoethineb.

Dychwel Arglwydd pa
hyd

Trefn Claddedigaeth y Marw.

hŷd? ac edifarha o ran dy weision.

Diwalla ni yn foreu a'th drugaredd: fel y gortoleddom, ac y llawenychom dros ein holl ddyddiau.

Llawenha ni ynol y dyddiau y cyfuddiaist ni, a'r hlynnyddoedd y gwelfom ddrygled.

Gweler dy waith tuagat dy weision, a'th ogoniant tuagat eu plant hwy.

A hydded prydfferthwch yr Arglwydd ein Duw arnom ni; a threfna weithred ein dwylo ynom ni, ie trefna waith ein dwylo.

Gogoniant i'r Tad, ac i'r Mâb, ac i'r Yspryd glân.

Megis yr oedd yn y dechreu, y mae yr awr hon, ac y bŷdd yn wastad, yn oes oesoedd. Amen.

Ynol hynny y canlyn y llith, wedi ei chymmeryd allan, o'r bymthegfed bennod o'r Epistol cyntaf i S. Paul a'r y Corinthiaid.

YN awr Crist a gysodwyd oddiwrth y meirw, ac a wnaed yn flaenffwrth y rhai a hunasant. Canys, gan fod marwolaeth trwy ddyn, trwy ddyn hefyd mae adgyfodiad y meirw, oblegid megis yn Adda y mae pawb yn meirw, felly hefyd ynghrist y bywheir pawb. Eithr pob un

yn ei drefnu ei hun. Y blaenffwrth yw Crist, wedi hynny y rhai ydynt eiddo Crist yn ei ddyfodiad ef, Yna y bŷdd y diwedd, wedi y rhoddo efe y deyrnas, i Dduw a'r Tad, wedi iddo ddileu pob pendefigaeth, a phob awdurdod a nerth. Canys rhaid iddo deyrnasu. hŷd oni osodo ei holl elynion tan ei draed. Y gelŷn diweddas a ddinistrir yw yr anghyngodd bob peth tan ei draed ef, eithr pan yw yn dywedŷd fod pob peth wedi eu darostwng, amlwg yw mai oddieithr yr hwn a ddarostyngodd bob peth iddo. A phan ddarostynger bob peth iddo, yna y Mâb ei hun hefyd a ddarostyngir. i'r hwn a ddarostyngodd bob peth iddo ef, fel y byddo Duw oll yn oll. Os amgen, beth a wna y rhai a feddyddir tros y meirw, os y meirw ni chysodir ddim? Paham ynteu y bedyddir hwy tros y meirw? A pham yr ydym ninau mewn perygl bob awr? Yr ydwŷf beunydd yn marw, myn eich gorfoledd yr hon fydd gennif ynghrist Jesu ein Harglwydd. Os ynol dull dyn yr ymleddais ag amfolaidd yn Ephesus, pa lesiad fydd

Trefn Claddedigaeth y Meirw.

fydd i mi oni chysodir y meirw? Bwytawn, ac ywn. canus yforu marw yr ydym; Na thwyllier chwi y mae ymddiddaion drwg yn llygru moelau da. Deffrowch yn gyfiawn, ac na phechych. canys nid oes gan rai *modaeth* am Dduw er cywilydd i chwi yr wyt yn dywedyd hyn. Eithr le a ddywaid rhwng un. Pa fodd y cyfodir y meirw? Ac a pha ryw gorph y deuant? Oh ynfyd, y peth yr wyt ti yn ei hau ni ffwheir oni bydd eise marw. A'r peth yr wyt yn ei hau; nid y corph a fydd, yr ydwyt yn ei hau, ond gronyn noeth ysgat-fydd o wenith, neu o rywrawn arall. Eithr Duw fydd yn rhoddi iddo gorph, felly mynodd eise, ac i bôb hedyn ei gorph ei hun. Nid yw pob cnawd unrhyw gnawd; eithr arall yw cnawd dynion, ac arall yw cnawd *anifeiliaid*, a chnawd arall fydd i byscod, ac arall i adar. Y mae hefyd gyrrph *nefol*, a chyrph daiarol, ond arall yw gogoniant y rhai *nefol*, ac arall y rhai daiarol. Arall yw gogoniant yr *baul*, ac arall yw gogoniant y lloer; ac arall yw gogoniant y ser; canys y mae rhagor rhwng seren a seren mewn gogoniant. Felly

hefyd y mae *adgysodiad* y meirw; eise a heuir mewn llygredigaeth, ac a gysodir mewn anllygredigaeth. Eise a heuir mewn ammarch, ac a gysodir mewn gogoniant; eise a heuir mewn gwendid, ac a gysodir mewn nerth; eise a heuir yn gorph aniarol, ac a gysodir yn gorph ysprydol. Y mae Corph aniarol, ac y mae corph ysprydol. Felly *hefyd* y mae yn *serisennedig*. Y dyn cyntaf *Addaf* a wnaed yn enaid byw, a'r *Adda diweddas* yn yspryd yn bywhau. Eithr nid *cyntaf* yr ysprydol, ond yr aniarol, ac wedi hynny yr ysprydol. Y dyn cyntaf o'r ddaiar yn ddaiarol, yr ail dyn yr *Arglwydd* o'r *nef*; Felly y mae y daiarol *felly* y mae y rhai daiarol, ac *felly* y mae y *nefol*, *felly* y mae y rhai *nefol* *hefyd*. Ac megis y dygasom ddelw y daiarol, ni a ddygwn *hefyd* ddelw y *nefol*. Eithr hyn *meddas* o *frodgr*, na ddichon cig a gwaed *eriseddu* teyrnas Dduw; ac nad yw llygredigaeth yn *eriseddu* anllygredigaeth. Wele, yr wyt yn dywedyd i chwi ddrigelwch; Ni hunwn ni oll, eithr ni a newidir oll mewn moment ar darawiad Hygad With yr udcorn diweddas,

weddaſ. Canys yr udeorn
a gan, a'r meirw a gylodir
yn anlllygredig, a minnau a
newidir. O herwſydd rhaid
i'r llygradwy hwn wiſco an-
llygredsgaeth, ac i'r mar-
wol hwn wiſco anfarwold-
eb. A phan ddarſſo i'r lly-
gradwy hwn wiſco anlllyg-
redigaeth; ac i'r marwol
hwn wiſco anfarwoldeb, y-
na y bydd yr ymadrodd a
ſerifenwyd. Angen a ly-
ngewyd mewn buddugolia-
eth. O angen pa le y mae
dy golyn, o uffern pa le mae
dy ruddugoliaeth? Colſyn
angen iſw pechod, a grſm
pechod iſw'r gyfraith. Ond
i Dduw y byddo'r diolch,
yr hwn ſydd yn rhoddi i ni
fuddugoliaeth trwy ein Ha-
rglwydd Jeſu Grift. Am
hynny ſy mrodſyr anwyl,
byddweh ſiccr, a diymmod,
a helaethion yngwaith yr
Arglwydd yn oeffadol, a
chwi'n gwſbod nad yw eich
haſur chwi yn ofer yn yr
Arglwydd.

¶ Pan ddolont ar y bedd, tra ſy-
ddo'r corph yn ei barotoi iſw
ddodiſyn y ddaiar, y dywed yr
Offeiriad, neu yr Offeiriad a'r
yſcolherigion a ganant.

DYn a aned o wr. iſydd
a byrr amſer iddo i ſſw
ac y ſydd yn llawn trueni,
Y maeſe yn, blaguro ſel
llyſeuyn, ac a dorriſ i la-

wr, ac a ddiflanna ſel cyſe-
od, ac ni ſaiſ.

Ynghanol ein bywyd yr
ydyſm mewn angen, gan
hwy y mae i ni geſſio ym-
wared onid geſnit ti Arg-
lwydd, yr hwn am ein pe-
chodau wyt yn gyſhawn yn
ddigllawn?

Er hynny Arglwydd
Dduw ſancteiddaſ, Arglw-
ydd galluogcaſ, o ſanctaidd
a thrugarog iachawdr, na
ollwng ni i ddygyn chwer-
waf boenau angen tragyw-
yddol.

Ti Arglwydd a adwaen-
oſt ddirgelion ein calonau,
na chana dy gluſſian crug-
arog oddiwrth ein gweddi-
au, eithr arbed nyni o Arg-
lwydd ſancteiddaſ, o Dduw
galluogcaſ, o ſanctaidd a
thrugarog iachawdr, Tydi
deilyngaſ farnwr tragywy-
ddol, na ad ni yn yr awr
ddiweddaſ er neb rhyw bo-
enau angen, i ſyrthio oddi
wrthit

¶ Yna tra ſydder yn bwrw priſſ
ar y corph gan ryw rai aſo yn
ſeſyllſyo, yr Offeiriad a ddy-
wed.

YN gymmainſ a rhyngu
bodd i'r goruchaf Dduw
o'i ſawr drugaredd, gyme-
ryd atto ei hun enaid ein
hanwyl ſrawd yma a yma-
dawodd o'r byd, gan hynny
yr ſm ni yn rhoddi ei gorph
R. 4

Trefn Gladdedigaeib y Marw.

ef i'r ddaiar, sef, daiar i'r
ddaiar; lludw i'r lluddw.
pridd i'r pridd, mewn gwir
ddiogel obaith o adgyfodi-
ad i lucedd dragywyddol;
trwy ein Harglwydd Jesu
Grift, yr hwn a newidia ein
corph gwael ni, fel y byddo
yn gyffelyb iw gorph gogo-
neddus ef, o herwydd y ga-
lluog weithrediad. trwy yr
hwn y ddichon efe ddarost-
wng pob dim iddo ei hun.

Yna y dywedir, neu y cenir.

Ma glywais lais or nêf
yn dywedyd wrthif,
scrifenna, o hyn allan gwy-
nfydedig fyw meirw y rhai
sy yn marw yn yr Arglw-
ydd; Felly y dywed yr Yf-
pryd, canys y maent yn go-
rphywyso oddiwrth eu lla-
fur.

Yna y dywed yr Offeiriad.

Arglwydd trugarha, wr-
thym.

Crist trugarha wrthym.

Arglwydd trugarha wr-
thym.

En Tâd yr hwn wyt yn
Ey Nefoedd, sancteiddier
dy Enw. Deuet dy deyrn-
as. Bid dy ewyllysar y dda-
lar megis y mae yn y Nef-
oedd. Dyro i ni heddyw
ein bara beunyddiol, A ma-
dden i ni ein dyledion, fel y
maddenwn ni i'n dyledwyr.
Ac nac arwain ni i brofedi-

gaeth, Eithr gwared ni
rhag drwg. Amen.

Offeiriad.

Hollalluog Dduw, gyda
r hwn y mae yn byw
ysprydoedd y rhai a ymad-
awfant oddiyma yn yr Arg-
lwydd, ac yn yr hwn y mae
eneidiau y ffyddloniaid we-
di darfod eu rhyddhan odd-
iwrth faich y cnawd, mewn
llawenydd a dedwyddyd;
yr ydym yn mawr ddiolch
i ti, fod yn wiw gennaf wa-
redu ein brawd hwn allad
o drueni y byd pechadurus
hwn, gan attolygu i ti, ry-
ngu bodd it o'ch radlawn
ddaioni, gyflawni ar fyrder
nifer dy atboleddigion, a phry-
suro dy deyrnas, modd y ga-
llom ni gyda'r rhai olla ym-
adawfant a'r byd mewn gw-
ir ffydd dy Enw bendigedig
gaffael i ni ddiwedd per-
ffaith, a gwynfyd ynghorph
ac enaid yn dy ogoniant
tragywyddol. trwy Jesu Grift
ein Harglwydd. Amen.

T Colect.

O Drugarog Dduw, Tâd
ein Harglwydd Jesu
Grift, yr hwn fyw y cyfodi-
ad a'r bywyd, ymha un
pwy bynnaga gredo a fydd
byw er iddo farw. A phwy
bynnag a fo hŷw ac a gred-
o ynddo ef, ni bydd marw
bŷth, yr hwn hedyd a'n dy-
scodd

Diolch gwragedd neu Eglwysa.

scodd (trwy ei Apostol be-
ndigedig S. Paul) na thri-
staem fel rhai heb obaith
dros y rhai a hunant ynddo
ef: Nyni yn oftyngedig a
attolygwn i ti o Dad ein
cyfodi ni o ngeu pechod i
fuchedd cyfiawnder, fel y
bo i ni wedi ymado a'r fu-
chedd hon, allu gorphywys
ynddo ef, Megis y mae ein
gobaith fod ein brawd hwn.
Ac ar y cyfodiad cyffredin
y dydd diweddaf, allu ein
cassael yn gymmeradwy
yn dy olwg di, a derbyn y
fendith a ddatcan dy gare-

dig Fab yr amser hynny i
bawb a'r a'th ofnant, ac
a'th garant, gan ddywedyd
Deuwch chwi fendigedig
blant fy Nhad, Meddian-
nwch y deyrnas a barotow-
yd i chwi er pan seiliwyd y
y byd, Caniadha hyn, ni a
attolygwn i ti o drugarog
Dad, trwy Jesu Grist ein
Cyfyngwr a'n Pryniawdr.
Amen.

R Had ein Harglwydd
Jesu Grist, a Chariad
Duw, a chymdeithas yr Yf-
pryd glân, a fyddo gyda ni
oll byth bythoedd. Amen.

**Diolch, gwragedd arol escor plant, yr hwn
a elwir yn gyffredin; Rhyddhau, neu Eg-
lwyfa gwragedd.**

Y wraig ar amser arferedig arol Escor, a ddaw i'r Eglwys, we-
di ymwilco yn weddus; ac yno y gostwng ar ei glinlau yn rhyw-
le cyfaddas, fel yr arfarwyd, neu megis yr appwyntia yr Ordin-
ari: Ac yno yr Offeiriad a ddywed wrthi.

Yn gymaint a rhyngu
i'r bodd i'r goruchaf Dduw
o'i ddaioni, roddi i ti rydd-
had ymwardol, a'th gadw
yn y mawr berigl wrth ef-
cor: ti a ddiolchi yn ewy-
llysgar i Dduw, ac a ddy-
wedi.

Tna y dywed yr Offeiriad y
Psalm hon.

Dilexi quoniam, Plal cxvi.

Da gennif wrando o'r
Arglwydd ar fy llêf.
a'm gweddiau.

Am oftwng o honaw ei
glust attaf.

Am hynnj llefaf, tros fy
nyddiau arno ef.

Gofidion anghu a'm cyl-
chynasant: a gofidiau uffern
a'm dallasant, ing a blinder
a gelaïs.

Yna y gelwais ar enw'r
Arglwydd: attolwg Argl-
wydd gwared fy enaid.

Grassawn yw'r Arglwydd
a chyfiawn; a thostruol
yw ein Duw ni.

Yr

Diolch gwragedd neu Eglwysa.

Yr Arglwydd fydd yn ca-
dwyrhai annichellgar: tyl-
odais, ac fe a'm hachubodd.

Dynhwel o fy enaid i'th
orphywysfa: canys yr Ar-
glwydd fudda wrthit.

Q herwydd it waredu fy
enaid oddiwrth anghen: fy
llygaid oddiwrth ddagrau,
a'm traed rhag llitho.

Rhodriaf o flaen yr Argl-
wydd, yn nhir y rhai byw.

Credais, am hynny y lle-
farais: cystuddiwyd fi'n
ddirfawr.

Mi a ddywedais yn fy
ffwrst, pob dyn fydd gelw-
yddog.

Beth a dalaf i'r Arglw-
ydd, am ei holl ddoniau i
mi.

Phiol iochydriaeth a
gymmeraf, ac ar enw'r Ar-
glwydd y galwaf.

Talaf fy addunedau i'r
Arglwydd, yn awr yngw-
ydd ei holl bobl;

Ynghynteddoedd tŷ i'r
Arglwydd: yn dy ganol di
o Jerusalem, Molwch yr
Arglwydd.

Gogoniant i'r Tâd, ac
i'r Mâb ac i'r Yspryd glân.

Megis yr oedd yn y de-
chreu, y mae yr awr hon,
ac y bydd yn wastad, yn oes
oesoedd. Amen.

¶ *New'r Psalm cxxvii.*
Nisi Dominus.

O Syr Arglwydd nid ad-
eilada y tŷ, oher y llaf-
uria ei adeilad-wyr wrtho:
os yr Arglwydd ni cheidw
i'r ddinas, oher y gwilia y
ceidwad.

Oher i chwli foreu godi,
myned yn hwyr i gyfeu,
bwytta bara gofidiau: felly
y rhydd efe hun i'w anwylid
Wele, plant ydynr eise-
ddiaeth yr Arglwydd, ei wo-
br ef, yw ffrwyth y grôth.

Fel y mae saethau yn
llaw y cadarn, felly y mae
plant ieuencrid.

Gwyn ei syd y gwra la-
nwodd ei gawell-faethau a
hwynt: ni's gwradyddir
hwy, pan ymddiddanant a'r
gelynion yn y porth.

Gogoniant i'r Tâd, ac i'r
Mâb ac i'r Yspryd glân.

Megis yr oedd yn y de-
chreu, y mae yr awr hon, ac
y bydd yn wastad yn oes o-
esoedd. Amen.

¶ *Tna y dywed yr Offeiriad.*
Gweddiwn.

Arglwydd trugarha wr-
thym.

Crist trugarha wrthym.
Arglwydd trugarha wr-
thym.

E In Tâd yr hwn wyt yn
y Nefoedd, sancteiddi-
er dy Enw. Deuet dy dey-
rnas. Bid dy ewylllys ar y
ddaiar megis y mae yn y
Nefoedd.

Nefoedd. Dyro i ni hedd-
yw ein bara beunyddiol. A
maddeu i ni ein dylem-
fel y maddeuwn ni i'n dyle-
bwyr. Ac nac arwain ni i
brofedigaeth; Eithr gwa-
red ni rhag drwg. Canys
eiddot ti yw'r Deyrnas a'r
gallu, a'r gogniant yn oes
oefoedd. Amen.

Gweinidog. Arglwydd
cadw dy wafanaeth-wraig
hon.

Atch. Yr hon fydd yn
ymddiried ynot.

Gweinidog. Bydd iddi
yn dŵr cadarn.

Atch. Rhag wyneb ei
gelyn.

Gweinidog. Arglwydd,
erglyw ein gweddïau.

Atch. A deued ein llef
hyd attat.

Gweinidog. **H**ollalluog Dduw, nyni
yn offryngedig a ddiol-
chwn i ti ryngut bodd in wa-
redu dy wafanaeth-wraig
hon, oddiwrth y mawr bo-
en a'r parigl ar anediga-
eth dyn bach; Camiadha
ni a atolygwn i ti drugar-
gcaf Dād, allu o honi drwy
dy gynnorthwy di fyw yn
ffyddlawn, a rhodio ynot
dy ewyllys di yn y fuchedd
brefennol hon; a hefyd bod
yn gyfranog o'r gogniant
tragywyddol yn y fuchedd
a ddaw, trwy Jēu Crist ein
Harglwydd. Amen.

Atch. Rhaid i'r wrsig a ddal i
dalu diolch offrymmu yr o-
ffrymmau defodawl, ac o
bydd Gymmun, iawn yn i-
ddi gymmeryd y Gymmun
bendigedig.

Y Commination, neu, Cyhoeddiad digofaint
a barnedigaethau Duw yn erbyn pechadu-
riaid; a rhyw weddïau i'w harfer ar y dydd
cynaf o'r Grawys, ac ar amrafael amserau
pan appwyntio'r Ordinari.

Atch. A'r ol y foreuol weddi ar ddi-
weddi y Litaní ynot y modd ar
feredig, yr Offeiriad yn y lle
y dailenir y gwafanaeth neu
yn y Pulpyr a ddywed.

Y Brodyr, yn y brif Eg-
lwys gynt yr oedd dife-
cyblaeth Dduwiol, Nid am-

gen bod yn nechren'r Gra-
wys, roi cyfryw ddyinion ac
oeddent bachaduriaid syh-
nedd i benyd cyhoedd a'u
pœni yn y byd yma, mōdd
y byddeu eu heneidiau gad-
wedig yn nydd yr Arglw-
ydd.

Comminafion.

ŷdd : ac megis y galleu eraill, wedi eu rhybuddio drwy eu esampl hwy, fod yn ofnufach i wneuthur ar gam; Yn lle hynny, hyd onid adnewydder y ddywededig ddiscyblaeth (yr hyn a ddylid ei ddymuno yn fawr) fe dybwyd fod yn dda yr amser hyn, yn eich gŵydd chwi oll, ddarllen y sentensiau cyffredin o felldithion Duw yn erbyn pechaduriaid anedifeidrol, y rhai a gaelwyd allan o'r feithfed benod ar hugain o Deuteronomium, a lleoedd eraill o'r Scrythur lân : a bôd i chwi ateb i bôb sentens, Amen. Er mwyn, gwedi darfod felly Eich rhybuddio am fawr ddigllonder Duw yn erbyn pechaduriaid, gallu eich gwahodd yn gynt i ddisrif, a gwir edifeirwch, a bôd i chwi rodio yn ddi-esceulusach y dyddiau enbyd hyn, gan gilio oddiwrth gyfryw feiau ag yr ydych chi yn sicrhau a'ch genenau eich hunain, fod me, llith Duw yn ddyledus am danant.

Melldigedig yw y neb a wnelo ddelw gerfiddig neu doddedig i w haddoli

A'r bobl a atebant ac a ddywedant. Amen.

Gweinidog. Melldiged-

ig yw yr hwn a felldithio ei dâd neu ei fam.

Atteb. Amen.

Gweinidog. Melldigedig yw yr hwn a symmudo derfyn tir ei gymmydog.

Atteb. Amen.

Gweinidog. Melldigedig yw yr hwn a bara i'r dall gyfeiliornai allan o'i ffordd.

Atteb. Amen.

Gweinidog. Melldigedig yw yr hwn a wŷro farn y dieithr, yr ymddisad, a'r weddw.

Atteb. Amen.

Gweinidog. Melldigedig yw y neb a darawo ei gymmydog yn ddirgel.

Atteb. Amen.

Gweinidog. Melldigedig yw yr hwn a orweddo gyda gwraig ei gymmydog

Atteb. Amen.

Gweinidog. Melldigedig yw yr hwn a gymmero wobr er dieneidio gwirion

Atteb. Amen.

Gweinidog. Melldigedig yw yr hwn a roddo ei ymddiried mewn dŷn, ac a gymmero ddyn yn amddiffyn iddo, ac yn ei galon a gilio oddiwrth yr Arglwydd

Atteb. Amen.

Gweinidog. Melldigedig yw yr annhrugarog, y golinebus, a'r rhai a dor-rant briodas, a'r cybyddion, addol-

Comminasion.

addol-wyr delwau, enllibwyr, meddwon; a'r crib-ddeilwyr.

Atteb. Amen.

Gweinidog.

YN-awr, yn gymmaint a'u bôd hwy oll yn fellidgedig (fel y tyftia Dafydd Brophwyd) y rhai sy yn cyfeilliorai, ac yn myned ar ddidro oddiwrth orchymynion Duw; moeswch i ni (gan feddyllo am y farn ofnadwy sydd goruwch ein pennau, ac sydd ger ein llaw) ymchwelyd at ein Harglwydd Dduw a chwbl gyffudd, a gofyingeiddrwydd calon, gan ddwyn galar a thrymder dros ein buchedd bechadurus, gan gydnabod a chyffesu ein camweddu, a cheisio dwyn ffrwythau teilwng i edifeirwch. Canys yn awr gollodwyd y fwyall ar wreiddyn y pren, fel y cymmynir i lawr, ac y bwrir i'r tân bôb pren ni ddygco ffrwyth dâ. Peth ofnadwy yw syrthio yn nwlaw y Duw byw. Efe dywallt law ar y pechaduriaid, maglau, tân a brwmflan, storm a thymestl, hyn sydd eu rhan hwy iw yfed. Canys wele y mae'r Arglwydd wedi dysod allan o'i le, i ymweled ag anwiredd y rhai sy yn trigo ar y dda-

iar. Eithr pwy a ddichon aros dydd ei ddysodiad ef? pwy a ddichon barhau pan ymddangofo efe? Ei wyntill sydd yn ei law, ac efe a gartha ei lawr, ac a gasgl ei wenith iw yscubor, ond esea lysc yr ũs a thân anni-ffoddadwy. Dydd yr Arglwydd a ddaw fel lleidr o hyd nos, a phan ddywedant, Tagneddyf, ac y mae pob peth yn ddlogel, yna y daw diftryw difyfed arnynt, fel y daw gofid ar wralg feichiog wrth elcor, ac ni ddiangant. Yna yr ymddengys cynddaredd Duw yn y dydd dial, yr hwn a ddarfu i'r pechaduriaid anhydyn ei bentyru ar eu gwarthaf trwy gyndynrhwydd eucalonau, y rhai a ddirmygent ddaio ni, amynedd, a hir-ymaros Duw, pan ydoedd efe yn eu galw hwy yn wastad i edifeirwch. Yna y galwant arnaf, mēdd yr Arglwydd, ac ni wrandawaf; hwy am ceisiant yn foreu, ac ni'm caffant, a hynny o herwydd iddynt gassau gwybodaeth, ac na dderbynient o'i yr Arglwydd, onid casau sy nghyngor, a diystyru sy nghospedigaeth.

Yno y bydd rhy-hwyr curo wedi cau'r drws, a rhy-hwyr galw am drugaredd

Comminafion.

redd, pan yw amser cyfiawder. Ochr mor aruthrol llef y farn gyfiawnaf a dar-eithir arynt hwy, pan ddy-wedir wrthynt. Ewch y rhai melldigedig i'r tân tragy-wyddol, yr hwn a ddarpar-wyd i ddafol a'i angelior.

Am hynny frodyr, ymch-welwn yn brydol, tra par-hao dydd yr iechyd. Canys y mae'r nŷs yn dysod pryd na allo'nab welthio: felly tra fyddo i ni oleuni cred-w'n yn y goleuni, a rhodiwn fel plant y goleuni, rhag ein bwrw i'r tywyllwch ei-thaf, lle y mae gwylofain ac yseyrnygn dannedd. Na ddryg-arferwn ddaioni Duw, yr hwn sydd yn ein galw yn drugarog i amendio, ac o'i ddirangc dofturi. yn a-ddo i ni fadieuant am a aeth heibio, os nyni (a chw-bl feddwl, ac a chalon gy-wir) a ddychwelwn atto ef. Canys er bod ein pechodau cyn goched a'r yscarlad, hwy fyddant mor gannaid a'r eira: ac er eu bod fel y porphor, etto hwy fyddant cyn wŷnned a'r gwlan.

Ymchwelwch yn lân, mēdd yr Arglwydd, oddi-wrth eich holl anwiredd, ac ni bydd eich pechodau yn ddiftryw i chwi.

Bwrriwch ymmaith oddi-

wrchych eich holl annuwl-oldeb a wnaethoch, gwne-wch i chwi galonnau new-yddion. ac yspryd newydd, Paham y byddwch feirw, chwychwi tŷ yr Israel? gan na'm bōddheir ym marwol-aeth yr un a fo marw. mēdd yr Arglwydd Dduw. Ym-chelwch chwithau a byw fyddwch.

Er darfod i ni bechu, y mae i ni ddadleuwr gyda'r Tad Jesu Grist y Cyfion, ac efe yw'r iawn dros ein pe-chodau.

Canys efe a ddechollwyd dros ein camweddu, ac a darawyd am ein hanwiredd. Ymchwelwn am hynny at-to ef, yr hwn yw trugarog dderbyniwr holl wir edifei-riol bechaduriaid, gan gw-bl gredu ei fod ef yn barod i'n derbyn, ac yn oreu ei e-wyllys i faddeu i ni od awn atto mewn ffyddlawn edifeirwch, os nyni a ymofty-ngwn iddo, ac o hyn allan a rodiwn yn ei ffyrdd ef: os nyni a dderbyniwn ei lau esmwyth ef, a'i faith ysfafn arnom, iw ganlyn ef mewn gostyngelddrwydd. diodd-efgarwch a chariad perff-aith, a bōd o honom yn dr-esnaedig wrth lywodraeth ei Yspryd glân ef, gan gei-sio yn wastad ei ogoniant, a'i

Commination.

a'i wafanaethu yn ddyladwy yn ein galwedigaeth, gan ddiolch i ddo. Os hyn a wnawn, Crist a'n gwared ni oddiwrth fell-dith y gyfraeth, ac oddiwrth y fell-dith eithaf a ddiscyn ar y sawl a fyddant ar y llaw a ffwy, ac ele a'n gefyd ni ar ei ddeheulaw. ac a ddyru i ni wynfydedig fendith ei Dîd, gan orchymmyn i ni gymmeryd meddiant yn ei ogoneddus deyrnas, i'r hon poed tellwng fo ganddo ein dwyn ni eu gyd oll, er ei anfeidrol drugaredd, Amen

¶ Yna y gollyngant bawb ar eu glinfau, a'r Offeiriad a'r yse-olheigion ar eu gliniou (yn y fan lle maent arferedig o ddywedyd y Litani) a ddywedant y Psalm hon:

Miserere mei, Deus. Psal. 51

T Rugarba wrthif o Dduw ynol dy drugarogrwydd; ynol lliaws dy dofturiaethau dilea fy anwireddau.

Golch fi yn llwyr-ddwys oddiwrth fy anwiredd: a glanha fi oddiwrth fy mhechod.

Canys yr wyf yn cydnabod fy nghamweddau, a'm pechod fydd yn wastad ger fy mron.

Yn dy erbyn di, dydi dy hunain y pechais, ac y gwenuthum y drwg hyn yn dy

olwg: fel i'th gyfiawnhaer pan leserych, ac y byddit bur pan farnech.

Wele mewn anwiredd i'm lluniwyd, ac mewn pechod y beichiogodd fy man arnaf.

Wele, ceraist wirionedd oddimewn; a pheri i mi wybod doethineb yn ddirgel.

Glanha fi ag Ysop, ac mi a lanhêir: golch fi, a byddaf wynach na'reira.

Par di i mi glywed gorf-oledd, a llawenydd; fel y llawenycho yrefcyrn a ddr-ylliaist.

Cuddia dy wyneb oddiwrth fy mhechodau; a dilea fy holl anwireddau.

Crea galon lan ynof o Dduw; ac adnewyddda ysp-ryd uniawn o'm mewn.

Na fwrw fi ymmaith o ddi ger dy fron; ac na chymer dy Yspryd sanctaidd a ddiwrthif.

Dyro drachefn i mi orfoledd dy iechydwriarth; ac a'th hael Yspryd cynalfi

Yna y dyscaf dy ffyrdd i rai anwir; a phechaduri-aid a droir attat.

Gwared fi oddiwrth waed o Dduw; Duw fy iechydwriaeth; a'm tafod a gan yn llafar am dy gyfiawnder

Arglwydd, agor fy ngw-efusau, am genau a fynega dy

dy foliant.

Canys ni chwennychi a-
berth, pe amgen mi a'i rho-
ddwn, poeth offrwn ni syni.

Aberthau Duw ydynt yf-
pryd dryllledig; calon ddry-
lliog gyfuddiedig, o Dduw
ni ddirmygi.

Gwna ddaioni, yn dy e-
wyllysgarwch i Sion; adei-
lada furiau Jerusalem.

Yna y byddi fodlon i eb-
erth cyfiawnder, i boeth of-
frwm, ac aberth llofc, yna
'r offrymmant fustych ar dy
allor.

Gogonaint i'r Tâd, ac i'r
Mâh, ac i'r Yspryd glân.

Atteb. Megis yr oedd
yn y dechreu, y mae yr
awr hon, ac y bydd yn wa-
ffad yn oes oesoedd. Amen.

Arglwýdd trugarha wrthym.

Grist trugarha wrthym.
Arglwýdd trugarha wrth-
ym.

EIn Tâd yr hwn wyt yn
y Nefoedd, sancteiddi-
er, dy Enw. Deuet dy de-
yrnas. Bid dy dwyllys ar y
ddaiar megis y mae yn y
Nefoedd. Dyro i ni hedd-
vw ein bara beunyddiol. A
maddeu i ni ein dyledion,
fel y maddeuwn ni i'n dyl-
edwyr. Ac nac arwain ni i
brofedigaeth; Eithr gwa-
red ni rhag drwg. Amen

Gweinidog. Arglwýdd
cadw dy wasanaeth ddynion.

Atteb. Y rhai a ymddi-
riedant ynot.

Gweinidog. Anfon idd-
ynt borth oddi-uchod.

Atteb. A byth amddiff-
yn hwy yn gadarn.

Gweinidog. Cymmorth
nyni O Dduw ein Iacha-
wdr.

Atteb. Ac er mwyn go-
gogoniant dy Enw gwared
ni, Bydd drugarog wrthym
bechaduriaid, er mwyn dy
Enw.

Gweinidog. Arglwýdd,
gwrando ein gweddïau.

Atteb. A deued ein Nêf
hyd attaf.

Gweinidog.

Gweinidog.

O Arglwýdd, ni a atolyg-
wn i ti, yn drugarog
wrando ein gweddïau, ac
arbed bawb a gyffellant eu
pechodau wrthit, fel y bo
i'r rhai y cyhuddir eu cyd-
wybodau gan bechod, trwý
dy drugarog, feddenant fôd
yn ollýngedig, trwý *Grist*
ein Harglwýdd. Amen.

O Alluogcaf Dduw, a th-
rugargcaf Dâd, yr
hwn wyt yn toffurio wrth
bôbdên, ac nid wyt yn ca-
sâu dim ar y wnaethost.
yr hwn nid ewyllysi farwo-
laeth pechadur. onid byw o
honaw

honaw, ac ymchwelyd oddi
 with bechod, a bod yn ga-
 dwedig: yn drugarog, ma-
 dden ein camweddau, derb-
 yn, a chonfforddia ni, y rhai
 ydym yn flin ac yn orth-
 rmw gennym faich ein pe-
 chedau. Ti biau o briodol-
 der drugarhau, i ti yn un-
 ig y perthyn madden pech-
 odau: Arbed nyni am hyn-
 ny Arglwydd daionus. Ar-
 bed dy bobl y rhai a bryn-
 aist. Na ddwg dy weision
 i'r farn, y rhai ynt bridd
 gwael, a phechaduriaid tr-
 uain, Eithr ymchwel felly
 dy lid oddiwrthym, y rhai
 ym yn oftyngedig yn cy-
 danabod ein gwaeledd ac
 yn wir edifeiriol gennym
 ein beiau: felly bryffia i'n
 cynorthwyo yn y byn hwn
 fel y gallom byth fyw gyda
 thi yn y byd a ddaw, trwy
 Jesu Grift ein Harglwydd.
 Amen.

¶ Tna y dywed y bobl hyn y-
 ma sydd yn canlyn, ar ol y
 Gweinidog.

Y Mchwel di ni o Argl-
 wydd daionus, ac yna

yr ymchwelir ni, ystyria o
 Arglwydd, ystyria with dy
 bobl, y rhai sydd yn ymch-
 welyd attat trwy wylfain,
 ymprydio, a gweddio; ca-
 nys Duw drugarog ydwyf
 fi. yn llawn tofturi yn dda
 dy amynedd, ac yn fawr dy
 wârder, yr wyt yn arbed
 pan ym yn haeddu poenau,
 ac yn dy lid yr wyt yn me-
 ddwl am drugaredd. Arbed
 dy bobl Arglwydd daionus,
 arbed hwy, ac na ddygcer
 dy etifeddiaeth i wradwydd,
 clyw nyni, Arglwydd, can-
 ys mawr yw dy drugaredd,
 ac ynbl lliaws dy drugar-
 eddau, edrych arnom, trwy
 haeddedigaethau, a chyfry-
 ngdod dy Fendigedig Fab
 Jesu Grift ein Harglwydd.
 Amen.

¶ Tna yr Offeiriad ei hun yn
 unig a ddymed.

Bendithied yr Arglwydd
 ni, a chadwed ni; Derchaf-
 fed yr Arglwydd ei wyneb
 arnom, a rhodded i ni Da-
 gnuneddyf yr awr hon, ac hyd
 byth bythoedd. Amen.

LLYFR Y PSALMAU.

BOREUOL WEDDI

Psalms 1.

G Wyn ei fydd y Gŵr ni
 Grodia yng hyngor yr a-

nuwolion, ac ni sail yn ffo-
 rdd pechaduriaid, ac nid ei-
 ffeidd yn eiffeidda gwarwar-
 wyr.

S 2 Onid sydd a'i ewylllys
 yng

ynghyfraith yr Arglwydd :
ac yn myfyrio yn ei gyfraith
ef ddydd a nos.

3 Ac efe a fydd fel pren
wedi ei blannu ar lan afo-
nydd dyfroedd, yr hwn a
rydd ei ffrwyth yn ei brŷd ;
a'i ddalen ni wywa, a pha
bêth bynnag a wnêl, efe, a
lwydda.

4 Nid felly y bydd yr a-
nuwiol ; onid fel man ŷs yr
hwn a chwâl y gwynt ym-
maith.

5 Am hynny yr annu-
olion ni safant yn y farn, na
phechaduriaid ynghynnull-
eidfa y rhai cyflawn.

6 Canys yr Arglwydd a
edwyn ffordd y rhai cyfla-
wn ; ond ffordd yr annu-
olion a ddifethir.

Psalm 2.

PAham y terfysca y cen-
hedloedd ? ac y myfyr-
ia y bobloedd bêth ofer ?

2 Y mae brenhinoedd y
ddaiar yn ymosod. a'r pen-
naethiaid yn ymgynghori
ynghyd, yn erbyn yr Argl-
wydd, ac yn erbyn ei Grist
ef, gan ddywedyd.

3 Drylliwn eu rhwym-
au hwy ; a thafwn eu rhe-
ffynau oddi wthym.

4 Yr hwn sydd yn preff-
wyllo yn y Nefoedd a ch-
wardd ; yr Arglwydd ali
gwatwar hwynt.

5 Yna y llefara efe wrth-
ynt yn ei lid, ac yn ei ddig-
llonrhwydd y dychryna efe
hwynt.

6 Minneu a ofodais fy
Mrenin ar Sion fy mynydd
sanetaidd.

7 Mynegaf y ddeddf ;
dywedodd yr Arglwydd wr-
thif, fy Mâb ydwyf ti, myfi
heddyw a'th genhedlais.

8 Gofyn i mi, a rhoddaf
y cenhedloedd yn etifeddia-
eth i ti ; a thersynau y dda-
iar i'th feddiant.

9 Drylli hwynt a gwial-
en haiarn, maluri hwynt
fel llestr pridd.

10 Gan hynny rawr hon
frenhinoedd, byddwch syn-
hwyrol ; barn-wyr y ddai-
ar cymmerwch ddŷlc.

11 Gwasanaethwch yr
Arglwydd mewn ofn ; ac
ymlawenhewch mewn dy-
chryn.

12 Cussenwch y Mâb
rhag iddo ddigio, a'ch dife-
tha chwi o'r ffordd, pan gy-
neuo ei lid ef ond ychydig ;
gwyn eu byd paob a ymdd-
riedant ynddo ef.

Psalm 3.

ARglwydd mor aml yw
fy nhrallod-wyr ; llaw-
er yw y rhai sy'n codi i'm
herbyn.

2 Llauer yw y rhai sy'n
dywedyd am fy enaid, nid

oes iechydwrïaeth iddo yn ei Dduw. *Selab.*

3 Ond tydi, Arglwydd, ydwyf darian i mi : fy ngogoniant, a derchafudd fy mben.

4 A'm llêf y gelwais ar yr Arglwydd, ac efe a'm clybu o'i fynydd sanctaidd.

Selab.

5 Mi a orweddais, ac a gyscrais ; ac a ddeffroais ; canys yr Arglwydd a'm cynhaliodd.

6 Nid ofnaf fyrdiwn o bobl : y rhai o amgŷch a ymolodasant i'm herbyn.

7 Cyfod Arglwydd, achub ti fy Nuw ; canys tarewaist fy holl elynion ar gar yr ên ; torraist ddannedd yr annuwolion.

8 Iechydwrïaeth fydd ei ddo'r Arglwydd ; dy fendith fydd ar dy bobl. *Selab.*

Psalms 4.

GWrando fi pan alwŷf o Dduw fy nghyfiawnder, mewn cyfyngder yr ehangiaist arnaf ; trugarha wrthif, ac erglyw fy ngwedd.

2 O feibion dynion, pahyd y trowch fy ngogoniant yn warth ? yr hollwch wgl, ac yr argeifiwch gelwydd. *Selab.*

3 Ond gwŷbyddwch i'r Arglwydd nailltuo y duwi-

ol iddo ei hun ; yr Arglwydd a wrenddyspan alwŷf arno.

4 Ofnwch, ac na phech-wch, ymddiddenwch a'ch calon ar eich gwely, a thewch.

4 Aberthwch ebyrth cyfiawnder, a gobeithiwch yn yr Arglwydd.

6 Llawer fy'n dywedŷd, pwŷ a ddengŷs i ni ddaioni ? Arglwydd, dercha arnom lewyrch dy wŷneb.

7 Rhoddaist lawenydd yn fy ngholon, mwŷ na'r amser yr amhaodd eu hŷd, a'u gwŷn hwŷnt.

8 Mewn heddwch befyd y gorweddaf, ac yr hunaf ; canys ti Arglwydd yn unig a wnei i mi drigo mewn diogelwch.

Psalms 5.

GWrando fy ngeirian Arglwydd ; deall fy myfyrdod.

2 Erglywar lêf fy ngwedd, fy Mrenin, a'm Duw ; canys arnat y gweddïaf.

3 Yn foreu Arglwydd y clywi fy llêf ; yn foreu y cyfeiriaf attat, ac yr edrychaf i fynu.

4 O herwydd nid wŷt ti Dduw newllyfio anwiredd, a drwg ni thirg gyda thi.

5 Ynfydion ni safant yn dy olwg, cafaist holl weithredwŷr anwiredd.

Dydd y mis i.

Psalman.

Dydd y mis i.

6 Difethi y rhai a ddywedant gelwydd; yr Arglwydd a ffieldia y gŵr gwaellyd, a'r twyllodrus.

7 A minneua ddeua i'th dŷ di yn amlder dy drugaredd; ac a addolaf di a'th Deml sanctaidd yn dy ofn di

8 Arglwydd arwain fi yn dy gyfiawnder o achos fy ngelynyon; ac uniona dy ffordd o'm blaen.

9 Canys nid oes uniondeb yn eu genau, eu ceudod fydd anwireddau; bedd agored yw eu ceg, gwenheithiant a'u tafod.

10 Destrwyia hwynt o Dduw, syrthiant oddiwrth eu cynghorion, gyrr hwynt ymmaith yn amlder eu camweddu; canys gwrthryfelasant i'th erbyn.

11 Ond llawenhaed y rhai oll a ymddiriedant yn ot ti; llafar-ganant yn dragywydd, am i ti orchguddio trostfjnt; a'r rhai a gafant dy enw, gorfoleddant yn ot.

12 Canys ti Arglwydd a fendithi y cyfiawn a charedigrgwydd, megis a tharian y coroni di ef.

Prydnawnol Weddi.

Psalms 6.

A Rglwydd na cherydda fi yn dy lidiawgrwydd, ac na choepa fi yn dy lid.

2 Trugarha wrthif Arglwydd, canys llefc ydwylfi; iacha fi o Arglwydd, canys fy efscyrn a gyftudiwyd.

3 A'm henaidd a ddychrynwyd yn ddirfawr; ti theu Arglwydd pa hŷd?

4 Dychwel Arglwydd, gwared fy enaid; achub fi er mwyn dy drugaredd.

5 Canys yn angen nid oes goffa amdanat; yn y bedd pwŷ a'th follanna?

6 Destrigiais gan fy ochain, bôb nôs yr ydwylf yn gwnenthur fy ngwelu yn foddfa; yr ydwylf i'ngwlychu fy ngorweddfa a'm dagrau

7 Treuliodd fy llygad gan ddigter; heneiddiodd o herwydd fy holl elynion.

8 Ciliwch oddiwrthif holl weithredwyr anwiredd; canys yr Arglwydd a glywodd lëf fy gwyllofa.

9 Clybu'r Arglwydd fy neilyfiad; yr Arglwydd a dderbyn fy ngeweddi.

10 Gwradwydder, a thralloder yn ddirfawr fy holl elynion; dychweler, a chywilyddier hwynt yn ddilymwth.

Psalms 7.

A Rglwydd fy Nuw, yno yr ymddiriedais; achub fi rhag fy holl erlidwyr, a gwared fi.

2 Rhag iddo larpio fy enaid

naid fel llew ; gan ei rwygo, pryd na byddo gwareddudd.

3 O Arglwydd fy Nuw, os gwnenthum hyn, od oes anwiredd yn fy nwyllaw ;

4 O thelais ddwrwg i'r neb oedd heddychol a mi ; (ie mi a waredais yr hwn sydd elyn i mi heb achos.)

5 Erlidied y gelyn fy enaid, a goddiwedded ; fathred hefyd fy mywjd i'r llawr, a gosoded fy ngogoni-ant yn y llwch. *Selah.*

6 Cyfod Arglwydd yn dy ddigllonedd, ymddercha o herwjd llid fy ngelynion ; deffro hefyd drosof i'r farn a orchymynnaist

7 Felly cynulleidfa y bobloedd a'th amgylchynant ; er eu mwyn dychwel dithen i'r uchelder.

8 Yr Arglwydd a farn y, bobloedd ; barn hi, o Arglwydd ynol fy nghyfiawnder, ac ynol fy mherffeithrwjd sydd ynol.

9 Darfydded weithian anwiredd yr annuwolion. eithr cyfarwydda di y cyfiawn, canys y Duw cyfiawn a chwilia y calonnau, a'r arenau.

10 Fy amddiffyn sydd o Dduw, iachawdwr y rhai uniawn o galon.

11 Duw sydd farnudd cyfiawn, a Duw sy ddigllon

bennydd wrth yn annuwol.

12 Oni ddychweli yr annuwol, efe a hoga ei gleddyf ; efe a annelodd ei fwa, ac a'i paroddodd.

13 Paroddodd hefyd iddo arfau angelol, a drefnodd ei faethau yn erbyn yr erlidwyr.

14 Wele efe a ymddwg anwiredd, ac a feichiogodd ar gamwedd, aca elcorodd ar-gelwydd.

15 Torrodd bwl, cloddiodd ef ; syrthiodd hefyd yn y clawdd a wnaeth.

16 Ei anwiredd a ymchwel ar ei ben ei hun ; a'i draha a ddescyn ar ei goppa ei hun.

17 Clodforaf yr Arglwydd ynol ei gyfiawnder ; a chanmolaf enw'r Arglwydd goruchaf.

Psalms 8.

A Rglwyddein Iôr ni, mor ardderchog yw dy enw ar yr holl ddaiar ! yr hwn a osodaist dy ogoniant uwch y Nefoedd.

2 O eneu plant bychain, a rhai yn sugno y periaist nerth, o achos dy elynion ; i oftegu y gelyn, a'r ymddialydd.

3 Pan edrychwyf ar dy Nefoedd ; gwoith dy fysedd, y lloer ar ser, y rhai a ordeiniaist.

4 Pa beth yw dyn i ti iwgofio? a Mâb dyn i ti i ymweled ag ef?

5 Canys gwnaethoſt ef ychydig is na'r angellon; ac ai coronaist a gogoniant, ac a harddwch.

6 Gwnaethoſt iddo arglwýddiaethu ar weithredoedd dy ddwylo, gosodaist bôb peth dan ei draed ef;

7 Defaid, ac ychen oll, ac anifeiliaid y maes hefyd:

8 Ehediaid y Nefoedd, a physgod y môr; ac y sydd yn tramu llwýbfau y moroedd.

9 Arglwydd ein Iſr, morda'rdderchog yw dy enw ar yr holl ddaiar?

BOREUOL WEDDI

Pſalm 9.

CLodforaf di o Arglwydd, a'm holl galon; mynegaf dy holl ryfeddodau.

2 Llawenychaf, a gorfoloddaf yn ot; canaf i'th enw di, y Goruchaf.

3 Pân ddychweler fyngelynyon yn eu hôl, hwý a gwýmpant, ac a ddirethir o'th flaen di.

4 Canys gwnaethoſt fy marn a'm matter yn dda; eisteddaist ar orseddfaingc, gan farnu yn gyfiawn.

5 Ceryddaiſt y cenhedloedd, diftrywaiſt yr annwyl; eu henw hwýnt a

ddelâiſt bŷth bythol.

6 Hâ elyn, darfu am ddiſt yn dragywýdd, a diwreiddiaist y dinafoedd, darfu eu coffadwriaeth gyda hwynt.

7 Ond yr Arglwydd a beru yn dragywýdd; eſe a barotodde ei orseddfaingc i farn.

9 Ac eſe a farn y bŷd mewn cyfiawnder; eſe a farn y bobloedd mewn uniondeb.

9 Yr Arglwydd hefyd ſydd noddſu i'r gorthrymedig, noddſu yn amſer tralloed.

10 A'r rhai a adwaenant dy enw a ymddiriedant yn ot; canys ni adewaiſt, o Arglwydd, y rhai a'th geisient.

11 Canmolwch yr Arglwydd, yr hwn ſydd yn preſfwýlio yn Sion; mynegwch ymmýſc y bobloedd ei weithredoedd ef.

12 Pân ymoſynno eſe am waed, eſe a'i cofia hwynt; nid anghofia waedd y cyſtuddiol.

13 Truagarha wrthiſ Arglwydd, gwêl fy mlinder gan fy nghafeion, fy nerchafudd o bŷrth aneu.

14 Fel y mynegwýſ dy holl foliant ym mhyrth meſch Sion: llawenychaf yn dy iechydwrïaeth.

15 Y cenhedloedd a fo-ddaſant yn y ffôs a wnaethant; yn y rhwýd a guddiaſant,

a daliwyd eu troed en hun.

16 Adweinir yr Arglwydd wrth y farn a wna: yr annuwiol a faglwyd yngweithredodd ei ddwylo ei hun.

17 Y rhaid drygionus a ymchwelant i uffern; a'r holl genhedloedd a anghofiant Dduw.

18 Canys nid anghofir y tlawd byth, gobaith y trueniaid ni cholli'r byth.

19 Cyfod Arglwydd na orfydded dŷn; barn'r y ceinhedlodd ger dy fron di.

20 Gosod Arglwydd ofn arnŷnt, fel y gwŷbyddo y ceinhedloedd mae dynion ydŷnt.

Psalm 10.

PAham Arglwydd y sefi o bell, yr ymguddi yn amser cyfyngder?

2 Yr annuwiol mewn balchder a erlid y tlawd, dalier hwynt yn y bwriadau a ddychymmigasant;

3 Canys yr annuwiol a ymfroftia am ewyllŷs ei galon; ac a fendithia y Cybydd, yr bwn y mae yr Arglwydd yn ei ffeiddio.

4 Yr annuwiol gan uchder ei ffroen ni chais Dduw, nid yw Duw yn ei holl feddyliau ef.

5 Ei ffyrdd sydd flin bôb amser, uchel yw dy farne-digaethau allan o'i olwg ef.

chwŷthu y mae yn erbyn ei holl elynion.

6 Dywedodd yn ei galon. ni'm symmudir, o herwydd ni byddaf mewn drygffid; hyd genhedlaeth a chenhedlaeth.

7 Ei eneu sydd yn llawn melldith, a dichell, a thwŷlt, tan ei dafod y mae camwedd, ag anwiredd.

8 Y mae efe yn eistedd ynghynllwŷnfa y pentrefydd, mewn cilsachau y lladd efe y gwirion; ei lygaid a dremiant yn ddirlgel ar y tlawd.

9 Efe a gynllwyna mewn dirgelwch, megis llew yn ei ffau; cynllwŷn y mae i ddal y tlawd, efe a ddeil y tlawd gan ei dynnu i w rwyd,

10 Efe a ymgrymma, ac a ymoftwng; fel y cwym-po tyrfa trueniaid gan ei gedyrn ef.

11 Dywedodd yn ei galon, anghofiodd Duw; cuddiodd ei wyneb, ni wel byth.

12 Cyfod Arglwydd, o Dduw dercha dy law: nag anghoffa y cystuddiol.

13 Paham y dirmyga'r annuwiol Dduw? dywedodd yn ei galon nid ymosfyni.

14 Gwelaisf hyn, canys ti a ganfyddi anwiredd, a cham, i roddi tala'th ddwylo dy hun; arnat ti y gedu

y tlawd, ti yw cynnorthwy-
wr yr ymddifad.

15 Torr fraich yr annu-
wiol a'r drygionus; cais ei
ddrygioni ef hyd na chaff-
ech ddim.

16 Yr Arglwydd fydd Fr-
enin byth, ac yn dragy-
ydd; difethwyd y cenhedl-
oedd allan o'i dir ef.

17 Arglwydd, clywaist
ddymunniad y tlodion; par-
odto i eu calon hwynt, gwr-
endu dy glust arnynt.

18 I farnu yr ymddifad
a'r gorthrymmedig; fel na
chwanego dyn dalarol beri
ofn mwyach.

Psalms 11.

YN yr Arglwydd yr wyf
yn ymddiried, pa fodd y
dywedwch wrth fy enaid,
ebeda i'r mynyddoedd fel
aderyn?

2 Canys wele, y drygio-
nus a annelant swa, parodt-
oefan eu faethau ar y llin-
yn, i faethu yn ddirgel y
rhai uniawn o galon.

3 Canys y seiliau a ddin-
istriwyd: pa beth a wna
y cyfiawn?

4 Yr Arglwydd fydd yn
Nheml ei sancteiddrwydd;
gorfoddfa yr Arglwydd fydd
yn y Nefoedd; y mae ei ly-
gaid ef yn gweled ei amr-
antau yn profi meibion dy-
nion.

5 Yr Arglwydd a brawf
y cyfiawn: eithr cas gan ei
enaid ef y drygionus, a'r
hwn fydd holl ganddo dra-
wftder.

6 Ar yr annuwolion y gl-
awia efe faglau tân a brw-
mstan, a phoeth-wynt y ffo-
rmus: dymma ran eu phiol
hwynt.

7 Canys yr Arglwydd cy-
fiawn a gâr gyfiawnder; ei
wyneb a edrych ar yr uni-
awn.

Prydnhawol Weddi

Psalms 12.

AChub Arglwydd, canys
darfu y trugarog; o
herwydd pallodd y ffyddlon-
iaid o blith meibion dynion

2 Oferedd a ddywedant
bôb un wrth ei gymmydog,
a gwefus wenheithgar, ac
a chalon ddau ddyblyg y
llefarant.

3 Torred yr Arglwydd
yr holl wesusau gwenhe-
thus, a'r tafod a ddywedo
fawrhedri.

4 Y rhai a ddywedant,
a'n tafod y gorfyddwn: ein
gwesusau fydd eiddom ni,
pwy fydd Arglwydd arn-
om ni?

5 O herwydd anrhaith y
rhai cystuddiedig, o herw-
ydd uchenaidd y tlodion, y
cyfodaf yn awr, meddyr Ar-
glwydd; rhoddaf mewn ie-
chydwrriaeth

chydwrïaeth yr hwn y mager iddo.

6 Geiriau yr Arglwydd ydynt eiriau purion: fel arian wedi ei goethi mewn ffwrn brïdd, wedi ei buro leith-waith.

7 Tl Arglwydd a'i cedwi hwŷnt; cedwi hwŷnt rhag y genhedlaeth hon yn dragywydd.

8 Yr annuwolion a rodiant o amgylch; pan dderchafer y gwaelff o feibion dynion.

Psalm 13.

PA hŷd, Arglwydd, i'm hanghosi, ai yn dragywydd? pa hŷd y cuddi dy wyneb rhagot?

2 Pa hŷd y cymmeraf gynghorion yn fy enaid, gan fod blinder beunydd yn fy nghalon? pa hŷd y derchefir fy ngelyn arnaf?

3 Edrych, a chlyw fi, O Arglwydd fy Nuw; goleua fy llygaid rhag i'm hŷno yn yr angeu.

4 Rhag dywedŷd o'm gelyn; gorchfygais ef; ac i'm gwrthwyneb-wyr lawenyachu os gogwyddaf.

5 Minneu hefyd a ymddiriedais yn dy drugaredd di, fy nghalon a ymlawenycha yn dy iechydwrïaeth; canaf i'r Arglwydd am iddo synio arnaf.

Psalm 14.

YR ysfyd a ddywedodd yn ei galon, nid oes un Duw? ymlygrasant, fferdd-waith a wnaethant; nid oes a wnêl ddaioni.

2 Yr Arglwydd a edrychodd i lawr o'r Nefoedd ar feibion dynion; i weled a oedd neb deallgar, yn ymgeisio a Duw.

3 Ciliodd pawb cydymddiswynasant, nid oes a wnêl ddaioni, nag oes un.

4 Oni wŷr holl weithred wyr anwiredd? y rhai sy'n bwyta fy mhobl fel y bwytaent fara; ni alwasant ar yr Arglwydd.

5 Yno y dychrynasant gan ofn; canŷ y mae Duw ynghenhedlaeth y Cyfiawn.

6 Cyngor y tlawd a wradwyddasoch chwi, am fod yr Arglwydd ynobaith iddo.

7 Pwy a ddyru iechydwrïaeth i Israel o Sion? pan ddychwelo yr Arglwydd gaethiwed ei bobl yr ymhytryda Jacob, ac y llawenha Israel.

BOREUOL WEDDI.

Psalm 15.

ARglwydd pwy a drig yn dy babell; pwy a bresswylia ym mynydd dy sancteiddrwydd?

2 Yr hwn a rodia yn beffraith, ac a wnêl gyfiawnder

der, ac a ddywed wir yn ei galon.

3 Heb absennu a'i dafod, heb wneuthur drwg iw gymydog, a heb dderbyn enlli i'w erbyn ei gymmydog.

4 Yr hwn y mae y drygonus yn ddirmygus yn ei olwg, ond a anrhydedda y rhai a ostant yr Arglwydd yr hwn a dwng iw niwed ei hun ac ni newidia.

5 Yr hwn ni roddes ei arian ar ufuriaeth, ac ni chymer wobryn erbyn y gwirion; a wnelo hyn nid ysgogir yn dragwydd.

Psalm 16.

CAdw fi o Dduw, canys ynot yr ymddfriedaf.

2 Fy enaid, dywedaist wrth yr Arglwydd, fy Arglwydd ydwyf ti; fy na nid yw ddim i ti.

3 Ond i'r saint fydd ar y ddaiar a'r rhai rhagorawl, yn y rhai y mae fy holl hyfrydweh.

4 Gofidiau a amlhant i'r rhai a fryffiant arol Duw dieithr; eu diod offrw m o waed nid offrymmaf fi, ac ni chymmeraf eu henwau yn fy ngwefusau.

5 Yr Arglwydd yw rhan fy etifeddiaeth i, a'm phiol, ti a gynheli fy nghoelbren.

6 Y llinyddau a syrthiodd i mi mewn lleoedd hyfryd;

ie y mae i mi etifeddiaeth ddeg.

7 Bendithiaf yr Arglwydd yr hwn a'm cyngborodd; fy arennau hefyd a'm dyscant y nŷs.

8 Gosodais yr Arglwydd bôb amser ger fy mron; am ei fôd ar fy neheulaw, ni'm ysgogir.

9 O herwydd hynny llawenychodd fy nghalon, ac ymhyfyrdodd fy ngogoniant; fy nghawd hefyd a orphywys mewn gobaith.

10 Canys ni adewi fy enaid yn uffern; ac ni odd efi i'th Sanct weled llygreddigaeth.

11 Dangosi i mi lwybr bywyd; digonolrhwydd llawenydd fydd ger dy fron, ar dy ddehenlaw y mae digrifwch yn dragwydd.

Psalm 17.

CLŷw Arglwydd gyfiawnder: ystyria fy llefain, gwranddo fy ngweddi o wefusau didwyl.

2 Deued fy marn oddiger dy fron, edryched dy lygaid ar uniondeb.

3 Profaist fy nghalon, gofwyaist fi y nŷs, chwiliaist fi, ac ni chei ddim; bwriedais na throfeddeu fyngenau.

4 Tuagat am weithredoedd dynion, wrth eiriau dy wefusau yr ymgedwais rhag llwybrau

llwybrau yr yspeiludd.

5 Cynnal fy ngherddediad yn dy lwybrau, fel na lli-thro fy nhraed.

6 Mîa elwais arnat, caw nys gwrandewi arnaf i o. Ddaw; goftwng dy glust a-taf, ac erglŷw fy ymadrodd.

7 Dangos dy ryfedd drugareddau, o achubudd yrhai a ymddiriedadt yuot, rhag y sawl a ymgysodant yn er. bŷn dy ddeheulaw.

8 Cadw fi fel canwŷll llygad; cudd fi dan gylgodd dy adenŷdd.

9 Rhag yr annuwolion, yrhai a'm gorthrymmant; rhag fy ngelyaion marwol, yrhai a'm hamgylchant.

10 Cauasant gan eu brasder, a'u genau y llefarant mewn balchder.

11 Ein cynniweirfa ni a gylchynasant hwy yr awr hon, gosodasant eu llygaid i dynu i lawr i'r ddaiar.

12 Eu dull fydd fel llew a chwennycheu sclyfaethu, ac megis llew ieuangc yn aros mewn lleoedd dirgel.

13 Cyfod Arglwydd, a chub ei flaen ef, cwŷmpa ef; gwared fy enaid rhag yr annuwiol, yr hwn yw dy gleddyf di.

14 Rhag dynnion y rhai yw dy law, O Arglwydd, rhag dynion y byd, y rhai y

mae eu rhan yn y bywyd yma, a'r rhai y lleuwaist eu bollau a'th guddiedig dryffor, lliwn ydynt o teibion, a gadawant eu gweddill i'r rhai bychain.

15 Myfi a edrychaf ar dy wyneb mewn cyflawnder: digontr fi pan ddihunwyf, a'th ddelw di.

Prydnawol Weddi.

Psalms 18.

CArad di Arglwydd fy ng Chadernid.

2 Yr Arglwydd yw fy nghraig, a'm hamddiffynta, a'm gwaredudd; fy Nuw, fy nghadernid, yn yr hwn yr ymddiriedat; fy nharian a chorn fy iechydwrïaeth, a'm huchel ddw.

3 Galwaf ar yr Arglwydd canmoladwy, seily i'm cedwir rhag fy ngelynion.

4 Gofidion angen a'm cylichynasant, ac afonydd y fall a'm dychrynasant i.

5 Gofidiau uffern a'm cylichynasant, maglau angen a achubasant fy mlaen.

6 Yn fy nghysfyngder y gelwais ar yr Arglwydd, ac y gwaeddais ar fy Nuw; ef a glybu fy llêf o'i Deml, a'm gwaedd ger ei fron a ddaeth iw glustiau ef.

7 Yna y siglodd, ac y crynodd y ddaiar, a seiliau y mynyddoedd, a gynnyrtodd,

odd, ac a ymfiglodd, am i-
ddo et ddigio.

8 Derchafodd mwg o'i
ffroenau, a than a yflodd o'i
enau, glô a ennynasant ga-
nndo.

9 Efe befyd a oftyngodd
y Nefoedd, ac a ddesynodd,
a thywyllwch oedd tân ei
draed ef.

10 Marchogodd befyd
ar y Cerub. ac a ehedodd,
le efe a ehedodd ar adenydd
y gwynt.

11 Efe a wnaeth dywyll-
wch yn ddirgelfa iddo; a'i
babell o'i amgylch oedd dy-
wyllwch dyfroedd, a thew-
gwmmylau yr awyr.

12 Gan y discleirdeb oe-
dd ger ei fron, ei gwymylau
a aethant heibio; cenllysc a
marwor tanllyd.

13 Yr Arglwydd befyd a
daranodd yn y Nefoedd; a'r
Goruchaf a roddes ei lês;
cenllysc a marwor tanllyd.

14 Ie efe a anfonodd ei
faethau, ac a'u gwasgarodd
hwynt; ac a faethodd ei fe-
llt. ac a'i gorchfygodd hwynt.

15 Gwaelodion y dyfro-
edda welwyd, a seiliau y
byd a ddinoethwyd; gan dy-
gerydd di o Arglwydd, a ch-
an chwŷthad anadl dy fro-
enau.

16 Anfonodd oddi uchod,
cymmerodd fi, tynnodd fi

allan o ddyfroedd lawer.

17 Efe a'm gwaredodd o-
ddiwrth fy ngelyn cadarn, a
rhag fy nghaseion: canys
yr oeddynt yn drêch na mi.

18 Achubasant fy mlaen
yn nydd fy ngofid; ond yr
Arglwydd oedd gynhaliad
i mi.

19 Dûg fi helyd i eheng-
der, gwaredodd fi: canys
ymhoftodd ynof.

20 Yr Arglwydd a'm go-
brwyodd ynôl fy nghyfiaw-
nder; ynôl glendid fy nwy-
lo y talodd efe i mi.

21 Canys cedwais ffyrdd
yr Arglwydd; ac ni chili-
ais yn annwïol oddiwrth
fy Nw.

22 O herwydd ei holl fa-
rnedigaethau ef oedd ger
fy mron i: a'i ddedafau ni
fwriais oddiwrthaf.

23 Bum hefyd yn herffa-
ith gydag ef: ac ymgedw-
ais rhag fy anwiredd.

24 A'r Arglwydd a'm go-
brwyodd ynôl fy nghyfiaw-
nder; ynôl purdeb fy nwy-
lo, o flaen ei lygaidd ef.

25 A'r trugarog y gwnei
drugaredd: a'r gŵr perff-
aith y gwnei herffeithrwydd.

26 A'r glân y gwnei len-
did: ac a'r cyndyn yr ym-
gyndynni.

27 Canys ti a waredi y
bobl gyftuddiedig; ond ti a
oftyngi

ostfyngi olygon uchel.

28 Oherwydd ti a oleui
fy nghanawyll; yr Arglwydd
fy Nuw a lewyrcha fy nhy-
willwch.

29 Oblegid ynot ti y rh-
odiais trwy fyddyn: ac yn
fy Nuw y llemais dros fôr.

30 Duw fydd berffaith ei
ffordd, gair yr Arglwydd
fydd wedi ei buro; tarian
yw efe i bawb a ymddiried.
ant ynddo.

31 Canys pwý fydd Duw
heb law yr Arglwydd? a
phwy fydd graig ond ein
Duw ni?

32 Duw sy'n fy ngwreg-
yflu a nerth, ac yn gwneu-
thur fy ffordd yn berffaith.

33 Gosod y mae efe fy
nhraed, fel traed ewigod;
ac ar uchelfannau i'm se-
fydla.

34 Efe fy yn dysgu fy nw-
ylo i ryfel: fel y dryllir bŵ-
a dŵr yn fy mreichiau.

35 rhoddaist hefyd i mi
darian dy iechydwriaeth,
a'th ddeheu law a'm cynh-
aliodd, a'th fwynder a'm
lluosogodd.

36 Ehengaist fy ngherdd-
ediad tanaf; fel na lithrodd
fy nhraed.

37 Erldiaais fy ngelynion
ac a'u goddiweddaais; ac ni
ddychwelais nes eu difa hw-
ynt.

38 Archollais hwy, fel
na allent godi; syrthiafant
dan fy nhraed.

39 Canys gwregylaist fi
a nerth i ryfel; darostyng-
aist tanaf y rhai a ymgod-
odd i'm herbyn.

40 Rhoddaist hefyd i mi
warrau fy ngelynion; fel y
difethwn fy nghafaelon.

41 Gwaeddafant, ond nid
oedd achubodd; sef ar yr
Arglwydd, ond nid ateb-
odd efe hwynt.

42 Maluriais hwynt hef-
yd fel llŵch o flaen y gw-
ynt; tessais hwynt allan
megis tom yr heolydd.

43 a Gwaredaist fi rhag
cynhennau y bobl, gosodaist
fi yn ben cenhedloedd; po-
bl nid adnabŵm a'm gwala-
naethant.

44 Pan glywant am dan-
af, ufuddhant i mi: meibi-
on cleithr a gymmerant ar-
nynt ymddarostwng i mi.

45 Meibion cleithr a ba-
llant, ac a ddychrynant all-
an o'u dirgel tannau.

46 Byw iw'r Arglwydd,
a bendithier fy nghraig; a
derchafser Duw fy iechydw-
riaeth.

47 Duw fydd yn rhoddi i
mi allu ymddial; ac a dda-
rostwng y bobloedd tanaf.

48 Efe fydd yn fy ngwa-
red oddiwrth fy ngelynion,
ie

Dydd y mis iv.

Psalman.

Dydd y mis iv.

ie ti a'm derohesi uwchlaw
y rhai a gyfodant i'm her-
yn, achubais i fi rhag y gwr
trows.

49 Am hynny y mofian-
naf di o Arglwydd, ym mh-
lith y cenhedloedd, ac y ca-
naf i'th enw.

50 Efe sydd yn gwneuth-
ur mawr ymwared iw fren-
in, ac yn gwneuthur trug-
aredd iw eneiniog. i Dda-
ydd, ac iw had ei byth.

BOREUOL WEDDI

Psalms 19

Y Nefoedd sy yn datcan
gogoniant Duw; a'r
ffurfafen sy yn mynegi gw-
aith ei ddwyllaw ef.

2 Dydd i ddydd draetha
ymadrodd: a nos i nos a
ddengys wybodaeth.

3 Nid oes iaith nag yma-
adrodd, lle ni chlybuwyd
eu lleferydd hwynt.

4 Eu llinin aeth drwy'r
holl ddaiar; a'i geiriau hyd
eithafodd y byd; i'r haul
y gosododd efe babell yn
dynt.

5 Yr hwn sydd fel gwr
priod yn dyfod allan o'i sta-
tell; ac a ymlawenha fel
cawr i redeg gyrfa.

6 O eithaf y Nefoedd y
mae ei fynediad ef allan. a'i
amgylchiad hyd eu beithaf-
oedd hwynt, ac nid ymgudd

dim oddiwrth ei wrës ef.

7 Cyfraith yr Arglwydd
sydd berffaith, yn troi yr e-
naid; tyftiolaeth yr Arglw-
ydd sydd ffeer, ac yn gwn-
euthur y gwirionyn ddoeth

8 Deddfau yr Arglwydd
sydd uniawn yn llawenhau
y galon; gorchymyn yr
Arglwydd sydd bur, yn gol-
uo y llygaid.

9 Oſn yr Arglwydd sydd
lan yn parhau yn dragw-
ydd; barnau'r Arglwydd
ydynt wirionedd, cyfiawn
ydynt i gyd.

10 Mwy dymunol ynt nag
aur, ie nag aur coeth lawer,
melusach befyd na'r mel, ac
na dŷferiad diliau mel.

11 ynddynt hwy befyd y
rhybuddir dy was; o'u ca-
dw y mae gwobr lawer.

12 Pwy a ddeall ei gam-
weddu? glanha fi oddiwr-
th fy meiau cuddiedig.

13 Attal befyd dy was o-
ddiwrth bechodau rhagfug,
na arglwyddiaethant arnaf,
yna i'm perffeithir, ac i'm
glanheir, oddiwrth anwir-
edd lawer.

14 Bydded ymadroddion
sy ngenau, a myfyrdod sy
nghalon, yn gymmeradwy
ger dy fron o Arglwydd, sy
nghraig, a'm prynwr.

Psalms

Psalms 20.

GWrandawed yr Arglwydd arnat yn nŷdd cyfyngder; enw Duw Jacob a'th ddeffynno.

2 Anfoned i ti gymorth o'r cyffegr; a nerthed di o Sion.

3 Cofied dy holl offrymmau; a bydded *folon* i'th boeth offrw. *Selah.*

4 Rhoddod i ti wrth fôdd dy galon; a chyflawned dy holl gyngor.

5 Gorfoleddwn yn dy iechydwriaeth di; a derchafwn *faner* yn enw ein Duw. cyflawned yr Arglwydd dy holl ddymuniadau.

6 Yr awrhon y gwn y gwared yr Arglwydd ei eni niog, *efe* a wrendy arno o *Nesoeidd ei sancteiddrwydd*, yn nerth iechyd ei ddeheulaw *ef*.

7 Ymddiried rhai mewn Cerbybau, a rhai mewn meirch; ond nyni a gofiwn enw yr Arglwydd ein Duw.

8 Hwya gwŷmpasant, ac a syrthiant; ond nyni a gyfodasom, ac a *safasom*.

9 Achub Arglwydd; gwrandawed y Brenin arnom, yn y dŷdd y *llefom*.

Psalms 21.

ARglwydd yn dy nerth y llawenycha y brenin; ac yn dy iechydwriaeth di,

mor ddirfawr yr *ymbysfryda*.

2 Deifyfiad ei galon a rodddaist iddo; a dymuniad ei *wesufau* ni's gomeddaist.

3 Canys achubast ei flanen *ef* a bendithion daioni; golodaist ar ei ben *ef* goron o aur coeth.

4 Gofynnodd oes gennit, a rhoddast iddo; ie hir oes, byth, ac yn dragywydd.

5 Mawr yw ei ogoniant yn dy iechydwriaeth; golodaist arno ogoniant a phrydferthweh.

6 Canys gwnaethost *ef* yn *fendithion* yn dragywyddol, llawenychaist *ef* a llawenydd, a'th wyneb pryd.

7 O herwydd bôd y brenin yn ymddiried yn yr Arglwydd, a thrwy drugaredd y Goruchaf, nid ysgogir *ef*.

8 Dy law a gaiff *asael* ar dy holl elynion; dy ddeheu law a gaiff *asael* ar dy gaseion.

9 Ti a'u gwnei hwynt *fel* ffwrn danllyd yn amler dy lid; yr Arglwydd yn ei ddi-gllonedd a'u llwng hwynt, a'r tân a'u hyfla hwynt.

10 Eu ffrwyth hwynt a ddinisti di oddiar y ddaiar, a'u hâd o blith meiblon dynion.

11 Canys bwriadasant ddrwg i'th erbyn; meddyliasant amcan, heb allu o honynt ei gwblhau.

Dydd y mis fu.

Psalm.

Dydd y mis fu.

12 Am hynny y gwneir i-
ddynt droi eu cefneu; ar dy
linynnau y parodtoi di fae.
thau yn erbyn eu *bwynebau*.

13 Ymddercha Arglw-
ydd yn dy nerth; canwn, a
chanmolwn dy gadernid.

Prydnawnol weddi.

Psalm 22.

FY Nuw, fy Nuw, paham
i'm gwrthodaist, paham
yr ydwyt mor bell oddiwrth
fy iechydwriaeth, a geiriau
fy llefain

2 Fy Nuw, *llefain* yr yd-
wyf y dydd, ac ni wrande-
wi; y nös *befyd*, ac nid oes
osteg i mi.

3 Ond tydi wyt sanetaidd.
o dydi yr hwn wyt yn *cysa-*
neddu ymmoliant Israel.

4 Ein tadau a obeithiaf-
ant ynot; gobeithiafant, a
gwaredaist hwynt.

5 Arnat ti y *llefasant*, ac
achubwyd hwynt; ynot yr
ymddiriedasant, ac ni's gwr-
adwyddwyd hwynt.

6 A minneu *prif ydwyf*,
ac nid gwr; gwarthrudd
dynion, a dirmyg y bobl.

7 Pawb ar a'm gwelant
a'm gwatwarant; llaefant
west, yscydwant ben, gan
ddwedyd.

8 Ymddiriedodd yn yr
Arglwydd, gwareded ef, a
chubed ef, gan ei fod yn dda
ganddo.

9 Canys tra'm tynnaist
o'r groth; gwnaethost i mi
obeithio pan oeddwn ar fr-
onau fy mam.

10 Arnat ti i'm bwriwyd
o'r bru; o groth fy mam fy
Nuw ydwyt.

11 Nac ymbellha oddiwr-
thi, o herwydd *cysfyngder*
fydd agos; canys nid oes
cynnorthwy-wr.

12 Feirw lawera'm cyl-
chynasant; gwrdd deirw
Basan a'm hamgylchasant.

13 Agorasant *arnaf* eu
genau; fel llew rheibus a
rhuadwy.

14 Fel dwfr i'm tywallt-
wyd, a'm hescyrn oll a ym-
wahanasant; fy nghalon
fydd fel cŵyr, hi a doddodd
ynghanol fy *amberfedd*.

15 Fy nerth a wywodd
fel pridd-lestr, a'm *tasod* a
lynodd wrth dafnod fy nge-
nau; ac i lwch angeu i'm
dygaist.

16 Canys cŵn a'm cylch-
ynasant, *cynulleidfa* y dry-
gionns a'm hamgylchasant,
trywanasant fy nwyllaw a'm
traed.

17 Gallaf gyfrif fy holl e-
escyrn; y maent yn tremio,
ac yn edrych arnaf.

18 Y maent yn rhannu
fy nillad yn eu mysg; ac ar
fy ngwisc yn bwrw coelbren.

19 Ond tydi Arglwydd
nag

nag ymbellha : sy nghader-
nid bryflia i'm cynorthwyo

20 Gwared fy enaid rhag
y'cledid ; fy unig enaid o
feddiant y cy.

21 Achub fi rhag safn y
llew : canys o blith cyrn un-
icorniaid i'm gwrandewiaist.

22 Mynegaf dy enw i'm
brodyr ; ynganot y gyn-
nulleidia i'th solaf.

23 Y rhai fy yn ofni'r
Arglwjdd, molwch ef holl
hâd Jacob, gogoneddwch ef
a holl hâd Israel, ofnwch ef

24 Canys ni ddirmygodd,
ac ni ffeiddiodd gyftudd y
tlawd, ac ni chuddiodd ei
wŷneb rhagddo : ond pan
lefodd *efe* arno, *efe* a wra-
ndawodd.

25 Fy mawl fydd o hon-
ot ti yn y gynnulleidia fawr,
fy addunedau a dalaf ger
bron y rhai a'i hofnant *ef*.

26 Y tlodion a fwjdtant
ac a ddiwellir, y rhai a gei-
fiant yr Arglwjdd a'i mol-
iannant *ef* : eich calon fydd
byw yn dragywjdd.

27 Holl derfynau y dda-
iar a gofiant, ac a droant at
yr Arglwjdd, a holl dylw-
ythau y cenhedloedd a add-
olant ger dy fron di.

28 Canys eiddo'r Argl-
wjdd yw'r deyrnas : ac *efe*
fydd yn llywodraethu ym
mhlith y cenhedloedd.

29 Yr holl rai breifion
ar y ddalar a fwjdtant, ac a
addolant ; y rhai a ddesy-
nant i'r llwch a ymgrym-
mant ger ei fron *ef* ; ac nid
oes neb a all gadw yn fyw
ei enaid ei hun.

30 Eu hâd a'i gwasana-
etha *ef* ; cyfrifir *ef* i'r Arg-
lwjdd yn genhedlaeth.

31 Deuant, ac adroddant
ei gyfiawnder *ef* i'r bobl a
enir ; mae *ef* a wnaeth hyn

Psalm 23.

YR Arglwjdd yw fy mu-
gail ; ni bydd eifieu ar-
nat.

2 Efe a wna i'm orwedd
mewn porfeydd gwelltog ;
efe a'm tywys ger llaw y
dyfroedd tawel.

3 Efe a ddychwel fy en-
aid, *efe* a'm harwain ar hŷd
llwŷbrau cyfiawnder, er
mwyn ei enw.

4 Ie pe rhodiwn ar hŷd
glynn cyscod angeu, nid of-
naf niwed ; canys yr wyt ti
gyda mi, dy wialen a'th ffon
a'm cyflurant.

5 Tia arlwyi ford ger fy
mron, yngwydd fy ngwrth-
wŷnebwyr ; iriaist fy mhen
ag olw, fy phiol fydd lawn

6 Daioni, a thrugaredd
yn ddiau a'm canlynant, oll
ddyddiau fy mywjdd ; a phr-
esswyliaf yn nhy'r Arglw-
jdd yn dragywydd

T

Boreuol

BOREUOL WEDDI.

Psalms 24.

Eiddo yr Arglwydd i y dda-
iar, a'i chytiawnder: y
byd, ac a bresswylia ynddo.

2 Canys efe a'i seiliodd
ar y moroedd; ac a'i siccr-
haodd ar yr afonydd,

3 Pwŷ a efcyn i fynŷdd
yr Arglwydd? a phwŷ a
faif yn ei lê sanctaidd ef?

4 Y glân ei ddwylo, a'r
pŵr ei galon; yr hwn ni
dderchafodd ei feddwl at
wagedd, ac ni thyngodd i
dwŷllo.

5 Efe a dderbŷn fendith
gan yr Arglwydd, a chyfi-
awnder gan Dduw ei iech-
ydwrïaeth.

6 Dymma genhedlaeth y
rhai a'i ceisiant ef: y rhai a
geisiant dy wŷneb di o Jacob

7 O bŷrth, dercheifwch
eich pennau, ac ymdderch-
efwch ddrysau tragywyddol;
a brenin y gogoniant a ddaw
i mewn.

8 Pwŷ ŷw brenin y gog-
oniant hwn? yr Arglwydd
nerthol a chadarn; yr Arg-
lwydd cadarn mewn rhyfel.

9 O bŷrth, dercheifwch
eich pennau, ac ymdderch-
efwch ddrysau tragywydd-
ol, a brenin y gogoniant a
ddaw i mewn.

10 Pwŷ ŷw brenin y go-
goniant hwn? Arglwydd y

lluocdd, efe ŷw brenin y
gogoniant. Selab.

Psalms 25.

ATtatt i o Arglwydd, y
derchafaf fy enaid.

2 O fy Nuw, ynot ti'r
ymddiriedais, na'm gwrad-
wydder; na orfoledded fy
ngelynyon arnaf.

3 Ie na wradwydder neb
ŷydd yn disgwyl wrthit ti;
gwradwydder y rhai a dro-
ffeddant heb achos.

4 Pâr i mi wybod dy
ffŷrdd o Arglwydd: dŷlg i
mi dy lwybrau.

5 Tywŷs fi yn dy wirion-
edd, a dŷlg fi; Canys ti ŷw
Duw fy iechydwrïaeth, wr-
thit ti y disgwyliaf ar hŷd
y dŷdd.

6 Cofia Arglwydd dy do-
ffurïaethau, a'th drugare-
ddau; Canys erioed y ma-
ent hwŷ.

7 Na Chofia bechodau fy
ieuengŷtid, na'm camwedd-
au; ynol dy drugaredd me-
ddwl di am danaf, er mwyn
dy ddaioni Arglwydd.

8 Dâ ac uniawn ŷw yr
Arglwydd; o herwŷdd hy-
ny y dŷlg efe bechadurïad
yn y ffordd.

9 Y rhai llariaidd a hyff-
ordda efe mewn barn; a'i
ffordd a ddŷc efe i'r rhai
goffyngedig.

10 Holl lwybrau'r Arg-
lwydd

lwýdd ydynt drugaredd, a gwirionedd, i'r rhai a gadwant ei gyfammod, a'i dyffiolaethau ef.

11 Er mywn dy enw, Arglwýdd, maddeu fy anwired; canys mawr yw.

12 Pa wr yw efe sy'n ofni yr Arglwýdd? efe a'i dylgelyfyn y ffordd a ddewiso.

13 Ei enaid efa crys mewn daioni; a'i hâd a etifedda y ddaiar.

14 Dirgelwch yr Arglwýdd sy gyda'r rhai a'i hofnantes; a'i gyfammod hefyd, i'w cyfarwýddo hwynt.

15 Fy llygaid fydd yn wastad ar yr Arglwýdd: canys efe a ddwg fy nhraed allan o'r rhwyd.

16 Trô attaf, a thrugarha wrthif; canys unig, a thlawd ydwýf.

17 Gofidiau fy nghalon a helaethwýd; dwg di fi allan o'm cyfyngderau.

18 Gwel fy nghystudd, a'm helbul; a maddeu fy holl bechodau.

19 Edrych ar fy ngelyniôn, canys amhaesant; a chafineb traws hefyd i'm cassauasant.

20 Cadw fy enaid, ac achub fi; na'm gwradwýdder, canys ymddiriedias ynot.

21 Cadwed perffeithrwydd, ac uniondeb fi, canys

yr wýfyn disgwyl wrthit.

22 O Dduw, gwared Iffrael o'i holl gyfyngderau.

Psalms 26

Barn fi Arglwýdd, canys rhodiais yn fy mherff-eithrwydd, ymddiriedais hefyd yn yr Arglwýdd, am hynny ni lithraf.

2 Hela fi Arglwýdd, a phrawf fi; chwilia fy arenau, a'm calon.

3 Canys dy drugaredd fydd o flaen fy llygaid; ac mîa rodiais yn dy wirionedd.

4 Nid eisteddais gyda dynion coegion, a chyda'r rhai trofau nid af.

5 Casseais gynulleidfa y drygionus; a chyda'r annuwollion nid eisteddaf.

6 Golchaf fy nwylo mewn diniweidrwydd; a thallor o Arglwýdd, a amgylchynaf.

7 I gyhoeddi a llêf clodforedd, ac i fynegi dy holl ryfeddodau.

8 Arglwýdd, hoffais drigtan dy dŷ; a lle preswylfa dy ogoniant.

9 Na chafael fy enaid gyda phechaduriaid; na'm bywyd gyda dynion gwaedlyd.

10 Y rhai y moe scelerder yn eu dwylo, a'i deheu law yn llawn gwobrau.

11 Eithr mi a rodias yn fy mherffeithrwydd; gwa-

Dydd y mis v.

Psalmau.

Dydd y mis v.

red fi, a thrugarha wrthif.

12 Fy nhroed fydd yn sefyll ar yr union; yn y cynulleidfaoedd i'th fendithi. afo Arglwydd,

Prydnawol Weddi

Psalms 27.

YR Arglwydd yw fy ngoleuni, a'm hiechydwrriaeth, rhag pwy yr ofnaf? yr Arglwydd yw nerth fy mywyd, rhag pwy y dychrynaf?

2 Pan neffodd y rhai drygionus, sef fy ngwrthwyneb-wyr, a'm gelynion i'm herbyn, i fwyda fy ngnhawd; hwy a dramgwyddasant, ac a syrthiasant.

3 Pe gwersyllen llw i'm herbyn, nid ofna fy nghalon; pe cyfodeu cad i'm herbyn, yn hynmi a fyddaf hyderus.

4 Un pêth a ddeisyfais i gan yr Arglwydd, hynny a geisias, sef caffel trigo yn nhy'r Arglwydd holl ddyddiau fy mywyd; i edrych ar brydferthwch yr Arglwydd, ac i ymosyn yn ei Deml.

5 Canys yn y dydd blin i'm cuddia o fewn ei babel, yn nirgelfa ei babel i'm cuddia, ar graig i'm cyfyd i.

6 Ac yn awr y dercha efe fy mhen goruwch fy ngelynion o'm hamgylch, am

hynny'r aberthaf yn ei babel ef ebyrth gorfoledd; canaf, ie canmolaf yr Arglwydd.

7 Clŵw o Arglwydd fy lleferydd pan lefwyf, trugarha befyd wrthif, a gwrando arnaf.

8 Pan ddywedaist, ceisfych fy wyneb, fy nghalon a ddywedodd wrthit, dy wyned a geisias, o Arglwydd.

9 Na chuddia dy wyneb oddiwrthif, na fwrw ynaith dy was mewn soriant, fy nghymmorth fyost; na dd fi, ac na wrthod fi, o Dduw fy iechydgrïaeth.

10 Pan yw fy nhad, a'm mam yn fy ngwrthod; yr Arglwydd a'm derbyn.

11 Dylg i mi dy ffordd Arglwydd; ac arwain fi ar hyd llwybrau uniondeb, o herwydd fy ngelynion.

12 Na ddyro fi i fynni e; wyllys fy ngelynion; canys gau dystion, a rhai a adroddant drawter a gyfodasant i'm herbyn.

13 Dyffygiaswn, pe na chredaswn weled dajoni'r Arglwydd, yn nhir y rhai byw.

14 Disgwyl wrth yr Arglwydd, ymwrola, ac efe a nertha dy galon; disgwyl meddaf wrth yr Arglwydd.

Psalms

Psalm 28.

ARnat ti Arglwydd y
Agwaeddaf, fy nghraig
na ddifftawf wrthif; rhag
o thewî wrthif, i'm fôd yn
gyffelyb i rai yn deiscyn i'r
pwll.

2 Erglyw lëf fy ymbil,
pan waeddwyf abnat; pan
dderchafwyf fy nwylo tuag
at dy gafell sanctaidd.

3 Na thynn fi gyda'r an-
nuwolion, a chîda gweith-
redwîr anwiredd, y rhai a
lefarant heddwch wrth eu
cymmydogion, a drwg yn
eu calon.

4 Dyro iddynt ynol eu
gweithred, ac ynôl dry-
gioni eu dychymmygion,
dyro iddynt ynol gweithre-
doedd eu dwylo; tâl iddynt
eu haeddedigaeth.

5 Am nad ystyriant wei-
thredoedd yr Arglwydd, na
gwaith ei ddwylo ef, y din-
istria efe hwynt, ac nis ad-
eilada hwynt.

6 Bendigedig fyddo'r Ar-
glwydd; canys elybu lëf fy
ngweddïau.

7 Yr Arglwydd fyw fy
nerth am tarian, ynddo ef
yr ymddiriedodd fynghalon,
ac myfi a gynnorthwywyd:
o herwydd hyn y llaweny-
chodd fy nghalon, ac ar fy
nghân y clodforaf ef.

8 Yr Arglwydd fydd ne-

rth i'r cyfryw rai, a chade-
rnid iechydwrïaeth ei en-
einiog yw efe.

9 Cadw dy bobl, a ben-
dithia dy etifeddiaeth; por-
tha hwynt hefyd, a dereha
hwynt yn dragywydd.

Psalm 29.

Moeswch i'r Arglwydd
chwi feibion cedyrn-
moeswch i'r Arglwydd og-
oniant, a nerth.

2 Moeswch i'r Arglwydd
ogoniant ei enw; addolwch
yr Arglwydd ym mhrydfer-
thwch ei sancteiddrwydd.

3 Llëf yr Arglwydd fydd
ar y dyfroedd, Duw y gog-
oniant a darana; yr Argl-
wydd fydd ar y dyfroedd
mawrion.

4 Llëf yr Arglwydd fy me-
wn grym, llëf yr Arglwydd
fy mewn prydferthwch.

5 Llëf yr Arglwydd fy yn
drylllo y cedr-wydd, ie dry-
llia'r Arglwydd gedr-wydd
Libanus.

6 Efe a wna iddynt lam-
mu fel llô; Libanus a Syr-
ion fel llwdn Unicorn.

7 Llëf yr Arglwydd a wa-
scara y fflammau tân.

8 Llëf yr Arglwydd a wna
i'r anialwch grynu: yr Ar-
glwydd a wna i anialwch
Cades grynu.

9 Llëf yr Arglwydd a
wna i'r ewigod lydnu, ac a
ddino-

ddinoetha y coedydd; ac yn ei Deml, pawb a draetha ei ogoniant *ef*.

10 Yr Arglwydd fydd yn eistedd ar y llifeiriant, ie yr Arglwydd a eistedd yn Frenin yn dragywydd.

11 Yr Arglwydd a ddyru nerth iw bobl; yr Arglwydd a fendithia ei bobl a thagneddyf.

BOREUOL WEDDI.

Psalms 30.

MAwrygaf di o Arglwydd, canys derchefaist fi, ac ni lawenheiaist fy ngelynion o'm plegit.

2 Arglwydd *fy* Nuw. *llefais* arnat; a thitheu a'm hiachêaist.

3 Arglwydd derchefaist *fy* enaid o'r bedd, cedwaist fi yn *fyw*, rhag descyn o *bonof* i'r pwll.

4 Cenwch i'r Arglwydd ei sainet *ef*; a chlodforwch wrth goffadwriaeth ei sancteaddrwydd *ef*.

5 Canys ennud *fechan* y bydd yn ei lid, yn ei fodlonrwydd y mae bywyd; tros brÿd-nawn yr crys gwylafain, acerbyn y boreu y bydd gorfoledd.

6 A mi a ddywedais yn *fy* llwyddiant, ni'm syflir yn dragywydd.

7 O'th ddaioni Arglwydd, y gosodaist gryfder yn *fy*

mynÿdd; cuddiaist dy wyneb, a bum helbulus.

8 Arnat ti Arglwydd y lletais; ac ar yr Arglwydd yr ymbiliais.

9 Pa fudd fydd yn *fy* ngwaed pan *dde*scynnwyf i'r nos? a glodfora y llwch di? a *fy* nega efe dy wirionedd?

10 Clyw Arglwydd, a thrugarha wrthit; Arglwydd bydd gynnorthwywr i mi.

11 Troist *fy* ngalar yn llawenydd i mi; dioscaist fytachwilc, a gwregysaist fi a llawenydd.

12 Fely cano syngogoniant i ti, ac na thawo; o Arglwydd *fy* Nuw, yn dragywyddol i'th foliannaf.

Psalms 31.

YNot ti Arglwydd yr ymddiriedais, na'm gwra-dwydder yn dragywydd; gwared fi yn dy gyfiawnder.

2 Gogwydda dy glust *artaf*, gwared fi ar *frys*; bydd i mi yn graig gadarn, yn dy amddiffyn. i'm cadw.

3 Canys *fy* nghraig a'm castell ydwyt, gan hynny er mwyn dy enw, tywys fi, ac arwain fi.

4 Tynn fi allan o'r rhwyd a guddiafant i mi; canys ti yw *fy* nerth.

5 I'th law y gorchymynaf *fy* yspryd; gwaredaist fi o Arglwydd *Pduw* y gwirionedd.

6 Cateais

6 Caeais y rhai sy yn dal
ar ofer-wagedd: minneu a
obithiaf yn yr Arglwydd.

7 Ym lawenhâf, ac ymh-
yfydas yn dy drugaredd:
canys gwelaist fy adfyd, ad-
nabuoist fy enaid mewn cy-
fyngderau.

8 Ac ni warchealif fi yn
llaw y gelyn, onid gosodaist
fy nhraed mewn ehangder.

9 Trugarhâ wrthif Arg-
lwydd, canys cyfing iŵ ar-
nat; dadwinodd fy llygad
gan ofid, ie fy enaid, a'm bol

10 Canys fy mywyda ba-
llodd gan ofid, a'm blyn-
dioedd gan ochain; fy he-
rth a ballodd o herwydd fy
anwired, a'm hescyrn a
bydrasant.

11 Yn warthrudd yr yd-
wys ym mylg fy boll elyni-
on, a hymny yn ddirfawr y-
mylc fy nghymmydogton:
ac yn ddychryn i'r rhai a'm
hadwaenant; y rhai a'm
gwelent allan, a gilyent o-
ddiwrthif.

12 Anghosiwyd fi fel un
marw allan o feddwl, yr yd-
wys fel llestr methiedig.

13 Canys clywais ogan
llaweroedd, dychryn oedd o
bôb parth; pan gŷd-ymgy-
nghorasant yn fy erbyn y
bwriadasant fy nieneidio.

14 Ond mi a obeithiais y-
not ti Arglwydd, dywedais,

fy Nuw ydwyt.

15 Yn dy law di mae fy
amserau; gwared fi o law
fy ngelysion, ac oddiwrth
fy erlidwyr.

16 Llewyrcha dy wyneb
ar dy wâs: achub fi er mw-
yn dy drugaredd.

17 Arglwydd na wradw-
ydder fi, canys gelwais ar-
nat; gwradwydder yr an-
nuwolion, torrer hwynt i'r
bêdd.

18 Gosteger y gwefusau
celwyddog, y rhai a ddywe-
dant yn galed drwy falch-
der a dyfstrwch yn erbyn
y cyfiawn.

19 Mor fawr yw dy dda-
ioni a roddaist i gadw i'r
fawl a th ofnant; ac a wn-
aethost i'r rhai a ymddiri-
edant ynot, ger bron mei-
bion dynion!

20 Cuddi hwynt yn nir-
gelfa dy wyneb, rhag bal-
chder dynion; cuddi hwynt
mewn pabell, rhag cynnen
tasodau.

21 Bendigedig fyddo'r Ar-
glwydd, canys dangosodd yn
rhyfedd ei garedigrwydd i
mi, mewn dinas gadarn.

22 Canys mi a ddywed-
ais yn fy ffrwst, se'm bwri-
wyd allan o'th olwg; er hy-
nŷ ti a wrandewalist lais fy
ngweddiau, pan lefais arnat

23 Cerwch yr Arglwydd

ei holl Sainc ef; yr Arglwŷdd a geldw y ffyddloniaid, ac a dâl yn helaeth i'r neb a wna falchder.

24 Ymwrôlwch, ac efe a gryfba eich calon; chwy-chwi oll y rhai ydych yn gobeithio yn yr Arglwŷdd.

Prydnawnol Weddi.

Psalms 32.

Gwyn ei fyd y neb y maddewŷd ei drosedd; ac y cuddwyd ei bechod

2 Gwyn ei fyd y dyn ni chyfrif yr Arglwŷdd iddo anwiredd; ac ni bo dichell yn ei Yspryd.

3 Tra y tewais, benelddiodd fy escyrn, gan fy rhwad ar hyd y dydd.

4 Canys trymhâodd dy law arnaf ddydd a nos; fy i'rder a drowyd yn lychder haf.

5 Addefais fy mhechod wrthit, a'm hanwiredd ni chuddiais; dywedais, cyffeflas yn fy erbyn fy hun fy anwireddau i'r Arglwŷdd; a thi a faddenaist anwiredd fy mhechod.

6 Am hyn y gweddia pob duwiol arhet ti yn yr amser i'th gefir; yn ddiau yn liffeiriant dyfroedd mawrion, ni chânt nessau atto ef.

7 Ti ydwyt loches i mi; cedwi fi rhag ing: amgyl-

chyni fi a chaniadau ymwared.

8 Cyfarwyddaf di, a dysc-af di yn y ffordd yr elech, am llygad arnat i'th gynghoraf

9 Na fyddwch fel march, neu fûl, heb ddeall, yr hwn y mae rhaid attal ei ên a genfa ac a ffrwyn, rhag ei ddinesau attat.

10 Gofidiau lawer fydd i'r annuwiol, ond y neb a ymddiriedo yn yr Arglwŷdd trugaredd a'i cylchyna ef.

11 Y rhai cyfiawn, bydd- wch lawen a hyfryd yn yr Arglwŷdd; a'r rhai uniawn o galon oll, cenwch yn llafar

Psalms 33.

YMlawenhêwch y rhai cyfiawn, yn yr Arglwŷdd; i rhai uniawn gwedd- us yw mawl.

2 Molwch yr Arglwŷdd ar delŷn; cênwch iddo ar nabl, ag ar declant.

3 Cênwch iddo ganiad newydd; cênwch yn gerdd- gar yn soniarus.

4 Canys uniawn yw gair yr Arglwŷdd; a'i holl wei- thredoedd a wnaeth mewn ffyddiondeb.

5 Efe a gar gyflawnder, a barn; o drugaredd yr Ar- glwŷdd y mae y ddaiar yn gyflawn.

6 Trwy air yr Arglwŷdd y gwnaethpwydd y nefoedd; a'u

a'u holl luoedd hwy trwy
yspryd ei enau ef.

7 Casclu y mae ef ddyf-
roedd y môr ynghyd, meg-
is pentwr: y mae yn rho-
ddi y dyfnderoedd mewn
tryfforau.

8 Ofned yr holl ddaiar yr
Arglwydd; holl drigolion
y byd arswydaat ef.

9 Canys efe a ddywedodd
ac felly y bu; efe a orchy-
mynodd, a hynny a safodd.

10 Yr Arglwydd sydd yn
diddymu cyngor y cen-
hedloedd; y mae efe yn di-
ddymu amcanion pobloedd.

11 Cyngor yr Arglwydd
a saif yn dragywydd; me-
ddylliau ei galon o genhe-
dlaeth i genhedlaeth.

12 Gwyn ei fyd y gene-
dl y mae yr Arglwydd yn
Dduw iddi; a'r bobl a dde-
tholes efe yn eifeddlaeth
iddo ei hun,

13 Yr Arglwydd sy'n ed-
rych i lawr o'r Nefoedd; y
mae yn gweled holl feibion
dynion.

14 O bresswyl ei drigfa
yr edrych efe ar holl drig-
olion y ddaiar.

15 Efe a gyd-luniodd eu
calon hwynt; efe a ddeall eu
holl weithredoedd.

16 Ni waredir brenin gan
liaws llus; ni ddiangc cad-
arn drwy ei fawr gryfder.

17 Pêth ofer fyw march i
ymwared; ac ni achub efe
neb drwy ei fawr grytler.

18 Wele y mae llygad yr
Arglwydd ar y rhai a'i hof-
nantes; sef ar y rhai a ob-
eithiant yn ei drugaredd ef.

19 I waredu eu henaid
rhag anghydwyl; ac i w cadw
yn fyw yn amser newyn.

20 Ein henaid sydd yn
disgwyl am yr Arglwydd;
efe yw ein porth a'n tarian.

21 Canys ynddo ef y lla-
wenycha ein calon; o her-
wydd i ni obeithio yn ei e-
nw sanctaidd ef.

22 Bydded dy drugaredd
Arglwydd arnom ni, megis
yr ydym yn ymddiried ynot.

Psalm 34.

BEndithiaf yr Arglwydd
bôb amser; ei tolliant
sydd yn fyngeneu yn wastad.

2 Yn yr Arglwydd y gor-
foledda fy enaid; y rhai go-
styngedig a glywant hyn,
ac a lawenychant.

3 Mawrygwch yr Argl-
wydd gyda mi; a chyd dd-
erchafwn ei enw ef.

4 Ceiliais yr Arglwydd,
ac efe a'm gwranda-wodd;
gwaredodd fi helyd o'm holl
osn.

5 Edrychasant arno, a
hwŷ a oleuwŷd; a'u hŷn-
ebau ni chywilyddiwyd.

6 Y tlawd hwn a lesodd,

a'r Arglwydd a'i clybu, ac a'i gwaredodd o'u holl dra-
llodau.

7 Angel yr Arglwydd a gastella o amgylch y rhai a'u hofnant ef, ac a'u gwa-
red hwynt.

8 Protwch a gwelwch mor dda yw'r Arglwydd; gwyn ei fyd y gŵr a ymdd-
iriedo ynddo.

9 Ofnwch yr Arglwydd ei sain ef; canys nid oes eisien ar y rhai a'i hofnant ef.

10 Y mae eisien, a new-
yn ar y llewod ieuainc, ond y sawl a geisiant yr Arglw-
ydd, ni bydd arnynt eisien dim daioni.

11 Deuwch blant, gwr. andewch arnaf; dysgaf i chwi ofn yr Arglwydd.

12 Pwy yw'r gŵr a chw-
ennych fywyd, aca gar hir ddyddian i weled daioni?

13 Cadw dy dafod rhag drwg; a'th wefusau rhag traethu twyll.

14 Cilia oddiwrth ddrwg a gwna dda; ymgais a th-
angneddyf, a dilyn hi.

15 Llygaid yr Arglwydd sydd ar y cyfiawn; a'i glus-
siau sydd yn agored i'w lle-
fain hwynt.

16 Wynneb yr Arglwydd sydd yn erbyn y rhai a wna
ddrwg: i dorri eu coffa o-
ddiar y ddaiar.

17 Y rhai cyfiawn a lef-
ant, a'r Arglwydd a glyw,
aca'u gwared o'u holl dra-
llodau.

18 Agos yw'r Arglwydd at y rhai drylliedig o galon,
ac efe a geidw y rhai briw-
edig o ytpryd.

19 Aml ddrygau a gaiff y
cyfiawn; ond yr Arglwydd
a'i gwared ef oddiwrth ynt oll.

20 Efe a geidw ei holl e-
scyrn ef, ni thorir un o ho-
nynt.

21 Drygioni a ladd yr a-
nuwiol; a'r rhai a gasant
y cyfiawn a anrheithir.

22 Yr Arglwydd a war-
ed eneidiau ei weision: a'r
rhai oll a ymddiriedant ya-
ddo ef, nid anrheithir hwynt.

BOREUOL WEDDI.

Psalms 35.

Dadleua fy nadl Arglw-
ydd yn erbyn y rhai a
ddadleuant i'm herbyn, ym-
ladd a'r rhai a ymladdant
a mi.

2 Ymasael yn y darian
a'r astalch, a chyfad i'm cy-
morth.

3 Dwgallan y waywffon,
ac argaua yn erbyn fy er-
lid-wyr: a dywed wrth fy e-
naid, myfi yw dy iechydw-
iaeth.

4 Cywilyddier, a gwrad-
wydder y rhai a geisiant fy
enaid;

enaid; ymchweler yn eu nwes fy hun.

hól a gwarthaer y sawl a
fwriadant fy nrygu.

5 Byddant fel us o flaen
y gwýnt; ac angel yr Ar-
glwydd yn eu herlid.

6 Bydd eu ffordd yn
dywyllwch, ac yn llithrigfa;
ac angel yr Arglwydd yn eu
hymlid.

7 Canys heb achos y cu-
ddiasant eu rhwýd i mi me-
wn pydew, yr hwn heb ach-
os a gloddiasant i'm henaid.

8 Dened arno ddestryw
ni wypo, ai rwýd yr hon a
guddiodd a'i dalio; syrthied
yn y diftryw hwnnw.

9 A llawenycha fy enaid
i yn yr Arglwydd; a hia y-
mhyfryda yn ei iechydwri-
aeth ef.

10 Fy holl escyrn a ddy-
wedant, o Arglwydd, pwý
sydd fel tydi yn gwaredu y
tlawd rhag yr hwn a fyddo
trêch nag ef; y truan hefyd
a'r tlawd, rhag y nèb a'u
hyspeilio.

11 Tystion gau a gysoda-
sant: holasant i mi yr hyn
nis gwn oddiwrtho.

12 Talasant i mi ddrwg
dros dda; i yspeilio fy enaid

13 A minnen pan glafy-
chent hwy, oeddw'n a'm gw-
lfe o sachlen. gofryngais fy
enaid ag ympryd; a'm gw-
eddia ddychwelodd i'm my-

14 Ymddyngais fel pe bu-
afeu'n gyfaill neu yn trawd
i mi: ymostyngais mewn
galar-witc, tel un yn galaru
am ei fam.

15 Ond ymlawenhasant
hwy yn fy adfyd, ac ymg-
afclasant: ymgafclodd efr-
yddion yn fy erbyn, ac nis
gwyddw; rhwygalant fi,
ac ni pheidient.

16 Ym mýsc y gwatwar-
wyr rhag-rithiol mewn gw-
leddoedd, yscyrnogasant eu
daned arnat.

17 Arglwydd, pa hýd yr
edrychi di ar hyn? gwared
fy enaid rhag eu ddestryw
hwýnt, fy unig enaid rhag
y llewod.

18 Mi a'th glodforaf yn
ygynulleidfa sawr: moli-
annaf di ym mhlich pobl
lawer.

19 Na lawenychant o'm
herwydd y rhai sydd elyni-
on i mi heb achos: y sawl
a'm casiant ynddi achos, nac
amneidiant a llygad.

20 Gan nad ymddiddan-
ant yn *dangnoddgus*: eithr
dychymygant eiriau dichell-
gar, yn erbyn y rhai llon-
ydd yn y tir.

21 Lledasant eu *safnau*-
arnaf, gan ddywedyd; Ha-
ha, gwelodd ein llygaid.

22 Gwelaisf hyn Arglw-
ydd

ydd. na thaw ditheu: nac
ymbella oddiworthyf. o Arg-
lwydd.

23 Cyfod a deffro i'm
barn. fel i'm dadl, fy Nuw.
am Harglwydd.

24 Barn fi Arglwydd fy
Nuw, yn dy gyfiawnder:
ac na lawenhant o'm plegit.

25 Na ddywedant yn eu
calon, o ein gwynfyd; na
ddywedant. llyngcafom ef.

26 Cywilyddier, a gwra-
dwydder hwy i gyd. y rhai
fy lawen am fy nrygfyd;
gwiscer a gwarth ac a chy-
wilydd, y rhai a ymfamryg-
ant i'm herbyn.

27 Caned a llawenyched
y rhai a hoffant fy nghyfi-
awnder, dywedant hefyd yn
waftad, mawryger yr Arg-
lwydd, yr hwn a gar lwydd-
ant ei was.

28 Fy nhafod inneu a le-
fara am dy gyfiawnder, a'th
foliant, ar hyd y dydd.

Psalms 36.

Y Mae anwiredd yr an-
nuwiol yn dywedyd o
fewn fy nghalon, nad oes ofn
Duw o flaen ei lygaid ef.

2 O herwydd ymwenhei-
thio y mae efe iddo ei hun.
yn ei olwg ei hunan, nes ca-
el ei anwiredd yn atcas.

3 Geiriau ei enau ydynt
anwiredd a thwyll; peidi-
odd a bod yn gall i wneu-
thur daioni.

4 Anwiredd a ddychym-
yg efiar ei welu, efe a'ige-
fyd ei hun ar ffordd nid yw
dda; nid ffridd ganddo ddr-
ygioni.

5 Dy drugaredd Arglw-
ydd fydd hyd y Nefoedd, a'th
wirionedd hyd y cymylau.

6 Fel mynyddoedd cedy-
rn y mae dy gyfiawnder,
dyfnder. mawr yw dy farne-
digaethau; dyn ac anifail a
gedwidi, Arglwydd.

7 Mor werthfawr yw dy
drugaredd o Dduw! am hy-
ny'r ymddiried meibion dy-
nion tan gylcod dy adenydd

8 Llawn ddigoni'r hwynt
a brasder dy dy; ac ag afon
dy hysfrydych y diodi hwynt.

9 Canys gyda thi y mae
ffynon y bywyd; yn dy o-
leuni di y gwelwn oleuni.

10 Estyn dy drugared.
i'r rhai a'th adwaenant, a'th
gyfiawnder i'r rhai uniawn
o galon.

11 Na ddeued troed bal-
chder i'm herbyn; na syfl-
ed llaw yr annuwiol fi.

12 Yno y syrthiodd gwe-
ithwyr anwiredd; gwithi-
yd hwynt i lawr, ac ni all-
ant gyfodi.

Prydnawol Weddi.

Psalms 37.

N Ag ymddigia o herwydd
y rhai drygionus ac na
chenfi.

chenfigenna wrth y rhai
a wnânt anwiredd.

2 Canys yn ebrwydd y
torrir hwynt i'r llawr fel
glas wellt, ac y gwywant
fel gwyrdd lyffiau.

3 Gobeithia yn yr Argl-
wydd, a gwna dda: felly y
trigt yn y tîr, a thi a borth
ir yn ddiau.

4 Ymddigrifa hefyd yn
yr Arglwydd, ac efe a ddy-
ru i ti ddymunfadau dygalon.

5 Treigla dy ffordd ar yr
Arglwydd, ac ymddiried yn-
ddo, ac efe a'i ddwg i ben.

6 Efe a ddwg allan dy
gyfiawnder fel y goleuni;
a'th farn fel hanner dydd.

7 Disfawa yn yr Arglw-
ydd, a disgwil wrtho. nac
ymddigla o herwydd yr hwn
a lwyddo ganddo ei ffordd,
wrth y gŵr fydd yn gwne-
uthur ei ddrwg amcankon.

8 Paid a digofaint, a gad
ymmaith gynddaredd: nac
ymddigia er dim i wneuth-
ur drwg.

9 Canys torrir ymmaith
y drwg-ddynion, ond y rhai
a ddisgwiliant wrth yr Ar-
glwydd, hwynt hwŷ a etif-
eddant y Tîr.

10 Canys etto ychydig-
ac ni welir yr annuwiol,
a thi a edrychi am ei le ef,
ac ni bydd dim o honaw.

11 Eithr y rhai gofying.

edig a etifeddant y ddalar
ac a ymhyfrydant gad liaws
tangneddyf.

12 Yr annuwiol a amea-
na yn erbyn y cyfiawn, ac a
elcyrnyga ei ddanedd arno.

13 Yr Arglwydd a chw-
ardd am ei ben ef, canys gw-
êl fod ei ddydd ar ddyfod.

14 Yr annuwolion a dyn-
nasant eu cleddyf, ac a an-
nelasant eu bwa, i furw i
lawr y tlawd a'r ranghenog,
ac i ladd yr rhai uniawn eu
ffordd.

15 Eu cleddyf a â yn eu
calonnau eu hunain, a'u
bwâu a ddryllir.

16 Gwell yw'r ychydig
fydd gan y cyfiawn, na ma-
wrolud annuwolion lawer.

17 Canys breichiau'r an-
nuwolion a dorir: ond yr
Arglwydd a gynnal y rhai
cyfiawn.

18 Yr Arglwydd a edwyn
ddyddiau y rhai perffaith,
a'u hetifeddiaeth hwy fydd
yn dragywydd.

19 Nis gwradwyddir hwŷ
yn amser drygfyd, ac yn
amser newyn y cant ddigon.

20 Eithr colli'r yr annu-
wolion, a gelynion yr Arg-
lwydd, fel braster wŷn y
ddisfannant: yn fŵg y di-
ffannant hwŷ.

21 Ar annuwiol a echw-
yna, ac ni thâl adref: ond

y cyfiawn fydd drugarog,
ac yn rhoddi.

22 Canys y rhai a fendigo
ese, a etifeddant y tir:
a'r rhai a feldithioese, a
dorrir ymmaith.

23 Yr Arglwydd a fforddia
gerddedlad gŵr da: a dda
fydd ganddo ei ffordd ef.

24 Er iddo gwynpo, ni
lwyr fwrir ef i lawr: canys
yr Arglwydd fydd yn ei gy-
nal ef a'i law.

25 Mi a som ieuangc ac
yr ydwys yn hên; atto ni
welais y cyfiawn wedi ei ad-
aol, na'i hâd y cardota bara.

26 Bôb amser y mae efe
yn drugarog, ac yn rhoddi
benthvg. a'i had a fendithir.

27 Cilia di oddiwrth ddr-
wg, a gwna dda, a chyfan-
nedda yn dragywydd.

28 Canys yr Arglwydd a
gâr farn, ac ni edueu sainet:
cedwir hwynt yn dragy-
ydd: ond hâd yr annuwiol a
dorrir ymmaith.

29 Y rhai cyfiawn a eti-
seddant y ddaiar, ac a bress-
wyliant ynddi yn dragywydd.

30 Genau y cyfiawn a fync-
ga ddoethineb, a'i dafod a
draetha farn.

31 Deddf ei Dduw fydd
yn ei galon ef, a'i gamrau
ni lithrant.

32 Yr annuwiol a wilia
ar y cyfiawn, ac a gais ei

ei ladd ef.

33 Ni âd yr Arglwydd ef
yn ei law ef, ac ni âd ef yn
euog pan ei barnar.

34 Gobeithia yn yr Argl-
wydd, a chadw ei ffordd ef,
ac efe a'ch dderthasa, fel yr
etifeddech y tin; pan ddise-
ther yr annuwolion, ti a'i
gweli.

35 Gwelais yr annuwiol
yn gadarn, ac yn frigog, fel
y lawrys gwyrdd.

36 Er hynny efe a aeth
ymmaith, ac wele nid oedd
mwy o honaw: a mi a'i ce-
lffais, ac nid oedd i'w gael.

37 Ystyr y perffaith, ac
edrych ar yr uniawn, canys
diwedd y gŵr hwnnw fydd
tangneddyf.

38 Ond y trosedd-wyr a
gyd-ddestrywir, diwedd yr
annuwolion a dorrir ymaith.

39 Ac iechydwrfaeth y
cyfiawn fydd oddiwrth yr
Arglwydd; efe ywel nerth
yn amser trallod.

40 A'r Arglwydd a'u cy-
morth hwynt, ac a'u gwar-
ed: efe a'u gwared hwynt
rhag yr annuwolion, ac a'u
ceidw hwynt, am lldynt
ymddiried ynddo.

BOREUOL WEDDI.

Psalms 38.

A Rglwydd na cherydda
si yn dy lid; ac na cho-
spa

spa fi yn dy ddigllonedd.

2 Canys y mae dy faeth.
au ynglyn ynof; a'th law
yn drom arnaf.

3 Nid oes iechyd yn fy
ngnhawd, o herwdd dy
ddigllonedd; ac nid oes he-
ddwch i'm hescyrn, oblegit
fy mhechod.

4 Canys fy nghamwedd-
au a aethant dros fy mhen,
megis baich trwm y maent
yn rhŷ drwm i mi.

5 Fy nghleisiau a hydra-
fant, ac a lygrasant gan fy
ynfydrwydd.

6 Crymmwyd a darost-
yngwyd fi'n ddarfawr; beu-
nydd yr ydwyf yn myned yn
alarus.

7 Canys fy lwynau a lan-
wyd o ffieidd-glwyf, ac nid o-
es iechyd yn fy ngnhawd.

8 Gwanhawyd, a drylli-
wyd fi'n dramawr; rhuais
gan aflonyddwch fy nghalon.

9 O'th flaen di Arglwydd
y mae fy holl ddymuniad,
ac ni chuddiwyd fy uchen,
aid yddiwrthit.

10 Fy nghalon fydd yn
llamu, fy nerth a'm gadaw-
odd, a llewyrch fy llygaid
nid yw ychwaith gennif.

11 Fy ngharedigion, a'm
cysfeillion a safent oddiar gy-
fer fy mlha, a'm cysnesfeifi-
aid a safent o hŷr-bell.

12 Y rhai befyd a gelli-

ent fy einioes a blodasant
faglau, a'r rhai a geisient
fy niwed a draethent anwi-
reddau, ac a ddychymygent
ddichellion ar hŷd y dŷdd.

13 A minnen fel byddar
ni chlywn; eithr oeddwn fel
mudan heb agoryd ei eneu.

14 Felly'r oeddwn fel
gŵr ni chlyweu, ac heb ar-
gyoeddion yn ei eneu.

15 O herwdd i'm obei-
thio ynot Arglwydd, ti Ar-
glwydd fy Nuw a wrandewi.

16 Canys dywedais, gw-
rando fi, rhag yllawenythu
o'honynt i'm herbyd, pan
lithreu fy nhroed ymfatry-
gent i'm herbyn.

17 Canys parod wiff i gl-
offi; a'm dolur fydd ger fy
mron yn waftad.

18 Diau y mynagaf fy an-
wiredd; ac y pryderaf o her-
wydd fy mhechod.

19 Ac y mae fy ngelyni-
on yn fyw ac yn gedyrn, a
mlhawyd hefyd y rhai a'm
cassant ar gam.

20 A'r rhai a dalant ddr-
wg dros dda, a'm gwithu-
ynebant; am fy mod yn di-
lyn daioni.

21 Na dd fi, o Arglwydd,
fy Nuw, nag ymbellha o-
ddiwrthif.

22 Bryffia i'm cymorth
o Arglwydd fy iechydwrta-
eth.

Psalms 99

Dywedais: cadwaf fy ffydd rhag pechu a'm ta-fod; cadwaf ffydd yn fy ngenau, tra fyddolr ddiu-wiot yn fy ngolwg.

2 Ewais yn ddifftau, ie tewais a daionis a'm dolur a gyffodd.

3 Gwresogodd fy ngbal-on o'm mewn: tra'rhoedd-wi yn myfyrio. enynnodd cania mia leferais a'm tafod.

4 Arglwydd pâr i mi wy-bod fy niwedd. a phêth fyw mesur fy nyddiau: fel y gwypwyf o ba oedran y bydd-at fi.

5 Wele, gwnaethost fy nyddiau fel dyrnfodd. a'm heniges sydd megis diddim yn dy olwg di: dian mae cwbl wagodd fyw pob dŷn, pan fo ar y goreu. *Selah.*

6 Dŷn yn ddiau sydd yn rhodio mewn cyfod, ac yn ymdrafferthu yn ofer: wele a dyrra olud. ac ni's gwyr pwy a'i casgl.

7 Ac yn awr, beth a ddi-sgwilias o Arglwydd; fy ngobaith sydd yn ot ti.

8 Gwared fi o'm holl ga-mweddau: ac na ofod fi yn wradwyd i'r ynfyd.

9 Aethum yn fud: ac nid agorais fy ngenau; canys ti a wnaethost hyn.

10 Tyn dy bla oddi wth-

is; gan ddynod dy law y

darfum i. *Pan gofipit dŷn a cheryddon am anwiredd dat-todit fel gwffyn ei ardder-chawgrwydd ei: gwagedd yn ddiau fyw pob dŷn.*

12 Gwranddo fy ngweddi Arglwydd, a chlyw fy llef, na thaw with fy ngwylofa-in; canys ymdoithudd yd-wyf gyda thi: ac allaid fel fy holl dadau.

13 Paid a mi, fel y cryf-hawyf cyn fy myned: ac na byddwyf mwy.

Psalms 101

Disgwiliais yn ddyfal am yr Arglwydd, ac efe a ymoftynogodd attaf; ac a glybu fy llefain.

12 Cyfododd fi befnod o'r pydew erchyll, allan o'r pridd tomlud; ac a ofododd fy nhraed ar graig, gan hwylio fy nghierddediad.

3 A rhoddodd yn fy nge-nau ganiad newydd o foli-nod. Duw ni; llawer a welant hyn, ac a ofnant, ac a ymddiriedant yn yr Arg-lwydd.

4 Gwyn ei fyd y gŵr a ofododd Arglwydd yn ym-ddiried iddo; ac ni thrŷ at feilchion: nac at y rhai a wŷrant at gelwydd.

5 Lluosog y gwnaethost ti o Arglwydd fy Nuw, dy ryfeddodau

ryfeddodau, a'th amcanion
tugattom; ni ellir yn dr-
efnus eu cyfrif hwynt i ti;
pe mynegwn, a phe traeth-
wn hwynt, amlach ydynt
nag y gellir eu rhifo.

16 Abarth ac offrom nid
ewyllyfiaiſt, agoraiſt fy ng-
hloſtiau; poeth offrom a
phech-abarth ni's gofynaiſt

17 Yna y dywedais, wele'r
gdyf yn dyfod; yn rhol y
llyfr yr lcrifennwyd am da-
naf.

18 Da gennif wneuthur dy
ewyllys o fy Duw; a'th gy-
fraith fydd o fewn fy ngha-
lon.

9 Pregethais gyfiawnder
yn y gynnulleidfa fawr; we-
le, nid attelais fy ngwefu-
fau, ti Arglwydd a'i gwŷ-
ddoſt.

10 Ni chuddiais dy gyfia-
wnder o fewn fy nghalon,
trenchais dy ffyddlondeb
a'th iechydwriaeth; ni che-
lais dy drugared na'th wi-
rionedd yr y gynnulleidfa
lloſog.

11 Tithen Arglwydd nac
attal dy drugareddau oddi-
wrthif; cadwed dy drugar-
edd, a'th wirionedd fi byth

12 Canys drygau anifei-
riol a'm cylchynasant o am-
gylch, fy mhechodau a'm
dalasant, fel na allwn edr-
ych i fynu; amlach ydynt

na gwallt fy mhen, am hyn-
ny y palladd fy nghalon
gennif.

13 Rhynged bodd it Ar-
glwydd fy ngwaredu; bryf-
fia Arglwydd i'm cymorth.

14 Cyd-gwilyddier, a
gwradydder y rhai a gei-
siant fy enioes iu difetha;
gyrrer yn eu hól a chywi-
lyddier y rhei a ewyllyfi-
ant i mi ddrwg.

15 Anrheithier hwynt yn
wobr am eu gwradydd
y rhai a ddywedant wrthif,
Ha, ha.

16 Llawenyched; ac ymh-
yfyredd ynot ti y rhai oll
a'th geisiant: dywedod y
rhai a garant dy iechydw-
riaeth bôb amſer, mawry-
ger yr Arglwydd.

17 Ond yr wŷf fi yn dla-
wd, ac yn anghenus, etto
yr Arglwydd a feddwl am
danaf, fy nghymmorth a'm
gwareddu ydynt ti: fy
Nuw na hir drig.

Prydnawnol Weddi.

Pſalm 41.

GWyn ei fyd a ystyria
wrth y tlawd; yr Arg-
lwydd a'i gwared ef yn am-
ſer adfyd.

2 Yr Arglwydd a'i celdw,
ac a'i bŷwhâ, gwynfydedig
fydd ar y ddaiar: na ddôd
tithen ef wrth ewyllys ei e-
lynion.

3 Yr Arglwydd a'i aer-
tha ef ar eu glaf-wela: cy-
weiria ei holl welu ef yn ei
glefyd.

4 Mi a ddywedais, Argl-
wydd trugarha wrthif: ia-
chaf fy enaid, canys pechais
i'ch erbyn.

5 Fy ngelynion a lefar-
ant ddrwg am danaf, gan
ddywedyd, pa brŷd y bydd
efe farw, ac y derfydd am
ei enw ef.

6 Ac osdaw i'm hedrych,
efe a ddywed gelwydd, ei
galon a gasel atti anwired, pan
el allan, efe a'i traetha.

7 Fy holl gaselon a gyd-
hustyingant i'm herbyn; yn
fy erbyn y dychymygant
ddrwg i mi.

8 Aflwydd meddant a
lyn wrtho, a chan ei fod yn
gorwedd, ni chylyd mwy.

9 Hefyd y gwr oedd an-
wyl gennil, yr hwn yr ym-
ddiriadais iddo, ac a swyta-
odd fy mara, a dderehasodd
ei fod i'm herbyn.

10 Elthr ti Arglwydd tr-
ugarha wrthif; a chyfod fi,
fel y talwyf llydnt.

11 Wrth hyn y gwa ho-
fi o honot fi; am na chaiff
fy ngelynion orfoleddu i'm
herbyn.

12 Ond am danaf fi yn
fy mherifeithrwydd i'm cy-
nbell; ac i'm gosodi ger dy

fron yn dragywydd.

13 Bendigedig fyddo Ar-
glwydd Dduw Israel, o dra-
gywyddoldeb, a hyd dragy-
wyddoldeb. Amen, ac Amen.

Psalm 42

El y bresa'r hŷdd am yr
afonydd dyfroedd, felly
r hiraetha fy enaid am da-
nat ti o Dduw.

2 Sychedig yw fy enaid
am Dduw, am y Dduw hŷw;
pa brŷd y deuas, ac yr ym-
ddangosaf ger bron Dduw?

3 Fy nagrau oedd swyd
i'm ddŷdd a nŷs; tra dyw-
edant wrthif bŷb ddŷdd; pa
le y mae dy Dduw?

4 Tywalltwn fy enaid y-
nos, pan gofiwn hynny; ca-
nys aethwn gyda'r gynnu-
lleidfa; cerddwn gyda hwy-
nt i dŷ Dduw, mewn tŷ
cân a moliant fel tyrsa yn
cadw gŵyl.

5 Paham fy enaid i'ch
ddaroftyingir, ac yr ymderf-
ysci ynol; gobeithia yn Nuw
oblegit molianaf ef etto,
am iechydwriaeth ei wyn-
eb pryd.

6 Fy Nuw, fy enaid a ym-
ddaroftwng ynol; am hyn-
ny y cofias di, o dir yr Jor-
ddonen, a'r Hermoniad, o
fryn Miffar.

7 Dyfndera eilw ar dŷf-
nder, wrth fŷn dy bistyll-
edd di: dy holl donau a'ch
llefiant

llefiant a aethant trolofi.

8 Etto yr Arglwydd a orchymmon ei drugaredd llw dydd, a'i gân. ~~fydd~~ gyda mi liw nôs; ~~ses~~ gweddlar Dduw fy enioes.

9 Dywedaf wrth Dduw fy nghraig, paham yr ang-hoffais fi? paham yr ~~rhodias~~ yn alarus trwy orthrymder y gelyn.

10 Megis a ~~chledys~~ yn fy clyrn y mae fy ngwrthw-yncebwyr yn fy ngwradwyddo, pan ddywedant wrthi hoh dydd, pale y mae dy Dduw.

11 Paham i'th ddarostyngir fy enaid? a phaham y terfysci ynol? ymdedied yn Nuw, canys etto y molian-naf ~~es~~, ~~ses~~ iechydwrjaeth fy wyneb, a'm Dduw.

Psalm 43.

BArn fi o Dduw, a dadl-
eu fy nadl yn erbyn y genhedlaeth anrhugarog; gwared fi rhagy dyn twyll-odrus, ac anghyfiawn.

2 Canys ti yw Dduw fy nerth, paham i'm bwri ymaith; paham yr ~~es~~ yn alarus trwy orthrymder y gelyn?

3 Anfon dy oleuni, a'th wirionedd, tywyllant hwy fi ac arweiniant fi i synydd dy sancteiddrwydd, ac i'th helyll.

4 Yna ~~af~~ allon Dduw, at Dduw hyfrydwch fy ng-orfoledd, ac mi a'th folian-naf ar y delyn, o Dduw, fy Nuw.

5 Aaham i'th ddarostyngir fy enaid? a phaham y terfysci ynol? gobaithia yn Nuw, canys etto y molian-naf ~~es~~, ~~ses~~ iechydwrjaeth fy wyneb, a'm Dduw.

BOREUOL WEDDI.

Psalm 44.

DUw, clywsom a'n clu-
fiau, ein tadau a fyne-gasant i ni y weithred a w-naethost yn eu hamser hwynt, yn y dyddiau gynt.

2 Ti a'th law a yrraiffa-llan y genhedloedd, ac a'i pleannaist hwythau; ti a ddrygaist y bobloedd, ac a'i cynnyddast hwythau.

3 Canys nid a'm cleddyf en ~~any~~ gorefcynnalant y tir, nid eu braich a barodd iechydwrjaeth iddynt; ei-
thr dy ddechulaw di, a'th fraich, a llewyrech dy wyn-eb, o herwydd it en hoffi hwynt.

4 Ti Dduw yw fy Mre-nin; gorchymwyn iechy-dwrjaeth i Jacob.

5 Ynat ti y cilgwrthiwn ni ein gelynon yn dy enw di y fathrwn y rhai a gyfo-dant i'n herbyn.

6 O herwydd nid yn fy mwa'r ymddiriedaf; nid fy nghleddyf chwaith a m ha-chub.

7 Eithr ti a'n hachuhaiſt ni oddiwrth ein gwrthwyn-ebwyr, ac a' wradwyddaiſt ein caſeion.

8 Yn Nuw yr ymffroſtiwn bob dydd; ac nia glodforwa dy enw yn dragywydd:

9 Ond ti a'n bwriaiſt ni ymmaith, ac a'n gwradwyddaiſt, ac nid wyt yn myned allan gyda'n lluoedd.

10 Gwnaethoſt i ni droi ynôl oddiwrth y gelyn: a'n caſeion a anrheithlaſant iddynt eu hun.

11 Rhoddaiſt ni fel defaid iſw bwydta, a gwaſceraiſt ni ymmiſc y cenhedloedd.

12 Gwerthaiſt dy bobl heb elw, ac ni chwanegaſt dy olud o'u gwerth hwynt.

13 Golodaſt ni yn warthrudd i'n cymmydogion, yn watwargerdd, ac yn wawd i'r rhai ydynt o'n hamgyſch.

14 Golodaſt ni yn ddihaereb ymmiſc y cenhedloedd, yn rhai i yſcwyd pen arnynt ymiſc y bobloedd.

15 Py ngwarthrydd fydd beunydd ger fy mron, a chywilydd fy wyneb a'm tôdd.

16 Gan lais y gwarthruddwr, a'r cabl-wr, o herw-

ydd y gelyn, a'r ymddialwr.

17 Hyn ôll a ddaeth arnom; etto ni' th anghofiaſom di, ac ni buom anffyddlon yn dy gyſammod.

18 Ni thrôdd ein calon yn ei hôl, ac nid aeth ein cerddediad allan o'th lwybr di.

19 Er i ti ein cŵrd yn nhrigfa dreigau, a thoi troſom a chylcod angeu.

20 Os anghofiaſom enw ein Daw; neu eſtyn ein dwylb at Dduw dleithr.

21 Oni chwilia Duw hyn allan? canys eſe a wyr ddirgeloedd y galon.

22 Ie er dy fwyn di i'n lleddir beunydd, cyfrifir ni fel defaid i'w lladd.

23 Deffro. paham y cyſci, o Arglwydd? cyſod na ſwrw ni ymaith yn dragywydd.

24 Paham y cuddi dy wyneb; ac yr anghoff ein cyſtudd, a'n gorthrymder?

25 Canys goſtyngwyd ein henaid i'r llwch: glynodd ein bol wrth y ddaiar.

26 Cyſod yn gynnorthwy i ni, a gwared ni er mwyn dy drugaredd.

Pſalm 45.

TRaetha fy nghalon be-th dâ, dywedyd yr ydw-yſ y pethau a wneuthum i'r Brenin: fy nhaſod fydd bin ſcriſennydd buan.

2 Teccach ydwyf na me-
lbion dynion; tywalltwyd
grâsar dy wetulan, o her-
wydd hynny i'th fendithi-
odd Dduw yn dragwydd.

3 Gwregysa dy gleddyf
ar dy glun o gadarn, a'th o-
goniant, a'th harddwch.

4 Ac yn dy harddwch
marchog yn llwyddianus, o
herwydd gwirionedd, a lle-
dneisrwydd, a chyfiawnder.
a'th ddeheulaw a ddyf i ti
bethau ofnadwy.

5 Pobl a syrthiant tanat,
o herwydd dy faethau llym-
ion, yn glynu ynghalon go-
lynion y brenin.

6 Dy orsedd di o Dduw,
fydd byth, ac yn dragwydd,
teyrnwialen uniondeb yw te-
yrnwialen dy frenhiniaeth di.

7 Ceraifft gyfiawnder, a
chaseaifft ddrygion; am
hynny ith enciniodd Duw, sef
dy Dduw di, a colew llawen-
ydd yn fwy na'th gyfeillion.

8 Arogl, Myrr, Aloes, a
Chafia fydd ar dy holl wisc-
oedd; allan o'th balasau Is-
ori, a'r rhai i'th lawenhaf-
ant.

9 Merched brenhinoedd
oedd ymmhlith dy bendefi-
gesau, safau y frenbines ar
dy ddeheulaw mewn aur
coeth o Ophir.

10 Gwrandio ferch, a gw-
el, a gostwng dy glust, ac

anghofia dy bobl dy hun, a
thy dy dad.

11 A'r brenin a chwen-
nych dy degwech; canys efe
yw dy Ior di: ymostwng
ditheu iddo ef.

12 Merch Tyres hefyd
fydd yno ag anrheg, a chy-
foethogion bobl a ymbilli-
ant a'th wyneb.

13 Merch y brenin fydd
oll yn ogoneddus o fewn:
gemwaith aur yw ei gwisc
hi.

14 Mewn gwaith edys a
nodwydd y dygir ei at y
brenin; y morwynion y rhai
a ddeuant ar eu holl, yn gy-
feillesau iddi, a ddygir at-
tat ti.

15 Mewn llawenydd, a
gorfoledd y dygir hwynt;
deuant i lys y brenin.

16 Dy feibion fydd yn lle
dy dadau; y rhai a wnei yn
dywysogion yn yr holl dir.

17 Paraf gosio dy enw y-
mhob cenhedlaeth ac oes:
am hynny y bobl a'th foli-
annant byth, ac yn dragy-
wydd.

Psalms 46.

Duw fydd noddfa, a ne-
rth i ni, cymmorth ha-
wdde gael mewn cysyngder.

2 Am hynny nid olwyn
pe lymudai y ddalar, a
phe treiglid y mynyddo-
edd i ganol y mor.

3 Er rhub a therfyscu o'i ddyfroedd, er crynu a'r mynyddoedd gan ei uchwydd.

4 Y mae iafon, a'i ffrydau a llaweniant y ddinas Duw; cyffegr preswylfeydd y Goruchaf.

5 Duw sydd yn ol chanol, nid ysgog hi; Duw a'i cynnorthwys yn foren iawn.

6 Y cenhedloedd a berfyseasant y teyrnatoedd a yfcoasant; *efe* a roddes ei lesf, toddodd y ddaiar.

7 Y mae Arglwydd y lluoedd gyda ni; y mae Duw Jacob yn amddiffynfa i ni.

8 Deuwch, gwelwch weithredodd yr Arglwydd; pa anghyfyddedd dra a wnerth *efe* a ryddaiar.

9 Gwna i ddyfaloedd heidi hyd eithaf y ddaiar, *efe* a ddyllia'r bwa, ae a dyrr y waywison; *efe* a llyc y cerbydau a than.

10 Peidiwch, a gwybyddwch mae myf sydd Duw; derchefir fr ymysc y cenhedloedd, derchefir fi a'r y ddaiar.

11 Y mae Arglwydd y lluoedd gyda ni; amddiffynfa i ni yw Duw Jacob.

Prydubawnol Weddi.

Psalms 47.

YR holl bobl curwch ddwylo; llafar genwch i Dduw a llef gorfoledd.

2 Canys yr Arglwydd goruchaf sydd osnwyd; brenin mawr ar yr holl ddaiar.

3 *Efe* a ddwsg y bobl tan nom ni; a'r cenhedloedd tan ein traed.

4 *Efe* a dderhol ein etife-ddieth i ni; a dderchawgrwydd Jacob yr hwn a hodd *efe* *Salab.*

5 Derchafodd Duw a llawen-floedd yr Arglwydd a lain udcorn.

6 Cenwch fawl i Dduw, cenwch fawl i'n Brenin, cenwch.

7 Canys Brenin yr holl ddaiar yw Duw; cenwch fawl yn ddeallus.

8 Duw sydd yn teyrnasu a'r y cenhedloedd; eifredd y mae Duw ar onfedd faing ei sancteiddrwydd.

9 Pendefigion y bobl a ymgasclasant ynghyd fawl pobl Duw Abraham; canys tariannau y ddaiar ydynt oiddo Duw; dirfawr y derchafwyd *efe*.

Psalms 48.

MAwr yw'r Arglwydd, a thra moliannus yn ninas ein Duw ni, yn ei ffrwydd sanctaidd.

2 Tegwch brô, llawenydd yr holl ddaiar yw mynydd Sion yn ystlysau y gogledd, dinas y Brenin mawr.

3 Duw yn ei phalafau, a adwaenir

adwaenir yn amddeffynta.

4 Canys welo bronhin-
oedd a ymgynulliant;
aethant heibio ynghyd.

5 Hwyl a wellant, felly y
rhyfeddasant; brwythasant
asaethant ymait h'ffwrst.

6 Dychnyn a daethant
ynt yno, a dolar megis gw-
raig yn eisor.

7 A gwynt y dwyrain y
drylli longau y môr.

8 Megis g clywsom, felly
y gwelsom yn ninas Arglw-
ydd y buoedd, yn ninas ein
Duw ni; Duw a'i sicrh-
ha hi yn dragwydd. *Selah.*

9 Meddyllasom o Dduw
am dy drugaredd, ynghan-
ol dy Deml.

10 Megis y mae dy enw
o Dduw, felly y mae dy fawl-
hŷd eithafodd y tir; cyfla-
wn o gyflawnder yw dy
ddeheu-lew.

11 Llawenyched mynydd
Sion; ac ymhyfyded mer-
ched Juda, o herwydd dy
farnedigaeithau.

12 Amgylchwch Sion, ac
ewch o'i hamgylch hi; rhif-
wch ei thyrrau hi.

13 Yfyrirwch ei rhagtu-
rïau, edrychwch ar ei phat-
afau fely mynegoch i'r o-
es a ddelo ynôl.

14 Canys y Duw hwn yw
ein Duw ni byth, ac yn dr-
agwydd; efe a'n tywys ni
hyd angen.

Psalmau.

Psalmau.

Clywch hyn yr holl bo-
bloedd, gwrandewch
hyn oll drigolion y byd.

2 Yn gyflaf gwreng a
bonheddig, cyfoethog a th-
lawd ynghyd.

3 Fy ngenau a draetha
ddoethiadeb; a myfyrdod fy
nghalon fydd am ddeall.

4 Goffygaf fy ngalust
at ddihareb, fy nammeg a
ddatguddiaf gyda'r deifn.

5 Paham yrofnaf yn am-
seradfyd, pan i'm hamgyl-
chyno anwiredod fy fodlau?

6 Rhai a ymddiriedant
yn eu golud, ac a ymfroft-
iant yn huosogrwydd eu
cyfoeth.

7 Gan waredu ni wared
neb ei frawd, ac ni all efe
roddi iawn trosto i Dduw.

8 (Canys gwerthfawr
yw pryniad eu henaid, a
hynny a baid byth.)

9 Felly byddo efe byw
byth ac na welo lygreddiga-
eth.

10 Canys efe a wel fôd y
doethion yn meirw, yr un
ffurŷd y derfydd am fôl ac
ynfyd; gadawant eu golud
i eraill.

11 Eu meddwl yw y peru
eu tai yn dragwydd, a'u
trigfeydd hŷd genhedlaeth
a chenedlaeth; henwant
eu tiroedd ar eu henwan eu
hunain. V 4 12 Ex

12 Er hynny dŷn mewn
anrhydedd nid erŷs; tebyg
ŷw i anifeiliaid a ddifethir.

13 Ei ffordd ymma ŷw
ei anfydrwydd; etto ei hi-
liogaeth ydynt fodlon iw
hymadrodd *Selab*.

14 Fel defaid y gosodir
hwyt yn uffern, angen a
ymborth arnynt, a'r rhai
cyfiawn a lywodraetha ar-
nynt y boreu; a'u tegwcha
dderŷdd yn y bedd o'u car-
tref.

15 Etto Duw a wared fy
enaid i o seddaint uffern;
canŷ efe a'm derbyn i.

16 Nac ofna pan gyfoe-
thogo un, pan chwanego
gogoniant ei dŷ ef.

17 Canŷ wrth farw ni
ddwg efe ddim ymmaith,
ac ni ddeŷyn ei ogoniant
ar ei ôl ef.

18 Er iddo yn ei fywŷd
fendithio ei enaid; canmo-
lant dithen o byddi da wr-
thit dy hun.

19 Efe a at genhedla-
eth ei dadau, ac ni wel
oleuni byth.

20 Dŷu mewn anrhydedd
ac heb ddeall ŷydd gyffelyb
i anifeiliaid a ddifethir.

BOREUOL WEDDI.

Pŷalm 50.

Duw y duwiau, set yr
Arglwydd a lefarodd,

ac a alwodd y ddaiar, o go-
diad haul hyd ei fachludfaid

2 Allan o Sion perffeith-
rwydd tegwch, y llewyrch-
odd Duw.

3 Ein Duw ni a ddaw ac
ni bydd distaw, tŷn a yŷfa
o'i flaen ef, a themheŷddi-
rfawr ŷydd o'i amgŷlch.

4 Geilw ar y Nefoedd o-
ddi uchod; ac ar y ddaiar,
i farnu ei bobl.

5 Cefŷluch fy ŷainŷt yng-
hyd attafi, y rhai a wnaeth-
ant gyŷammod a mi trwy a-
berth.

6 A'r Nefoedd a ŷyneg-
ant ei gyŷlawnder ef, canŷ
Duw ei hun ŷydd farnwr.

7 Clywch fy mhobl, a
mi a lefaraf, o Israel, a mi
a dyŷfiolaethaf i'th erbyn,
Duw ŷef dy Dduw di ydw-
ŷf fi.

8 Nid am dy aberthau
i'th geryddaf, na'th boeth
offrymmau, am nad oedd-
ŷnt ger fy mron i yn waŷfad.

9 Ni chymmeraf fuŷtach
o'th dŷ, na bychod o'th gor-
lannau.

10 Canŷ holl ŷwŷft filo-
ed y coed ydynt eiddo fi;
a'r anifeiliaid ar fil o ŷyny-
ddoedd.

11 Adwaen holl adar y
mynyddoedd; a gwŷllt an-
ifeiliaid y maes ydynt eidd-
o fi.

12 Os bydd newyp arnaf
ni ddywedaf i ti; canys y
bydd i gyflawnder ffordd ei
ddo fi.

13 A fwydafi gŷg teikw?
neu a yfaf fi waed bychod?

14 Abertha foliant i
Dduw, a thâl i'r Goruchaf
dy addunedau;

15 A galw arnaf yn nŷdd
trallod; a mi a'th waredaf;
a thi a'm gogoneddi.

16 Ond wrth yr annuwi-
ol y dywedodd Duw, bêth
sydd i ti a synegech ar fy no-
ddfau, neu a gymmerek ar
fy nghysamod yn dy enau?

17 Gan dy fôr yn caisau
addysg; ac yn taflu fy ngei-
riau o'th ôl.

18 Pan welaiſt leidr, cy-
tunaiſt ag ef: a'th gyfran-
oedd gyda'r godineb. wŷr.

19 Gollyngaist dy ſafn i
ddrygionl, a'th dafod a gyd.
bletha ddichell.

20 Eisteddaist, a dywed-
aist yn erbyn dy frawd;
rhoddaist enllibi fâb dy fam.

21 Hyn a wnaethost, a
mi a dewais; tybiaist dich-
eu fy mod yn gwbl ſel ti dy
hun; ond mi a'th argyoddaf
ac a'i trefnaf o flaen dy ly-
gaid.

22 Deallwch hyn yn awr,
y rhai ydych yn anghofio
Duw, rhag i mi eich rhwy-
go, ac na byddo gwaredudd,

23 Yr hwn a abertho fo-
liant, a'm gogoneddi i'th
neb a ofodo ei ffordd yn i-
awn dangosaf iddo lechyd.
wriaeth Duw.

I Rugarha wrthiſ o Dduw
ynol dy drugarogrw-
ydd; ynol lliaws dy dorf-
riaethau, dilea ffrustradon.

2 Golch fi yn llwyr ddw-
ys oddi wrth fy anwiredd; a
glanha fi oddi wrth fy mhe-
chod.

3 Cadys yr nŷſ yn cyda-
abod fy nghamweddau a'm
pechod sydd yn wastad ger
fy mron.

4 Yn dy erbyn di, dydi
dy hunan y pechais, ac y
gwneuthum y drwg hyn yn
dy olwg: ſel i'th gyflawn-
haer pan leferſth, ac y by-
ddit bŷr pan farnech.

5 Wele mewn anwiredd
i'm lluniwŷd, ac mewn pe-
chod y beichlogodd fy mam
arnaf.

6 Wele, ceraist wirion-
edd oddi mewn, a pheri i mi
wŷbod doethineb yn ddirlgel.

7 Glanha fi ag Yffop ac
mi a lanhêir; golch fi, a
byddaf wŷnach na'r eira.

8 Pâr di i mi glywed gor-
ſoedd, a llawenydd; ſel y
llawenycho yr eſcŷrn a ddr-
ylliaist.

9 Cuddia dy wŷneb oddi-
wrth

10 Iarth fy merchedau y rddi-
lea fy holl anwireddau.

11 O Crea galon fan ynof
o Dduw; ac adaewydda y
spryd uniawn o'm mewn.

12 Na fwrw fi ymmaith
oddi ger dy fron; ac na ch-
ymer dy Yspryd ianetaidd
oddi orthif.

13 Dyro drachefn i mi
ordiodd dy lechydwrfaeth,
aca'th hael Yspryd cynal fi.

14 Yna dyscaf dy fyrd
i rai anwir; a phechadur-
iaid a droir attat.

15 Gwared fi oddi wrth
wared o Dduw, Duw fy ier-
chydwrfaeth; a'm tasod a
gan yn llafar am dy gyfi-
awnder.

16 Arglwydd agor fy ng-
wefusau, a'm genau a fyn-
gady foliant.

17 Canys ni chwennychi
aberth, pe amgen mi a'i
rhodawn; poeth offrwim ni
fynni.

18 Aberthau Duw ydynt
yspryd drylliedig; calon
ddrylliog, gyfuddiedig, o
Dau, ni ddirmygi.

19 Gwna ddaioni, yn dy
ewyllysgarwch i Sion; ad-
eilada furiau Jerusalem.

20 Yna y byddi fodlon i
ebyrth cyfiawnder. I boeth
offrwim, ac aberth llöfg;
yna'r offrymmant fustych
ar dy allor.

Psalms 52.

PAham yr ymfrofi me-
wn drygioni, o gadarn?
y mae trugaredd Duw yn
parhau yn wastadol.

2 Dy dasod a ddychym-
myg scelerder; fel ellyn
llym yn gwneuthur twyll.

3 Hoffaist ddrygioni yn
fwy na daioni; a chwelwydd
yn fwy na thraethu cyfiaw-
nder. *Selab.*

4 Hoffaist bob geiriau de-
strŷw, o dasod twyllodrus.

5 Duw a'th ddestrywfa
ditheu yn dragywydd, ele
a'th gipia di ymmaith, ac
a'th dynn allan o'th babel,
ac a'th ddiwreiddia o dir y
rhai byw. *Selab.*

6 Y Cyfiawn helyd a we-
lant, ac a ofnant, ac a chw-
arddant am ei ben.

7 Wele'r gwr ni oflododd
Dduw yn gadarnid iddo;
eithr ymddiriedodd yn lu-
osogrwydd ei olud, ac a ym-
nerthodd yn ei ddrygioni.

8 Oad myn fydd fel oll-
wydden wyrdd yn nhy
Dduw; ymddiriedaf yn nh-
rugaredd Duw bŷth, ac yn
dragywydd.

9 Clodforaf di, yn dragy-
wydd o herwydd i ti wneu-
thur hŷn; a disgwiliaf wrth
dy enw; canys da yw ger
bron dy sain.

Prifanbarnol Weddi.

Psalms 53.

Dywedodd yr yntid yn
eigalon nid oes un Duw,
ymlygrasant, a gwnaethant
ffaldanwiredd, nid oes un
yn gwnenthur daioni.

2 Edrychodd Duw i lawr
o'r Neioedd ar feiblon dy-
nion, i edrych a oedd neb
yn ddeallus, ac yn ceilio Duw.

3 Cifalei pob un o hon-
ynt yn wyfc ei gefn, cyd-
ymddiffwynasent, nid oes a
wnel ddaioni, nag oes un.

4 Oni wir gweithred
wyr anwiredd y rhai fydd
yn bwytta fy mhobl fel y
bwyraent fara, ni alwas-
ant ar Dduw.

5 Yno'r ofnasant gan of-
fn, lle nid oedd ofn: canys
Duw a wiscarodd eiscyrn yr
hwn a th warchaeodd, gw-
radwyddais hwynt. am i
Dduw en dirmygu hwy.

6 Oh na roddid iechydw-
riaeth i Israel o Sion; pan
ymchwelo Duw gaethiwed
ei bobl, y llawenycha Jacob
ac yr ymhyfryda Israel.

Psalms 54.

AChub fi o Dduw, yn
dy enw; a barn fi yn
dy gadernid.

2 Duw, clŷw fy ngweddi,
gwrando ymadrodd fy nge-
nan.

3 Canys dieithriaid a gy-

fodasant i'm herbyn; a'i
trawfion a geisiant ynnid
ni ofodasant. Dduw o'n
blaen. *Selah.*

4 Wele, Duw fydd yn fy
nghynorthwyo; yr Argl-
wydd fydd ymmylg y rhai a
gynhaliant fy enaid.

5 Efe a dal oddwg i'm ge-
lynion; torr llwyn ymaith
yn dy wirionedd.

6 Aberthaf i't yn ewilly-
sgar; clodforaf dy enw, o
Arglwydd, canys dā yw.

7 Canys efe a'm gwared-
odd o bob trallod, a'm lly-
gad a welodd ei ewillys ac
fy ngelynion.

Psalms 55.

GWrando fy ngweddi o
Dduw, ac nag ymgw-
ddia rhag fy nellyfiad.

2 Gwrando arnaf ac erg-
lyw fi, cwynfan yr ydwyf yn
fy ngweddi, a thuchan.

3 Gan lais y gelyn, gan
orthrymder yr annawlo
herwydd y maent yn bwrw
anwiredd arnaf, ac yn fyng-
basau yn lliidiog.

4 Fy nghalon a enid o'm
mewn; ac ofn angen a fyr-
thiodd arnaf.

5 Ofn ac arswyd a ddaeth
arnaf; a dyohryn a'm got-
chguddiodd.

6 A dywedais, o na baci
mi adenydd fel colommen;
yna'r chedwn ymaith, ac

Dydd y mis x.

y gorphyswn.

7 Welc. crwydrwn ym-
mhell, ac arholwn yn yr a-
nialweh. *Selab.*

8 Bryflwni ddiangerhag
y gwylt yfformus, a'r de-
mheftl.

9 Dinifria o Arglwydd
a gwahan eu talodau; ca-
nys gwelais drawder a ch-
ynnes yn y ddinas.

10 Dydd a nŷs yr amgyl-
chant hi ar ei muriau, ac y
mae anwiredd a blinder yn
ei chanol hi.

11 Anwireddau sydd yn
ei chanol hi, ac ni chilia
twyll a dichell o'i beolydd hi.

12 Canys nid gelyn a'm
difenwodd, yna y dioddefa-
sw; nid fy nghaf-ddyn a
ymfawrygodd i'm herbŷn,
yna mi a ymguddiaswn rh-
agddo ef.

13 Eithr tydi ddŷn, fy
aghŷd-radd, fy florddwr,
a'm cydnabod.

14 Y rhai oedd felŷs ge-
nnyrn gyd-gyfninachu; ac
a-rodiasom i dy Dduw yng-
hŷd.

15 Rhuthred marwola-
eth arnynt, a descynnant i
uffern yn fyw; canys dry-
gioni sydd yn ei cartref, ac
yn eu mysg.

16 Myfi a waeddaf ar
Dduw, a'r Arglwydd a'm
hachub i.

Psalmau.

Dydd y mis xi.

17 Hwŷr a boreu, a han-
ner dydd y gweddiat, a by-
ddaf daer; ac ef a glyw fy-
lleferydd.

18 Efe a waredodd fy e-
daid mewn heddwch oddi-
wrth y rhyfel oedd i'm her-
bŷn; canys yr oedd llawer
gyda mi.

19 Duw a glyw, ac a'u
darostwng hwynt, yr hwn
sydd yn aros erioed. *Selab.*
am nad oes gysnewidiau i-
ddynt, am hynny nid ostant
Dduw.

20 Efe a estynnodd ei
law yn erbyn y rhai oedd
heddychlon ag ef, efe a do-
rodd ei gyfammod.

21 Llytnach oedd ei en-
au nag ymenyn, a rhyfel yn
ei galon; tynerach oedd ei
eiriau nag olew, a hwynt
yn gleddyfau noethion.

22 Bwrw dy falch ar yr
Arglwydd, ac efe a'ch gyn-
nal di; ni ad i'r cyfiawn yi-
cogi hŷth.

23 Tithen Dduw a'i de-
scynni hwynt i bydew dini-
ftr: gwyr gwaedlyd a thw-
yllodrus ni byddant byw
hanner eu dyddiau, onid
myfi a obeithiaf yn ot ti.

BOREUOL WEDDI

Psalms 56.

TRugarba wrthif o Dduw
canys dŷn a'm llyng-
eu.

Dydd y mis xi.

Psalm.

Dydd y mis xi.

ei; beunydd gan ymladd
i'm gorthrymma.

2 Beunydd i'm llyngcei
fy ngelynion, canys llawer
sydd yn rhytela i'm herbyn.
o Dduw goruchaf.

3 Y dydd yr ofnwyf, mi
a ymddiriedaf ynot ti.

4 Yn Nuw y clodforaf ei
air, yn Nuw y gobeithiaf,
nid ofnaf beth a wnel cna-
wa i mi.

5 Beunydd y cam gym-
merant fy ngeiriau; eu holl
feddylliau sydd i'm herbyn
ce drwg.

6 Hwyl a ymgasclant, a
llechant, ac a wiliant fy ng-
hamrau, pam ddisgwiliant
am fy enaid.

7 A ddiangant hwyl drwy
anwiredd? descyn y boblo-
edd hyn o Dduw yn dy lid.
lawgrwydd.

8 Ti a gyfrifaiſt fy symud-
iadau, ddd fy nagrau yn dy
gostrelonid ydyn: yn dy lyfr di.

9 Y dydd y llefwyf ar-
at, yna y dychwelir fy ng-
elynion yn eu gwrthol; hyn
a wa; am fod Duw gyda mi.

10 Yn Nuw y molianaf
ei air; yn yr Arglwydd y
moliannaf ei air.

11 Yn Nuw'r ymddirie-
dais; nid ofnaf beth a wn-
el den i mi.

12 Arnaf o Dduw y mae
dy addunedau; talaf i ti
foliant.

13 Canys gwaredaist fy
enaid rhag anghen; oni wa-
redi fy nhraed rhag fyr-
thio? fel y rhodiwyf ger
bron Duw yngoleuni y rha-
byw.

Psalm 57.

Trugarha wrthiſ o Dduw
trugarha wrthiſ, can-
ys ynot y gobeithiodd fy e-
naid; ie ynghylcod dy ade-
nydd y gobeithiaf hyd onid
el yr aflwydd hyn heibio.

2 Galwaf ar Dduw goruch-
af, ar Dduw a gwblha a mi

3 Efe a enſyn o'r Nefoedd,
ac am gwared oddiwrth
warthrudd yr hwn a'm lly-
ngceu, *Selah*; denſyn Duw
ei drugaredd, a'i wirionedd.

4 Fy enaid sydd ymmyſg
llewod, gorwedd yr wyf ym-
myſg dynion poethlon; ſef
meibion dynion, y rhai y
mae eu dannedd yn wayw-
ffyn a laethau, a'u rafod yn
gleddyſ llym.

5 Ymddercha Dduw uw-
ch y Nefoedd: a bydded dy
ogoniant ar yr holl ddalau.

6 Darparafant rwyd Pn-
traed, crymmwyd fy enaid,
cloddiafant bydw i'm bly-
en, syrthiafant yn ei gaeon.

7 Parod yw fy nghalon o
Dduw, parod yw fy nghal-
on: canaf a chanmolaf.

8 Deffro fy ngogoniant,
deffro Na bl a thelyon; deffro

Dydd y mis xi.

Psalman.

Dydd y mis xi.

9 Clodfari di Arglwydd
ymmysg y bobloedd, can-
molaf di ymmysg y cenhe-
lloedd.

10 Canys mawr yw dy
drugaredd hyd y Nefodd,
a th-wirionedd hyd y cym-
ylau.

11 Ymddercha Dduw n-
wch y Nefoedd; a bydded
dy ogoniant ar yr holl dda-
iar. *Psalms 58.*

A I cyfiawnder yn ddiau
a draethwch chwi, o
gynulleidfia? a farnwch
chwi uniondeb, o feibion
dyaion?

2 Anwiredd yn hytraeh
a weithredwch yn y galon,
trawstier eich dwylo yr yd-
ych yn ei hwylo ar y ddaiar.

3 O'r groth yr ymdiei-
rhodd y rhai annuwiol,
o'r brù y cyfeiliornasant.
gan ddywedyd celwydd.

4 Eu gwenwyn sydd fel
gwenwyn sarph; y maent
fel y neidr fyddar yr hon a
gau ei chluffiau.

5 Yr hon ni wrendy ar
lais y rhin-wyr, er cyfarw-
dded fyddo'r twyn-wr.

6 Dryllia o Dduw eu da-
nedd yn eu genenau; torp
o Arglwydd, gil-ddanedd
y llewod ieuainge.

7 Todder hwynt fel dyf-
roedd sydd yn rhedeg yn

waitad: pan laetho eu
laethau, byddant megis
wedi eu torri.

8 Aed ymmaith fel mal-
woden dawdd, neu erthyl
gwraig; fel na welont yr
haul.

9 Cyn Ich crochannau
glywed y mierl, efo a cy-
mer hwynt ymmaith megis
a chorwynt, yn fyw, ac yn
ei ddigofaint.

10 Y cyfiawn a laweny-
cha pan welo ddial; efo a
ylch ei draed yngwaed yr
annuwiol.

11 Fel y dywedo dyn, di-
au fod ffrwyth i'r cyfiawn;
dieu fod Duw a farna ar y
ddaiair.

Prydhanwrol Weddi.

Psalms 59.

FY Nuw, gwared hi oddi-
wrth fyngelynnion; am-
ddell yn hi oddiwrth y rhai a
ymgyfodant i'm herbyn.

2 Gwared hi oddiwrth
weithredwyr anwiredd; ac
achub hi rhag y gwyf gwa-
eddyd.

3 Canys wele, cyallwy-
nasant yn erbyn fy enaid,
ymgafclodd cedyra i'm her-
byn; nid ar fy mai na'm pe-
chod i, o Arglwydd.

4 Rhedant, ymbarotoant
heb anwiredd ynofi; deff-
ro dithen i'm cymmorth, ac
edrych.

5 A thi Arglwydd Dduw
i'r lluoedd, Duw Israel, de-
ffro i ymweled a'r holl gen-
hedloedd: na thrugarha
wrth neb a wnant aawir-
edd yn faleisus. *Selah.*

6 Dychwelant gyda's
hwyf, cyfarthant fel cwm
ac ymgylchant y ddinas.

7 Wele, byrtheirian a'i
genau, cledysau sydd yn
eu gwefusau; canys pwy
meddant a glw?

8 Ond tydi o Arglwydd,
a'i gwatweri hwynt, ac a
chwerddi am ben yr holl
genhedloedd.

9 O herwydd ei nerth ef,
y ddisgwiliaw wrthit ti: can-
ys Duw yw fy amddeffynfa.

10 Fy Nuw trugarog
a'm rhagflaena; Duw a
wna i mi weled fy ewyllys
ar fy ngelnyion.

11 Na ladd hwynt, rhag
i'm pobl anghosio; gwafo-
ar hwynt yn dy nerth, a da-
roffwng hwynt, o Arglw-
ydd ein tarian.

12 Am bechod eu genau,
ac ymadrodd eu gwefusau,
daher hwynt yn eu batch-
der: ac am y feldith, a'r
celwydd a draethant.

13 Difa hwynt yn dy
lid, difa fel na byddont: a
gwybyddant mai Duw sydd
yn llywodraethu yn Jacob,
hyd eithafodd y ddaiar.

14 A dychwelant gyda'r
hwyf a'byfarian fel cwm
ac amgylchant y ddinas.

15 Cyrwydrant am ffa,
ac onis digonir grugna-
chant.

16 Minneu a gwafo-
dy nerth, ie Ihesus gwafo-
dy drugaredd yn foreu; can-
ys buost yn amddeffynfa i
ni, ac yn noddfa yn y ddydd
y bu cyfyngder annaf.

17 I ti fy nerth y canaf,
canys Duw yw fy amdde-
ffynfa, a Duw fy hndiga-
redd.

Psalms 60

O Dduw bwriafst ni yn-
maith, gwafo-
a forraist; dychwelant am
drachefn.

2 Gwnaethost i'r ddaiar
grynu, a holltaist hir iach
ei briwiau, canys y mae yn
erynnu.

3 Dangosaist i'r pobl ge-
ledis, diodaist ni a gwin ma-
droddod.

4 Rhoddaist faner i'r hat
a'th ofnant, i'w derohau o
herwydd y gwirionedd.

5 Feli y gwaredder dy ni
anwyl; achub a'th ddachau
law a gwrando ni.

6 Duw a lesarodd yn ni
sansteiddrwydd, llawenydd
af, rhannaf Sichem, a mifer-
rasedd ymrym. Succoth.

7 Eiddo ni yw. Giliad ac
eiddo.

Dydd y mis xi.

Psalmau.

Dydd y mis xii.

elddo fi Manasseh: Ephraim
i'r ffrwyd yw nerth fy mhen.
Juda fyw fy noddaf. wr.

8 Mowb yw fy nghroch-
an golchi; tros Edom y
bwriaf fy escid. Philistia
ymorfeiddo di o'm plegid i.

9 Pwy a'm dŵg i'r ddi-
nas gadarn? pwy a'm har-
wain hyd yn Edom?

10 Onid tydi Dduw'r
hwn a'n bwriafst ymmaith?
a thydi o Dduw yr hwn nid
eit allan gyda'n lluoedd;

11 Moes i ni gynnorth-
wy rhag cyfyngder canys o
fer yw ymwared dŷn.

12 Yn Nuw y gwnawn wr-
oldeb, canys efe a fathr ein
gelynion.

Psalms 61.

CLywó Dduw fy llesain.
Cgwando ar fy ngweddi

2 O aithaf y ddaiar y lle-
saf attat, pan lesmeirio fy
nghalon; arwain fi i graig
a fyddo uwch na mi.

3 Canys huost yn hoddfa i
mi, ac yn dŵr cadarn rhag
y gelyn.

4 Preffwyliaf yn dy bab-
ell byth: a'm hymddiried
fydd dan orthudd dy adenydd.

5 Canys ti Dduw a gly-
waist fy addunedau, rhodd-
aist etifeddiaeth i'r rhai a
ofnant dy enw.

6 Tia estynnioes y bren-
in; ei flynyddoedd fyddant.

fel cenhedlaethau lawer.

7 Efe a crys byth ger br-
on Duw; darpar drugaredd
a gwirionedd, fel y cadw-
ont ef.

8 Felly y can-molaf dy
enw yn dragwydd; fel y
talwyf fy addunedau beun-
ydd.

BOREUOL WEDDI.

Psalms 62.

WRth Dduw yn unig
y disgwil fy enaid;
o honaw y daw fy iechydw-
riaeth.

2 Efe yn unig yw fy ng-
hraig, a'm hiechydwriaeth;
a'm hamddeffyn, ni'm ma-
wr ysgogir.

3 Pa hyd y bwriedwch
aflwydd yn erbyn gŵr?
lleddir chwi oll, a byddwch
fel magwyr ogwyddedig,
neu bared ar ei ogwydd.

4 Ymgynghorasant yn
unig iw fwrw ef i lawr o'i
fawredd, hoffasant gelwydd,
a'u geneuan y bendithiant,
ond o'u mewn y melldithi-
ant. Selah.

5 Oh fy enaid disgwil
wrth Dduw yn unig: can-
ys ynddo ef y mae fy ngo-
baith.

6 Efe yn unig yw fy ng-
hraig a'm hiechydwriaeth;
efe yw fy amddeffynfa, ni'm
hysgogir.

7 Yn Nuw y mae fy ie-
chydwriaeth

chydwrïaeth a'm gogoni-
ant : craig fy nghadernid,
a'm noddfa fydd yn Nuw.

8 Gobeithiwch ynddo ef
bôb amser, o bobl, tywellt-
weh eich calon ger ei fron
ef ; Duw fydd noddfa i ni.

9 Gwagedd yn ddiau fyw
meibion dynion, geudab yw
meibion gwyr : iw gosod
yn y clorian, yscafnach yd-
ynt hwy i gyd na gwegi.

10 Nag ymddiriedweh
mewn trawider, ac mewn
trais na fyddwch ofer ; os
cynnydda golud, na rodd-
weh eich calon arno.

11 Unwaith y dywedodd
Duw, clywais hynny ddwy-
waith, mae eiddo Duw yw
cadernid.

12 Trugaredd hofyd fydd
eiddo ti, o Arglwydd : can-
ys ti a deli i bob dyn ynôl
ei weithred.

Psalms 63.

TI o Dduw, fyw fy Nuw
i yn foreu i'th geisïaf,
fychedodd fy enaid amdanat
hiraethodd fy nghawd am-
danat, mewn tir crâs a sy-
chedig heb ddwfr.

2 I weled dy nerth a'th
ogoniant, fel i'th welais yn
y cyffegr.

3 Canys gwell fyw dy dr-
ugaredd di na'r bywyd, fy
ngwefusau a'th foliannant.

4 Fel hyn i'th glodforaf

yn fy mywyd, derchafaf fy
nwylo yn dy enw.

5 Megis a mîr, ac a bra-
fder y digonir fy enaid, a'm
genau a'th fawl a gwefusau
llafar.

6 Pan i'th gofiw ff ar fy
ngwelf, myfyriaf amdanat
yngwiliadwriaethau y nôs

7 Canys buoff gynorth-
wî i mi, am hynny ynghy-
fod dy adenydd y gorfole-
ddaf.

8 Fy enaid a lÿn wrthit,
dy ddeheu-law a'm cynnal.

9 Ond y rhai a geisïant
fy enaid i ddestryw, a ant i
iffelderau y ddalar.

10 Syrthiant ar fin y cle-
ddyf ; rhan llwynogod fy-
ddant.

11 Ond y brenin a law-
enycha yn Nuw : garfledda
bôb un a dyngo iddo ef ; ei-
thr ceuir genau y rhai a
ddywedant gelwydd.

Psalms 64.

CLÿw fy llêf o Dduw yn
fy ngweddi ; cadw fy
enïoes rhag ofn y gelyn.

2 Cudd fi rhag cyfrinach
y rhai dryglonus, rhag terf-
ysc gweithredwyr anwiredd.

3 Y rhai a hogant eu ta-
fod fel chuddyf, ac a ergy-
diant eu faethau, fel geiri-
au chwerwon.

4 I seuthu'r perffaith yn
ddirgel, yn ddifysymwth y
faethant ef, ac nid ofnant.

5 Ymwrolant mewn pêth drygionus, ymchweddeuant am ofod maglau yn ddirgel, dywedant pwŷ a'u gwêl hwŷnt?

6 Chwiliant allan anwreddau, gorphennant ddyf- al chwilio; ceudod a chalon pŏb un o honŷnt fydd ddofn

7 Eithr Duw a'i faetha hwŷnt; a faeth ddifymwth yr archollir hwŷnt.

8 Felly hwŷ a wnant iwr- tafodau eu hun fyrthio ar- nynt; pŏb un a'u gwelo a gilia.

9 A phŏb dŷn a ofna, ac a fynega waith Duw; can- ŷs doeth-yftryiant ei waith ef.

10 Y Cyfiawn a laweny- cha yn yr Arglwydd, ac a obeithia ynddo: a'r rhai u- niawn o galon oll a orfole- ddant.

Prydnhawrol Weddi.

Psalms 65.

MAwl a'th crys di yn Sion o Dduw; ac i ti y telir yr adduned.

2 Ti yr hwn a wrande- wi weddi, attat ti y daw pŏb cnawd.

3 Pethau sawir a'm gor- chfygasant, ein camweddau ni, ti a'u glanhei.

4 Gwŷn ei fŷd yr hwn a ddewisech, ac a neselech

attat; fel y trigo yn dy gy- nteddoedd; ni a ddigonir a daioni dy dŷ, fel dy Deml sanctaidd.

5 Attebi i ni trwŷ beth- au ofnadwy, yn dy gyfiawn- der, o Dduw ein hiechyd- riaeth; gobaith holl gyr- rau y ddaiar, a'r rhai fydd bell ar y mor.

6 Yr hwn a sicrha y mynyddoedd drwy ei nerth, ac a wregysfir a chadernid.

7 Yr hwn a oflega dwrf y moraedd, twrf eu tonnau, a therfysg y bobloedd.

8 A phresswyl-wŷr eith- afoedd y byd a ofnant dy ar- wyddion; gwnei i derfŷn boreu a hwŷr lawenycha.

9 Yr wyt yn ymweled a'r ddaiar, ac yn ei dwrfrau hi, yr ydwyt yn ei chysoethogi hi yn ddirfawrag afon Duw, yr hon fydd yn llawn dwrf; yr wyt yn paratoi ŷd idd- ynt, pan ddarperaisf felly iddi.

10 Gan ddwrfrau ei che- fnau, a goftwng ei rhychau, yr ydwyt yn ei mwydo hi a chafodau, ac yn bendithio ei chnawd hi.

11 Coroni yr ydwyt y flwyddyn a'th ddaioni, a'th lwybrau a ddiferant frafter

12 Diferant ar borfeŷdd yr anialwch; a'r brynniau a ymwregysant a hysryd- weh.

13 Y dolydd a wligir a
defaid, a'r dyffrynnoedd a
ornguddir ag yd, am hyn-
ny y bloeddiant ac y canant

Psalms 66.

L Lawen loeddiwch i
Dduw, yr holl ddaiar,

2 Ddaenwch ogoniant
ei enw; gwnewch ei foli-
ant yn ogoneddus,

3 Dywedwch wrth Dduw,
mor ofnadwy wyt yn dy we-
ithredoedd! o herwydd ma-
int dy nerth, y cymmer dy
elysion arnynt fod yn dda-
roftyngedig i ti.

4 Yr holl ddaiar a'th add-
olant di, aca ganant i ti, ie-
canant i'th enw. *Selah.*

5 Deuwch, a gwelwch
weithredoedd Duw: ofna-
dwy fwr yn ei weithred tu-
agat feibion dynion.

6 Trodd efe y môr yn
sychdir; aethant drwy'r a-
fon ar draed; yna y llawe-
nychasom ynddo.

7 Efe a lywodraetha dr-
wy ei gadernid byth, ei ly-
gaid a edrychant ar y cen-
hedloedd, nac ymdderchaf-
ed y rhai anafydd. *Selah.*

8 Oh babloedd, bendith-
iwch ein Duw: a pherwch
glywed llais ei fawl ef.

9 Yr hwn fydd yn gosod
ein henaid mewn bywyd,
ac ni ad i'n troed lithro.

10 Canys profaist ni o

Dduw, coethaist ni fel coe-
thiarian.

11 Dygaist ni i'r rhwyd,
gosodaist wasgla ar ein lw-
ynau.

12 Peraist i ddynion far-
chogaeth ar ein pennau, ac
thom drwy'r tân, a'r dwfr,
a thi a'n dygaist allan i le-
diwall.

13 Deuaist i'th dy ag off-
ymmau poeth, talaf it fy
addunedau.

14 Y rhai a adroddodd fy
ngwefusau, ac a ddywedodd
fy ngenau yn fy nghysfyngder.

15 Offrymmaist it boeth o-
ffrymmau breision, ynghyd
ag arogl-darch hyrddod
aberthaf ychen, a byched.
Selah.

16 Deuwch, gwrandewch
y rhai oll a ofnwch Dduw
a mynegaf yr hyn a wnaeth
efe i'm henaid.

17 Llefais arno a'm ge-
nau, ac efe a dderchafwyd
a'm tafod.

18 Pe edrychafwm ar an-
wiredd yn fy nghalon, ni
wrandawfen'r Arglwydd.

19 Duw yn ddiau a glybu,
ac a wrandawodd ar lais fy
ngweddi.

20 Bendigedig fydd
Duw'r hwn ni throdd fy
ngweddi oddiwrtho, na'i
drugaredd of oddiwrthaf fi-
neu.

Psalms 67.

Duw a drugarhao wr-
thym, ac a'n bendithio,
a thywynned ei wyneb ar-
nom. *Selab..*

2 Fel yr adwaener dy
ffordd ar y ddaiar, a'th ie-
chydwrïaeth ymmhlith yr
holl genhedloedd.

3 Molianned y bobl di o
Dduw, moliannedd yr holl
bobl dydi.

4 Llawenhâed y cened-
loedd, a byddant hyfrýd:
canys ti a fferni y bobl yn
uniawn, ac a lywodraethi y
cenedloedd ar y ddaiar.

5 Molianned y bobl di o
Dduw; molianned yr holl
bobl dydi.

6 Yna'r ddaiar a rýdd ei
ffrwyth; a Duw, sef ein
Duw ni a'n bendithia.

7 Duw a'n bendithia, a
holl derfynau'r ddaiar a'u
hofnant ef.

BOREUOL WEDDI.

Psalms 68.

Cysoded Duw, gwasgar-
er ei elynion: a ffoed
ei gaseion o'i flaen ef.

2 Chweli hwýnt fel chw-
alu mwg: fel y tawdd cŵ-
yr wrth y tân, diſther y
rhai anuwïol o flaen Duw

3 Ond Llawenycher y
rhai cyfiawn, a gorſoedd-
ant ger bron Duw; a by-

ddant hyfrýd o lawenýdd.

4 Cenwch i Dduw, can-
molwch ei enw, dercheſwch
yr hwn fydd yn marchoga-
eth ar y Nefoedd, a'i enw
yn J A H: a gorſoleddwch
ger ei fron ef.

5 Tad yr ymddifaid, a
barnwr y gweddwon iſw
Duw, yn ei breswylfa ſan-
ſtaidd.

6 Duw fydd yn goſod yr
unig mewn teulu; yn dw-
yn allan y rhai a rwymwyd
mewn geſýnnau; ond y
rhai cyndyn a breswylïant
graf-dir.

7 Pan aethoft o Dduw, o
flaen dy bobl: pan getdd-
aift trwy yr anialwch.

8 Y ddaiar a grynnodd, a'r
Nefoedd a ddiferasanto fla-
en Duw; Sinai yntef a gry-
nodd o flaen Duw, ſef Duw
Iſrael.

9 Dihidiaift law grallawn
o Dduw ar dy etifeddiaeth;
tia'u gwrteithiaift wedi eu
blino.

10 Dy gynnulleidia di
ſýdd yn trigo ynddi; yn dy
ddaioni o Dduw, yr wyt yn
darparu i'r tlawd.

11 Yr Arglwydd a rodd-
es y gair; mawr oedd min-
tai y rhai a'i pregethent.

12 Brenhinoedd byddin-
og a ffoefant ar ſfrwyth; a'r
hon a drigodd yn tŷ a ran-
nodd.

nodd yr yspail.

13 Er gorwedd o hon-
och ymmysg y crochanaw,
byddwch fel eiggill colomen
wedi eu gwisgo ag arian, a'i
hadenydd ag aur melŷn.

14 Pan wascarodd yr
Hollalluog frenhinoedd yn-
ddi, yr oedd hi yn wen fel
cira yn Salmon.

15 Mynydd Duw sydd
fel mynydd Bafan, yn fyn-
ydd cribog fel wynydd Ba-
fan.

16 Paham y llemmwch
chwi synyddoedd cribog?
dymma'r mynydd a chwen-
nychodd Duw ei bresswyllo,
ie presswylia'r Arglwydd
ynddo byth.

17 Cerbydau Duw ydynt
ugain mil, sef miloedd o a-
ngeliion: yr Arglwydd sydd
yn eu plith megis yn Sinai
yn y Cyffegr.

18 Derchefaist i'r nchel-
der, caeth-gludaist gaethi-
wed, derbynialist roddion i
ddynion; ie i'r rhai cynd-
yn hefyd, fel y presswylia'r
Arglwydd Duw yn eu plith.

19 Bendigedig syddo'r
Arglwydd, yr hwn a'n llw-
ytha beunydd a daioni; sef
Duw ein hiechydwrriaeth.

20 Ein Duw ni sydd
Dduw iechydwrriaeth; ac
i'r Arglwydd Dduw y per-
thyn diangtau rhag marw-

olaeth.

21 Duw yn ddiau a ar-
cholla ben ei elydion; a
choppa walltog yr hwn a
rodio rhagddo yn ei gam-
weddau.

22 Dywedodd yr Arglw-
ydd dygaf fy mhobl drach-
efn o Bafan; dygaf hwynt
drachefn o ddynfer y mbr.

23 Fel y trocher dy dro-
ed yngwaed dy elynion, a
thafod dy gŵn yn yr un-
rhyw.

24 Gwellant dy fynediad
o Duw, mynediad fy Nuw,
fy Mrenin, yn y cyffegr.

25 Y cantorion a aeth-
ant o'r blaen, a'r cerddori-
on ar ôl; yn eu mysg yr o-
edd y llangceffau yn canu
tympanu.

26 Bendithiwch Dduw
yn y cynnulleisaoedd, sef yr
Arglwydd, y rhai ydych o
ffynnon Israel.

27 Yno y mae Benjamin
fychon a'u llywydd, tywys-
ogion Juda a'u cynnulleid-
fa; tywysogion Zabulon, a
thywysogion Nephthali.

28 Dy Dduw a orchym-
ynnodd dy nerth; cadarnha
o Dduw, yr hyn a wnaeth-
ost ynom ni.

29 Brenhinoedd a ddyg-
ant i ti anrheg, er mwyn
dy Deml yn Jerusalem.

X 2

30 Cerydda

30 Cerydda dyrfa y gwa-
yffyn, cynnulleidfa y gwr-
dd deirw, gyda lloï y bobl, tel
y delont yn oftyngedig a
darnau arlan; gwasgar y
bobl sy dda ganddynt ryfel.

31 Pendefigion a ddeu-
ant o'r Aipht, Ethiopia a
estyn ei dwylo yn bryffur at
Dduw.

32 Teyrnafoedd y ddai-
ar, cênwch, i Dduw, can-
molwch yr Arglwydd.

33 Yr hwn a ferchŷg ar
nef y Nefoedd, y rhai oedd
erioed; wele *ese* yn anfon
ei lëf, a honno yn llëf ner-
thol.

34 Rhoddwch i Dduw
gadernid; ei oruchelder
sydd ar Israrl, a'i nerth yn
yr wjbrenau.

35 Ofnadwy wyt o Duw
o'th gyffegr; Duw Israel
ŷw *ese*, sydd yn rhoddi ne-
rth, a chadernid i'r bobl;
bendigedig fyddo Duw.

Prydnawol Weddi.

Psalms 69.

A Chub fi o Dduw, can-
ys y dyfroedd a ddac-
thant i mewn hydat *fy enaid*

2 Soddaïis mewn tom ddy-
fn, lle nid oes sefyllfa; dae-
thum i ddyfnder dyfroedd,
a'r ffrwd a lifodd trofod.

3 Blinaïis yn llefain, sy-
chodd *fy nghêg*; pallodd *fy*

llygaid, tra'r ydwys yn dîc-
gwil wrth *fy Nuw*.

4 Amlâch na gwallt *fy*
mhen yw y rhai a'm calant
heb achos; cedyrn yw *fy*
ngelynion diachos, y rhai
a'm difethent; yna y telais
yr hyn ni chymmerais.

5 O Dduw ti a adwaen-
ost *fy* ynfydrwydd, ac nid
yw *fy* nghamweddau gudd-
iedig rhagot

6 Na chywilyddier o'm
plegidi, y rhai a obeithiant
ynot ti Arglwydd Dduw y
lluoedd; na wradwydder
o'm plegid i, y rhai a'th
geisiant di, O Dduw Israel

7 Canys er dy swyn di y
dygais warthrudd, ac y todd
cywilydd *fy* wyneb.

8 Euthym yn ddiethr
i'm brodyr, ac *sef* estrongan
blant *fy* mam.

9 Canys zël dy-dŷ a'm
hyflodd, a gwradwyddiad y
rhai a'th wradwyddent di a
fyrthiodd arnaf.

10 Pan-wylais gan gyft-
uddio *fy* enaid ag ympryd,
bu hynny yn wradwydd i mi

11 Gwiscais hefyd fach-
liain, ac euthym yn ddihar-
eb iddynt.

12 Yn *fy* erbyn y chwe-
dleueu y rhai a oesteddent
yn y porth; ac i'r meddw-
on yr oeddwn yn wawd.

13 Ond myfi *fy* ngweddi
sydd

fydd attat ti o Arglwydd, mewn amser cymmeradwy o Dduw, yn lluosogrwydd dy drugaredd gwrando fi, yngwirionedd dy iechydwr-iaeth.

14 Gwared fi o'r dom, ac na soddwys; gwareder fi o ddiwrth fy nghaseion, ac o'r dyfroedd dysnion.

15 Na lifed y ffrwd ddw-fr trosof, ac na lyngced y dyfnder fi; na chawed y pydewychwaith ei iafn arnaf.

16 Clyw fi Arglwydd, canys da fyw dy drugaredd, ynbl lliaws dy dofturaiaethau edrych arnaf.

17 Ac na chuddia dy wyneb oddiwrth dy wâs, canys y mae cysfyngder arnaf, bryllia, gwrando fi.

18 Nesa at fy enaid, a gwared hi; achub fi o herwydd fy ngelynion.

19 Ti a adwaenost fy ngwarthrudd, a'm cywilydd, a'm gwradydd; fy holl e-lynion ydynt ger dy ffron di.

20 Gwarthrudd a dorodd fy nghalon, yr ydwyf mewn gofid; a disgwiliats am rat i dofturio wrthi, ac nid oedd neb, ac am gyflurwyr, ac ni chefais neb.

21 Rhoddasant hefyd fustl yn fy mwyd, ac a'm diodasant yn fy lychedd a finegr.

22 Bydded eu bwrdd yn

fagl ger eu bron, a'u llwyddiant yn dramgwydd.

23 Tywyllter en llygaid fel na welont, a gwna iwlwynau grynu bob amser.

24 Tywallt dy ddig arnynt; a chyrhaeddodd lliadwgrwydd dy ddigofaint hwynt.

25 Bydded eu preswylfod yn anghyffannedd, ac na fydded a drigo yn eu pebyll.

26 Canys erlidiasant yr hwn a darawsit ti, ac am ofid y rhai a archollaist ti y chwedleuant.

27 Dôd ti anwiredd a teu hanwiredd hwynt, ac na ddelont i'th gyfiawnder di.

28 Deleer hwynt o lyfr y rhai byw: ac na serifener hwynt gyda'r rhai cyfiawn.

29 Minnau, truan a gofidus ydwyf; dy iechydwriaeth di o Dduw, a'm derchafu.

30 Moliannaf enw Duw; ar gân, a mawrygas ef mewn mawl.

31 A hyn fydd gwell gan yr Arglwydd nag ych, neu fustach corniog, carnos.

32 Y trueniaid a lawenychant pan welant hyn; ei ch calon chwithau, y rhai a geiswch Dduw, a fydd byw.

33 Canys gwrendy'r Arglwydd ar dylodion, ac ni ddiystyra efe ei garcharorion.

34 Nefoedd, a dalar, y môr a'r hyn oll a ymlusco ynddo, molant ef.

35 Canys Duw a achub Sion. ac a adeilada ddinasoedd Juda, fel y trigont yno ac y meddiannont hi.

36 A hiliogaeth ei weifion a'i meddiannant hi: a'r rhai a hoffant ei enw ef, a breswylant ynddi.

Psalms 70

O Dduw, prysura i'm gwaredu, bryffia Arglwydd i'm cymmorth.

2 Cywilyddier, a gwarthruddier y rhai a geisiant fy enaid: troer yn eu hôl, a gwrâdwydder y rhai a ewyllysiant ddrwg i mi.

3 Datoer yn lle gwobrau eu cywilydd, y rhai a ddywedant ha, ha.

4 Llawnyched, a gorsol-dded ynot ti y rhai olla'th geisiant, a dywededy rhai a garant dy iechydwrïaeth yn wastad, mawryger Duw.

5 Minneu ydwys dlawd ac anghenus, o Dduw bryffia attaf, fy nghymmorth a'm gwaredudd ydwyt ti, o Arglwydd, na hîr drig.

BOREUOL WEDDI.

Psalms 71

Y Not ti o Arglwydd, y gobeithiais, na'm cywilyddier byth.

2 Achub fi, a gwared fi yn dy gyfiawnder; goftwng dy glust attaf, ac achub fi.

3 Bydd i mi'n drigfa gadarn, i ddyfod iddi bôb amser: gorchymmynnaiſt fy achub. canys ti yw fy nghraig a'm hamddeffynaf.

4 Gwared fi o fy Nuw, o law'r annuwiol, o law yr anghyffion, a'r traws.

5 Canys di yw fy ngobaith o Arglwydd Dduw, fy ymddiried o'm ieuengtŷd.

6 Wrthit ti i'm cynhaliwyd o'r bru, ti a'm tynnaiſt o grôth fy mam; fy mawl fydd yn wastad am danat ti.

7 Oeddwn i lawer megis yn rhyfeddod: eithr dydi yw fy nghadarn noddfa.

8 Llanwer fy ngenau a'th foliant, ac a'th ogoniant beunydd.

9 Na swrw fi ymaith yn amser henaint; na wrthot fi pan ballo fy nerth.

10 Canys fy ngelynion fydd yn dywededy i'm herbynn, a'r rhai a ddisgwiliant am fy enaid, a gyd-ymgynghorant.

11 Gan ddywededy, Duw a'i gwrthododd ef, erlidiwch a deliwch ef; canys nid oes gwaredudd.

12 O Dduw, na fydd bell oddiwrthiſ, fy Nuw bryffia i'm Commorth.

13 Cywilyddier, a difeth-
ery rhai a wrthwynebant
fy enaid, a gwarth ac a gw-
radwydd y gorchguddier y
rhai a geisiant ddrwg i mi.

14 Minneu a obeithiaf
yn wastad, ac a'th foliannaf
di fwy-twy.

15 Fy ngenau a fynega
dy gyfiawnder, a'th iechyd-
wriaeth beunydd; canys ni
wn rifedi arnynt.

16 Ynghadernid yr Arg-
lwydd Dduw y cerddaf, dy
gyfiawnder di yn unig a go-
fiat fi.

17 O'm ieuengŷtid i'm
dyscaifft o Dduw, hyd yn
hyn y mynegais dy ryfedd-
odau.

18 Na wrthod fi ychw-
aith, o Dduw, mewn hen-
aint a phenllwydni; hyd
oni fynegwyt dy nerth i'r
genhedlaeth hon, a'th ga-
dernid i bôb un a ddelo.

19 Dy gyfiawnder hefyd
o Dduw sydd uchel, yr hwn
a wnaethost bethau mawr-
ion; pwyr o Dduw, sydd
debyg i ti?

20 Ti yr hwn a wnaeth-
ost i mi weled aml a blin
gystuddiau, a'm bywhei dr-
achetn, ac a'm cyfodi drach-
efn o orddyfnder y ddaiar.

21 Amlhei sy mawredd.
ac a'm cyffuri oddlamgŷlch

22 Minneu a'th foliannaf

ar offeryn nabl, sef dy wri-
onedd o fy Nuw; canaf it
a'r delyn, o Sanct Israel.

23 Fy ngweiriau a fydd-
ant hyfryd pan ganwyf i ti,
a'm henaidd, yr hon a war-
edaifft.

24 Fy nbasod hefyd a dr-
aetha dy gyfiawnder beu-
nydd, o herwydd cywilydd-
iwydd, a gwradwyddwyd y
rhai a geisiant niwed i mi.

Psalms 72.

O Dduw, dôd i'r brenin
dy farnedig aethau; ac
i fâb y brenin dy gyfiawn-
der.

2 Efe a farn dy bobl me-
wn cyfiawnder; a'th drue-
niaid a barn.

3 Y mynyddoedd a ddy-
gant heddwch i'r bobl, a'r
bryniau, trwy gyfiawnder.

4 Efe a farn drueniaid y
bobl. efe a achub feibion yr
anghenus; ac a ddryllia y
gorthrymmudd.

5 Tra fyddo haul a lleu-
ad i'th ofnant, yn oes oeso-
edd.

6 Efe a ddelecyn fel glaw
argnû gwlan, fel cawodydd
yn dyfrhau y ddaiar.

7 Yn ei ddyddiau ef y
blodeua y cyfiawn, ac aml-
der o heddwch fydd, tra fy-
ddo lleuad.

8 Ac efe a lywodraetha o
fôr hyd fôr, ac o'r ason hyd
der-

derlygu y ddaiar.

9 O flaen ef yr ymgryma trigollon yr anialwch; a'r elynion a lyfant y llwch.

10 Brenhinoedd Tarsis, a'r ynysloedd, a dalant anrheg; brenhinoedd Sheba a Seba a ddygant rôdd.

11 Ie'r holl Frenhinoedd a ymgrymmant iddo: yr holl genhedloedd a'i gwasanaethant ef.

12 Canys efe a wared yr anghenog pan waeddo: y truan hefyd a'r hwn ni byddo cynnorthwy-ŵr iddo.

13 Efe a arbed y tlawd a'r rheidus; ac a achub eneidiau y rhai anghenus.

14 Efe a wared eu henaidd oddiwrth dwyll, a thrawider: a gwerthfawr fydd eu gwaed yn ei olwg ef.

15 Byw hefyd fydd efe, a rhoddir iddo o aur Seba; gweddiant hefyd trosto ef yn wastad; beunydd y clodforir ef.

16 Bydd dyrned o yd ar y ddaiar ym mhen y mynyddoedd; ei ffrwyth a efewyd fel Libanus; a phobl y ddinas a flodeuant, fel gwelst y ddaiar.

17 Ei enw fydd yn dragywydd, ei enw a beru trafrddo haul; ac ymfendithiant ynddo; yr holl genhedloedd a'i galwant yn wyn-

fydedig.

18 Bendigedig fyddo'r Arglwydd Dduw, Duw Israel, yr hwn yn unig fydd yn gwneuthur rhyfeddodau.

19 Bendigedig hefyd fyddo ei enw gogoneddus ef yn dragywydd; a'r holl ddaiar a lanwer o'i ogoniant, Amen, ac Amen.

Prydnawndol Waddi.

Psalms 73.

YN ddiau da yw Duw i Israel; sef i'r rhai glân o galon.

2 Minneu, braidd na lithrodd fy nhraed, prin na thriplodd fy ngherddediad.

3 Canys cefigennais wrth y rhai yn fydd, pan welais lwyddiant y rhai annuwiol.

4 Canys nid oes rhwymau yn eu marwolaeth, a'u cryfder fydd heiniad.

5 Nid ydynt mewn blinder fel dynion eraill, ac ni ddialeddir arnynt hwy gyda dynion eraill.

6 Am hyany y cadwyn, odd balchder hwynt, ac y gwisc trawder amdanynt fel dilledyn.

7 Eu llygaid a saif allan gan frasder; aethant tros feddwl calon o gyfoeth.

8 Y maent wedi llygru, yn chwedlona yn ddrygion.

us am drawder, yn dywed-
yd yn uchel.

9 Golodasant eu genau
yn erbyn y Nefoedd: a'u
tasod a gerdd trwy'r ddaiar.

10 Am hynaf y dychw-
el ei bobl ef ymma, ac y
gwescir iddynt ddwfr phiol
lawn.

11 Dywedant *befid*, pa
fôdd y gŵyr Duw? a oes
gwybodaeth gan y Goru-
chaf?

12 Wele, dymma y rhai
annuwiol, a'r rhai sydd lw-
yddlanus yn y byd, ac a a-
mlhasant olud.

13 Diau mae yn ofer y
glanheais fy nghalon, ac y
golchais fy nwŷlo mewn di-
niweidrwydd.

14 Canys ar hŷd y dŷdd
i'm maeddwyd, fy ngherydd
a ddenai bôb boreu.

15 Os dywedwn, myneg-
af *fel* hŷn, wele a chenhed-
laeth dy blant di y gwnawn
gam.

16 Pan amcenais wybod
hŷn, blin oedd hynny yn
fy ngolwg i.

17 Hŷd onid euthum i
gyffegr Duw; yna y deall-
ais eu diwedd hwynt.

18 Diau olod o honot
hwynt mewn llithrigfa, a
chwŷmpo o honot hwynt i
ddinistr.

19 Mor ddifymwth yr a-

ethant yn anghyfanedd;
pallasant, a *darfuant* gan ofn.

20 Fel breuddwyd wrth
ddihuno un, *fel* o Arglw-
ydd, pan ddeffroech y dir,
mygi eu gwedd hwynt.

21 Fel hŷn y gosiodd fy
nghalon; ac i'm pigwyd yn
fy arennau.

22 Mor *yfyd* oeddwn,
ac heb wŷhod; *anifail* oedd-
wn o'th flaen di.

23 Etto yr *ydwyf* yn wa-
stad gyda thi; ymaflaist yn
fyllaw ddechau.

24 A'th gyngor i'm har-
weini; ac wedi hynaf i'm
cymmeri i ogoniant.

25 Pwŷ sydd gennifi yn
y Nefoedd ond tydi? ac ni
ewyllysais ar y ddaiar neb
gyda thydi.

26 Pallodd fy nghawd
a'm calon; ond nerth fy
nghalon a'm rhan yw Duw
yn dragywydd.

27 Canys wele difethir
y rhai a bellhant oddiwrth
it; torraist ymaith bôb un
a butteinio oddiwrthit.

28 Minnen, nefsau at
Dduw sydd dda i mi, yn yr
Arglwydd Dduw y gosodais
fy ngobaith, i dreuthu dy
holl weithredoedd.

Psalm 74

PAham Dduw i'm bwri-
aist heibio yn dragyw-
ydd, ac y myga dy ddigofa-
int

int yn erbyndefaid dy borta

2 Cofia dy gynulleidfa yr hon a brynaist gynt, a llwyth dy etifeddiaeth yr hwn a waredaist; mynydd Sion hwn y prellwyll ynddo

3 Dercha dy draed at anrhaith dragywyddol; sef at yr holl ddrwg a wnaeth y gelyn yn y cyffegr.

4 Dy elynion a ruasant ynghanol dy gynulleidfa oedd: gosodasant eu banerau yn arwyddion.

5 Hynod oedd gŵr. fel y codaseu fwyll mewn dyrufgoed.

6 Ond yn awr y maent yn dryllio ei cherfiadau ar unwaith, a bwyll ac a mor-thwylion.

7 Bwriasant dy gyffegroedd yn tân, hyd lawr yr halogasant brelwylfa dy enw.

8 Dywedasant yn eu calonau; cyd-anrheithiwn hwynt; hoscasant holl synagogau Duw yn y tir.

9 Ni welwn ein harwyddion, nid oes brophwyd mwy, nid oes gennym a wŷr pa hyd.

10 Pa hyd Dduw. y gwarthruddat gwrthwyneb. ŵr? a gablat gelyn dy enw yn dragywydd?

11 Paham y tynni yn ei hôl dy law, sef dy ddechulaw? tynn hi allan o ganol dy fonwes;

12 Canys Duw yw fy Mr. enin o'r dechreuad: gwn. euthur-ŵr lechydwnaeth o fewn y tir.

13 Ti yn dy nerth a barthaist y môr, drylliaist benau y dreigiau yn y dyfroedd

14 Ti a ddrylliaist ben Lefiathan, rhoddaist ef yn fwyd i'r bobl yn yr anialwch

15 Ti a holltaist y ffynnon a'r afon, ti a ddiyspyddiaist afonydd cryfion.

16 Y dydd sydd eiddo ti, y nŷs belyd sydd eiddo ti: ti a barodtoaist oleuni a haul

17 Ti a osodaist holl derfynau'r ddaiar; ti a luniaist haf a gauaf.

18 Cofia hyn, i'r gelyn gablu, o Arglwydd, ac i'r bobl ynfyd ddifenwi dy enw

19 Na ddyro enaid dy durtur i gynulleidfa y gelynion, nag anghofia gynulleidfa dy drueniaid byth

20 Edrych ar y cyfamod, canys llawn yw tywyll leodd y ddaiar o drigfau trawster.

21 Ni ddychweled y tlawd yn wradwyddus, mollanned y truan, a'r anghenus dy enw.

22 Cysod o Dduw, dadl. ena dy ddadl, cofia dy wradwydd gin yr ynfyd beunydd

23 Nag anghofia lals dy elynion; dadwrdd y rhaf a godant

Dydd y mis xii.

Psalmau.

Dydd y mis xii.

godant i'rh erbyn, fydd yn
dringo yn wastadol.

ray rhai annuwiol, a chyrn
y rhai cyflawn a dderchefir.

BOREUOL WEDDI.

Psalmau 75.

Cloddforwn dydi o Dduw
cloddforwn, canys agos
yw dy enw; dy ryleddodau
a synegant hynny.

2 Pan dderbyniwyf y gy-
nulleidfa, mi a farnaf yn u-
niawn.

3 Ymddattododd y ddai-
ar, a'i holl drigollion; myfi
sydd yn cynnal ei cholofrau.

4 Dywedais wrth y rhai
ynfyd, nag ynfydwch; ac
wrth y rhai annuwiol na
dderchefwch eich corn.

5 Na dderchefwch eich
corn yn uchel, na ddywed-
wch yn war-syth.

6 Canys nid o'r dwyrain
nag o'r gorllewin, nag o'r
dehaeny daw goruchafiaeth.

7 Ond Duw sydd yn bar-
nu, efe a ostwng y naill, ac
a gyfyd y llall.

8 Oblegit y mae phiol
yn llaw'r Arglwydd, a'r
gwin sydd gôch, yn llawn
cymmysg, ac efe a dywall-
todd o hwnnw; etto holl a-
nuwollion y tir a walcant, ac
a yfant ei waelodion.

9 Minneu a synegas yn
dragywydd, ac a ganaf i
Dduw Jacob.

10 Torraf hefyd holl gy-

Psalmau 76.

Hynod yw Duw yn Juda,
mawr yw ei enw ei yn
Israel.

2 Ei babell hefyd sydd yn
Salem, a'i drigfa yn Sion.

3 Yna y torrodd efe fac-
thau y bwa, y tarian, y cle-
ddyf hefyd a'r frwydr. *Selah.*

4 Gogoneddusach wyt, a
chadarnach na mynyddoedd
yr yspail.

5 Yspeiliwyd y cedryn
galon, hunasant eu hun;
a'r holl wŷr o nerth ni cha-
wsant eu dwylo.

6 Gan dy gerydd di o
Dduw Jacob, y rhoed y ce-
rbyd a'r march i gyfigu.

7 Tydi tydi wyt ofnadwy
a phwy a saif o'rh flaen pan
enynno dy ddigter?

8 O'r Nefoedd y peraisf
glywed barn, ofnodd, a go-
flegodd y ddaiar.

9 Pan gyfododd Duw i
farn, i achub holl rai lled-
nais y tir. *Selah.*

10 Diau, cynddaredd dyn
a'th solianna di, gweddill-
cynddaredd a waherddi.

11 Addunedwch, a thel-
wch i'r Arglwydd eich Duw,
y rhai oll ydynt o'i amgylch
ef dygant anrbeg i'r ofna-
dwy.

12 Efe a dŷr ymmalch y
spyr.

spryd cywylogion, y mae yn ofnadwy i Frenhinocdd y ddaiar.

Psalms 77.

Am lles y gwaiddais ar Dduw : a'm lles ar Dduw, ac eise a'm gwrandawodd.

2 Yn nydd fy nhrallod y ceisrais yr Arglwydd ; fy archoll a redodd liw nŵs ac ni pheidiad : fy enaid a wrthododd ei ddiddanu.

3 Cofiais Dduw, ac a'm cythryblwyd, cwynais a thersylwyd, fy yspryd. *Selah.*

4 Deliaist fy llygaid yn effro, synnodd arnaf, fel na allaf iefaru.

5 Ystyriais y dyddiau gynt, blynyddoedd yr hên oesoedd.

6 Cofio yr ydwyf fy ngŵan y nŵs, yr ydwyf yn ymddiddanu am ealon : fy yspryd fydd yn chwilio yn ddysfal.

7 Ai yn dragywydd y bwrw'r Arglwydd heibio ? ac oni bydd eise bodlon mwy.

8 A ddarfu ei drugaredd ef tros byth ? a balla ei addewid ef yn oes oesoedd ?

9 A anghosiodd Duw drugarhau ? a gauodd eise ei drugareddau mewn sofiant ?

10 A dywedais, dymma fy ngwendid, etto cofiaf flynyddoedd deheulaw y Goruchaf.

11 Cofiaf weithredocdd yr Arglwydd ; ie cofiaf dy wrthiau gynt.

12 Melyriaf hefyd ar dy holl waith, ac am dy weithredocdd y chwedleuaf.

13 Dy ffordd o Dduw, fydd yn y cyfsegr, pa Dduw mor fawr a'n Dduw ni ?

14 Ti yw y Duw fydd yn gwnenthur rhyfeddodau, dangosaist dy nerth ymysg y bobloedd.

15 Gwaredaist a'th fraich dy bobl, meibion Jacob, a Joseph. *Selah.*

16 y dyfroedd a'th wellant o Dduw, y dyfroedd a'th wellant ; hwy a ofnasant ; y dyfnderau hefyd a gynhyrwyd.

17 Y cymylau a dywall, tafant ddwr, yr wybrenau a roddasant dwrf : dy faethau hefyd a gerddasant.

18 Twrw dy daran a glywyd o amgylbŵ ; mellst a o-leuafant y byd ; cyffrodd, a chrynodd y ddaiar.

19 Dy ffordd fydd yn y môr, a'th lwybrau yd y dyfroedd mawrion ; ac nid a-dweinir dy ôl.

20 Tywysaist dy bobl fel defaid, drwy law Moses, ac Aaron.

Frydnawnol Weddi.

Psalms 78.

GWrando fy nghyfraith fy mhobl, gofyingwch.

eich cluft at eirian fy ng-
enau.

2 Agoraf fy ngeu me-
wn dihareb, traethaf dda-
megion o'r cyafyd;

3 Y rhai a glywsom, ac
a wybuom, ac a fynegodd
ein tadau i ni.

4 Ni chelwn rhag ei mei-
bion, gan fynegi i'r oes a
ddél foliant yr Arglwydd
a'i nerth, a'i ryfeddodau, y
rhai a wnaeth efe.

5 Canys efe a siccrhaodd
dyfiolaeth yn Jacob, ac a
osododd gytraith yn Israel;
y rhai a orchymynnodd efe
i'n tadau eu dysgu iw plant.

6 Fel y gwybyddu'r oes
a ddél, *sef* y plant a enid, a
phan gyfodent, y mynegent
hwy iw plant hwythau.

7 Fel y gosodent eu go-
baith ar Dduw, heb angho-
fio gweithredoedd Duw, ei-
thr cadw ei orchymynni-
on ef.

8 Ac na byddent *fel* eu
tadau y genhedlaeth gyn-
dyn, a gwribryfelgar, yu ge-
nhedlaeth ni osododd ei eh-
alon yn unlawn, ac nid yw
ei hyspryd ffyddlon gyda
Duw.

9 Meibion Ephraim yn
arfog, ac yn saethu a bwa,
a droefant eu cefnau yn nydd
y frwydr.

10 Ni chadwafant gyfa-

mod Duw, eithr gwrthoda-
asant rodio yn eigyfraith ef

11 Ac anghohiant ei
weithredoedd, a'i ryfeddod-
au, y rhai a ddangosfau efe
iddynt.

12 Efe a wnaethen wrth-
iau o flaen eu tadau hwynt
yn nhir yr Aipht, ym mace-
Zoan.

13 Efe a barthodd y môr
ac a aeth a hwynt drwodd;
gwnaeth hefyd i'r dwfr sef-
yll fel pen-tŵr.

14 Y dydd hefyd y tŵy-
fodd efe hwynt a chwmwl,
ac ar hyd y nôs a galeuni-
tân.

15 Efe a holltodd y crei-
gian yn yr anialwch, a rho-
ddodd ddiod oddiyno megis
o ddyfnderan dirfawr.

16 Canys efe a ddug ffr-
ydau allan o'r graig, ac a
dynnodd i lawr megis *afon*,
ydd o ddyfroedd.

17 Er hynny chwanega-
sant etto bechu yn ei erbyn
ef, gan ddigio y Goruchaf
yn y diffaethwch.

18 A themptiasant Dduw
yn eu calon, gan ofyn bwyd
wrth eu blys.

19 Llefarasant hefyd yn
erbyn Duw, dywedasant, a
ddichon Duw atlwyo bw-
rdd yn yr anialwch?

20 Wele, efe a daraw-
odd y graig, fel y pistyllodd
dwfr,

dafr, ac y lifodd a fongdd;
a ddichon efe roddi barn be-
ffid a ddarpara efe gig iw
bobl.

21 Am hynny y clybu'r
Arglwydd. ac y digiodd, a
thân a enynnodd yn erb-
yn Jacob, a digofaint beffid
a gynneuodd yn erbyn Israel

22 Am na chredent yn
Nuw, ac na obeithient yn
ei iechydwrfaeth ef.

23 Er iddo ef orchymyn
i'r wybrennau oddi uchod,
ac egoryd dryfan y Nefoedd

24 A glawio Manna ar-
nynt iw fwyda: a rhoddi
iddynt fyd y Nefoedd.

25 Dyn a fwydaodd fara
angelion, a ffonodd iddynt
fwyd yn ddigonol.

26 Gyrrodd y dwyrein-
wynt yn y Nefoedd ac yn
ei nerth y dŵg efe ddeheu-
wynt.

27 Glawiodd beffid gig
arnynt, fel llwch; ac adar
ascellog fel tywod y môr.

28 Ac a wnaeth iddynt
gwympo o fewn eu gwersyll
o amgylch eu preswylfennod.

29 Felly y bwydiant, ac
y llwyr ddiwallwyd hwynt,
ac efe a barodd eu dymuniad
iddynt.

30 Ni ommeddwyd hw-
ynt o'r hyn a flysiant, er
hynny tra yr ydoedd eu bw-
yd yn eu safnau.

31 Digllonedd Duw a
gynneuodd yn eu herbyn
hwnynt ac a laddodd y rhai
brasaf o honynt, ac a gwy-
mpodd etholedigion Israel.

32 Er hyn oll pechasant
etto, ac ni chredasant iw
ryfeddodau ef.

33 Am hynny y treuliodd
efe eu dyddiau hwynt me-
wn oferedd, a'i blynnyddo-
edd mewn dychryn.

34 Pan iadde efe hwynt,
hwy a'i ceisient ef, ac a dd-
ychwelent, ac a geisient
Dduw yn foreu

35 Cosient hefyd mae y
Duw oedd eu craig, ac mae
y Goruchaf Dduw oedd eu
gwaredudd.

36 Er hynny, rhagrithio
yr oeddynt iddo ef, a'i gen-
au, a dywedyd celwydd wr-
tho a'u tafod.

37 A'u calon heb fod yn
uniawn gydag ef, na'i bôd
yn ffyddlon yn ei gyfam-
mod ef.

38 Er hynny efe yn dru-
garog a faddeuodd eu han-
wiredd, ac ni ddifethodd hw-
ynt; ie trôdd ymaith ei
ddigofaint yn fynych, ac ni
chylfiodd ei holl lid.

39 Canys efe a goffeu mae
crawd oeddynt, a gwynt yn
myned, ac heb ddychweilyd

40 Pe sawl gwaith y dig-
iasant ef yn yr anialwch,
ac

ac a gofidlasant ef yn y diffaethwch.

41 Ie troesant, a phrofasant Dduw, ac a osodasant derbyn i Sanct yr Israel.

42 Ni chofiasant ei law ef, na'r dydd y gwaredodd efe hwynt oddiwrth y gelyn.

43 Fel y gosodaseu efe ei arwyddion yn yr Aipht, a'i ryfeddodau ym maes Zoan.

44 Ac y troeseu eu hafonnydd yn waed: a'u ffrydau, fel na allent yfed.

45 Anfonodd gymmysg bla yn eu plith, yr hon a'u difaodd hwynt: a llyffaint iw difetha.

46 Ac efe a roddodd eu enwdd hwynt i'r lidys, a'u Hafur i'r locust.

47 Destrywiodd eu gwinwydd a chenllysg; a'u Sycomor-wydd a rhew.

48 Rhoddodd hefyd eu hanifeiliaid i'r cenllysg, a'u golud i'r mēnt.

49 Anfonodd arnynt gynddaredd ei lid, llidiawgrwydd, a digter, a chyfyngder, trwy anfon angelion drwg.

50 Cymmhwyfodd ffordd iw ddigofaint, nid attaliodd eu henaidd oddiwrth angen, ond eu bywyd a roddodd efe i'r haint.

51 Trawodd hefyd bôb cyntaf-anedig yn yr Aipht,

fel blaenion eu nerth, hwynt ymmhebsll Ham.

52 Ond efe a yrrodd ei bobl ei hun fel defaid, ac a'u harweiniodd hwynt fel praid yn yr anialwch.

53 Tywysodd hwynt hefyd yn ddiogel, fel nad ofnasant: a'r môr a orchguddiodd eu gelynion hwynt.

54 Hwythau a ddug efe i oror ef sancteiddrwydd: i'r mynydd hwn a enniliodd ei ddeheulaw ef.

55 Ac efe a yrrodd allan y cenhedloedd o'i blaen hwynt, ac a rannodd iddynt etifeddiaeth wrth linyn, ac a wnaeth i lwythau Israel drigo yn eu pebsll hwynt.

56 Fr hayny temptiasant a digiasant Dduw goruchaf, ac ni chadwasant ei dystiolaethau.

57 Eithr cillasant, a buant anffyddlon fel eu tadau, troesant fel bwa twyllodrus.

58 Digiasant ef hefyd a'i huchel-fanau: a gyrrasant eiddigedd arno a'i cerfiedig ddelwau.

59 Clybu Dduw hyn, ac a ddigiodd, ac a ffriddiodd Israel yn ddifawr.

60 Fel y gadawodd ef dbernacle Silo: y babel a osodaseu efe ymysg dynion.

61 Ac y rhoddodd ei nerth mewn caethiwed, a llybrydferahwch.

dferthwch yn llaw'r gelyn.

62 Rhoddes hefyd ei bobl i'r cleddyf, a diglodd wrth ei etifeddiaeth.

63 Tān a yfiodd eu gwyr ieuaintge, a'u morwynaion ni phriodwyd.

64 Eu hofferiaid a laddwyd a'r cleddyf, a'u gwragedd gweddwon nid wylasant.

65 Yna y deffrodd yr Arglywydd fel un o gyfa; fel oadarn yn bloeddio gwedi gwin.

66 Ac ese a darawodd ei elynion o'r tu ôl: rhoddes iddynt warth tragywyddol.

67 Gwrthododd hefyd babell Joseph, ac ni etholodd lwyth Ephraim.

68 Ond ese a etholodd lwyth Juda, mynydd Sion, yr hwn a hoffodd.

69 Ac a adeiladodd ei gyffegr fel llŷs uchel: fel y ddaiar, yr hon a feillodd ef yn dragwydd.

70 Etholodd hefyd Ddafydd ei wās, ac a'i cymerth o gorlannau y defaid.

71 Oddiar ôl y defaid cyfebion, y daeth ag ef i borthi Jacob ei bobl, ac Israel ei etifeddiaeth.

72 Yntef a'u porthodd hwynt yn ôl perffelthrwydd ei galon, ac a'u trinodd wrth gyfarwyddyd ei ddwylo.

BOREUOL WEDDI.

Psalms 79.

Y Cenhedloedd, o Dduw, a ddaethant i'rh etifeddiaeth, halogasant dy deml sanctaidd, golodasant Jerusalem yn garneddau.

2 Rhoddasant gelanedd dy wellfion yn twydl i adar y Nefoedd, a chig dy sancti i swyffilod y ddaiar.

3 Tywallasant eu gwaed fel dwfr o angyloch Jerusalem, ac nid oedd a'u claddu.

4 Yr ydym ni yn warthrudd i'n cymmydogion, dirumyg a gwaetwar-gerdd i'r rhai fydd o'n hamgylch.

5 Pa hŷd Arglywydd, a ddigi di'n dragwydd? a lŷsg dy eiddigedd di fel tāt?

6 Tywallt dy lid ar y cenhedloedd ni'rh adnabuant, ac ar y teyrnasoddd ni alwasant ar dy enw.

7 Canys yffasant Jacob, ac a wnaethant eu bresswylfa yn anghyffannedd.

8 Na chofia'r anwireddau gynt i'n herbŷn; brystr a rhag-flaened dy doftur drugareddau ni; canys llefg iawn i'n gwnaethwyd.

9 Cynnorthwya ni o Dduw ein Mechydwrfaeth, er mwyn gogoniant dy enw; gwared ni hefyd a thrugarha wrth ein pechodau, er mwyn dy enw.

10 Paham y dywed y cenhedloedd, pa le y mae eu Duw hwŷnt? bydded hyf-pŷs ymmhlith y cenhedloedd yn ein golwg ni, wrth ddial gwaed dy weision, yr hwn a dywalltwyd.

11 Deued uchenaidd y carcharorion ger dy fron, ynôl mawredd dy nerth: cadw blant marwolaeth.

12 A thâi'n cymmydogion ar y seithfed iw monwes eu cabledd, drwy'r hon i'th gablaŷant di, o Arglwydd.

13 A ninnau dy, bobl, a defaid dy bortha, a'ch folqianwn di yn drygwŷdd; datcanwn dy foliant o genhedlaeth i genhedlaeth.

Psalm 80.

GWrando o fugait Israel, yr hwn wyt yn arwain Joseph fel praid: ymddifcleiria yr hwn wŷt yn eistedd arbwrwg y Gerabinaid.

2 Cyfod dy nerth o flaen Ephraim, a Benjamin a Manasseh, a thyred yn iechydwrtaeth ini.

3 Dychwel ni o Dduw, a llewyrcha dy wŷneb, ac ni a achubir.

4 O Arglwydd Dduw'r lluoedd, pa hŷd y forri wrth weddi dy bobl.

5 Porthaist hwŷnt a baradagrau, a diodaist hwŷnt

a dagrau wrth sefur mawr.

6 Gofodaist ni yn gynen i'n cymmydogion, a'n gelynion a'n gwatwarent yn eu mysc eu hun.

7 O Dduw'r lluoedd dychwel ni, a llewyrcha dy wŷneb, ac ni a achubir.

8 Madaist winwŷdden o'r Alpht, hwrizist y cenhedloedd allan, a phlenaist hi.

9 Arlobaist o'u blaen, a pheraist iw gwraidd wreiddio, a hi a lanwodd y tir.

10 Cuddiwŷd y mynyddoedd gan ei chyscod? a'i changhenau oedd fel cedrwŷdd rhagorol.

11 Hi a estynnodd ei changhenau hŷd y môr, a'i blagur hŷd yr afon.

12 Paham y rhwŷgaist eichaeau, fel y tynno pawb a elo heibio ar hŷd y ffordd ei grawn hi?

13 Y baedd o'r coed a'i turia, a bwŷstfil y maes a'i pawr.

14 O Dduw'r lluoedd, dychwel attolwg: edrych o'r Nefodd a chenŷdd, ac ymwel a'r winwŷdden hon.

15 A'r winllan a blanodd dy ddechulaw, a'r planhigyn a gadarnhaist i ti dy hun.

16 Llofewŷd hi a thân, torwŷd hi i lawr: gan gerŷdd dy wŷneb y difethir hwŷnt.

17 By-

Dydd y mis xvi.

17 Bydded dy law dros
wr dy ddeheulaw; a thros
fth dŷn yr hwn a gadarnh-
caist i ti dy hun.

18 Felly ni chiliwn yn
ôl oddiwrthit ti; bŷwhâ ni,
ac ni a alwn ar dy enw.

19 O Arglwydd Dduw'r
lluoedd, dychwel ni; llew-
yrcha dy wŷneb, ac ni a a-
chubir.

Psalms 81.

CEnwch yn llafar i Dduw
Ein cadernid; cenwch
yn llawen i Dduw Jacob.

2 Cymmerwch psalm, a
moeswch dympan, y deŷn
fwyn, a'r nabl.

3 Ud-cenwch udcorn ar
y lloer newydd, ar yr amŷer
nodedig, yn nŷdd ein huch-
el-wyl.

4 Canŷ deddf ŷw hŷn, i
Israel, a defod i Dduw Jacob.

5 Efe a'u gosododd yn
dyftiolaeth yn Joseph; pan
aeth efe allan trwy dir yr
Aipht, lle y clywais iaith
ni ddeallwn.

6 Tynnaïs ei yŷcwjdd o
ddiwrth y baich; ei ddwy-
lo a ymadawfant a'r croch-
anau.

7 Mewn cyfyngder y ge-
lwaist, ac mi a'th waredais,
gwrandewais di yn nîrgel-
wch y datan, porfals di wrth
ddyfroedd Meribah. *Selab.*

8 Clŷw fy mhobl, a mi a

Psalman.

dydd y mis xvi.

dyftiolaethaf i ti Israel, os
gwrandewi arnaf.

9 Na fydded ynot Dduw
arall, ac nag ymgrymma i
Dduw dieithr.

10 Myfi'r Arglwydd dy
Dduw, ŷw'r hwn a'th ddag
di allan o dir yr Aipht, lle-
da dy safn, ac mi a'i llanwaf

11 Ond ni wrandaweu fy
mhobl ar fy llêf, ac Israel
ni'm mynnau.

12 Yna y gollyngais hw-
ynt ynghyd dynrhwydd eu
calon, aethant wrth eu cy-
ngor eu hunain.

13 Oh na wrandawŷeu fy
mhobl arnaf; na rodiaŷeu
Israel yn fy ffyrdd.

14 Buan y goŷtyngafwn
eu gelynion; ac y trôelwn
fy llaw'n erbŷn eu gwrth-
wŷneb-wŷr.

15 Caseion yr Arglwydd
a gymmerasant arŷnt ym-
oftwng iddo ef, a'u hamŷer
hwythau fuafei'n dragymydd

16 Bwydaŷeu hwynt hef-
yd a brâdêr gwenith; ac a
mêl o'r graig i'th ddiwalla-
fwn.

Frydnawnol Weddi.

Psalms 82.

DUw lŷdd yn ŷefŷll yng-
hynulleidfa y galluog;
ymmhlith y duwiau y barn
efe.

2 Pa hŷd y bernwch ar
gam? ac y derbyniwch wy-
neb

neb y rhai annuwiol. *Selab.*

3 Bernwch y tlawd a'r ymddifaid, cyfiawnhewch y cyfruddiedig a'r rheidus.

4 Gwaredwch y tlawd a'r anghenus; achubwch hwynt o law y rhai annuwiol.

5 Ni wyddant, ac ni ddeallant, mewn tywyllwch y rhodiant; holl sylfaennau y ddaiar a symmudwyd o'u lle.

6 Myfi a ddywedais, duwiau ydych chiwi, a meibion y Goruchaf ydych chiwi oll.

7 Eithr byddwch feirw fel dynion, ac fel un o'r tywyfogion y fyrthiwch,

8 Cyfod o Dduw, barna'r ddaiar, canys ti a etifedd- i'r holl genhedloedd.

Psalma 83.

O Dduw na oftega, na thaw, ac na fydd lonydd, o Dduw.

2 Canys wele dy elynion fydd yn terfyscu, a'th gae- lion yn cyfodi eu pannau.

3 Ymgyfrinachafant yn ddichehgar yn erbyn dy bobl, ac ymgynghorafant yn erby dy rai dirgel di.

4 Dywedasant deuwch, a difethwn hwynt, fel na byddont yn genhedl, ac na chofier enw Israel mwyach.

5 Canys ymgynghorafant yn un-frŷd, ac ymwna-

ethant i'th erbyn.

6 Peoyll Edom, a'r Ima- chaid; y Moabïaid, a'r Ha- garïaid.

7 Gebel, ac Ammon, ac Amalec, y philistiaid, gyda phreffwyl-wyr Tyrus.

8 Assur hefyd a ymgwp- lysodd a hwynt, buant fra- ich i blant Lot. *Selab.*

9 Gwna di iddynt fel i Midian megis i Sifera, me- gis i Jabin, wrth afon Cifon.

10 Yn Endor y difethw- yd hwynt, ac aethant yn dail i'r ddaiar.

11 Gwna ei benedfïgion fel Oreb, ac fel Zeeb, a'i holl dywyfogion fel Zebah, ac fel Salmunnah.

12 Y rhai y ddywedasant cymmerwn i ni gyfannedd- au Duw i'w meddiannu.

13 Gosod hwynt, o fy Nuw, fel olwyn; fel loff o flaen y gwynt.

14 Fel y llŷsg tân coed ac fel y godeithia ffam fy- nyddoedd.

15 Felly erlid ti hwynt a'th demheftl, a dychryna hwynt a'th gorwynt.

16 Llanw eu hwynebau a gwarth, fel y ceiliont dy enw, o Arglwydd.

17 Cywilyddier, a thrall- oder hwynt yn dragywydd, ie gwradyddor, a difether hwynt.

Y 3

18 Fel

18 Fel y gwypont mae dydi yr hwn yn ualg wyt Jehofa wrth dy enw. wyt Oruchaf ar yr holl ddaiar.

Psalms 84.

MOr hawddgar yw dy bebyll di, o Arglwydd y lluoedd?

2 Fy enaid a hiraetha, ie ac a fflia am gynteddau'r Arglwydd; fy nghalon, a'm cnawd a waeddant am y Duw byw.

3 Aderyn y tŷ hefyd a gatodd dy, a'r wennol nŷth iddi, lle y gefyd eichywion, fef dy allorau di, o Arglwydd y lluoedd, fy Mrenin a'm Duw.

4 Gwyn fyd preswyl-wyr dy dy: yn wastad i'th foliannant. *Selab.*

5 Gwyn ei fyd y dŷn y mac ei gadernid ynot, a'th ffrdd yn eu galon.

6 Y rhai yn myned trwy ddyffryn Baca, a'u gwnant yn fflynnon, a'r glaw a leinw y llynau.

7 Ant o nerth i nerth; ymddengys pob unger bron Duw yn Sion.

8 O Arglwydd Dduw'r luoedd, clyw fy ngweddi; gwranddo, o Dduw Jacob.

9 O Dduw ein tarian, gwel, ac edrych ar wyneb dy eneiog.

10 Canys gwell fyw diw-

rnod yn dy gynteddau di na mil; dewiswn gadw drws yn nhŷ fy Nuw, o flaen triggo ymmhebyll anuwioledeb.

11 Canys haul, a tharian yw'r Arglwydd Dduw; yr Arglwydd a rydd ras a gogoniant; ni attal efe ddolm daioni oddiwrth y rhai a rodiant yn berffaith.

12 O Arglwydd y lluoedd, gwynfyd y dŷn a ymddiriedd ynot.

Psalms 85.

GRallawn fuost, o Arglwydd, i'th dir; dychwelaist gaethiwed Jacob.

2 Maddenaist anwiredd dy bobl; cuddiaist eu holl bechod. *Selab.*

3 Tynnaist ymmaith dy holl lid; troist oddiwrth li-diawgrwydd dy ddigter.

4 Trô ni o Dduw ein hiechyd; a thor ymaith dy ddigofaint oddiwrthym.

5 A'i bŷth y digi wrthym a estynni di dy sorriant hyd genhedlaeth a chenhedlaeth.

6 Oa throi di a'n byw-hau ni, fel y llawenycho dy bobl ynot ti.

7 Dangos i ni, Arglwydd, dy drugaredd; a dod i ni dy lechydwrfaeth.

8 Gwrandawaf beth a ddywed yr Arglwydd Dduw, canys efe a draetha heddwch i'w bobl, ac i'w sanct;

ond

ond na throant at ynsydr-
wydd.

9 Diau fod ei iechyd ef
yn agos i'r rhai a'i hofnant;
fel y trigo gogoniant yn
ein tir ni.

10 Trugaredd a gwirion-
edd a ymgysariant; cyh-
awnder a heddwch a ymg-
usafant.

11 Gwirionedd a dardda
o'r ddaiar; a chyfiawnder
a edrych i lawr o'r Nefoedd

12 Yr Arglwydd hefyd a
rydd ddaioni; a'r ddaiar a
rydd ei chnwd.

13 Cyfiawnder a o'i fla-
en ef; ac a esyd ei draed
ef ar y ffordd.

BOREUOL WEDDI.

Psalm 86.

Gostwn, o Arglwydd,
dy glust, gwando fi;
canys truan ac anghenus
ydwys.

2 Cadw fy enaid, canys
sanctaidd ydwys; achub di
dy was, o fy Nuw, yr hwn
sydd yn ymddiried ynot.

3 Trugarha wrthi Ar-
glwydd, canys arnat y llefaf
beunydd.

4 Llawenha enaid dy
was; canys attat y dercha-
faf fy enaid.

5 Canys ti o Arglwydd
ydwyt dda, a maddeugar;
ac o fawr drugardd i'r

rhai oll a alwant arnat.

6 Clyw Arglwydd fy ng-
meddi; ac ymwando a
llais fy ymbil.

7 Yn nydd fy nghyfyngder
y llefaf arnat; canys gwr-
andewi fi.

8 Nid oes fel dydi ymysc
y duwiau, o Arglwydd; na
gweithredoedd fel dy wei-
thredoedd di.

9 Yr holl genhedloedd, y
rhai a wnaethof a ddeuant
ac a addolant ger dy fron
di o Arglwydd; ac a ogo-
neddant dy enw.

10 Canys ydwyt fawr, ac
yn gwnenthur rhyfeddodau,
ti yn unig wyt Dduw.

11 Dysc i mi dy ffordd o
Arglwydd, a mi a roddaf yn
dy wirionedd; una fy ngh-
alon i ofni dy enw.

12 Moliannaf di o Argl-
wydd fy Nuw, a'm holl ga-
lon a gogoneddaf dy enw-
yn dragwydd.

13 Canys mawr yw dy
drugaredd tuagattafi, a gw-
aredaist fy enaid o uffern
istod.

14 Rhai beilchion a gy-
fodasant i'm herbys, o
Dduw, a chymulleidfa y tr-
awfion a geisiasant fy enaid,
ac ni'th ofodasant di ger eu
bron.

15 Eithr ti o Arglwydd,
wyt Dduw trugarog a gra-
flawn;

lawan: hwryfyrdig i lid, a helaeth o drugaredd a gwirionedd.

16 Edrych arnaf, a thrugatha wrthif: dyro dy nerth i'th wâs, ac achub fab dy wasanaeth-ferch.

17 Gwna i mi arwydder daioni, fel y gwelo fy nghafaelion, ac y gwradydder hwynt: am i ti, o Arglwydd, fy nghynorthwyo a'm diddanu,

Psalms 87.

EI sail fydd ar y mynydd-oedd sanctaidd.

2 Yr Arglwydd a gar byrth Sion, yn swy na holl breswylseydd Jacob,

3 Gogoneddus bethau a ddywedir amdanat ti, o ddi-nas Dduw. *Selab.*

4 Cofias Rahab a Babilon wrth fy nghyd-nabod: wele Philistia a Thyras ynghyd ac Ethiopia; yno y ganwyd hwn.

5 Ac am Sion y dywedir, y gwra'r gwr a anwyd ynddi, ar goruchaf ei hun a'i siccrha hi.

6 Yr Arglwydd a gyfrif pan scrifsenno y bobl, eni hwn yno. *Selab.*

7 Y cantorion a'r cerddorion a fyddant yno; fy holl ffynhonnau fydd ynot ti.

Psalms 88.

O Arglwydd Dduw fyfe-

chydwrfaeth, gwacoddais o'th flaen ddydd a nôs.

2 Deued fy ngweddi ger dy fron, goftwng dy glust at fy llefain.

3 Canys fy enaid a lanwyd o flinderau, a'm heni-oes a nelli i'r beddrod.

4 Cyfrilwyd fi gyda'r rhai a ddescynnent i'r pwll, ydwyf fel gwr heb nerth.

5 Yn rhodd ymfe y meirw, fel rhai wedi eu lladd; yn gorwedd mewn bedd; y rhai ni chofni miwy: a hwy a dorwyd oddiwrth dy law

6 Gosodaist fi yn y pwll isaf; mewn tywyllwch, yn y dyfnderau.

7 Y mae dy ddigofaint yn pwyso arnaf; ac a'th holl donau i'm cystuddiaist

8 Pellheiaist fy nghyd-nabod oddiwrthif, gwnaethost fi yn ffield-braidd ynt; gwarchaewyd fi, fel nad awn allan.

9 Fy Rygad a ofidodd gan syngbystudd. Desais arnaf at Arglwydd beunydd: estynnais fy nwylo wrtat

10 Ai'r meirw y gwnei rfyddod? a gyfyd y meirw a'th folaen di. *Selab.*

11 A dreuthir dy drugaredd mewn bedd? a'th wirionedd yn heffryw?

12 A adwaenir dy rfy-

ddod yn y tywyllwch; a'th
gyflawnder yn nhir anghof?

13 Ond myfi a letais ar-
nat Arglwydd: yn foreu yr
achub fy ngweddi dy flaen.

14 Paham Arglwydd y
gwrthodi fy enaid; y cuddi
dy wyneb oddiwrthi.

15 Truan ydwyf, ac ar
drangeddigaeth o'm hieu-
enaid. dy gais dy ofn, ac yr
ydwyf yn petruso.

16 Dy foriant a aeth tro-
lof, dy ddychrynedigaethan
a'm torrodd ymmaith.

17 Fel dwf i'm cylch-
nasant beunydd; ac i'm
cyd-amgylchasant.

18 Câr a chyfaill a yraifft
ymmhell oddiwrthi, a'm
cydnabod i dywyllwch.

Brydnawol Weddi.

Psalms 89.

TRugareddau'r Arglw-
ydd a ddatcanaf bŷth,
a'm genau y mynegaf dy
wirionedd, o genhedlaeth
hyd genhedlaeth.

2 Canys dywedais, adei-
ledir trugaredd yn dragy-
ydd; yn y Nefoedd y siccr-
hei dy wirionedd.

3 Gwneuthum ammod
a'm hetholedig, tyngais i'm
gwâs Dafydd.

4 Yn dragywydd y siccr-
hâf dy hâd ti; ac o genhe-
dlaeth i genhedlaeth yr ad-

eiladaf dy orseddfaing-
o'r Nefoedd o Arglw-
ydd a Iohannant dy yf-
od, a'th wirionedd ynghy-
nulleidfa y llaeth.

6 Canys pwy yn y nef a
gyfiedlir a'r Arglwydd?
pwy a gyfelybir i'r Argl-
wydd ymmyf meibion y
cedyrn.

7 Daw fydd ofnadwy la-
wn ynghynulleidfa'r llaeth,
ac i'w arswydo yn ei holl
amgylchoedd.

8 O Arglwydd Ddau'r
lluocedd, pwy fydd fel tyd-
yn gadarn llo? a'th wiri-
onedd o'r amgylch?

9 Ti wyt yn llywodrae-
thu ymchwydd y môr;
pan gyfodd ei donau, ti a'i
goffegi.

10 Ti a ddrylliaist yr
Aipht, fel un lladdedig;
drwy nerth dy fraich y gw-
asceraist dy elynion.

11 Y Nefoedd ydynt ei
ddo ti; ar ddaiar sydd ei ddo
ti, ti a seiliaist y bŷd a'i
gyflawnder.

12 Ti a greaist ogledd a
deheu; Tabor a Hermon
a lawenychant yn dy enw.

13 Y mac i ti fraich a ch-
adernid; cadarn yw dy law,
ac uchel yw dy ddechulaw.

14 Cyflawnder, a barn
yw trigfa dy orseddfaing;
trugaredd a gwirionedd, a
ragflacnant

ragflacnant dy wŷneb.

15 Gwyn eu bŷd y hobl a
adwaenant yr hyfrydlais;
yn llewyrch dy wŷneb o
Arglwydd y rhodiant hwy.

16 Yn dy eaw di y gor-
foleddant beunydd, ac yn
dy gyfiawnder yr ymdder-
chatant.

17 Canys godidawgrw-
ydd eu cadernid hwŷnt yd-
wytti; ac yn dy ewylllys
da y dercheir ein corn ni.

18 Canys yr Arglwydd
yw ein tarian; a Sanct Is-
rael yw ein Brein.

19 Yna'r ymddiddenaist
mewn gweledigaeth a'th
sanct, ac a ddywedaist gofo-
dais gymmorth, a'r un cad-
arn; dercheirais un ethole-
dig o'r hobl.

20 Gofais Ddafydd fy ng-
wasanaeth. wr: eucinjais ef
a'r hlew sanctaidd.

21 Yr hwn y siccrheir fy
llaw gydag ef; a'm braich
a'i nerth ef.

22 Ni orthrymma y gel-
yn ef, a'r Mab anwir nis
cystudda ef.

23 Ac mi a goethaf ei e-
lymion o'i flaen, a'i gaeion
a darawaf.

24 Fy ngwirionedd hef-
ydd, a'm trugaredd fydd gy-
dag ef; ac yn fy eaw y de-
rcheir ei gorn ef.

25 A gosodaf ei law yn y
môr, a'i ddeheulaw yn yr

afonydd.

26 Efe a lefa arnaf, ti yw
fy nhad, fy Nuw, a chraig
fy iechydwriaeth.

27 Minneu a'i gwnes yn-
tes yn gynfab; goruwch
brenhinoedd y ddaiar.

28 Cadwaf iddo fy nhru-
garedd yn dragywydd; a'm
cysammod fydd siccr iddo.

29 Gosodaf befyd ei had
yn dragywydd; a'i orfedd,
saingc fel dyddiau y Nefoedd.

30 Os ei feibion a adaw.
ant fy nghyfraith; ac ni ro-
diant yn fy marnedigaethau.

31 Os fy neddfau a halo-
gant, a'm gorchymynion ni
chadwant.

32 Yna mi a ymwelaf a'u
camwedd a gwialen, ac a'u
hanwiredd a ffrewyllau.

33 Ond ni thorraf fy nhru-
garedd oddiwrtho; ac ni
Phallaf o'm gwirionedd.

34 Ni thorraf fy nghyf-
ammod; ac ni newidiaf yr
hyn a ddaeth allan o'm ge-
nau.

35 Tyngais unwaith i'm
sancteiddrwydd, na ddywe-
dwn gelwydd i Ddafydd.

36 Bydd ei had ef yn dra-
gywydd; a'i orfedd-saingc-
fel yr haul ger fy mron i.

37 Siccrheir ef yn drag-
ywydd, fel y lleuad, ac fel
tyst ffyddlon yn y nef.

38 Ond ti a wrthodaist
ac

ac a ffeiddiaist, ti a ddig-
aist wrth dy eneiniog.

39 Diddymmaist *gyfam-
mod*, dy was, halogaist ei
goron, gan ei thafu i lawr

40 Drylliaist ei holl gae-
au *ef*, gwnaethost ei amdd-
effynfeydd yn adwyau.

41 Yr holl fforddion
a'i hyspellant *ef*; aeth yn
warthrudd iw gymydogion.

42 Derchetaist ddechulaw
ei wrthwynebwy, llawen-
heafst ei holl elynion.

43 Troaist *hesyd* fin ei
gledys, ac ni chadarnheafst
ef *maen* rhyfel.

44 Peraist iw harddwch
ddarfod, a bwriaist ei or-
fedd-faingc i lawr.

45 Byrheafst ddyddiau ei
feuentid, toaist gywilydd
trosto *ef*. *Selab*.

46 Pa hyd Arglwydd yr
ymguddi, a'i yn dragywydd?
a lylc dy ddigofaint ti fel tan

47 Cofia pa amser sydd i
mi; paham y creafst holl
blant dynion yn ofer?

48 Pa wr a fydd byw, ac
ni wel farwolaeth? a war-
ed *ef* ei enaid o lawr bedd?

49 Pa le y mae dy hen
drugareddau o Arglwydd.
y rhai a dyngafst i *ddafydd*
yn dy wirionedd?

50 Cofia o Arglwydd
wradwydd dy weision, yr
hwn a ddygais yn fy myn.

wes gan yr holl bobloedd
fawron.

51 A'r hwn y gwradwy-
ddodd dy elynion o Arglw-
ydd; a'r hwn y gwradwy-
ddalant ol troed dy eneiniog

52 Bendigedig fydd yr
Arglwydd yn dragywydd,
Amen, ac Amen.

BOREUOL WEDDI.

Psalms 90.

TI Arglwydd fuost yn
breswylfa ni ymmhob
cenhedlaeth.

2 Cyn gwneuthar y my-
nyddoedd, a llunio o honot
y ddaiar, a'r byd; ti *hesyd*
wyt Dduw o dragywyddol,
deb hyd dragywyddoldeb.

3 Troi ddyn i ddinistr;
a dywedi, dychwelwch *fei-
bion* dynion.

4 Canys mil o flynyddo-
edd ydynt yn dy olwg di
fel doe, wedi'r el heibio, ac
fel gwiliadwriaeth nös.

5 Dygi hwynt ymmalith
megis a llifeiriant, y maent
fel hun y borau, y maent
fel llyfneun a newidir.

6 Y boreu y blodau, ac
y *tyf*; prydawn y torrir
ef ymmaith, ac y gwywa.

7 Canys yn dy ddig y *di-
feibwyd* ni, ac yn dy lidiaw-
grwydd i'n brawychwyd.

8 Gosodafst ein hanwyr-
edd ger dy *fron*, ein dirgel
hechodau

bechodau yngoleuni dy wyneb.

9 Canys ein holl ddyddi-
au ni a *ddarfuant* gan dy
ddigofaint di: treuliafom
ein blynyddoedd *fel chwedl*

10 Yn nyddiau ein blyn-
yddoedd y mae deng mhly-
nedd a thrugain, ac os o
gryfder y cyrheuddir ped-
war ugain mhlynedd, etto
eu nerth fydd boen a blin-
der; canys ebrwydd y der-
fydd ac ni hedwn ymaith.

11 Pwy a edwyn nerth dy
forriant? canys *fel* y mae
dy *ofn* y mae dy ddigter.

12 Dylf i ni fellŷ *gyfrif*
ein dyddiau *fel* y dygom
ein calon i ddoethineb.

13 Dychwel Arglwydd,
pr hyd ac *edifarha* o ran
dy weision.

14 Diwalla ni yn foreu
a'th drugaredd; *fel* y gor-
foleddom, ac y llaweny-
chom dros ein holl ddyddiau.

15 Llawenhâ ni ynôl y
dyddiau y cyftuddiaist ni,
a'r blynyddoedd y gwelfom
ddrygfyd.

16 Gweler dy waith tu
agat dy weision: a'th ogo-
niant tuagat eu plant hwŷ

17 A bydded *prydferth-
wch* yr Arglwydd ein Duw
arnom ni; a *threfna* wei-
thred ein dwylo ynom ni;
le *trefna* waith ein dwylo.

YR hwnsyddyn trigo yn
nirgelwch y Goruchaf,
a crys yaghyscod yr Holl-
alluog.

2 Dywedaf am yr Argl-
wydd, *sy noddfa* am ham-
ddiffynfa ydŷw; sy Nuw,
ynddo yr ymddiriedaf.

3 Canys *ese* a'th wareda
di o *fagl* yr heliwr: ac oddi
wrth haint echryllon.

4 A'i ascell y cyscoda *ese*
trofot, a than ei adenydd y
byddi diogel; ei wirionedd
fydd darian ac aſtalach i ti.

5 Nid ofni rhag dychryn
nôs; na rhag y faeth a he-
do'r dydd.

6 Na rhag yr haint a ro-
dio yn y tywyliwch, na rhag
y dinistr a ddinistrio ganol
dydd.

7 Wrth dy yftlys y cw-
ymp mil, a deng mil wrth
dy ddeheulaw; ond ni ddaw
yn agos attat ti.

8 Yn unig ti a ganfyddi
a'th lygaid, ac a well dâl y
rhai annuwiol.

9 Ami ti wneuthur yr
Arglwydd *sy noddfa*, *sef* y
Goruchaf, yn brestwylfa i ti

10 Ni ddigwydd i ti ni-
wed, ac ni ddaw pla yn ag-
os i'th babell.

11 Canys *ese* a orchym-
yn i wangelion am danat ti,
dy gadw yn dy holl ffyrdd,

12 Ar en dwylo i'th ddy-
gant; rhag taro dy droed
with garreg.

13 Ar y llew, a'r asp y
cerddi: y cenew llew, a'r
ddraig a fethri.

14 Am iddo roddi ei serch
arnaf; am hynny y gware.
daf ef; am iddo adnabod fy
cnw.

15 Efe a cilw arnaf a mi
a'i gwrandawaf; mewn llyg
y byddaf fi gydag ef, y gwa-
redaf, ac y gogoneddaf
ef.

16 Digonaf ef a hîr ddy-
ddiau; a dangosaf iddo fy i-
echydwriaeth.

Psalms 92.

DA iw moliannu'r Arg-
lwydd, a chanu mawl
i'th enw di, y Goruchaf.

2 A mynegi y boreu am
dy drugaredd. a'th wirion-
edd y nosweithlau.

3 Ar ddeg. tant, ac ar na-
bl, ac ar delyn yn fyfyrïol.

4 Canys llawenychaist fi
o Arglwydd, a'th weithred:
yngwaith dy ddwylo y gor-
foleddaf.

5 Mor sawredig o Argl-
wydd, yw dy weithredoedd:
dwn iawn yw dy feddyliau.

6 Gŵr annoeth ni wŷr,
a'r ynfyd ni ddeall hyn.

7 Pan flodeuo y rhai an-
nuwiol fel llysienn, a blag
bro holl weithredwyr an-

wiredd, hynny fydd iw din-
istrio byth bythoedd.

8 Tithen Arglwydd wyt
dderchesfedig yn dragywydd.

9 Canys wele dy elynion
o Arglwydd, wele dy elyni-
on a ddisethir; gwasgerir
holl weithredwyr anwiredd.

10 Ond syngborn ia dde-
rchesi fel unicorn, ag olew
i'r m henneinir.

11 Fy llygad hefyd a wel
fy ngwynfyd ar fy ngwrth-
wyneb-wyr; fy nghlustiau
a glywant fy ewyllys am y
rhai drygionus a gysfodant
i'm herbyn.

12 Y cyfiawn a flodeua
fel palm-wydden, ac a gyn-
nydda fel cedr-wydden yn
Libanus.

13 Y rhai a blannwyd yn
nhŷr Arglwydd, a floden-
ant ynghynteddoedd ein
Duw.

14 Ffrwythant etto yn eu
henaint, tîrfion, ac iraidd
fyddant.

15 I fynegi mae uniawn
yŵr Arglwydd sy nghraig;
ac nad oes anwiredd ynddo.

Pragubawrol Weddi.

Psalms 93.

YR Arglwydd fydd yn yn-
teyrnasu; efe a wiscodd.
ardderchawgrwydd, gwisc-
odd yr Arglwydd nerth, ac
ymwregysodd; y byd bwydd.

a sicrhawyd iei na fyfio.

2 Darparwyd dy orsedd-
fainge erioed, ti wyt er tra-
gywyddoldeb.

3 Y llifeiriant, o Arglw-
ydd, a dderchafasant, a lli-
feiriant a dderchafasant eu
swros: y llifeiriant a dder-
chafasant eu tonnau.

4 Yr Arglwydd yn yr u-
chelder fydd gadarnach na
swros dyfroed lawer, na
chedyrn donnau y môr.

5 Sicer iawn yw dy dyf-
iolaethau; fanfeidrwydd
a weddeu i'rh dy, o Arglw-
ydd, byth.

Psalms 94.

O Arglwydd Dduw'r di-
al, o Dduw'r dial, ym,
ddiscleiria.

2 Ymddercha farn-wr y
bys; tal eu gwobr i'r beil-
chion.

3 Pa hyd Arglwydd y caiff
yr annuwollon? pa hyd y
caiff yr annuwol orfoleddu?

4 Pa hyd y siaradant, ac
y dywedant yn galed? yr
ymfawryga holl weithred-
wyr anwiredd?

5 Dy bobl Arglwydd a
ddrylliant: a'th etifeddia-
eth a gystuddiant.

6 Y weddw a'r dieithr a
laddant, a'r ymddifad a ddi-
eneidiant.

7 Dywedant hetyd, ni wel
yr Arglwydd: ac nid ysty-

rla Duw Jacob hyn.

8 Ystyriwch chwi tai a-
noeth ymmyso y bobl; ac
ynfydion, pa bryd y deall-
wch.

9 Oni chlŵ'r hwn a bla-
nodd yn glust? oni wel yr
hwn a luntodd y llygad?

10 Oni cherydda'r hwn
a gospa y ceahedloedd? o-
ni wyr yr hwn fydd yn dyf-
gu wybodaeth i ddyn?

11 Gwyr yr Arglwydd
feddyllau dyn, mae gwag-
edd ydynt.

12 Gwyn ei fy y gwr a
geryddi di o Arglwydd: ac
a ddyfci yn dy gyfraith.

13 Lberi lldo lonydd o
ddlwrth ddyddiau drygfyd
hyd oni chlodder ffos i'r
annuwol.

14 Canys ni ad yr Arg-
lwydd ei bobl, ac ni wrth-
yd efe oi etifeddiaeth.

15 Eithr barn a ddychw-
el at gyfiawnder, a'r holl
rai uniawn o galon a ant ar
ei ol.

16 Pwy a gyfyd gyda mi
yn erbyn y rhai drygiolus?
pwy a faif gyda mi yn er-
byn gweithredwyr anwiredd.

17 Oni buaseu'r Arglw-
ydd yn gymmorth i mi, br-
aid na thrigafu fy enaid
mewn distawrwydd.

18 Pan ddywedais, llith-
rodd fy nhroed, dy drugare-
dd

edd di o Arglwydd, a'm cy-
nhaliodd.

19 Yn amlder fy meddy-
liau o'm mewn dy ddiddan-
wch di a lawenyddia fy enaid

20 a fydd cydymdeithas
i ti a gorffeddfaingo anwir-
edd; yr hon a lunia anwir-
edd yn lle cyfraith?

21 Yn finteioedd y deu-
ant yn erbyn enaid y cyfi-
awn; a gwaed gwrlon a
farnant yn enog.

22 Eithr yr Arglwydd
fydd yn amdeffynfa i mi;
am Duw yw craig fy nodedd

23 Ac eise a dal iddynt eu
hanwiredd ac a'u tyr ym-
maith yn eu drygion; yr
Arglwydd ein Duw a'u tyr
hwynt ymmaith.

BOREUOL WEDDI.

Psalms 95.

Deuwch, canwn i'r Ar-
glwydd; ymlawenha-
wn yn nerth ein hiechyd.

2 Deuwn ger ei fron ef
a diolch; canwn yn llafar
iddo a psalmau.

3 Canys yr Arglwydd
fydd Dduw mawr, a brenin
mawr goruwch yr holl ddu-
wiau.

4 Yr hwn a mae gorddy-
nderau y ddaiar yn ei law,
ac uchelderau y mynyddo-
edd yn eiddo.

5 Y môr fydd eiddo, ac

efe a'i gwnaeth; a'r ddwy-
lo a liniafant y lych dir.

6 Deuwn, addolwn, a
yingrymmwn: gofyingwn
ar ein gliniau ger bron yr
Arglwydd ein gwneuthurwr.

7 Canys eise yw ein Duw
ni, a ninnu ym bobl ei bor-
fa, a defaid ei law; heddyw
os gwrandewch ar ei hse-
rydd.

8 Na chaledwch eich ca-
lônau, megis yn yr ymry-
sonfa fel yn nydd profedig-
aeth yn yr anialwch.

9 Pan demptiodde i'ch ta-
dau hi, y profiant fi, ac y
gwellant fi, ag weithredodd.

10 Deugain mhlynedd yr
ymrysonais ar genhedlaeth
hon, a dywedais, pobl gyfei-
l i'nnu yn eu calon ydynt
hwy; ac nid adnabuant fy
ffyrdd.

11 Wrth y rha! a tyng-
ais yn fy lla, na ddalent
i'm gorphwysfa.

Psalms 96.

Cenwch i'r Arglwydd
ganiad newydd: cenw-
wch i'r Arglwydd, yr holl
ddaiar.

2 Cenwch i'r Arglwydd,
bendigwch ei enw; cyhoed-
dwch o ddydd i ddydd ei
iechydwrfaeth ef.

3 Dadcenwch ymmysg y
cenhedloedd ei ogoniant ef,
ymmhlith yr holl bobloedd
ei

4 Canys mawr yw'r Arglwydd, a chamoladwy i

awn, ofnadwy yw ei goruwch yr holl dduwiau.

5 Canys holl dduwiau'r bobloedd ydynt eulynnod: ond yr Arglwydd a wnaeth y Nefoedd.

6 Gogoniant a harddwch sydd o'i flaen ef. nerth a hyfrydwch sydd yn ei gyffegr.

7 Tylwythau y bobl rhoddwch i'r Arglwydd: rhoddwch i'r Arglwydd ogoniant a nerth.

8 Rhoddwch i'r Arglwydd ogoniant ei enw; dygwch a ffwrwm: a deuwlch i'w gystuddoedd.

9 Addolwch yr Arglwydd mewn prydferthwch sanct. eiddrwydd; yr holl ddaiar ofnwch ger ei fron ef.

10 Dywedwch ymwylg y cenhedloedd, yr Arglwydd sydd yn teyrnais; a'r byd a siccrhaodd efe. fel nad ysgogo; efe a farna y bobl yn uniawn.

11 Llawenhaed y Nefoedd, a gorfoledded y ddaiar, rhued y môr a'i gyflawnder.

12 Gorfoledded y maes, a'r hyn oll sydd ynddo; yna holl brennau'r coed a ganant.

13 O flaen yr Arglwydd, canys y mae yn dyfod, canys y mae'n dyfod i farnu'r

ddaiar: efe a farna'r byd drwy gyflawnder, a'r bobloedd a'i wirinodd.

Y R. Arglwydd sydd yn teyrnais, gorfoledded y ddaiar, llawenychod ynyf oedd lawer.

2 Cymmylan a thywyllwch sydd o'i amgylch ef; cyflawnder a barn yw trigfa ei orseddfaing ef.

3 Tan a allan o'i flaen ef, ac a i'fsg ei elynion o amgylch.

4 Ei fell a lewyrohafant y byd, y ddaiar a welodd, ac a grynodd.

5 Y mynyddoedd a doddafant fel cŵyr o flaen yr Arglwydd; o flaen Arglwydd yr holl ddaiar.

6 Y Nefoedd a synegant ei gyflawnder ef; a'r holl bobl a welant ei ogoniant.

7 Gwradwydder y rhai oll a wafanaethant ddelfgerfiedig y rhai a ymfrostant mewn eulunnod; a ddolwch ei yr holl dduwiau.

8 Sion a glywodd, ac a lawenychodd; a merched Juda a orioleddafant; o herwydd dy farnedigachau di, o Arglwydd.

9 Canys ti Arglwydd, wyt oruchel goruwch yr holl ddaiar: dirfawr i'fth dderchafwyd goruwch yr holl dduwiau.

10 Y rhai a gerwch yr Arglwydd, caelwch ddrygionï : efe fydd yn cadw eneidiau ei faln, efe a'i gwared o law y rhai annwylol.

11 Hauwyd golcuni i'r cyflawn, a llawenydd i'r rhai uniawn o galon.

12 Y rhai cyflawn, llawenychwch yn yr Arglwydd : a mollechwch wrth golfa-dwriaeth ei sancteiddwydd ei.

Prydnawol Weddi.

Psalm 98.

CEnwch i'r Arglwydd ganiad newydd, canys efe a wnaeth bethau rhyfedd : ei ddeheulaw, a'i fraich-sanctaid a baroddiddo fuddugoliaeth.

2 Yspysfodd yr Arglwydd ei iechedwriaeth : datcuddiodd ei gyflawnder yngolwg y cenhedloedd.

3 Cofiodd ei drugaredd, a'i wirionedd i dŷ Israel : holl deryfau y ddaiar a wellant iechedwriaeth ein Duw ni.

4 Cênwch yn llafar i'r Arglwydd, yr holl ddaiar : llefweh, ac ymlawenhêwch, a chenwch.

5 Cênwch i'r Arglwydd gyda'r delyn; gyda'r delyn a llef Psalm.

6 Ar uteyrn, a sain cornet, cênwch yn llafar o flaen yr Arglwydd y Brenin.

7 Rhued y mor a'i gyflawnder, y byd a'r rhai a drigant o'i fewn.

8 Cured y llefiant eu dwylo; a chyd-ganed y dy: nyddoedd.

9 O flaen yr Arglwydd, canys y mae'n dyfodi i faru y ddaiar : efe a farna'r byd a chyflawnder, a'r bobloedd ag uniondeb.

Psalm 99.

YR Arglwydd fydd yn teyrnala, cryned y bobloedd; eiddedd y mae rhwng y Cerubiad, ymgynhyrried y ddaiar.

2 Mawr yw'r Arglwydd yn Sion, a derchafedig yw efe goruwch yr holl bobloedd.

3 Moliannant dy enw mawr ac ofnadwy; canys sanctaidd yw.

4 A nerth y brenin a hofa farn, ti a sicrhel uniondeb; barn a cyflawnder a wnei di yn Jacob.

5 Derchewch yr Arglwydd ein Duw, ac ymgrymwch o flaen ei stol-draed ef; canys sanctaidd yw.

6 Moses ac Aaron ymhiith ei offeiriad ef; a Samuel ymmysg y rhai adhwant ar ei enw; galwasant ar yr Arglwydd, ac efea'i gwrandawodd hwynt.

7 Llefarodd wrthynt yn

y golofn gwmwl, cadwaf
ant eidyfiolaethau, a'r dde-
ddf a roddodd efe iddynt.

8 Gwrandewaisf arnynt, o
Arglwydd ein Duw; Duw
oeddit yn eu herbed, ie pan
ddielit am en dychymygion.

9 Derchewch yr Argl-
wydd ein Duw, ac ymgry-
mwech ar ei fynydd sancti-
aidd; canys sanctaidd yw'r
Arglwydd ein Duw.

Psalms 100.

Cenwch yn llafar i'r Ag-
glwydd, yr holl ddaiar

2 Gwasanaethwch yr Ar-
glwydd mewn llawenydd;
deuwch o'i flaen ef a chân.

3 Gwybyddwch mae'r Ar-
glwydd sydd Dduw; efe a'n
gwnaeth, ac nid ni ein hun-
ain; ei bobl ef ydym, a de-
fais ei boffa.

4 Ewch i mewn i w byrth
ef a diolch, ac i w gyntedd-
au a mawl; diolchwch i d-
do, a bendithiwch ei enw

5 Canys da yw'r Arglw-
ydd; ei drugaredd sydd yn
drogywydd; a'i wirionedd
hys genhedlaeth a chenhe-
dlaeth.

Psalms 101.

Canaf am drugaredd a
barn; i ti Arglwydd y
canaf.

2 Byddaf ddeallus mewn
ffordd berffaith: pa bryd y
deu i attaf? rhodaf mewn

perffeithrwydd fy nghalon,
o fewn fy nhŷ.

3 Ni ofodaf ddim anwir
o flaen fy llygaid, cās gen-
nis waith y rhai cildynus,
ni lŷn wrthif fi.

4 Calon gyadyd a gilla
oddiwrthif, nid adnabyddaf
ddyn drygionus.

5 Torraf ymmaith yr
hwn a enllibio ei gymmy-
dog yn ddirgel; yr uchel
o olwg, a'r balch ei galon,
ni allaf ei ddioddef.

6 Fy llygaid fydd ar ffy-
ddloniaid y tir, fel y trig-
ont gyda mi; yr hwn a ro-
dio mewn ffordd berffaith,
hwnnw a'm gwasanaetha i.

7 Ni thrig o fewn fy nhŷ
yr un a wnelo dwyll; ni
thrigh yn fy ngolwg yr un a
ddywedo gelwydd.

8 Yn foren y torraf ym-
maith holl annuwollon y
tir, i ddiwreiddio holl wei-
thred wŷr anwiredd a ddin-
as yr Arglwydd.

BOREUOL WEDDI.

Psalms 102.

Arglwydd clyw fy ngw-
eddi, a deled fy llef atat

2 Na chudd dy wyneb o
ddiwrthif, yn nydd fy nghy-
fyngder goftwng dy glust a-
tat; yn y dydd y galwyf,
brysha, gwranddo fi.

3 Canys fy nyddiau addar-
fuant

fluant fel mwg; am heseyrn
a boethafant fel aelwyd.

4 Fy nghalon a darawyd,
aca wywodd fel llyfieun; fel
yr anghofiais *fynta fy* mara

5 Gan lais *fy* nhuchan y
glywodd *fy* eieyrn wrth *fy*
nghawd.

6 Tebyg wyfi belican yr
anialwch, ydwif fel dylluan
y diffaethwch.

7 Gwiliais, ac ydwif fel
ader yn y co, unig ar ben y ty.

8 Fy ngelynyon a'm gw-
radwyddant beunydd; y
rhaf a ynfydant *wrthif* a dy-
ngasant yn fy erbyn.

9 Canys bwydreis ludw
fel bara; a chymmyscais
fy niod a gwylofain.

10 O herwydd dy lid ti
a'th ddigofaint; canys cod-
aist fi i tynu, a thestiaist fi i
lawr.

11 Fy nyddiau sydd fel
cysgod yn cilo; a minneu
fel glas welltyn a wywais.

12 Tithen Arglwydd a
barhei yn dragywyddol;
a'th goffadwriaeth *byd* gen-
hedlaeth a chenhedlaeth.

13 Tia gyfodi, ac a dru-
garhei wrth Sion; canys yr
amser ldrugarhau wrthi, ie
yr amser nodedig, a ddaeth.

14 Oblegit y mae dy we-
lision yn hofsi ei meini; ac
yn tosturio wrth ei llwch hi.

15 Felly y cenhedloedd

a ofnant enw'r Arglwydd, a
holl frenhinocod y ddaiar
dy ogoniant.

16 Pan adellado yr Arg-
lwadd Sion, y gwelir ei yn
ei ogoniant.

17 Efe a edrych ar we-
ddi y gwael; ac ni eddyfyr-
odd eu dymuniad.

18 Hyn a scrifennir Tr
genhedlaeth a ddol, a'r bobl
a greuir a foliannat yr
Arglwidd.

19 Canys efe a edrych-
odd o uchelder ei gyfeigr;
yr Arglwydd a edrychodd
o'r Nefoedd ar y ddaiar.

20 I wrando uchenaidd y
carcharorion; aci ryddhau
plant angeu.

21 I fynegi enw'r Arglw-
ydd yn Sion, a'i foliant yn
Jerusalem.

22 Pan gascler y bobl y-
nghyd; a'r teyrnaloedd i
wasanaethu'r Arglwydd.

23 Costyngodd, ete fy
nerth ar y ffordd, byrhaodd
fy nyddiau.

24 Dywedais fy Naw, na
chymmer fi ymmaith yng-
hanol fy nyddiau; dy flyn-
yddoedd di fydd yn oes oes-
odd.

25 Yn y dechreuad y fe-
iliaist y ddaiar, a'r Nefoedd
ydynt waith dy ddwylo.

26 Hwy a ddarfyddant a
thi a barhei, ie hwy oll a
heneiddiant

beneiddiant fel ddilledyn;
fel gwisg y newidi hwynt,
a hwy a newidir.

27 Titheu'r un ydwyf;
a'th flynyddoedd ni ddarfyddant.

28 Plant dy weifion, a
barhant, a'i had a sicrhêir
ger dy fron di.

Psalms 103.

FY enaid bendithia'r Ar-
glwydd, a chwbl sydd y-
nof ei enw sanctaidd ef.

2 Fy enaid, bendithia'r
Arglwydd, ac nag anghofia
ei holl ddoniau ef.

3 Yr hwn sydd yn madd-
eu dy holl anwireddau; yr
hwn sydd yn iachau dy holl
lescedd.

4 Yr hwn sydd yn gwar-
edu dy fywyd o ddestryw,
yr hwn sydd yn dy goroni a
zhrugaredd, ac a thofturi.

5 Yr hwn sydd yn diwallu
dy eneu a daioni; fel yr
adnewyddir dy ieuengtid
fel yr eryr.

6 Yr Arglwydd sydd yn
gwneuthur cyfiawnder, a
barn i'r rhai gorthrymme-
dig oll.

7 Yspsystodd ei ffordd i
Moses; ei weithredoedd i
seibion Israel.

8 Trugarog, a grasswn
yw'r Arglwydd; hwyrtry-
dig i lid a mawr o druga-
rogrwyd.

9 nid bŷth yr ymryffon
efe, ac nid bŷth y ceidw efe
ei ddigofaint.

10 Nid ynôl ein pecho-
dau y gwnaeth efe a ni; ac
nid ynal ein hanwireddau
y talodd efe i ni.

11 Canys cyfuwch ac
yw'r Nefodd uwchlaw'r
ddaiar, y rhagorodd ei dru-
garedd ef ar y rhai a'i hof-
nant ef.

12 Cyn belled ac yw'r
dwyrain oddiwrth y gorlle-
win, y pellaodd efe ein
camweddau oddiwrthym.

13 Fel y tofturia tad wrth
ei blant, felly y tofturia yr
Arglwydd wrth y rhai a'i
hofnant ef.

14 Canys efe a edwyn
ein defnydd ni; cofia mae
llwch ydym.

15 Dyddiau dyn sydd fel
glas welltyn; megis blod-
eryn y maes, felly y blod-
eua efe.

16 Canys y gwynt a tr-
osto, ac ni bydd mwy o ho-
naw; a'i le nid edwyn ddim
o honaw ef mwy.

17 Ond trugaredd yr Ar-
glwydd sydd o dragywydd-
oldeb hyd dragywyddoldeb
ar y rhai a'i hofnant ef;
a'i gyfiawnder i blant eu
plant.

18 Pr sawl a gadwant ei
gysfammed ef; ac a gofiant
ei

ei orchymynnion iw gwneuthur.

19 Yr Arglwydd a baratodd ei orseddfa yn y nesoedd; a'i frenhiniaeth ef fydd yn llywodraethu ar bob peth.

20 Bendithiwch yr Arglwydd, ei angelion ef; cedryn o nerth yn gwneuthur ei air ef, gan wrando ar leferydd ei air ef.

21 Bendithiwch yr Arglwydd, ei holl luoedd ef; ei holl weision yn gwneuthur ei ewyllys ef.

22 Bendithiwch yr Arglwydd, ei holl weithredoedd ef; ymmhob man o'i lywodraeth. Fy enaid bendithia'r Arglwydd.

Prydnawnol Wedi.

Psalms 104.

FY enaid bendithia'r Arglwydd, o Arglwydd fy Nuw tra mawr ydwyf. gwisciaist ogoniant, a barddwch

2 Yr hwn wyt yn gwisgo goleuni fel dilledyn; ac yn tanu y Nesoedd fel llen.

3 Yr hwn fy yn gosod tyllachau ei stafelloedd yn y dyfroedd, yn gwneuthur y cymylau yn gerbyd iddo; ac yn rhodio ar adenydd y gwynt.

4 Yr hwn fydd yn gwneuthur ei gennadon yn yf-

prydion; ai weinidogion yn dan ffamill-d.

5 Yr hwn a seilioedd y ddaiar ar ei sylfeini; fel na symmuddo byth yn dragywydd.

6 Toaist hi a'r gorddynder, megis a gwile y dyfroedd a safent goruwch y mynyddoedd.

7 gan dy gerydd di y ffocant; rhag fwn dy daran y prysurafant ymhaith.

8 Gan y mynyddoedd yr ymgodant, ar hyd y dyffrynoedd y descynnant, i'r lle a seiliaist iddynt.

9 Gosodaist derfyn, fel nad elont trosodd, fel na ddychwelont i orchguddio'r ddaiar.

10 Yr hwn a yr ffyahonnau i'r dyffrynoedd, y rhai a gerddant rhwng y brynniau.

11 Diodant holl swystfilod y maes; yr affynnod gwylltion a dorrant eu syched

12 Adar y Nesoedd a drigant ger llaw iddynt; y rhai a leisiant oddi rhwng y cangau.

13 Y mae efe yn ddufrhau y brynniau o'i stafelloedd; y ddaiar a ddigonir o ffrwyth dy weithredoedd.

14 Y mae yn peri i'r gwellt dyfu i'r anifeiliaid, a ffylliau i wasanaeth dyn.

4el y dygco fara allan o'r
ddaiar.

15 A gwin, yr hwn a la-
wenycha galon dŷn; ac ol-
ew i beri iw wyneb ddisclê-
lrio: a bira. yr hwn a gy-
nal galon dŷn.

16 Frennau'r Arglwydd
sydd iawn sugn; cedr-wydd
Libanus, y rhai a blannodd
efe.

17 Lle y nytha'r adar:
y ffynnidwydd iŵ tŷ y Ci-
conia.

18 Y mynyddoedd uchel
sydd noddaf i'r geifa: a'r
creigiau i'r cwnningod.

19 Efe a wnaeth y lleu-
ad i amferau nodedig: yr
haul a edwyn ei fachludiad.

20 gwnei dywllwch, a
nôs fydd; ynddi yr ymlusca
pob bwyffil coed.

21 Y cenawon llewod a
rhant am ysclyfaeth, ac a
geisiant eu bwŷd gan Dduw.

22 Pan godo haul ymg-
aflant a gorweddant yn
eu llochesau.

23 Dŷn a allan iw wa-
ith, ac iw orchwyl, hŷd yr
hwŷr.

24 Môr lluosog iŵ dy
weithredoedd. o Arglwydd!
gwnaethost hwynt oll me-
wn doethineb; llawn iŵ'r
ddaiar o'th gyfoeth.

25 Felly y mae y môr
mawr llydan: yno y mae

ymlusciaid heb ritedi, bw-
yffilod bychain a mawrion

26 Yno'r a y llongau:
yno y mae'r Leviathan, yr
hwn a luniaist i chwareu
ynddo.

27 Y rhai hyn oll a ddif-
gwiliant wrthi: am roddi
iddynt eu bwŷd yn ei bryd

28 A roddech iddynt a
gasciant; agori dy law a
diewllir hwynt a daiani.

29 Fi a guddi dy wyneb,
hwŷthau a drallodir: dygi
ymaith eu hanadl a thre-
ngant, a dychwelant iw
llwch.

30 Pan yllingŷch dy yf-
prŷd y creuir hwynt, ac yr
adnewyddi wyneb y ddaiar

31 Gogoniant yr Argl-
wydd sydd yn dragywydd:
yr Arglwydd a lawenycha
yn ei weithredoedd.

32 Efe a edrych ar y
ddaiar, a hi a gryna: efe a
gyffwrdd a'r mynyddoedd,
a hwy a fygant.

33 Canaf i'r Arglwydd
tra fyddwys byw, canaf i'm
Duw tra fyddwys.

34 Bydd melusfy mysyr-
dod amdano; mi a lawen-
ychaf yn yr Arglwydd.

35 Dertydded y pechad-
urlaid o'r tir, na fydded yr
annuwolion mwŷ: sy enaid
bendithia i'r Arglwydd.
Molwch yr Arglwydd.

BOREUOL WEDDI.

Psalm 105.

Clodforwch yr Arglw-
ydd, gelwch ar ei enw;
mynegwch ei weithredo-
edd ymmysg y bobloedd.

2 Cenwch iddo, canmol-
wch ef; ymddiddenwch am
ei holl ryfeddodau ef.

3 Gorfododdwch yn ei e-
nw sanctoidd; llawenych-
ed calon y rhai a geisiant
yr Arglwydd.

4 Cefiwch yr Arglwydd
a'i nerth; cefiwch ei wj-
neb ef bob amser.

5 Cofiwch ei ryfeddodau
y rhai a wnaeth efe; ei
wrthiau, a barnedigaethau
ei enau.

6 Chwi had Abraham ei
was ef; chwi meibion Ja-
cob ei etholedigion.

7 Efe yw'r Arglwydd ein
Duw ni, ei farnedigaethau
ef fydd trwy'r holl ddaiar.

8 Cofiodd ei gyfammod
bŷth; y gair a orchymyn-
nodd efe i fil o genhedlae-
thau.

9 Yr hŷn a ammododd
efe ag Abraham, a'i lw i
Isaac.

10 A'r hŷn a ofododd efe
yn ddiddi i Jacob, ac yn gy-
fammod tragywddol i Israel.

11 Gan ddywedyd, i'tis y
rhoddasdir Canaan, rhan-
dir eich etifeddiaeth.

12 Pan oeddjnt ychydig
o rifedi, ie ychydig, a dier-
thraid yddi.

13 Pan roddent o genhe-
dlaeth i genhedlaeth; o'r
naill deyrnas at bobl arall.

14 Ni adawodd i neb eu
gorthrymmu, ie ceryddodd
frenhinoedd o'u plegit.

15 Gan ddywedyd, na-
chyffyrddwch a'm rhai en-
einiog, ac na ddrygwch fy
mrhophwydi.

16 Galwodd hysp d am ne
wyn ar y tir; a dinistriodd
holl gynhallaeth bara.

17 Anfonodd wr o'u bla-
en hwyt, Joseph yr hwn a
werthwyd yn wës.

18 Cyfuddiasant ei dra-
ed ef mewn gefŷn; ei enaid
aeth mewn heirn.

19 Hyd yr amser y daeth
ei air ef; gair yr Arglwydd
a'i profodd ef.

20 Y Brenin a anfonodd,
ac a'i gollyngodd ef; llywo-
draethwr y bobl, ac a'i rhy-
ddhâodd ef.

21 Gosododd ef yn Arg-
lwydd or ei dŷ, ac yn llyw-
ydd ar ei holl gyfoeth.

22 I rwjmo ei dywysog-
ion ef wrth ei ewyllŷs; ac i
ddygu doethineb iw heu-
riaid ef.

23 Aeth Israel hefyd i'r
Aipht, a Jacob a ymdeith-
iodd yn nhir Ham.

24 Ac efe a gynnyddodd ei bobl yn ddirfawr; ac a'u gwnaeth yn gryfach na'u gwrthwyrnebwy.

25 Trodd eu calon hwyl i gasau ei bobl ef, i wneuthur yn ddichellgar a'i weision.

26 Efe a anfonodd Moles ei was, ac Aaron yr hwn a ddewisafeu.

27 Hwyl a ddangosafant ei arwyddion ef yn eu plith hwynt; a rhyfeddodau yn mhwr Ham.

28 Efe a anfonodd dywyllwch, ac a dywyllodd; ac nid anufuddhafant hwyl ei air ef.

29 Efe a drôdd eu dyfroedd yn waed, ac a laddodd eu pysgod.

30 Eu tir a heigiodd lyffaint, yn statelloedd eu brenhinoedd.

31 Efe a ddywedodd, ac ddech cymmysgbla, a llau yn eu holl fro hwynt.

32 Efe a wnaeth eu glaw hwynt yn gentlylg, ac yn fflammau tan yn eu tir.

33 Tarawodd hefyd eu gwinwyl, a'u ffigyfwyl: ac a ddrylliodd goed eu gwlad hwynt.

34 Efe a ddywedodd, ac aeth y locustiaid, a'r lindlys yn aneirif.

35 Y rhai a swytasant yr

holl laf-wellt yn eu tir hwynt; ac a ddifasant ffwrwth eu datar hwynt.

36 Tarawodd hefyd bob cyntaf-annedig yn eu tir hwynt, blaen ffwrwth eu holl nerth hwynt.

37 Ac a'u dŷg hwynt allan ag arian, ac ag aur, ac heb un lleig yn eu llwythau.

38 Llawenyddodd yr Aiph pan aethant allan, canys syrthiasen eu harfwyd arnynt hwyl.

39 Efe a danodd gwml yn dŷ, a than i oleuo llw nŷ.

40 Gofynnasant, ac efe a ddug soff-leir, ac a'u diwallodd a bara nefol.

41 Efe a holltodd y graig a'r dyfroedd a ddyllfodd, cerddasant ar hyd llegedd fychion yn afonydd.

42 Canys efe a gofiodd ei air sanctaidd; ag Abraham ei was.

43 Ac a ddug ei bobl allan mewn llawenydd; ei etholedigion mewn gorfoledd.

44 Ac a roddodd iddynt diroedd y cenhedloedd; a meddliannasant lasur y bobloedd.

45 Felly cadwent ei ddeddfau ef, ac y cynhaliant ei gyfreithiau. Molwch yr Arglwydd,

Psalmau 106

Psalmau 106

MOlwch yr Arglwydd;
Clodiorwch yr Arglwydd,
canys da yw: o herwydd ei drugaredd a beru yn dragwydd.

2 Pwy a draetha nerthoedd yr Arglwydd? ac a fydd ei holl sawl ef?

3 Gwyn eu byd a gadwant farn; a'r hwn a wnêl gyfiawnder hōb amfer.

4 Cofia fi Arglwydd yn ôl dy rasilawnrwydd i' th bobl ymwel a mi a' th iechydwriaeth.

5 Fel y gwêlwyf ddaloni dy etholedigion, fel y llawenychwyf yn llawenydd dy genhedl dy; fel y gorfoleddwyf gyda' th ei fieddiaeth.

6 Pechalwm gyda'n tadau, gwnaethom gamwedd, anwireddus fuom.

7 Ein tadau ni ddeallasant dy ryfeddodau yn yr Aipht; ni chofiasant luosogrwydd dy drugareddau, eithr gwrthryfelgar fuant wrth y môr, fel y môr côch.

8 Etto eise a'n hachubodd hwynt er mwyn ei enw; i beri adnabod ei gadernid.

9 Ac a geryddodd y môr côch, fel y fgebodd eise; a thwyysodd hwynt trwy'r dyfnder megistrwy'r anialwch.

10 Achubodd hwynt hef

yd o law eu digalog; ac a'u gwaredodd o law y golgr.

11 A'r dyffredd a dociant ei gwrthwynebwyr; a'u awyduno honyat.

12 Yna y credasant ei ffrorian ei; canasant ei ffrorian ei.

13 Yn y fan yr anghofiant ei weithredoedd ei; ni ddigwiliasant am ei gyngor ei.

14 Eithr blythiant yn ddryfawr yn yr anialwch; a themptiant Dduw yn y diffaethwch.

15 Ac eise a roddodd eu drymnlad iddynt, eithr eise a anfonodd gulmi i'w henaid.

16 Cennigennasant befyd wrth Moses yn y gwerlyth ac wrth Aaron sanct yr Arglwydd.

17 Y ddalar a egorodd, ac a lyngodd Dathan, ac a orchguddiodd gynnulleidfa Abiram.

18 Cynneuodd tan befyd yn eu cynnulleidfa hwynt; flama lloedd y rhai annuwiol.

19 Llô a wnaethant yn Horeb; ac ymgrymmasant i'r ddellw dawdd.

20 Felly y trocsant eu gogoniant i lun eridion yn pori glaf-wellt.

21 Anghofiant Dduw eu hachub-wr, yr hwn a wneuthen bechau mawrion yn yr Aipht.

22 Pe-

22 Pethau rhyfedd yn
nhir Ham: pethau ofnad-
wy wrth y môr côch.

23 Am hyany y dywed-
odd y diantfreu efe hwynt.
oni bualeu i Moses ei etho-
ledig sefyll ar yr adwy o'i
flaen ef, i droi ymmaith ei
lidiawgrwydd ef, rhag eu
diantfrio.

24 Ddyfyrasant hefyd y
tirdymunol; ni chredasant
ei air ef.

25 Ond grwnachasant
yn eupebyll; ac ni wrand-
awfant ar lais yr Arglwydd.

26 Yna y derchatodd efe
el law yn eu herbyn hwynt.
iw cwympo yn yr anialwch.

27 Ac i gwympo eu had
ymmysg y cenhedloedd; ac
iw gwalcaru yn y tiroedd.

28 Ymgysylltasant hef-
yd a Baal-peor, a bwydta-
sant ebyrth y meirw.

29 Felly y digiasant ef
a'u dychymygion eu hun;
ac y tarawodd pla yn eu
mysg hwy.

30 Yna y safodd Phinehes.
ac a iawn farnodd; a'r pla
a attaliwyd.

31 A chysfrowyd hyn iddo
yn gyfiawnder; o genhed-
laeth i cenhedlaeth byth.

32 Llidiasant ef hefyd
wrth ddyfroedd y gynnen;
fel y bu ddrwg i Moses o'u
plegit hwynt.

33 O herwydd cythruddo
o honynt ei yspryd ef, fel y
cam-ddywedodd a'i wefusau.

34 Ni ddinistriasant y
boblodd, am y rhai y dyw-
edaseu'r Arglwydd wrthynt.

35 Eithr ymgymylca-
sant a'r cenhedloedd; a dy-
scasant eu gweithredoedd
hwynt.

36 Agwasanaethasant eu
delwau hwynt, y rhai a fu
yn-fagl iddynt.

37 Aberthasant hefyd eu
meibion a'u merched i gy-
threullaidd.

38 Ac a dywalltasant wa-
ed gwirion. *sef* gwaed eu
meibion, a'u merched, y
rhai a aberthasant i ddelfw-
au Canaan, a'u tir a halog-
wyd a gwaed.

39 Felly'r ymhalogasant
yn eu gweithredoedd eu
hun, ac y putteinasant gy-
da'u dychymygion.

40 Am hynny y cynneu-
odd dig yr Arglwydd yn er-
byn ei bobl, fel y ffieiddi-
odd efe ei etifeddiaeth.

41 Ac *efe* a'u rhoddodd
hwynt yn llaw'r cenhedlo-
edd, a'u caelion a lywodra-
ethasant arnynt.

42 Eu gelynion hefyd a'u
gorthrymmasant; a daro-
styngwyd hwynt tan eu
dwylo hwy.

43 Llauer gwaith y gw-
aredodd

aredodd ef hwynt, hwythan
a'u digialant ef a'u cyngor
eu hun; a hwy a wanhych-
wyd am eu hanwiredd.

44 Etto efe a edrychodd
pan oedd ing arnynt; pa
glywodd eu llefain hwynt.

45 Ac efe a gofiodd ei
gyfammod a hwynt, ac a e-
sitarhaodd ynol lluosogrw-
ydd ei drugareddeu.

46 Ac a wnaeth iddynt
gael trugaredd gan y rhai
oll a'i caethiweu.

47 Achub ni o Arglwydd
ein Duw, a chynnull ni o
hlith y cenhedloedd, i glod-
forl dy enw sanctaidd; ac i
orfoleddu yn dy foliant.

48 Bendigedig tyddo Ar-
glwydd Dduw Israelerioed,
ac yn dragywydd; a dy-
wedded yr holl bobl, Amen.
Molwch yr Arglwydd,

BOREUOL WEDDI.

Psalms 107.

Clodforwch yr Arglwy-
dd canys da yw; o her-
wydd ei drugaredd sydd yn
dragywydd.

2 Felly dywedded gware-
digion yr Arglwydd; y rhai
a waredodd efe o law y ge-
lyn.

3 Ac a gaeclodd efe o'r
firoedd, o'r dwyrain ac o'r
gorllewin, o'r gogledd, ac
o'r deheu.

4 Crwydrallant yn yr an-
alwch mewn ffordd ddila-
thr; heb gael dinas i aros
ynddi.

5 Yn newynog ac yn fy-
chedig; eu henaid a Lewy-
godd ynddynt.

6 Yna y llefasant ar yr
Arglwydd yn eu cyfyngder;
ac ef a'u gwaredodd o'u
gorthrymderau.

7 Ac a'u tywyloedd hwynt
ar hyd y ffordd uniawn. i
fyned i ddinas gyfanneddol.

8 O na foliannent yr Ar-
glwydd am ei ddaioni, a'i
ryfeddodau feibion dynion.

9 Canys efe a ddiwalla yr
enaid sychedig, ac a leinw-
yr enaid newynog a daioni.

10 Y rhai a breswylant
yn y tywyllwch a chyscod
angu, yn rhwym mewn
cystudd a haiarn.

11 O herwydd annudd-
hau o honynt eiriau Duw
a dirmygu cyngor y Goru-
chaf.

12 Am hynny yntef a o-
styngodd eu calon a blind-
er; lyrrthiasant, ac nid o-
edd cynnorthwy-wr.

13 Yna y gwaeddasant
ar yr Arglwydd yn eu cyf-
yngder; efe a'u hachubodd
o'u gorthrymderau.

14 Dug hwynt allan o
dywyllwch, a chyscod ang-
eu; a drylliodd eu rhwy-
mau.

mau hwynt.

15 O na foliannent yr Arglwydd am ei ddaioni, a'i ryfeddodau i feibion dynion.

16 Canys eise a dorrodd y pyrth prës, ac a ddrylliodd y parrau heirn.

17 Yn ydion oblegit eu camweddan, ac o herwydd eu hanwiredau a gystud i'r

18 En henaid a ffeiddi eu bob bwyd; a daethant hyd pyrth angen.

19 Yna y gwaeddasant ar yr Arglwydd yn eu cyfyngder: ac eise a'i bachubodd o'u gorthrymderau.

20 Anfonodd ei air, ac i achafodd hwynt, ac a'u gwaredodd o'u dinistr.

21 O na foliannent yr Arglwydd am ei ddaioni, a'u ryfeddodau i feibion dynion.

22 Aberthant hefyd aberth moliant: a mynegant ei weithredoedd ei mewn gorfoedl.

23 Y rhai a ddeseynant mewn llongau i'r môr, gan wneuthur eu gorchwyl mewn dyfroedd mawrion.

24 Hwy a welant weithredoedd yr Arglwydd: a'i ryfeddodau yn y dyfnder.

25 Canys eise a orchymyn, a chysyd tymhestl wynt, yr hwn a dderchafa ei donnau ef.

26 Hwy a deseynant i'r Nefoedd, deseynant i'r dyfnder, tawdd eu henaid gan flinder.

27 Ymdroant, ac ymlymudant fel meddwyn; a'u boll ddoethineb a ballodd.

28 Yna y gwaeddant ar yr Arglwydd yn eu cyfyngder, ac eise a'u dwgallan o'u gorthrymderau.

29 Eise a wna yr storm yn dawel; n'u tonnau a oftegant.

30 Yna y llawenhant am eu gostegu, ac eise a'u dwg i'r porthladd a ddymunent.

31 O na foliannent yr Arglwydd am ei ddaioni, a'i ryfeddodau i feibion dynion.

32 A derchasant ef yng hynulleidfa y bobl, a moliant ef yn eistedd fod yr henuriaid.

33 Eise a wna a tonydd yn ddifffaehtwch; a ffynhonnau dyfroedd yn sychdir.

34 A thir ffrwyth lawn yn ddifffwyth; am ddrygioni y rhai a drigant ynddo.

35 Eise a drî yr anielwch ya llyn dwysr; a'r tir cras yn ffynhonnau dwfr.

36 Ac yno y gwna i'r newynog aros fel y darparont ddinas i gyfanneddu;

37 Ac yr hauant ffeusydd, ac y plannont winllanoedd, y rhai a ddygant ffrwyth

yth toreithiog.

38 Ac eise a'u bendithia hwynt fel yr amlhant yn ddirfawr, ac ni ad iw hani-feiliaid leihau.

39 Lleihêir hwynt hafyd, a gofyingir hwynt, gan gyfyngder, drygfyd, a chyni.

40 Eise a dywallt ddirmyg ar ioneddigion, aca wna iddynt gyrwydro mewn a-nialwch heb ffordd.

41 Ond eise a gyfyd y tlawd o gyfludd, ac a wna iddo deuluoedd fel praid.

42 Y rhai uniawn a welant hyn, ac a lawenychant; a phob anwiredd a gau ei safn.

43 Y nêb fydd ddoeth ac a gadwo hyn, hwy a ddeallant drugareddau'r Arglwydd

Prydnhawrol Weddi.

Psalms 108.

Parod yw fy nghalon o Dduw, canaf a chanmolaf a'm gogoniant.

2 Destrô y nabl a'r delyn, minpau a ddeffroaf yn foreu

3 *Clodforaf* di Arglwydd ymmysg y bobloedd: canmolaf di ymmysg y cenhedloedd.

4 Canys mawr yw dy drugaredd oddiar y Nefoedd, a th wirionedd a gyrfaedd hyd yr wybren.

5 Ymddercha o Dduw,

uwch y Nefoedd: a byddeddy ogoniant ar yr boll edwiar

6 Fel y gwareder dy rai anwyl: achub a th dechenlaw, a gwrando fi.

7 Duw a lesarodd yn eiflan teiddrwydd: llaweny-chaf, rhannaf Sicheu a meflarat edyffryn Succoth.

8 Biddo fi yw Gilead, eiddo fi yw Manasse; Ephraim hefyd yw berth fy mhen, Juda yw fy neddwr.

9 Moab yw fy nghochan gollchi, tres Edom y tafaf fy esio; buddugollaf, thaf ar Philistia.

10 Pwy am dwg i'r ddi-das gadarn? ywy a'm dwg hyd yn Edom?

11 Onid tydi o Dduw, yr hwa a'n hwrlaist ymmaith, ac onid ei di allan, o Dduw, gyda'n lluoedd?

12 Dyro i ni gynorthwyr rhag cyfyngder, canys gau yw ymwared dyn.

13 Trwy Dduw y gwnawn wroldeb, canys eise a fathr ein gelynnion.

Psalms 109.

NA thaw o Dduw fy moliant.

2 Canys geneu'r annw-iol, a geneu y twyllodrus a ymagorasant arnaf, a thafod celwyddog y lesarasant i'm herbyn.

3 Cylchynasant fi beffa

geiriau cās, ac ymladdaf
ant a mi geb achos.

4 Am fy ngharedigrw-
ydd i'm gwrthwynebant;
minneu a arferaf weddi.

5 Talafant hysyd i mi
ddewg am dda: a chās am
fy nghariad.

6 Golod titheu un annu-
wiot arao ef; a safed Satan
wrth ei ddeheulaw ef.

7 Pan farner ef, cled yn
euog, a bydded ei weddi yn
bechod.

8 Ychydig fyddo ei ddy-
ddiau: a chymmered arall
ei lwydd ef.

9 Bydded ei blant yn
ymddisaid: a'i wraig yn
weddw.

10 Gan grwydro hefyd
cyrwydred ei blant ef, a
chardottant i ceisiant hef-
yd eu bara o'u hanghyfan-
nedd leoedd.

11 Rhwyded y ceisiad yr
hyn oll sydd ganddo; ac an-
rheithied dieithriaid ei la-
fur ef.

12 Na fydded neb a est-
ynno drugaredd iddo; ac
na fydded neb a drugarhau
wrth ei ymddisaid ef.

13 Torrer ymmaith ei
hiliogaeth ef, delêr eu he-
nw yn yr oes nassaf.

14 Cofier anwiredd ei
dzdan o flaen yr Arglwydd,
ac na ddeler pechod eifam
ef.

15 Byddant bob amfer
ger bron yr Arglwydd; fel
y torro efe ymmaith eu co-
ffadwriaeth o'r tir.

16 Am na chofiodd wne-
uthur trugaredd, elthr ef-
lid o honaw y truan a'r ti-
awd, a'r cystuddiedig o gal-
on iw ladd.

17 Hoffodd fellidib, a hi
a ddaeth iddo; ni fynneu
sendith, a hi a bellhâodd o
ddiwrtho.

18 Ie gwisgodd fellidith
fel dilledyn, a hi a ddaeth
fel dwfr iw fam, ac fel ol-
ew iw elcyrn.

19 Bydded iddo fel dille-
dyn, yr hwn a wisgo ef, ac
fel gwregis a'i gwregys ef
yn oestadol.

20 Hyn fyddo tal fy ng-
wrthwyneb-wyr gan yr Ar-
glwydd; a'r rhai a ddywe-
dant ddrwg yn erbyn fy e-
naid.

21 Titheu Arglwydd
Dduw, gwna ero fi er mw-
yn dy enw, am fod yn dda-
dy drugaredd, gwared fi.

22 Canys truan a thla-
wd vdwy fi, a'm calon a ar-
chollwyd o'm mewn.

23 Euthum fel cysgod
pan gilio, fel locust i'm hy-
scydwir.

24 Fy ngliniau a aechant
yn egwan gan ympryd, a'm
cnawd a gurlodd o eifieu
brasder.

25 Gwr-

Dydd y mis xxiii.

Psalm.

Dydd y mis xxiii.

25 Gwra dwydd hefyd o-
eddwn iddy nt; pan welent
fi. figleat eu pennau.

26 Cynnorthwya fi o Ar-
glwydd fy Nuw; achub fi
ynol dy drugaredd

27 Fel y gwypont mae dy
law di yw hyn; mae ti Ar-
glwydd a'i gwnaethost.

28 Melldithiant hwy ond
bendithia di; cywilyddier
hwynt pan gyfodant; a
llawenyched dy was.

29 Gwisger fy ngwrthw-
yach-wyr a gwarth: ac ym-
wiscant a'u cywilydd meg-
is a chochl.

30 Clodforaf yr Arglw-
ydd yn ddifswr a'm geneu,
ie molliannaf ef ymmysg
llawer.

31 O herwydd eise a sailf
ar ddechulaw'r tlawd; iw
achub oddiwrth y rhai a fa-
riant, ei enaid.

BOREUOL WEDDI.

Psalm 110.

DYwedodd yr Arglwydd
wrth fy Arglwydd, ei.
stedd ar fy neheulaw; hyd
oni ofodwyf dy elynion yn
saingc i'th draed.

2 Gwialen dy nerth a en-
tyn yr Arglwydd o Sion;
flywodraetha di ynghanol
dy elynion.

3 Dy bobl a fyddant e my-
llysoar, yn nydd dy nerth.

mewn harddwch, sancteidd-
rwydd o grôth y mawr; y
mae gwllith dy anedigaeth
i ti.

4 Tyngodd yr Arglwydd
ac nid edifarha; ti wyl off-
eiriad yn dragwyddol yn
ol urdd Melchisedec.

5 Yr Arglwyddar dy dde-
heulaw, a drywana frenhin-
oedd yn nydd ei ddigofaint.

6 Eise a farn ymmysg y
cenhedloedd, lleinw loedd
a chelaneddau: archolla
ben llawer gwlad.

7 Eise a yf'o'rafon ar y
ffordd, am hynny y dercha
eise ei ben.

Psalm 111.

MOlwch yr Arglwydd,
Clodforaf yr Arglw-
ydd am boll galon; yngby-
mmanfo y rhai uniawn, ac
yn y gynnulleidfa.

2 Mawr yw gweithredo-
edd yr Arglwydd: wedi eu
ceisio gan bawb a'u hoffant

3 Gogoniant a harddwch
yw ei waith ef: a'i gyfiaw-
nder sydd yn parhau byth.

4 Gwnaeth gosio ei rye-
ddodau: graflawn a thruga-
rog vw'r Arglwydd.

5 Rhoddodd ymborth i'r
rhai a'i bofnant ef, eise a
gosia ei gyfammod yn dra-
gywydd.

6 Mynegodd i'r bobl ga-
dernid ei welthredoedd; i
roddi

roddi iodynt enifaddiaeth y
cehnedloedd.

7 Gwrlionedd a barn yw
gweithredoedd ei ddwyllaw
ef; ei holl orchymynion y-
dyr sicr.

8 Wedi en sicethau byth
ac yn dragywydd, a'u gwn-
enthur mewn gwrlionedd,
ac uniaunder.

9 Atonodd ymwared iw
hobl, gorchymyndodd ei gy-
sammod yn dragywyddol;
sanctiddiol, ac ofnadwy yw
ei enw ef.

10 Dechreuad doethineb
yw ofn yr Arglwydd; deall
da fydd gan y rhai a waant
ei orchymynion ef; y mae ei
foliant ef yn parhau byth.

Psalms 112.

MOlwch yr Arglwydd,
Gwyn ei ffrwygwr a
ofn'r Arglwydd, ac fydd yn
hoffi ei orchymynion ef yn
ddirfawr.

2 Eihad fydd cadarn ar
y ddaiar; cenhedlaeth y
rhaf uniawn a sendithir.

3 Golud a chyfoeth fydd
yn ei dŷ ef; a'i gyfiawnd-
er fydd yn parhau byth.

4 Cyfyd goleuni i'r rhaf
uniawn yn y tywyllwch;
trugarog a rhofturiol, a chy-
fiawn vw, etc.

5 Gwr da fydd gymmw-
ynafcar ac yn rhoddi ben-
thyg; wrth farn y llywod-

raetha ef e'r acholion.

6 Yn dolan nid ylcogir ef
byth, y cyfiawn fydd byth
mewn cenhedlaeth.

7 Nid ofna ef rhag enw-
edl drwg ei galon fydd ddi-
figl yn ymddiried yn yr
Arglwydd.

8 Attegwyd ei galon, nid
ofna ef hyd oni welo ef e.
wyllys ar ei elynion.

9 Gwastarodd rhoddodd
i'r tlodion, a'i gyfiawnder
fydd yn parhau byth; ei
gorn a ddercheffir mewn go-
goniant.

10 Yr annuwol a wel
hyn, ac a ddigia, ef a ylc-
ynnyga ei ddannedd, ac a
dawdd ymmaith; derfydd
am ddymuniad y rhaf annu-
wiol.

Psalms 113.

MOlwch yr Arglwydd,
Gweision yr Arglw-
ydd, molwch, ie molwch e-
nw'r Arglwydd.

2 Bendigedig fyddo en-
w'r Arglwydd, o hyn allan,
ac yn dragywydd.

3 O godiad haul hyd ei
fachludiad, molianus yw
enw'r Arglwydd.

4 Uchel i'w yr Arglw-
ydd goruwch yr holl gen-
hedloedd, a'i ogoniant fydd
goruwch y Nefoedd.

5 Pwy fydd fel yr Argl-
wydd ein Duw ni, yr hwn
fydd

sydd yn preffwyllo yn uchel

6 Yr hwn a ymddarostwng i edrych y pethau yn y Nefoedd ac yn y ddaiar?

7 Efe sydd yn codi y tlawd o'r llŵch; ac yn derchafu yr anghenus o'r dommen:

8 Iw ofod gyda phendefigion; ie gyda phendefigion ei bobl.

6 Yr hwn a wna i'r amhlantadwy gadw tŷ, a bôd yn llawen-fam Plant. Canmolwch yr Arglwydd.

Prydnawnol Weddi.

Psalms 114.

PAnaeth Israel o'r Aipht, tŷ Jacob oddiwrth bobl anghyfiaeth.

2 Juda oedd ei sancteiddrwydd; ac Israel ei arglwyddiaeth.

3 Y môr a welodd hyn, ac a giliodd; yr Jorddonen a drôdd ynôl.

4 Y mynyddoedd a neidiafant fel hyrddod; a'r brynau fel wŷn defaid.

5 Beth a ddarfu i ti o fôr pan giliaist? titheu Jorddonen paham y troist ynôl.

6 Paham synyddoedd y neidiech fel hyrddod? a'r brynniau fel wŷn defaid?

7 Osna di ddaiar rhag yr Arglwydd; rhag Duw Jacob.

8 Yr hwn sydd yn troi'r graig yn llyn dwfr, a'r gall-estyr yn ffynnon dyfroedd.

Psalms 115.

Nid i ni o Arglwydd, nid i ni, onid i'th enw dy hun dôd ogoniant, er mwyn dy drugaredd, er mwyn dy wirionedd.

2 Paham y dywedeu y cenhedlaedd, pa le yn awr y mae eu Duw hwynt?

3 Ond ein Duw ni sydd yn y Nefoedd; afe a wnaeth yr hyn a fynnodd oll.

4 Eu delwau hwy ydynt o aur, ac arian, gwaith dwylo dynion.

5 Genen sydd iddynt ond ni lefarent, llygaid sydd ganddynt, ond ni welant.

6 Y mae clustiau iddynt, ond ni chlywant, ffroeau sydd ganddynt ond ni aroglant.

7 Dwylo sydd iddynt ond ni theimlant; traed sy iddynt ond ni cherddant; ni leisiant chwaith a'u gwddf.

8 Y rhai a'u gwnant ydynt fel nhwythau a phôb un a ymddiriedo ynddynt.

9 O Israel, ymddiried ti yn yr Arglwydd efe yw eu porth a'u tarian.

10 Tŷ Aaron, ymddiriedwch yn yr Arglwydd; efe yw eu porth, a'u tarian.

11 Y rhai a bŵnch yr Arglwydd

Arglwýdd, ymddiredwch yn yr Arglwýdd; efe yw eu porth, a'u tarian.

12 Yr Arglwýdd a'n cofiodd ni; efe a'n bendithia: bendithia efe dŷ Israel, bendithia efe dŷ Aaron.

13 Bendithia efe y rhai a ofnant yr Arglwýdd, fychain, a mawrion.

14 Yr Arglwýdd a'ch chwanega chwi fwy-fwy: chwydychwi a'ch plant hefyd.

15 Bendigedig ydych chi gan yr Arglwýdd, yr hwn a wnaeth nef a daiar.

16 Y Nefoedd, ie'r Nefoedd ydynt eiddo yr Arglwýdd; a'r ddaiar a roddodd efe i feibion dŷnion.

17 Y meirw ni folianant yr Arglwýdd, na'r neb sydd yn dŷcyn i ddistawrwydd.

18 Ond nyni a fendithiwn yr Arglwýdd, o hŷn allan ac yn dragywydd. Molwch yr Arglwýdd.

BOREUOL WEDDI.

Psalms 116.

DA gennif wrando o'r Arglwýdd ar fy llêf am gweddiau.

2 Am oftwng o honaw ei glŷft attaf. Am hynny *hesaf* tros fy nyddiau arno ef.

3 Gofidion angydd a'm cylichŷnasant; a gofidiau uffern a'n daliasant, ing a blinder a gefais.

4 Yna y gelwais ar enw'r Arglwýdd, attolwg Arglwýdd gwared fy enaid.

5 Grassawn yw'r Arglwýdd, a chyfiawn; a thostrïol yw ein Duw ni.

6 Yr Arglwýdd sydd yn cadw y rhai annichellgar; tylodais, ac efe a'm hachubodd.

7 Dychwel o fy enaid i' th orffwysfa, canys yr Arglwýdd fu dda wrthit.

8 O herwýdd it waredu fy enaid oddiwrth angydd, fy llygaid oddiwrth ddagrau, a'm traed rhag llithro.

9 Rhodiaf o flaen yr Arglwýdd yn nhir y rhai byw.

10 Credais, am hynny y lleferais; cyffuddiwydd fi'n ddirfawr.

11 Mi a ddywedais yn fy ffrwft, pob dŷn sydd gelyddog.

12 Bêth a dalaf i'r Arglwýdd om' ei holl ddonniau i mi?

13 Phiol iechydwriaeth a gymmeraf, ac ar enw'r Arglwýdd y galwaf.

14 Fy addunedau a dalaf i'r Arglwýdd, yn awr yngwýdd ei holl bobl ef.

15 Gwerth-fawr yngolwg yr Arglwýdd yw marwolaeth ei saint ef.

16 O Arglwýdd- yn ddi- au dy wâs di ydwyfi, dy wâs di

di ydwyfi, mab dy wafanaeth-wraig : dattodaist fy rhwymau.

17 Aberthaf i ti aberth moliant; a galwaf ar enw'r Arglwydd.

18 Talaf fy addunedau i'r Arglwydd; yn awr yng-wydd ei holl bobl.

19 Ynghynteddoedd tŷ'r Arglwydd; yn dy ganol di o Jerusalem. Molwch yr Arglwydd.

Psalms 117.

Molwch yr Arglwydd yr holl genhedloedd; clodforwch ef yr holl bobloedd.

2 O herwydd ei drugaredd ef tuagattam ni sydd fawr; a gwirionedd yr Arglwydd a beru yn dragwydd. Molwch yr Arglwydd

Psalms 118.

Clodforwch yr Arglwydd, canys da ŷw, o herwydd ei drugaredd a beru yn dragwydd.

2 Dywedod Israel yr awr hon, fôd ei drugaredd ef yn parhau yn dragwydd.

3 Dywedod tŷ Aaron yn awr fôd ei drugaredd ef yn parhau yn dargwydd.

4 Yn awr dywedod y rhai a ofnant yr Arglwydd, fôd ei drugaredd ef yn parhau yn dragwydd.

5 Mewn ing y gelwais

ar yr Arglwydd; yr Arglwydd a'm clybu, ac a'm gosododd mewn ehangder.

6 Yr Arglwydd sydd gyda mi. nid ofnaf bêth a wna dyn i mi?

7 Yr Arglwydd sydd gyda mi, ymmhlith fy ngby-northwy-wyr; am hynny y câf weled fy elwylls ar fy nghafeion.

8 Gwell yw gobeithio yn yr Arglwydd, nag ymddiried mewn dyn.

9 Gwell yw gobeithio yn yr Arglwydd, nag ymddiried mewn tywyfogion.

10 Yr holl genhedloedd am hamgylchynasant; ond yn enw'r Arglwydd, mi a'i torref hwynt ymmaith.

11 Amgylchynasant fi ie amgylchynasant fi, ond yn enw'r Arglwydd mi a'i torraf hwynt ymmaith.

12 Amgylchynasant fi fel gwenyn; diffoddasant fel tân drain; o herwydd yn enw'r Arglwydd, mi a'u torraf hwynt ymmaith.

13 Gan wthio y gwithiaist fi fel v syrthiwn; ond yr Arglwydd a'm cynnor-thwyodd.

14 Yr Arglwydd yw fy north a'm cân; ac sydd iechydwrïaeth i mi.

15 Llef gorfoledd, ac iechydwrïaeth sydd ymmhebyll

Dydd y mis xxiv.

Psalmau.

Dydd y mis xxiv.

byll y cyfiawn; deheulaw
'r Arglwydd sydd yn gwne-
uthur grymmuſder.

16 Deheulaw'r Arglw-
ydd a dderchafwjd; deh-
eulaw'r Arglwydd sydd yn
gwneuthur grymmuſder.

17 Ni byddaf farw, onid
byw; a mynegaf weithred-
oedd yr Arglwydd.

18 Gan goſpi i'm coſp-
odd yr Arglwydd; onid ni'm
rhoddodd i farwolaeth.

19 Agorwch i mi byrth
cyfiawnder; âf i mewn i-
ddynt, a chlodforaf yr Arg-
lwydd.

20 Dymma borth yr Ar-
glwydd, y rhai cyfiawn a
ânt i mewn iddo.

21 Clodforaf di, o her-
wydd i ti fy ngwrando, a'th
fod yn iechydwrïaeth i mi.

22 Y maen a wrthododd
yr adeiladwyr, a aeth yn
ben i'r gongl.

23 O'r Arglwydd y da-
eth hyn, hyn oedd ryfedd
yn ein golwg ni.

24 Dymma'r dydd a wn-
aeth yr Arglwydd; gorfol-
eddwn, a llawenychwn yn-
ddo.

25 Attolwg Arglwydd,
achub yn awr; attolwg Ar-
glwydd, par yn awr lwydd-
iant.

26 Bendigedig yw a ddel
yn enw'r Arglwydd; ben-

bithiaſom chwi o dŷ'r Argl-
ydd.

27 Duw yw'r Arglwydd;
yr hwn a lewyrchodd i ni;
rhwymwch yr aberth a rh-
affau hyd wrth gŷrn yr aller

28 Fy Nuw ydwyt ti, mi
a'th glodforaf, derchafaf di,
fy Nuw.

29 Clodforwch yr Arglw-
ydd, canys da yw; o herw-
ydd yn dragwydd y peru
ei drugaredd ef.

Prydnawdol Weddi.

Pſalm 119.

Aleph.

GWynfyd y rhai perffaith
eu ffordd; y rhai a ro-
diant ynghyfraith yr Argl-
wydd.

2 Gwynfyd y rhai a gad-
want ei dyſiolaethau ef;
ac a'u ceſſiant ef a'u holl
galon.

3 Y rhai hefyd ni wnânt
anwiredd, hwy a rodiant yn
ei ffyrdd ef.

4 Ti a orchymynnaift ga-
dw dy orchymynion yn ddy-
fal.

5 O'am gyfeirio fy ffyrdd,
i gadw dy ddeddfau.

6 Yna ni'm gwradwydd-
id, pan edrychwn ar dy holl
orchymynion.

7 Clodforaf di ag union-
deb calon, pan ddyſcwyſſar-
nodigaethau dy gyfiawnder.

8 Cadwaf

8 Cadwaf dy ddeddfau ;
na âd fi'n hollawl.

Bêth

9 **P**A fodd y glanhâ llangc ei lwybr ? wrth ymgadw ynôl dy air di.

10 A'm holl galon i'th geisfais, na âd i mi gyfeiliorni oddiwrth dy orchymynion.

11 Cuddiais dy ymadroddion yn *fy* nghalon, *fel* na phechwn i'th erbyn.

12 Ti Arglwydd wyt fendigedig ; dŷg i mi dy ddeddfau.

13 A'm gwefusau y treuthais holl farnedigaethau dy eneu.

14 Bu mor llawen *gennif* ffordd dy dystiolaethau a'r holl olud.

15 Yn dy orchymynion y *mysfyriaf*, ac ar dy lwybrau yr edrychaf.

16 Yn dy ddeddfau'r ymddigrifaf, nid *anghofiaf* dy air

Gimel

17 **B**Ydd dda wrth dy wâs *fel* y byddwyf bŷw, ac y cadwaf dy air.

18 Datcuddia *fy* llygaid, *fel* y gwelwyf bethau rhyfedd allan o'th gyfraith di.

19 Dieithr ydwyfi ar y ddaiar, na chudd di rhagof dy orchymynion.

20 Drylliwyd *fy* enaid gan awydd i'th farnedigae-thau bob amser.

21 Ceryddais y beilchion melltigedig ; y rhai a gyfeiliornant oddiwrth dy orchymynion.

22 Trô oddiwrthif gywilydd a dirmyg, oblegit dy destiolaethau di a gedwais.

23 Tywysogion *hesyd* a eisteddasant, ac a ddywedasant i'm herbyn ; dy wâs dithen a *sfyfyriou* yn dy ddeddfau.

24 A'th destiolaethou o-eddynt *fy* byfrydych a'm cynghorwŷr.

Daleth

25 **G**Lynodd *fy* enaid wrth y llŵch, bywnâ fi'n ol dy air.

26 Fy ffyrdd a *fy* negais, a gwrandewaist fi ; dŷg i mi dy ddeddfau.

27 Gwna i mi ddeall ffordd dy orchymynion, ac mi a *sfyriaf* yn dy ryfeddodau

28 Diferodd *fy* enaid gan ofid ; nertha fi'n ôl dy air.

29 Cymmmer oddiwrthif ffordd y celwydd, ac yn rallawn dôd i mi dy gyfraith.

30 Dewisais ffordd gwirionedd ; gosodais dy farnedigaethau o'm blaen.

31 Glynais wrth dy destiolaethau ; O Arglwydd, Aa 3 - a'm

na'm gwradwydda.

32 Ffordd dy orchymynion a redaf, pan changech fy nghalon.

BOREUOL WEDDI.

He

33 **D**Ysg i mi o Arglwydd, ffordd dy ddeddfau, a chadwaf hi hyd y diwedd.

34 Gwna i mi ddeall, a chadwaf dy gyfraith; ie cadwaf hi a'm holl galon.

35 Gwna i mi gerdded yn llwybr dy orchymynion, canys ynddo y mae fy ewyllys.

36 Gostwng fy nghalon at dy destiolaethau; ac nid at gybydd-dra.

37 Tro heibio fy llygaid, rhag edrych ar wagedd; a bywha fi yn dy ffyrdd.

38 Siccrha dy air i'th was, yr hwn fy'n ymroddi i'th ofn di.

39 Trô heibio fy ngwadwydd yr wyf yn ei ofni; canys dy farnedigaethau fydd dda.

40 Wele awyddus ydwyf i'th orchymynion; gwna i mi fyw yn dy gyfiawnder.

Vau.

41 **D**Eued i mi dy drugaredd Arglwydd, a'th iechydwriaeth ynôl dy air.

42 Yna yr atebaf i'm cabludd; o herwydd yn dy air y gobeithiais.

43 Naddwg ditheu air y gwirionedd o'm genau yn llwyr; o herwydd yn dy farnedigaethau di y gobeithiais.

44 A'th gyfraith agadmaf yn wastadol, byth ac yn dragywydd.

45 Rhodias befyd mewn ehangder, o herwydd dy orchymynion di a geisias.

46 Ac am dy destiolaethau di y llefaraf o flaen brenhinoedd, ac ni bydd cywilydd gennif.

47 Ac ymddigrifaf yn dy orchymynion, y rhai a hoffais.

48 A'm dwylo a dderchafes at dy orchymynion, y rhai a gerais; ac mi a fyfyras yn dy ddeddfau.

Zain.

49 **C**ofia y gair wrth dy was, yn yr hwn y perais i mi obeithio.

50 Dymma fy nghyflur yn fy nghystudd, canys dy air di a'm bywhaodd i.

51 Y bellchion a'm gwatwarasant yn ddifawr; er hynny ni throis oddi wrth dy gyfraith di.

52 Cofais, o Arglwydd, dy farnedigaethau erioed, ac ymgysurais.

53 Dych-

53 Dychryn a ddaeth ar-
naf, oblegit yr annuwoli-
on, y rhai sydd yngwadu dy
gyfraith di.

54 Dy ddeddfau oedd fy
nghân, yn nhŷ fy mherer-
indod.

55 Cofiais dy enw Argl-
wŷdd y nŷs; a chedwais dy
gyfraith.

56 Hyn oedd gennif a'm
gadw o honof dy orchymy-
nion di.

Cheth.

57 O Argiwŷdd fy rhan
ydwyt, dywedais y
cadwn dy eiriau.

58 Ymbiliais a'th wŷneb
a'm holl galon: trugarhâ
wrthif ynôl dy air.

59 Meddyliais am fy ffy-
rdd, a throis fy nhraed at
dy dystiolaethau di.

60 Bryffiais, ac nid oed-
ais gadw dy orchymynion.

61 Minteoudd yr annu-
woliôn a'm hyspeillasant:
ond nid anghofiais dy gyf-
raith di.

62 Hanner nŷs y cyfodaf
i'th foliannu, a'm farnedig-
aethau dy gyfiawnder.

63 Cyfaill ydwŷfi i'r rhai
oll a'th ofnant, ac i'r rhai
a gadwant dy orchymynion.

64 Llawnŷw'r ddaiar o'th
drugaredd. O Arglwŷdd,
dysg i mi dy ddeddfau.

Teth.

65 G Wnrethost yn dda
a'th wâs, o Arglw-
ŷdd, ynôl dy air.

66 Dysc i mi iawn dde-
all, a gwŷbodaeth: o her-
wŷdd dy orchymynion di a
gredais.

67 Cŷn fy ngystuddio
yr oeddwn yn cyfeiliorni:
ond yn awr, cedwais dy air
di.

68 Da ydwyt, a daionus,
dysg i mi dy ddeddfau.

69 Y beilchion a glyttia-
lant gelwŷdd i'm herbŷn:
minneu a gadwaf dy orchy-
mynion a'm holl galon.

70 Cŷn frased a'r bloneg
ŷw eu calon; minneu a ym-
ddigrifais yn dy gyfraith di.

71 Da ŷw i mi fy nghyst-
uddio, fel y dyscwn dy dde-
ddfau.

72 Gwell i mi gyfraith
dy eneu, na miloedd o aur,
ac arian.

Prydnhamol Weddi.

Iod.

73 D Y ddwŷlo a'm gwn-
aethant, ac a'm llu-
niasant; par i mi ddeall, fel
y dyscwyf dy orchymynion.

74 Y rhai a'th ofnant
a'm gwelant, ac a lwenych-
ant, oblegit gobeithio o ho-
nof yn dy air di.

75 Gwn, Arglwŷdd, mae
Aa 4 cyfiawn

cyfiawn yw dy farnedigae-
thau; ac mae mewn ffydd-
londeb i'm cystuddiaist.

76 Byddad attolwg dy
drugaredd i'm cyffuro, yn
ôl dy air i'th wasanaethwr.

77 Deued i mi dy druga-
reddau, fel y byddwys byw,
o herwydd dy gyfraith yw
fy nigrifwch.

78 Cywilyddier y beil-
chion, canys gwnânt gam-
a mi yn ddiachos; ond my-
fi a fyfyrfa yn dy orchym-
ynion di.

79 Troer attafi y rhai
a'th ofnant di, a'r rhai a ad-
waenant dy dyftiolaethau.

80 Bydded fy nghalon
yn berffaith yn dy ddedd-
fau, fel na'm cywilyddier.
Caph.

81 **D**ffygiodd fy enaid
am dy iechydwr-
iaeth; wrth dy air yr ydwys
yn disgwyl.

82 Y mae fy llygaid yn
pallu am dy air, gan ddyw-
edyd, pa bryd i'm diddeni?

83 Canys ydwys fel cost-
rel mewn mwg; ond nid
anghoniais dy ddeddfau.

84 Pa nifer yw dyddiau
dy was? pa bryd y gwnei
farn ar y rhai a'm herli-
ant.

85 Y beilchion a gloddi-
asant byllau i mi, yr hyn
nid yw wrth dy gyfraith di.

86 Dy holl orchymyni-
on ydynt wirionedd; ar
gam i'm herlidiafant, cym-
morth fi.

87 Braidd na'm difasant
ar y ddaiar, minneu ni ad-
ewais dy orchymynion.

88 Bywha fi ynôl dy dru-
garedd; felly y cadwas dy-
ftiolaeth dy eneu.

Lamed.

89 **Y**N dragywidd o Ar-
glwydd y mae dy
air wedi ei sicrhau yn y
Nefoedd.

90 Dy wirionedd fydd
hyd genhedlaeth a chenhe-
dlaeth; seiliaist y ddaiar,
a hi a saif.

91 Wrth dy farnedigae-
thau y safant heddiw; can-
ys dy weision yw pob pêth.

92 Oni bae fod dy ddeddf
yn byfrydwrch i mi, darfuasfu
yna amdanaf, yn fy nghy-
studd.

93 Byth nid anghoniais dy
orchymynion; canys a hw-
ynt i'm bywhaist.

94 Eiddo ti ydwys, cadw
fi; o herwydd dy orchymy-
nion a geisiais.

15 Y rhai annuwiol a ddi-
swiliafant amdanaf i'm di-
fetha; ond dy dyftoliaethau
di a ystyria fi.

96 Yr ydwys yn gweled
diwedd ar bob perffethr-
ydd; ond dy orchymyn di
fydd

fydd dra ehang.

Mem.

97 **M**Or gu gennlf dy
gyfraith di, hi yw
fy myfyrdod beunydd.

98 A'th orchymynlon
yr ydwyt yn fy ngwneuth-
ur yn ddoethach na'm ge-
lynion: canys bŷth y ma-
ent gyda mi.

99 Deallais fwy na'm holl
athrawon: o herwydd dy
dystiolaethau yw fy myfyr-
dod.

100 Deallais yn well na'r
henuriaid, a'm fy môd yn
cadw dy orchymynion di.

101 Attellais fy nhraed
oddiwrth bôb llwŷbr drwg.
fel y cadwn dy air di.

102 Ni chiliais oddiwrth
dy farnedigaethau, herw-
ydd tra'm dyscaist.

103 Mor felus yw dy ei-
riau i'm geneu! melusach
na mêl i'm safn.

104 Trwy dy orchymy-
nion di y cyflais: am hy-
ny y raseais bôb gan lwybr

BOREUOL WEDDI.

Nun.

105 **L**ufern yw dy air
i'm traed: a llew-
ŷrch i'm llwybr.

106 Tyngais (a chyfiaw-
naf) y cadwn farnedigaeth-
au dy gyfiawnder.

107 Cyfluddiwyd fi yn

ddirfawr; bŷwha fi o Ar-
glwydd. ynôl dy air.

108 Attolwg, Arglwydd,
bŷdd fodlon i ewyllysgar
offrymmau fy ngenau, a
dŷlg i midy farnedigaethau.

109 Y mae fy enaid yn
fy llaw yn oestadol; er hy-
ny nid wŷf yn anghofio dy
gyfraith.

110 Y rhai annuwiol a
olodafant fagl i mi: ond ni
chyfeiliornais oddiwrth dy
orchymynion.

111 Cymerais dy orch-
ymynion yn etifeddiaeth
dros bŷth; o herwydd lla-
wenydd fy nghalon ydynt.

112 Gofstyngais fy ngha-
lon i wneuthur dy ddeddfau
byth hŷd y diwedd.

113 Samech.

113 **M**Eddylliau ofer a
mgaseais, a'th gy-
fraith di a hoffais.

104 Fy lloches a'm tari-
an ydwyt; yn dy air y go-
beithiaf.

115 Ciliwch oddiwrthif
rai dryglonus; canys cadw-
af orchymynion fy Nuw.

116 Cynnal fi yn ôl dy
air: fel y byddwŷf bŷw; ac
na âd i mi gywilyddio am fy
ngobaith.

117 Cynnal fi a diangol
fyddaf, ac ar dy ddeddfau yr
edrychaf yn wastadol.

118 Sethraist y rhai oll

a gyfeiliornant oddiwrth dy
ddeddfau; canys twyllodrus
yw eu dichell hwynt.

119 Bwriaist heibio holl
annuwolion y tir fel loth-
ach; am hynny'r hoffais dy
dyfiolaethau.

120 Dychrynodd fy ngn-
hawd rhag dy ofn, ac ofnais
rhag dy farnedigaethau.

Ain. y oii

121 **G**Wneuthum farn, a
chyfiownder; na
âd fi i'm gorthrym-wyr.

122 Mechnia dros dy wâs
er daioni; na âd i'r beilch-
ion fy ngorthrymmu.

123 Fy llygaid a bâllaf-
ant am dy lechydwrtaeth,
ac am ymadrodd dy gyfia-
wnder.

124 Gwnâ i'th wâs ynol
dy drugaredd; a dŷg i mi
dy ddeddfau.

125 Dy wâs ydwyfi, pâr
i mi ddeall; fel y gwypwŷf
dy dyfiolaethau.

126 Amfer yw i'r Argl-
wydd weithio; diddymma-
fant dy gyfraith di.

127 Am hynny'r hoffais
dy orchymynnion yn fwŷ
nag aur; ie yn fwŷ nag aur
coeth.

128 Am hynny uniawn y
cyfrifais dy orchymynnion
am bob peth; a chafais
bôb gau lwybr.

Pe.

129 **R**Hyfedd fyw dy dy
fiolaethau, am hy-
ny y celdw fy enaid hwynt.

130 Agoriad dy eiriau a
rŷdd oleuni, pâr ddeall i
rai annichellgar.

131 Agorais fy ngenau a
dyhêais, oblegit, awŷdduso-
eddwn i'th orchymynnion di.

132 Edrych arnaf, a thr-
ugarhâ wrthif; ynol dy ar-
fer i'r rhai a garant dy enw

133 Cyfarwŷdda fy ngh-
amrau yn dy air, ac na lyw-
odraethed dim anwiredd
arnaf.

134 Gwared fi oddiwrth
orthrymder dynion; felly
y cadwas dy orchymynnion.

135 Llewyrcha dy wyneb
ar dy wâs, a dŷg i mi dy
ddeddfau.

136 Asonŷdd o ddyfro-
edd a redant o'm llygaid,
am na chadwasant dy gyf-
raith di.

Tfadi.

137 **C**Yfiawn ydwyf ti, o
Arglwydd, ac uni-
awn yw dy farnedigaethau.

138 Dy dyfiolaethau y
rhai a orchymynhaist, yd-
ynt gyfiawn a ffyddlon iawn

139 Fy Zêl a'm difaodd,
o herwydd i'm gelynion a-
nghofio dy eiriau di.

140 Purwyd dy ymadr-
odd yn ddirfawr; am hyn-
ny

ny y mac dy was yn ei hoffi

141 Byclian ydwyfi, a dirmygus, ond nid anghofiais dy orchymynion.

142 Dy gyfiawnder fydd gyfiawnder byth; a'th gyfraith fydd wirionedd.

143 Adfyd a chyftudd a'm goddiweddafant; a'th orchymynion oedd fy nigrifwch.

144 Cyfiawnder dy dyftiolaethau a beru yn dragywydd; gwna i mi ddeall, a byw fyddaf.

Prydnhawinol Weddi.

Coph.

145 **L**efais a'm holl galon, clŷw fi o Arglwydd; dy ddeddfau a gadwaf.

146 Llefais arnat achub fi; a chadwaf dy dyftiolaethau.

147 Achubais flaen y cyddôdd, a gwaeddais; wrth dy air y disgwiliais.

148 Fy llygaid a achubasant flaen gwiliadwriaethau y nôs, i fyfyrion yn dy air di.

149 Clŷw fy llêf ynôl dy drugaredd; Arglwydd bŷwhâ fi ynôl dy farnedigaethau.

150 Y rhai a ddilynant icelerder a befasant arnaf, ymbellhasant oddiwrth dy gyfraith di.

151 Tithau Arglwydd, wyt agor; a'th holl orchymynion fydd wirionedd.

152 Er yftalm y gwjddwn am dy dyftiolaethau, seilio o honot hwjnt yn dragywydd.

Resh.

153 **G**Wêl ty nghyftudd, a gwared fi; canys nid anghofiais dy gyfraith.

154 Dadlena fy nadl a gwared fi; bŷwhâ fi ynôl dy air.

155 Pell fyw iechydwrïaeth oddiwrth y rhai annuwiol; o herwydd ni cheifisant dy ddeddfau di.

156 Dy drugareddau Arglwydd fydd aml; bŷwhâ ti ynol dy farnedigaethau.

157 Llower fydd yn fy erlid, ac yn fy ngwrthwnebu; er hynny ni throais oddiwrth dy dyftiolaethau.

158 Gwelais y trofeddwyr, a gressynais; am na chadwent dy air di.

159 Gwêl ty môd y hoffi dy orchymynion: Arglwydd, bŷwhâ fi ynôl dy drugarogrwydd.

160 Gwirionedd o'r dechreuad yw dy air; a phôn un o'th gyfiawn farnedigaethau a beru yn dragywydd.

Schin.

161 **T**Ywysogion a'm herlidiasant heb achos

os, er hynny synghalon a
gryneu rhag dy air di.

162 Llawn ydwyfi oble-
git dy air; fel un ya cael
iclyfaeth lewer.

163 Celwydd a gaseis,
aca ffeiddais; a'th gyfr-
aith di a hofais.

164 Seith-waith yn y dydd
yr ydwyf ya dy glodfoni: o
herwydd dy gyfiawn farne-
digaethau.

165 Heddwch mawr fydd
i'r rhai a garant dy gyfra-
ith; ac nid oes dramgwydd
iddynt.

166 Disgwillais wrth dy
iechydwrfaeth di. o Arglw-
ydd; gwneuthum dy orch-
ymynion.

167 Fy enaid a gadwodd
dy dystiolaethau; a hōffi-
awn geannif hwynt.

168 Cedwais dy orchy-
mynion a'th dystirlaethau,
canys y mae fy holl ffyrdd
ger dy fron di.

Tau.

169 **N**esied fy ngwa-
nedd o'th flaen. Ar-
glwydd; gwna i mi ddeall
ynôl dy air.

170 Ddued fy ngweddi
ger dy fron; gwared fi yn
ôl dy air.

171 Fy ngwefusau a dra-
etha foliant; pan ddyscech
i mi dy ddeddfau.

172 Fy nhasod a ddatcan

dy air; o herwydd dy holl
orchymynion fidd gyfiawn-
der.

173 Bydded dy law i'm
cynnorthwyo; o herwydd
dy orchymynion di a dde-
wifais.

174 Hiraethais o Argl-
wydd, am dy iechedwria-
eth; a'th gyfraith yw fy
hyfrydwch.

175 Bydded bŷw fy enaid
fel i'th folianna di; a chyn-
northwyed dy farnedigae-
thau fi.

176 Cysellionais fel
dafad wedi colli; cais dy
wâs, oblegit nid anghofais
dy orchymynion.

BOREUOL WEDDI.

Psalms. 120

AR yr Arglwydd y gw-
aeddais yn fy nghyfy-
ngder; ac efe a'm gwranda-
wodd i.

2 Arglwydd, gwared fy
enaid oddiwrth wefusau ce-
lwyddog, ac oddiwrth dafod
twyllodrus.

3 Bêth a roddir i ti? neu
pa bêth a wneir i ti, dydi
dafod twyllodrus?

4 Llymmion faethau ca-
wr ynghyd a marwor me-
ryw.

5 Gwae fi fy môd yn pr-
esswyllo ym Mesech; yn
cyfaneddu ymhebyll Cedar

6 Hir

6 Hlr y trigodd fy enaid,
gyda'r hwn oedd yn casâu
tangnheddys.

7 Heddychol ydwyf, ond
pan lefarwyf, y maent yn
barod i ryfel.

Psalms 121.

DErchafaf fy llygaid i'r
mynyddoedd, o'r lle y
daw fy nghymmorth.

2 Fy nghymmorth a ddaw
oddiwrth yr Arglwydd. yr
hwn a wnaeth Nefoedd a
daiar.

3 Ni âd efe i'th droed li-
thro, ac ni hun a dy geidwad

4 Wele, ni hun a ac ni ch-
wsc ceidwad Israel.

5 Yr Arglwydd yw dy
geidwad, yr Arglwydd yw
dy gyscod ar dy ddeheulaw.

6 Ni'th dery'r haul y
dydd, na'r lleuad y nôs.

7 Yr Arglwydd a'th gei-
dw rhag pob drwg: efe a
geidw dy enaid.

8 Yr Arglwydd a geidw
dy fynediad, a'th ddyfodiad,
o'r pryd byn hyd yn drag-
wydd.

Psalms 122.

Lawenychais pan ddy-
wedent wrthif, awn i
dy'r Arglwydd.

2 Ein traed a safant o fe-
wn dy byrth di, o Jerusaleu

3 Jerusaleu a adeiladw-
yd, fel dinas wedi ei chyd
gyfylltu ynddi ei hun.

4 Yno'r efeyn y llwy-
thau, llwythu'r Arglwydd,
yn dyfiolaeth i Israel, i fo-
liannu enw'r Arglwydd.

5 Canys yno y gosodwyd
gorfedd-feingciau barn, go-
rffedd-feingciau ty Dafydd.

6 Dymunwch heddwch
Jerusaleu: llwydded y rhai
a'th hofiant.

7 Heddwch fyddo o fewn
dy ragfur: a flynniant yn
dy balassau.

8 Er mwyn fy mrodyr
a'm cyfeillion, y dywedaf yn
awr, heddwch fyddo i ti.

9 Er mwyn ty'r Arglw-
ydd ein Duw, y ceisaf i ti
ddaioni.

Psalms 123.

Attat ti y derchafaf fy
llygaid, ti yr hwn a br-
effwyli yn y Nefoedd.

2 Wele, fel y mae llyg-
aid gweision ar law eu mei-
stred. neu fel y mae llygaid
llawforwyn ar law ei meif-
res: fel y mae ein llyg-
aid ni ar yr Arglwydd ein
Duw, hyd oni thrugarhao
efe wrthym ni.

3 Trugarha wrthym Ar-
glwydd, trugarha wrthym.
canys llanwyd ni a dirmig
yn ddirfawr.

4 Yn ddirfawr y llanwyd
ein henaid a gwatwar-ge-
rdd y rhai goludog, ac a di-
ystyrwch y bellchion.

Psalms

Psalms 124.

O Ni huaseu'r Arglwydd, yr hwn a fu gyda ni, y gall Israel ddywadyd yn awr
2 Oni huaseu'r Arglwydd yr hwn a fu gyda ni, pan gysfododd dynion yn ein herbyn.

3 Yna i'n llyngcâsent ni yn fym, pan ennynnodd eu llid hwylt i'n herbryn.

4 Yna y dyfroedd a lifas eu trosom: y firwd a aeth eu tros ein henaid.

5 Yna'r aethu tros ein henaid ddyfroedd chwyddedig.

6 Bendigedig fyddo'r Arglwydd, yr hwn ni roddodd ni yn yscylfaeth iw danedd hwylt.

7 Ein henaid a ddiangodd fel aderyn o fagl yr adarwyr: y fagl a dorwyd, a ni neu a ddiangasom.

8 Ein porth ni fydd yn enw'r Arglwydd, yr hwn a wnaeth Nefoedd a daiar.

Psalms 125.

Y Rhai a ymddiriedant yn yr Arglwydd, fyddant fel mynydd Sion: yr hwn ni syflir, ond a beru yn dragwydd.

2 Fel y mae Jerusalem a'r mynyddoedd o'i hamgylch; felly y mae'r Arglwydd o amgylch ei bobl. o'r pyrd hyn hyd yn dragwydd.

3 Canys ni orphwys gwialen annuwioldeb, a'r rander y rhai cyfiawn; rhag i'r rhai cyfiawn efiyn eu dwylo at anwired.

4 Oh Arglwydd gwna ddaioni i'r rhai daionus; ac i'r rhai uniawn yn eu calonnau.

5 Ond y rhai a ymdroant iw trofeydd, yr Arglwydd a'u gyrr gyda gweithred, wŷr anwired; a bydd tanngneddyf ar Israel.

Prydnabwnol weddi

Psalms 126.

PAn ddychwelodd yr Arglwydd gaethiwed Sion, yr oeddem fel rhai yn breuddwydio.

2 Yna y llanwŷd ein genau a chwerthin, a'n tatod a chanu: yna y dywedasant ymmysg y cenhedloedd, yr Arglwydd a wnaeth bethau mawrion i'r rhai hyn.

3 Yr Arglwydd a wnaeth i ni bethau mawrion, am hynny'r ydym yn llawen.

4 Dychwel Arglwydd ein caethiwed ni, fel yr afonydd yn y deheu.

5 Y rhai fydd yn hau mewn dagrau, a fedant mewn gorfoledd.

6 Yr hwn fydd yn myned rhagddo, ac yn wŷlo gan ddwyn hâd gwerthfawr gan.

gan ddyfod a ddaw mewn y bendithir y gwr a' osno'r gorfoledd, dan goludo ei yscubau.

Psalms 127.

Os yr Arglwydd nid adeilada y tŷ, ofer y llafuria ei adeiladwyr wrtho; os yr Arglwydd ni cheidw'r ddinas, ofer y gwilia y cedwaid.

2 Ofer i chwi foreu godi, a myned yn hwyr i, gysgu, bwyda bara gofidiau; felly y rhydd *ese* hun iw anwylid.

3 Wele, plant ydynt etifeddiaeth yr Arglwydd, ei wabr *ef* yw ffrwyth y grôth.

4 Fel y mae saethau yn llaw y cadarn, felly y mae plant ieuengŷid.

5 Gwyn ei fŷd y gwr a lanwodd ei gawell saethau a hwynt; ni's gwradwyddir hwy, pan ymddiddanant a'r gelynion yn y porth.

Psalms 128.

Gwyn ei fŷd pob un fŷdd Gyn ofni'r Arglwydd, yr hwn sydd yn rhodio yn ei ffyrdd *ef*.

2 Canys mwynhêi lasur dy ddwyio: gwyn dy fŷd, a da fŷdd it.

2 Dy wraig fŷdd fel gwinwydden ffrwythlawn, ar hyd ystlysau dy di: dy blant fel planhigion oliwydd o amgylch dy ford.

4 Wele, fel hyn yn ddiau

y bendithir y gwr a' osno'r Arglwydd.

5 Yr Arglwydd a' th fendithia allan o Sion; a thi a gei weled daioni Jerusaleml holl ddyddiau dy enioes;

6 A thi a gei weled plant dy blant, a thangneddyf ar Israel.

Psalms 129.

Llawer gwaith i'm cyfuddiasant o'm hieuengŷid, y dichon Israel ddywedyd yn awr.

2 Llawer gwaith i'm cyfuddiasant o'm hieuengŷid, etto ni'm gorsuant.

3 Yr arddwyr a arddasant ar fy ngdefn, estynnasant eu cwysau yn hirion.

4 Yr Arglwydd sydd gyfiawn, *ese* a dorrodd raffau y rhai annuwiol,

5 Gwradwydder hwy oll, a gyrrer yn eu hôl, y rhai a gashant Sion.

6 Byddant fel glaswellt pen tai, yr hwn a wŷwa cyn y tynner *ef* ymmaith.

7 A'r hwn ni leinwy pladurwr ei law; na'r hwn fŷddo yn rhwymo yr yscubau, ei fonwes.

8 Ac ni ddywed y rhai a ant heibio, bendith yr Arglwydd arnoch; bendithiwn chwi yn enw'r Arglwydd.

Psalms 130.

O r dyfnder y llesais ar-
nat. o Arglwydd.

2 Arglwydd clyw fy lle-
fain. ystyried dy glustiau
wrth lëf fy ngweddïau.

3 Os creffi ar anwiredd-
au, Arglwydd; o Arglw-
ydd, pwy a saif?

4 Ond y mae gyda thi
faddenant fel i'th ofner.

5 Disgwiliad am yr Argl-
wydd disgwil fy enaid, ac
yn ei air ef y gobeitbiaf.

6 Fy enaid sydd yn disg-
wil am yr Arglwydd yn fwy
nag y mae y gwil-wyr am
y boreu; ie maddaf yn fwy
nag y mae y gwil-wyr am y
boreu.

7 Disgwiliad Israel am
yr Arglwydd. o herwydd y
mae trugaredd gyda'r Arg-
lwydd, ac amlymwared gy-
dag ef.

8 Ac efe a wared Israel.
oddiwrth eu noll anwiredd

Psalms 131.

O Arglwydd nid ymfal-
chiodd fy nghalon, ac
nid ymdderchafodd fy llyg-
aid; ni rodiais ychwaith
mewn pethau rhŷfawr, a
thŷ uchel i m'.

2 Eithr gosodais a goft-
egais fy enaid fel un wedi
ei ddiddynu oddiwrth ei
fam; fy enaid sydd yn of-
fel un wedi ei ddiddynu.

3 Disgwiliad Israel wrth
yr Arglwydd, o'r pryd hyn
hyd yn dragywydd.

BOREUOL WEDDI.

Psalms 132.

O Arglwydd cofia Dda-
fydd, a'i holl flinder:

2 Y môdd y tyngodd efe
wrth yr Arglwydd, ac yr a-
ddunodd i rymmus Dduw
Jacob.

3 Ni ddeuaf i fewn pah-
ell fy nhŷ, ni ddringaf ar
erchwyn fy ngwely.

4 Ni roddaf gŵsc i'm lly-
gaid, na hun i'm hamrantaau

5 Hyd oni chaffwyf le i'r
Arglwydd; preswylfed i
rymmus Dduw Jacob.

6 Wele, clywsom am da-
ni yn Ephrata; cawsom hi
ym meulydd y coed.

7 Awn iw bebyll ef. ym
grymmwn o flaen ei faingc
draed ef.

8 Cysod, Arglwydd i'th
orphwysfa, ac Arch dy ga-
dernid.

9 Gwisced dy offriad
gyfiawnder; a gorfoledded
dy sainet?

10 Er mwyn Ddafydd dy
wâs. na thro ymmaith wy-
neb dy eneinog.

11 Tyngodd yr Arglw-
ydd mewn gwirionedd i
Ddafydd, ni thrŷ ef oddiwr-
th hynny; o frwyth dy-
gorph

gorph y gosodaf ar dy orsedd-faingc.

12 Os ceidw dy feibion fy nghyfammmod a'm tyftio-iaeth, y rhai a ddysgwŷf i ddynt; eu melbion hwythau yn dragywydd a eisteddant ar dy orsedd-faingc.

13 Canys dewilodd yr Arglwydd Sion, ac a'i chwenychodd yn drigfa iddo ei hun.

14 Dymma fy ngorphwysfa yn dragywydd: ymma y trigaf, canys chwenychais hi.

15 Gan fendithio y bendithiaf ei llyniaeth: diwallaf ei thlodion a bara.

16 Ei hofferiaid hefyd a wiscaf ag iechydwriaeth: a'i saint dan ganu a ganant

17 Yna y paraf i gorn Dafydd flaguro: darperais lamp i'm heneiniog.

18 Ei elyion ef a wisc-af a chywilydd, arno yntef y blodeua ei goron.

Psalms 133.

WEle, mor ddaionus, ac mor hyfryd, yw trigo o frodyr ynghyd.

2 Y mae fel yr ennaint gwerthfawr ar y pen, yn descyn ar hyd y *fars, sef barf* Aaron: yr hwn oedd yn descyn ar hŷd ymyl ei wiscedd ef.

3 Fel gwllith Hermon, ac

fel y gwllith yn descyn ar fynyddoedd Sion: canys yno y gorchmynnodd yr Arglwydd y fendith, *sef bywyd yn dragywydd.*

Psalms 134.

WEle, holl weision yr Arglwydd bendithi-
wch yr Arglwydd; y rhai ydych yn sefyll yn nhŷ'r Arglwydd y nŷs.

2 Derchefwch eich dwylo yn y celfegr; a bendithi-
iwch yr Arglwydd.

3 Yr Arglwydd yr hwn a wnaeth Nefoedd a daiar, a'th fendithiodi allan o Sion.

Psalms 135.

Molwch yr Arglwydd, Molwch enw'r Arglwydd; gweision yr Arglwydd, molwch ef.

2 Y rhai ydych yn sefyll yn nhŷ'r Arglwydd; yng-
hynteddoedd tŷ ein Duw ni

3 Molwch yr Arglwydd, canys da yw yr Arglwydd; oenwch iw enw, canys hyfryd yw.

4 Oblegit yr Arglwydd a ddetholodd Jacob iddo ei hun, ac Israel yn briodoriaeth iddo.

5 Canys mi a wn mae ma-
wr yw'r Arglwydd; a bŷd ein Harglwydd ni goruwch yr holl dduwiau.

6 Yr Arglwydd a wnaeth yr hyn oll a fynnen, yn

y Nefoedd, ac yn y ddaiar, yn y môr, ac yn yr holl ddyfnderau.

7 Y mae yn codi tARTH o eithaf oedd y ddaiar, mellt a wnaeth efe ynghyd a'r glaw; gan ddwŷn y gwynt a llan o'i dryfforau.

8 Yr hwn a darawodd y cyntaf-anedig o'r Aipht, yn ddŷn ac yn anifail.

9 Danfonodd arwyddion a rhyfeddodau i'th ganol di'r Aipht, ar Pharao, ac ar ei holl weision.

10 Yr hwn a darawodd genhedloedd lawer, ac a laddodd frenhinoedd cryfion.

11 Schon brenin yr Amoriaiaid; ac Og Brenin Basan; a holl frenhiniaethau Canaan.

12 Ac a roddodd eu tir hwŷnt yn etifeddiaeth, yn etifeddiaeth i Israel ei bobl.

13 Dy enw o Arglwydd a berŷ yn dragywydd; dy goffadwriaeth, o Arglwydd, o genhedlaeth i genhedlaeth.

14 Canys yr Arglwydd a farna ei bobl, a bydd edifar gantho o ran ei weision.

15 Delwau y cenhedloedd ydynt arian ac aur, gwaith dwylo dŷn.

16 Genau fydd iddynt, ond ni lefarant; llygaid fydd ganddynt, ond ni welant.

17 Y mae clustiau iddynt, ond ni chlywant; nid oes ychwaith anadl yn eu *genau*.

18 Fel hwynt y mae y rhai a'u gwnânt, a phôb un a ymddiriedo ynddynt.

19 Tŷ Israel, bendithi-
wch yr Arglwydd; bendi-
thiwch yr Aaglwydd, tŷ A-
aron.

20 Tŷ Lefi, bendithiwch
yr Arglwydd; y rhai a ofn-
wch yr Arglwydd bendithi-
wch yr Arglwydd.

21 Bendithier yr Arglw-
ydd o Sion, yr hwn fydd yn
trigo yn Jerusalem. Mol-
wch yr Arglwydd.

Prydnhawrol Weddi.

Psalms 136.

Clodforwch yr Arglw-
ydd, canys da yw, o her-
wydd ei drugaredd fydd yn
dragywydd.

2 Clodforwch Dduw y
duwiau; o herwydd ei dru-
garedd fydd yn dragywydd.

3 Clodforwch Arglwydd
yr arglwyddi; o herwydd
ei drugaredd fydd yn drag-
ywydd.

4 Yr hwn yn unig fydd
yn gwneuthur rhyfeddod-
au; canys ei drugaredd fydd
yn dragywydd.

5 Yr hwn a wnaeth y ne-
foedd mewn doethineb; o
herwydd ei drugaredd fydd
yn

yn dragywydd.

6 Yr hwn a estynnodd y ddaiar oddiar y dyfroed; oblegit ei drugaredd fydd yn dragywydd.

7 Yr hwn a wnaeth oleuadau mawrion; canys ei drugaredd fydd yn dragywydd.

8 Yr haul i lywodraethu'r dydd; canys ei drugaredd fydd yn dragywydd.

9 Y lleuadau'r Sêr, i lywodraethu'r nôs; canys ei drugaredd fydd yn dragywydd.

10 Yr hwn a darawodd yr Alpht yn eu cyntaf-andig; o herwydd ei drugaredd fydd yn dragywydd.

11 Aca ddug Israel a'u mysg hwynt; o herwydd ei drugaredd fydd yn dragywydd.

12 A llaw grêf ac a braich estynnedig; o herwydd ei drugaredd fydd yn dragywydd.

13 Yr hwn a rannodd y môr côch yn ddwy ran; o herwydd ei drugaredd fydd yn dragywydd.

14 Aca wnaeth i Israel fyned trwy ei ganol; o herwydd ei drugaredd fydd yn dragywydd.

15 Aca escyttiodd Pharoa a'i lu yn y mor coch; o herwydd ei drugaredd fydd yn dragywydd.

16 Aca dywysodd ei bobl drwy'r anialwch; o herwydd ei drugaredd fydd yn dragywydd.

17 Yr hwn a darawodd frenhinoedd mawrion; o herwydd ei drugaredd fydd yn dragywydd.

18 Aca laddodd frenhinoedd ardderchog; o herwydd ei drugaredd fydd yn dragywydd.

19 Schon brenin yr Amoriaid; o herwydd ei drugaredd fydd yn dragywydd.

20 Aca Og brenin Basan; o herwydd ei drugaredd fydd yn dragywydd.

21 Aca roddodd eu tir hwynt yn etifeddiaeth; o herwydd ei drugaredd fydd yn dragywydd.

22 Yn etifeddiaeth i Israel ei was; o herwydd ei drugaredd fydd yn dragywydd.

23 Yr hwn yn ein hifellradd a'n cofiodd ni; o herwydd ei drugaredd fydd yn dragywydd.

24 Aca a'n hachubodd ni oddiwrth ein gelynion; o herwydd ei drugaredd fydd yn dragywydd.

25 Yr hwn fydd yn rhoddi ymborth i bob enawd; canys ei drugaredd fydd yn dragywydd.

26 Clodforwech Dduw'r Nefoedd:

Dydd y mis xxiii.

Psalman.

Dydd y mis xxix.

Nefoedd : canys ei drugaredd sydd yn dragwydd.

Psalms 137.

WRth afonydd Babilon, yno yr eisteddassom, ac wylasom, pan seddyllassom am Sion.

2 Ar yr helyg o'i mewn y crogasom ein talynau.

3 Canys yno y gofynnodd y rhai a'n caethiwasent i ni gân, a'r rhai a'n anrheithiasu lawenydd, gan ddywedyd, cenwch i ni rai o ganiadau Sion.

4 Pa fodd y canwn gerdd yr Arglwydd. mewn gwlad ddieithr ?

5 Os anghosias di Jerusalem, anghosied fy neheulaw ganu.

6 Glyned fy nhalod wrth dafnod fy ngenau oni chosias di, oni chodaf Jerusalem, goruwch fy llawenydd pennaf.

7 Cosia Arglwydd blant Edom yn nýdd Jerusalem ; y rhai a ddywedent dinoethwch, dinoethwch hi, hýd ei sylfaen.

8 Oh ferch Babilon a anrheithir, gwýn ei fýd a dalo i ti, fel y gwnaethost i ninen.

9 Gwýn ei fýd, a gymero ac a darawo dy rai bach wrth y meini.

Psalms 138.

CLodforaf di a'm holl glon : yngwýdd y duwiau y canaf it.

2 Ymgrymmaf tua'th deml sanctaidd : a chlodforaf dy enw, am dy drugaredd a'th wirionedd ; oblegit ti a sawrheiaist dy air uwchlaw dy enw oll.

3 Y dydd y llefais i'm gwrandewais ; ac i'm cadarnheiaist a nerth yn fy enaid.

4 Holl frenhinoedd y ddaiar a'th glodforant, o Arglwydd ; pan glywant eiriau dy eneu.

5 Canant hefyd am fýrdd yr Arglwydd ; canys mawr ýw gogoniant yr Arglwydd.

6 Er bod yr Arglwydd yn uchel, etto esfe a edrych ar yr isfel, ond y balch a edwyn esfe o hîr-bell.

7 Pe rhodiwn ynghanol cyfyngder, ti a'm bywhait ; estynnit dy law yn erbyn digofaint fy ngelynion, a'th ddeheulaw a'm hachubeu.

8 Yr Arglwydd a gyflawna a mi ; dy drugaredd Arglwydd, sydd yn dragwydd ; nac esceulusa waith dy ddwylo.

BOREUOL WEDDI.

Psalms 139.

ARglwydd chwiliaist, ac adnabuost fi,

2 Ti a adwaenost fy eist-
eddiad a'm cyfodiad; dea-
lli fy meddwl o bell.

3 Amgylchyni fy llwŷbr
a'm gorweddfa; ac yspŷs
wyt yn fy holl ffyrdd.

4 Canys nid oes air ar
fy nhasod, ond wele Arglw-
ydd ti a'i gwyddost oll.

5 Amgylchynaiſt fi ynôl
ac ymmaen; a golodaist
dy law arnaf.

6 Dymma wybodaeth ry-
fedd i mi; uchel fyw, ni
fedraf oddiwrthi.

7 I ba le'r âfoddiwrth dy
Yspryd? ac i ba le y ffoaf
o'th wydd?

8 Os dringaf i'r Nefoedd,
yno yr wyt ti; os cyweiri-
af fyngwely yn uffern' wele
ydwyf di yno.

9 Pe cymmerwn aden-
ydd y wawr, a phe trigwn
yn eithaf oedd y môr.

10 Yna beffid i'm tywy-
seu dy law, ac i'm dalieu dy
ddeheulaw.

11 Pe dywedwn, diau y
tywyllwch a'm cuddia: yna
y byddeu y nôs yn oleuni
o'm hamgylch.

12 Ni thywylla y tywyll-
wch rhagot ti, ond y nôs a
oleua fel dydd; 'r un ffynyd
yw tywyllwch a goleuni i ti.

13 Canys ti a feddianaiſt
fy arennau, tōaist fi ynghr-
ôth fy mam.

14 Clodforaf dy di, canys
ofnadwy, a rhyfedd i'm gw-
naed; rhyfedd yw dy wei-
thredoedd, a'm henaid a
wyr hynny yn dda.

15 Ni chuddiwyd fy tyl-
wedd oddiwrthit, pan i'm
gwnaethpwyd yn ddirgel,
ac i'm cywreiniwyd yn m-
elder y ddaiar.

16 Dy lygaid a wellant
fy anelwig ddefnydd, ac yn
dy lyfr di yr scrifenydd hw-
ynt oll y dydd y lluniwyd
hwynt, pan nad oedd yr na
o honynt.

17 Am hynny môr wer-
thfawr yw dy, feddyliau gen-
nif, o Dduw! môr sawr yw
eu swm hwynt!

18 Pe cyfrifwn hwynt,
amlach vddynt na'r tywod;
pan ddeffrowyf, gyda thir
ydwyf yn wastad.

19 Yn ddolau o Dduw, ti
a ledidi yr annuwiol; am
hynny y gwyr gwaedlyd,
ciliwch oddiwrthif.

20 Y rhai a ddywedant
scelerder yn dy erbyn, dy
elynyon a gymmerant dy e-
nw yn ofer.

21 Onid câs gennif o Ar-
glwdd, dy gaeion di? on-
id ffaidd gennif y rhai a gy-
fodant i'th erbyn.

22 A chās cyflawn y ca-
seais hwynt; cyfrifais hw-
ynt i mi yn elynyon.

23 Chwilia fi o Dduw, a gwybydd fy nghalon; prawf fi, a gwybydd fy meddyliau.

24 A gwel, a oes ffordd annuwiol gennif; a thywys fi yn y ffordd dragywyddol

Psalms 145.

GWared fi o Arglwydd. Goddiwrth y dŷn drwg; cadw fi rhag y gŵr traws.

2 Y rhai sydd yn bwriadu drygioni yn eu calon; ymgasclant beunydd i ryfel

3 Golymmasant eu tafodau fel sarph; gwenwyn afp sydd tan eu gwefusau

4 Cadw fi o Arglwydd, rhag dwylo'r annuwiol. cadw fi rhag y gŵr traws; y rhai a swriadasant fachellu fy nhraed.

5 Y beilechion a guddiasant fagalu i mi, ac a estynasant rwjd wrth dannau ar ymmyl y llwybrau; gosodasant hoenynnau ar fy medr. *Selah.*

6 Dywedais wrth yr Arglwydd, fy Nuw ydwyt ti. clŷw o Arglwydd iêf fy ngweddian.

7 Arglwydd Dduw, nerth fy iechydwrlaeth: gorchuddiaist fy mhen yn nŷdd brwydr.

8 Na chaniadha Arglwydd, ddymuniad yr annuwiol; na lwyddda ei drwg fe-

ddwl, rhag eu balchio hwynt
9 Y pennaf o'r rhai a'm hamgylchyno, blinder eu gwefusau a'u gorchuddio.

10 Syrthied marwor arnynt, a bwrier hwynt yn tân; ac mewn ceuffosydd, fel na chyfodant.

11 Na sicrhaer dŷn fariadus ar y ddaiar: drwg a hela y gŵr traws iw ddist-rŷw.

12 Gwn y dadleu yr Arglwydd ddadl y truan, ac y barana efe y tlodion.

13 Y cyfiawn yn ddiau a glodforant dy enw di; y rhai uniawn a drigant ger dy fron di.

Psalms 141.

ARglwydd, yr wyf yn gweiddi arnant; bryffia attaf: clŷw fy llais pan lefwyfarnat.

2 Cyfeirier fy ngweddi ger dy fron fel arogl darth, a derchafiad fy nwylo fel yr offrwn prŷdnhawinol.

3 Gosod Arglwydd, gadwraeth o flaen fy ngeneu: cadw ddrws fy ngwefusau.

4 Na oftwng fy nghalon at ddim drwg. i swriadau gweithredoedd drygioni gyda gwŷr a weithredant anwiredd; ac na âd i mi swyda o'u danteithion hwynt.

5 Cured y cyfiawn fi yn garedig, a cherydded fi; na thorred

thorredd eu holerw penna
hwylt fy mhen; canys fy
ngwedd fydd etto yn eu dr-
ygau hwynt.

6 Pan dafier eu barn-wyr
i lawr mewn lleoedd carre-
gog clywant fy ngeiriau, ca-
nys melus ydynt.

7 Y mae ein heseŷrn ar
walcar ar fin y bedd, megis
un yn torri, neu yn hollti
coed ar y ddaiar.

8 Eithr atnat ti o Argl-
wydd Dduw, y mae fy llyg-
aid; ynot ti y gobeithiais,
na ad fy enaid yn ddi-ym-
geledd.

9 Cadw fi rhag y fagl a
osodasant i mi; a hoenyn-
nau gweithred-wyr anwir-
edd.

10 Cyd-gwmped y rhai
annuwiol yn eu rhwydau eu
hun, tra'r elwŷ fi heiblo.

Prydnawonol Weddi.

Psalm 142.

GWaeddaŷ a'm llêf ar
yr Arglwydd; a'm llêf
yr ymbiliais yr Arglwydd.

2 Tywelltais fy myfyrd-
od o'i flaen ef; a mynegais
fy nghystudd ger ei fron ef.

3 Pan ballodd fy yspryd
o'm mewn, tithen a adwa-
enit fy llwybr; yn y ffordd
y rhodiwn y cuddiasant i
mi fagl.

4 Edrychais ar y tu de-

hau, a dellais iulw, ac nid o
edd neb a'm hadwaenau;
pallodd noddod i mi, nid o
edd neb yn ymofyn am fy e-
naid.

5 Llefais arnat o Arglw-
ydd, a dywedais. ti yw fy
ngobaith, a'm rhan, yn nhir
y rhai bŷw.

6 Ystyr wrth fy ngwaedd,
canys truan iawn ydwŷf;
gwared fi oddiwrth fy erli-
dwyr, canys trech ydynt
na mi.

7 Dwg fy enaid allan o
garchar, fel y molianwyf dy
cnw; y rhai cyfiawn a'm
cylchynant. canys ti a fy-
ddi da wrthif.

Psalm 143.

ARglwydd clyw fy ngw-
eddi, a gwranddo ar fy
neisfyfiadau, erglyw fi yn dy
wirlonedd, ac yn dy gyfia-
wnder.

2 Ac na ddos i farn a'th
wâs, o herwydd ni chyfiaw-
nhêir neb bŷw yn dy olwgdi

3 Canys y gelŷn a erlid-
iodd fy enaid, cutodd fy en-
aid i lawr, gwnaeth i mi dr-
igo mewn tywyllwŷd, fel y
rhai a fu feirw er ystalm.

4 Yna y pallodd fy yspryd
o'm mewn; ac y synnodd
fy nghalon ynot.

5 Cofiais y dyddiau gynt,
myfyriais ar dy holl waith,
ac yng-weithredoedd dy

B b 4

ddwylo

ddwyllo y myfyrfa.

6 Lledais fy nwyllaw at-
tat; fy enaid fel tir syche-
dig sydd yn hiraeth am
danat. *Selab.*

7 Oh Arglwydd, gwrando
fi yn ebrwydd: pallodd
fy yspryd; na chuddia dy
wneb oddiwrthif, rhag fy
mod yn gyffelyb i'r rhai a
ddecynnant i'r pwll.

8 Pâr i mi glywed dy dr-
ugarogrwydd y boreu: o
herwydd ynot ti y gobeith-
af; pâr i mi wybod y ffordd
y rhodiwyf, oblegit attat ti
y derchafaf fy enaid.

9 Gwared fi oddiwrth fy
ngelynion, o Arglwydd;
gyda thi'r ymguddiais.

10 Dysg i mi wneuthur
dy ewyllys di; canys ti yw
fy Nuw; tywysed dy Ysp-
ryd daionus fi i dir uniondeb.

11 Bywâ fi o Arglwydd
er mwyn dy enw: dŵg fy
enaid allan o ing, er mwyn
dy gyfiawnder.

12 Ac er dy drugaredd,
dinistria fy ngelynion; a
disetha holl gyffudd-wyr fy
enaid: oblegit dy was di
ydwysfi.

BOREUOL WEDDI.

Psalms 144.

BEndigedig syddo'r Arg-
lwydd fy nerth, yr hwn
sydd yn dyfgu fy nwylo i

ymladd, a'm byfiedd i ryfela

2 Fy nhrugaredd a'm ha-
mddeffynfa, fy nhwr, a'm
gwaredudd, fy nharian yw
efe, ac ynddo y gobeithiais,
yr hwn sydd yn darostwng
fy mhobl tanaf.

3 Arglwydd, beth yw dyn,
pan gydnabyddit ef? neu
fab dyn pan wna't gytrif o
honaw.

4 Dyn sydd debŷg i wa-
gedd, ei ddyddiau sydd fel
cysgod yn myned heibio.

5 Arglwydd goftwng dy
Nefoedd, a ddescyn; cyff-
wrdd a'r mynyddoedd, a
mygant.

6 Saetha fellt, a gwasgar
hwynt; ergydia dy saeth-
au, a disa hwynt.

7 Anfon dy law oddi u-
chod; achub, a gwared fi o
ddyfroedd mawrion, o law
Plant efron.

8 Y rhai y llefara eu ge-
nau wagedd, ac y mae eu
deheu-law yn ddeheu-law
ffallder.

9 Canaf i ti o Dduw, ga-
niad newydd; ar y nabl, a'r
deffant y canaf i ti.

10 Efe sydd yn rhoddi ie-
chydwrfaeth i frenhinoedd,
yr hwn sydd yn gwaredu
Dafydd ei was oddiwrth y
cleddyf niweidiol.

11 Achub fi, a gwared fi,
o law meibion efron, y rhai

y lleiara eu genau wagedd,
ac y mae eu deheulaw yn
ddeheulaw ffalfter.

12 Fel y byddo ein mei-
bion fel plan, wydd yn tyfu
yn eu hieuenid, a'n mer-
ched fel congl taen nadd,
wrth gyfelybrwydd palas.

13 Fel y byddo ein cell-
oedd yn llawn, yn trefn
pob rhyw luniaeth, a'n de-
iaid yn dwyn miloedd, a my-
rddiwn yn ein heolidd.

14 A'n hychen yn gryfi-
on i lasurio, heb na rhuth
ro i mewn, na myned allan,
na gwaedd yn ein heolidd.

15 Gwyn eu byd y bobl
y mae fellt iddynt, gwyn
eu byd y bobl y mae'r Ar-
glwydd yn Dduw iddynt.

Psalm 145.

DErchafaf di fy Nuw, o
Frenin; a bendithiaf
dy enw byth, ac yn dragy-
wydd.

2 Beunydd i'th fendithi-
af, a'th enw a folaſ byth, ac
yn dragywydd.

3 Mawr yw'r Arglwydd,
a chanmoladwy iawn; a'i
fawredd sydd anchwiliadwy.

4 Cenhedlaeth wrth ge-
nhedlaeth a fawl dy weith-
redoedd, ac a fynega dy ga-
dernid.

5 Ardderchowgrwydd go-
goniant dy fawredd, a'th
bethau rhyfedd a draedaf.

6 Traethant hwy gadcr-
nid dy weithredoedd o'f nad-
wy; mynoga ffinen dy fawr-
redd.

7 Cofadwriaeth amlder
dy ddaionl a draethant, a'th
gyfiawnder a ddaidant.

8 Grassawn a thrugarog
yw'r Arglwydd: bwyrfrydig
i ddig, a mawr ei drugar-
redd.

9 Daionus yw'r Arglw-
ydd i bawb; a'r drugaredd
sydd ar ei holl weithredo-
edd.

10 Dy holl weithredoedd
a'th glodforant, o Arglwyd,
a'th saint a'th fendithiant.

11 Dywedant am ogon-
iant dy frenhiniaeth; a thr-
aethant dy gadernid.

12 I beri i feibion dynion
adnabod ei gadernid ef:
a gogoniant ardderchawg-
rwydd ei frenhiniaeth.

13 Dy frenhiniaeth di sydd
frenhiniaeth dragywyddol;
a'th lowodraeth a beru yn
oes oesoedd.

14 Yr Arglwydd sydd yn
cynnal y rhaol oll a syrthi-
ant; ac sydd yn codi pawb
a ddarostygyd.

15 Llygrid pob peth a
ddigwiliant wrthit, ac yr
ydwynt yn rhoddi ei bwjd
iddynt yn ei byd.

16 Gan agoryd dy law a
diwallu pob peth byw a'th
ewyllys da.

17 Cy-

17 Cynawn yw'r Arglwydd yn ei holl fyrdd; a sanctaidd yn ei holl weithredoedd.

18 Agos yw'r Arglwydd at y rhai oll a alwant arno; at y rhai oll a alwant arno mewn gwrlonedd.

19 Efe a wna ewyllys y rhai a'i hofnant; gwrendy hefyd en llefain, ac a'u hachub hwynt.

20 Yr Arglwydd fydd yn cadw pawb a'i carant ef, ond yr holl rai annuwiol a ddiseiba ef.

21 Traetha fy ngenau foliant yr Arglwydd, a bendithied pob cnawd ei enw sanctaidd ef, byth ac yn dragywydd.

Psalms 146.

MOlwch yr Arglwydd; Fy enaid mola di'r Arglwydd.

2 Molaf yr Arglwydd yn fy myw, canaf i'm Duw tra fyddwaf.

3 Na hyderwch ar dywysogion, nac ar fab dyn, yr hwn nid oes iechydwriaeth ynddo.

4 Eia nadl a a allan; efe a ddychwel i'w ddaiar; y dydd hwnnw y deriydd am ei holl amcanion ef.

5 Gwyn ei fyd yr hwn y mae Duw Jacob yn gymmorth iddo, fydd a'i obaith

yn yr Arglwydd ei Dduw, 6 Yr hwn a wnaeth Nefoedd, a daiar, y môr a'r hyn oll fydd ynddynt; yr hwn fydd yn cadw gwrlonedd yn dragywydd.

7 Yr hwn fydd yn gwneuthur barn i'r rhai gorthrymmedig yn rhoddi bara i'r newynog; yr Arglwydd fydd yn gollwng y carcharorion yn rhydd.

8 Yr Arglwydd fydd yn agoryd llygaid y deillion; yr Arglwydd fydd yn codi y rhai a ddarostyngwyd; yr Arglwydd fydd yn hosi y rhai cyfiawn.

9 Yr Arglwydd fydd yn cadw y dieithriaid, *efe* a gynnal yr ymddisad a'r weddw, ac a ddadymchwel ffordd y rhai annuwiol.

10 Yr Arglwydd a deyrnafa byth; *ses* dy Dduw di Sion, dros genhedlaeth a chenhedlaeth, Molwch yr Arglwydd.

Prghnbawrol Weddi.

Psalms 147.

MOlwch yr Arglwydd, canys da yw canu i'n Duw ni; o herwydd *byfryd* yw, ie gweddus yw mawl.

2 Yr Arglwydd fydd yn adeiladu Jerusalem, *efe* a gasgl wascaredigion Israel.

3 Efe fydd yn iachau y rhai briwedig o galon; ac yn

yn rhwymo eu doluriau.

4 Y mae eie yn rhifo rhifedi y fer; geillw hwynt oll wrth eu henwau.

5 Mawr yw ein Harglwydd, a mawr ei nerth, aneirif yw ei ddeall.

6 Yr Arglwydd sydd yn derchafu y rhai llariaidd, gan offwng y rhai annwylol hyd lawr.

7 Cyd-genwch i'r Arglwydd mewn diolchgarwch: cenwch i'n Duw a'r delyn.

8 Yr hwn sydd yn toi y Nefoedd a chwmylau; yn paratoi glaw i'r ddaiar; gan beri i'r gwellt dyfu ar y mynyddoedd.

9 Efe sydd yn rhoddi i'r anifail ei borthiant, ac i gywion y glgfran, pan lesant.

10 Nid oes hyfrydwch ganddo yn nerth march, ac nid ymhoffa efe yn esceiri, au gwr.

11 Yr Arglwydd sydd hōff ganddo y rhai a'i hofnant; ef; sef y rhai a ddisgwiliant wrth ei drugaredd ef.

12 Jerusalem mola di'r Arglwydd, Sion molianna dy Duw.

13 O herwydd efe a gadarnhaodd farrau dy bŷrth. efe a fendiriodd dy blant o'th fewn.

14 Yr hwn sydd yn gwneuthur dy fro yn heddych-

ol, ac a'th ddiwalla di a braffter gwenith.

15 Yr hwn sydd yn anfon ei orchymyn ar y ddaiar; a'i air a rêd yn dra bŷan.

16 Yr hwn sydd yn rhoddi eira fel gwlan, ac a dana rew fel lludw.

17 Yr hwn sydd y bwrw ei ia fel tammeldiau, pwy a crys gan ei oerni ef?

18 Efe a enfyw ei air, ac a'u cawdd hwynt; a'i wynt y chwyth efe, a'r dyfroedd a llfant.

19 Y mae efe yn mynogi ei eiriau i Jacob; ei ddeddfau, a'i farnedigaethau i Israel.

20 Ni wnaeth efe felly ag un genedl; ac nid adnabuant ei farnedigaethau ei Molwch yr Arglwydd.

Psalms 148.

Molwch yr Arglwydd, Molwch yr Arglwydd o'r Nefoedd; molwch ef yn yr uchelderau.

2 Molwch ef ei holl angelion; molwch ef ei holl luoedd.

3 Molwch ef haul a lleuad; molwch ef yr holl sêr goleuni.

4 Molwch ef nêf y Nefoedd; a'r dyfroedd y rhai ydych oddiar y Nefoedd.

5 Molant enw'r Arglwydd; o herwydd efe a orchymynnodd.

ymynnodd, a hwy a grewyd

6 A gwnaeth iddynt bar-
hau byth yn dragywydd;
gofododd ddeddf, ac ni's tr.
offeddir hi.

7 Molwch yr Arglwydd
o'r ddaiar, y dreigiau a'r
holl ddyfnderau.

8 Tania cheallysg, eira,
atharth; gwynt ystormus,
yn gwneuthur ei air ef.

9 Y mynyddoedd a'r bry-
niau oll, y coed ffrwythlawn
ar holl gedrewydd.

10 Y bwyffilod a ph-
ob anifail; yr ymlusciaid,
ac adar a'gello.

11 Brenhinoedd y ddai-
ar a'r holl bobloedd; tyw-
ysogion a holl farnwyr y byd.

12 Gwyr ieuaingea gw-
yryson hefyd; henaf-gwyr
a llangiau.

13 Molant enw'r Argl-
wydd; o herwydd ei enw
ef yn unig sydd dderchafad-
wy; ei ardderchawgrwydd
ef sydd uwchlaw daiar a
Nefoedd.

14 Ac efe sydd yn derch-
afu corn ei bobl, moliant ei
holl saint, sef meibion Is-
rael, pobl agos atto. Mol-
wch yr Arglwydd.

Psalms. 149.

MOlwch yr Arglwydd,
Cenwch f'r Arglw-
ydd ganiad newydd; a'i fo-
liant ef ynghynnulleidfa y
saint.

2 Llawenhaed Israel yn
yr hwn a'i gwnaeth; gor-
foledded meibion; Slon yn
eu brenin.

3 Molant ei enw ef ar y
dawns; canant iddo ar dy-
mpan, a thelyn.

4 O herwydd hofodd yr
Aaglwydd ei bobl; efe a
brydfertha y rhai llednais
ag iechydwrïaeth.

5 Gorfledded y saint
mewn gogoniant; a chan-
ant ar eu gwelfau.

6 Bydded ardderchog fo-
liant Duw yn eu genau; a
chleddyf dau finig yn eu
dwylo.

7 I wneuthur dial ar y
cenhedloedd, a chosp ar y
bobloedd.

8 I rwymo eu brenhino-
edd a chadwynau; a'i pen-
defigion a gefynnau heirn;

9 I wneuthur arnynt y
farn scrifennedig; yr ardd-
erchawgrwydd hyn sydd iw
holl saint ef. Molwch yr
Arglwydd.

Psalms. 150.

MOlwch yr Arglwydd,
Molwch Duw yn ei
sancteiddrwydd; molwch ef
yn ffurfafen ei nerth.

2 Molwch ef am ei gad-
ernid; molwch ef yn ôl am-
lder ei fawredd.

3 Molwch ef a llais ud-
corn; molwch ef a nabl, ac

Ffurf o Weddi i'w harfer ar y MOR.

a thelyn.

4 Molwch ef a thympan.

ac a dawns; molwch ef a thannau, ac ag organ.

5 Molwch ef a fymbal.

soniarus, molwch ef a Symbalan llafar.

6 Pob perchen anadl mo-
lianned yr Arglwydd, Mo-
lwch yr Arglwydd.

Ffurf o Weddi i'w harfer ar y MOR.

Y Ffurf o'r Brydahawol We-
ddi i'w harfer ar y Môr a fy-
ddant yr un ag a appwyntiwyd
yn llyfr Gweddî Gynfredin.

Y ddwy Weddi hyn belyd yn
canlyn a areris yn llynges ein
Brenhines bob dydd.

O Dragywyddol Arglw-
ydd Dduw, yr hwn yn
unig wyt yn tanu y Net-
edd, ac yn rheoli angerdd y
môr; yr hwn a amgylchyn-
aist y dyfroedd, a therfyn-
au, hyd oni ddarfyddo dydd
a nos; Rhynged bôdd i ti
ein derbyn ni dy weision a'r
llynges, yn yr hon yr ym-
yn gwafanaethau i'th Holl-
alluog a' th rasusaf nodded.
Cadw ni rhag perigl y môr,
a rhuthr y gelyn, fel y by-
ddom amddiffyn i'n grafus-
af Arglwyddes Frenhines

ANNE a'i theyrnasoedd,
ac yn ddiogelwch i'r fawl a
gynniwerant hyd y moro-
edd ar eu negelau cyfreith-
lawn; fel y boi breswylwyr
ein hynys dy wafanaethu di
ein Duw, mewn heddwen
a llonyddwch, ac i ninnau
ddychwel adref mewn dio-
gelwch i swynhâu bendith.

ion y wlad gyda ffurth ein
llatur; ac mewn diolchgar
goffa am dy drugareddau i
foliannu a gogoneddu dy E-
nw bendigedig, trwy Jesu
Griff ein Harglwydd Amen.

T. Collet.

R Haplaennu ni o Arglw-
ydd, yn ein boll weithred-
oedd a'rh radlonaf koffder,
a rhwyddhau ni a'rh barhaus
gymorith; fel yn ein koll
weithredoedd dechredig,
anterfynedig, a therfynedig
ynot ti, y gallom foliannu dy
sanctaidd Enw, ac yn y diw-
edd gael gan dy drugaredd
ffwyd draggyddol, trwy Je-
su Griff ein Harglwydd A-
men.

Gweddian i'w harfer yn omier
tymhestloedd ar y môr.

O Alluogcaf a gogonedd-
us Arglwydd Dduw,
wrth orchymyn yr hwn y
mae'r gwyntoedd yn chwy-
thu, ac yn derchafu tonnau
y môr, a'r hwn wyt yn go-
flegu ei ryferthwy ef; yr
ym ni, dy Greadur iad ei-
thr pechadurlaid truaîn, yn
ein dirfawr gyfyngder hyn
yn

Esurf o Weddi im barfer ar y MOR.

yn llefain arnat am dy gymorth; Achub Arglwydd, onide darfu amdanom. Tra yr oeddyd ddiogel ac yn gweled pob peth yn heddychol o'n hamgylch, yr ym yn cyffellu, arghosio o honom dy di ein Duw, a gwrthod gwrando ar lēf ddistaw dy Air di, ac ufuddhau i'ch orchymynion: Eithr yr awr hon ni a welwn mor ofnadwy ydwyf ti yn dy holl weithredoedd rhyfedd, y Duw mawr i'w ofni goruwch ddi: Am hynny yr addolwn dy dduwiol fawredd, gan gydnabod dy allu, ac atolygu dy doffuri. Cym-morth, Arglwydd ac achub ni, er dy drugareddau yng-Hrist Jesu dy Fāb, ein Harglwydd. Amen.

Neu bon.

O Dra-gogoneddus a gr-asulaf Arglwydd Dduw; yr hwn wyt yn prellwyllo yn y *Nef*, eithr yn canfod pob peth ilod; Edrych i lawr ni a attolygwn i ti, a gwrando ni yn galw arnot o eigion trueni, ac o safn angen. yr hwn iŷdd barod yr awrhon i'n traf-lyngcu. Achub, Arglwydd, onide darfu amdanom. Y bŷw. y bŷw. *efe a'th fawl di.* O danfon Air dy orchymmyn i geryddu angerdd y gwyn-

toedd a rhuad y mōr. fel gan gael ein gwared allan o'n cysyngder ymma, y byddom bŷw, i'th wasanaethu di, ac i *foliannu* dy Enw holl ddyddiau ein bywyd. Gwrando, Arglwydd ac achub ni, er anfeidrol ryglyddon ein gwynfydedig Iachawdr dy Fāb, ein Harglwydd Jesu Grist, Amen.

*Y Weddi a ddywedir o flaen
brwydr ar fôr yn erbyn
pob rhyw Elyn.*

O Alluogcaf, ac ardderchogcaf Arglwydd Dduw, Arglwydd y lluoedd, yr hwn wyt yn llywodraethu, ac yn rheoli pob peth. Tydi wyt yn eistedd ar yr orseddfainge yn barnu yn gyfiawn. Am hynny y cyfarwyddwn at dy dduwiol Fawredd yn ein hangen. Etid hyn, ar fod i ti gymeryd yrachos i'th law dy hun, a barnu rhyngom a'n gely-nion. Cysod dy nerth o Arglwydd, a thyred i'n cym-morth: Canys nid wyt bob amser yn rhoddi y rhyfel i'r cedyrn, eithr ti a ddichon achub gyda llawer, neu gyda ychydig. Och na bydded i'n pechodau lefain yr awrhon i'n herbyn am ddi-al, eithr gwrando ni dy weision trueniaid yn ymbil am dy drugaredd, ac yn ei-riol

Ffurſ Gweddian i' wharfer ar y M O R.

riol am dy Borth, ac am
fod o honot yn amddiffyn i
ni rhag wyneb y gelyn.
Gwna yn hyfys, mae dydi
yw ein hachubwr, a'n cad-
arn waredwr ni, trwy Jezu
Grist ein Harglwydd. A-
men.

*Gweddian byrrion i rai naill-
diol, nad allant ymgysfod i
gyfylltu mewn gweddol ac eidd
o herwydd y brwydr, neu
demheftl.*

Gweddian cyffredinol.

Arglwydd trugarharha
wrthym ni bechaduri-
aid, ac achub ni er mwyn
dy drugareddau.

Ti wyt y Duw mawr, yr
hwn a wnaethofft ac a wyt
yn llywio pob peth; o gw-
ared ni er mwyn dy Enw.

Ti wyt y Duw mawr i'w
ofni uwchlaw oll: O achub
ni fel y moliannom di.

*Gweddian yspysawl o her-
wydd y gelyn.*

TYdi, o Arglwydd, wyt
gyfiawn a galluog o
amddiffyn ein hachos yn er-
byn y gelyn.

O Dduw tydi, wyt gad-
arn dŵr amddiffyn i bawb
a ffoant attat; o achub ni
rhag traha y gelyn.

O Arglwydd y lluoedd,
ymladd trofom, fel y gall
om dy ogonedu di.

O na âd i ni suddo dan
hwys ein pechodau, na thr-
aha y gelyn.

O Arglwydd, cyfod, cym-
morth ni, a gwared ni er
mwyn dy Enw.

*Gweddian byrrion o
ran y demheftl.*

TYdi, o Arglwydd, yr
hwn wyt yn dyhuddo
terfysg y mor, gwirando ni,
ac achub ni fel na'n cyfr-
goller.

O fendigedig Iachawdr,
yr hwn a achubaisf dy ddis-
cyblion, pan oeddynt arddi-
ben gyfrgolli gan dymestl,
gwirando ni, ac achub ni, ni
attolygwn i ti.

Arglwydd trugarha wr-
thym.

Crist trugarha wrthym.

Arglwydd trugarha wr-
thym.

O Arglwydd, clyw nyni,
o Crist, clyw nyni.

Duw y Tâd, Duw y Mâb
Duw yr Ysryd glân, trug-
arha wrthym, achub ni yr
awr hon, ac yn dragywydd,
Amen,

EIn Tâd yr hwn wyt yn
y Nefoedd, i'w ffeiddier
dy Enw. Deuet dy deyrn-
as. Bid dy ewyllys ar ydda-
lar megis y mac yn y Nef-
oedd, Dyroi ni heddyw ein
bara beunyddiol. A madd-
eu i ni ein dyledion, fel y
maddeuwn ni i'n dyledwyr,
Ac nac arwain ni i brofed-
igaeth; Eithr gwared ni
Rhag

drug; Canys eiddot ti yw
r deyrnas, a'r nerth a'r go-
goniant yn oes oesoedd. A-
men.

¶ Pwiso anbyrwydd yn gyfag-
or, cymmer ac a aller du heb-
cor oddiwrth wasanaeth sog-
emhidiol yn y llong, a elwir
yngyd, ac hwy a wnant gyf-
es offwagedig, i Dduw o'u pe-
chodau: Yn yr hon Pob un a
ddylu gymmeryd atto ei hun
yn ddisgrifol pob un o'r Pechodau
bynnay sy y rhai y bo ei
gydwylbod yn ei gyhuddo, gan
ddywedyd fel y mae yn canlyn.

T Gyffes.

OLlalluog Dduw. Tâd
ein Harglwydd Jesu
Griff gwneuthurwr pob dim.
barnwr pob dyn, yr ym ni
yn cydnabod ac yn ymosid-
io dros ein hamryw bechod-
au a'n hanwiredd, y rhai o
ddydd i ddydd yn orthrwm
a wnaethom ar feddwl, gair
a gweithred, yn erbyn dy
Dduwiol fawredd, gan an-
nog yn gyfiawnaf dy ddigo-
faint a'th farr i'n herbyn.
Yr ydym yn ddisgrifol yn e-
disgrifol, ac yn ddrwg gan
ein calonnau dros ein cam-
weithredoedd hyn; eu co-
ffa sy drwm gennym; eu
baich sydd anrhaith ei odd-
es; Trugarha wrthym, tr-
ugarha wrthym, Drugar-
ogcaf Dâd; er mwyn dy un
Mâb ein Harglwydd Jesu
Griff, madden i ni yr hyn

oll a aeth heibio a chani-
adha i ni allu byth a hyp a-
llan, dy wasanaethu a'th so-
dioni, a mewni newydddeb
huchedd; er anrhydedd a
gogoniant dy enw, trwy Je-
su Griff ein Harglwydd A-
men.

¶ Yn y darcen yr Offeriad, os
bydd un yn y llong y Gollyng-
od hyn.

Hollalluog Dduw, ein
Tâd nefawl, yr hwn o'i
fawr drugaredd a addewiaist
faddeuant pechodau, i bawb
gan edifeirwch calon a gw-
ir ffydd a ymchwelo atto:
A drugarhao wrthyeh, a fa-
ddeuo i chwi, ac a'ch gwa-
redo oddiwrth eich holl be-
chodau; ac a'ch cadarnhao
ac a'ch cryfhao ym mhob
daioni, ac a'ch dygo i fywyd
tragywyddawl, trwy Jesu
Griff ein Harglwydd Amen

Diolch arol Tymhestl.

Psalms 66.

Lawen-floeddiwch. 1
Dduw, yr holl ddaiar;
2 Dadcenwch ogoniant
ei enw: gwnewch ei foliant
yn ogoneddus.

3 Dywddwch wrth Dduw:
mor ofnadwy wyt yn dy
weithredoedd! o herwydd
maint dy nerth, y cymmer
dy elynion arnynt fod yn
ddarostyngedig i ti.

4 Yr holl ddaiar a'th add-
olant

olant di, ac a ganant i ti, ie
canant i'th enw.

5 Deuwch, a gwelwch
weithredoedd Duw: ofna-
dwy i'w yn ei weithred tu
agat feibion dyalon.

6 Trôdd eise y môr yn fy-
chdir; aethant drwy'r afon
ar draed; yna y llaweny-
chafom ynddo.

7 Eise a lywodraetha dr-
wy ei gadernid byth, ei ly-
gaid a edrychant ar y cen-
hedloedd: nag ymdderch-
afed y rhai anufudd.

8 O bobloedd, bendith-
iwech ein Duw; a pherwch
glywed llais ei fawl ef.

9 Yr hwn fydd yn gosod
ein henaid mewn bywyd,
ac ni âd i'n troed lithro.

10 Canys profaist ni, o
Dduw; coethaist ni fel co-
ethi arian.

11 Dygaist ni i'r rhwyd,
gosodaist wasgfa ar ein lw-
ynau.

12 Peraist i ddynion far-
chogaeth ar ein pennau;
aethom drwy'r tân, a'r dw-
fr, a thi a'n dygaist allan i
le diwall.

13 Deuaf i'th dŷ ag off-
rymmau poeth, talaf it fy
addunedau.

14 Y rhai a adroddodd fy
ngwefusau, ac a ddywedodd
fy ngenau yn fy nghysfyngder

15 Offrymmaf it, boeth

offrymmau breision; yng-
hyd ag arogl darth hyrdd-
od: aberthaf ychen, a by-
chod.

16 Deuwch, gwrandewch
y rhai oll a ofnwch Dduw;
a mynegaf yr hyn a wnaeth
eise i'm henaid.

17 Elefais arno a'm ge-
nau, ac afe a dderchafwyd
a'm tafod.

18 Pe edrychafwn ar an-
wiredd yn fy aghalon; ni
wrandawfem'r Arglwydd.

19 Duw yn ddiau a glybu,
ac a wrandawodd ar lais fy
ngweddî.

20 Bendigedig fyddo Duw,
r hwn ni throdd fy ngwe-
ddi oddiwrtho, na'i drugar-
redd ef oddiwrthif finneu.

Gogoniant i'r Tâd, ac i'r
Mâb, ac i'r Yspryd glân.

Megis yr oedd yn y de-
chreu, y mae yr awr hon;
ac y bydd yn wastad yn oes
osoedd. Amen.

Psalms 107.

Clodforwch yr Arglw-
ydd canys da i'w; o he-
rwydd ei drugaredd fydd
yn dragywydd.

2 Felly dywedodd gware-
digion yr Arglwydd; y rhai
a waredodd eise o lawy ge-
lyn.

3 Ac a gaelclodd eise o'r
tiroedd, o'r dwyrain, ac o'r
gorllewin, o'r gogledd, ac
o'r

o'r dehe u.

4 Crwydrasant yn yr a-
nialmch mewn ffordd ddi-
fathr; heb gael dinis i ar-
os ynddi.

5 Yn newynog ac yn fy-
chedig: eu henaid a lewy-
godd ynddynt.

6 Yna y llesafant ar yr
Arglwýdd yn eu cyfyngder;
ac esfe a'i gwareddodd o'u
gorthrymderau.

7 Ac a'i tywyfodd hwynt
ar hŷd y ffordd uniawn, i fy-
ned i ddinas gyfanneddol.

8 O Na foliannent yr Ar-
glwýdd am ei ddaioni, a'i
ryfeddodau i feibion dynion.

9 Canys esfe a ddiwalla yr
enaid fychedig; ac a leinw
yr enaid newynog a daioni.

10 Y rhai a brŷwylant
yn y tywyllwch a chyſcod
angu, yn rhwym mewn
cystudd a haiarn.

11 O herwydd anufuddhau
o honynt eirau Duw, a di-
rmygu cyngor y Goruchaf.

12 Am hynny yntef a of-
yngodd eu calon a blinder,
fyrthiafant, ac nid oedd cy-
northwy-wr.

13 Yna y gwaeddalant
ar yr Arglwýdd yn eu cyf-
yngder: esfe a'i hechubodd
o'u gorthrymderau.

14 Dug hwynt allon o
dywyllwch, a chyſgod ang-
eu; a drylliodd eu rhwy-

mau hwynt.

15 O na foliannant yr
Arglwýdd am ei ddaioni, a'i
ryfeddodau i feibion dynion.

16 Canys esfe a dorrodd
y pyrth prês, ac a ddrylli-
odd y barrau heirn.

17 Ynfydion oblegit eu
camweddau, ac o herwydd
eu hanwireddau a gyſtuddir.

18 Eu henaid a ffeiddieu
bôb bwýd: a daethant hyd
byrth angu.

19 Yna y gwaeddalant
ar yr Arglwýdd yn eu cyf-
yngder; ac esfe a'u hachub-
odd o'u gorthrymderau.

20 Anfonodd ei air, ac i-
achaodd hwynt, ac a'u gwa-
reddodd o'u dinistr.

21 O na foliannent yr
Arglwýdd am ei ddaioni,
a'i ryfeddodau i feibion dy-
nion.

22 Aberthant *befyd* ab-
erth moliant; mynegant ei
weithredoedd *ef* mewn gor-
foledd.

23 Y rhai a ddescynnant
mewn llongau i'r môr, gan
wneuthur eu gorchwyl me-
wn dyfroedd mawrion.

24 Hwyl a welant weith-
redoedd yr Arglwýdd, a'i
ryfeddodau yn y dyfnder.

25 Canys esfe a orchym-
myn, a chyfyd tymheſti-
wynt; yr hwn a dderchafa
ei donnau *ef*.

26 Hwyl.

Ysuf Gweddiâu i'n harfer ar y MOR.

26 Hwya a efcynnant i'r Nefoedd, descynnant i'r dyfnder, ta'wdd eu henaid gan flinder.

27 Ymdroant, ac ymsymudant fel meddwon; a'u holl ddoethineb a ballodd.

28 Yna y gwaeddant ar yr Arglwydd yn eu cyfyngder, ac efe a'u dŵg allan o'u gorthrymderau.

29 Efe a wna yr storm yn dawel; a'i thonnau a oftegant.

30 Yna y llawenhânt, am eu gostegu, ac efe a'u dŵg i'r porthladd a ddymunent.

31 O na foliannent yr Arglwydd am ei ddaioni, a'i ryfeddodau i feibion dynion.

32 A derchofant ef yng-hynnulleidfa y bobl, molianant ef yn eistoddfod yr henuriaid.

33 Efe a wna afonydd yn ddiffaethwch; a ffynhonau dyfroedd yn sychdir.

34 A thi'r ffrwythlawn yn ddiffwrwyth; am ddrygioni y rhai a drigant ynddo.

35 Efe a dry yr anialwch yn llyn dwfr; a'r tîr crâs yn ffynhonnau dwfr.

36 Ac yno y gwna i'r newynog aros; fel y darparont ddinas i gyfanneddu.

37 Ac y rhanont feuldydd, ac y plannont winllanoedd, y rhai a ddygant ffrwyth toreithiog.

38 Ac efe a'u bendithia hwynt fel yr amlbânt yn ddirfawr, ac ni âd i'w hani-seiliaid leihau.

39 Lleiheir hwynt hefyd, a gostyngir hwynt gan gyfyngder; dryg-fyd a chyni.

40 Efe a dywallt ddirmyg ar foneddigion, ac a wna iddynt grwydro mewn anialwch heb ffordd.

41 Ond efe a gyfyd y tlawd o gyffudd, ac a wna iddo deuluoedd fel praid.

42 Y rhai uniawn a welant hyn, ac a lawenychant; a phob anwiredd a gae ei safu.

43 Y neb fydd ddoeth ac a gadwo hyn, hwya a ddeallant drugaraddau'r Arglwydd.

Gogoniant i'r Tâd, ac i'r Mâb, ac i'r Yspryd glân.

Megis yr oedd yn y dechreu, y mae yr awr hon, ac y bydd yn oesfad yn oes oesoedd. Amen.

Colestian o Ddiolch.

O Dra-bendigedig, a gogoneddus Arglwydd Dduw, yr hwn wyt o anfeldrol ddaioni a thrugaredd, Nyni dy Greaduriaid truaein, y rhai a luniaist, ac a gynhaliaist di, gan gadw yn fyw ein heneidiau, ac a'n gorefcynnaist yr awr hon allan o safn anghu, fm eil-

Esfarf Gwedd i'w barfer ar y MOR

waith yn ein cyflwyno ein hunain o flaen dy dduwiol Fawredd, i offrymmu i ti aberth o foliant, a diolch o herwïdd i ti *ein gwranddo, pan* yn ein blinder y galwafom arnat, ac ni fwrtaist ymaith ein gweddi, a wnaethom ger dy fron di yn ein caeth gyfyngder, ie pan gyfrifem bôb peth yn golledig, ein llong, ein da, ein bywïd, yna tydi a edrychaist yn drugarog arnom, ac a orchymmynaist ymward rhyfeddol, am yr hon yr ym gwedi ein gosod yr awr hon, mewn diogelwch yn rhoddi yr holl foliant, a gogoniant i'th Enw bendigedig, trwï Jesu Grift, ein Harglwydd. Amen.

Nen hon.

O Alluogaf Dduw, graffusol, a daionus, y mae dy drugaredd goruwch dy holl weithredoedd, ond hi a estynnwyd allan mewn môdd hynod tuagattom ni, y rhai môr alluog, ac môr rhyfeddol a amddiffynnaist. Ti a ddangosaist i ni bethau ofnadwy, a rhyfeddodau yn y dyfnder, fel y gwelem pa Dduw galluog a grafol ydwyt ti: môr ddigonol a pharod i gymmorth y sawl a ymddiriedant ynot. Ti a ddangosaist y môdd y mae

y gwyntoedd, a'r moroedd yn nuddhau i'th orchymyn, fel y gallom ddysgu, hyd yn oed ganddynt hwï, fôd o hyn allan yn oftyngedig i'th lais, a gwneuthur dy ewyllys. O herwïdd pa ham nynfa fendigwn ac a ogoeddwn dy Enw am y cyfrïw, dy drugaredd yn ein hachub, pan oeddem ar ddebin cyfyrgoll. Ac yr ym yn attolwg i ti gwna ni yr awr hon môr wir ystyriol o'th drugaredd, megis yr oeddem y prïd hyn y o'r enbydrwïdd. A doro i ni galonnau parod bôb amser i ddateu ein diolchgarwch, nid ar air yn unig, eithr drwy ein buchedd hefyd, gan fôd yn ufuddach i'th orchymynion bendigedig. Estyn, attolwg dy ddaioni hyn i ni, fel y bô i ni, y rhai a achubnaist, dy wafanaethu mewn sancteiddrwydd ac uniondeb holl ddyddiau ein bywïd, trwï Jelu Grift ein Harglwydd a'n Iachawdr. Amen.

Hymn o Fawl a Diolchgarwch arol Tymhestl beryglus;

Deuwch, clodforwn yr Arglwydd, canys da yw, a'i drugaredd a beru yn dra-gywydd.

Mawr. yw'r Arglwydd a thra molianus; fell y dywed

woded gwardigion yr Ar-
glwydd, y rhai a waredodd
efe o an-wâr derſſig y Môr.

Graflawn a thrugarog
ſw'r Arglwydd; hwyr-fry-
dig i ddig, a mawr ei dru-
garedd.

Nid ynol ein pechodau
a gwnaeth efe a ni; ac nid
ynol ein hanwireddau y ta-
lodd efe i ni.

Ganſ cyfuwch ag ſw'r
Neſoedd uwchlaw'r ddaiar
y rhagoredd ei drugaredd
ef tuagattom ni.

Ing a blinder a gawſom;
daethem hŷd borth angeu.

Dyſroedd y môr oeddŷnt
ar liſo troſom; Dyſroedd
chwŷddedig oeddŷnt ar ſy-
ned tros ein Henaïd.

Rhuodd y Môr, a'r tym-
heſt-wynt a dderchafodd ei
donnau ef.

Ni a eſcynnaſom megis
i'r Neſoedd, deſcynnaſom
eilwaith i'r dyſnder; Ein
henaïd a doddodd ynôm
gan flinder.

Yna y gwaeddaſom arn-
at ti, O Arglwydd; titheu
a'n dygaïſt allan o'n gorth-
rymder.

Bendigedig ſyddo dy E-
nw, yr hwn ni ddirmygaiſt
weddi dy weiſion; Eithr
gwrandewaïſt a'r ein llêſ,
ac achubaïſt ni.

Anſonaïſt allan dy Air,

goſtegodd y gwŷnt yſtorm-
us, a hi a aeth yn dawel.

O bydded i ninau am hyn-
nŷ ſoliaann yr Arglwydd
am ei ddaioni, a mynegi y
Rhyfeddodau a wnaeth, ac
y mae yn waſtad yn eu gw-
neuthur i ſeiblion dynion.

Moliannus ſyddo'r Arg-
lwydd beunydd, ſef yr Ar-
glwydd yr hwn ſydd yn ein
cymmorth, ac yn tywallt
ei ſendithion arnom.

Efe ſw ein Duw ni, ſef,
y Duw, oddiwrth yr hwn y
daw iechydwrïaeth; Duw
ſw yr Arglwydd, drwy yr
hwn y diangaſom rhag a-
ngau.

Tydi, Arglwydd a'n lla-
wenychaïſt ni a gweithred
dy ddwylo; ac ni a orſole-
ddwn yn ſoliant.

Bendigedig ſyddo'r Arg-
lwydd Dduw ſef yr Arglw-
ydd Dduw, yr hwn yn unig
ſydd yn gwneuthur rhyfe-
ddodau.

A Bendigedig ſyddo Enw
ei Fawredd êſ bŷth, a dyw-
eded pob un o honom, A-
men, Amen.

Gogoniant i'r Tâd, ac i'r
Mâb, ac i'r Yſprŷd glân.

Megis yr oedd yn y de-
chreu, y mae yr awr hon,
ac y bydd yn waſtad yn oes
oefoedd. Amen.

2 Cor. 13 14

GRâs ein Harglwydd Je
su Grist, a Chariad
Duw, a Chymdeithas yr Ys-
pryd glân, a fyddo gyda ni
oll b'ith bythoedd. Amen.

Ar ol buddugalieth, neu ym-
wared oddi wrth y Gelyn.

ONi bursen yr Arglwydd
o'n plaid, gallwn ddy-
wedyd yn awr, oni buasen
yr Arglwydd ei hun gyda
ni, pan gyfododd dynion yn
ein herbyn.

Hwy a'n llyngcafent ni
yn fyw, pan ennynnodd eu
llid hwŷnt i'n herbyn.

Ie, v dyfroedd a'n bodda-
fent ni: y ffrwd a aethu
tros ein henaid, dy'n ddyf-
roedd y beilchlon a aethent
tros ein henaid.

Eithr bendigedig fyddo
r Arglwydd, yr hwn ni'n
rhoddodd ni yn ysclyfaeth
iddynt.

Yr Arglwydd a wnaeth
Iechydwrïaeth nerthol i ni.

Nid a'n cleddyf ein hun
y gorefcynnafom, nid ein
braich ein hun, a barodd i
ni iechydwrïaeth, eithr dy
ddeheulaw di a'th fraich, a
llewyrch dy wyneb, o her,
wydd it. ein hoffi ni.

Yr Arglwydd a ymdda-
ngo'odd trosom ni; yr Ar-
glwydd a orchguddiodd ein

pennau ac a wnaeth i ni se-
fyll yn nŷdd y frwydr.

Yr Arglwydd a ymdda-
ngo'odd trosom ni: yr Ar-
glwydd a ddadymchwelodd
ein gelynion, ac a ddrylli-
odd y rhai a godafant i'n
herbyn.

O herwydd pahan nid i
ni, o Arglwydd, nid i ni:
ond i'th Enw di rhodder y
Gogonaint.

Yr Arglwydd a wnaeth i
ni bethau mawrion, yr Ar-
glwydd a wnaeth bethau
mawrion i ni: am yr hyn
yr ydym yn llawen.

Ein porth ni fydd yn E-
nw'r Arglwydd, yr hwn a
wnaeth nêf a ddaiar.

Bendigedig fyddo enw'r
Arglwydd o'r pryd hyn hyd
yn dragywydd.

Gogoniant i'r Tâd ac i'r
Mâb, i'r Yspryd glân.

Megis yr oedd yn y de-
chreu, y mae yr awr hon,
ac y bydd yn wastad yn oes
oesoedd. Amen.

Ar ol yr Hymn ymma gellir
canu y Te Deum.

Yna y Coledd hyn.

OHoll alluog Dduw, go-
ruwchel Lywiawdr yr
holl fyd; yn llaw yr hwn y
mae nerth a chadernid, na
oll nêb sefyll i'w erbyn;
Nyni a fendithiwn; ac a fa-
wrygwn dy Enw mawr a
gogodeddus, am y fuddugo-
liaeth

liaeth lwyddlanus hon; yr holl ogoniant o honi a ddodwn i ti, yr hwn wyt unig Roddwr pob goruchafiaeth. Ac nynt a attolygwn i ti, roddi ni Ras i ddechrau dy fawr drugaredd hon i th ogoniant di, i fawrhâd dy Efengyl i anrhydedd ein garuchel Arglwyddes Frenhines, ac hyd y bo yn om ni leshâd holl ddynolryw. Ac ni a attolygwn i ti, roddi i ni y cyfryw ystyried o th fawr drugaredd hon, a'n rhwymo ni i wir ddiolchgarwch, yn ymddangos yn ein holl fucheddau drwy ymarweddiad gofnygedig, sancteiddan, ac ufudd ger dy fron di tros ein holl ddyddiau; trwy Jelu Grist ein Harglwydd; Pr hwn gyda thi a'r Yspryd glân, megis am dy holl drugareddau, felly yn enwedig am yr oruchaafiaeth a'r ymwared presennol, y byddo'r holl ogoniant ac anrhydedd hyd yn oes ofodd. Amen.

2 Cor. 13 14.

GRas ein Harglwydd Jelu Grist, a Chariad Duw, a Chymdeithas yr Yspryd glân, a fyddo gyda ni oll byth bythoedd. Amen.

Writb Gladdedigaeth ein meirw ar y Môr.

Gellir arfer y gwasafnaeth yn glllyfr Gwaddi Gyffredin: yn unig yn lle y geirian byn [gan hynny yr ym ni yn rhoddi ei gorph ef i'r ddaiar, sef, dalat, i'r ddaiar &c.] dyweder.

Gan hynny yr ym yn thoddi ei gorph ef i'r Dyfnder, i ddychwelyd i lygredigaeth, yn disgwyl am adgyfodiad y Corph (pan fwrio y môr ei feirw allan) a bywyd y bjd y sydd ar ddyfod, trwy ein Harglwydd Jelu Grist, yr hwn ar ei ddyfodiad a newidia ein corph gwael ni, sef y byddo yn gyffelyb i'w gorph gogoneddus ef, ynôl y galluog weithrediad, trwy yr hwn y dichon ef e ddarostwng pob pêth iddo ei hun.

Ffur Gweddi gyda Diolch i'w horfer bôb blwyddyn, ar y pummed dydd o Dachedd, am ddedwyddol achubiad y Brenin, a thair Stat y Deyrnas, rhag y bradol a'r gwacdllyd fwrddwr a amcanafid drwy bowdr gwyn.

Yt un fydd y Gwasanaethag a arferir ar ddyddiau gwyl yn hollawf,

Brâd y Pwdr gwyn.

ond am a ofoder i'od yn amgenach.
Oa er y ddydd digwydd, yn unig y Caled priodol i'r Sul hwnnw
a arddodir ar y gwahanach ym ei gyfeir.

*Fforeuol Weddi a ddechreu
ag un o'r Sentensiau hyn.*

CUDDIA dy wyneb oddi-
wrth fy mhechodau O
Arglwydd, a delea fy holl
anwireddau.

Cospa fi Arglwydd, etto
mewn barn nid yn dy lid,
rhag it fy ngwneuthur yn
ddiddim.

Mi a godaf, ac a âf at fy
nhâd; ac a ddywedaf wr-
tho, Fy nhâd, pechais yn
erbyn y nef, ac o'th flaen
dithau. Ac mwyach nid
ydwysf deilwng i'm galw yn
fab i ti.

*Psalmau Priodol. 35, 64
124, 129. Llythiau Priod,
T Gymraf, 2 Sam. 22.*

Tr ail. All. 23.

*Yn y gwerficiau acol y credo
yr aughwanegir, ac yr asferir
y rhai hyn tros y Frenhines.*

*Offeiriad. Arglwydd, ca-
dw y Frenhines.*

*Pobl. Yr hon fydd yn
ymddiried ynot.*

*Offeiriad. Anfon iddo
borth o'th Sancteidda.*

*Pobl. Ac byth yn nerth-
ol amddiffyn hi.*

*Offeiriad. Na ad i'w Gely-
nion gael y llaw uchaf arni.*

Pobl. Na ad i'r enwir

nebau i'w drygu.

*Yn alle y Caled cystalaf y For-
euol weddi yr asferir y ddau hyn.*

HOLL-alluog Dduw, yr
hwn ymhob oes a ddan-
golaisf dy nerth a'th drug-
aredd yngwarediadau rhyt-
eddol a grasusol dy Eglwys,
ac yn noddi cyfiawn a chre-
fyddol Frenhinoedd, a Sta-
tau yn proffesu dy sanctaidd
a'th dragywyddol wirion-
edd, rhag cyd fwriadau
drwg, ac yffrywiau drygio-
nus eu holl Elynyon; Ni a
roddwn i ti ein diffuant
ddolch a moliant, am ryle-
ddol a galluog waredd, ein
diweddar rasusaf Arglwydd
Frenhin Jaco, y Frenhines
y Tywysog, a'r holl frig
brenhinawl, gyda'r Dyled-
ogion, yr Eglwys wyr, a
chyffredin y deyrhas hon,
ymgynnulledig y pryd hwn-
nw ym Mharliament, wedi
eu barnu trwy ddichell y
Pabyddion, megis defaid i'r
lladdaf, mewn môdd creul-
on a nawswyllt; tu hwnt i
bôb esampl yn y cynoeso-
edd. Nid ein haeddiad ni,
ond dy drugaredd di, nid
ein rhagddarbod ni, eithr
dy ragluniaeth di a'n gwa-
redodd ni, rhag yr annatur-
iol

Iol Gŷdfwriad hwn: Ac
am hynny nid i ni, O Arg-
lwydd, nid i ni, ond i th E-
nw di y rhodder yr holl an-
rhydedd a'r Gogoniant, yn
holl Eglwys y Sainc o ge-
nhedlaeth i genhedlaeth,
trwy Jezu Grist ein Hargl-
wydd. Amen.

O Arglwydd yr hwn he-
ddyw a ddatcuddiaist
faglau angen a danafid i
ni, ac yn rhyfeddol a'n gw-
aredaist oddiwrthynt, Bydd
di yn wastrad yn noddwr ga-
lluog i ni, a gwalgar ein
gelynnion a sychedant am
waed; trô eu cynghorion
yn folineb, a diddyma hw-
ynt, goftwng eu balchder,
tolâ eu drygioni, a gwradw-
ydda eu bwriadau: Nertha
ddwylo ein grasulaf Fren-
hines ANNE, a phawb fydd
wedi eu gosod mewn awd-
urdod dani, i dorri ymaith
trwy farn a chyfiawnder, gy-
maint oll o'r welchredwyr
anwiredd ag a droant Gre-
sfydd i wrthryfel, a ffydd i
derfsg, fel na chaiffont byth
y llaw uchaf arnom, ac na
orfoleddont yn ddinistr dy
Eglwys yn ein plith. Eithr
trwy fod ein grasulaf Fren-
hines a'i theyrnasoedd yn ym-
gynol yn dy wir Grefydd,
a thrwy dy Radol Ddaioni
yn cael eu hoddï yn yr un-

rhyw allu o honom ni oll
dy wasanaethu di yn ddyt-
dus, a rhoddi i ni ddiolch yn
dy sancteiddian gynulleidfa,
trwy Jezu Grist ein Hargl-
wydd. Amen.

Q Arddiweddy Llan (yr hwn
a arleis yn wlad a'r dydd
hwn) arol y Caled (Ni a an-
tolygw i ti, &c.) y dydd
hyn fydd yn canlyn.

Hollalluog Dduw, a ne-
fol Dad, yr hwn o th
rafol raglunlaeth, a th dy-
ner drugaredd tuagattom,
a ragflaenaist falais a dych-
ymmygion ein gelynnion,
drwy ddatcuddio a gwrad-
wyddo eu bwriad erchyll
ac escler, a gŷdfwriada-
sent, ac a amcanaient ei
ddwyn i ben y dydd heddyw.
yn erbyn y Brenin a holl
Stat y deyrnas hon, er dy-
mchweliad y Llywodraeth
a'r Grefydd a sefydlwyd yn
ein plith; Nyni yn oftyng-
edigcaf ydym yn molianu,
ac yn mawrygu dy Enw go-
goneddus, am dy anfeidrol
radlawn ddaioni hyn tuag-
attom. Yr ym yn cydnabod-
mae dy drugaredd di, dy dr-
ugaredd di yn unig ydoedd,
na ddifethwyd ni y pryd hy-
ny, Canys yr oedd ein pe-
chodau yn llefain hyd y nêf
i'n herbyn, a'n hanwiredd-
au yn deilwng yn galw am
ddial arnom, Eithr tydi ni
wnaethost

waethost a ni ynol ein pe-
chodau, ac ni obrywaist ni
ynol ein hanwireddau, ac
ni'n traddodaist ni, fel yr
haddasom i fdd yn yfelyf-
aeth i'n gelynon: Eithr
yn dy drugaredd a'n gwar-
odaist ni rhag eu malais
hwynt, as a'n hachubaiſt
rhag angen a deſtryw. Tr-
wy ykried o honom dy
Diaioni hyn. O Arglwydd
gweithreda ynom wir edif-
eirwch, fel na bo ein han-
wiredd yn dramgwydd i ni.
Ac anghwanega ynom fwy
fwy fydd fywiol a chariad
ffrwythlawn ymhob ufudd-
dod ſanctaidd, fel y bo i ti
gynnal dy ſatr (ynghyd a
llewyrch dy Efengyl) i ni,
ac i'n heppil yn dragywydd.
A hynny er mwyn dy anwyl
Fab Jeſu Grift, ein hunig
Gyfringwr a'n dadleuwr.
Amen.

*Tug waſanaeth y Cymmun
yn lle Coleſt y dydd, yr ar-
ſerir hwn ſj'n canlyn.*

TRagywyddol Dduw, a'n
galluogcaf noddwr, yr
ym ni dy weſion annheil-
wng yn oſtyngedig yn ein
hymgyſwino ein hunain
ger bron dy ſawredd, gan
gydnabod dy allu, dy ddoe-
thineb, a'th Ddaioni, yn ca-
dw yn ddiangely Brenin, a
thair Stât y deyrnas, ymgy-

nulledig ym Mharliament
rhag y deſtryw a ſwriada-
ſid heddyw iw herbyn, gw-
na ni, ni a atolygwn i ti yn
wlr ddiolchgar am dy ſawr
drugaredd hyn tuagattom.
Cadw ac amddiffyn ein go-
ruchaf *Arglwyddes Frenhines*,
a'r holl welygordd frenhin-
awl, rhag pob Brad a chydf-
wriad, Cynnal hwynt yn dy
fydd, o'n, a chariad, Llwy-
dda ei theyrnaſiad a hir dde
dwyddwch ymma ar y ddai-
ar, ac ynol hyn Corona hi
a gogoniant tragywyddol
yn nheyrnas nef, trwy, Jeſu
Grift ein hunig Iachawdr
a'n Prynwyr. Amen.

Tr Epistol Rom. 13. 1.

YMddaroſtynged pob e-
naid i'r awdurdodau go-
ruchel, canys nid oes awdu-
rdod onid oddiwrth Dduw,
a'r awdurdodau fydd gan
Dduw y maent wedi eu ho-
rdeinio. Am hynny, pwy
bynnag fydd yn ymoſod yn
erbyn yr awdurdod, fydd yn
gwrthwynebu ordinbâd Duw;
a'r rhai a wrthwynebant, a
dderbyniant ſarnedigaeth
iddynt eu hunain. Canys
tywysogion nid ydynt ofn i
weithredoedd dâ, eithr i'r
rhai drwg. A fynni di nad
ofnech yr awdurdod? gw-
na'r hyn fydd dda, a thi a
gai glôd ganddo. Canys
gweinidog

gweinidog Duw ydyw ef i
 ei er daioni: eithr os gwn-
 ei ddrwg ofna, canys nid
 yw efe yn dwn y cleddyf
 yn ofer. Oblegid gweinid-
 og Duw yw efe, dialudd
 llid i'r hwn sydd yn gwne-
 thur drwg. Herwydd pa
 ham, aaghenrhaid yw ym-
 ddarostwag, nid yn unig o
 herwydd llid, eithr o her-
 wydd cydwybod hefyd, Ca-
 nys am hyn yr ydych yn
 talu teyrnged hefyd, obleg-
 id gwasanaeth wŷr Duw
 ydynt hwy, yn gwilled ar
 hyn yma. Telwch gan hy-
 nfi bawb en dyledion, teyr-
 nged i'r hwn y mae teyrn-
 ged yn ddyledus. toll i'r
 hwn y mae toll; ofn i'r hwn
 y mae ofn; parch i'r hwn
 y mae parch yn ddyledus.

Tr Efyngyl S. Mat 27 1.

A Phau ddaeth y boreu,
 cydymgynghorodd yr
 holl Arch-offeiriaid, a He-
 nuriaid y bobl, yn erbyn yr
 Jesu, fel y rhoddent ef i far-
 wolaeth. Ac wedi iddynt
 ei rwymo, hwy a'i dygasant
 ef ymmalith, ac a'i traddod-
 asant ef i pontius Pilat y
 rhaglaw. Yna pan welodd
 Judas, yr hwn a'i bradych-
 odd ef, ddarfod ei gonde-
 mion ef, bu edifar ganddo, ac
 a ddug drachefn y ddeg ar
 hugain arian i'r Arch-offe-
 iriad, a'r henuriaid, Gan

ddywedŷd. Pechais, gan fr-
 adychu gwaed gwirion, hwy-
 ythan a ddywedasant, Pa
 beth yw hynny i ni? cor-
 ych di. Ac wedi iddo dafu
 r arian yn y Deml, efe a
 ymadawodd, ac a aeth, ac
 a ymgrogodd. A'r arch-offe-
 eiriaid a gymmerasant yr
 arian, ac a ddywedasant,
 Nid cyfreithlawn i ni eu
 bwrw hwynt yn y dryfora.
 canys gwerth gwaed ydyw.
 Ac wedi iddynt gydymgy-
 nghori, hwy a brynasant a
 hwynt faes y crochenydd,
 yn gladdfa dieithriaid. Am
 hynny y gelwir y maes hwn-
 nw, Maes y gwaed hyd ho-
 ddŷw. Yna y cyflawnwyd
 yr hyn a ddywedwyd trwy
 Jeremia y prophwyd, gan
 ddywedŷd, A hwy a gyme-
 rasant y ddeg ar hugain ar-
 ian, pris y prifledig, yr hwn
 a brynasant gan feibion Il-
 rael, ac a'u rhoesant hwy
 am faes y crochanydd, meg-
 is y gosododd yr Arglwydd
 i ni.

¶ Arol y credo, oni bydd pre-
 cch, y darlennir un o'r chwe-
 Homili yn erbyn gwrthryfel.

¶ Darlennir y sentens hon ar yr
 Ofrymmiad.

PA bethau bynag oll a ew-
 yll, sioc wneuthur o ddyn-
 ion a chwi, felly gwnwch ch-
 withau iddynt hwy, canys hyn
 yw'r Gyfaith a'r Prophwydi.

Efurf

Ffur o WEDDI gydag Tmpryd, i'm Herfer bob blwyddyn ar
y Degfed ar nugarin o FONAWR, saf, Dydd MERTHT-
ROLAETH BRENIN CHARLES y Cyntaf; Iersfyn
trugaredd Duw, na byddo nag i Euogrwjdd y Gwaed
gwirion ddaimed bwnnw, na'r Pechodau eraill, trwy ba
rai y Cyffrowyd Duw i'n traddodi ni a'n Brenin i ddwylo
Dynion Creulon ac Tfeeler, gael ei Hymweled ar amser
yn y Bjd rhagllaw arnom ni na'n Heppil.

Os ar Sul y digwydd y dydd bwn, y ffurf hon o Weddi a
arferir, a'r Tmpryd a gedwir drandeth. Ac ar ddydd yr
Arglwydd nelfaf o flaen y dydd i'w gadw, ar y Foreuol
Weddi, yn y man arol Credo Nicene, y rhybuddir um gadw
yn barchus yr unrhyw ddydd.

Y Gwafanach ar y dydd fydd yr un ag a arferir ar ddyddiau gwpl
yn hallau, ond fel a gosodir yn y Gwafanach hwn yn awgennach.

Tisfen am Weddi Foreuol

I Gwelidog a ddechreu ag un
neu ychwaneg or Sencensiau hyn.

GAn yr Arglwydd ein
Duw y mae trugaredd-
ada maddenant er gwrth-
ryfelu o honom i'w erbyn;
Ni wrandawfom ychwaith
ar lais yr Arglwydd ein
Duw, i rodio yn ei gyfrei-
chiau ef y rhai a roddodd ef
o'n blaen ni. Dan. 9. 9. 10.

Colpa ni Arglwydd etto
mewa barn, nid yn dy lid,
rhag it ein gwneuthur yn
ddiddim. Jer. 10. 24.

Na ddos i farn a'th wds o
herwydd ni chyfiawnheit
neb byw yn dy olwg di,
Psal. 143. 2.

Tulle Venite Exultemus
a ywder neu ganer yr Hymn
fydd yn canlyn, un wers gan
yr Offeiriad, a phob ail gan

y Clochydd a'r bobl.

Gyfiawn ydwyt ti o Ar-
glwydd; ac uniawn fy dy
farnedigacthau.

Tisheu ydwyt gyfiawn yn
yr hyn oll a ddigwyddodd i ni,
canys gwirionedd a wnaeth-
ost ti, a ninnau a wnaethom
yn annuwiol.

Minneu, braidd na lith-
rodd fy nhraed, prin na th-
rippiodd fy ngherddediad.

Canys configennais wrth y
rhai ynffyd; pan welais lwy-
ddiant y rhai annuwiol.

Y mae Brenhinoedd y
ddaiar yn ymosod, a'r Pen-
aethaiaid yn ymgynghori
ynghyd yn erbyn yr Arg-
glwydd, ac yn erbyn ei
Griff ef.

Tmgyngharasnt yn unfryd
ac ymwnaethbnt i'w erbyn,

Efe a glywodd ogan lla-
weroedd, dychryn oedd o

Bryn Charles y Morbyr.

bôb parth; pan gŷd ymgy-
nghorasant yn ei erbyn ef,
y bwriadasant ei ddiencidio.

A thafodau celwyddog y
llefarsant i'w erbyn, cylch-
ynasant ef hefyd a geiriau
câs, ac ymladdasant ag ef
heb achos.

Ie hefyd y gwr oedd an-
wyl ganddo ef, yn yr hwn yr
ymddiriedodd; ac a fwyta-
odd ei fara, a dderchafodd
ei sodl i'w erbyn.

Talasant iddo ef ddrwg
tros dda; i yspeillo ei enaid.

Ymgynghorasant yn un-
fryd, gan ddywedyd Duw
a'i gwrthododd ef, erlidi-
weh a deliweh ef; canys
nid oes gwaredydd.

Anadl ein froenau, En-
ciniog yr Arglwydd a ddali-
wyd yn ei rhwydau hwynt;
am yr hwn y dywedafem tan
ei gysgod ef y byddwn ni byw.

Y gwrthwynebwr a'r ge-
lyn a ddaethant i bŷrth Ca-
ersalem: gan ddywedyd;
pa brŷd y bydd eise farw, ag
a derfydd am ei Enw ef.

Aflwydd meddant a lŷn
wrtho; a chan ei fod yn gor-
wedd, na chysfoded mwy.

Tyffion gau a gysodal-
ant, holasant iddo ef yr hyn
ni's gwyddu oddiwrtho.

Am bechodau eu proph-
ydi, ac anwiredd eu hofferi-
aid y tywalltasant waed y

cyflawn ynghanol caerfalem

Na ddeled fy enaid i'w
cyfrinach hwynt: fy ngo-
goniant, na fydd un o'u cy-
nulleidia hwynt: canys yn
ei dig y haddasant wr.

Sef, Gwr dy ddechulaw,
Mab y dyn, yr hwn a gadar-
nheafst i ti dy hun.

Yngolwg y rhai anghall
yr oedd eise yn marw; a dr-
wg y cyfrisent ei ddiwedd ef

Y nhw ffylliaida foddylia-
sant fod ei fuchedd ef yn ym-
fydrwydd, a'i ddiwedd yn a-
mharchus, ond y mae ef me-
wn tangnesydd.

Oblegid er ei gystuddia
yngolwg dynion: etto'r o-
edd ei obaith yn llawn tra-
gwyddoldeb.

Pa fodd y cyfrisir ef ymhl-
i'rh Meibion Duw, ac y mae
ei ran ef ymmysg y Sain.

Ond, o Aglwydd Dduw
'r dial, o Dduw'r dial gw-
na ddaloni yn dy twyllysg-
arweh i Sion.

Bydd Drugarog o Arglwy-
dd wrthy bobl, y rhai a bryn-
aist, ag na ddyro euogrwydd
gwaed gwirion yn ei herbyn.

Oh! na chafgi ein hene-
idiau gyda phechadurlaid;
na'n bywyd gyda dynion
gwaedlyd.

Gwared ni oddiwrth wa-
ed

Brenin Charles y Marthyr.

*Ed o Dduw, tydi yr hwn wyt
Dduw yr Iechyduricath: a'n
zafod a gŵn yn llafar am dy
gyswnder.*

O herwydd nid wyt ti
Dduw yn cwyllyfio anwir-
edd, a drwg ni thrig gyda
thi.

*Disethi y rhai a ddymed-
ant golwydd; yr Arglwydd
affieiddia y gŵr gwaedlyd
a'r myllodrus.*

Mor ddiflymmwth yr ae-
thant yn anghyfanedd: pa-
llasant a darfuant gan ofn.

*Fel breuddwyd wrth ddy-
buno eu: Felly o Arglwydd
pan ddeffroech y dirmyg eu
gwedd bwynt o'r ddinas.*

Mawr a rhyfodd yw dy
weithaedoedd, o Arglwydd
Dduw Hollalluog: cyfiawn
a chywir yw dy ffyrdd di
Brenin y farn.

*Cyfiawn ydwy'r i o Arglw-
ydd, ag uniaon yw dy farn
edig arthau.*

Gogoniant i'r Tâd. &c.
Megis yr oedd yn y dechr-
eu. &c.

Plalman Priod 9, 10, 11.

Llithiau priod.

2 Sam 1.

Yr all Mat. 27

*Towl y Coleit cyntaf ar y fo-
reвол Weddi yr arferir y dd-
au hyn sydd yn canlyn.*

O Alluogaf Dduw, ofn
adwy ya dy larnedig.

aethau, a rhyfoddol yn dy-
weithredodd tuagat feibi-
on dynion, yr hwn yn dy-
ddigllonedd a oddefaist
megis ar y dydd heddyw,
dori ymaith fywyd ein diw-
eddar rasol Arglwydd Pre-
nin Charles y Cyntaf, trwy
ddwylo dynion ysceler, a
gwaedlyd; Nyni dy grea-
duriad truaidd, ymgynnull-
edig yma ger dy fron, yd-
ym (yn enw holl drigolion
y deyrnas yma) yn oftyng-
edig yn cyfaddes mae pech-
odau mawrwedd y genedl
yma oeddynt yr achos o
ddwyn i lawr y farnedig-
eth drom hon arnom. Ei-
thr o Dduw gralusol, pan
ymofynnech am waed, na
ddyro euogrwydd y gwaed
gwirion hwn (tywylltiad pa-
us nid oes dim ond gwaed
dy fab di a all ei ddywygio)
na ddyro mono at gyfrif po-
bl y tir hwn, ac na ofyner
ef byth gennym ni na'n he-
pil, Trugarha, o Arglwydd
trugarha wrth dy bobl y
rhai a brynnais, ac na lidia
wrthym yn dragywydd;
Eithr madden i ni er mw-
yn dy dragareddau, trwy
ryglyddon dy Fab ein Har-
glwydd Iesu Grist, Amen.

B Endigedig Arglwydd,
Bngolwg yr hwn gwer-
thfawr yw marowlaeth dy
Sein&iau

Seindiau, Ni a sawrygwn dy Enw am y grâs helaeth hwnnw a roddaisf i'n diweddar Arglwydd Frenin a ferthyrwyd; trwy'r hwny nerthodd ef mor gyflurus i ddilyn camrau ei wynfyd-edig Feistr ai lochawdwr, mewn dlysgog addfwyn o ddefiad o bob amharchiadau creulon, ac yn y diwedd yn gwrthwynebu hyd ar waed; pryd hynny hefyd ar ol yr un esaml, yn eirioli tros ei ddihenydd-wyr; Bydded ei goffadwriaeth ef, o Arglwydd, Byth yn fendigedig yn ein plith: *fel y gallom ninneu ddilyn esampl ei wrolder a'i ddianwadalech, ei oftyngeiddrwydd, a'i amynedd, a'i fawr gariad ef.* A chaniadhâ i'n gwlad hon fôd yn rhydd oddiwrth ddial am ei waed cyfiawn ef, a'th drugaredd gael ei gogoneddu ym maddeuant ein pechodau; A'r cwbl er mwyn Jesu Grift, ein hunig Cyfrngwr a'n dadleuwr Amen.

¶ Ar ddiwedd y Litany (yr hwn a arferir yn oestadas y dydd hwn) erol y Colest (Ni a arcollygwn i ti o Dâd, &c.) y ddarlennir y tri Colestau hyn.

○ Arglwydd, ni a attol- ygwn i ti, yn drugarog gwrando ein gweddiau, ag arbed bawb a gyffasant

ei pechodau wrthit, fel y bo i'r rhai, y cynuddir ei cydwybodau gan bechod, trwy dy drugarog fadden- ant, fod yn ollngedig trwy Grift ein Harglwydd. A- men.

○ Alluogaf Dduw, a th- rugarogaf dâd, yr hwn wyt yn tofuriu wrth bob dyn, ac nid wyt yn calan- dim ar a wnaethon; yr hwn nid ewyllyst farwla- eth pechadur, ond byw o honaw, ac ymchwelyd odd- iwrth bechod, a bôd yn gad- wedig; yn drugarog Ma- ddeu ein camweddan, der- byn a chonfforddia, ni, y rhai ydym yn flin, ac yn or- thrwm gennym faich ein pechodau: Ti bia o brio- dolder drugarhau, i ti yn a- nig y perthyn madden pe- chodau; Arbed nyni am hynny Arglwydd daionus, Arbed dy bobl y rhai a bry- naist; na ddwg dy weision i'r farn, y rhai ynt bridd gw- ael a phechaduriaid truein, Eithr ymchwel felly dy lid oddiwrthym, y rhai ym yn oftyngedig yn cydnabod ein gwaeledd, ag yn wir E- difeiriol gennym ein beian, felly bryffia i'n cynnorth- wyo ni yn y byd hwn, fel y gallom byth fyw gyda thi yn y byd a ddaw, trwy Jesu Grift.

Grift ein Harglwydd. Amen.

Y Mchweir di ni, o Arglwydd dalonus, ac yna yrymchwelir ni; Ystyria o Arglwydd, ystyria wrth dy bobl, y rhai sydd yn ymchwelyd attat trwy wyllofain, ymptydio. a gweddio. Canys Duw trugarog wyt ti. yn Llawn tofturi. yn dda dy Ammynedd, ac yn sawr dy warden. Yr wyt yn arbed pan ym ni yn haeddu poenan. ag yn dy lid yr wyt yn moddwl am drugaredd; Arbed dy Bobl. Arglwydd dalonus. Arbed hwy, ac na ddyger dy Etifeddiaeth i wradwydd. Clw nyni. Arglwydd, canys mawr yw dy drugaredd, ag ynol illaws dy drugaredd, edrych arnom. trwy haeddigaethau a chyfrngiad dy fendigedig fab Jesu Grift, ein Harglwydd. Amen.

Yngwafanaeth y Cymmonne-
llafrol y weddi tras y Fren-
hines (Hall alluog Dduw yr
hwn sydd a'i deyrnas yn drag-
ywyddol) yn lle'r Coleg am y
dyddyr arferis y ddau Coleg
yma.

O Alluogaf Dduw ofna-
dwy. &c.
Bendigedig Arglwydd &c.
Fel yn y gweddiau Boreuol.

Tr Epistol, 1 S. Pet. 2. 13.

Y Mddaroftyingwech oble-
gid hyn i bob dynol or-
dinhad, o herwydd yr Argl-
wydd; pa un bynnag a'i'r
brenin megis Goruchaf;
a'i'r Llywlawdwyr, megis
trwyddo ef wedi ei danfon,
er Dialar y drwg-weithre-
dwyr, a mawl i'r gweithre-
dwyr da: Canys felly mae
ewylllys Duw. fod i chwi
trwy wneuthur daloni offe-
gu Anwybodaeth dynion
ffolion: Megis yn rhyddi-
on, ac nid a rhydd-did gen-
nych, megis Cochl malais,
eithr fel gwafanaethwyr
Duw, Perchwch bawb, Ce-
ruch y Brawdoliaeth; Of-
nwech Dduw. Anrhydedd-
wech y Brenin. Y gweision
byddwch ddaroftyingedig,
gyda phob ofn i'ch meistri,
ed, nid yn unig i'r rhai da
a Chyweithas, eithr i'r rhai
Anghyweithas. hedyd Ca-
nys hyn sydd rasol, os yw
neb o herwydd Cydwytod i
Dduw yn dwyn tristwch,
gan ddioddef ar gam. Ob-
legid pa glôd yw, o's pan
bechoch a chael eich cern-
odio, y Byddwch dda eich
Amynedd? Eithr o's a chwi
yn gwneuthur yn dda; ag
yn dioddef, y byddoch dda
eich Amynedd; hyn sydd
rasol ger bron Duw. Can-
ys i hyn eich galwyd hedyd,
oblegid

bblegit Criff ynteu a ddio-
ddedodd drosom ni; gan ad-
fel i ni elampl fel y canly-
nem ei ôl ei; yr hwn ni
wnaeth bechod, ac ni cha-
ed twyll yn ei eneu.

Yr Efyngyl. S. Mat. 21. 33.

YR oedd rhŷw ddyn o
berchen ty, yr hwn a
blannodd winllan, ac a oso-
dodd gae yn ei chylch hi,
aca gloddiodd ynddi win-
wryf, ac a Adeiladodd dŵr,
aca'u gosododd hi allan i
lasurwyr, ac a aeth oddi-
cartref. A Phan nesaodd
amser Ffrwythau, efa dda-
nfonedd ei weision at y lla-
surwyr i dderbyn ei ffrwy-
thau hi. A'r llasurwyr a
ddaliasant ei weision ef, ac
un a gurasant ac arall a la-
ddasant ac arall a labyddia-
sant. A thrachetn efa a
Anfonodd weision eraill swy
na'r rhai cyntaf: a hwy a
wnaethont iddynt yr un
môd. Ac yn ddiweddafol-
le ddanfonodd attynt ei fab
ei hun, gan ddywedyd, hwy
a barchant fy Mâb i: A
phan welodd y Llasur-wyr
y Mâb. hwy a ddywedasant
yn ei plith ei hun, hwn yw'r
Etifedd, Deuwch, lladdwn
ef, a dalïwn ei Etifeddiaeth
ef, ac wedi iddynt ei ddal,
hwy a'i bwrriasant efa Han
o'r winllan, ac a'i bladdas-

ant. Am hynny pan ddâl
Arglwjdd y winllan, pa
bêth a wna efa i'r llasurw-
yr hynny; hwy a ddywed-
asant wrtho, efa a ddifetha
yn Llwyr y dynion drwg
hynny, aca efyd y winllan
i lasurwyr eraill. y rhai a
dalant iddo y ffrwythau yn
eu hamferau

¶ Arol Credo Nicene y darll-
enir yn niffig pregeth i'r diw-
enod hwnnw y rhannau cyntaf
a'r ail o'r Homili a ofodwyd a-
llan trwy awdurdod, yn erbyn
Annwyl-ddod a gwrthryfel.
¶ Neu pregethed y Gweibldog.
yr hwn fo'n gwasanaethu Pro-
geth o'i wneuthuraldd ei hun
ar yr unrwyw delynn.
¶ Yn yr offymiad y darllennir y
Senrens yma.

PA berthau bynnag oll a
Pewillysioch chwi ei nu-
euthur o ddynion i chwi,
felly gwnewch chwithau i-
ddynt hwy, canys hyn yw'r
gyfraith a'r Prophwydi S.
Mat. 7. 12

¶ Arol y weddi (tros holl frad
Eglwys Criff, &c.) yr arferir
y ddau Goleu ymma fydd yn
canlyn.

O Arglwjdd ein Tad ne-
fawl, yr hwn nid wyt
yn ein cospi ni, hyd yr hae-
ddeu ein pechodau, eithr
ynghanol barn a gofiaist
drigared; yr ydym ni yn
cydnabod mae dy ragorawl
ffatr di ydoedd, er iti am
ein haml a'n dir, yr anno-
Dd gaethau

gaethau oddef i th Eneiniog
y Bendigedig *Frenin Charles*
y Cyntaf, syrthio (megis)
ar y dydd heddyw i ddwylo
dynion yfceler a Gwaedlyd,
ac ar fodd creulon ei ladd
ef ganddynt: etto ni'n ga-
dewaiff ni tros iyth, megis
defaid heb fugail iddynt;
eithr yn dy rasol raglunia-
eth a gedwaiff yn rhyfedd
ddilys etifedd ei Goron ef,
ein Grasufaf Arglwydd *Fre-
nin* y pryd hynny *Charles*
yr ail, rhag ei elynion gw-
aedlyd, gan ei guddio efdan
gylgod dy Adeydd hyd o-
nid aeth eu camrwyfsg hw-
ynt heibio; Ac yno a'i dy-
gaiff yn ei ôl yn dy amser
daionus gosodedig, ynghyd
a'r Brenhinol Dylwyth i
Eistedd ôl yn ôl mewn he-
ddwch ar Orsedd-faingc eu
Tadau, aci Arglwyddiaethu
arnom ni (y naill yn ôl y
llall) drwy y cyfryw Or-
uchel Awdurdod yr hwn
o'th ragorawl räs a ordein-

iaiff ti iddynt: Am y rhal
hyn dy sawr ac Anrhaeth-
adwy drugareddau ni a dal-
wn i ti ein Gostyngieiddaf
ddiolch o eigion *ein calonau*,
gan attolygu i ti yn oestad
barhau dy rasol nodedd tros
yr holl fenhinawl denlu. a
chaniattau i'n Grasufaf Be-
naethes Frenhines *ANNE*
hir, a llwyddiannus Deyrn-
asiadarnom ni. Aninneu dy
bobl a'th foliannwn yn dra-
gywydd, ac a ddatcanwn dy-
foliant o Genhedlaeth i
Genhedlaeth byth, trwy Je-
su Grift ein Harglwydd a'n
Iachawdr. Amen.

A Chaniadha, Arglwydd
ni a attolygwn i ti, iod
i chwyl y byd hwn, trwy dy
reoledigaeth di gael ei dre-
fnu mor dangneddysol ag y
gallo dy Eglwys di dy was-
anethu yn llawen ymhöb
duwiol Heddwch, trwy Je-
su Grift ein Harglwydd.
Amen.

Y Drefn am Brydnhawinol Weddi.

¶ *Tr. Hymn* appwyttiedig i w-
barfer ar y Forauol weddi
yn lle (*Venite Exultemus*)
a arferir yma belyd o flaen
y Psalmau priod.

Cyfiawn ydynt ti o Arg-
lwydd, &c.

¶ *Psalmau priod* 72. 94. 85.
Llithiau priod.

¶ *Tgyntaf Jer. 12. neu Dan. 9.*
byd at wer. 22. *Tr ail Heb. 11.*
32. a'r 12. byd w. 7.

¶ *Tn lle'r Coleff Cyntag ar y*
Brydnhawinol weddi. yr ar-
ferir y ddau yma fydd nesses
yn canlyn.

O Bendigedig Arglwydd
Dduw, yr hwn trwy
dy

dy ddoethineb wyt nid yn
nalg yn cyfeirio; ac yn tre-
fau pob peth yn gyflon i'ch
lawnder dy hun; Eithr
wyt hesyd yn cyflawni dy
ewyllys yn y cyfryw fodd,
na's gallwn ni na chyd nab-
yddom dy fod yn gyfiawn
yn dy holl ffyrdd; a sanct-
aidd yn dy holl weithredo-
edd: Nyni dy bobl becha-
durus ydym yn syrthio i la-
wr ger dy fron di, gan gy-
ffesu, mae cyfiawn oedd dy
farnedigaethau, yn goddef
i ddynion creulon, meibion
y Fall y dydd hwn drochi ei
dwylo yngwaed dy Enei-
niog: o herwydd ein bôb
ni wedi tyannu yr unrhyw
ardom ein hunain trwy ddi-
ffawr, a hir-barhaus gyff-
oladau ein pechodau i'ch er-
byn: Am ba rai gan hyn-
ny, yr ym ni ymayn ein da-
roffwng ein hunain ger dy
fron: dan ersyn dy dauga-
redder maddeuant amdan-
ynt oll; ac i ti waredu y
Genhedl hon oddiwrth wa-
ed, (yn enwedig hwnnw a
dywalltwyd y dydd heddyw)
Ac ymchwel oddiwrthym
ni a'n heppil yr holl farne-
digaethau hynny a haedda-
fom o herwydd ein pechod-
au: Caniada hyn er mw-
yn cwbl ddigonol haedded-
igaeth dy Fab a'n Hiacha-

wdr Jesu Crist. Amen.

O Dduw Bendigedig cy-
fiawn a galloug yr
hwn a oddefaist ar gyfen i
heddyw, roddi i fynu dy An-
wyl wasanaethwr, ein diw-
eddar. Oruchaf Frenin
Charles y Cyntaf, i afreolus
gynddeiriowgrwydd dynion
Enwir, yw Amherchi a'i
ddrygu, ac o'r diwedd i'w
ladd ganddynt: Er nad all-
wn fynied ar weithred mor
ffiaidd heb ddychryn a syn-
dod, etto yr ym yn ddiolch-
gar yn coffau rhagoriaeth-
au dy räs yn ddisleirio y
pryd hynny yn dy Eneini-
og: yr hwn y bu wiw gen-
nyt, ei gynyscaeddu hyd yn
awr angen, a mesur rhago-
cawl o Amynedd hynod,
Addfwynder, a chariad per-
ffaith, o flaen wyneb ei el-
ynion erchyll: Ac er go-
dde o honot iddynt fyned
rhagddynt i'r cyfryw radd
o drais i'w erbyn, ac i'w
ladd ef, a meddiannu ei Or-
feddfainge; etto yn dy fawr
drugaredd, ti a gedwaist ei
fab ef, eiddo'r hwn o gyfi-
awnder ydoedd hi, ac o'r
diwedd trwy ryfeddol rag-
luniaeth, a'i dygaist yn ei
ol, ac a'i gosodaist arni, i
Adferu dy wir Grefydd ac
i fofyddu Heddwch yn ein
plith; Am hynny nyni a
Dd 2. 1470 20th 17th 18th

Ffurf Gweddi, gyda Diolch ar y 29 o Fai.

ogoneddwn dy Enw, trwy
Jesu Grift ein Bendigedig
Iachawdr. *Amen*

¶ *Tu nassaf arol y Colect (Gol-
eua ein tywyllwch &c.) yr
arferir y tri Colect hyn sydd
nessaf yn canlyn.*

O Arglwydd, ni a attolyg-
i ti. &c.

O Alluogcaf Dduw, a thru-
garogcaf Dad, &c.

Ymchwel di ni Arglwydd
daionus.

*Fel or blaen yn y Foreuol We-
ddi.*

¶ *Tu nassaf oflaen gweddi St.
Chrisostom yr arferir y Col-
ect yma sydd nassaf yn canlyn,*

HOLLalluog a thragywy-
wyddol Dduw, yr hwn
y mae ei gyfiawnder fel y
mynyddoedd cedyrn, a'i fa-
rnedigaethau fel y dyfnder
mawr: a'r hwn trwy y ddy-
bryd lofruddiaeth, yr hwn
a wnaethbwyd heddyw ar
berfôn Cyslegredig dy En.
einio; a ddyscaist i ni nad
yw y pennaf o Frenhino.
edd, na'r goreu o ddynion

yn ddiogelach rhag trais,
mwy na marwolaeth natu-
riol; Dysg i ninau ar hyn
o achos felly i gyfrif ein
dyddiau, fel y dyccom ein
calonnau i ddoethineb. A
chaniadhâ na allo na godi-
dawgrwydd dim y sydd fa-
wr, na bri ar ddim y sydd
dda ynom, mewn môdd yn
y byd, dynnu ein gôlwg o
ddiar edrych arnom ein hu-
nain megis llwch a lludw
pechadurus, Eithr fel y
bo i ni (ynôl Esampl dy
fendigaid Ferthyr hwn) gy-
rchu at y nôd, am gamp a-
chel yr alwedigaeth sydd
on blaen ni, trwy ffydd ac
amynedd. gofnygeiddrw-
ydd ac addfwynder, marw-
eiddiad, ac ymwrthodiad a
ni ein hunain, cariad perff-
aith, a ddyfsgog barhâu hyd
y diwedd; A hyn oll er
mwyn dy fâb ein Harglw-
ydd Jesu Grift, i'r hwn gy-
da thydi a'r Yspryd glân, y
bo holl anrhydedd a gogon-
iant yn oes oesoedd. *Amen*

Ffurf Gweddi, gyda diolch i'r Holl-alluog
Dduw, am iddo oflegu y *Gwrthysel Echryston* trwy Ed-
fryd y *Brenin* a'r *Brenkinol Deulen*: A thrwy adsefyd-
lu *Llywodraeth* arol hîr flynyddoedd o Rwystr: Yr
anrhaethawl Drugareddau rheini a gyflawnwyd ar y
Nawfed ar hugain o *Fai*, yn y Flwyddyn 1660. Ac
er y Cofiadwriaeth ymma, y pennodwyd y Dydd hwn.
nw dduw Aet o Barliament i'w gadw bôb blwyddyn
yn Wyl dros byth.

¶ Yr

¶ **Yr Ail** o **Barliament** a wnaed yn y **Ddeuddegfed**, ac a sicrhawyd yn y **Drydedd** ſwſyddſyn ar ddeg o **Deyrnafiad** **Charles yr Ail**, er cadw bôb blwyddſyn y **Nawfed** dydd ar hugain o **Fai**, megis **Dydd** o gyboeddedig **Ddiolch**, ſydd i'w ddarllen yn gyffredinol ym mhob **Eglwys** ar y **Foreuol Weddi**, yn neſſaf peth arôl **Credo Nicene**, ar **Dydd** yr **Arglwydd** neſſaf o ſtaen pob cyfrſw **Nawfed** ar hugain o **Fai**, a bod yn rhaid rhagrybyddio, o gadw y rhagddyweddig ddiwornol yn barchedig.

¶ **Gan** fod y **gwasanaeth** a arferwyd hyd yn hyn ar y **Dydd** hwn, er pan ſefyllwyd ef arwy **Ail** o **Barliament**, yn perthyn mewn llawer o fannau i **Anedigarth** a **Pherson** y **Brenin Charles yr Ail**; Fe welwyd yn dda, yn awr ar ddigwyddiad ei **Formolaeth** ef, i'w newidio megis ag y mae yn cynlyn.

¶ **Y Gwasanaeth** a ſydd yr un ag a arferir ar **Dydd**diau gwſſion eraill yn hollawt; ond am a ofodir i'fod yn awgenach.

¶ **Os** digwydd y **dydd** hwn ar **Ddydd** Jou y **Derchafael**, neu'r **Sul-gwyn**, y **Colectau** yn unig o'r **Gwasanaeth** hwn a ddodir at bôb **Gwasanaeth** ar y **Gwyliau** hynaf yn eu cylchau arferol; o's digwydd ar **Ddydd** Llun neu **Ddydd** **Mawrth** yn wylnos y **Sul-Gwyn**, neu ar **Sul** y **Drindod**, y **Pſalmau** priod a ofodwyd ymma am y **Dydd** hwn a arferir yn lle y rhai o gylch gyffredinol. a'r **Colectau** beſyd a angwanegir megis uchod; Ac a'r bôb un o'r achosion ymma, gadawer hebio y rhan arall, o'r **Gwasanaeth** hwn. Ond os digwydd ef ar un **Sul** arall, arferir yr holl **Wasa-naeth** hwn yn hollawt. ſel y gosodir i'fod. A pha Wyl byn. nag a ddigwydd ſyrthio ar y **Dydd** **Uchel-wyl** hwn o **Ddiolch**, arferir yr hymn ſy'n canlyn appwyntiedig yn lle **Venite Exultemus** yn oeftadol.

Trefn am **Foreuol Weddi**. yn; Ni wrandawſom ych.

¶ **Dechruer** y **Foreuol Weddi** ar **Tmadroddion** byn.

G **An** yr **Arglwydd** ein **Duw** y mae **Trugareddau** a **Maddauant**, er gw. **ithyfelu** o honom i'w erb-

waith ar lais yr **Arglwydd** ein **Duw**, i rodio yn ei **Gyfreithiau** ef, y rhai a roddodd eſe o'n blaen ni;

Trugareddau yr **Arglw.** **ydd** yw, na ddarfu amdānom ni, o herwydd ni phalla ei

Dd 3 doſt

deffuriaeth ef.
¶ *Inlle y Venite Exultemus, dymeder neu ganer yr Hymn sydd yn canlyn; Un Wers gan yr Offeiriad, a phob ail gan y Clochydd a'r Bobl.*

TRugareddau'r Arglwydd a ddatcanaf byth; a'm geneu a mynegaf dy wirionedd o genhedlaeth i genhediaeth.

Gwnaeth yr Arglwydd gofio ei rhyfaddodau: graflawn a thrugarog yw'r Arglwydd.

Pwy a draetha nerthoedd yr Arglwydd; ac a fynega ei holl fawr ef? *Ma wr iw gweithredoedd yr Arglwydd; gwedi eu ceisio gan bawb a'r hofnant.*

Tr Arglwydd sydd yn derchafu y rhai llariaidd; gan oftwng y rhai annuwiol hyd lawr.

Yr Arglwydd sydd yn gwneuthur cyfiawnder a barn i'r rhai gorthrymedig oll.

Nid byth yr ymryson efe; ac nid byth y ceidw efe ei ddi-gofaint.

Nid ynol ein pechodau y gwnaeth efe a ni; ac nid ynol ein hanwireddau y talodd efe i ni.

Canys cyfsumch ag yw'r Ne-foedd uwchlaw'r Ddaear; y rhagorodd efe ar y rhai a'i hofant ef.

Felly tofturia Tâd wrth ei blant; felly y tofturia yr Arglwydd wrth y rhai a'i hofnant ef.

Profaisf ni o Dduw; coe-rtbaistf ni fel coertbi arian.

Peraist i ddynion farchogaeth ar ein pennau: aethom trwy'r tân a'r dwfr a thi a'n dygaistf allan i llo diwall.

Oh, mor aml a bling gyst-uddiau a wnaethostf ti i ni eu gweled; etto ti a'n bywhaistf drachefn, ac a'n cyfodaistf drachefn o orddysnder y ddaiar.

Tydi a'n cofaistf yn ein hisel radd, ac a'n hachubaisf oddiwrth ein gelynion. o herwydd dy drugaredd sydd yn dragywjdd.

Graflawn fuostf o Arglwydd i rh dîr; dychwelaistf gaethbued Jacob.

Dangosodd Duw i ni ei drugareddau yn helaeth; a Duw a wnaeth i ni wel-ed ein hewylls ar ein gelynion.

Hwy a gwympasant ac a syrthiasant; ond nynt a gysodasom ac a safasom.

Yno y syrthiodd gweithwyr anwiredd; gwithiwyd hwynt i lawr, ac nid allant gysodi.

Tr Arglwydd a'n cofiodd ni efe a'n bendithia; bendithia efe dî Israel, bendithia efe

efe dŷ Aaron.

Bendithia efe y rhai a'i
ho nant ef bychein a ma-
wiion.

O na foliannent yr Argl-
wŷdd am ei ddaioni; a'i ry-
feddodau i feibion dynion.

O na aberthent hefyd a-
berth moliant; y ac na fyn-
negent ei weithredoedd ef
mewn gorfoledd.

Na chelant ychwaith rhag
eu meibion; gan fynegi i'r
oes a ddél foliant yr Arglw-
ŷdd, a'i nerth, a'i ryfeddodau
yrhai a wnaeth efe.

Fel y gwybyddo yr oes a
ddél, sef, y plant a enid; ac
na byddant fel eu tadau yn
genhedlaeth gyndyn a gw-
rthryfelgar.

Bendithiwch Dduw yn y
cynulleidfaoedd; sef, yr Ar-
glwŷdd, y rhai ydych o ffynon
Israel.

Bendigedig fyddo'r Arg-
lwŷdd yr hwn a'n llwytha
benaydd a'i ddaioni; sef,
Dduw ein Hiechydwrïaeth.

Darfydded weithian anwir-
edd yr annuwïol; eithr cyf-
arwydda di y cyfiaw.

Llawenyched ac ymhyf-
ryded ynot ti y rhai oll a'th
geisiant: dyweded y rhai a
garant dy iechydwrïaeth
bôb amser, Mawryger yr
Arglwŷdd.

Gogoniant i'r Tâd. &c.

Megis yr oedd yn y de-

chredu. &c.

¶ Psalman priod. 124. 125.
129. 118.

¶ Lliothiau priod.

Teintaf 2 Sam 19. gw 9.
neu Num 16. Te Deum.

Tr ail yr Epistol S Fadd.
Jubilate Deo.

¶ T Gwersicclau nessaf arol
y Credo y fydd y rhain.

Offeiriad. Arglwŷdd da-
ngos dy drugaredd arnom.

Atteb. A chaniadha i ni
dy iechydwrïaeth.

Offeiriad. Arglwŷdd ca-
dw'r Frenhines.

Atteb. Tr hon fydd yn
ymddiried ynot.

Offeiriad. Anfnon iddi
borth o'th sancteiddfa.

Atteb. Ac byth yn nerth-
ol amddiffyn hi.

Offeiriad. Nâd i'w gelyni-
on gael y llaw uchaf arni.

Atteb. Nag i'r enwir
nessau i'w drygu.

Offeiriad. Gwisc dy we-
nidogion ag iawnder.

Atteb. Agwna dy dde-
wisol bobl yn llawen.

Offeiriad. Arglwŷdd dy-
ro dangnhefedd yn ein dy-
ddiau.

Atteb. Canys nid oes neb
arall a ymladd trosom ond
tydi o Dduw yn unig.

Offeiriad. Bydd i ni o
Arglwŷdd, yn dŵr cadarn.

D d 4

Atteb

Efurf Gweddî, gyda Diolch ar y 29 o Fai,

Atteb. Rhag wyneb ein gelynyon.

Offeiriad, Arglwydd gwr- ando ein gweddïau,

Atteb. A deled ein llêf hvd attat.

¶ Yn lle y Colest cyntaf ar y Foreuol Weddi yr arferir y rhai hyn fydd yn canlyn.

HOLL-alluog Dduw, yr hwn wyt gadarn dŵr ymddiffyn i'th weision rhag wyneb eu gelynyon; yr ydym yn rhoddi i ti foliant a diolch, am y rhyfeddol ym- wared a ganiataist i'r ddwy deyrnas hyn oddiwrth y Gwrthryfel mawr a nawf- wyllt, tan ba un y buasent yn gruddfan dros gymaint o amser, a hefyd oddiwrth yr holl drueni a'r gorthrymderau, y rhai a darddas- ant oddiwrth yr unrhyw. Yr ydym yn cydnabod, mae dy ddaioni di ŷw, na'n rho- ddwyd ni yn gwbl yn Yscl- yfaeth iddynt hwy; Ac yn ersyn arnat yn oestadol ba- rhau dy gyfryw drugare- ddau tuagattom; fel y ga- llo yr holl fydd wybod mae dydi yw ein hachubwr a'n cadarn waredwr ni, trwy Jesu Grift ein Harglwydd *Amen.*

O Arglwydd Dduw ein Hiechydwrïaeth, yr hwn a fuost ddaionus iawn

i'r Tîr hwn, a thrwy dyryf, eddol ragluniaeth a'n gwa- redaist ni allan o'n hanhre- fn resynol a thramawr, tr- wy edfryd i ni dy wasana- ethwr, Brenin Charles yr Ail. yr hwn oedd ein graff- usaf a'n cyfiawnaf Ben lly- wiawdwr yr amser hwn- nw, (er gwaetha gallu a malais ei Elynyon) a thrwy edfryd fel hyn iddo ef ei fe- ddiannau cyfreithlawn ei hun, a'i sefydlu ar orsedd, fainge y Deyrnas hon, a ro- ddaist i ni rydd-did i broff- essu yn gyhoeddus dy wir Grefydd a'th iawn Addoli- ad; a hefyd y fath dangne- ddys a Llwyddiant a feddi- annasom gynt, er mawr ddiddanwch ac anrhaeth- awl gwnffwrdd ein colon- nau; yr ydym ni yr awr hon ymma ger dy fron di trwy iawn ddiolchgarwch, yn cydnabod dy fawr ddai- oni tuagattom, yr hwn mor ehelaeth a ddangosaist i ni argysen i'r dydd heddŷw, ac yn offrymmu ein hab- erth o foliant i'th Enw ma- wr gogoneddus am yr un- rhyw; gan attolygu i ti fod yn wiw gennit dderbyn yn rasusol ein diffuant offrym- medigaeth o honom ein hu- nain, er ein bôd yn anwiw ac yn anheilwng. A chan addo

addo ac addunedu pob fan-
etaidd ufudd dod ar feddwl,
gair a gweithred i'th Ddu-
wiol sawredd; a phob dyl-
edus, didwyll a chowir wa-
fanaeth (ynot ti ac erot ti)
I'th Eneiniog fydd yr awr-
hon yn llywodraethu trof-
om, ac i'w Etieddau ar ei
ôl. Bendithia ef, ni a atto-
lygwn i ti, a phob cynrych
o râd, anrhydedd a dedwy-
ddwch yn y byd hwn, a ch-
orona af ag anfarwoldeb a
gogoniant yn y byd a ddaw,
er teilyngdod Jesu Grist
ein Harglwydd, a'n hunig
Iachawdwr. Amen.

¶ Yn niwedd y Litani (yr hon
a arferir yn odest ar y dydd
hwn) ar ol y Colest, Nyni a
attolgwini ti o Arglwydd Dâd
&c. y dyvvedir y Colest fydd
ymma nesa yn cennyn.

Holl-almog Dduw, yr
hwn ymmhob oes a e-
gluriff dy Allu a'th drug-
aredd, trwy rasufol gadwe-
digaeth a rhyfeddol ymwa-
red dy Eglwys, a rhrwy no-
ddi a diogelu cyfiawn a ch-
refyddol Frenhinoedd, Sta-
tau, vn professu dy sanct-
aidd a'th dragywyddol wi-
rionedd, rhag maleifus gyd-
fwriadau ac ystrywiau dry-
gionus eu gelynyon dichell-
gar: Yr ydym ni yn ddi-
ffuant, ac o eigion ein cal-
onnau yn rhoddi i ti foliant

a diolch, megis am dy holl
aml a'th gyhoeddus drug-
reddau tuagattom, felly yn
fwy arbennig am y rhyfe-
ddol a'r yspryfol ymwared,
yr hwn ar gyfen i heddyw
a ddarfu i'th ddaionus rag-
luniaeth i gwblhair a'i ga-
niattau i'n gralusaf ddaion-
us Arglwydd Frenin Charles
yr Ail, (yr hwn oedd yr am-
fer hwnnw yn teyrnalu trof-
om) ac i'r holl frenhinol
Deulu: Ac ynddynt hwy, a
chyda nhwy a ganiattaist
yr un ffurud i'r Eglwys
hon a'r deyrnas yn gyffe-
dinol, ac i bob yffad a gr-
add o ddynion ynddynt o-
ddiwrth y newswyllt wrth-
ryfel, y trais, ar trawfodd,
a'r creulondeb, a pha rai yr
oedd dynion annuwiol yn ei
blino, ac oddiwrth yr an-
rhefn resynol a'r dimiff to-
sturus, oedd mor debyg i
ganlyn. O rasufaf a thrug-
arogcaf Arglwydd Dduw,
nid ein haeddiant ni, ond
dy drugaredd di: nid ein
rhagddarbod ni, ond dy ra-
gluniaeth di; nid ein nerth
ein hunain, a'n cryfder ein
hunain a'n gwaredodd odd-
iwrth yr holl bethau hyn,
ond dy ddeheulaw ni, a'th
Fraich, a llewyrch dy wy-
neb; am dy fod ti yn ein
hoffi. Ac am hynny nid i
ni

Nid o Anglwydd; nid i ni. ond i'th Edw di, rhodder yr holl anrhydedd y gogoniant a'r mawl ynghyd a diolch gofyingeiddiaf a fflyddlonaf yn holl Egwys'r Sainc. Ac felly y byddo. Bendigedig syth a fo yr Arglwydd ein Duw, yr hwn yn unig sydd yn gwneuthur rhyfeddodau; A bendigedig syddo ei Enw mawr ef yn dragywydd i trwy Jesu Crist ein Harglwydd a'n hunig Iachawdwr. Amen.

Yng waithaeth y Cymmun o flaen yr Epistol yn ddigysfwrng yr arforir y ddau Coleg hyn yn lle y Coleg tros y Frenhines a'r Coleg am y Dydd.

Hollalluog Dduw yr hwn wyt gadarn dŵr ymddiffyn, &c.

O Arglwydd Dduw ein Hiechydwr iaeth yr hwn a ffofth yn ddaionus i'r Tir hwn. &c.

¶ Tr Epistol, i Pet. 2, gw 11. hyd w. 17,

¶ Tr Efengyl, S. Matth, xxii, gw, 16. hyd w, 22,

¶ Tr yr Offrymmiad y darllenir y Wers ymma.

Nid pob un sydd yn dywedyd wrthys. Arglwydd Arglwydd, a ddaw i mewn i deyrnas Nefoedd; ond yr hwn sydd yn gwneuthur Ewyllys fy Nhâd yr hwn sydd yn y Nefoedd, S. Matth, 7. 21,

¶ Arol y Wedd Bros hollystad Eglwys Crist, &c. y dywedir y Coleg hwn sydd yn canlyn,

Hollalluog Dduw ein Tâd nefol, yr hwn o'th anfeidrol drugaredd a'th anrhaethawl ddaioni tuagattom, mewn môdd rhyfeddol a ddad-ddymchwelaist ac a ddiddymmaist annuwiol fwriadau y dynion bradwrys pen-galedion beilchion hyany, y rhai tan rith Crefydd a duwioldeb, a than gyfod Gariad i'th Enw Sancteiddiaf a ddychmygafant, ac agos a gyflawnafant gwbl ddinistr yr Eglwys a'r Deyrnas hon: Megis yr ydym ni heddyw o ddysnder ein calonau, ac a phob defosionol burdeb, yn addoli ac yn mawrygu dy Enw gogoneddus, am yr anfeidrol ddaioni a'r trugaredd a ganiattaist i ni yn barod; felly yr ydym yn oftyngedig yn deisyfu arnat barhau dy râd a'th gariad tuagattom, gan ein cuddio tan gysgod dy adenydd fel na byddo byth o hyn allan i'th fâth drueni gresynnol syrthio arnom. I'r diben yma anfon allan dy Oleuni a'th Wirionedd i ddatguddio dyfnderau Satan, y dirgeledigaethau anwireddus hyn fwy-fwy. Diddymma holl

Efusi Gweddi Ec, ar yr wythfed o Fawrth.

holl ddirgel a chyfrinachol
ddychymmygion yr annu-
wiol. Gostwng eu balchd-
er, tela eu drygi ni, o gw-
radwydda eu bwrriadau.
Cadarnha ddwylo ein gra-
fist fddaionus Arglwyddes
Frenhines. ANNE, a pha-
wb fydd mewn Awdurdod
dani a Barn ac a Chyfiaw-
nder, i dori ymmaith holl
Weithredwyr anwiredd, y
rhai a droant Grefydd i
Wrthryfel a Fydd i derf-
yic, fel na allont byth ond
hynny gael Buddugoliaeth
drofom, na gorfoleddu yn.
Ninistr y Llywodraeth Fr-
enhinol a'r Eglwys fydd
yn ein mŷg. Ymddiffyn a
chadw ein grasusaf Arglw-
yddes Frenhines a'r holl
Frenhinol deulu oddiwrth
bôb dirgel frâf a thwyllod-
rus gyd iwrriadau. Bydd i-
ddi yn Helm iechydwr-
eth, ac yn gadarn dŵr ym-
ddiffyn rhag wyneb ei Gely-
nion. Megis am y thaf a
ngerddol, aflonydd, a lych-
edig am waed, gwisg nhwy
alchwylydd ac a gwradw-
ydd, ond ar ein Brenhines
a'r Hiliogaeth blodeued ei
choron yn dragwydd. Fe-
lly nyni dy bobl a deiaid dy
borfa a'r th foliannw di yn
dragwydd, ac a ddadgan-
wn dy foliant o gedhedlaeth
i genhedlaeth byth, trwy
Jesu Grist ein hŷg lach-
awdr a'n gwaredwr; i'r
hwn gyda thydi o Dd, a
Duw'r Yspryd glân y by-
ddo y gogoniant ym yr Eg-
lwys drwy'r holl genhed-
laethau heb dranc na gor-
phen. Amen.

Efusi Gweddi gyda Diolch i'r Hollalluag Dduw
i'w herfer mewn pôb Eglwys a Chappel ofewn Bryd,
ain Fawr, bôb Blwyddyn ar yr Wythfed dydd o Fa-
wrth, sef, y dydd y dechreuodd ei Mawrhydi ei dedw-
yddol Wladychiad.

¶ *T Gwasanaeth a fydd yr un ag a arferir ar Ddyddiad
Gwylion eraill yn hollaw; Ond fel y gosodir yn y Gwas-
anaeth hwn yn amganch.*

¶ *Os ar y Sul y digwydd y dydd hwn, y Gwasanaeth priodol
i'r Sul hwnw a adewir heibio, ac arferir hwn yn ei gysle;
Ond pe fodd bynnag y digwydd, rhoir rhybudd o hono ar
gyhoedd yn yr Eglwys y Sul o'r blaen.*

¶ *Dechreuwr y Foreuol Weddi ar Fmadroddion hyn.*

Cynghori

CYnghori yr ydwyf am
hynny ymmlaen pŏb
peth bŏbymbilliau, gwedd-
iau, deifyfiadau, a thalu di-
olch, dros bob dŷn: Dros
frenhinoedd a phawb sy
mewn goruchafiaeth: fel
y gallom ni fyw yn llonydd
ac yn heddychol mewn pob
duwioldeb a gonestrwydd.
Canŷ hyn fydd dda a chy-
meradwy ger bron Duw ein
Ceidwad, 1 Tim 2. 1, 2, 3.

Os dywedwn, nad oes y-
nom bechod, yr ydom yn
ein twyllo ein hunain, ar
gwirionedd nid yw ynom.
Os cyfaddefwn ein pechod-
au, ffyddlon yw eise fel y
maddeuo i ni ein pechodau.
aci'n glanhâo oddi wrthy bob
anghyfiawnder, 1 S. Joan.

1. 8. 9. *In ille Venite exultemus dy-*
weder neu ganer yr Hymn
fydd yn canŷn: Un wers gan
yr Offeiriad, a phob ail gan
y Clochyd a'r Bobl.

Arglwydd ein Iŏr ni,
mor ardderchog yw dy
Enw ar yr holl ddaiar. Ps.

8. 1. *Arglwydd beth yw dŷn, pan*
gydnabyddir ef? neu fâb dŷn
pan wnais gyfrif o bonaw.
Psal 144. 3.

Gwnaethost ef ychydig
is na'r Angylion: ac a'i co-
ronaist a Gogoniant, ac a
Harddwch. Psal 8. 5.

Gwnaethost iddo arglwy-
ddiaethu ar Weithrededd dy
ddwylo; gosodaisst bŏb peth
dan ei draed ef. Gwers 6.

O Dduw ein tarian, gw-
el ac edrych ar wyneb dy
Enciniog, Psal 48. 9.

Gynnal ei cherddedid yn
dy lwybrau; fel na lithro ei
throad, Psal 17. 5.

Eftyn oes y Frenhines, a
llawenycha hi a llawenydd
dy wynebprŷd. Psal 61. 6.
& 21. 6.

Arbosed bŷth ger dy fron
di, darpar drugaredd a gwi-
rionedd fel y cadwont hi, Pl.

61. 7. *Blodeued y cyfiawn yn ei*
dyddiau; a bydded heddwch
yn ein holl Frd. Psal 72.
7. & 147 14.

Gwisg ei gelynion a chywi-
lydd, ond arni ei hun blodeued
ei choron. Plal, 132 18.

Bendigedig fyddo'r Arg-
lwydd Dduw Duw Israel;
yr hwn yn unig fydd yn gw-
neuthur rhyfeddodau. Psal.

72, 18 19. *Bendigedig befyd fyddo ei*
Enw gogoueddus ef yn drag-
ywydd: ar holl ddaiar a la-
nwer o'i ogoniant, Amen, ac
Amen.

Gogoniant i'r Tad, Ec.
Megis yr oedd yn y dech-
ren Ec.
Psalman Priod yw, 20, 21.

101. Llithiau Priod

Y gyntaf Dihareb, 8 wers.

12. Te Deum, Yr ail,

Rhuf, 13. Jubilate Deo.

T Gwerfseclau nessaf arol y

Credo a fydd y rhain.

Offeiriad, Arglwydd da-

ngos dy drugaredd arnom,

Atteb, A chaniadba i ni

dy Iechydwrïaeth.

Offeir, Arglwydd cadw y

Frenhines.

Atteb, Tr bon fydd yn ym-

ddiried ymor.

Offeir, Anfon iddi borth

o'th sancteiddfa.

Atteb, Ac byth yn nerth-

ol amddiffyn hi.

Offeir, Na âd i'w gelyn-

ion gael y llaw uchaf arni.

Atteb, Nag i'r Enwir ne-

ssau i'w drygu.

Offeir, Gwisg dy Wein-

ogion ag Iawnder.

Atteb, Agwna dy ddewi-

sol bobl yn llawen.

Offeir, Arglwydd cadw

dy Bobl.

Atteb, A bendithia dy e-

isfeddiacth.

Offeir, Arglwydd dyro

danghneddys yn ein dyddiau.

Atteb, Canys nid oes neb

arall a ymladd trosom ond

tydi. Dduw yn unig.

Offeir, Bydd i ni, O Ar-

glwydd yn dŵr cadarn.

Atteb, Rhag myneb ein

gelynion,

Offeir, Arglwydd gwr-

ando ein Gweddian,

Atteb, A deled ein llêf

byd attar,

Tn lle y Colest cyntaf ar y

foreuol Waddi, yr arferir yr

kwon fydd yn canlyn o ddiolch

am ddechrenad Rheolaeth ei

Mawrbydi.

Hollalluog Dduw, yr

Hhwn wyt yn rheoli dros

holl deyrnafoedd y ddaiar,

ac yn eu dosbarthu ynol dy

Ewyllys di; yr ym yn ddi-

ffuant yn ddiolchgar, am

ryngu bodd i ti, megis ar y

dydd heddyw, sefydlu dy

wasanaethyddes Arglwydd-

es y Frenhines ANNE ar

Orsaddfa y teyrnafoedd hyn,

Arweinied dy Ddoethineb

hi, a bydded dy fraich yn

gardernid iddi: Cyfiawnder,

Gwirionedd, a Sancteiddr-

wydd, Tangneddys a Char-

iad ar holl Radau a hardd-

ant y Grefydd Gristianog-

awl, blodeuant yn ei dydd-

iau. Cyfarwydda ei holl

gynghorion a'i hamcania-

dau i'th ogoniant di, ac er

daioni i'w Phobl; a dyro i

ni Râd i'w hufuddhau yn

hoŷw ac yn ewyllysgar er

mwyn cydwybod; fel na

ddiddymmeu ein anwydau

pechadurus na'r bûdd pri-

odol ei gofalon er dedwydd-

wch ei deiliaid; Meddianed

yn wastad galonau ei pho-

Ysuf Gweddi gyda Diolch

bl, fel na byddont yn amser yn
ddiffygied o'u parch tuagati hi
a'i dyledus ymddarostyngiad i'w
hawdurdod: bydded ei Rheola-
eth yn hîr a llyvddiannus, a
Chorons bi ag amharwolded yn y
byd a ddaw, trwy Jêsu Grîst ein
Harglwydd, Amen.

¶ *To nivedd y Litanî (yr hwn a
arferir yn oesfod ar y dydd hwn)
arol y Colest (Nis ostolygwn i
ti, a Dad, &c.) y darllenwir y
Colest sydd yn canlyn, dros y
Frenhines a'r Frenhinawl Deulu.*

O Arglwydd ein Duw, yr
hwn wyt yn cynnal ac yn
rheoli pob peth yn y Nef
a'r ddaiar, derbyn ein huludd we-
ddian; a'n fyddlonaf ddiolch,
dros ein Goruchaf Arglwyddes
ANNE; yr hon, megis ar y
dydd heddyw, a osodwyd drosom
drwy dy rad a'rh Ragluniaeth, i
fod yn Frenhines i ni: ac heblaw
hi, bendithia y Dywysoge Sophia
a'r holl Frenhinawl Deulu. fel a
hwy oll yn ymddiried byth yn dy
dilaioni di, dan gael amddiffyn
drwy dy nerth a'u coronni a'rh
rallawn a'rh ddi-dersynol ffafr, a
gallont fyw o'rh ffien di, mewn iechyd.
Heddwch, Llwynydd, ac
Anrhydedd: hîr a ddwyddol
fowydd ar y ddaiar: ac ynol mar-
wolaeth mwynhau Bywyd a go-
goniant tragywyddol yn nheyrn-
as Nef: drwy haddedigaeithau
a Chyfrngiad Crist Jêsu ein Ia-
chavdwyr, yr hwn gyda'r Tad a'r
Ysryd glân sydd yn byyw ac yn
teyrnasu byth yn un Duw, yn oes
oesoedd. Amen.

¶ *Ynol hyn y canlyn y Colest rnas,
am ymddiffynniad y Frenhines
yn erbyn ei Gelysion.*

O Rafusaf Duw, yr hwn a o-
stoddist dy Wafanaeth wraig
ein Brenhin ANNE ar

ostoddfa ei Henafiaid, yn ostyng-
dig yr atcolygydd a'thei Chynaf
ar yr unrhwyv oddiwrth yr holl
betyglon a osodir o'i blaen, gw-
anha ddawlo, llygta a'bcantion, a
gyvradwyddo twriadau ei holl
Elynton: fel na bo i ddirgel
gyd fradwriaethau, nac i gyho-
edd angerddau aflonyddu ei Th-
eynaffiad, Ond dan gael ei chel-
dwr yn ddiogel dan gysgod dy ad-
en, a'i chynnal drwy dy nerth, a
llu o honi gael y llaw uchaf ar
bob gwrthynediad, modd y cy-
faddefeu'r Byd wrth hyntny mae
tydi yvv ei Hymddiffynnw'r a'
chadarn waredwr mewn pob bli-
nder ac adfyd, trwy Jêsu Grîst ein
Harglwydd. Amen.

¶ *Tuo y canlyn y Weddi ar amser
Rhyfel a Therfyscan.*

¶ *Tua y Weddi dros y Parliam-
ent (os byddant yn eistedd.)*

¶ *Yngwafanaeth y Cymmun yn e-
brwydd cyn darllen yr Epistol yn
lle y Colest dros y Frenhines, a'r
Colest am y dydd, yr arferir y
Weddi hon dros y Frenhines, me-
gis Pen-llwyddes yr Eglwys.*

B Endigedig Arglwydd, yr
hwn a elwaist dyvylloglon
cristionogol i ymddiffyn dy
ffydd: ac a'u gvwnaethost yn
ddyledus iddynt hyfforddroti budd
ysprydol ynghyd a bydol lesiad
dy bobl: yr ydym a chaloniau u-
fudd a diolchgar yn cydnabod
dy fawr ddanioni tuagattom yn
golod dy Wafanaethyddes ein
grafusaf Frenhines dros yr Eglw-
ys a'r deymas hon: Dod iaddi,
nyna atcolygw'n i ti, yr holl na-
fol Radau hyntny sydd anghen-
rheidiol i'r fath uchel ymdiried,
Gad i'rh waith di, ei Duwv,
lwyddo yn ddawlo: Gwled
eu llygaid ddbendodi da ar ei bwr-
tiadau, ei lles dy wis Grefydd a
lesydwyd

Ar yr Wyrthfed y Dydd o Fawrth.

sefydlwyd yn ein plith; A gwna hi yn Offeryn dedwyddol i gynnal ac i dderchafu dy Wirionneda ymmba le bynnag yr erlidir, ac a'i gorthrymmir. Rhagzith ac Annwioledeb, Gan gresydd ac Eulyn-oddoliaeth Ehedant o'i blaen: na ad i Opiniwnu annwiole a ffals ddyfcejdiaoth allonyddu Heddwch yr Eglwys. na Schisman ac ymrantadau diachos ei gwanhau. Ond caniadha i ni fod o un galon ac un feddwl yn dy wasanaethu di ein Duw, ac yn ei hufuddhau hynot dy Eglwys. Ac modd y parheli y bendithion hyn i'r cenhedlaethau sydd i ddyfod, gwna y Frenhines, ni a attolygwn i ti, yn ddedwyddol sam plant, y rhai wedi eu dwyn i fynu yn dy wirffydd a'th ofn, a allons cisteddau ei hol hi ar Orfeddfa y Teyrnasoedd hyn. Felly o nyai dy bobl a defaid dy berfa a'th glodforwn yn dragwydd, ac yn oestadol a ddarganwu dy foliant o genhedlaeth i genhedlaeth. Amen.

Tr Epistol. i S. Pet 2- gwers,

II, hyd gw. 18.

ANwylid, yr wyf yn attolwg i chwi megis dieithriad a Phererintion, ymgedwch oddiwrth chwantau cna-wdol, y rhai fy yn rhyfela yn erbyn yr enaid: Gan fod a'ch ymarweddiad yn honest ymnyf y cenhedloedd: fel lle maent yn eich goganu megis drwg weithredwyr, y gallont o herwydd eich gweithredoedd da a welont ogoneddu Duw yn nydd yr ymweliad. Ymddarostyngwch o blegid hyn i bob dynol ordinad o herwydd yr Arglwydd: pa un bynag ai i'r Brenin, megis gosuchaf. Ai i'r llywrawdwy, megis trwyddo ef wedi eu dan-

fon er dial ar y drwg-weithredwyr; a mawli'r gweithredwyr da Cabyr felly y mae owylls Duw, fod i chwi trwy wneuthur datroul offegu anwybodaeth dynion ffolion: Megis yn rhyddion, ac nid a rhyad-did gennych megis cochl malis, eithr fel gwafrmaethwyr Duw Parchvch hawb. Cervvch y brawdoliaeth, Ofnwch Duw. Aarhyddu dwch y Frenhines.

Tr Efyngyl. S. Mat. 22- gwers.

16. hyd gwers 27.

AHwy a ddanfonfant attog en discyblion ynghyd a'r Herodianaid, gan ddyvvedyd, Athro, ni a wyddom dy fod yn eir-wit' ac yn dyscu Herod Duw mewn gwirionedd, ac nad oes amnar ofal rhag neb, oblegid nid vvyti yn edrych ar vvyneb dynion. Dyvved i ni gan hypany Beth yr vvyt ti yn ei dybed: ai cyfreithlavvu rhoddi teyrnged i Caisa ai nid yvv? Ond yr Jetu a wybu eu drygioni hwy, ac a ddyvvedodd, Paham yr ydych yn ynheprio i, chwi ragrituwy? Dangosvth i mi arian y deyrnged, A hwy a ddygafant attog einiog. Ac efe a ddyvvedodd vvrithynt, Eiddo Pvv yvv y ddellv hon ar argraph? Dyvvedafant vvritho, Eiddo Caisar. Yna y ddyvvedodd vvrithynt. Telvuch chvvrithau yr eiddo Caisar i Caisar, a'r eiddo Duw i Duw. A phan glyvffant hwy hyu, rhyfeddu a vvnaethant a'r adel ef, a myned ymmarch.

¶ Trol Credo y neicene, 2

canlyn y Bregeth.

¶ To yr Offrymriad y darllenir y Sentent ymma.

DUwioledd sydd gyfoeth mawr, o bydd dyn ffolion i'r hyn sydd gantho, canys

ni ddaeth gennym ddim fr
byd, ac ni allwn ddwyn dim
o'r Byd ymmaith, a Tim,
6, gw, 6, 7,

Arol y Weddi tros holl
Stat Eglwys Crist Gc, yr
arferir y Colegau byn sydd
yn canlyn,

Caniadha Arglwydd, ni
a attolygwn i ti, fod i
chwil y byd hwn, trwy dy
reolodigaeth di, gael ei dr-
efnu mor dangneddyfol, ac
y gallo dy Eglwys dy wasa-
naethu yn llawen ymhob
duwiol heddwch, trwy Jesu
Grift ein Harglwydd, A-
men.

Caniadha ni a attolyg-
wn i ti Holl-alluog
Dduw, am y geiriau aglyw-
som heddyw a'n clustiau o-
ddiallan, eu bod felly drwy
dy Rad, weddi, eu plan-
nu yn ein calannau oddi
mewn, fel y gallont ddwyn
ffrwyth buchedd dda, er an-
rhydedd a moliant i'ch E-

nw, trwy Jefe Grift ein
Harglwydd, Amen.

Hollalluog Dduw, fyn-
non yr holl ddoethin-
eb, yr hwn wyt yn gwbybod
ein hangenrheidiau cyn eu
gofynnem, a'n hanwyboda-
eth yn gofyn, ni a attolyg-
wn i ti, doffurio wrth ein
gwendid, a'r pethau hynny,
y rhai oblegid ein hannhe-
ilyngdod ni seiddwn, ac o-
blegid ein dallineb ni fedr-
wn eu gofyn: fod yn deil-
wng genit eu rhoddi i ni er
teilyngdod dy Faf Jesu Grift
ein Harglwydd, Amen.

TAngneddyf Dduw, yr
hwn lydd uwchlaw pob
deall, a gadwo eich calon-
nau a'ch meddyliau yngw-
ybodaeth a chariad Duw,
a'i Faf Jesu Grift ein Har-
glwydd; A bendith Dduw
Hollalluog, y Tad, y Mab,
a'r Yspryd glân, a fyddo
i'ch plith, ac a drigo gyda
chwi yn wastad, Amen.

T E R F T N,

ANNE R.

Ein Hewylls a'n Plefer i'w, fod y ffurf bon o weddi a
Diolchgarwch i'r wythfed dydd o Fawrth yn Brintiedig
ac yn ghoeddedig allan o law, a'u harferu ar yr uwbydd
ddydd bob blwyddyn ymhob Eglwys a Chappel drwy Frydath
Fawr.

6 MA 50

Rhodddwyd yn ein Llws yn S. Fago, y seithfed Dydd
o Chwefror 1704 yn yr ail flwyddyn o'n Gwladychiad.
Dan orchymyn ei Mawrbyddi.

Notingham,